බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

දෙවිසිවන ග්‍රන්ථය

ථෙරගාථාපාළි

ඛුද්දකනිකාය

පඤ්චම භාගය

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

මාකඩවර විහාරාධිවාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ලංකාණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු. ව 2514
ක්‍රි. ව. 1972

Buddha Jayanthi Tripitaka Series, Vol: XXVIII

THE TWENTYSECOND BOOK

IN

THE SUTTANTAPITAKA

KHUDDAKA NIKAYA

THERAGATHAPALI

PART V

WITH THE SINHALA TRANSLATION

by

The Venerable Pandita
KARAHAMPITIGODA SUMANASĀRA THERA
at the Makadawara Vihara, Hingula.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

BE 2514
CE 1972

සුත්තන්තපිටකෙ

ථෙරගාථාපාළි

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථෙරගාථා

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො"

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය – තිකනිපාතය – හරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	XI
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	XIII
සංඥාපනය	XV
පාළිහෝඩිය — PĀLI ALPHABET	XXIX
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XXXI
විෂයසූචි	XXXIII
ශුද්ධිපත්‍රය	XLIII
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-287
ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා	291
සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා	306
විසෙසපදානුක්කමණිකා	310

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක පාළියෙහි සූත්‍රාන්තපිටකයට අයත් ඛුදුගක් මහසඟීයේ ක්‍ෂුද්‍රග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අටවැන්න වූ ථෙරගාථා පාළිය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි අටවිසි (28) වැන්නට පැමිණෙයි, ලඞ්කාබෞද්ධ-මණ්ඩලය මගින් ප්‍රාරබ්ධ වූ සත්කාර්‍ය්‍යයන් අතුරෙහි අතිශයින් ප්‍රශස්‍ය වූත් දුර්ඝට වූත් කර්තව්‍යය වූයේ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ සිය බසින් අරවා ප්‍රකාශ කිරීම ය. ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ඇරඹුම් පරිදි ථෙරගාථාපාළිය ද පරිවර්ත්තිත වැ තුබූ නමුදු එය විධිමත් පරිවර්තනයක් නො වූයෙන් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය සපුරා පරිවර්තන කරන ලෙස පණ්ඩිත කරහම්පිටි-ගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේට පවරාදෙන ලද්දේ ය.

බොහෝසෙයින් බුදුරදුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවක වූ මහරහතුන් විසින් තමන් තමන් වහන්සේගේ අධිගත ගුණ ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙන් ද උදාන වශයෙන් ද ඒ ඒ අවස්ථායෙහි ප්‍රකාශ කළ ගාථා යථා විධින් ථෙරගාථා-යෙහි සංගෘහීත වැ ඇත. බුද්ධකාලීන මගධදෙශීය ව්‍යවහාරය ද බැස-ගෙන සිටි ධර්මාර්ථ විසිනුදු ගැඹුරු වූ ථෙරගාථාපරිවර්තනය සුකර නො වේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්හි ආචාර්‍ය්‍යවරයකු ව සිටි සිංහල පාළි සංස්කෘත හින්දි ද්‍රාවිඩාදි භාෂාන්තරයෙහි ද ව්‍යාකරණ තර්කන්‍යාය ඉතිහාස පුරාවිද්‍යාදි ශාස්ත්‍රාන්තරයෙහි ද, ධර්ම විනය විෂයෙහි ද අකුටිල-ඥාන ඇති කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ පරිවර්තනකාර්‍ය්‍යය නිසිසේ සිදුකළ අතර ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් පිළිබඳ වැ විවිධ දුර්මත පහළ කරනුවනට පිළිතුරු සපයන සාරගර්භ සංඥාපනය ද ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරනුවන් ගේ පහසුව සඳහා වෙන වෙන මැ ගාථාදි-පාද සංඥානාම හා විශෙෂ පදයන් ගේ අනුක්‍රමණිකා සූචි ද මහත් පරිශ්‍රම-යෙන් සපයනලද වෙයි.

මේ කාර්‍ය්‍යය සපුරාලීම සඳහා ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ උපදෙශක ඵතාබද්ධ අමරපුරමහානිකායේ සභාපති බලන්ගොඩ මහානායක ස්ථවිර-පාදයන් වහන්සේ ද ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපති අහංගමැ විද්‍යාචන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති දක්‍ෂිණලඞ්කායේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක-ස්ථවිර පාදයන් වහන්සේ ද සහාය වූහ.

ශාසනාභ්‍යුවර්ධනයෙහි හෙතු වූ මෙ මැ කාර්‍ය්‍යයට පුරෝගාමී ව සිටි ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ භවත්හු ද මුද්‍රණයෙන් ප්‍රචාරය කිරීමෙහි උත්සුක වූ සාංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ සුධීහු ද මුද්‍රණශිල්පීහු ද මෙයින් ජනිත කුසල- ඵලයෙන් සුඛිත වෙත්වායි ආශංසනය කරම්හ.

ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 ජනවාරි 22 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කාර්‍ය්‍යාලයේ දී ය.
කොළඹ මහා නායක චාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක:

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අභංගම විද්‍යාචන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක - දක්ෂිණලඞ්කායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනෝදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්ද - කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභාවේ අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධර්මදූතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද (බී. ඒ. ලන්ඩන්) කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ-මාකඩවර විහාරාධිවාසී පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ලේඛකාධිකාරී:

බෞද්ධාලෝක මාවතේ බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති පණ්ඩිත දෙරගම්මුවේ ධම්මපාල කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මා සම්බුදුරදුන් විසින් කලියුගවර්ෂ 2513 වැන්නෙහි ඇසල පුරපසළොස්වක් දවස් දඹදිව බරණැස ඉසිපතන නම් වූ මුවලැව්හි දී කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ පස්වග මහණුනට දම්සක් පැවැතුම් සුතත් දෙසා කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවන් සෝවන්පෙළෙහි පිහිටුවා, නිකිම්නියැ අවපෑළවිය දවස් 'භද්දිය' තෙරණුවන් ද දියවක් දවස් 'වප්ප' තෙරණුවන් ද තියවක් දවස් 'මහානාම' තෙරණුවන් ද ජලවක් දවස් 'අස්සජි' තෙරණුවන් ද සෝවන් පෙළෙහි පිහිටුවා විසේනි දවස් අනාත්මලක්ෂණ සූත්‍රදේශනායෙන් පස් දෙනා වහන්සේ මැ රහත්පෙළෙහි පිහිටුවා, එහිභික්ෂු භාවයෙන් පැවිදි උපසපත් කිරීමෙන් පිහිටුවා, වදාළ සම්බුදු සසුන් හෙබ වූ 'සුභූති' ආදී දෙසිය සිව්සැටක් පමණ වූ කෘතකෘත්‍ය ස්ථවිරවරේණ්‍යයන් විසින් නිරාමිෂ ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් උදානාදි විසින් භාෂිත වූ ගම්භීරාර්ථ ඇති ශූන්‍යතා ප්‍රතිසංයුක්ත ආර්‍යධර්ම ප්‍රකාශක ගාථා ථෙරගාථා නම් වෙයි.

එහි ඇතැම් ගාථා ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් තමන් තමන් අධිගම කළ මගපලසුව ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කිරීමේන් උපන් ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් කියූ උදාන වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා තමන් තමන්ගේ සමාපත්තිවිහාර ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කිරීම් වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පැවජ්‍යා වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පිරිනිවන් සමයෙහි ශාසනයාගේ නෛර්‍යාණික භාවය ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙනුදු එළවා ඇත. එහිදු ස්වයම්ප්‍රතිභානයෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා ද බුදුරදුන් වෙත අසා උගත් ගාථා ද ඇත. එ හැම ගාථා එක්රැස් කොට සඞ්ගීති-කාලයෙහි 'මහාකාශ්‍යප' මහරහත් තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ සඞ්ගීතිකාරක ක්ෂීණාස්‍රව මහතෙරවරුන් විසින් සූත්‍රාදි නවාඞ්ග ශාස්තෘශාසනයෙහි ගාථාඞ්ග-යෙහි ලා සඞ්ගෘහීත යැ. ග්‍රහණධාරණයෙහි පහසුව තකා නිපාත වර්ග වශයෙන් විභාග කොට උද්දානසඞ්ග්‍රහ ද කරනලද්දේ යැ. තුන්පිටකයෙහි දක්නාලැබෙන නානාවිධ සඞ්ග්‍රහ ප්‍රභේදයෝ සඞ්ගීතිකාරක තෙරවරුන් විසින් මැ කරනලද වෙති. එය කීහ විනයට්ඨකථායෙහි: "බුද්ධවචනං සඞ්ගායන්තෙන මහාකස්සපපමුඛෙන වසීගණෙන අයං ධම්මො, අයං විනයො, ඉදං පඨමබුද්ධවචනං, ඉදං මජ්ඣිමබුද්ධවචනං, ඉදං පච්ඡිමබුද්ධ-වචනං, ඉදං විනයපිටකං, ඉදං සුත්තන්තපිටකං, ඉදං අභිධම්මපිටකං අයං දීඝනිකායො -පෙ- අයං ඛුද්දකනිකායො ඉමානි සුත්තාදීනි නවඞ්ගානි, ඉමානි චතුරාසීති ධම්මක්ඛන්ධසහස්සානීති ඉමං පභෙදං වවත්ථපෙත්වාව සඞ්ගීතං. න කෙවලං එත්තකමෙව අඤ්ඤම්පි උද්දානසඞ්ගහ, වග්ගසඞ්ගහ, පෙය්‍යාලසඞ්ගහ, එකකනිපාත දුකනිපාත ආදි නිපාතසඞ්ගහ, සංයුත්ත-සඞ්ගහ, පණ්ණාසක සඞ්ගහාදිමනෙකවිධං තීසු පිටකෙසු සන්දිස්සමානං සඞ්ගහප්පභෙදං වවත්ථපෙත්වා එවං සත්තහි මාසෙහි සඞ්ගීතං"[1] යි.

ථෙරගාථා නිපාත විසින් එකකනිපාතය පටන් චුද්දස නිපාතය හිම් කොට එකිනෙක වැඩී ගිය නිපාත තුදුසෙක් ද ඉක්බිති සොළස නිපාත යැ වීසතිනිපාත යැ තිංසතිනිපාත යැ චත්තාලීසනිපාත යැ පඤ්ඤාසනිපාත යැ සට්ඨිනිපාත යැ සත්තතිනිපාත යැ යන සත් නිපාතයෙක්දූ යි එක්විසි නිපාතයෙකින් සමන්විත වෙයි.

---

1. සමන්තපාසාදිකා - හෙම්මු 16, 17 පිටු

එකකනිපාතයෙහි වර්ග දොළොසෙක, එක් වර්ගයෙකැ තෙරවරු දස-දෙනා බැවින් දොළොස්වගෙහි තෙරවරු එක්සියවිසි දෙනෙක, ගාථා එක්සිය විස්සෙකි. දුකනිපාතයෙහි වර්ග පසෙකි, තෙරහු එකුන්පනසෙක. ගාථා අටානූවෙකි. තිකනිපාතයෙහි තෙරහු සොළොස් දෙනෙක, ගාථා අටසාළිසෙකි. චතුක්කනිපාතයෙහි තෙරහු තෙළෙස් දෙනෙක, ගාථා දෙපනසෙකි.* පඤ්චකනිපාතයෙහි තෙරහු දොළොස් දෙනෙක, ගාථා සැටෙකි. ඡක්කනිපාතයෙහි තෙරහු තුදුස් දෙනෙක, ගාථා සුවාසූවෙකි. සත්තකනිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙක, ගාථා පන්තිසෙකි. අට්ඨක-නිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා සූවිස්සෙකි. නවකනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා නවයෙකි. දසකනිපාතයෙහි තෙරහු සත්-දෙනෙක, ගාථා සැත්තෑවෙකි. එකාදසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එකොළොසෙකි. ද්වාදසනිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා සූවිස්සෙකි. තෙරසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා තෙළසෙකි. චුද්දස නිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා අටවිස්සෙකි. සොළසනිපාත-යෙහි තෙරහු දෙදෙනෙකි, ගාථා දෙතිසෙකි. වීසතිනිපාතයෙහි තෙරහු දසදෙනෙක, ගාථා දෙසියපන්සාළිසෙකි. තිංසතිනිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා එක්සියපසෙකි. චත්තාලීස නිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා දෙසාලිසෙකි පඤ්ඤාසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා පස්පනසෙකි. සට්ඨිනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා අට-සැටෙකි සත්තතිනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එක් සැත්තෑවෙකි. හැම තෙරහු දෙසිය සූසැට දෙනෙක, ගාථා එක්දහස් දෙසිය එකානූවෙකි.

සමානනාමික තෙරවරු: එක් බඳු නම් ඇති නොයෙක් තෙරවරු ථෙරගාථායෙහි හමු වෙති. එහි 'අධිමුත්ත' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණුකුලයෙකැ වෙදපාරප්‍රාප්ත වැ සිට දෙව්රම් වෙහෙර මහ උලෙළෙහි බුද්ධානුභාව දැකැ පහන් සිතින් පැවිදි වැ රහත් වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ සඞ්කිච්ච තෙරණුවන්ගේ නැගැණියන්ගේ පුත්‍ර වෙති, ඔබ ද සැවැත්නුවර බමුණුමහසල් කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'අභය' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ මගධෙශ්වර බිම්බිසාර රජහුගේ පුතණු කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහමණ-වංශික වෙති. 'උත්තර' නමින් හෙරණ කෙනෙක් ද තෙරණු කෙනෙක් ද වෙති. හෙරණෝ රජගහනුවර බමුණු මහසල් කුලයෙකැ උපන්නෝ යැ, තෙරණුවෝ සාකෙත නුවර බමුණු කුලයෙකැ උපන්නෝ යි. 'උත්තිය' නමින් තෙරවරු තිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණු කුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවන තෙරණුවෝ මල්ලරාජකුමාරයෙක, තුන්වන තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යරාජකුලයෙහි උපන් කෙනෙකි. 'උසභ' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: එක් කෙනෙක් කොසොල්රටැ ආඪ්‍යකුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූහ, අනෙක් තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූහ. 'කිම්බිල' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහමණවංශික වෙති, මහමුගලන් තෙරණුවන් කෙරෙහි පැහැද පැවිදි වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ කොසොල්-රටැ බමුණු කුලයෙකින් නික්මැ බුදුරදුන් වෙතැ පැවිදි වූහ. 'ගෞතම' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: රජගහනුවර බ්‍රාහමණ කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරාජකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'ජෙන්ත' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:

---

* මෙකල ඇත්තේ දොළොස් තෙර කෙනෙකි, ගාථා අටසාළිසෙකි.

එක් තෙර කෙනෙක් මගධරටැ ‘ජේන්ත’ නම් ගමැ මාණ්ඩලික රජකුගේ පුතණුවෝ යැ, අනෙක් තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර කොසොල් රජහුගේ පුරෝහිතයන්ගේ පුතණුවෝ යි. ‘තිස්ස’ නමින් තිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ බුදුරදුන්ගේ නැන්දණියන්ගේ පුතණුවෝ යැ, දෙවැනි තෙරණුවෝ රොරුව රටැ රජ වැ සිට අවුත් පැවිදි වූවෝ යැ, තුන්වන තෙරණුවෝ රජගහනුවර වේදපාරප්‍රාප්ත බ්‍රාහමණ කෙනෙකි. ‘දෙවසභ’ නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ මාණ්ඩලික රජකෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරාජකුලයෙන් පැමිණියෝ යි. ‘නන්දක’ නමින් දෙදෙනෙක: චම්පානුවර සිටු කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, සැවැත්නුවර කුලගෙයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. ‘පාරාසරිය’ නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර බ්‍රාහමණවංශික කෙනෙක, ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෝ යැ, පරාසරගොත්‍ර ඇත්තෝ යැ. දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණු-මහසල් කුලයෙකින් නික්මැ සසුන්ගත වූවෝ යැ, ත්‍රිවේදයෙහි පාර-ප්‍රාප්තයෝ යැ, පරාසරගොත්‍රයෙහි උපන්නෝ යි. ‘වජ්ජිපුත්ත’ නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා විශාලානුවර අමාත්‍ය පුත්‍රයෙක, දෙවැන්නා විශාලානුවර ලිච්ඡවිරාජපුත්‍රයෙකි. ‘වනවච්ඡ’ නමින් දෙදෙනෙක: එක් තෙර කෙනෙක් කිඹුල්වත්හි ‘වච්ඡගොත්ත’ බ්‍රාහමණයන්ගේ පුත්‍ර වෙති, අනෙක් තෙරණුවෝ රජගහනුවර ආඪ්‍යකුලයෙකැ බ්‍රාහමණ කෙනෙකි. ‘විමල’ නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර ආඪ්‍යකුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ බරණැස්හි බ්‍රාහමණ කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. ‘සුමන’ නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා කොසොල් රටැ බ්‍රාහමණයෙක, දෙවැන්නා අනුරුද්ධ තෙරණුවන්ගේ උපාසක කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. ‘සොපාක’ නමින් දෙදෙනෙක: සැවැත්නුවර දුගී කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, රජගහනුවර සොපාක කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. ‘භාරිත’ නමින් දෙදෙනෙකි: දෙදෙන මැ සැවැත්නුවර බ්‍රාහමණවංශිකයෝ යැ, පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ පොළඟකු විසින් දෂට කරනු ලැබැ බිරිය මරණ පත් වීම නිසා සංවේගයෙන් පැවිදි වූහ, දෙවන තෙරණුවෝ දහමෙහි පැහැද පැවිදි වූ කෙනෙකි.

දෙතැනෙකැ එන තෙරණුවෝ: එක් මැ තෙරණුවන්ගේ ගාථා දෙතැනෙකැ සඞ්ග්‍රහ කළ තැන් ද ථෙරගාථායෙහි වෙයි. කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යවංශික තෙර කෙනකු වූ කිම්බිල (කැමිල) තෙරණුවන්ගේ ගාථා එකකනිපාතයෙහි දොළොස් වන වර්ගයෙහිත් දුකනිපාතයෙහි දෙවන වර්ගයෙහිත් ඇත. එකකනිපාතයෙහි ගාථායෙන් තමන්ගේ සංවේගයත් පැවිද්දත් ප්‍රකාශ වෙයි. දුකනිපාත ගාථායෙන් ආයුෂමත් ‘නන්දිය’ තෙරණුවන් හා ‘සමග්ගවාසය’ ප්‍රකාශ වෙයි. සැවැත්-නුවර බ්‍රාහමණවංශික පාරාසරිය තෙරණුවන්ගේ ගාථා වීසතිනිපාතයෙහි දෙතැනෙක දක්නා ලැබේ. පළමු ගාථා බුදුරදුන් ධරමානකාලයෙහි උන්වහන්සේගෙන් ඉන්ද්‍රියභාවනා සූත්‍රාන්තදෙශනා අසා උගෙන ඉන්ද්‍රිය නිග්‍රහ වශයෙන් වදාරනලද යැ, දෙවන ගාථා බුදුන් පිරිනිවි කල්හි තමන්ගේ ද පිරිනිවන ආසන්න කල්හි මත්තෙහි භික්ෂූන්ගේ උපිලිවෙත් ප්‍රකාශ කරන්-නට වදාරනලදි. පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා ද දෙතැනෙකැ වෙයි. එකක නිපාතයෙහි පළමුවන වගැ දස වන ගාථාවත් දුක නිපාතයෙහි තුන් වන වගැ සවන ගාථාත් පුණ්ණමාස තෙරණුවන්ගේ යැ. එකක නිපාතයෙහි

පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර 'සමිද්ධි' නම් බමුණුහුගේ පුතණුවන් බව අට්ඨකථායෙහි සඳහන් වෙයි. දුකනිපාතයෙහි පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර කෙළෙඹි කුලයෙහි උපන් බව අට්ඨකථායෙහි දක්වෙයි. මේ හැර වස්තු විසින් දෙක මැ එක් බඳු වෙයි. 'මාලුඞ්ක්‍යපුත්ත' තෙරණුවන්ගේ ගාථා ඡක්කනිපාතයෙහිත් වීසතිනිපාතයෙහිත් ඇත. ඡක්කනිපාත ගාථා නැයන්ට ධර්මදෙශනා වශයෙන් වදාරනලද යැ. වීසතිනිපාතගාථා පෘථග්ජන කාලයෙහි තමන්ගේ ආරාධනායෙන් බුදුරදුන් සැකෙවින් දෙසූ දහම් මැනැවින් උගත් බව ප්‍රකාශ කරනුවට වදාරනලදි.

ගාථා සඞ්ග්‍රහ: ථෙරගාථාවෙහි ඇතැම් ගාථාසඞ්ග්‍රහ එක් මැ කරුණෙහි එක් මැ සම්බන්ධය ඇත ද, ඇතැම් ගාථාසඞ්ග්‍රහ නානාකාරණයෙහි නානාසම්බන්ධ ඇත්තේ යි. එහි දු ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් ස්වයම්ප්‍රතිභානයෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා මෙන් මැ පළමු බුදුරදුන් වෙත අසා උගෙනැ පසු වැ ඒ ඒ කරුණෙහි ලා අත්තූපනායිකා කොට ප්‍රකාශ කරනලද ගාථා ද වෙයි. ධම්මපද, උදානගාථා, ඉතිවුත්තකගාථා ආදිය ථෙරගාථායෙහි වැදගත්තේ මෙ අයුරිනි. ඒ ඒ තෙරුන් ප්‍රතිපත්තිමාර්ගයට යොමු කරවනු පිණිස අවවාද විසින් බුදුරදුන් වදාළ ගාථා මැ යළි පිළිවෙත් සඵල වූ කල්හි උදාන වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනලද අවස්ථා ද ඇත. එක් මැ ගාථා නොයෙක් තෙරවරුන් විසින් වදාරනලද අවස්ථා ද වෙයි. වාචනාමාර්ගයෙහි ආ ගාථා මැ අත්තූපනායිකා කොටගත් සේ යැ.

බුද්ධකාලීන වාචනා මාර්ගය: පන්සාලිස් වසක් පමණ වූ බුදුරදුන් ධරමාන කාලයෙහි මැ විධිමත් සඞ්ඝසංවිධානයෙක් ද ක්‍රමවත් භික්ෂු අධ්‍යාපනයෙක් ද වී. යම් යම් ධර්ම කොටස් මුඛපාඨ වශයෙන් අතැවැසියනට හදාරවනලදී. එකල ධර්මගණ විනයගණ විසින් ගණ දෙකෙක් විය. කොසඹෑ නුවර ඝෝෂිතාරාමයෙහි දු අතැවැසියන් පන්සිය බැගින් වූ ධර්මගණයෙක් ද විනයගණයෙක් ද වී. "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භූතධම්මං වෙදල්ලං.[1]" ආදි තන්හි දක්වෙන පරිදි පෙළදහම සුත්ත යැ ගෙය්‍ය යැ වෙය්‍යාකරණ යැ ගාථා යැ උදාන යැ ඉතිවුත්තක යැ ජාතක යැ අබ්භූතධම්ම යැ වෙදල්ල යැ යි ශාසනාඞ්ග නවයෙකැ ලා සඞ්ග්‍රහ කොට හදාරනලද බව පෙනෙයි. ඛුද්දකනිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා අභිධර්මපිටකයත් සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි නිද්දෙසයත් පටිසම්භිදාමග්ගයත් අගසවු දම්සෙනෙවි සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මැ වාචනාමාර්ගයට නගා අතැවැසියනට හදාරවනලද යැ. විනයෙහි ප්‍රාතිමෝක්ෂශික්ෂා වාචනාමාර්ගයට නැඟී අඩමසක් පාසා උද්දෙසයට පත් වැ තිබිණ. ධම්මපදය ද වාචනාමාර්ගයට නැඟී තුබූ බව පස්වැනි කාශ්‍යප් මහරජහු ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි ලා "බුදුන් සඳහු මෙණියර දෙශනා 'ධම්මපද' නම් යි වෙන් කොට හජාරන බැවින්" යනුවෙන් කියති. 'ඛුද්දකපාඨ' සැකැසී ඇති අයුරින් මැ එය ගණවාචනා සඳහා උපයෝගී කරගත් මෞලික පාඨ්‍ය ග්‍රන්ථයක් බව පෙනෙයි. මහාකච්චායන තෙරණුවන්ගේ අතැවැසි සෝණකුටිකණ්ණ තෙරණුවෝ සුත්තනිපාතයෙහි අට්ඨකවග්ගිය ගාථා බුදුරදුන් හමුයේ වාක්කරණසම්පන්න වැ කියා කල්‍යාණවාක්කරණ ඇති භික්ෂූන් අතුරෙහි අගතැන් ලදහ. සාඤ්චි ස්තූපයෙන් නගාගත් ධාතුකරඬුයෙකැ "සපුරිසස මහකවනසත අවසිනො සොනස" යනුවෙන් උන් වහන්සේගේ

1. චතුක්කඞ්ගුත්තර - දුතියවලාහකසුත්ත

නම් දක්නාලැබේ. එකල **සුත්තනිපාතය** ද වාචනාමාර්ගයට නැඟී තුබූ බව එයින් පෙනෙයි. ඛුද්දකනිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා සෙසු ග්‍රන්ථ ගැන ද කිවයුත්තේ මෙය මැ යි. ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීත වූ **අභිධම්මපිටකයත්** සුත්තන්තපිටකයෙහි **ඛුද්දකනිකායත්** පුද්ගලයන්ට නො පැවරීමේ එක් හෙතුවක් නම් එය බුදුරදුන් ධරමානකාලයෙහි මැ වාචනාමාර්ගයට නැඟී ගණවාචනාමාර්ගයෙහි පැවතීම යි. වෙනත් නොයෙක් තන්හි ඇති ගාථා ථෙරගාථායෙහි ඇතුළු වීමටත් නොයෙක් තෙරවරුන් එක්මැ ගාථා ප්‍රකාශ කිරීමටත් හෙතු මින් සිතාගත හැකි යැ.

ථෙරගාථා සෙඳුණු වෙනත් තැන්: යට දක්වූ පරිදි නොයෙක් හෙතු නිසා බොහෝ ථෙරගාථා සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි ථෙරගාථායෙන් පිටත් නොයෙක් තන්හි දක්නාලැබේ. ආධුනිකයන්ට ප්‍රයොජන පිණිස ඒ තැන් ථෙරගාථාඞ්ක පිළිවෙළින් මෙහි දක්වා ලමහ:

කුණ්ඩධානථෙරගාථා 15, ධම්මපද භික්ඛුවග්ග, **දාසකථෙර**ගාථා 17, ධම්මපද නාගවග්ග, **කුණ්ඩලථෙර**ගාථා 19, ධම්මපද දණ්ඩවග්ග **තිස්සථෙර**ගාථා 39, දෙවතා සංයුත්ත, **සානුථෙර**ගාථා 44, යක්ඛසංයුත්ත - සානුසුත්ත, **සමිද්ධිථෙර**ගාථා 46, මාරසංයුත්ත - **සමිද්ධිසුත්ත**, **වජ්ජිපුත්තථෙර**ගාථා 62, වනසංයුත්ත - වජ්ජිපුත්තසුත්ත, **එකුදානියථෙර**ගාථා 68, උදානපාළි - සාරිපුත්තසුත්ත, **සුගන්ධථෙර**ගාථා 74, දසකඞ්ගුත්තර නාථවග්ග, **හත්ථාරොහපුත්තථෙර**ගාථා 77, ධම්මපද නාගවග්ග, **රාධථෙර**ගාථා 133, 134, ධම්මපද යමකවග්ග, **මහාචුන්දථෙර**ගාථා 142, බ්‍රහ්මසංයුත්ත - අන්ධකවින්දසුත්ත, **හෙරඤ්ඤකානිථෙර**ගාථා 145, මාරසංයුත්ත - දුතිය ආයුසුත්ත, **සොමමිත්තථෙර**ගාථා 147, 148, අභිසමයසංයුත්ත - සගාථසුත්ත, **උසභථෙර**ගාථා 185, 186, බ්‍රාහ්මණසංයුත්ත - දෙවහිතසුත්ත, **ධම්මපාලථෙර**ගාථා 204, චතුක්කඞ්ගුත්තර - පුඤ්ඤාභිසන්දසුත්ත, සක්කසංයුත්ත - දළිද්දසුත්ත, පඤ්චකඞ්ගුත්තර - පඤ්චබලසුත්ත, **අභිභූතථෙර**ගාථා 256, 257, බ්‍රහ්මසංයුත්ත - අරුණවතීසුත්ත, **සඞ්ඝථෙර**ගාථා 275, ධම්මපද යමකවග්ග, **බ්‍රහ්මදත්තථෙර**ගාථා 442 - 445, බ්‍රාහ්මණසංයුත්ත - අක්කොසක සුත්ත, **සිරිමණ්ඩථෙර**ගාථා 447, උදාන පාළි සොණවග්ග - උපොසථ සුත්ත, **ලකුණ්ටකභද්දියථෙර**ගාථා 470 - 473, චතුක්කඞ්ගුත්තර - රූපප්පමාණ සුත්ත, **මහාකච්චායනථෙර**ගාථා 498, ධම්මපද යමකවග්ග, **සිරිමිත්තථෙර**ගාථා 507 - 509, චතුක්කඞ්ගුත්තර - පුඤ්ඤාභිසන්ද සුත්ත, පඤ්චකඞ්ගුත්තර - පඤ්චබල සුත්ත, සක්කසංයුත්ත - දළිද්ද සුත්ත, සොතාපත්ති සංයුත්ත - පඨම අනාථපිණ්ඩික සුත්ත හා සගාථක සුත්ත, **කාළුදායීථෙර**ගාථා 531, 532, බ්‍රාහ්මණසංයුත්ත - උදයසුත්ත, **සොණථෙර**ගාථා 640 - 644, අඞ්ගුත්තර ඡක්කනිපාත - සොණසුත්ත, **උදායීථෙර**ගාථා සියල්ල 689 704 ඡක්කඞ්ගුත්තර - නාගසුත්ත, (690, 697 ගාථා දෙක්හි මඳ වෙනසෙකි.) **රට්ඨපාලථෙර**ගාථා 769 - 788, මජ්ඣිමනිකාය - රට්ඨපාලසුත්ත (775 ගාථාව මජ්ඣිමනිකායෙහි නැත) **මාලුඞ්ක්‍යපුත්තථෙර**ගාථා සියල්ල 794-817, සළායතන සංයුත්ත - මාලුඞ්ක්‍යපුත්ත සුත්ත, **සෙලථෙර**ගාථා සියල්ල 818 - 841, මජ්ඣිමනිකාය - සෙලසුත්ත, **අඞ්ගුලිමාලථෙර**ගාථා 866 - 886 මජ්ඣිමනිකාය - අඞ්ගුලිමාල සුත්ත, **අනුරුද්ධථෙර**ගාථා 902 - 904, අට්ඨකඞ්ගුත්තර - ගහපතිවග්ග, 905, 906, බ්‍රහ්මසංයුත්ත - පරිනිබ්බානසුත්ත, දීඝනිකාය - පරිනිබ්බානසුත්ත, **සාරිපුත්තථෙර**ගාථා 991, 992, ධම්මපද අරහන්තවග්ග, 993, 994, ධම්මපද පණ්ඩිතවග්ග, 999, උදානපාළි නන්දවග්ග - සාරිපුත්ත සුත්ත, 1000,

වනසංයුත්ත - පදුමපුප්ඵසුත්ත, 1010, 1011, අභිසමය සංයුත්ත - සගාථ-සුත්ත, ඉතිවුත්තකපාළි - සක්කාරසුත්ත, ආනන්දථේරගාථා 1019 - 1025, මජ්ඣිමනිකාය රට්ඨපාලසුත්ත, 1030, ධම්මපද ජරාවග්ග, 1051 දීඝනිකාය - පරිනිබ්බානසුත්ත, මහාකස්සපථේරගාථා 1084,. ඉතිවුත්තකපාළි - සුක්කධම්මසුත්ත, මොග්ගල්ලානථේරගාථා 1170, 1171, භික්ඛුසංයුත්ත - නවකභික්ඛුසුත්ත, 1187 දේවතා සංයුත්ත - ජේතවනසුත්ත, දේවපුත්ත සංයුත්ත - අනාථපිණ්ඩිකසුත්ත, භික්ඛුසංයුත්ත - මහානාග සුත්ත, 1192 - 1213, මජ්ඣිමනිකාය මූලපණ්ණාස - මාරතජ්ජනීයසුත්ත, වංගීසථේරගාථා 1214 - 1218, වංගීස සංයුත්ත - නික්ඛන්ත සුත්ත, 1219 - 1223, අරතිසුත්ත, 1224 1227, පෙසල අතිමඤ්ඤසුත්ත, 1228 1132, ආනන්ද සුත්ත, 1233 - 1336, සුභාසිත සුත්ත, 1237-1239, සාරිපුත්තසුත්ත, 1240 1243, පවාරණසුත්ත, 1244-1251, පරොසහස්ස සුත්ත, 1252 - 1254, කොණ්ඩඤ්ඤසුත්ත, 1255 - 1257, මොග්ගල්ලානසුත්ත, 1258 ගග්ගරාසුත්ත, 1259 - 1268 වංගීසසුත්ත (මෙහි මඳ වෙනසෙකි).

සඟවාත්කාලීන තෙරවරු.

ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙන් බොහෝ කලකට පසු වාස කළ තෙරවරුන් තිදෙනකුන්ගේ ගාථා සඞ්ග්‍රහ තුනක් ථෙරගාථායෙහි දක්නාලැබේ. දුකනිපාතයෙහි වීතසොකථේරගාථා යැ ඡක්කනිපාතයෙහි තෙකිච්ඡකානි-ථේරගාථා යැ දසකනිපාතයෙහි එකවිහාරිකථේරගාථා යැ යන තුන යි.

තෙකිච්ඡකානි: මූන් වහන්සේ චන්ද්‍රගුප්ත (බු. ව. 162 - 186) රාජ-සභායෙහි සිටි 'සුබන්ධු' නම් බ්‍රාහ්මණයකුගේ පුතණුවෝ යි. සුබන්ධුහුගේ ප්‍රඥාපාටවයත් උපාය කෞශල්‍යයත් කෙරෙහි ඊර්ෂ්‍යා පරවශ වූ චාණක්‍ය බමුණු උපක්‍රමයෙන් රජු ලවා සුබන්ධු දඟගෙහි ලැවී. එපවත් ඇසූ තෙකිච්ඡකානි පලාගොස් වනවාසී තෙරුන් වෙත පැවිදි වැ රහත් වී.[1]

වීතශොක: මූන් වහන්සේ ධර්මාශොක රජුගේ කනිටුබෑයා බව අට්ඨ-කථායෙහි සඳහන් වෙයි. එහි සඳහන් පරිදි වීතසොක කුමර ක්‍ෂත්‍රිය ශිල්පය සපුරා උගත්තේ යැ ගෘහජීවිතයෙහි දී මැ 'ගිරිදත්ත' තෙරණුවන් ඇසුරෙහි සූත්‍රාන්තපිටකයත් අභිධර්මපිටකයත් හදාරා එහි විශාරද වී. දිනක් මස්වලු කම්හි කපුවා අතින් කැටපත ගෙන බලා සිය සිරුරෙහි වලිත පලිතාදීන් දැකැ සංවේගයට පැමිණ විදර්ශනා වඩා හුනස්නෙහි මැ සෝවාන් වැ ගිහිසැප හැරපියා ගොස් 'ගිරිදත්ත' තෙරුන් වෙතැ පැවිදි වැ නො බෝ දවසෙකින් රහත් වී.[2]

එකවිහාරික: ථෙරගාථායෙහි 'එකවිහාරික' නමින් හැඳින්වෙනුයේ ධර්මාශොක (බු ව. 218 - 255) මහරජුගේ කනිටු සොහොවුරු 'තිස්ස' තෙරණුවෝ යි. උන් වහන්සේගේ චරිතකථාව ථෙරගාථාට්ඨකථායෙහිත් විනයට්ඨකථායෙහිත් දක්නා ලැබේ. පළමු මිසදිටු ගෙන සිටි 'තිස්ස' කුමරු සසුනෙහි පහන් අයුරු ථෙරගාථට්ඨකථායෙහි නො දැක්වෙයි. එය ''කෙනචි උපායෙන - කිසි උපායෙකින්'' යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. විනයට්ඨකථායෙහි සඳහන් පරිදි තිස්ස තෙරවත සැකෙවින් මෙසේ යැ: තිස්ස තෙරණුවෝ නම් අශොක රජහුගේ එකමාතෘක බෑයා වන 'තිස්ස' කුමර වෙයි. රජ අභි-ෂේකයට පැමිණ ඔහු යුවරජ තනතුරෙහි තැබී. දිනක් හෙතෙම වනයට ගියේ

1. ථෙරගාථට්ඨකථා - හෙවිමූ. 440 පිටුව 2. ථෙරගාථට්ඨකථා - හෙවිමූ. 295 පිටුව

මිහමුව රැළක් කෙළිදෙලන් කල් යවනු දැක මෙසේ සිතී: "තණබුදින මුවනුදු මෙසේ නම් රජගෙයි ප්‍රණීත අහර වළඳ මොළොක් යහන්හි හොත්තා මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙතෙක් නම් මනාප ක්‍රීඩා නො කෙරෙත් ද?" කියා යි. රජහට ද එ බව දැන්වී. රජ උපායෙකින් ඔහුට කරුණු වටහනු පිණිස සත් දවසකට රජය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවා සත් වන දවස ඔහු ඝාතනය කරන බවට ද තර්ජනය කෙළේ යැ. මරණයෙන් බියපත් කුමර සිත්සේ සනාන නො කෙළේ යැ, අහර නො වැළඳී යැ, ශයනය නො කෙළේ යි. ඔහුගේ සිරුර වැහැරී ගියේ යැ. රජ සත්වන දවස් කුමරු කරා පැමිණ සිරුර වැහැරී යැමට කරුණු විචාළේ යැ. 'මරණ බියෙනැ'යි පිළිවදත් දින. එබස් ඇසූ රජ 'තෙපි පරිච්ඡින්න මරණ දක්මින් සිත්සේ ක්‍රීඩා නො කළහු යැ. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසෝපනිබද්ධ මරණය දක්මින් කෙසේ නම් ක්‍රීඩා කෙරෙත් ද?'යි කී. කුමර මිථ්‍යාදෘෂ්ටි හැරපියා සසුන්හි පහන් වී. දිනක් මුවදඩ ගිය කුමර තෙම අරණෙහි වැඩැහුන් යොනකමහාධම්මරක්ඛිත තෙරුන්ට වලැහකු සල්අත්තෙකින් පවන් සලන්නා දැක පැවිද්දෙහි සිත් බැඳී එයට රජුගෙන් අවසර යැදී. රජ නොයෙක් අයුරින් කරුණු කියාත් නවතනු නොහී කුමරු පෙරහරින් අශෝකාරාමයට වඩාගෙන ගියේ යැ. එහි පධානඝරයෙහි මහාධම්ම-රක්ඛිත තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ "තිස්ස" විදර්ශනා වඩා රහත් වී.[1]

දිව්‍යාවදානයෙහි වීතශෝක: සර්වාස්තිවාදී බෞද්ධග්‍රන්ථයක් වූ දිව්‍යාව-දානයෙහි ද වීතශෝක චරිතයෙක් වෙයි. එය සමහර කරුණු අතින් අසමාන වුවද වස්තු විසින් 'තිස්ස' චරිතය හා සැසැඳෙයි. එහි දැක්වෙන පරිදි 'වීතශෝක' අශෝක රජහුගේ කනිටු සොහොවුරු ද යුවරජ ද වෙයි. තීර්ථක සමය ගෙන සිටි හෙතෙම අශෝක රජුගේ නොයෙක් අවවාදයෙනුදු බුදු සමයට නො නැමී. දිනක් මුවදඩයමට වනයාත්‍රා කළ වීතශෝකහට වනයෙහි දෙළොස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි පඤ්චතාපයෙන් තැවෙමින් කෂ්ටතපස් කරන, වනමූලඵලාහාරයෙන් යැපෙන, වල්කල හඳනා, තණ ඇතිරියෙහි හොත්තා තවුසෙක් හමු විය. සුවදුක් විචාළ කල්හි හෙ මෙසේ කී: "ඍතුකාලයෙහි වල්මුවන් කෙළිදෙලෙහි යෙදෙනු දකුත් මැ රාගයෙන් දැවෙමි. ඒ මිස අන් කිසි දුකෙක් නැත" කියා යි. එබස් ඇසූ වීතශෝකහට මෙ සිතවී:" "මොහට මෙතෙක් කල් මෙවන් කෂ්ටතපසිනුදු රාගය ප්‍රහීණ නො වී නම් ප්‍රණීත සිවුපසය වළඳනා ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙසේ නම් රාග ප්‍රහාණ කෙරෙත් ද, රජ ඔවුන් කෙරෙහි මුළා වැ සත්කාර කෙරෙයි" කියා යි. මෙ පවත් රජහට ද දැන් වී. රජ තෙම උපායෙකින් ඔහට කරුණු වටහනු පිණිස ඇමැතියන් කැඳවා මන්ත්‍රණය කොට තමා සනානාගාරයට පිවිසි කල්හි වීතශෝක කුමරු රාජාභරණයෙන් සරසා සිහසුන් අරවන්නට නියොග කෙළේ යැ. ඔහු එසේ කළහ. රජ 'තමා ජීවත් වැ සිටිය දී සිහසුන අත්කරගැනීම ගැන වීතශෝක වධයට නියම කෙළේ යැ. ඇමැත්තෝ ඔහුට අභයදාන ඉල්වූහ. රජ ඝාතනය සත්දවසකට කල් තබා එතෙක් රාජ්‍යය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවී. දවස්පතා වධයට පමුණුවන දිනයන් ඉකුත් දින ගණනත් ඔහු හමුයේ කියැවී. සත් වන දවස් ඔහු වෙත පැමිණී රජ කිම නැටුම් ගැයුම් වැයුම් ආදි රාජෝපහාර නිසි ලෙස පැවැත් වී ද? යි වීතශෝකගෙන් විමසී. 'මරණය මැ සිහි කෙරෙමින් සිටි තමා ඒ කිසිවක් නුදුටු නො ඇසූ විරූ යැ'යි වීතශෝක පිළිවදත් දින. එබස් ඇසූ රජ තෙම නොයෙක් ජාතිශතයෙහි මරණ භයින් භය පත් වැ 'මරණසති'

1, සමන්තපාසාදිකා - හෙවිමු. 31 පිටුව, ථෙරගාථට්ඨකථා - හෙවිමු. 504 පිටුව

වඩන ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයන්ට කෙලෙශ සමුදාචාර නො වන පරිදි වටහන පිණිස මේ උපාය කළ බව පැවැසී. 'වීතශොක' බුදු සමයෙහි පහන් වැ කුර්කුටාරාමයට ගොස් අභිඥප්‍රාප්ත ඝෂ තෙරුන්ගෙන් බණ අසා රජුගෙන් අවසර ගෙනැ පැවිදි වැ රහත් වී.[1]

පළමු දක්වූ 'තිස්සථෙර' චරිතයත් මෙහි දක්වූ 'වීතශොක' චරිතයත් වස්තු වියින් එකක් මැ බව පෙනෙයි. දිව්‍යාවදානයෙහි 'වීතශොක' නමට 'තිස්ස' ථෙර වස්තුව එක් වූ සැටියෙකි. ථෙරගාථාත් එහි අටුවාත් අනුව 'වීතශොක' පැවිද්දට යන්නේ මහලු වියේ දී යැ. ඔහු පළමු මිසදිටු ගෙනැ සිටි බවෙක් ද නො පැනේ. 'වීතශොක' ගෘහජීවිතයෙහි මැ සූත්‍රාභිධර්ම දෙක්හි විශාරද වැ සිටියේ යැ. ගිහිබිම්හි මැ සෝවන් වැ පැවිදි වූයේ 'ගිරිදත්ත' තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'වීතශොක' පැවිදි වූයේ 'යස' නම් තෙර කෙනකුන් වෙත යැ. මිසදිටු ගෙනැ සිටියේ 'තිස්ස' කුමර යැ. එහෙත් එ කුමරු පැවිදි වූයේ මහළු වියෙහි නො වැ තුරුණු වියෙහි මැ යැ. අශොක අභිෂෙකයෙන් සතර වැන්න වූ බුදුන් පිරිනිවි දෙසිය දෙවිසි වැන්නෙහි යැ. එයින් ථෙරගාථායෙහි සඳහන් 'වීතසොක' යනු තිස්ස තෙරුන්ගේ අපරනාමයක් ලෙස ද ගත නො හෙයි. තිස්ස කුමරු පැවිදි වූයේ අශොකාරාමයෙහි පධානඝර වැසි යොනක මහා ධම්මරක්ඛිත තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'වීතශොක' පැවිදි වූයේ කුර්කුටා-රාමයෙහි යශ තෙරණුවන් වෙත යැ. මෙසේ සලකාත් මැ දිව්‍යාවදානයෙහි වීතශොක චරිතය ථෙරගාථායෙහි වීතසොක ථෙර චරිත තිස්සථෙර චරිත යන දෙකින් එක ද චරිතයක් හා සමග සැසැඳිය නො හේ.

සංඛ්‍යා විසඳශතා:

චතුක්කනිපාතයෙහි තෙරවරු තෙලෙස් දෙනෙක් ද ගාථා දෙපනසෙක් ද ඇතැ'යි උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. එහෙත් එහි දැන් තෙරවරු දොළොස් දෙනෙකි. ගාථා අටසාලිසෙකි. එක් තෙර කෙනකුන් ගිලිහීගිය සේ යැ. වීසති නිපාතයෙහි ගාථා දෙසිය පන්සාලිසෙක් ඇතැ'යි උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් එහි ගාථා දෙසිය සිව්සාලිසෙකි. සියලු ථෙරගාථා එක්දහස් එක්සිය තෙසැටෙකැ'යි ද තෙරවරු දෙසිය සියුසැටෙකැ'යි ද ග්‍රන්ථාවසාන උද්දානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් ගාථා සංඛ්‍යාව එක්දහස් දෙසිය අනූඑකෙකි. උද්දානසංඛ්‍යාවට වඩා ග්‍රන්ථයෙහි සංඛ්‍යාව එක්සිය අටවිස්සෙකින් වැඩි වෙයි. තෙරවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව ද නිපාත උද්දානසංඛ්‍යා අනුව ගතහොත් දෙසිය හැටපහක් වියයුතු යැ. චතුක්කනිපාතයෙන් ගිලිහුණු ථෙරනාමය හළ විට දෙසිය සූසැට හා සැසැඳෙයි. එයින් පෙනෙනුයේ ග්‍රන්ථාවසාන උද්දානය අවසාන මහාසඞ්ගායනාව වූ තුන්වන සඞ්ගීතිකාලයට පළමු මැ චතුක්ක නිපාතයෙහි තෙලෙස් වැනි තෙරුන්ගේ නම ගිලිහී තුබූ බවෙකි. උද්දානයෙහි ගාථාසංඛ්‍යාවත් ග්‍රන්ථයෙහි විද්‍යමාන ගාථාසංඛ්‍යාවත් අතර වෙනස විමසුව මනා යැ. නිපාතාවසාන උද්දානයන්හි නිර්දිෂ්ට සංඛ්‍යා එක් කොට ගත් කලැ එය දැන් පවත්නා ගාථාසංඛ්‍යාව හා සමග මැනැවින් සැසැඳෙයි. වෙනස ඇත්තේ ග්‍රන්ථාවසාන උද්දානයෙහි සඳහන් ගාථාසංඛ්‍යාවෙහි යැ. මේ වෙනසට හෙතුව අනෙකක් නො වැ ප්‍රථමසඞ්ගායනායෙහි සඞ්ගීත වූ ථෙර-ගාථා සංඛ්‍යාව නො වෙනස් කොට පවත්වාගෙන ඊම යයි සැලකුව මනා යැ. ථෙරසංඛ්‍යා ගිණීමේ දී චතුෂ්කනිපාතයෙන් ගිලිහුණු තෙරුන් බැහැර කොට ඇති නමුදු ගාථාසංඛ්‍යා දක්වීමේ දී ඒ තෙරුන්ගේ ගාථා චතුෂ්කය

1 දිව්‍යාවදාන - 272 - 278 පිටු, විද්‍යාලංකාර විද්‍යාපීඨප්‍රකාශන 1959.

බැහැර කොට නැත. එය බැහැර කළ විට ඉතිරි වනුයේ ගාථා එක්දහස් එක්සිය පනස් නවයෙකි. මේ අනුව ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙන් පසු ථෙරගාථායෙහි සඞ්ග්‍රහ කරනලද ගාථා සඞ්ඛ්‍යාව එක්සිය දෙතිසෙකි. (132) එ ද විමසම්හ:

අනුරුද්ධත්ථෙරගාථා: විසතිනිපාතයෙහි අනුරුද්ධ තෙරණුවන් වදාළ ගාථා අටවිස්සෙක් (28) ඇත. එහි උන් වහන්සේ පරිනිර්වාණයට ආසන්න කාලයෙහි වදාළ ගාථා ද වෙයි. එයින් ඒ ගාථා උන් වහන්සේ ද සහභාගී වූ ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙහි ඇතුළු වියැ නො හෙයි. ද්විතීයසඞ්ගීතියෙහි දී මැ ඇතුළු විය යුතු යැ.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා: පාරාසරිය තෙරණුවන් වදාළ ගාථා සඞ්ග්‍රහ දෙකක් ථෙරගාථායෙහි ඇත. එහි පළමු ගාථාසඞ්ග්‍රහය බුදුරදුන් ධරමාන කාලයෙහි, තමන් පෘථග්ජන කාලයෙහි ඉන්ද්‍රිය නිග්‍රහ පිණිස වදාළ බවත් දෙවැනි ගාථා සඞ්ග්‍රහය බුදුන් පිරිනිවි කල්හි තමන්ගේ ද පිරිනිවන එළැඹැ සිටි කල්හි අනාගත භික්ෂූන්ගේ උපිළිවෙත් ප්‍රකාශ කරන පිණිස වදාළ බවත් අට්ඨකථායෙහි මැ සඳහන් වෙයි. එයින් එ ද ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙහි ඇතුළු වියැ නො හෙයි. එහි ගාථා සඞ්ඛ්‍යාව එකුන්තිසෙකි (29).

ආනන්දත්ථෙරගාථා: තිංසනිපාතයෙහි අනඳ තෙරණුවන් වදාළ ගාථා එකුන්සාලිසෙක් (39) ඇත එහි උන් වහන්සේ පරිනිර්වාණයට ආසන්න කාලයෙහි වදාළ ගාථාත් පරිනිර්වාණය ගැන ධම්සඞ්ග්‍රාහක තෙරවරුන් වදාළ ගාථාත් ඇත. ප්‍රථමසඞ්ගායනාවෙහි ධර්මය පිළිබඳ ප්‍රමුඛත්වය දැරූයේ අනඳ තෙරණුවෝ යි. උන් වහන්සේගේ අර්හත්වප්‍රාප්තිය සිදු වූයේත් සඞ්ගායනාව ආරම්භ කළ දිනයෙහි මැ යැ. එයින් එය ද්විතීය සඞ්ගීතියෙහි මිස ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි ඇතුළු වියැ නො හෙයි.

සම්භූතත්ථෙරගාථා: චතුක්කනිපාතයෙහි සම්භූත තෙරණුවෝ ධර්ම භාණ්ඩාගාරික අනඳ තෙරණුවන්ගේ අතැවැසියෙකි. උන්වහන්සේ සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසු පැවිදි වූහ. ද්විතීය සඞ්ගායනායෙහි දශවස්තු විනිශ්චය සඳහා පත් කරනලද තෙරවරුන් අටදෙනා අතුරෙහි කෙනෙකි. උන් වහන්සේ වදාළ ගාථා චතුෂ්කයෙහි පළමු ගාථා දෙක දශවස්තු නිසා සස්නෙන් බැහැර කරනලද වජ්ජිපුත්තක භික්ෂූන් අරභයා වදාරනලද වෙයි. එයින් සම්භූතත්ථෙරගාථා ද ප්‍රථම සඞ්ගීතියට නො වැටෙයි.

ගොදත්තත්ථෙරගාථා: චුද්දසනිපාතයෙහි ගොදත්ත තෙරණුවන්ගේ ජීවනකාලය නිශ්චය කිරීමට කරුණු අටුවායෙහි නො පැනෙයි. එහි සඳහන් වනුයේ උන් වහන්සේ එක්තරා තෙර කෙනකුන් වෙතැ පැවිදි වැ විදර්ශනා වඩා රහත් වූ බව පමණි. බුදුන් දක්නට පැමිණි බවෙක් හෝ බුද්ධකාලීන තෙර කෙනකුන් හමු වූ බවෙක් හෝ උන් වහන්සේගේ චරිතකථායෙහි නො පෙනේ. එයින් උන් වහන්සේ ද ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙන් පසු කලෙක වූහ යි ද ගොදත්තත්ථෙරගාථා ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙන් පසු ථෙරගාථායෙහි සඞ්ගෘහීත වී යයි ද සැලැකිය යුතු යැ.

තෙකිච්ඡකානිත්ථෙරගාථා: ඡක්කනිපාතයෙහි තෙකිච්ඡකානි තෙරණුවන්ගේ ජීවනසමය චන්ද්‍රගුප්තරාජසමය යි. එයින් උන් වහන්සේ වදාළ ගාථා තෘතීයසඞ්ගීතියෙහි දී ථෙරගාථායෙහි සඞ්ග්‍රහ වියැයුතු යැ.

වීතසෝක-එකවිහාරිකථෙරගාථා: දුකනිපාතයෙහි 'වීතසෝක' තෙරණුවෝත් දසකනිපාතයෙහි 'එකවිහාරික' තෙරණුවෝත් ධර්මාශෝක මහරජහුගේ කනිටු සොහොවුරෝ වෙති. එයින් උන් වහන්සේ වදළ ගාථාත් තෘතීයසඞ්ගීතියෙහි දී ථෙරගාථාවට ඇතුළු විය යුතු යැ. මෙ කරුණු අනුව සලකන කල්හි ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙන් පසු ථෙරගාථායෙහි සඞ්ග්‍රහ කරන ලද ගාථා මෙසේ දැක්විය හැකි යැ:

අනුරුද්ධථෙරගාථා	28
පාරාසරියථෙරගාථා	29
ආනන්දථෙරගාථා	39
සම්භූතථෙරගාථා	4
ගොදත්තථෙරගාථා	14
තෙකිච්ඡකානිථෙරගාථා	6
වීතසොකථෙරගාථා	2
එකවිහාරිකථෙරගාථා	10
එකතුව	132

ගාථා සඞ්ඛ්‍යා සැසැඳී ඇති අයුරු ආශ්චර්‍ය්‍යජනක යැ. මෙහි දී නැඟෙන කුතුහලයෙක් වෙයි: ද්විතීයසඞ්ගීතියෙහි දීත් තෘතීයසඞ්ගීතියෙහි දීත් ධර්මසඞ්ග්‍රාහක තෙරවරු නිපාතඋද්දානයන්හි ස්ථවිරසඞ්ඛ්‍යාවත් ගාථාසඞ්ඛ්‍යාවත් ස සංස්කරණය කොට ග්‍රන්ථාවසාන උද්දානයෙහි පූර්වාර්ධය ද සංස්කරණය කොට එහි අපරාර්ධය කවර හෙයින් සංස්කරණ නො කළෝ ද යනු යි. ඒ වූ කලි ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි ථෙරගාථා වෙන් කොට හැඳින ගනු පිණිස ධර්මසඞ්ග්‍රාහක තෙරවරුන් සිතාමතා මැ උද්දානය තුබූ සැටියෙන් මැ සුරක්ෂිත කළ සැටි වෙයි. උද්දානයෙහි වෙනස මැ අප මේ විමර්ශනයෙහි මෙහෙයාලී.

ථෙරගාථා පශ්චාත්කාලීන කාව්‍යරචනා ද?

ථෙරගාථා 'ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීත නො වී යැ'යි ද 'පශ්චාත් කාලීන කාව්‍යරචනා යැ'යි ද විමති පළ කරන්නෝ ඇත. චන්ද්‍රගුප්ත රාජසමයෙහි ද ධර්මාශෝක රාජසමයෙහි ද ජීවත් වූ තෙරවරුන්ගේ ගාථා මෙහි ඇතුළු වැ තිබීම මේ විමතියට හෙතු වනු වියැ හැකි යැ. ථෙරගාථාවසාන උද්දානයෙහි සඳහන් ගාථා එක්දහස් එක්සිය තෙසැට (1163) ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීත වූ බවත් තවත් ගාථා එක්සිය තිස්දෙකක් එයට පසු වැ එක් වී ඇති සැටිත් පළමු පැහැදිලි කළම්හ. එයින් ථෙරගාථාව ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීත නො වී යන මතය අනාථ වෙයි.

'කාව්‍යරචනා' යනුදු ථෙරගාථා සඳහා නො යෙදෙයි. 'කාව්‍ය' නම් රසාත්මක වාක්‍ය යි. “වාක්‍යං රසාත්මකං කාව්‍යම්' යනු සාහිත්‍යදර්පණයෙහි ශ්‍රී විශ්වනාථෝක්ති යි. කාව්‍යයෙහි 'රස' නම් නවනාට්‍යරස යි. කාව්‍ය කරනුයේ රසාස්වාද සඳහා යි, විෂයරසානුභව සඳහා යි. 'සියලු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කොට අනුපාද විමුක්තියට පැමිණි, එහෙයින් මැ කිසිදු අරමුණෙකැ නො බැඳෙන රහතුන් වහන්සේ රසාස්වාද පිණිස කවි කීහ'යි කීම උන් වහන්සේගේ ක්ෂීණාශ්‍රවභාවයට කරන අවමනෙකි. ථෙරගාථා කාව්‍ය ස්වරූපයෙන් ගත්තෝ 'කාව්‍ය යනු කිමෙකැ'යි නො හඳුනත්තෝ යැ. ථෙරගාථා වදළ තෙරවරුන් ලොව බැලුයේ කවියන් ලොව බලන අයුරින් නො වේ. නිදසුන් විසින් 'චූළක' ථෙරගාථාත් 'සප්පක' ථෙරගාථාත් දැක්විය හැකි යැ:

(i) මයුරයෝ, උන්ගේ නාද, නිල්තණ බිම්, ගලායන දියදහර, අහස පැතිරැසිටි වැසිවලාකුළු යන මේ සුන්දර වස්තූන් එක්තැන් වීම කවිසිත්හි රතිය දල්වන උද්දීපනවිභාවයෝ යි. එහෙත් එය චූළක තෙරුන් දුටුයේ භාවනාවට යොග්‍ය සෘතුසත්ප්‍රාය එළැඹැසිටි සැටියෙනි. (78 පිටුව)

(ii) අහස පැතිරැසිටි වැසිවලා ඉගිලයන කොක්පෙළ ගලායන ගිරිනදිය, ගංඉවුරෙහි පලබර දඹරුක්වදුළු, මැඩියන්ගේ ගම්භීරනාදය, ගිරිකඳුරු යන මෙ කරුණු කවියකුගේ නෙත් පිනවන කන් පිනවන කය පිනවන දිව පිනවන සුන්දර වස්තු යැ, රතිභාව උද්දීපන කරන විභාවයෝ යි. අජකරණී නදී සමීපයෙහි ගිරිගුහාවකැ වාස කළ 'සප්පක' තෙරණුවන් යට කී සුන්දර වස්තූන්ගේ එක්තැන් වීම දුටුයේ විවේකවාසයට යොග්‍ය ජනශූන්‍ය තපොභූමියකැ සෘතුසත්ප්‍රාය එළැඹැසිටි අයුරිනි. (100 පිටුව)

කාමී පුරුෂයාත් යොගියාත් එක් මැ කාමිනිය දක්නේ දෙඅයුරෙකිනි. කාමීපුරුෂයාහට කාමිනිය කාම්‍යවස්තුවකි, ශුභාලම්බනයෙකි. හෙ එහි ඇලෙයි, ලැගෙයි. එහෙත් යොගියාහට ඕ අශුභාලම්බනයකි. හෙ එහි නො ඇලෙයි, නො ලැගෙයි, කලකිරෙයි, විරක්ත වෙයි. මෙසේ මැ කවියාත් ක්ෂීණාස්‍රවයන් වහන්සේත් එක් මැ ලොව දක්නේ වෙන් වෙන් අයුරිනි. කරුණු මෙසේ හෙයින් ථෙරගාථා කාව්‍යරචනා ලෙසත් තෙරවරු කවියන් ලෙසත් ගැනීම 'හැම පද්‍යයක් මැ කාව්‍යයෙකැ'යි මූලායෙන් කරන වරදෙකි.

විශෙෂ ප්‍රයෝග:– පාලියෙහි සුලභ නො වූ ශබ්දප්‍රයොග ද ථෙරගාථායෙහි දක්නාලැබේ. පහත පළ වන්නේ එවැනි ශබ්දප්‍රයොග යි.

'වඤ්චිතාසෙ' 'සඞ්කිලිස්සමානාසෙ': 'වඤ්චිතා' 'සඞ්කිලිස්සමානා' යනු ථෙරගාථායෙහි 'වඤ්චිතාසෙ' 'සඞ්කිලිස්සමානාසෙ' (ගා. 102) යනුවෙන් දක්නාලැබේ. "යෙ කෙචි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ' ආදී ශ්‍රී මූලපාළියෙහි ද විරල වැ පෙනෙන මේ ප්‍රයොගය වෛදභාෂාවට මැ විශෙෂ වූ "දෙවාසඃ' 'බ්‍රාහ්මණාසඃ' යනාදී ප්‍රථමා බහුවචනස්වරූප වෙයි. 'වඤ්චිතාසඃ' 'ගතාසඃ' ආදි වෛදික ව්‍යවහාරය 'වඤ්චිතාසෙ' 'ගතාසෙ' ආදි විසින් සිටී.

'වන්දිසං': 'වන්දිං' යන අජ්ජතනී උත්තමපුරුෂ එකවචනාඛ්‍යාතය 'වන්දිසං' කියා ථෙරගාථායෙහි (621) යොදනලද්දේ යැ. "කරස්ස කාසත්තමජ්ජතනිම්හි" යන සූත්‍රයෙහි 'සත්තමජ්ජතනිම්හි' යන යොගවිභාගයෙන් අජ්ජතනී ආඛ්‍යාතයෙහි 'ස' කාරාගමයට ව්‍යාකරණයෙහි අවකාශ තබන ලදී. එහෙත් එවන් රූප පාළියෙහි සුලභ නො වේ. ථෙරගාථායෙහි 'අනුයුඤ්ජිසං' (157), 'පච්චවෙක්ඛිසං' (169, 347, 765), 'පරිවත්තිසං' (215), 'අගච්ඡිසං' (258) 'උදික්ඛිසං' (268), 'මඤ්ඤිසං' (342, 424), 'අච්ඡිසං' (487), 'අභුඤ්ජිසං' (1061) ආදීන් මේ ප්‍රයොගය බහුල වැ දක්නාලැබේ.

'කුණ්ඩලාසු': 'කුණ්ඩල' ශබ්දයෙහි පඤ්චමී එකවචනය 'කුණ්ඩලාසු'යි ථෙරගාථායෙහි (43) දක්නා ලැබේ. මෙසේ මැ 'නඞ්ගල' 'අසිත' ශබ්දයන්ගේ පඤ්චමී එකවචනය ද 'නඞ්ගලාසු' 'අසිතාසු' යයි යොදනලද වෙයි. මෙද ප්‍රාකෘත ගතියි.

'ඣියායති': 'ඣායති' යන ආඛ්‍යාතරූපය 'ඣියායති' යනුවෙන් ථෙරගාථායෙහි (446) සඳහන් වෙයි. සංස්කෘතයෙහි 'ධ්‍යායති' යන්නෙහි ප්‍රාකෘතස්වරූපය යි. මෙසේ මැ 'පලවති' යනු 'පිලවති' (104) කියා ද 'ව්‍යඤ්ජනා' යනු 'වියඤ්ජනා' (819) කියා ද යොදනලද්දේ යි.

'පාමිංසු': 'ප' පූර්ව 'මා-පමාණෙ' ධාතුයෙහි අජ්ජතනී ප්‍රථමපුරුෂ බහුවචනාඛ්‍යාතය 'පමිනිංසු' යනු වෙයි. එය 'පාමිංසු' යනුවෙන් ථෙරගාථායෙහි (469) යොදනලද්දේ යැ. මෙසේ මැ 'කාහිස්සං' යනු 'කාස්සං' (381) කියා ද 'විහරිස්සං' යනු 'විහස්සං' (1096, 1097, 1098) කියා ද යොදන ලද්දේ යි.

සිංහල පරිවර්තනය

බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි කරනලද මෙහි පළමු පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය තෘප්ත කරලීමෙහි නොසමත් විය. එයින් එය නැවත පරිවර්තනය කිරීමේ භාරය අපට පැවරිණ. මේ කාර්‍ය්‍යයෙහි අප මෙහෙයා දිරිමත් කිරීමෙන් අනුග්‍රහ කළාහු ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සම්පාදක තන්හි සිට අපවත් වී වදාළ මහෝපාධ්‍යාය දර්ශනවිශාරද පරවාහැර ශ්‍රී වජිරඤාණාභිධාන කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයෝ යි. අප විසින් පෙළ ද සකස් කොට පරිවර්තනය නිමවා 1957 දී භාරදෙනලදි. මුද්‍රණකාර්‍ය්‍ය සංවිධානය ක්‍රමවත් නොවීම ප්‍රකාශය මෙතෙක් පමා වීමට හෙතු විය.

පරිවර්තනයේ දී ඡායානුවාද ස්වරූපයෙන් පෙළට ලංවනසේ අනුවාද කිරීම අප අනුගමනය කළ පිළිවෙත යි. දුර්බෝධ විය හැකි යයි සිතුණු සමහර තැනෙකැ භාවානුවාදය ද කළම්හ. අර්ථව්‍යාඛ්‍යාන පිණිස පෙළට බැහැරින් ගන්නාලද වචන වෙන් කොට වරහන් තුළ යෙදූම්හ. ශෝධනයේ දී මැනැවැයි හැඟුණු පාඨය ගෙන ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි දක්නා පාඨාන්තර අධො ලිපි වශයෙන් ඒ ඒ තන්හි දක්වාලූම්හ. අට්ඨකථාව ගුරු කොට ගතුම්හ.

මේ කාර්‍ය්‍යයෙහි අපට යම් බඳු සාමර්ථ්‍යයෙක් වී නම්, ඒ ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක, මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්‍ය්‍ය පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්දාභිධාන කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්මමහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් අප ධර්මවිනය ශබ්දශාස්ත්‍රයෙහි ශික්ෂණය කිරීමෙන් කරනලද අනුග්‍රහය මැ වෙයි. උන් වහන්සේත් ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි සභාපති, අගංගම විද්‍යාචන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති ත්‍රිපිටකවාගීශ්වර පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝකාභිධාන දක්ෂිණ ලඞ්කාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් මෙය මුද්‍රණ අවස්ථායෙහි දුෂ්ටස්ථානයන් සකසා ශොධනයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයෙහි උපදෙශක, අග්‍රමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙයාභිධාන එකාබද්ධ අමරපුරනිකායේ මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද සදුපදෙශයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. දෙමටගොඩ ධර්මදූතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති, ත්‍රිපිටක සම්පාදක පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද (බී ඒ) කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කොළඹ බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ලෙඛකාධිකාරී පණ්ඩිත දෙරගමුවේ ධම්මපාල කොළඹ පලාතේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කෘතඥතා පූර්වක වැ සඳහන් කරම්හ.

තවද අපගේ ගුරුභූමි වූ වාද්දූවේ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනෝදය පිරිවෙන්හි අධිපති විමලකීර්ති ශ්‍රී ඉන්දජෝති අරියවංසාභිධාන කොට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද උස්සාපිටියේ ශ්‍රී සුධර්මාලඞ්කාර පරිවෙණාධිපති අලුපත ශ්‍රී සුමනතිස්සාභිධාන සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද අපගේ ප්‍රව්‍රජ්‍යාචාර්‍ය්‍ය මාකඩවර විහාරාධිපති වැ සිට අපවත්වීවදාළ දෙහිදෙණියේ පේමානන්දාභිධාන මහාස්ථවිර ස්වාමිපාදයන් වහන්සේ ද හිඟුලේ බෝදිමළු විහාරාධිපති මූවපිටියේ ශ්‍රී ජිනරතනාභිධාන සතර-කෝරළ මහදිසාවේ උපප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද කෘතවේදීභාවයෙන් සිහි කරම්හ. ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කරවීමෙහි නියුක්ත ශ්‍රී ලඞ්කාණ්ඩුවත් එහි සාංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරිමණ්ඩලයත් පුරෝගාමී වැ ක්‍රියා කළ ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලයත් මෙහි මුද්‍රණ කාර්‍ය්‍යය මැනැවින් කළ ස්වදේශී මුද්‍රණාලයෙහි කාර්‍ය්‍යමණ්ඩලයත් බෞද්ධමහාජන-යාගේ ප්‍රශංසාවට ලක්විය යුත්තාහ. හැමට සගමොක් සුව පතම්හ.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව. 2514 / ක්‍රි. ව. 1972 ජනවාරි 21 දින

මාකඩවර විහාරස්ථානයේ දී යැ,

හිඟුල.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ e ඔ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya ර ra ල la ව va ස sa හ ha ළ ḷa අං aṃ

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khe	ඛො kho
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

Conjunct - Consonants

ක්ක kka	ඤ්ඤ ñña	ත්‍ර tra	ම්ඵ mpha
ක්ඛ kkha	ඤ්හ ñha	ද්ද dda	ම්බ mba
ක්‍ය kya	ඤ්ච ñca	ද්ධ ddha	ම්භ mbha
ක්‍රි kri	ඤ්ඡ ñcha	ද්‍ර dra	ම්ම mma
ක්ව kva	ඤ්ජ ñja	ද්ව dva	ම්හ mha
ඛ්‍ය khya	ඤ්ඣ ñjha	ධ්ව dhva	ය්‍ය yya
ඛ්ව khva	ට්ට ṭṭa	න්ත nta	ය්හ yha
ග්ග gga	ට්ඨ ṭṭha	න්ථ ntha	ල්ල lla
ග්ඝ ggha	ඩ්ඩ ḍḍa	න්ද nda	ල්‍ය lya
ඞ්ක ṅka	ඩ්ඪ ḍḍha	න්ධ ndha	ල්හ lha
ග්‍ර gra	ණ්ණ ṇṇa	න්න nna	ව්හ wha
ඞ්ඛ ṅkh	ණ්ට ṇṭa	න්හ nha	ස්ස ssa
ඞ්ග ṅga	ණ්ඨ ṇṭha	ප්ප ppa	ස්ම sma
ඞ්ඝ ṅgha	ණ්ඩ ṇḍa	ප්ඵ ppha	ස්ව sva
ච්ච cca	ණ්හ ṇha	බ්බ bba	හ්ම hma
ච්ඡ ccha	ත්ත tta	බ්භ bbha	හ්ව hva
ජ්ජ jja	ත්ථ ttha	බ්‍ර bra	ළ්හ ḷha
ජ්ඣ jjha	ත්ව tva	ම්ප mpa	

ා ā ි i ී ī ු u ූ ū ෙ e ො o

සඞ්කෙතනිරූපණය

ABBREVIATIONS

මු	1	—	ථෙරගාථා, ධම්මසෙන මුද්‍රණය, 1930.
සිමු.	2	—	ථෙරගාථා, හේවාවිතාරණ මුද්‍රණය.
මඡසං		—	මරම්මඡට්ඨසඞ්ගීතියෙහි සොධිත ථෙරගාථා.
ස්‍යා.		—	ස්‍යාම - තායක්ෂරමුද්‍රිත ථෙරගාථාපාළි.
PTS.		—	Pali Text Society - THERA GATHA, 1883.
ප		—	පරමත්ථදීපනී, ථෙරගාථට්ඨකථා.
පු		—	අට්ඨකථාගතානි - පුරාතනපාඨන්තරානි.

ඛුද්දකනිකායෙ ථෙරගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයො		පිට්ඨඞ්කො
	එකකනිපාතො	**2-50**
	පඨමො වග්ගො	**2- 6**
1.	සුභූතිත්ථෙරගාථා	2
2.	මහාකොට්ඨිතත්ථෙරගාථා	2
3.	කඞ්ඛාරෙවතත්ථෙරගාථා	4
4.	පුණ්ණත්ථෙරගාථා	4
5.	දබ්බත්ථෙරගාථා	4
6.	සීතවනිය සම්භූතත්ථෙරගාථා	4
7.	භල්ලියත්ථෙරගාථා	4
8.	වීරත්ථෙරගාථා	6
9.	පිලින්දවච්ඡත්ථෙරගාථා	6
10.	පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා	6
	පඨමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	දුතියො වග්ගො	**8-10**
11.	චූළවච්ඡත්ථෙරගාථා	8
12.	මහාවච්ඡත්ථෙරගාථා	8
13.	වනවච්ඡත්ථෙරගාථා	8
14.	වනවච්ඡත්ථෙරසාමණෙරගාථා	8
15.	කුණ්ඩධානත්ථෙරගාථා	8
16.	බෙලට්ඨසීසත්ථෙරගාථා	8
17.	දාසකත්ථෙරගාථා	10
18.	සිඞ්ගාලපිතුත්ථෙරගාථා	10
19.	කුණ්ඩලත්ථෙරගාථා	10
20.	අජිතත්ථෙරගාථා	10
	දුතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	තතියො වග්ගො	**12-14**
21.	නිග්‍රොධත්ථෙරගාථා	12
22.	චිත්තකත්ථෙරගාථා	12
23.	ගොසාලත්ථෙරගාථා	12
24.	සුගන්ධත්ථෙරගාථා	12
25.	නන්දියත්ථෙරගාථා	12
26.	අභයත්ථෙරගාථා	14
27.	ලොමසකඞ්ගියත්ථෙරගාථා	14
28.	ජම්බුගාමිකත්ථෙරගාථා	14
29.	හාරිතත්ථෙරගාථා	14
30.	උත්තියත්ථෙරගාථා	14
	තතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.	

විසයා			පිට්ඨඞ්කා
චතුත්ථො වග්ගො			**16-18**

31.	ගබ්භරතීරියථෙරගාථා	... ...	16
32.	සුප්පියථෙරගාථා	... ...	16
33.	සොපාකථෙරගාථා	... ..	16
34.	පොසියථෙරගාථා	... ...	16
35.	සාමඤ්ඤකානිථෙරගාථා	... ...	16
36.	කුමාපුත්තථෙරගාථා	... ...	16
37.	කුමාපුත්තසහායකථෙරගාථා	... ...	18
38.	ගවම්පතිථෙරගාථා	... ...	18
39.	තිස්සථෙරගාථා	... ...	18
40.	වඩ්ඪමානථෙරගාථා	... ...	18

චතුත්ථො වග්ගො නිට්ඨිතො.

පඤ්චමො වග්ගො			**20-22**

41.	සිරිවඩ්ඪථෙරගාථා	... ...	20
42.	ඛදිරවනියරෙවතථෙරගාථා	... ...	20
43	සුමඞ්ගලථෙරගාථා	... ...	20
44.	සානුථෙරගාථා	... ...	20
45.	රමණීයවිහාරිථෙරගාථා	... ...	20
46.	සමිද්ධිථෙරගාථා	... ...	22
47.	උජ්ජයථෙරගාථා	... ...	22
48.	සඤ්ජයථෙරගාථා	... ...	22
49.	රාමණෙය්‍යකථෙරගාථා	... ...	22
50.	විමලථෙරගාථා	... ...	22

පඤ්චමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

ඡට්ඨො වග්ගො			**24-26**

51.	ගොධිකථෙරගාථා	... ...	24
52.	සුබාහුථෙරගාථා	... ...	24
53.	වල්ලියථෙරගාථා	... ...	24
54.	උත්තියථෙරගාථා	... ...	24
55.	අඤ්ජනවනියථෙරගාථා	... ...	24
56.	කුටිවිහාරිථෙරගාථා	... ...	24
57.	දුතියකුටිවිහාරිථෙරගාථා	... ...	26
58.	රමණීයකුටිකථෙරගාථා	... ...	26
59.	කොසලවිහාරිථෙරගාථා	... ...	26
60.	සීවලිථෙරගාථා	... ...	26

ඡට්ඨො වග්ගො නිට්ඨිතො.

විසයො		පිට්ඨඞ්කො
	සත්තමො වග්ගො	**28-30**
61	වප්පත්ථෙරගාථා	28
62.	වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා	28
63.	පක්ඛත්ථෙරගාථා	28
64	විමලකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරගාථා	28
65.	උක්ඛෙපකතවච්ඡත්ථෙරගාථා	28
66.	මෙඝියත්ථෙරගාථා	30
67.	එකධම්මසවනීයත්ථෙරගාථා	30
68.	එකුදානියත්ථෙරගාථා	30
69.	ඡන්නත්ථෙරගාථා	30
70.	පුණ්ණත්ථෙරගාථා	30
	සත්තමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	අට්ඨමො වග්ගො	**32-34**
71.	වච්ඡපාලත්ථෙරගාථා	32
72	ආතුමත්ථෙරගාථා	32
73.	මාණවත්ථෙරගාථා	32
74.	සුයාමත්ථෙරගාථා	32
75	සුසාරදත්ථෙරගාථා	32
76.	පියඤ්ජහත්ථෙරගාථා	32
77.	හත්ථාරොහපුත්තත්ථෙරගාථා	34
78.	මෙණ්ඩසිරත්ථෙරගාථා	34
79.	රක්ඛිතත්ථෙරගාථා	34
80.	උග්ගත්ථෙරගාථා	34
	අට්ඨමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	නවමො වග්ගො	**36-38**
81.	සමිතිගුත්තත්ථෙරගාථා	36
82	කස්සපත්ථෙරගාථා	36
83.	සීහත්ථෙරගාථා	36
84.	නීතත්ථෙරගාථා	36
85.	සුනාගත්ථෙරගාථා	36
86.	නාගිතත්ථෙරගාථා	36
87.	පවිට්ඨත්ථෙරගාථා	38
88.	අජ්ජුනත්ථෙරගාථා	38
89.	පඨමදෙවසභත්ථෙරගාථා	38
90.	සාමිදත්තත්ථෙරගාථා	38
	නවමො වග්ගො නිට්ඨිතො	

විසයො		පිට්ඨඞ්කො
	දසමො වග්ගො	**40 42**
91.	පරිපුණ්ණකත්ථෙරගාථා	40
92.	විජයත්ථෙරගාථා	40
93.	එරකත්ථෙරගාථා	40
94.	මෙත්තජිත්ථෙරගාථා	40
95.	චක්ඛුපාලත්ථෙරගාථා	40
96.	ඛණ්ඩසුමනත්ථෙරගාථා	40
97.	තිස්සත්ථෙරගාථා	42
98.	අභයත්ථෙරගාථා	42
99.	උත්තියත්ථෙරගාථා	42
100.	දෙවසභත්ථෙරගාථා	42
	දසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	එකාදසමො වග්ගො	**44-46**
101.	බෙලට්ඨානිකත්ථෙරගාථා	44
102.	සෙතුච්ඡත්ථෙරගාථා	44
103.	බන්ධුරත්ථෙරගාථා	44
104.	ඛිතකත්ථෙරගාථා	44
105.	මලිතවම්භත්ථෙරගාථා	44
106.	සුහෙමන්තත්ථෙරගාථා	44
107.	ධම්මසවත්ථෙරගාථා	46
108.	ධම්මසවපිතුත්ථෙරගාථා	46
109.	සඞ්ඝරක්ඛිතත්ථෙරගාථා	46
110.	උසභත්ථෙරගාථා	46
	එකාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	ද්වාදසමො වග්ගො	**48-50**
111.	ජෙන්තත්ථෙරගාථා	48
112	වච්ඡගොත්තත්ථෙරගාථා	48
113.	වනවච්ඡත්ථෙරගාථා	48
114.	අධිමුත්තත්ථෙරගාථා	48
115.	මහානාමත්ථෙරගාථා	48
116	පාරාසරියත්ථෙරගාථා	48
117.	යසත්ථෙරගාථා	50
118	කිම්බිලත්ථෙරගාථා	50
119.	වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා	50
120.	ඉසිදත්තත්ථෙරගාථා	50
	ද්වාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	එකකනිපාතො නිට්ඨිතො.	

විසයා	පිට්ඨඞ්කා

දුකනිපාතො 52-60

පඨමො වග්ගො 52-56

121. උත්තරත්ථෙරගාථා 52
122 පිණ්ඩොලභාරද්වාජත්ථෙරගාථා 52
123 වල්ලියත්ථෙරගාථා 52
124. ගඞ්ගාතීරියත්ථෙරගාථා 54
125 අජිතත්ථෙරගාථා 54
126. මෙලජිනත්ථෙරගාථා 54
127. රාධත්ථෙරගාථා 54
128. සුරාධත්ථෙරගාථා 56
129. ගොතමත්ථෙරගාථා 56
130. වසභත්ථෙරගාථා 56

පඨමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

දුතියො වග්ගො 58-62

131. මහාචුන්දත්ථෙරගාථා 58
132. ජොතිදාසත්ථෙරගාථා 58
133 හෙරඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා 58
134. සොමමිත්තත්ථෙරගාථා 58
135. සබ්බමිත්තත්ථෙරගාථා 60
136. මහාකාළත්ථෙරගාථා 60
137. තිස්සත්ථෙරගාථා 60
138. කිම්බිලත්ථෙරගාථා 60
139. නන්දත්ථෙරගාථා 62
140 සිරිමත්ථෙරගාථා 62

දුතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තතියො වග්ගො 64 68

141. උත්තරත්ථෙරගාථා 64
142. භද්දජිත්ථෙරගාථා 64
143. සොභිතත්ථෙරගාථා 64
144. වල්ලියත්ථෙරගාථා 64
145. වීතසොකත්ථෙරගාථා 66
146. පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා 66
147. නන්දකත්ථෙරගාථා 66
148. භරතත්ථෙරගාථා 66
149 භාරද්වාජත්ථෙරගාථා 68
150. කණ්හදින්නත්ථෙරගාථා 68

තතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.

විසයා | පිට්ඨඞ්කා

චතුත්ථො වග්ගො ... 70-74

151. මිගසිරත්ථෙරගාථා 70
152. සිවකත්ථෙරගාථා 70
153. උපවාණත්ථෙරගාථා 70
154. ඉසිදින්නත්ථෙරගාථා 70
155. සම්බුලකච්චානත්ථෙරගාථා 72
156. ඛිතකත්ථෙරගාථා 72
157. සෙලිස්සරියපුත්තත්ථෙරගාථා 72
158. නිසභත්ථෙරගාථා 72
159. උසභත්ථෙරගාථා 74
160. කප්පටකුරත්ථෙරගාථා 74

චතුත්ථො වග්ගො නිට්ඨිතො.

පඤ්චමො වග්ගො ... 76-80

161. කුමාරකස්සපත්ථෙරගාථා 76
162. ධම්මපාලත්ථෙරගාථා 76
163. බ්‍රහ්මාලිත්ථෙරගාථා ... 76
164. මොඝරාජත්ථෙරගාථා 78
165. විසාඛපඤ්චාලපුත්තත්ථෙරගාථා 78
166. චූළකත්ථෙරගාථා 78
167. අනූපමත්ථෙරගාථා 80
168. වජ්ජිතත්ථෙරගාථා 80
169. සන්ධිතත්ථෙරගාථා 80

පඤ්චමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

දුකනිපාතො නිට්ඨිතො.

තිකනිපාතො ... 82-92

170. අඞ්ගණිකභාරද්වාජත්ථෙරගාථා 82
171. පච්චයත්ථෙරගාථා 82
172. බාකුලත්ථෙරගාථා 82
173. ධනියත්ථෙරගාථා 84
174. මාතඞ්ගපුත්තත්ථෙරගාථා 84
175. ඛුජ්ජසොභිතත්ථෙරගාථා 84
176. වාරණත්ථෙරගාථා 86
177. පස්සිකත්ථෙරගාථා 86
178. යසොජත්ථෙරගාථා 86
179. සාටිමත්තියත්ථෙරගාථා 88
180. උපාලිත්ථෙරගාථා 88
181. උත්තරපාලත්ථෙරගාථා 88
182. අභිභූතත්ථෙරගාථා 90
183. ගොතමත්ථෙරගාථා 90
184. හාරිතත්ථෙරගාථා 90
185. විමලත්ථෙරගාථා 92

තිකනිපාතො නිට්ඨිතො.

විසයා		පිට්ඨඞ්කා
	චතුක්කනිපාතො	**94-102**
186.	නාගසමාලත්ථෙරගාථා	94
187	භගුත්ථෙරගාථා	94
188	සභියත්ථෙරගාථා	94
189	නන්දකත්ථෙරගාථා	96
190.	ජම්බුකත්ථෙරගාථා	96
191	සෙනකත්ථෙරගාථා	96
192.	සම්භූතත්ථෙරගාථා	98
193.	රාහුලත්ථෙරගාථා	98
194	චන්දනත්ථෙරගාථා	98
195.	ධම්මිකත්ථෙරගාථා	100
196	සප්පකත්ථෙරගාථා	100
197.	මුදිතත්ථෙරගාථා	102
	චතුක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.	
	පඤ්චකනිපාතො	**104-114**
198	රාජදත්තත්ථෙරගාථා	104
199.	සුභූතත්ථෙරගාථා	104
200.	ගිරිමානන්දත්ථෙරගාථා	106
201.	සුමනත්ථෙරගාථා	106
202.	වඩ්ඪත්ථෙරගාථා	108
203	නදීකස්සපත්ථෙරගාථා	108
204.	ගයාකස්සපත්ථෙරගාථා	110
205	වක්කලිත්ථෙරගාථා	110
206	විජිතසෙනත්ථෙරගාථා	112
207.	යසදත්තත්ථෙරගාථා	112
208.	සොණකුටිකණ්ණත්ථෙරගාථා	114
209.	කොසියත්ථෙරගාථා	114
	පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.	
	ඡක්කනිපාතො	**118-132**
210.	උරුවෙල කස්සපත්ථෙරගාථා	118
211.	තෙකිච්ඡකානිත්ථෙරගාථා	118
212.	මහානාගත්ථෙරගාථා	120
213.	කුල්ලත්ථෙරගාථා	120
214	මාලුඞ්ක්‍යපුත්තත්ථෙරගාථා	122
215.	සප්පදාසත්ථෙරගාථා	122
216.	කාතියානත්ථෙරගාථා	124
217.	මිගජාලත්ථෙරගාථා	124
218	ජෙන්තත්ථෙරගාථා	126
219.	සුමනත්ථෙරගාථා	126
220.	නහාතකමුනිත්ථෙරගාථා	128
221.	බ්‍රහ්මදත්තත්ථෙරගාථා	128
222.	සිරිමණ්ඩත්ථෙරගාථා	130
223.	සබ්බකාමිත්ථෙරගාථා	132
	ඡක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.	

විෂයා			පිට්ඨඞ්කා
සත්තකනිපාතො			**134 138**
224. සුන්දරසමුද්දථෙරගාථා	...	...	134
225. ලකුණ්ටකභද්දියථෙරගාථා	...	...	134
226. භද්දථෙරගාථා	...	...	136
227. සොපාකථෙරගාථා	...	...	138
228. සරභඞ්ගථෙරගාථා	...	...	138
සත්තකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
අට්ඨකනිපාතො			**142-146**
229. මහාකච්චායනථෙරගාථා	...	...	142
230. සිරිමිත්තථෙරගාථා	...	...	144
231. මහාපන්ථකථෙරගාථා	...	...	146
අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
නවකනිපාතො			**148**
232. භූතථෙරගාථා	...	...	148
නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
දසකනිපාතො			**152 162**
233. කාළුදායිථෙරගාථා	...	...	152
234. එකවිහාරියථෙරගාථා	...	...	154
235. මහකප්පිනථෙරගාථා	...	...	154
236. චූළපන්ථකථෙරගාථා	...	...	156
237. කප්පථෙරගාථා	...	...	158
238. උපසෙනථෙරගාථා	...	...	160
239. අපරගොතමථෙරගාථා	...	...	162
දසකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
එකාදසනිපාතො			**164**
240. සඞ්කිච්චථෙරගාථා	...	...	164
එකාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.			
ද්වාදසනිපාතො			**166-168**
241. සීලවථෙරගාථා	...	...	166
242. සුනීතථෙරගාථා	...	..	168
ද්වාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.			
තෙරසනිපාතො			**172**
243. සොණකොළිවිසථෙරගාථා	...	...	172
තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො			

විසයං — **පිට්ඨඞ්කං**

චුද්දසනිපාතො — **174-176**

244. ඛදිරවනියරෙවතත්ථෙරගාථා 174
245. ගොදත්තත්ථෙරගාථා 176

චුද්දසනිපාතො නිට්ඨිතො.

සොළසනිපාතො — **180-182**

246. අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරගාථා 180
247. උදායිත්ථෙරගාථා 182

සොළසනිපාතො නිට්ඨිතො.

වීසතිනිපාතො — **186-218**

248. අධිමුත්තත්ථෙරගාථා 186
249. පාරාසරියත්ථෙරගාථා 188
250. තෙලකානිත්ථෙරගාථා 192
251. රට්ඨපාලත්ථෙරගාථා 196
252. මාලුඞ්ක්‍යපුත්තත්ථෙරගාථා 200
253. සෙලත්ථෙරගාථා 204
254. භද්දියත්ථෙරගාථා 208
255. අඞ්ගුලිමාලත්ථෙරගාථා 210
256. අනුරුද්ධත්ථෙරගාථා 214
257. පාරාසරියත්ථෙරගාථා 218

වීසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

තිංසතිනිපාතො — **224-234**

258. ඵුස්සත්ථෙරගාථා 224
259. සාරිපුත්තත්ථෙරගාථා 228
260. ආනන්දත්ථෙරගාථා 234

තිංසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

චත්තාලීසනිපාතො — **242**

261. මහාකස්සපත්ථෙරගාථා 242

චත්තාලීසනිපාතො නිට්ඨිතො.

පඤ්ඤාසනිපාතො — **250**

262. තාලපුටත්ථෙරගාථා 250

පඤ්ඤාසනිපාතො නිට්ඨිතො.

සට්ඨිනිපාතො — **211**

263. මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරගාථා 211

සට්ඨිනිපාතො නිට්ඨිතො.

සත්තතිනිපාතො — **211**

264. වඞ්ගීසත්ථෙරගාථා 211

සත්තතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

ශුද්ධිපත්‍රය

පිටු	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
4	අධොලිපි	උපගා –	උපගා – PTS
4	,,	අවචසි –	අවචසි – PTS
9	24	නෛක්‍රම්‍යයෙහි	නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි
42	1	සතඵලං	සතපලං
51	11	දුරුල්ලහං	දුරුබ්බහං
54	3	ජවසිතොතාව	ජිවසිතොතාව
55	15	මෙළු	මේලජිත
81	9	අගණීක	අඞ්ගණීක
93	14	අඞ්ගණීකය භාරද්වාජය	අඞ්ගණීකභාරද්වාජය
164	6	නිකෙතචාරිකො	නිකෙතචාරිකො
176	15	මජ්ඣසිබ්බනිමච්චගු	මජ්ඣෙ සිබ්බනිමච්චගු
190	3	මූක්ඛා	දුක්ඛා
111	4	පහසෙති	පහාසෙති

සුත්තන්තපිටකෙ

ථෙරගාථාපාළි

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථෙරගාථා

සුත්තන්තපිටකෙ

ථෙරගාථාපාළි

නිදානගාථා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

සීහානං' ව නදන්තානං දාඨීනං ගිරිගබ්භරෙ
සුණාථ භාවිතත්තානං ගාථා අත්තූපනායිකා.

යථානාමා යථාගොත්තා යථාධම්මවිහාරිනො
යථාධිමුත්තා සප්පඤ්ඤා විහරිංසු අතන්දිතා.

තත්ථ තත්ථ විපස්සිත්වා ඵුසිත්වා අච්චුතං පදං
කතන්තං පච්චවෙක්ඛන්තා ඉමමත්ථමභාසිසුං.

එකකනිපාතො

1. 1. 1

1. ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා වස්ස දෙව යථාසුඛං
චිත්තං මෙ සුසමාහිතං විමුත්තං ආතාපී විහරාමි වස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුභූතිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභූතිත්ථෙරගාථා.

1. 1. 2

2. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී[1] අනුද්ධතො
ධුනාති පාපකෙ ධම්මෙ දුමපත්තං ව මාලුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාකොට්ඨිතත්ථෙරගාථා.

---

1 මන්තභාණී - සීමු 2.

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථෙරගාථා

නිදානගාථා

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා !

1. ගිරිගුහායෙහි නද දෙන, දළ ඇති සිංහයන් වැනි වැඩූ සිත් ඇති ආර්යයන් තමන් පිළිබඳ වැ ගෙනහැර දැක්වූ ගාථාවන් අසවු.

2. (සුභූති ආදි) යම් යම් නම් ඇති (ගෞතම ආදි) යම් යම් ගොත්‍ර ඇති යම් බඳු සමාපත්තිවිහරණ ඇති, ශ්‍රද්ධා අධිමුක්ති ඇති, ත්‍රිහේතුක කර්මජ ප්‍රඥාවෙන් ප්‍රඥ ඇත්තෝ අනලස් වැ වීර්‍යය කළාහු ද,

3. ඔහු ඒ ඒ තන්හි විවසුන් වඩා නිවන්සුව ලැබ කෘතාන්ත සඞ්ඛ්‍යාත අග්‍රඵලය නුවණින් සලකා බලනුවෝ මේ (අත්තූපනායිකගාථා) අර්ථය වදාළහ.

එකකනිපාතය

1 1. 1

1. මා ගේ කුටිය සොයන ලද, (එහෙයින් මැ) සුව එළවයි, වාතපීඩා රහිත යැ, මේඝය, රිසිසේ වසිනු මැන. මා ගේ සිත මොනොවට සමාහිත වූයේ යැ, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) වෙසෙසින් මිදුණේ යි, ආරබ්ධවීර්‍යී ඇති වැ වෙසෙමි. මේඝය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

නොහොත් මා ගේ ආත්මභාවය සංවෘත යැ, ඒහෙයින් මැ සුඛප්‍රාප්ත යැ, නිහතමාන යැ, මේඝය, රිසිසේ වසිනු මැන, මා ගේ සිත මොනවට සමාහිත වූයේ යැ, විමුක්ත යැ, (මම) ආරබ්ධවීර්‍යී ඇති වැ වෙසෙමි, මේඝය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුභූති ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ගාථාව වදාළහ.

සුභූති ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 2

2. සන්හුන් ඉඳුරන් ඇති පවිත් වැළැකුණු නුවණින් පිරික්සා බණනසුලු උඩඟු නො වූ (කොට්ඨිත මහණ) පවන රුක්පතක් මෙන් පාපධර්මයන් දුරු කෙරේ.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ වදාළහ.

මහාකොට්ඨිත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 3

3. පඤ්ඤං ඉමං පස්ස තථාගතානං
අග්ගි යථා පජ්ජලිතො[1] නිසීථෙ
ආලොකදා චක්ඛුදදා භවන්ති
යෙ ආගතානං විනයන්ති කඞ්ඛං’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කඞ්ඛාරෙවතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

කඞ්ඛාරෙවතත්ථෙරගාථා.

1. 1. 4

4. සබ්භිරෙව සමාසෙථ පණ්ඩිතෙහත්ථදස්සිභි[2]
අත්ථං මහන්තං ගම්භීරං දුද්දසං නිපුණං අණුං
ධීරා සමධිගච්ඡන්ති අප්පමත්තා විචක්ඛණා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පුණ්ණත්ථෙරගාථා.

1. 1. 5

5. යො දුද්දමියො[3] දමෙන දන්තො දබ්බො සන්තුසිතො විතිණ්ණකඞ්ඛො
විජිතාවී අපෙතභෙරවො හි දබ්බො සො පරිනිබ්බුතො ඨිතත්තො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දබ්බො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

දබ්බත්ථෙරගාථා.

1. 1. 6

6. යො සීතවනං උපාග[4] භික්ඛු එකො සන්තුසිතො සමාහිතත්තො
විජිතාවී අපෙතලොමහංසො රක්ඛං කායගතාසතිං ධිතිමා’ති.[5]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීතවනියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සීතවනියත්ථෙරගාථා.

1. 1. 7

7. යොපානුදී මච්චුරාජස්ස සෙනං
නළසෙතුං ව සුදුබ්බලං මහොඝො
විජිතාවී අපෙතභෙරවො හි
දන්තො සො පරිනිබ්බුතො ඨිතත්තො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භල්ලියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

භල්ලියත්ථෙරගාථා.

---

1 පජ්ජාලිතො-PTS, සීමු
2 හත්ථදස්සිහි - සිමු 1, 2
3 දුද්දමයො - PTS
4 උපගා - සීමු 1, 2 උපාගා -
5 ධිතිමාති - සීමු 1, 2

1. 1. 3

3. යම් කෙනෙක් තමන් වෙත පැමිණියවුන් ගේ සැක දුරලත් ද, නුවණ එළිය දෙන්නාහු වෙත් ද, පැණැස දෙන්නාහු වෙත් ද, මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ඇවිළෙන ගිනිනක් බඳු වූ ඒ තථාගතවරුන ගේ මේ ප්‍රඥාමහිමය බලනු මැනැවි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් කඞ්ඛාරේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ වදාළහ.

කඞ්ඛාරේවත ස්ථවිරගාථා යි

1. 1. 4

4. ප්‍රාඥ වූ යථාර්ථය දක්නාසුලු වූ සත්පුරුෂයන් සමග මැ එක්වවු, අප්‍රමාද වූ විචක්‍ෂණ වූ ප්‍රාඥයෝ මහත් වූ ගැඹුරු වූ දුකසේ දැක්කයුතු වූ නිපුණ වූ සියුම් වූ අර්ථය (සිව්සස්) අවබොධ කෙරෙත්.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් මන්තානිපුත්‍ර පූර්ණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ වදාළහ.

පූර්ණ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 5

5 දමනයට දුෂ්කර වූ යමෙක් ආර්‍යමාර්ගයෙන් දෝහෝ නොහොත් පුරුෂදම්‍යසාරථිහු විසින් දමනය කරන ලද්දේ ද, භව්‍ය වූ සන්තුෂ්ට වූ දුරු කළ සැක ඇති දිනනලද කෙලෙස් ඇති, පහ වූ බිය ඇති අචලස්වභාවයට පැමිණි ඒ 'දබ්බ' මහණ ක්ලේශපරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිවියේ යි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් දබ්බස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

දබ්බ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1 6

6. යම් මහණෙක් (විවේක සුව පතා) සීතවනයට පැමිණියේ ද ධෘතිමත් වූ ඒ මහණ හුදෙකලා වූයේ සතුටු වූයේ එකඟසිතැත්තේ කායගතාසති රක්නේ දිනනලද කෙලෙසුන් ඇත්තේ පහ වූ ලොමුදහ ඇත්තේ යි.

මෙසේ ... සීතවනවැසි සම්භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සම්භූත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 7

7. මහත් වූ ඔඝය ඉතා දුබුල් වූ නළහෙ..ක් මෙන් යමෙක් (කාමාදි) මරසෙන් (අග්‍රමාර්ගයෙන්) දුරු කෙළේ ද, කෙලෙසුන් දිනු පහ වූ බිය ඇති දැමූණා වූ (ක්ලේශපරිනිර්වාණයෙන්) පිරිනිවි හෙතෙම අකම්ප්‍ය වූ සිත් ඇත්තේ යි.

මෙසේ .. හලලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

භල්ලිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 8

8. යො දුද්දමියො[1] දමෙන දන්තො වීරො සන්තුසිතො විතිණ්ණකඞ්ඛො
විජිතාවී අපෙතලොමහංසො වීරො සො පරිනිබ්බුතො ඨිතත්තො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වීරො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වීරත්ථෙරගාථා.

1. 1. 9

9. ස්වාගතං න දුරාගතං නයිදං දුමන්තිතං මම
සංවිභත්තෙසු ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමින්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පිළින්දවච්ඡො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පිළින්දවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 1. 10

10. විහරි අපෙක්ඛං ඉධ වා හුරං වා
යො වෙදගූ සමිතො යතත්තො
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො
ලොකස්ස ඤත්වා උදයබ්බයඤ්චා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා.

පඨමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

සුභූති කොට්ඨිතො ථෙරො කඞ්ඛාරෙවතසම්මතො[2]
මන්තාණිපුත්තො දබ්බො ච සීතවනියො ච භල්ලියො
වීරො පිළින්දවච්ඡො ච පුණ්ණමාසො තමොනුදො'ති.

---

1 දුද්දමයො - PTS
2 සුබ්බතො - PTS

1. 1. 8

8. දුකසේ දමනය කළයුතු යමෙක් ආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් දෝ හෝ නොහොත් පුරුෂදම්‍යසාරථිහු විසින් දමනය කරනලද්දේ ද, වීර වූ සන්තුෂ්ට වූ දුරු කළ සැක ඇති කෙලෙසුන් දිනූ පහ වූ ලොමුදහ ඇති ඒ වීර මහණ පිරිනිවියේ (එහෙයින් මැ) අචලස්වභාව ඇත්තේ යි.

මෙසේ ... ආයුෂ්මත් වීර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වීර ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 9

9. මේ මාගේ ස්වාගතයෙකි, (එහෙයින් මැ) දුරාගතයෙක් නො වෙයි, මේ මා විසින් වරදවාගත් සිතිවිල්ලෙක් ද නො වෙයි, කවර හෙයින යත්: (දුඃඛාදි) ප්‍රකාරයෙන් බෙදනලද ධර්මයෙහි ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ යම් සිව්සස්දහමෙක් වේ නම් එය ලදිම් ද එහෙයිනි.

මෙසේ ... ආයුෂ්මත් පිලින්දවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පිලින්දවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 1. 10

10. යමෙක් මෙ අත්බැව්හි හෝ පරඅත්බැව්හි නොහොත් ආධ්‍යාත්මික බාහිර ආයතනයන්හි තෘෂ්ණාව වෙසෙසින් දුරු කෙළේ ද මහනුවණින් (නිවනට) ගිය සත්හුන් වූ (මාර්ගසංවරයෙන්) සංවෘත වූ සිතැති හෙතෙම (උපාදානස්කන්ධ) ලොකයාගේ උදය ව්‍යය ද දැන සියලු ආලම්බනධර්මයන්හි නො ඇලුණේ වේ.

මෙසේ ... පුණ්ණමාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස ස්ථවිරගාථා යි.

ප්‍රථම වර්ගය යි.

උද්දානය:

සුභූති ස්ථවිර ද කොට්ඨිත ස්ථවිර ද කඞ්ඛාරෙවත ස්ථවිර ද මන්තානිපුත්‍ර (පුණ්ණ) ස්ථවිර ද දබ්බ ස්ථවිර ද සීතවන වැසි (සම්භූත) ස්ථවිර ද භල්ලිය ස්ථවිර ද වීර ස්ථවිර ද පිලින්දවච්ඡ ස්ථවිර ද අවිදු අඳුරු දුරු කරන පුණ්ණමාස ස්ථවිර ද යි (ප්‍රථමවර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.)

1. 2. 1

11. පාමොජ්ජබහුලො[1] භික්ඛු ධම්මෙ බුද්ධප්පවෙදිතෙ
අධිගච්ඡෙ පදං සන්තං සඞ්ඛාරූපසමං සුඛන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළවච්ඡො[2] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

චූළවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 2

12. පඤ්ඤාබලී සීලවතූපපන්නො
සමාහිතො ඣානරතො සතීමා
යදත්ථියං භොජනං භුඤ්ජමානො
කඞ්ඛෙථ කාලං ඉධ වීතරාගො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාවච්ඡො[3] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

මහාවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 3

13. නීලබ්භවණ්ණා රුචිරා සීතවාරී සුචින්ධරා
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති ම’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වනවච්ඡො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වනවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 4

14. උපජ්ඣායො මං අවච[4] ඉතො ගච්ඡාම[5] සීවක
ගාමෙ මෙ වසති කායො අරඤ්ඤං මෙ ගතො මනො
සෙමානකො පි ගච්ඡාමි නත්ථි සඞ්ගො විජානත’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මතො වනවච්ඡස්ස ථෙරස්ස සාමණෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වනවච්ඡත්ථෙරසාමණෙරගාථා.

1. 2. 5

15. පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ පඤ්ච චුත්තරි භාවයෙ
පඤ්චසඞ්ගාතිගො භික්ඛු ඔඝතිණ්ණො’ති වුච්චතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුණ්ඩධානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

කුණ්ඩධානත්ථෙරගාථා.

1. 2. 6

16. යථා පි භද්දො ආජඤ්ඤො නඞ්ගලාවත්තනී සිඛී
ගච්ඡති අප්පකසිරෙන එවං රත්තින්දිවා මම
ගච්ඡන්ති අප්පකසිරෙන සුඛෙ ලද්ධෙ නිරාමිසෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බෙලට්ඨසීසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති

බෙලට්ඨසීසත්ථෙරගාථා.

---

1 පාමුජ්ජබහුලො - PTS 2 චූළගවච්ඡො - සීමු 1, 2 3 මහාගවච්ඡො - සීමු 1, 2
4 අවචසි - 5 ගච්ඡාමි - PTS

1. 2. 1

11. බුදුරදුන් වදාළ (නවලොවුතුරු) දහම්හි ප්‍රමොද බහුල වූ මහණ තෙම ශාන්තපද වූ සංස්කාරයන් ගේ ව්‍යුපශම සඞ්ඛ්‍යාත (නිවන්) සුවය විඳින්නේ යි.

මෙසේ ... චූලවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චූලවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 2

12. (පාරිහාරිය විපස්සනා වශයෙන්) ප්‍රඥාබල ඇති (සිව්පිරිසුදු) සීල-යෙන් හා (ධුතධම්ම සඞ්ඛ්‍යාත) ව්‍රතයෙන් සමන්‍වාගත වූ එකඟසිත් ඇති ධ්‍යානයෙහි ඇලුණු මනාසිහි ඇති (කායසම්පීති ආදි අර්ථයෙන් නො වෙන් වැ අහර වළඳනා මෙ සසුන්හි රහතන් වහන්සේ (අනුපාද පරිනිර්වාණ) කාලය අපෙක්ෂා කරන්නාහු යි.

මෙසේ .. මහාවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 3

13. නිල්වලා බඳු වූ පැහැපත් සිහිල්දිය ඇති, සුවිශුද්ධභූමිභාග ඇති, රතිඳුගොව්වන් විසින් වැසුණු ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

මෙසේ ... වනවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වනවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 4

14. ''සීවකය, මෙයින් වනයට යම්හ'' යි උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ මට කීහ, මා ගේ කය ගම්හි වෙසෙයි, (එහෙත්) මා ගේ සිත අරණ්‍යයට ගියේ යි, හෝනෙම් නමුදු යෙමි, (කාමයෙහි ආදීනව හා නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි අනුසස්) දන්නවුන් ගේ (කිසිවක) ඇලීමෙක් නැති.

මෙසේ ආයුෂමත් වනවච්ඡ තෙරුන් ගේ ශෙරණුත්ද ...

වනවච්ඡත්ථෙර සාමණෙරගාථා යි.

1. 2. 5

15. (ඔරම්භාගිය සංයොජන) පස සිඳින්නේ යැ, (උද්ධම්භාගිය සංයොජන) පස දුරලන්නේ යැ, මත්තෙහි (ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රියයන්) පස ද, වඩන්නේ යැ, (රාගාදි) පඤ්ච සඞ්ගයන් ඉක්ම ගිය මහණ තෙම ඔඝතිණ්ණ (කාමාදිචතුරොඝයන් තරණය කෙළේ) යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ ආයුෂමත් කුණ්ඩධාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩධාන ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 6

16. අං ඇති සොඳුරු ආජානීයවෘෂභයෙක් නඞ්ගලපථයෙහි (හී-විටෙහි) යම්සේ නිදුකින් යේ ද, එ සෙයින් මට දවරු නිදුකින් ඉක්මෙයි. (මා විසින්) නිරාමිස (ඵලසමවත්) සුවය ලබනු ලද්දේ යි.

මෙසේ ... බෙලලට්ඨිසීස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බෙලලට්ඨිසීස ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 7

17. මිද්ධී යදා හොති මහග්ඝසො ච
නිද්දායිතා සම්පරිවත්තසායී
මහාවරාහො'ව නිවාපපුට්ඨො
පුනප්පුනං ගබ්භමුපෙති මන්දො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දාසකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දාසකත්ථෙරගාථා.

1. 2. 8

18 අහු බුද්ධස්ස දායාදො භික්ඛු භෙසකළාවනෙ
කෙවලං අට්ඨිකසඤ්ඤාය[1] අඵරී පඨවිං ඉමං
මඤ්ඤෙ'හං කාමරාගං සො ඛිප්පමෙව පහිස්සතීති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිගාලපිතා[2] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිගාලපිතුත්ථෙරගාථා.

1. 2. 9

19 උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයන්ති තෙජනං
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති සුබ්බතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුණ්ඩලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩලත්ථෙරගාථා.

1. 2. 10

20. මරණෙ මෙ භයං නත්ථි නිකන්ති නත්ථි ජීවිතෙ
සන්දෙහං නික්ඛිපිස්සාමි සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජිතත්ථෙරගාථා.

දුතියො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

චූළවච්ඡො මහාවච්ඡො වනවච්ඡො ච සීවකො
කුණ්ඩධානො ච බෙලට්ඨී දාසකො ච තතොපරි
සිගාලපිතිකො ථෙරො කුණ්ඩලො ච අජිතො දසා'ති.

1 අට්ඨිසඤ්ඤාය -PTS 2 සිඞ්ගාලපිතා - PST.

1. 2. 7

17. යම් කලෙකැ මඳ නුවණැත්තේ මිනමිද්ධයෙන් මඩනා ලදුයේ බොහෝ කොට අහර බුදින්නේත් වේ ද නිදනසුලු වූයේ පෙරළි පෙරළී නිදන්නේත් වේ ද හෙතෙම ධූරුබතින් පුස්නාලද මහහූරකු සෙයින් පුනපුනා ගැබට වදී. (සසර උපදී යි සේ යි)

මෙසේ ... දසක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

දසක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 8

18. බුදුන් ගේ (නවලොවුතුරුදහම්) දයාද ඇති මහණෙක් භෙසකලාවනයෙහි වෙසි. (හෙතෙම) මේ සියලු (ආත්මභාව සඞ්ඛ්‍යාත) පෘථිවිය 'අටසික' සංඥයෙන් පතුළේ ය, හෙතෙම වහාමැ කාමරාගය ප්‍රහීණ කොරේ යයි මම හඟිමි.

මෙසේ ... සිගාලපිතෘ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිගාලපිතෘ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 9

19. දියඇළුවෝ දිය (රිසි රිසි තැනට) ගෙනයෙති, හීවඩුවෝ හීය (රිසිසේ) නමති, (රිජු කෙරෙති යි සේ යි). දුව වඩුවෝ දුවය නමති එසේම ශීලාදි මනා පැවැතුම් ඇත්තාහු තමා (සිත) දමනය කෙරෙත්,

මෙසේ ... කුණ්ඩල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 10

20 මට මරණයෙහි බියෙක් නැත, ජීවිතයෙහි අපෙක්‍ෂාවක් නැති, සම්‍යග්ඥාන ඇත්තෙම් එළඹැසිටිසිහි ඇත්තෙම් සිය සිරුර බහාතබන්නෙමි.

මෙසේ .. අජිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අජිත ස්ථවිරගාථා යි.

ද්විතීය වර්ගය යි.

උද්දානය:

චූලවච්ඡ ස්ථවිර යැ, මහාවච්ඡ ස්ථවිර යැ, වනවච්ඡ ස්ථවිර යැ, සිවක ස්ථවිර යැ, කුණ්ඩධාන ස්ථවිර යැ, බෙලලට්ඨිසීස ස්ථවිර යැ, දසක ස්ථවිර යැ, ඉත් මතුයෙහි සිගාලපිතෘ ස්ථවිර යැ, කුණ්ඩල ස්ථවිර යැ, අජිත ස්ථවිර යැ යි දෙවැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 3. 1

21 නාහං භයස්ස භායාමි සත්ථා නො අමතස්ස කොවිදො
යත්ථ භයං නාවතිට්ඨති තෙන මග්ගෙන වජන්ති භික්ඛවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නිග්‍රොධො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නිග්‍රොධත්ථෙරගාථා.

1. 3. 2

22 නීලා සුගීවා සිඛිනො මොරා කාරංවියං අභිනදන්ති.
තෙ සීතවාතකද්දිතකලිතා[1] සුත්තං ඣායං නිබොධෙන්තී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චිත්තකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චිත්තකත්ථෙරගාථා.

1. 3. 3

23. අහං ඛො වෙළුගුම්බස්මිං භුත්වාන මධුපායසං
පදක්ඛිණං සම්මසන්තො ඛන්ධානං උදයබ්බයං
සානුං පටිගමිස්සාමි විවෙකමනුබ්‍රූහයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොසාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගොසාලත්ථෙරගාථා

1. 3. 4

24. අනුවස්සිකො පබ්බජිතො පස්ස ධම්මසුධම්මතං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුගන්ධො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුගන්ධත්ථෙරගාථා.

1. 3. 5

25. ඔභාසජාතං ඵලගං චිත්තං යස්ස අභිණ්හසො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නන්දියත්ථෙරගාථා.

---

1. සීතවාතකලිතා - PTS.

1. 3. 1

21. මම භය (ජාතිජරාමරණාදි) හෙතුයෙන් නො බමි, අප ගේ ශාස්තෘහු අමෘතයෙහි නිපුණයහ. යම් නිවනෙකැ බිය නො බැසැගෙන සිටී නම් භික්ෂුහු ඒ ආය්‍යීමාර්ගයෙන් එහි යෙත්.

මෙසේ ... නිග්‍රොධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නිග්‍රොධ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 2

22. නිල්වන් මනා ගෙල ඇති සිළු ඇති මොනරු ''කාරංවී' වෙනෙහි වෙසෙසින් නදදෙති, ඔහු (මෙඝකාලයෙහි) ශීතවාතයෙන් හටගත් "කලි' යන මිහිරි හඬ ඇත්තාහු නිදා සිටියහු ධ්‍යාන කරන්නහු ප්‍රබොධ කෙරෙත්:

මෙසේ ... චිත්තක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චිත්තක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 3

23. මම හුණගොමුයෙහි මිහිමුසු කිරිබත වළඳා (ශාස්තෘන් වහන්සේ ගේ) අවවාදය මොනොවට පිළිගන්නෙම් ස්කන්ධයන් ගේ උදයව්‍යය විදර්ශනා කෙරෙමින් විවෙකය වඩමින් (පෙර විසූ) සානුවට (පචීනපාශ්වීයෙහි සමභූමියට) එවාළා යන්නෙමි.

මෙසේ ... ගොසාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොසාල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 4

24. පැවිදි එක්වස් ඇතියෙහි, ධම්යා ගේ (ස්වාක්ඛාතතාදි) සුධම්ත්වය බලව, (තොප විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යැ, සම්බුදුන් ගේ අවවාදය කරනලදි.

මෙසේ .. සුගන්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුගන්ධ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 5

25. යම් මහණක්හු ගේ සිත එක්වන් හටගත් ඥානාවභාස ඇත්තේ අග්‍රඵලයට පැමිණියේ වේ ද, මාරය, එබඳු මහණහු ගටා තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

මෙසේ ... නන්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

නන්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 6

26. සුත්වා සුභාසිතං වාචං බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො
පච්චව්‍යධිං හි නිපුණං වාලග්ගං උසුනා යථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උභයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උභයත්ථෙරගාථා.

1. 3. 7

27. දබ්බං කුසං පොටකිලං උසීරං මුඤ්ජබබ්බජං[1]
උරසා පනුදිස්සාමි[2] විවෙකමනුබ්‍රූහය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ලොමසකඞ්ගියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ලොමසකඞ්ගියත්ථෙරගාථා.

1. 3. 8

28. කච්චි නො වත්ථපසුතො කච්චි නො භූසනාරතො
කච්චි සීලමයං ගන්ධං කිං ත්වං වායසි[3] නෙතරා පජා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජම්බුගාමිකපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

ජම්බුගාමිකත්ථෙරගාථා.

1. 3. 9

29. සමුන්නාමයමත්තානං උසුකාරො'ව තෙජනං
චිත්තං උජුං කරිත්වාන අවිජ්ජං භින්ද[4] හාරිතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හාරිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

හාරිතත්ථෙරගාථා.

1. 3. 10

30 ආබාධෙ මෙ සමුප්පන්නෙ සති මෙ උපපජ්ජථ
ආබාධො මෙ සමුප්පන්නො කාලො මෙ නප්පමජ්ජිතුන්ති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා උත්තියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උත්තියත්ථෙරගාථා.

තතියො වග්ගො

තස්සුද්දානං

නිග්‍රොධො චිත්තකො ථෙරො ගොසාලථෙරො සුගන්ධො
නන්දියො උභයො ථෙරො ථෙරො ලොමසකඞ්ගියො
ජම්බුගාමිකපුත්තො ච හාරිතො උත්තියො ඉසීති

1. මුඤ්ජපබ්බජං - PTS. 2. පනුදක්ඛිස්සාමි - PTS. 3. වාසි - PTS.
4. ජින්ද - PTS.

1. 3 6

26. සුයෂ්ටිබන්ධු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ සුභාෂිතය අසා (දක්ෂ දුනුවායකු) විලග හියෙන් විදුනාක් මෙන් සියම් වූ නිරොධසත්‍යය අවබොධ කොළෙමි.

මෙසේ ... අභය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අභයස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 7

27. විවේකසුව වඩනුයෙම් හිතණ කුසතණ වැලුක් සුවඳහොට මුදුනණ බබුස්තණ උරයෙනුදු බැහැර කරන්නෙමි. (පසිත් ඇක්මෙනු කියනු කිම.)

මෙසේ ලොමසකඩ්ගිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ

ලොමසකඩ්ගිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 8

28 කිම (චීවරමණ්ඩනාදීන්) වස්ත්‍රයෙහි නිරත නො වූවහු ද, කිම ශරීරමණ්ඩනයෙහි නො ඇලුණහු ද, කිම තෙපි සිල්සුවඳ හමවූ ද, සෙසු දුශ්ශීලප්‍රජාව සිල්සුවඳ නො හමා

මෙසේ ... ජම්බුගාමිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

ජම්බුගාමිය ස්ථවිරගාථා යි.

1 3. 9

29. එම්බා හාරිත, සිත (කුසිතයෙන්) නගාලව, හීවඩුවෙක් හිය මෙන් සිත සෘජු කොට ගෙන අවිද්‍යාව පලව.

මෙසේ ... හාරිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හාරිත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 10

30. මට ආබාධය උපන් කල්හි "මට ආබාධයෙක් උපන, මා විසින් නො පමාවන්නට කලැ" යි මට සිහි උපනි.

මෙසේ ... උත්තිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තිය ස්ථවිරගාථා යි.

තෘතීය වර්ගය යි

උද්දානය:

නිග්‍රොධ ස්ථවිර යැ චිත්තක ස්ථවිර යැ, ගොසාල ස්ථවිර යැ, සුගන්ධ ස්ථවිර යැ, නන්දිය ස්ථවිර යැ, අභය ස්ථවිර යැ, ලොමසකඩ්ගිය ස්ථවිර යැ, ජම්බුගාමියපුත්ත ස්ථවිර යැ, හාරිත ස්ථවිර යැ, උත්තිය ස්ථවිර යැ යි තෘතීය වර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 4. 1

31. ඵුට්ඨො ඩංසෙහි මකසෙහි අරඤ්ඤස්මිං බ්‍රහාවනෙ
නාගො සඞ්ගාමසීසෙව සතො තත්‍රාධිවාසයෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගබ්භරතීරියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

ගබ්භරතීරියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 2

32. අජරං ජීරමානෙන තප්පමානෙන නිබ්බුතිං
නිම්මිස්සං පරමං සන්තිං යොගක්ඛෙමං අනුත්තර’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුප්පියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සුප්පියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 3

33. යථාපි එකපුත්තස්මිං පියස්මිං කුසලී සියා
එවං සබ්බෙසු පාණෙසු සබ්බත්ථ කුසලො සියා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොපාකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සොපාකත්ථෙරගාථා.

1. 4. 4

34. අනාසන්නවරා එතා නිච්චමෙව විජානතා
ගාමා අරඤ්ඤමාගම්ම තතො ගෙහං උපාවිසිං
තතො උට්ඨාය පක්කාමිං අනාමන්තිය[1] පොසියො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පොසියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පොසියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 5

35 සුඛං සුඛත්ථො ලභතෙ තදාචරං
කිත්තිං ච පප්පොති යසස්ස වඩ්ඪති
යො අරියමට්ඨඞ්ගිකමඤ්ජසං උජුං
භාවෙති මග්ගං අමතස්ස පත්තියා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා.

1. 4. 6

36. සාධු සුතං සාධු චරිතකං
සාධු සදා අනිකෙතවිහාරො
අත්ථපුච්ඡනං පදක්ඛිණකම්මං
එතං සාමඤ්ඤමකිඤ්චනස්සා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුමාපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

කුමාපුත්තත්ථෙරගාථා.

---

1 අනාමන්තෙත්වා - PTS,

1. 4. 1

31. අරණ්‍යයෙහි වූ මහවනයෙහි මැසිමදුරු ආදීන් විසින් පහස්නා ලද්දේ රණබිම්හි ඇතකු සෙයින් සිහි ඇති වැ එහි ඉවසා වෙසෙන්නේ යි.

මෙසේ .. ගබ්භරතීරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගබ්භරතීරිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 2

32. දිරායන ආත්මභාවයෙන් අජරය (නිවන), තැවෙන ආත්මභාවයෙන් පරමශාන්ති වූ යොගක්ෂෙම වූ නිරුත්තර වූ නිවන පිරිවටන්නෙමි. (ගනුදෙනු කරන්නෙමි යි සේ යි)

මෙසේ .. සුප්පිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුප්පිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 3

33. යම්සේ ප්‍රිය වූ එක් මැ පුතු කෙරෙහි හිතෛෂී වන්නේ නම් එසේ සියලු සතුන් කෙරෙහි හැම තැන්හි හිතෛෂී වන්නේ ය.

මෙසේ ... සොපාක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සොපාක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 4

34. දන්නහු විසින් හැම කල්හි මැ තෙල මාගම්හු නො එළඹෙන ලද්දහු උතුම් වෙති, 'පොසිය' නම් වූ මම අරණ්‍යයෙන් ගමට අවුත් ඉක්බිති ගෙට පිවිසියෙමි, ඒ යහනින් නැඟී බසකුදු නො බැණ පිටත්වූයෙමි.

මෙසේ ... පොසිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පොසිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 5

35. යමෙක් ජීවනට පැමිණෙනු සඳහා ඍජුමාර්ගී වූ ආර්‍ය්‍යඅෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය වඩා ද ඒ පිළිවෙත් පුරන සුව කැමැත්තේ (නිරාමිස) සුවය ද ලැබෙයි, කීර්තියට ද පැමිණෙයි, ඔහු ගේ යසස ද වැඩේ.

මෙසේ ... සාමඤ්ඤකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමඤ්ඤකානි ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 6

36. (දශකථාවස්තු) ශ්‍රවණය මැනැවි, ඒ අනුව හැසිරීම ද, මැනැවි, හැමැ කල්හි (කෙලශනිවාස වූ) පඤ්චකාමගුණයෙන් වෙන් වැ විසීම මැනැවි, අරුත් පිළිවිසීම මැනැවි, එය ගෞරවයෙන් පිළිගැනීම මැනැවි. තෙල කිඤ්චන (පළිබොධ) රහිත වූවහු ගේ මහණදම වේ යයි.

මෙසේ ... කුමාපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 7

37. නානාජනපදං යන්ති විචරන්තා අසඤ්ඤතා
සමාධිං ච විරාධෙන්ති කිංසු රට්ඨචරියා කරිස්සති
තස්මා විනෙය්‍ය සාරම්භං ඣායෙය්‍ය අපුරක්ඛතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මතො කුමාපුත්තත්ථෙරස්ස සහායකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

කුමාපුත්තසහායකත්ථෙරගාථා

1. 4 8

38. යො ඉද්ධියා සරභුං[1] අට්ඨපෙසි
සො ගවම්පති අසිතො අනෙජො
තං සබ්බසඞ්ගාතිගතං මහාමුනිං
දෙවා නමස්සන්ති භවස්ස පාරගූ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගවම්පතිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගවම්පතිත්ථෙරගාථා.

1. 4. 9

39. සත්තියා විය ඔමට්ඨො ඩය්හමානො'ව මත්ථකෙ
කාමරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තිස්සො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සත්ථෙරගාථා.

1. 4. 10

40. සත්තියා විය ඔමට්ඨො ඩය්හමානො'ව මත්ථකෙ
භවරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වඩ්ඪමානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වඩ්ඪමානත්ථෙරගාථා.

චතුත්ථො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

ගබ්භරතීරියො සුප්පියො සොපාකො චෙව පොසියො
සාමඤ්ඤකානි කුමාපුත්තො කුමාපුත්තසහායකො
ගවම්පති තිස්සත්ථෙරො වඩ්ඪමානො මහායසො'ති.

---

1 සරබුං - සීමු 1

1. 4. 7

37. අසංයත වැ හැසිරෙන්නාහු නොයෙක් ජනපදයට යෙති, චිත්ත-සමාධිය ද වරද්දාගනිති, ජනපදචාරිකාව කවර අර්ථයක් කරන්නේ ද එහෙයින්, (අරති වශයෙන් උපන්) සාරම්භය දුරලා (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින්) නො පෙරටු කරන ලදුයේ ධ්‍යාන කරන්නේ යයි.

මෙසේ ... 'කුමාපුත්ත' තෙරුන් ගේ සහායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්ත ස්ථවිර සහායකථෙරගාථා යි.

1. 4. 8

38. යමෙක් සෘද්ධිබලයෙන් 'සරභූ' නම් ගඟ නැවැත්වී ද, ඒ ගවම්පති තෙම (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි) නිශ්‍රය රහිත වූයේ (එහෙයින් මැ) නිකෙලෙශී වෙයි, සියලු (රාගාදිකෙලශ) සඞ්ගයන් ඉක්ම ගිය භවපාරයට පැමිණි ඒ මහමුනිහු දෙවියෝ නමදිත් යයි.

මෙසේ ... ගවම්පති ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගවම්පති ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 9

39. අඩයටියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිස ගිනි ඇවිල ගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වැ කාමරාගයන් දුරලීම පිණිස වැර වඩන්නේ යයි

මෙසේ ... තිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස ස්ථවිරගාථා යි

1. 4. 10

40. අඩයටියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිස ගිනිඇවිලගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වැ භවරාගය දුරලීම පිණිස වැර වඩන්නේ යයි.

මෙසේ .. වඩ්ඪමාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වඩ්ඪමාන ස්ථවිරගාථා යි.

චතුර්ථ වර්ගය යි.

උද්දානය:

ගහ්වරතීය ස්ථවිර යැ, සුප්පිය ස්ථවිර යැ, සොපාක ස්ථවිර යැ, පොසිය ස්ථවිර යැ, සාමඤ්ඤකානි ස්ථවිර යැ, කුමාපුත්ත ස්ථවිර යැ, කුමාපුත්ත සහායක ස්ථවිර යැ, ගවම්පති ස්ථවිර යැ, තිස්ස ස්ථවිර යැ, මහයසස් ඇති වඩ්ඪමාන ස්ථවිර යැ යි චතුර්ථවර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 5. 1

41. විවරමනුපතන්ති විජ්ජුතා වෙභාරස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච
නගවිවරගතො ච ඣායති පුත්තො අප්පටිමස්ස තාදිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිවඩ්ඪො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිරිවඩ්ඪත්ථෙරගාථා.

1. 5. 2

42. චාලෙ උපචාලෙ සීසූපචාලෙ
පතිස්සතා නු ඛො විහරථ
ආගතො වො වාලං විය වෙධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛදිරවනියො රෙවතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛදිරවනියරෙවතත්ථෙර ගාථා.

1. 5. 3

43. සුමුත්තිකො සුමුත්තිකො සාහු සුමුත්තිකොම්හි තීහි ඛුජ්ජකෙහි
අසිතාසු මයා නඞ්ගලාසු මයා කුද්දාලාසු[1] මයා
යදිපි ඉධමෙව ඉධමෙව අථවා පි අලමෙව අලමෙව
ඣාය සුමඞ්ගල ඣාය සුමඞ්ගල අප්පමත්තො විහර සුමඞ්ගලා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමඞ්ගලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුමඞ්ගලත්ථෙරගාථා.

1. 5. 4

44. මතං වා අම්ම රොදන්ති යො වා ජීවං න දිස්සති
ජීවන්තං මං අම්ම පස්සන්ති කස්මා මං අම්ම රොදසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සානුත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සානුත්ථෙරගාථා.

1. 5. 5

45. යථාපි භද්දො ආජඤ්ඤො ඛලිත්වා පතිතිට්ඨති
එවං දස්සනසම්පන්නං සම්මාසම්බුද්ධසාවකන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රමණීයවිහාරිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

රමණීයවිහාරිත්ථෙරගාථා

---

1 ඛුද්දාලාසු - සීමු 1. කුද්දාලසු - සීමු 2. ඛුද්දකුද්දාලාසු - PTS.

1. 5. 1

41. විදුලිහු වෙභාරපර්වතයා ගේ ද පාණ්ඩවපර්වතයා ගේ ද විවරයෙහි (අතර) වැටෙති. අනුපම වූ තාදීහු (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) ගේ පුත්‍ර තෙම පර්වතගුහාගත වැ ධ්‍යාන කෙරේ යයි.

මෙසේ සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 2

42. චාලා උපචාලා සීසූපචාලා හෙරණුනි, (තෙපි) සිහි ඇති වැ වෙසෙවු ද? (තියුණු නුවණ ඇති බැවින්) වාලවෙධී සවරූප වූ තොප ගේ මයිල් (සැරියුත්) තෙරණුවෝ ආහ යි.

මෙසේ ... ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 3

43. මොනවට මිදුණෙමි, මොනවට මිදුණෙමි, තුන්කුදුයෙන් (මම) මැනැවින් මිදුණෙම් වෙමි, මා දෑකැත්තෙන් මිදීම යැ, මා නඟුලින් මිදීම යැ, මා හුදැල්ලෙන් මිදීම යි ඉදින් (ඒ අසිතාදිය) මෙහි මැ වුව ද මෙහි මැ වුව ද එතෙකුදුවත් (එයින්) කම් නැත, කම් නැත, සුමඞ්ගලයෙනි, ධ්‍යාන වඩව, සුමඞ්ගලයෙනි, ධ්‍යාන වඩව, අප්‍රමත්ත වැ වාසය කරව සුමඞ්ගලයෙනි යි.

මෙසේ ... සුමඞ්ගල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුමඞ්ගල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 4

44. මෑණියනි, මළහුට හෝ දිවිවැටෙන යමෙක් නො පැනේ නම් (ඔහුට) හෝ හඬති. මෑණියනි, දිවිවැටෙන මා දක්මින් මෑණියනි, කවර හෙයකින් මට හඬවු දෑ? යි.

මෙසේ ... සානු ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සානු ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 5

45. යම්සේ සොඳුරු වූ ආජානීයවෘෂභයා පැකිලැ වහා නැඟී සිටුනේ ද, එසෙයින් දර්ශනසම්පන්න වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධශ්‍රාවක වූ මා සලකව් යි.

මෙසේ ... රමණීයවිහාරී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයවිහාරී ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 6

46. සද්ධායාහං පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං
සති පඤ්ඤා ච මෙ වුඩ්ඪා චිත්තං ච සුසමාහිතං
කාමං කරස්සු රූපානි නෙව මං බාධයිස්සසී'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සමිද්ධිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සමිද්ධිත්ථෙරගාථා.

1. 5. 7

47. නමො තෙ බුද්ධවීරත්ථු විප්පමුත්තොසි සබ්බධි
තුය්හාපදානෙ විහරං විහරාමි අනාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උජ්ජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උජ්ජයත්ථෙරගාථා.

1. 5. 8

48. යතො අහං පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං
නාභිජානාමි සඞ්කප්පං අනරියං දොසසංහිත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඤ්ජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඤ්ජයත්ථෙරගාථා

1. 5. 9

49. විහවිහාභිනදිතෙ සිප්පිකාභිරුතෙහි ච
න මෙ තං ඵන්දති චිත්තං එකත්තනිරතං හි මෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාමණෙය්‍යකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රාමණෙය්‍යකත්ථෙරගාථා.

1. 5. 10

50. ධරණී ච සිඤ්චති[2] වාති මාලුතො විජ්ජුතා චරති නභෙ
උපසමන්ති[3] විතක්කා චිත්තං සුසමාහිතං මමා'ති.

ඉත්ථං සුදං විමලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විමලත්ථෙරගාථා.

පඤ්චමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

සිරිවඩ්ඪො රෙවතො ථෙරො සුමඞ්ගලො සානුසව්හයො
රමණීයවිහාරී ච සමිද්ධිඋජ්ජයසඤ්ජයා
රාමණෙය්‍යො ච සො ථෙරො විමලො ච රණඤ්ජහො'ති.

1 බාධයිස්සසීති - PTS 2 සිච්චති - PTS 3 උපසම්මන්ති - PTS

1. 5. 6

46. මම සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් (නික්මැ) සසුනට පැමිණියෙමි. මා ගේ සමෘතියත් ප්‍රඥාවත් (අභිඥාවය තෙක්) වැඩුණහ, සිතත් මොනොවට සමාහිත වෙයි, (මාරය) කැමැති සේ විප්‍රකාර කරව, (තෝ එයින්) මා නො පෙළන්නෙහි මැ යි.

මෙසේ ... සමිද්ධි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සමිද්ධි ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 7

47. බුද්ධවීරයන් වහන්ස, මුඹ වහන්සේට නමසකාර වේවා! (මුඹ වහන්සේ) සියලු සංසකාරගතයෙහි මොනවට මිදුණහු යැ, (මම) මුඹ වහන්සේ ගේ ප්‍රතිපත්තිවර්‍ගයෙහි වෙසෙන්නෙම් ආශ්‍රව රහිත වැ වෙසෙමි යි.

මෙසේ ... උජ්ජය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උජ්ජය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 8

48. යම් තැනෙකැ පටන්ගෙන මම ගිහිගෙන් (නික්මැ) පැවිද්දට පැමිණියෙම් ද, එතැන් සිට දෙෂයෙන් යුක්ත වූ (එහෙයින් මැ) අනාර්‍ය වූ සංකල්පයක් (ඉපැදූවූවා) නො දනිමි.

මෙසේ ... සඤ්ජය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඤ්ජය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 9

49 වටුවන් ගේ හඬට (හැඬිම නිසා) ද හුනපුපුළුවන් ගේ නොහොත් දඹුලෙහෙනුන් ගේ හඬට (හඬින්) ද මා ගේ ඒ සිත නො සැලෙයි. යම් හෙයකින් මා සිත නිවන් අරමුණු කොට පවතී ද එහෙයිනැ යි.

මෙසේ ... රාමණෙය්‍ය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රාමණෙය්‍ය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 10

50. දෙරණ ද තෙමෙයි, සිහිල්සුළං හමයි, අහසැ විදුලි කොටයි, මා ගේ විතර්‍කයෝ සන්හිඳෙති, (එහෙයින්) මැ සිත ද සමාහිත වී යයි.

මෙසේ ... විමල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල ස්ථවිරගාථා යි.

පඤ්චම වර්‍ගය යි.

උද්දානය:

සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිර යැ, ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිර යැ, සුමඞ්ගල ස්ථවිර යැ, සානු ස්ථවිර යැ, රමණීයවිහාරී ස්ථවිර යැ, සමිද්ධි ස්ථවිර යැ, උජ්ජය ස්ථවිර යැ, සඤ්ජය ස්ථවිර යැ, රාමණෙය්‍ය ස්ථවිර යැ, විමල ස්ථවිර යැ යි පස් වැනි වර්‍ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 6. 1

51. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
චිත්තං සුසමාහිතං ච මය්හං
අථ චෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොධිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගොධිකත්ථෙරගාථා.

1. 6. 2

52. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
චිත්තං සුසමාහිතං ච කායෙ
අථ චෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුබාහුත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සුබාහුත්ථෙරගාථා.

1. 6. 3

53. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තස්සං විහරාමි අප්පමත්තො
අථ චෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වල්ලියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වල්ලියත්ථෙරගාථා.

1. 6. 4

54. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තස්සං විහරාමි අදුතියො
අථ චෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උත්තියත්ථෙරගාථා.

1. 6. 5

55. ආසන්දිං කුටිකං කත්වා ඔගය්හ අඤ්ජනං වනං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති

ඉත්ථං සුදං අඤ්ජනවනියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ජනවනියත්ථෙරගාථා.

1. 6. 6

56 කො කුටිකායං භික්ඛු කුටිකායං
වීතරාගො සුසමාහිත චිත්තො
එවං ජානාහි ආවුසො
අමොඝා තෙ කුටිකා කතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුටිවිහාරිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුටිවිහාරිත්ථෙරගාථා.

1. 6. 1

51. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුබ හා පියූ වාකවුළු ඇත. මා ගේ සිත ද (නිවන් අරමුණෙහි) මොනොවට එකඟ විය. මෙඝය දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... ගොධික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොධික ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 2

52. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුබ හා පියූ වාකවුළු ඇත. (මා ගේ සිත ද කායිගතාසී අරමුණෙහි ලා) මොනොවට එකඟ විය. මෙඝය දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... සුබාහු ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුබාහු ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 3

53. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී. මා ගේ කිළිය සොයනලද. පරිභොගසුබ හා පියූ වාකවුළු ඇත. ඒ කිළියෙහි නො පමා ව වෙසෙමි. මෙඝය, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... වල්ලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වල්ලිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 4

54 සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභොගසුබ හා පියූ වාකවුළු ඇත, එහි එකලා ව වෙසෙමි. මෙඝය, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව යි.

මෙසේ ... උත්තිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 5

55. අඳුන්වනයට වැද දික්හගලාපුටුව කුටිය කොට ගෙන (වෙසෙමින් මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලදී. බුදුසසුන් කරනලද යි.

මෙසේ . අඤ්ජනවනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අඤ්ජනවනිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 6

56. කුටියෙහි කවරෙක් ද? කුටියෙහි වීතරාග වූ මොනොවට සන්හුන් සිතැති මහණෙක්මි. 'තා ගේ කුටිය සඵල කරනලද' යි මෙසේ දනැ යි.

මෙසේ ... කුටිවිහාරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුටිවිහාරිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 7

57. අයමාහු පුරාණියා කුටි අඤ්ඤං පත්ථයසෙ නවං කුටිං
ආසං කුටියා විරාජය දුක්ඛා භික්ඛු පුන නවා කුටී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දුතියකුටිවිහාරිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දුතියකුටිවිහාරිත්ථෙරගාථා.

1. 6. 8

58. රමණීයො මෙ කුටිකා සද්ධාදෙය්‍යා මනොරමා
න මෙ අත්ථො කුමාරීහි යෙසං අත්ථො තහිං ගච්ඡථ නාරියො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රමණීයකුටිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රමණීයකුටිකත්ථෙරගාථා.

1. 6. 9

59. සද්ධායාහං පබ්බජිතො අරඤ්ඤෙ මෙ කුටිකා කතා
අප්පමත්තො ච ආතාපී සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කොසලවිහාරිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කොසලවිහාරිත්ථෙරගාථා.

1. 6. 10

60. තෙ මෙ ඉජ්ඣිංසු සඞ්කප්පා යදත්ථො පාවිසිං කුටිං
විජ්ජාවිමුත්තිං පච්චෙස්සං මානානුසයමුජ්ජහ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීවලිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සීවලිත්ථෙරගාථා.

ඡට්ඨො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

ගොධිකො ච සුබාහු ච වල්ලියො උත්තියො ඉසි
අඤ්ජනවනියො ථෙරො දුවෙ කුටිවිහාරිනො
රමණීයකුටිකො ච කොසලව්හයසීවලී'ති.

1. 6. 7

57. මේ පැරණි කුටියක් විය, අන් නවකිළියක් පතන්නෙහි, මහණ, කිළියෙහි ආශාව හරුව, නවකුටිය දුක් එළවා යි.

මෙසේ ... දෙ වැනි කුටිවිහාරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

දුතියකුටිවිහාරිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 8

58. සද්ධාදෙය්‍යවනයෙන් නිමවනලද මා ගේ මේ කුටිය සිත්කලු යැ, මට කුමරියන් ගෙන් කම් නැත. කුමරියෙනි, යම් කෙනකුන්ට (තොප ගෙන්) වැඩෙක් වේ නම් එහි යව යි.

මෙසේ .. රමණීයකුටික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයකුටික ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 9

59. මම සැදැහැයෙන් පැවිදි වීමි, මට වෙනෙහි කුටියක් කරනලදී. අප්‍රමත්ත වූයෙම් කෙලෙසුන් තවන වැර ඇත්තෙම් සම්‍යක්ප්‍රඥ ඇත්තෙම් එළඹි සිටි සිහි ඇත්තෙම් වෙම් යි.

මෙසේ ... කොසලවිහාරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කොසලවිහාරිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 6. 10

60. යමක් ප්‍රයොජන කොට ඇත්තෙම් කිළියට පිවිසියෙම් ද, මා ගේ ඒ සංකල්පයෝ සමෘද්ධ වූහ, ත්‍රිවිද්‍යා අභීත්එලවිමුක්ති නොයන්නෙම් මානානුශයයන් හළිමි.

මෙසේ ... සීවලී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සීවලී ස්ථවිරගාථා යි.

ෂෂ්ට වර්ගය යි.

උද්දානය:

ගොධික ස්ථවිර යැ, සුබාහු ස්ථවිර යැ, වල්ලිය ස්ථවිර යැ, උත්තිය ස්ථවිර යැ, අඤ්ජනවනිය ස්ථවිර යැ, කුටිවිහාරී ස්ථවිර දෙනම යැ, රමණීය-කුටික ස්ථවිර යැ, කොසල ස්ථවිර යැ, සීවලී ස්ථවිර යැ යි ස වැනි වර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 7. 1

61. පස්සති පස්සො පස්සන්තං අපස්සන්තං ච පස්සති
අපස්සන්තො අපස්සන්තං පස්සන්තං ච න පස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වප්පො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වප්පත්ථෙරගාථා.

1. 7. 2

62. එකකා මයං අරඤ්ඤෙ විහරාම
අපවිද්ධං ව වනස්මිං දාරුකං
තස්ස මෙ බහුකා පිහයන්ති
නෙරයිකා විය සග්ගගාමිනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 7. 3

63 චුතා පතන්ති පතිතා ගිද්ධා ච පුනරාගතා
කතං කිච්චං රතං රම්මං සුඛෙනන්වාගතං සුඛන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පක්ඛො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පක්ඛත්ථෙරගාථා.

1. 7. 4

64. දුමව්හයාය උප්පන්නො ජාතො පණ්ඩරකෙතුනා
කෙතුහා කෙතුනායෙව මහාකෙතුං පධංසයීති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විමලො කොණ්ඩඤ්ඤො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

1. 7. 5

65. උක්ඛෙපකටවච්ඡස්ස සඞ්කලිතං බහූහි වස්සෙහි
තං භාසති ගහට්ඨානං සුනිසින්නො උළාරපාමොජ්ජො'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උක්ඛෙපකටවච්ඡො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උක්ඛෙපකටවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1 උළාරපාමුජ්ජො- T

1. 7. 1

61. දර්ශනසම්පන්න වූ ආර්‍ය්‍ය තෙමේ අවිපරීත කොට දක්නා ආර්‍ය්‍යයා දකී, අවිපරීත කොට නො දක්නා පෘථජ්ජනයා ද දකී. අවිපරීතදර්ශනයෙන් තොර වූ අන්ධබාලපෘථජ්ජන තෙමේ ආර්‍ය්‍යයාත් අනාර්‍ය්‍යයාත් නො දක්නේ ය යි.

මෙසේ ... වප්ප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වප්ප ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 2

62. වනයෙහි හැරදමනලද දරකඩක් සෙයින් අපි හුදෙකලාවමෝ වෙනෙහි වසම්හ, ස්වර්ගගාමීන් (කැමැති වන) තිරිසතුන් සෙයින් බොහෝ දෙනා මට කැමැති වෙත්.

මෙසේ ... වජ්ජිපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වජ්ජිපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 3

63. මාංශපේශිය මුවින් ගිලිහුණී අනුක්‍රමයෙන් වැටෙමින් (බිමැ) පතිත වූ යැ, එතෙකුදුවත් (උකුස්සෝ) ගිජු වූවාහු වටාලා ආහ. ච්‍යුත වූවාහු නිරයාදියෙහි හෙති, හුණුවාහු ද කාමාදිභවයෙහි ගිජු වූවාහු වටාලා ආවාහු මැයි, මා විසින් (පරිඥාදි සොළසවිධ) කෘත්‍යය කරනලද යැ, රමණය කළ යුත්ත (නිවන) රමණය කරන ලද යැ (විදර්ශනා-මාර්ග) සුවයෙන් (ඵල-නිර්වාණ) සුවය ලබන ලදැ යි.

මෙසේ ... පක්ඛ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පක්ඛ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 4

64. හෙළ කෙහෙලි ඇතියහු (බිම්සර රජහු) නිසා අම්බපාලිය කෙරෙහි උපන්නේ (මාන) ධ්වජය නැසුයේ ප්‍රඥා (කෙතුයෙන්) මැ කෙලෙස් මරහු අභිභවනය කෙළේ යි.

මෙසේ ... විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 5

65. උක්ඛෙපකටවච්ඡ මහණහු විසින් හවුරුදු බොහෝ ගණනකින් සිත්හි ලා රැස් කරනලද යම් දහමෙක් වේ ද, හෙ විමුක්තායතනශීර්ෂයෙහි සිටියේ උදාර වූ ප්‍රමෝදය ඇති වැ ඒ දහම ගිහියනට දෙශනා කෙරේ යයි.

මෙසේ ... උක්ඛෙපකටවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උක්ඛෙපකටවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 6

66. අනුසාසි මහාවීරො සබ්බධම්මාන පාරගූ
තස්සාහං ධම්මං සුත්වාන විහාසිං සන්තිකෙ සතො[1]
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙඝියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙඝියත්ථෙරගාථා.

1. 7. 7

67. කිලෙසා ඣාපිතා මය්හං භවා සබ්බෙ සමූහතා
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකධම්මසවනීයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

එකධම්මසවනීයත්ථෙරගාථා

1. 7. 8

68. අධිචෙතසො අප්පමජ්ජතො මුනිනො මොනපථෙසු සික්ඛතො
සොකා න භවන්ති තාදිනො උපසන්තස්ස සදා සතීමතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකුදානියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

එකුදානියත්ථෙරගාථා

1. 7. 9

69. සුත්වාන ධම්මං මහතො මහාරසං
සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණවරෙන දෙසිතං
මග්ගං පපජ්ජිං අමතස්ස පත්තියා
සො යොගක්ඛෙමස්ස පථස්ස කොවිදො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඡන්නො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඡන්නත්ථෙරගාථා

1. 7. 10

70. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤවා පන උත්තමො
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතො ජය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණත්ථෙරගාථා.

සත්තමො වග්ගො

තස්සුද්දානං:

වප්පො ච වජ්ජිපුත්තො ච පක්ඛො විමලකොණ්ඩඤ්ඤො
උක්ඛෙපකතවච්ඡො ච මෙඝියො එකධම්මිකො
එකුදානියඡන්නා ච පුණ්ණත්ථෙරො මහබ්බලො'ති.

---

1 රතො - PTS

1. 7. 6

66. සියලු ධර්මයන් ගේ පරතෙරට ගිය මහාවීර වූ සර්වඥයන් වහන්සේ (මට) අවවාද කළහ, මම උන් වහන්සේ ගේ දහම අසා සිහි ඇති වැ උන්වහන්සේ කෙරෙහි විසීමි. (ඒ මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබන ලදු. බුදුසසුන් කරනලද සි.

මෙසේ ... මෙඝිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙඝිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 7

67. මා විසින් කෙලශයෝ දවනලදහ. සියලු (කාමාදි) භවයෝ නසන ලදහ, ජාතිසංසාරය වෙසෙසින් ක්‍ෂය විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි,

මෙසේ ... එකධම්මසවනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

එකධම්මසවනිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 8

68. අධිචිත්ත සඞ්ඛ්‍යාත රහත්ඵලසිතැති (අනවද්‍යධර්මයෙහි සාතත්‍යක්‍රියා විසින්) අප්‍රමාදවිහරණ ඇති මොනපථ (සත්තිස්බොධිපාක්ෂිකධර්ම) යෙහි හික්මෙන තාදීගුණ ඇති උපශාන්ත වූ හැම කල්හි සමෘතිමත් වූ මුනිවරයාහට ශොකයෝ නොවෙත් යයි.

මෙසේ ... එකුදානිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

එකුදානිය ස්ථවිරගාථා යි

1. 7. 9

69. උතුම් වූ සර්වඥතාඥානයෙන් දෙසනලද උදාර වූ (විමුක්ති) රස ඇති (සිව්සස්) දහම භාග්‍යවතුන් කෙරෙන් අසා නිර්වාණාධිගමය පිණිස මඟට පිළිපන්මි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යොගක්ෂෙම (නිර්වාණ) මාර්ගයෙහි නිපුණහ යි.

මෙසේ ... ඡන්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඡන්න ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 10

70. මෙහි ශීලය මැ අග්‍ර යැ, එතෙකුදුවත් නුවණැත්තේ මැ උතුම් මිනිසුන් කෙරෙහි දු දෙවියන් කෙරෙහි දු ශීල ප්‍රඥා හෙයින් ජය (කෙලෙසුන් දිනීම) වේ යයි.

මෙසේ ... පුණ්ණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණ ස්ථවිරගාථා යි.

සප්තම වර්ගය යි.

උද්දානය:

වප්ප ස්ථවිර යැ, වජ්ජිපුත්‍ර ස්ථවිර යැ, පක්ඛ ස්ථවිර යැ, විමල ස්ථවිර යැ, කොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිර යැ, උක්ඛෙපකටවච්ඡ ස්ථවිර යැ, මෙඝිය ස්ථවිර යැ, එකධම්මසවණිය ස්ථවිර යැ, එකුදානිය ස්ථවිර යැ, ඡන්න ස්ථවිර යැ, පුණ්ණ ස්ථවිර යැ යි සත් වැනි වර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 8. 1

71. සුසුඛුමනිපුණත්ථදස්සිනා මතිකුසලෙන නිවාතවුත්තිනා
සංසෙවිත වුද්ධසීලිනා[1] නිබ්බානං න හි තෙන දුල්ලභ’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වජ්ජපාලත්ථෙරගාථා.

1. 8 2.

72. යථා කළීරො සුසු වඩ්ඪිතග්ගො
දුන්නික්ඛමො හොති පසාඛජාතො
එවං අහං භරියායානීතාය
අනුමඤ්ඤ මං පබ්බජිතොම්හි දානී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආතුමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

ආතුමත්ථෙරගාථා.

1. 8. 3

73. ජිණ්ණං ච දිස්වා දුඛිතං ච[2] බ්‍යාධිතං
මතං ච දිස්වා ගතමායුසඞ්ඛයං
තතො අහං නික්ඛමිතූන පබ්බජිං
පහාය කාමානි මනොරමානී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාණවො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

මාණවත්ථෙරගාථා

1. 8. 4

74. කාමච්ඡන්දො ච බ්‍යාපාදො ථිනමිද්ධං ච භික්ඛුනො
උද්ධච්චං විචිකිච්ඡා ච සබ්බසො’ව න විජ්ජතී’ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුයාමො[3] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සුයාමත්ථෙරගාථා.

1. 8. 5

75. සාධු සුවිහිතාන දස්සනං කඞ්ඛා ඡිජ්ජති බුද්ධි වඩ්ඪති
බාලම්පි කරොන්ති පණ්ඩිතං තස්මා සාධු සතං සමාගමො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුසාරදො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සුසාරදත්ථෙරගාථා

1. 8. 6

76. උප්පතන්තෙසු නිපතෙ නිපතන්තෙසු උප්පතෙ
වසෙ අවසමානෙසු රමමානෙසු නො රමෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පියඤ්ජහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පියඤ්ජහත්ථෙරගාථා.

---

1 සංසෙවිතබුද්ධසීලිනා - PTS. 2 දුක්ඛිතඤ්ච - PTS.
3. සුයාමනො - සීමු 1, 2, PTS

1. 8. 1

71. ඉතා සියුම් වූ (සත්‍යප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදාදි) නිපුණ වූ අර්ථයන් දක්නා සුලු ප්‍රඥයෙන් දක්ෂ වූ යටත් පැවැතුම් ඇති මොනොවට සෙවුනාලද වෘද්ධශීලීන් ඇති ඔහු විසින් නිර්වාණය දුර්ලභ නො වේ මැ යි.

මෙසේ ... වච්ඡපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වච්ඡපාල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 2

72. යම්සේ හුණකිලිලක් වැඩුණු සාඛා ඇත්තේ හටගත් ප්‍රසාඛා ඇත්තේ (පදුරින්) බැහැර කල නො හැකි වේ ද, එසෙයින් මම ගෙන එනලද බිරිඳගෙන් බැහැර නො කල හැක්කෙම් වෙමි, මම දූත් පැවිදි වූයෙමි, මැණියෙනි, එය අනුදත මැනැවැ යි.

මෙසේ ... ආතුම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ආතුම ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 3

73. ජරපත් වූවකු ද දැක දුක්පත් වූ ගිලනකු ද ගිලිහුණු ආයු ඇති මල එකකු ද දැක එහෙයින් මම සිත්කලු වූ පස්කම්සුව හැරපියා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වීමි.

මෙසේ ... මාණව ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මාණව ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 4

74. බාහිතපාපී මහණහුට කාමච්ඡන්දය ද ව්‍යාපාදය ද ථිනමිද්ධය ද උද්ධච්චකුක්කුච්චය ද විචිකිච්ඡාව ද සර්වප්‍රකාරයෙන් මැ නැත්තේ ය යි.

මෙසේ ... සුයාම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුයාම ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 5

75. (ශීලාදි ගුණයෙන්) මොනොවට පිහිටුවනලද සිත් ඇතියන් ගේ දර්ශනය මැනැවි. යම් හෙයකින් සැක සිඳේ ද නුවණ වැඩේ ද බාලයකු පවා පණ්ඩිතයකු කෙරේ ද එහෙයින් සත්පුරුෂයන් ගේ සමාගමය උතුම් වේ යයි.

මෙසේ .. සුසාරද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුසාරද ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 6

76. (සත්ත්වයන් මානාදීන්) නැගී සිටුනා කල්හි (තෙමේ) බැසැ සිටුනේ යැ, (සත්ත්වයන් ගුණයෙන් හෝ සමථවිදර්ශනාධර්මයෙන්) බැසැ සිටුනා කල්හි තෙමේ නැගී සිටුනේ යැ, නොහොත් (කෙලෙසුන්) නැගී සිටුනා කල්හි (අනුරූප ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙකින්) විෂ්කම්භණය කරන්නේ යැ, (සමථවිදර්ශනාධර්මයන්) බැසැ සිටුනා කල්හි නඟාලන්නේ යැ, (සත්ත්වයන්) බඹසර නො වස්නා කල්හි (තෙමේ) වස්නේ යැ, (සත්ත්වයන් පස්කම්ගුණයෙහි ඇලෙන කල්හි (තෙමේ) නො ඇලෙන්නේ ය යි.

මෙසේ ... පියඤ්ජහ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පියඤ්ජහ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 7

77. ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
යෙනිච්ඡකං යත්ථකාමං යථාසුඛං
තදජ්ජහං නිග්ගහෙස්සාමි[1] යොනිසො
හත්ථිප්පභින්නං විය අඞ්කුසග්ගහො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හත්ථාරොහපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

හත්ථාරොහපුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 8. 8

78. අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං
තස්ස මෙ දුක්ඛජාතස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධො අපරද්ධො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙණ්ඩසිරො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙණ්ඩසිරත්ථෙරගාථා.

1. 8. 9

79. සබ්බො රාගො පහීනො මෙ සබ්බො දොසො සමූහතො
සබ්බො මෙ විගතො මොහො සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රක්ඛිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රක්ඛිතත්ථෙරගාථා.

1. 8. 10

80. යං මයා පකතං කම්මං අප්පං වා යදි වා බහුං[2]
සබ්බමෙතං පරික්ඛීණං නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උග්ගො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උග්ගත්ථෙරගාථා

අට්ඨමො වග්ගො

තස්සුද්දානං:

වච්ඡපාලො ච යො ථෙරො ආතුමො මාණවො ඉසි
සුයාමො ච සුසාරදො ථෙරො යො ච පියඤ්ජහො
ආරොහපුත්තො මෙණ්ඩසිරො රක්ඛිතො උග්ගසව්හයො'ති

1 නිග්ගණ්හිස්සාමි - PTS.
2. බහු -PTS.

1. 8. 7

77. පෙර මා ගේ මෙ සිත රිසිසෙයින් රිසි තැනෙකැ සුවසේ හැසුරුණේ යැ, අද මම ඒ සිත අකුසු ගත්තකු මතැතක්හු සෙයින් නුවණින් නිගත්නෙමි යි.

මෙසේ ... හත්ථාරොහකපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හත්ථාරොහකපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 8

78. (සසරවට) නවත්නා නුවණ නො ලබන්නෙම් නොයෙක් දෑ සියදහස් ගණන් කල් ඇවිද්දෙමි, හටගත් දුක් ඇති ඒ මා ගේ දුක්රැස (රහත්මගින්) නටුයේ වේ ය යි.

මෙසේ ... මෙණ්ඩසිර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙණ්ඩසිර ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 9

79. මා ගේ සියලු රාගය ප්‍රහීණ යැ සියලු ද්වෙෂය නටුයේ යැ, මා ගේ සියලු මොහය පහ වැ ගියේ යැ, නිවුණෙම් සිහිල් බවට පැමිණියෙම් වෙමි.

මෙසේ ... රක්ඛිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රක්ඛිත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 8. 10

80. මා විසින් මඳ වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ යම් කර්මයක් කරනලද නම් තෙල සියල්ල ක්‍ෂය වූයේ යැ, දැන් යළි පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ .. උග්ග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උග්ග ස්ථවිරගාථා යි.

අෂ්ටම වර්ගය යි.

උද්දානය:

වච්ඡපාල ස්ථවිර යැ, ආතුම ස්ථවිර යැ, මාණව ස්ථවිර යැ, සුයාම ස්ථවිර යැ, සුසාරද ස්ථවිර යැ, පියඤ්ජහ ස්ථවිර යැ, ආරොහපුත්ත ස්ථවිර යැ, මෙණ්ඩසිර ස්ථවිර යැ, රක්ඛිත ස්ථවිර යැ, උග්ග ස්ථවිර යැ යි අට වැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 9. 1

81. යං මයා පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤාසු ජාතිසු
ඉධෙව තං වෙදනීයං වත්ථු අඤ්ඤං න විජ්ජතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සමිතිගුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සමිතිගුත්තත්ථෙරගාථා

1. 9. 2

82. යෙන යෙන සුභික්ඛානි සිවානි අභයානි ච
තෙන පුත්තක ගච්ඡස්සු මා සොකාපහතො භවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කස්සපො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කස්සපත්ථෙරගාථා.

1. 9. 3

83. සීහප්පමත්තො විහර රත්තින්දිවමතන්දිතො
භාවෙහි කුසලං ධම්මං ජහ සීඝං සමුස්සයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සීහත්ථෙරගාථා.

1. 9. 4

84. සබ්බරත්තිං සුපිත්වාන දිවා සඞ්ගණිකෙ රතො,
කුදස්සු[1] නාම දුම්මෙධො දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නීතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නීතත්ථෙරගාථා.

1. 9. 5

85. චිත්තනිමිත්තස්ස කොවිදො පවිවෙකරසං විජානිය,
ඣායං නිපකො පතිස්සතො අධිගච්ඡෙය්‍ය සුඛං නිරාමිසන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුනාගො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුනාගත්ථෙරගාථා.

1. 9. 6

86. ඉතො බහිද්ධා පුථු අඤ්ඤවාදිනං
මග්ගො න නිබ්බානගමො යථා අයං,
ඉතිස්සු සඞ්ඝං භගවානුසාසති
සත්ථා සයං පාණිතලෙව දස්සය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයයස්මා නාගිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නාගිතත්ථෙරගාථා

1. කුදූස්සු - සා

1. 9. 1

81. පෙර අන් ජාතිවල මා විසින් යම් පව්කමෙක් කරනලද නම් ඒ කර්මවිපාකය මෙ අත්බැව්හි මැ විත්දයුතු වෙයි, අන් කඳපබඳෙක් නැති (එහෙයිනි) සි.

මෙසේ ... සමිතිගුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සමිතිගුත්ත ස්ථවිරගාථා යි

1 9. 2

82. යම් යම් දිශාභාගයෙක්හි රට සුභික්‍ෂ ද ක්‍ෂෙම ද නිර්භය ද පුතණුවෙනි, එතැන්හි යව, (අන් තැන්හි ගොස්) නහමක් සොවින් පෙළෙව යි.

මෙසේ ... කස්සප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

කස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 3

83. එම්බා සීහය, අප්‍රමත්ත (සතිසම්පජඤ්ඤ ඇති) වැ වාස කරා දවරැය නො කුසීත වැ කුසල්දහම් වඩව, ආත්මභාවය වහ, දුරුකරව යි.

මෙසේ ... සීහ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සීහ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 4

84. මුළුරැ නිඳුසිට දහවල් ගණසඞ්ගණිකායෙහි ඇලුණු දුෂ්ප්‍රාඥ කවරදා නම් සසරදුක් කෙළවර කරන්නේ දැයි.

මෙසේ ... නීත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නීත ස්ථවිරගාථා යි

1. 9. 5

85. භාවනා චිත්තයා ගේ නිමිත්තග්‍රහණයෙහි දක්‍ෂ වූ ප්‍රවිවෙකරසය වෙසෙසින් දැන ධ්‍යාන කරන පාරිහාරික නුවණ ඇති එළඹැ සිටි සිහි ඇති මහණ නිරාමිසසුඛය ලබන්නේ ය යි.

මෙසේ .. සුනාග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුනාග ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 6

86. මෙ නිර්වාණගාමිමාර්ගය යම්සේ වේ ද එබඳු මාර්ගයෙක් මෙයින් බැහැර වෙන් වෙන් රහත් බැව් කියන සුල්ලන් (නානාතීර්ථකයන්) ට නැතැ යි භාග්‍යවත් ශාස්තෘන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ අත්ලෙහි තුබූවක් සෙයින් දක්වමින් භික්‍ෂුසඞ්ඝයාට අනුශාසනා කරන සේකැයි

මෙසේ .. නාගිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නාගිත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 7

87. ඛන්ධා දිට්ඨා යථාභූතං භවා සබ්බෙ පදාලිතා
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පවිට්ඨො ථෙරො ගාථං ඇභාසිත්ථා’ති.

පවිට්ඨත්ථෙරගාථා

1. 9. 8

88. අසක්ඛිං වත අත්තානං උද්ධාතුං උදකා ජලං
වුය්හමානො මහොඝෙව සච්චානි පටිවිජ්ඣහ’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජ්ජුනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

අජ්ජුනත්ථෙරගාථා

1 9. 9

89. උත්තිණ්ණා පඞ්කපලිපා පාතාලා පරිවජ්ජිතා,
මුත්තා ඔඝා ච ගන්ථා ච සබ්බෙ මානා විසංහතා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පඨමදෙවසභත්ථෙරගාථා

1. 9. 10

90. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාමිදත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

සාමිදත්තත්ථෙරගාථා

නවමො වග්ගො

තස්සුද්දානං:

ථෙරො සමිතිගුත්තො ච කස්සපො සීහසව්හයො.
නීතො සුනාගො නාගිතො පවිට්ඨො අජ්ජුනො ඉසි,
දෙවසභො ච යො ථෙරො සාමිදත්තො මහබ්බලො’ති.

1. 9. 7

87. පඤ්චස්කන්ධයෝ තත්වූ පරිද්දෙන් දක්නාලදහ, සියලු භවයෝ (මාර්‍ගඥානයෙන්) පළනලදහ, ජාති සඞ්ඛ්‍යාත සංසාරය වෙසෙසින් ක්‍ෂය කරනලද යැ, දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ .. පවිට්ඨ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පවිට්ඨ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 8

88. මහවතුරෙහි ඉල්පියඹුවකු සෙයින් තමා සසර නමැති දිය-පහරින් ජීවත් නමැති ගොඩබිමැ නඟාසිටුවන්නට එකාන්තයෙන් පොහොසත් වීමි. (කුමක් හෙයින යත්:) මම සිව්සස් පිළිවිදැ දනිම් ද (එහෙයිනි) යි.

මෙසේ .. අජ්ජුන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අජ්ජුන ස්ථවිරගාථා යි

1 9. 9

89. පඞ්ක (මඩ) පලිප (මහමඩ) සඞ්ඛ්‍යාත කාමරාගඡන්දරාගයෝ, තරණය කරනලදහ, පාතාල සඞ්ඛ්‍යාත මිථ්‍යාදෘෂ්ටීහු දුරු කරන ලදහ, (කාමාදි ඔඝයෙන් ද (අභිධ්‍යාදි) කායග්‍රන්ථයෙන් ද මිදුණෙම් වෙමි, සියලු මානයෝ මුලුසුන් කරනලදහ යි.

මෙසේ ... දෙවසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

දෙවසභ ස්ථවිරගාථා යි

1 9. 10

90. (මා විසින්) පඤ්චස්කන්ධයෝ පිරිසිඳැ දන්නාලද්දාහු මුල්සුන් වැ සිටිති, ජාති සඞ්ඛ්‍යාත සංසාරය වෙසෙසින් ක්‍ෂය කරනලද, දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ ... සාමිදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමිදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

නවම වර්‍ගය යි.

උද්දානය:

සමිතිගුත්ත ස්ථවිර යැ, කස්සප ස්ථවිර යැ, සීහ ස්ථවිර යැ, නීත ස්ථවිර යැ, සුනාග ස්ථවිර යැ, නාගිත ස්ථවිර යැ, පවිට්ඨ ස්ථවිර යැ, අජ්ජුන ස්ථවිර යැ, දෙවසභ ස්ථවිර යැ, මහබලැති සාමිදත්තස්ථවිර යැ යි නව වැනි වර්‍ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 10. 1

91. න තථා’ මතං සතරසං සුධන්නං යං මයජ්ජ පරිභුත්තං,
අපරිමිත දස්සිනා ගොතමෙන බුද්ධෙන දෙසිතො ධම්මො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පරිපුණ්ණකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පරිපුණ්ණකත්ථෙරගාථා.

1. 10. 2

92. යස්සාසවා පරික්ඛීණා ආහාරෙ ච අනිස්සිතො,
සුඤ්ඤතා අනිමිත්තො ච විමොක්ඛො යස්ස ගොචරො,
ආකාසෙව සකුන්තානං පදං තස්ස දුරන්නයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

විජයත්ථෙරගාථා.

1. 10. 3

93. දුක්ඛා කාමා එරක න සුඛා කාමා එරක,
යො කාමෙ කාමයති දුක්ඛං සො කාමයති එරක,
යො කාමෙ න කාමයති එරක දුක්ඛං සො න කාමයති එරකා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එරකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

එරකත්ථෙරගාථා

1. 10. 4

94. නමො හි තස්ස භගවතො සක්‍යපුත්තස්ස සිරීමතො,
තෙනායං අග්ගප්පත්තෙන අග්ගො ධම්මො සුදෙසිතො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙත්තජි ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

මෙත්තජිත්ථෙරගාථා

1. 10. 5

95. අන්ධොහං හතනෙත්තොස්මි කන්තාරද්ධානපක්කන්නො,[1]
සයමානො’පි ගච්ඡිස්සං න සහායෙන පාපෙනා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චක්ඛුපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

චක්ඛුපාලත්ථෙරගාථා.

1. 10. 6

96. එකපුප්ඵං චජිත්වාන අසීතිං වස්සකොටියො,
සග්ගෙසු පරිචාරෙත්වා සෙසකෙනම්හි නිබ්බුතො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛණ්ඩසුමනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

ඛණ්ඩසුමනත්ථෙරගාථා.

---

1. පක්ඛන්දො - මජසං පක්ඛන්තො - සීමු 1, 2, PTS.

1. 10. 1

91. මා විසින් දුත් යම් අමෘතයෙක් වළඳනාලද ද, එසෙයින් සතරස මනුෂ්‍යභොජනය ද සුධා දිව්‍යභොජනය ද අභිමත නො වෙයි, අපරිමිත වූ ඥෙය දක්නාසුලු ගොයුම්ගොත් බුදුන් විසින් නිර්වාණධර්මය දෙසනලද්ද යි.

මෙසේ ... පරිපුණ්ණක සථවිරයන් වහන්සේ ...

පරිපුණ්ණක සථවිරගාථා යි.

1. 10. 2

92. යමක්හට (කාමාදි) ආස්‍රවයෝ ක්‍ෂය වූවාහු ද, යමෙකුත් ආහාරයෙහි (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිනිඃශ්‍රය විසින්) නො බැඳුණේ ද, යමක්හට ශූන්‍යත අනිමිත්ත (අප්‍රණිහිත) (යන ත්‍රිවිධ) විමොක්‍ෂය ගොචර වේ ද ඒ රහත්හු ගේ පියසටහන අහසැ සියොතුන් මග මෙන් නො දතහෙන්නේ යයි.

මෙසේ ... විජය සථවිරයන් වහන්සෙ ...

විජය සථවිරගාථා යි.

1. 10. 3

93. එරකයෙනි, කාමයෝ දුඃඛයහ, එරකයෙනි, කාමයෝ සුඛයෝ නොවෙති, එරකයෙනි, යමෙක් කාමයන් කැමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් කැමැති වෙයි, එරකයෙනි, යමෙක් කාමයන් නො කැමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් නො කැමැති වේ යයි.

මෙසේ ... එරක සථවිරයන් වහන්සේ ...

එරක සථවිරගාථා යි.

1. 10. 4

94. ශ්‍රීමත් වූ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නමසකාර වේවා, (සියලු ගුණයෙන්) අගතැන් පැමිණි උන් වහන්සේ විසින් මේ උතුම් වූ (නව ලොවුතුරු) දහම අවිපරීත කොට දෙසනලද්දේ වේ යයි.

මෙසේ ... මෙතතජි සථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙතතජි සථවිරගාථා යි.

1. 10. 5

95. මම නටනෙත් ඇත්තෙම් අන්ධ වෙමි, කතරඅදත් මහට පැමිණි-යෙම් වෙමි, හෝනෙම් නමුදු පාපමිත්‍රයකු සමග නො යමි.

මෙසේ ... චක්ඛුපාල සථවිරයන් වහන්සේ ...

චක්ඛුපාල සථවිරගාථා යි.

1. 10. 6

96. එක් (සමන්) මලක් පුදා අසූ කෙළක් හවුරුදු සගසුව විඳැ ඒ පුණ්‍යකර්මයා ගේ ශෙෂයෙන් පිරිනිවියෙම් වෙමි.

මෙසේ ... ඛණ්ඩසුමන සථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛණ්ඩසුමන සථවිරගාථා යි.

1. 10. 7

97. හිත්වා සතඵලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගහිං මත්තිකාපත්තං ඉදං දුතියාභිසෙචන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තිස්සො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සත්ථෙරගාථා.

1. 10. 8

98. රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියනිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස තිට්ඨති,
තස්ස වඩ්ඪන්ති ආසවා භවමූලා භවගාමිනො'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අභයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අභයත්ථෙරගාථා.

1. 10. 9

99. සද්දං සුත්වා සති මුට්ඨා පියනිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස තිට්ඨති,
තස්ස වඩ්ඪන්ති ආසවා සංසාරමුපගාමිනො'ති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තියො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

උත්තියත්ථෙරගාථා.

1 10. 10.

100. සම්මප්පධානසම්පන්නො සතිපට්ඨානගොචරො,
විමුත්තිකුසුමසඤ්ඡන්නො පරිනිබ්බිස්සත්‍යනාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දෙවසභත්ථෙරගාථා.

දසමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං

පරිපුණ්ණකො ච විජයො එරකො මෙත්තජී මුනි,
චක්ඛුපාලො ඛණ්ඩසුමනො තිස්සො ච අභයො[3] තථා,
උත්තියො ච මහාපඤ්ඤො ථෙරො දෙවසභො පි චා'ති.

---

1. භවමූලොපගාමිනො - සීමු.
2. සංසාරං උපගාමිනො - සීමු. 1, 2.
3. තිස්සො අභයො ච - PTS.

1. 10. 7

97. සියක් පලමක් අගනා නොයෙක් රූපලෙඛා ඇති රන්මුවා තලිය හැරදමා මැටිමුවා පයක් ගතිමි, මේ මා ගේ දෙ වැනි අභිෂෙකය යි.

මෙසේ ... තිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 8

98. ප්‍රියනිමිත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට රූ අරමුණ දැකැ සිහි මුළා වී ද, ඇලුණු සිතැති හෙතෙම ඒ රූපාලම්බනය විඳගත්තේ වේ ද, එහි බැසැගෙන සිටුනේ ත් වේ ද, ඔහුට භවයට මුල් වූ භවගාමී වූ ආස්‍රවයෝ වැඩෙත් යයි.

මෙසේ ... අභය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අභය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 9

99. ප්‍රියනිමිත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට ශබ්දාලම්බනයක් අසා සිහි මුළා වී ද, ඇලුණු සිතැති හෙතෙම ඒ ශබ්දාලම්බනය විඳගත්තේ වේ ද, එහි බැසැගෙන සිටුනේ ත් වේ ද, ඔහුට සසරට පමුණුවන ආස්‍රවයෝ වැඩෙත් යයි.

මෙසේ ... උත්තිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තිය ස්ථවිරගාථා යි.

1 10. 10.

100 සම්‍යක් ප්‍රධන් වීර්‍ය්‍යයෙන් යුක්ත වූ සිවටත් අරමුණු කොටැ ඇති විමුක්ති නමැති මලින් සැදුණු මහණ ආස්‍රව රහිත වැ පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ... දෙවසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

දෙවසභ ස්ථවිරගාථා යි.

දස වැනි වග යි.

උද්දානය:

පරිපුණ්ණක ස්ථවිර යැ විජය ස්ථවිර යැ එරක ස්ථවිර යැ මෙත්තජි ස්ථවිර යැ චක්ඛුපාල ස්ථවිර යැ ඛණ්ඩසුමන ස්ථවිර යැ තිස්ස ස්ථවිර යැ අභය ස්ථවිර යැ මහාප්‍රාඥ වූ උත්තිය ස්ථවිර යැ දෙවසභ ස්ථවිර යැ යි දස වැනි වගෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 11. 1

101. හිත්වා ගිහිත්තං අනවොසිතත්තො
මුඛනඞ්ගලී ඔදරිකො කුසීතො,
මහාවරාහො'ව නිවාපපුට්ඨො
පුනප්පුනං ගබ්භමුපෙති මන්දො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බෙලට්ඨානිකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බෙලට්ඨානිකත්ථෙරගාථා.

1. 11. 2

102. මානෙන වඤ්චිතාසෙ සඞ්ඛාරෙසු සඞ්කිලිස්සමානාසෙ,[1]
ලාභාලාභෙන මථිතා සමාධිං නාධිගච්ඡන්තී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙතුච්ඡො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සෙතුච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 11. 3

103. නාහං එතෙන අත්ථිකො සුඛිතො ධම්මරසෙන තප්පිතො,
පිත්වාන[2] රසග්ගමුත්තමං න ච කාහාමි විසෙන සන්ථව'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බන්ධුරො[3] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බන්ධුරත්ථෙරගාථා.

1. 11. 4

104. ලහුකො වත මෙ කායො ඵුට්ඨො ච පීතිසුඛෙන විපුලෙන.
තූලමිව එරිතං මාලුතෙන පිලවතීව මෙ කායො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛිතකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකත්ථෙරගාථා.

1. 11. 5

105. උක්කණ්ඨිතොපි න වසෙ රමමානොපි පක්කමෙ,
නත්වෙවානත්ථසංහිතං වසෙ වාසං විචක්ඛණො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මලිතවම්භො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මලිතවම්භත්ථෙරගාථා.

1. 11. 6

106. සතලිඞ්ගස්ස අත්ථස්ස සතලක්ඛණධාරිනො,
එකඞ්ගදස්සී දුම්මෙධො සතදස්සී ච පණ්ඩිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුහෙමන්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුහෙමන්තත්ථෙරගාථා.

---

1. සඞ්කිලිස්සමානසෙ - මජසං. 2. පිත්වා - සන්ථ්වි, 3 බන්ධනො - මජසං.

1. 11. 1

101. ගිහි බව හැරපියා වැසූ නිම කළ ආයුෂ්‍යවාස නැති (ආත්ම බණ්ඩයෙහි) මුව මැ නගුල කොට ඇති උදරපූරණයෙහි නියැලුණු කුසීත වූ අඥාන තෙමේ (කුඩු ආදි) හුරුබකින් පුස්නාලද මහහූරකු මෙන් පුනපුනා ගර්භවාසයට පැමිණේ යයි.

මෙසේ ... බෙලට්ඨානික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බෙලට්ඨානික ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 2

102. (නවවිධ) මානයෙන් තුළුවාහු සඞ්ඛතධර්මයන් විෂයෙහි (තෘෂ්ණාදි) විසින් කෙලෙසෙන්නාහු ලාභාලාභ හෙයින් මඩනාලද්දාහු චිත්තසමාධිය නො ලබත් යයි.

මෙසේ ... සෙතුච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෙතුච්ඡ ස්ථවිර ගාථා යි

1. 11. 3

103. මම තෙල ආමිසරසයෙන් ප්‍රයොජන ඇත්තෙම් නො වෙමි, ධර්ම-රසයෙන් සුඛිතයෙමි, සුප්‍රීතයෙමි, උතුම් වූ අග්‍ර (දහම්) රසය පානය කොට (පස්කම්සුව) විෂය සමග සන්‍ථවය නො කරන්නෙමි

මෙසේ ...බන්ධුර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බන්ධුර ස්ථවිර ගාථා යි

1. 11. 4

104 මා ගේ සිරුර එකත්තෙන් ලුහු වූයේ වෙයි, මහත් වූ ප්‍රීති-සුඛයෙන් පහස්නාලද්දේත් වෙයි, මා ගේ සිරුර සුළඟින් නඟන ලද පුලුන්රොදක් සෙයින් (අහස්හි) පාවේ යයි.

මෙසේ ... ඛිතක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛිතක ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 5

105. මම උකටලියෙම් නමුදු වෙසෙමි, බැහැර නො යෙමි, ඇලෙනුයෙම් නමුදු පියායෙමි, නො වෙසෙමි, නුවණැති මහණ අනර්ථ එළවන වාසය නො කරන්නේ මැ යි.

මෙසේ ... මලිතවම්භ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මලිතවම්භ ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 6

106. නො එක් ලිඞ්ග ඇති නො එක් ලක්ෂණ ධරන අර්ථයා ගේ එක් අඞ්ගයක් දක්නාසුලු වූයේ දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. නො එක් අඞ්ග (සියල්ල) දක්නාසුලු වූයේ මැ ප්‍රාඥ වේ යයි

මෙසේ ... සුහෙමන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුහෙමන්ත ස්ථවිර ගාථා යි

1. 11. 7

107. පබ්බජිං තුලයිත්වාන අගාරස්මානගාරියං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මසවො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසවත්ථෙරගාථා.

1. 11. 8

108. ස වීසංවස්සසතිකො[1] පබ්බජිං අනගාරියං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මසවපිතුත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසව පිතුත්ථෙරගාථා

1. 11. 9

109. න නූනායං පරමහිතානුකම්පිනො
රහොගතො අනුවිගණෙති සාසනං,
තථාහයං විහරති පාකතින්ද්‍රියො
මිගී යථා තරුණජාතිකා වනෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඞ්ඝරක්ඛිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඞ්ඝරක්ඛිතත්ථෙරගාථා.

1. 11. 10

110. නගා නගග්ගෙසු සුසංවිරූළ්හා
උදග්ගමෙඝෙන නවෙන සිත්තා
විවෙකකාමස්ස අරඤ්ඤසඤ්ඤිනො
ජනෙති භිය්‍යො උසභස්ස කල්‍යත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උසභත්ථෙරගාථා.

එකාදසමො වග්ගො

තස්සුද්දානං:

බෙලට්ඨානිකසෙතුච්ඡා බන්ධුරො ඛිතකො ඉසි,
මලිතවම්භො සුහෙමන්තො ධම්මසවො ධම්මසවපිතා,
සඞ්ඝරක්ඛිතත්ථෙරො ච උසභො ච මහාමුනී'ති.

1. 11. 7

107. (කාමයෙහි ආදීනව හා නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි අනුසස්) තුලනය කොට ගිහිගෙන් නික්ම සස්නෙහි පැවිදි වීමි, (ඒ මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලදී. බුදුසසුන් කරන ලදැ යි.

මෙසේ ... ධම්මසව ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ධම්මසව ස්ථවිරගාථා යි.

1. 11. 8

108. ඒ මම (ජාතියෙන්) එක්සියවිසිවස් ඇත්තෙම් සස්නෙහි පැවිදි වීමි. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලදී, බුදුසසුන් කරනලදැ යි.

මෙසේ ... ධම්මසවපිතු ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ධම්මසවපිතු ස්ථවිරගාථා යි.

1. 11. 9

109. මේ මහණ රහසිගත වැ (කායවිවෙකයුක්ත වැ) පරමහිතානු-කම්පී භාග්‍යවත්හු ගේ පිළිවෙත් සසුන් නො තකා යි හැඟිම්. ඒ එසේ මැ යි. මේ තෙමේ වනයෙහි තරුණ සවභාව ඇති මුවගණයා සේ පියවි ඉඳුරන් ඇති වැ වෙසේ යයි.

මෙසේ .. සඞ්ඝරක්ඛිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඞ්ඝරක්ඛිත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 11. 10

110: කඳුමුදුන්හි මොනොවට වැඩුණු, වැසිකල්හි මහත් වූ අභිනව මේඝය විසින් තෙමනලද වෘක්ෂයෝ අරණ්‍යයෙහි ගිය සංඥා ඇති විවෙකය කැමැති උසභහට මතුමත්තෙහි (භාවනාවට) සුදුසුබව උපදවත් යයි.

මෙසේ ... උසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උසභ ස්ථවිරගාථා යි

එකොළොස් වැනි වග යි.

උද්දානය:

බෙලට්ඨානික ස්ථවිර යැ, සෙතුච්ඡ ස්ථවිර යැ, බන්ධුර ස්ථවිර යැ, ඛිතක ස්ථවිර යැ, මලිතවම්භ ස්ථවිර යැ, සුහෙමන්ත ස්ථවිර යැ, ධම්මසව ස්ථවිර යැ, ධම්මසවපිතු ස්ථවිර යැ, සඞ්ඝරක්ඛිත ස්ථවිර යැ, උසභ ස්ථවිර යැ යි එකොළොස් වැනි වගෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 12. 1

111. දුප්පබ්බජ්ජං වෙ දුරධිවාසා ගෙහා
ධම්මො ගම්භීරො දුරධිගමා භොගා,
කිච්ඡා වුත්ති නො ඉතරීතරෙනෙව
යුත්තං චින්තෙතුං සතතමනිච්චත’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජෙන්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

ජෙන්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 2

112. තෙවිජ්ජොහං මහාඣායී චෙතොසමථකොවිදො
සදත්ථො මෙ අනුප්පත්තො කතං බුද්ධස්ස සාසන’න්ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වච්ඡගොත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වච්ඡගොත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 3

113. අච්ඡොදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති ම’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වනවච්ඡො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වනවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 12. 4

114. කායදුට්ඨුල්ලගරුනො හීයමානම්හි[1] ජීවිතෙ,
සරීරසුඛගිද්ධස්ස කුතො සමණසාධුතා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අධිමුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

අධිමුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 5

115. එසාවහිය්‍යසෙ පබ්බතෙන බහුකුටජසල්ලකිකෙන,[2]
නෙසාදකෙන ගිරිනා යසස්සිනා පරිච්ඡදෙනා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහානාමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

මහානාමත්ථෙරගාථා.

1. 12. 6

116. ඡ ඵස්සායතනෙ හිත්වා ගුත්තද්වාරො සුසංවුතො,
අඝමූලං වමිත්වාන පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පාරාසරියත්ථෙරො[3] ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා.

---

1. හිය්‍යමානම්හි - PTS.
2. සල්ලකිතෙන - ප,
3. පාරාපරිය - මජසං PTS.

1. 12. 1

111. එකාන්තයෙන් පැවිද්ද දුෂ්කර යැ, ගෘහයෝ දුෂ්කරවාස ඇත්තාහු යැ, දහම් ගැඹුරු වෙයි, භොගයෝ දුකසේ ලැබිය-යුත්තාහ. යථාලාභ ප්‍රත්‍යයෙන් මැ අප ගේ දිවිපැවැත්ම දුක් වෙයි, එහෙයින් නිතර අනිත්‍යය මෙනෙහි කිරීම යුතුය යි.

මෙසේ ... ජෙන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ජෙන්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 2

112. මම ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙම් මහත් ධ්‍යාන ඇත්තෙම් චිත්තශමථයෙහි දක්ෂ වූයෙම් වෙමි, මා විසින් ස්වාර්ථය (අර්හත්ත්වය) ලබනලද්දේ ය, බුදුන් ගේ අවවාදය කරනලද්දී යි.

මෙසේ ... වච්ඡගොත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වච්ඡගොත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 3

113. පහන්දිය ඇති පුළුල් ගලතල ඇති ගොනඟුලන් (වඳුරන්) හා සියුපාසතුන් ගෙන් යුත් දියසෙවෙලින් ගැවැසීගත් ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත් යයි.

මෙසේ ... වනවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වනවච්ඡ ස්ථවිරගාථා යි.

11. 2. 4

114. දිවි ගෙවියන කල්හි කායපොෂණයෙහි නියැලුණු ශරීරසුඛයෙහි ගිජු වූවහුට ශ්‍රමණ භාවයෙන් ලැබිය හැකි සාධුත්වය කොයින් ලැබේ ද යි.

මෙසේ ... අධිමුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අධිමුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 5

115. (එම්බා, මහානාමයෙනි, කමටහන් මෙනෙහි නොකරන) තෙල තෝ බොහෝ කෙලිඳ හා ඉඳුසල්ගස් ඇති (නොඑක් රුක්ලියෙන්) හාත්පසින් වැසුණු ප්‍රසිද්ධ වූ මේ 'නෙසාද' නම් පර්වතයෙන් පිරිහෙන්නෙහි යයි,

මෙසේ ... මහානාම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහානාම ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 6

116. ආධ්‍යාත්මික ෂඩායතනය (එය පිළිබඳ කෙලෙස් නැසීම් විසින්) හැරපියා පියූ සඳෙර ඇතියෙම් මොනොවට සංවර වූයෙමි. මා විසින් සසරදුකට මුල (අවිද්‍යාව හා භවතෘෂ්ණාව) වමාරාදමා ආශ්‍රවක්ෂය (අර්හත්වය) ලබනලද්දේය යයි.

මෙසේ ... පාරාසරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාසරිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 7

117. සුවිලිත්තො සුවසනො සබ්බාභරණභූසිතො,
තිස්සො විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුද්ධස්ස සාසන’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා යසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

යසත්ථෙරගාථා.

1. 12. 8

118. අභිසත්ථොව නිපතති
වයො රූපං අඤ්ඤමිව තථෙව සන්තං,
තස්සෙව සතො අවිප්පවසතො
අඤ්ඤස්සෙව සරාමි අත්තාන’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කිම්බිලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

කිම්බිලත්ථෙරගාථා.

1. 12. 9

119. රුක්ඛමූලගහනං පසක්කිය
නිබ්බානං හදයස්මිං ඔපිය[1]
ඣාය ගොතම මා ච පාමදො[2]
කිං තෙ බිලිබිලිකා කරිස්සතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිපුත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 10

120. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
දුක්ඛක්ඛයො අනුප්පත්තො පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඉසිදත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා’ති.

ඉසිදත්තත්ථෙරගාථා.

වග්ගො ද්වාදසමො

තස්සුද්දානං:

ජෙන්තො ච වච්ඡගොත්තො ච වච්ඡො ච වනසව්හයො,[3]
අධිමුත්තො මහානාමො පාරාසරියො[4] යසො පි ච,
කිම්බිලො වජ්ජිපුත්තො ච ඉසිදත්තො මහායසො’ති.

තත්‍රුද්දානං.

වීසුත්තරසතං ථෙරා කතකිච්චා අනාසවා,
එකකෙව නිපාතම්හි සුසඞ්ගීතා මහෙසිහී’ති.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො

---

1. ඔසිය - PTS. 2 පමාදෙ-බහූසු 3. වනපව්හයො- PTS. 4 පාරාපරියො- PTS.

1. 12. 7

117. මම මනා සුවඳින් අලෙව් දෙනලද්දෙමි. මහඇගි කසීසළු ඇන්දෙමි සියලු අබරණින් සැරසුණෙමි ත්‍රිවිද්‍යාව ලදිමි. (මා විසින්) බුදුන් ගේ ශාසනය කරනලද්දැ යි.

මෙසේ ... යස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

යස ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 8

118. වයස (යෞවනය) ඇණවන ලද්දකු සෙයින් (වහා) ඇදැවැටෙයි. එසේ මැ විද්‍යමාන වූ රූපය ද අනෙකකු මෙනි. විප්‍රවාසයෙක් නැති ඒ මා ගේ මැ ආත්මය අනෙකක්හු ගේ මෙන් සිහි කෙරෙමි යයි.

මෙසේ ... කිම්බිල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කිම්බිල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 9

119. රුක්මුල්වදුලට පිවිසැ නිවන ළෙහි තබාගෙන ගෞතමයෙනි ධ්‍යාන කරව, නහමක් ප්‍රමාද වව, බිලිබිලිකා (බිලිබිලිහඬ) තට කවර අර්ථයක් සාධන්නේ දැ යි.

මෙසේ ... වජ්ජිපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වජ්ජිපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 12. 10

120. පඤ්චස්කන්ධයෝ (මා විසින්) පරිඥතයහ, ඔහු මුල්සුන් වැ සිටිති, මා විසින් දුඃඛක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිවන ලබනලද, ආස්‍රවක්ෂය (අර්හත්ඵල) ලබනලද්දැ යි.

මෙසේ ... ඉසිදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඉසිදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

දෙළොස් වැනි වග යි.

උද්දානය:

ජෙන්ත ස්ථවිර යැ, වච්ඡගොත්ත ස්ථවිර යැ, වනවච්ඡ ස්ථවිර යැ, අධිමුත්ත ස්ථවිර යැ, මහානාම ස්ථවිර යැ, පාරාසරිය ස්ථවිර යැ, යස ස්ථවිර යැ, කිම්බිල ස්ථවිර යැ, වජ්ජිපුත්ත ස්ථවිර යැ, ඉසිදත්ත ස්ථවිර යැ යි දෙළොස් වැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

කොට නිමැවූ බඹසර කිස ඇති අනාස්‍රව වූ මහර්ෂි වූ තෙරවරු එක්-සියවිසි දෙනෙක් එකක නිපාතයෙහි මැ ගාථා වදාළහ යි.

එකකනිපාතය නිමි.

2. දුකනිපාතො

2. 1. 1

121. නත්ථි කොචි භවො නිච්චො සඞ්ඛාරා වා පි සස්සතා,
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ ඛන්ධා චවන්ති අපරාපරං.

122. එතමාදීනවං ඤත්වා භවෙනම්හි අනත්ථිකො,
නිස්සටො සබ්බකාමෙහි පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරත්ථෙරගාථා.

2. 1. 2

123. නයිදං අනයෙන ජීවිතං නාහාරො හදයස්ස සන්තිකො,
ආහාරට්ඨිතිකො සමුස්සයො ඉති දිස්වාන චරාමි එසනං.

124. පඞ්කොති හි නං පවෙදයුං යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුඛුමං සබ්බං දුරුල්ලභං සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පිණ්ඩොලභාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

2. 1. 3

125. මක්කටො පඤ්චද්වාරායං කුටිකායං පසක්කිය,
ද්වාරෙන අනුපරියෙති ඝට්ටයන්තො මුහුං මුහුං.

126. තිට්ඨ මක්කට මා ධාවි න හි තෙ තං යථා පුරෙ,
නිග්ගහීතොසි පඤ්ඤාය නෙව[1] දූරං ගමිස්සසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වල්ලියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වල්ලියත්ථෙරගාථා.

---

1. නෙතො – PTS.

2. දුකනිපාතය

2. 1. 1

121. නිත්‍ය වූ කිසිදු භවයෙක් නැත, ශාශ්වත වූ සංස්කාර කෙනෙක් ද නැත. තා ගේ ස්කන්ධයෝ මතුමත්තෙහි උපදනාහු ද වෙති. ච්‍යුත වන්නාහු ද වෙත්.

122. තෙල ආදීනවය දැන, භවයෙන් ප්‍රයොජන නැතියෙකිම් වෙමි. සියලු වස්තුකාම ක්ලේශකාමයන් කෙරෙන් දුරු වූයෙම් වෙමි. මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය ලබනලද්දේයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් උත්තර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළ සේක.

උත්තර ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 2

123. මේ ජීවිතය අන්‍යායයෙන් නො වෙයි. ආහාරය සිතට ශාන්තිය එළවන්නේ නො වෙයි. සිරුර අහර නිසා සිටුනේ වෙයි. මෙසේ දැන අහර සෙවීමෙහි හැසිරෙමි.

124. කුලයන්හි යම් වන්දනපූජාවක් ඇද්ද, එය බුද්ධාදීහු පඞ්ක-යෙක් මැ යයි දත්හ. උදුරාලිය නොහෙන සියුම් හුලෙකැයි දත්හ. (කුමක්හෙයින යත්:) සත්කාරය කුපුරුෂයා විසින් දුරලිය නො හැක්කේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් පිණ්ඩොලභාරද්වාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළ සේක.

පිණ්ඩොලභාරද්වාජ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 3

125. සිත් නමැති වඳුරා එළැඹැසිට පස්දෙරක් ඇති කුටියෙහි ඒ ඒ දෙරින් වරින් වර (අරමුණු ගැනීම් විසින්) සටමින් ඔබ්නොබ හැසිරෙයි.

126. වඳුර, සිටුව නහමක් දුවව, තා ගේ ඒ කිළිය පෙර ලෙසින් නැත. (පියූ දෙර අගුළු ඇති හෙයිනි.) මාගීප්‍රඥයෙන් නිගන්නාලදුයෙහි, එහෙයින් නහමක් දුර (ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන්) යන්නෙහි යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වලලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 4

127. තිණ්ණං මෙ තාලපත්තානං ගඞ්ගාතීරෙ කුටී කතා,
ඡවසිත්තොව මෙ පත්තො පංසුකූලං ච චීවරං.

128. ද්වින්නං අන්තරවස්සානං එකා වාචා මෙ භාසිතා,
තතියෙ අන්තරවස්සම්හි තමොක්ඛන්ධො පදාලිතො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගඞ්ගාතීරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගඞ්ගාතීරියත්ථෙරගාථා.

2. 1. 5

129. අපි චෙ හොති තෙවිජ්ජො මච්චුහායී අනාසවො,
අප්පඤ්ඤාතොති නං බාලා අවජානන්ති අජානතා.

130. යො ච ඛො අන්නපානස්ස ලාභී හොතීධ පුග්ගලො,
පාපධම්මොපි චෙ හොති සො නෙසං හොති සක්කතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අජිනත්ථෙරගාථා.

2. 1. 6

131. යදාහං ධම්මමස්සොසිං භාසමානස්ස සත්ථුනො,
න කඞ්ඛමභිජානාමි සබ්බඤ්ඤු අපරාජිතෙ.

132. සත්ථවාහෙ මහාවීරෙ සාරථීනං වරුත්තමෙ,
මග්ගෙ පටිපදායං වා කඞ්ඛා මය්හං න විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙලජිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මෙලජිනත්ථෙරගාථා.

2. 1. 7

133. යථා අගාරං දුච්ඡන්නං වුට්ඨී සමතිවිජ්ඣති,
එවං අභාවිතං චිත්තං රාගො සමතිවිජ්ඣති.

134. යථා අගාරං සුච්ඡන්නං වුට්ඨී න සමතිවිජ්ඣති,
එවං සුභාවිතං චිත්තං රාගො න සමතිවිජ්ඣතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාධො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රාධත්ථෙරගාථා.

2. 1. 4

127. ගඞ්ගානදීතීරයෙහි තල්පත් තුනෙකින් මට කිළියක් කරනලද, මා ගේ පාත්‍රය මළසිරුරට කිරි ඉස්නා බඳුනක් වැන්න. සිවුර ද පාංශුකූලයෙකි.

128. අතුරුවස් දෙකක් තුළ මා විසින් එක් මැ බසක් කියනලදි, තෙවන අතුරුවසෙහි ලා මොහඳුරුකඳ පලනලද්දැ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ගඞ්ගාතීරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගඞ්ගාතීරිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 5

129. ඉදින් පුනර්භවයක් නැතියෙන් මරණය නවතාලූ කාමාදි ආස්‍රව නැති ත්‍රිවිද්‍යාධරයෙක් වන්නේ නමුදු අඥනයෝ ඔහු 'අප්‍රකටයහ'යි නො දැනීමෙන් අවඥ කෙරෙත්.

130. මෙලොව යම් පුහුලෙක් වනාහි ආහාරපාන ලබන්නේ වේ ද, හේ පාපධර්ම ඇත්තේ නමුදු තෙල බාලයන් විසින් සලකන ලද්දේ වන්නේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අජින ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අජින ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 6

131. මම යම් දවසෙක සිවුසස්දහම් ඇසීම් ද ඒ බණන බුදුන් පිළිබඳ වැ සැක කළ බවක් නො දනිමි. සර්වඥ වූ අපරාජිත වූ -

132. සාර්ථවාහ වූ මහාවිර වූ සාරථින් කෙරෙහි අත්‍යුත්තම සාරථි වූ බුදුන් කෙරෙහි ද, මාර්ගයෙහි හෝ ප්‍රතිපත්තියෙහි ද මා ගේ සැකයෙක් නැතැ' යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මෙළ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙළ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 7

133. මොනොවට සෙවෙණි නො කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම අභාවිත වූ සිත විනිවිද යන්නේ යැ.

134. මොනොවට සෙවෙණි කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද නො යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම සුභාවිත වූ සිත විනිවිද නො යන්නේ ය යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් රාධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රාධ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 8

135. ඛීණා හි මය්හං ජාති වුසිතං ජිනසාසනං,
පහීනො ජාලසඞ්ඛාතො භවනෙත්ති සමූහතා.

136. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුරාධො ථෙරො ගාථායො අභසිත්ථා'ති.

සුරාධත්ථෙරගාථා.

2. 1. 9

137. සුඛං සුපන්ති මුනයො යෙ ඉත්ථීසු න බජ්ඣරෙ;
සදා වෙ රක්ඛිතබ්බාසු යාසු සච්චං සුදුල්ලභං.

138. වධං චරිම්හ තෙ කාම අනණා දානි තෙ මයං,
ගච්ඡාම දානි නිබ්බානං යත්ථ ගන්ත්වා න සොචතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගොතමත්ථෙරගාථා.

2. 1. 10

139. පුබ්බෙ හනති අත්තානං පච්ඡා හනති සො පරෙ,
සුහතං හන්ති අත්තානං වීතසෙනෙව පක්ඛිමා.

140. න බ්‍රාහ්මණො බහිවණ්ණො අන්තො වණ්ණො හි බ්‍රාහ්මණො,
යස්මිං පාපානි කම්මානි ස වෙ කණ්හො සුජම්පතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වසභත්ථෙරගාථා.

වග්ගො පඨමො.

තස්සුද්දානං:

උත්තරො චෙව පිණ්ඩොලො වල්ලියො තීරියො ඉසි,
අජිතො ච මෙළජිනො රාධො සුරාධො ගොතමො,
වසභෙන ඉමෙ හොන්ති දස ථෙරා මහිද්ධිකා'ති.

2. 1. 8

135. මා ගේ ජාති සඞ්ඛ්‍යාත පුනර්භවය ක්‍ෂය වූයේ මැ වෙයි මහබඹ-සරවස් වැස නිමවනලද, ජාල සඞ්ඛ්‍යාත වූ දෘෂ්ටි අවිද්‍යා දෙක ප්‍රහීණ යැ, භවතෘෂ්ණා නසනලදු.

136. ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි යමක් සඳහා පැවිදි වීම් ද, මා විසින් සර්වසංයොජනක්‍ෂය සඞ්ඛ්‍යාත ඒ අර්ථය (නිවන) ලබනලදැ'යි.

මෙසේ ආයුෂමත් සුරාධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුරාධ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 9

137. හැම කල්හි ඒකාන්තයෙන් රැකියැයුතු යම් ස්ත්‍රී කෙනකුන් කෙරෙහි සත්‍යය අත්‍යර්ථයෙන් නො ලැබියැ හැක්කේ ද, එබඳු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි යම් මුනි කෙනෙක් නො බැඳෙත් ද, ඒ මුනිහු සුවසේ වෙසෙත්.

138. කාමය, තා ගේ නැස්ම කළම්හ. ඒ අපි දූත් ණය නැතියම්හ. යම් තැනෙක ගොස් නො සොස්තෝ ද, දූත් ඒ නිවන කරා යම්හ'යි.

මෙසේ ආයුෂමත් ගොතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොතම ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 10

139. කුහක තෙමේ පළමු මැ තමා නසන්නේ යැ, හෙතෙම පසුවැලා මෙරමා ද නසන්නේ යැ, ලිහිණිවැදි විතංසයෙන් (ලිහිණියන් මුළා-කරන වැස්මෙන්) ලිහිණින් නසන්නාක් මෙන් තමා කුහක කොට නසන්නේ යැ.

140. බැහැර ර්යෘපථසම්පත්ති ඇත්තේ බ්‍රාහ්මණ නො වෙයි. ඇතුළත ශීලාදි සම්පත් ඇත්තේ මැ බ්‍රාහ්මණ වෙයි. ශක්‍රය, යමකු කෙරෙහි පාපකර්මයෝ ඇත් ද, හේ ඒකාන්තයෙන් නීහීන පුද්ගලයෙක් වන්නේ ය යි.

මෙසේ ආයුෂමත් වසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වසභ ස්ථවිරගාථා යි.

ප්‍රථම වර්ගය යි.

උද්දානය:

උත්තර යැ, පිණ්ඩොල යැ, වල්ලිය යැ, තීරිය යැ, අජින යැ, මෙළජින යැ, රාධ යැ, සුරාධ යැ, ගොතම යැ, වසභ යැ යන රහතුන් වහන්සේලා වදාළ ගාථා යි.

2. 2. 1

141. සුස්සූසා සුතවද්ධනී සුතං පඤ්ඤාය වඩ්ඪනං,
පඤ්ඤාය අත්ථං ජානාති ඤාතො අත්ථො සුඛාවහො.

142. සෙවෙථ පන්තානි සෙනාසනානි
චරෙය්‍ය සංයොජන විප්පමොක්ඛං,
සචෙ රතිං නාධිගච්ඡෙය්‍ය තත්ථ
සඞ්ඝෙ වසෙ රක්ඛිතත්තො සතීමා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාචුන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

මහාචුන්දත්ථෙරගාථා.

2. 2. 2

143. යෙ ඛො තෙ වෙසමිස්සෙන[1] නානත්ථෙන[2] ච කම්මුනා
මනුස්සෙ උපරුන්ධන්ති ඵරුසූපක්කමා ජනා,
තෙපි තත්ථෙව[3] කීරන්ති නහි කම්මං පනස්සති.

144. යං කරොති නරො කම්මං කල්‍යාණං යදි පාපකං,
තස්ස තස්සෙව දායාදො යං යං කම්මං පකුබ්බතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජොතිදාසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා,ති.

ජොතිදාසත්ථෙරගාථා.

2. 2. 3

145. අච්චයන්ති අහොරත්තා ජීවිතං උපරුජ්ඣති,
ආයු ඛීයති මච්චානං කුන්නදීනං ව ඔදකං.

146. අථ පාපානි කම්මානි කරං බාලො න බුජ්ඣති,
පච්ඡාස්ස කටුකං හොති විපාකො හිස්ස පාපකො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හෙරඤ්ඤකානිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

හෙරඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා.

2. 2. 4

147. පරිත්තං දාරුමාරුය්හ යථා සීදෙ මහණ්ණවෙ,
එවං කුසීතමාගම්ම සාධුජීවී පි සීදති,[4]
තස්මා තං පරිවජ්ජෙය්‍ය කුසීතං හීනවීරියං.

148. පවිවිත්තෙහි අරියෙහි පහිතත්තෙහි ඣායිහි,
නිච්චං ආරද්ධවිරියෙහි පණ්ඩිතෙහි සහාවසෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොමමිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සොමමිත්තත්ථෙරගාථා.

---

1. වෙඝමිස්සෙන - ප වෙඨමිස්සෙන - පු 2. නානත්තෙන - සීමු 1, 2. PTS
3. තථෙව - පු. 4. සාධුජීවිවිසීදති - පු

2. 2. 1

141. අසනු කැමැත්ත බහුශ්‍රැතභාවය වඩයි. ශ්‍රැතය ප්‍රඥාව වර්ධනය කෙරෙයි. ප්‍රඥායෙන් අර්ථය දැනගනී. දැනගන්නාලද අර්ථය තෙමේ සුව එළවයි.

142. වෙනෙහි ඉතා දුරුසෙනසුන් සෙවුනේ යැ. සංයොජනයන්ගෙන් මිදීම වූ විදර්ශනාමාර්ගභාවනාව කරන්නේ යැ. ඉදින් එහි රතිය නො ලබන්නේ නම් සඞ්ඝයා වෙත (කමටහන් පිරිසිඳගැන්මෙන්) රක්නාලද සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මහාචුන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාචුන්ද ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 2

143. යම් කෙනෙක් (වරපට ආදියෙන්) හිස වෙළීමෙන් ද නන්වැදෑරුම් වූ කර්මයෙන් ද මිනිසුන් පෙළත් නම් දරුණු වූ ප්‍රයොග ඇති ඒ ජනයෝ ද ඒ කම්කටොළුවල තුමූ මැ හෙළනු ලැබෙත්. යම් හෙයකින් කර්මය තෙමේ (විපාක නො දී) නො නැසේ ද එහෙයිනි.

144. සත්ත්ව තෙම කුසල් වූ හෝ අකුසල් වූ හෝ යම් කර්මයක් කෙරේ ද යම් යම් කර්මයක් රැස් කෙරේ ද, ඒ ඒ කර්මය දායාද කොට ඇත්තේ වේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ජෝතිදාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ජෝතිදාස ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 3

145. රැඳවල්හු ඉක්මයෙති. ජීවිතින්ද්‍රිය (කෙණෙහි කෙණෙහි) නිරුද්ධ වෙයි. සත්ත්වයන් ගේ ආයුෂ කුඩා නදීන් ගේ දිය මෙන් ක්ෂය වේ.

146. එතෙකුදුවත් පව්කම් කරන්නා වූ බාල තෙම (එය) නො දනියි. පසු වැ ඔහුට කටුක වූ දුක් වෙයි. යම් හෙයකින් ඒ පාපකර්මයා ගේ විපාකය ලාමක වේ ද එහෙයිනි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් හෙරඤ්ඤකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හෙරඤ්ඤකානි ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 4

147. කුඩා දරකඩෙකැ නැඟැ යම්සේ මහසයුරෙහි ගැලේ ද, එසේ මැ අලසයා නිසා මනා දිවිපැවතුම් ඇත්තේ ද සසරෙහි ගැලේ.

148. එහෙයින් වීර්‍ය්‍ය රහිත වූ ඒ අලසයා දුරුලන්නේ යැ. කායවිවෙක ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ නිවනට යැවූ සිත් ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ නිතොර පටන්ගත් වීර්‍ය්‍ය ඇති පණ්ඩිතයන් සමග වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සොමමිත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සොමමිත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 5

149. ජනො ජනම්හි සම්බද්ධො ජනමෙවස්සිතො ජනො,
ජනො ජනෙන හෙඨීයති හෙඨෙති ච ජනො ජනං.

150. කොහි තස්ස ජනෙනත්ථො ජනෙන ජනිතෙන වා
ජනං ඔහාය ගච්ඡං තං හෙඨයිත්වා බහුං ජනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සබ්බමිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සබ්බමිත්තත්ථෙරගාථා.

2. 2. 6

151. කාළී ඉත්ථී බ්‍රහතී ධඞ්කරූපා
සත්ථිං ච භෙත්වා අපරං ච සත්ථිං,
බාහං[1] ච භෙත්වා අපරං ච බාහුං
සීසං ච භෙත්වා දධිථාලකං’ ච
එසා නිසින්නා අභිසන්දහිත්වා.

152. යො වෙ අවිද්වා උපධිං කරොති
පුනප්පුනං දුක්ඛමුපෙති මන්දො,
තස්මා පජානං[2] උපධිං න කයිරා
මාහුං පුන භින්නසිරො සයිස්සන්ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකාළො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

මහාකාළත්ථෙරගාථා.

2. 2. 7

153. බහූ සපත්තෙ ලභති මුණ්ඩො සඞ්ඝාටිපාරුතො,
ලාභී අන්නස්ස පානස්ස වත්ථස්ස සයනස්ස ච.

154. එතමාදීනවං ඤත්වා සක්කාරෙසු මහබ්භයං,
අප්පලාභො ‘නවස්සුතො සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තිස්සො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති

තිස්සත්ථෙරගාථා.

2. 2 8

155. පාචීනවංසදායම්හි සක්‍යපුත්තා සහායකා,
පහායානප්පකෙ භොගෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා.

156. ආරද්ධවීරියා පහිතත්තා නිච්චං දළ්හපරක්කමා,
රමන්ති ධම්මරතියා හිත්වාන ලොකියං රතින්ති,

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කිම්බිලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

කිම්බිලත්ථෙරගාථා.

---

1 බාහුඤ්ච - සීමු, 1, 2 2. පජං - සීමු, 1, 2.

2. 2. 5

149-150. (අඤ්ඤබාල) ජන තෙම (අන්‍ය) ජනයා කෙරෙහි (තෘෂ්ණායෙන්) බැඳුණේ වෙයි. ජන තෙම ජනයා මැ ඇසුරු කොට සිටියේ යැ. ජන තෙම ජනයා විසින් පෙළනුලැබෙයි. යළි ජන තෙම ජනයා පෙළයි, ඒ ජනක වූ ද ජනිත වූ ද ජනයාගෙන් ඔහුට කවර අර්ථයෙක් ද (මම) ජනයා ද බොහෝදෙනා පෙළාසිටුනා ඒ (තෘෂ්ණා ද්වෙෂ දෙක) ද සම්‍යක්ප්‍රකාරයෙන් හැරැ යන්නෙමැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සබ්බමිත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සබ්බමිත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 6

151. කවුඩකුට බඳු පැහැ ඇති මහත් වූ සිරුරක් ඇති තෙල 'කාලි' නම් වූ ස්ත්‍රී තොමෝ (මළ සිරුරෙහි) දෙ කලවය ද දෙ අත් ද බිඳ දීතලියක්මෙන් හිස ද බිඳ (ඒ අවයව) සුදුසු සේ ගළපා තබා හුන්නී යැ.

152. මුඪ වූ යමෙක් කෙලශොපධිය උපදවා ද, ඒ මූඪ තෙම එකාන්තයෙන් පුනපුනා දුකට පැමිණෙයි. එහෙයින් නුවණැත්තේ කෙලශොපධිය නූපදවන්නේ යැ. කුමක් හෙයින යත්: මම යළි බිඳුණුහිස් ඇති වැ නහමක් ශයනය කෙරෙම්වා යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් මහාකාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාකාල ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 7

153. මුඩු වූ සඟළසිවුර පෙරෙව්යා වූ මහණ තෙම ආහාර ද පාන ද වස්ත්‍ර ද ශයන ද ලබනසුලු වූයේ බොහෝ සතුරන් ලබයි.

154. මහණ තෙම සත්කාර විෂයෙහි මහත් බිය ද තෙල ආදීනවය ද දැන මඳ වූ ලාභ ඇත්තේ තෘෂ්ණා වැගිරීම් නැත්තේ සිහි ඇති වැ හැසිරෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් තිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2 8

155. පාචීනවංස නම් වූ වනයෙහි, යහළු වූ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ අනල්ප වූ සම්පත් හැරැදමා පිඬුසිඟීමෙන් පාත්‍රයට ලැබුණු දෑයෙහි ඇලුණාහු.

156. ආරබ්ධවීර්‍ය්‍යී ඇත්තාහු නිවන කරා යැවූ සිත් ඇත්තාහු සතතයෙන් දෘඪවීර්‍ය්‍යී ඇත්තාහු ලෞකික ආලම්බනයෙහි ඇල්ම හැරැ ධර්මරතියෙහි සිත් අලවත් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් කිම්බිල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කිම්බිල ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 9

157. අයොනිසො මනසිකාරා මණ්ඩනං අනුයුඤ්ජිසං,
උද්ධතො චපලො චාසිං කාමරාගෙන අට්ටිතො.

158. උපායකුසලෙනාහං බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා,
යොනිසො පටිපජ්ජිත්වා භවෙ චිත්තං උදබ්බහින්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නන්දත්ථෙරගාථා.

2. 2. 10

159. පරෙ ච නං පසංසන්ති අත්තා චෙ අසමාහිතො,
මොඝං පරෙ පසංසන්ති අත්තා හි අසමාහිතො.

160. පරෙ ච නං ගරහන්ති අත්තා චෙ සුසමාහිතො,
මොඝං පරෙ ගරහන්ති අත්තා හි සුසමාහිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමත්ථෙරගාථා.

වග්ගො දුතියො

තස්සුද්දානං:

චුන්දො ච ජොතිදාසො ච ථෙරො හෙරඤ්ඤකානි ච,
සොමමිත්තො සබ්බමිත්තො කාලො තිස්සො ච කිම්බිලො.
නන්දො ච සිරිමා චෙව දස ථෙරා මහිද්ධිකා'ති.

2. 2. 9

157. අයොනිසො මනසිකාරයෙන් ශරීරමණ්ඩනයෙහි යෙදුණෙමි. කාමරාගය විසින් පෙළුණෙම් නො සන්හුන් සිත් ඇත්තෙම් චපල ද වීමි.

158. උපායෙහි දක්‍ෂ වූ සූර්‍ය්‍යබන්‍ධු වූ බුදුරදුන් කරණකොටගෙන නුවණින් පිළිපැද සසරෙහි ගිලුණු සිත නගාලීමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් නන්‍ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්‍ද ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 10

159. ඉදින් තෙමේ සමාධි රහිත වේ නම් එතෙකුදුවත් අන්‍යයෝ ඔහු පසසත් නම්, ඔහු සිස් කොට පසසත්. (තමා සමාහිත නො වන හෙයිනි.)

160. ඉදින් තෙමේ සමාහිත සිත් ඇත්තේ නම්, එතෙකුදුවත් අන්‍යයෝ ඔහු ගරහත් නම්, ඔහු සිස් කොට ගරහත්. (තමා සමාහිත හෙයිනි.)

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සිරිමන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිරිමන්ත ස්ථවිරගාථා යි.

දෙවැනි වර්ගය යි.

උද්දානය:

චුන්‍ද ස්ථවිර යැ, ජොතිදාස ස්ථවිර යැ, හෙරඤ්ඤකානි ස්ථවිර යැ, සොමමිත්ත ස්ථවිර යැ, සබ්බමිත්ත ස්ථවිර යැ, කාල ස්ථවිර යැ, තිස්ස ස්ථවිර යැ, කිම්බිල ස්ථවිර යැ, නන්‍ද ස්ථවිර යැ, සිරිමන්ත ස්ථවිර යැ යි දෙවැනි වර්ගයෙහි මහත් සෘද්ධි ඇති තෙරවරු දස දෙනෙකි.

2. 3. 1

161. ඛන්ධා මයා පරිඤ්ඤාතා තණ්හා මෙ සුසමූහතා,
භාවිතා මම බොජ්ඣඞ්ගා පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො.

162. සොහං ඛන්ධෙ පරිඤ්ඤාය අබ්බූහිත්වාන[1] ජාලිනිං,
භාවයිත්වාන බොජ්ඣඞ්ගෙ නිබ්බායිස්සං අනාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරත්ථෙරගාථා.

2. 3. 2

163. පනාදො නාම සො රාජා යස්ස යූපො සුවණ්ණයො,
තිරියං සොළසපබ්බෙධො[2] උද්ධමාහු[3] සහස්සධා.

164. සහස්සකණ්ඩො[4] සතහෙණ්ඩු[5] ධජාලු හරිතාමයො,
අනච්චුං තත්ථ ගන්ධබ්බා ඡසහස්සානි සත්තධා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දජි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දජිත්ථෙරගාථා.

2. 3. 3

165. සතිමා පඤ්ඤවා භික්ඛු ආරද්ධබලවීරියො,
පඤ්චකප්පසතානාහං එකරත්තිං අනුස්සරිං.

166. චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ සත්ත අට්ඨ ච භාවයං,
පඤ්චකප්පසතානාහං එකරත්තිං අනුස්සරින්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොභිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොභිතත්ථෙරගාථා

2. 3. 4

167. යං කිච්චං දළ්හවිරියෙන යං කිච්චං බොද්ධුමිච්ඡතා,
කරිස්සං නාවරුජ්ඣිස්සං පස්ස විරියං පරක්කමං.[6]

168. ත්වං ච මෙ මග්ගමක්ඛාහි අඤ්ජසං අමතොගධං,
අහං මොනෙන මොනිස්සං ගඞ්ගාසොතො'ව සාගරන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වල්ලියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වල්ලියත්ථෙරගාථා.

---

1. අබ්බහිත්වාන - සීමු. 1, 2 අබ්බුහිත්වාන - මජසං 2. සොළසුබ්බෙධො - සීමු. 1, 2,
3. උබ්බමාහු - මජසං PTS. 4. සහස්සතණ්ඩා - මජසං සහස්සකණ්ඩු - PTS.
5. සතහෙණ්ඩු - සීමු. 6. විරියපරක්කමං - PTS.

2. 3. 1

161. පඤ්චස්කන්ධයෝ මා විසින් පිරිසිඳ දත්තාලදහ. තෘෂ්ණාව මා විසින් මොනොවට උපුරනලද යැ. බොධ්‍යඞ්ගයෝ මා විසින් වඩනලදහ. නිර්වාණය මා විසින් ලබනලදී.

162. ඒ මම ස්කන්ධයන් පිරිසිඳ දැන තෘෂ්ණාව උපුටාදමා බොධ්‍යඞ්ගයන් වඩා ආස්‍රව රහිත වැ පිරිනිවෙන්නෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උත්තර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තර ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 2

163. (යටගිය දවසැ) 'පනාද' නම් වූ ප්‍රසිද්ධ රජෙක් වී යැ. යම් රජක්හුගේ ප්‍රාසාදය රන්මුවා වූයේ සරස සරපතන සොළසක් ඇත්තේ උස සරපතන දහසක් ඇත්තේ වී ද,

164. සහස්‍රබුමු වූයේ (නගාලූ) ධවජබහුල වූ චාමීකරසවර්ණමය සිය ගණන් නිර්ව්‍යූහ ඇත්තේ ද, එහි සත් තැනෙකැ සදහසක් නළුවෝ නැටූහු ද, ඒ රජ තෙමේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් භද්දජි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

භද්දජි ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 3

165. සිහි ඇති (අභිඥා) නුවණ ඇති පටන්ගත්තාලද බල හා වීර්‍යය ඇති මහණකු වූ මම පන්සියක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

166. සතර සිවටන් ද සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද අෂ්ටමාර්ගාඞ්ගයන් ද වඩනුයෙමි පන්සියක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සොභිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සොභිත ස්ථවිරගාථා යි

2. 3. 4

167. දැඩවීර්‍ය්‍ය ඇතියහු විසින් යමක් කටයුතු නම් සියුසස් දැනගනු රිසියහු විසින් යමක් කටයුතු නම්, (එය) කරන්නෙමි, නො වළහන්-නෙමි. වීර්‍ය්‍ය සඞ්ඛ්‍යාත සම්‍යග්ව්‍යායාමය බලව.

168. නුඹවහන්සේ වැළින් මට නිර්වාණය පිහිට කොට ඇති ඍජු වූ (ආර්‍ය්‍ය) මාර්ගය වදහළ මැනැවි, මම (නො වළහා) සයුර කරා යන ගඞ්ගාශ්‍රොතසක් සෙයින් ආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් (නිර්වාණය) ප්‍රතිවෙධ කරන්නෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වලලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 5

169. කෙසෙ මෙ ඔලිඛිස්ස'න්ති කප්පකො උපසඞ්කමි,
තතො ආදාසමාදාය සරීරං පච්චවෙක්ඛිසං.

170. තුච්ඡො කායො අදිස්සිත්ථ අන්ධකාරො[1] තමො ව්‍යගා,
සබ්බෙ චොළා සමුච්ඡින්නා නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා වීතසොකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වීතසොකත්ථෙරගාථා.

2. 3. 6

171. පඤ්චනීවරණෙ හිත්වා යොගක්ඛෙමස්ස පත්තියා,
ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන ඤාණදස්සනමත්තනො.

172 පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං සබ්බං සන්තරබාහිරං,
අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ච තුච්ඡො කායො අදිස්සථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා' ති

පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා

2. 3. 7

173 යථාපි භද්‍රො ආජඤ්ඤො ඛලිත්වා පතිතිට්ඨති,
භිය්‍යො ලද්ධාන සංවෙගං අදීනො වහතෙ ධුරං.

174. එවං දස්සනසම්පන්නං සම්මාසම්බුද්ධසාවකං,
ආජානීයං[2] මං ධාරෙථ පුත්තං බුද්ධස්ස ඔරසන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නන්දකත්ථෙරගාථා

2. 3. 8

175. එහි නන්දක ගච්ඡාම උපජ්ඣායස්ස සන්තිකං,
සීහනාදං නදිස්සාම බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.

176. යාය නො අනුකම්පාය අම්හෙ පබ්බාජයී මුනි,
සො නො අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භරතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භරතත්ථෙරගාථා.

---

1. අන්ධකාරෙ - PTS   2. අජානියං - PTS

2. 3. 5

169. නැහැවි 'මා ගේ කෙස් කපමි' යි මා කරා එළැඹියේ යැ. ඉක්බිති මම කැටපත ගෙන (මාගේ) සිරුර බැලීමි.

170. මට සිරුර තුච්ඡ වැ පැනිණ අවිද්‍යා නැමැති අන්ධකාරය පහ විය, සියලු කෙලෙස් නැමැති කඩමාලු නොහොත් සොරු නසනලදහ. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වීතසොක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වීතසොක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3 6

171. පඤ්චනීවරණයන් හැරපියා නිවනට පැමිණෙනු පිණිස තමා ගේ ඥානදර්ශනය වූ විදර්ශනාඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මාදර්ශය (දහම් කැටපත)ගෙන,

172. ඇතුළත පිටත (ආධ්‍යාත්මික බාහිරායතන) සහිත වූ මේ සියලු ශරීරය නුවණැසින් බැලීමි. ස්වසන්තානයෙහි ද පරසන්තානයෙහි ද තුච්ඡ වූ කය (පඤ්චස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාත ආත්මභාවය) දක්නාලද්දේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පුණ්ණමාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 7

173. යම්සේ භද්‍ර වූ ආජානීයවෘෂභ තෙම පැකිළැ යළි නැගීසිටී ද, බෙහෙවින් සංවෙගය ලැබැ අදීන වැ ධුරය උසුලා ද,

174. එසෙයින් දර්ශනසම්පන්න වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධශ්‍රාවක වූ බුදුරදුන්ගේ ඖරසපුත්‍ර වූ මා පුරුෂාජානීයයකු කොට සලකනසේක්වා යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් නන්දක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්දක ස්ථවිරගාථා යි

2 3 8

175. එව නන්දකයෙනි, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ (සම්බුදුරදුන්) වෙත යම්හ, බුද්ධශ්‍රෙෂ්ඨයන් වහන්සේ හමුයෙහි සිංහනාද පවත්වම්හ

176. යම් අර්ථයක් සඳහා අපට අනුකම්පායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප පැවිදි කළසේක් නම් සියලු සංයොජනයන් ක්ෂය කිරීම වූ ඒ අර්ථය (අර්හත්ඵලය) අප විසින් ලබනලදැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් භරත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

භරත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 9

177. නදන්ති එවං සප්පඤ්ඤා සීහාව ගිරිගබ්භරෙ
වීරා විජිතසඞ්ගාමා ජෙත්වා මාරං සවාහිනිං[1].

178. සත්ථා ච පරිචිණ්ණො මෙ ධම්මො සඞ්ඝො ච පූජිතො,
අහං ච විත්තො සුමනො පුත්තං දිස්වා අනාසවන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භාරද්වාජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

2. 3. 10

179. උපාසිතා සප්පුරිසා සුතා ධම්මා අභිණ්හසො,
සුත්වාන පටිපජ්ජිස්සං අඤ්ජසං අමතොගධං.

180. භවරාගහතස්ස මෙ සතො භවරාගො පුන මෙ න විජ්ජති,
න චාහු න ච මෙ[2] භවිස්සති න ච මෙ එතරහිපි[3] විජ්ජතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කණ්හදින්නො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

කණ්හදින්නත්ථෙරගාථා

වග්ගො තතියො.

තස්සුද්දානං:

උත්තරො භද්දජිත්ථෙරො සොභිතො වල්ලියො ඉසි,
වීතසොකො ච යො ථෙරො පුණ්ණමාසො ච නන්දකො,
භරතො භාරද්වාජො ච කණ්හදින්නො මහාමුනී'ති.

1. සවාහනං - සීමු. 1, 2. 2 නමෙ - සීමූ. 1, 2.
3. එතරයි - සීමු 1, 2.

2. 3. 9

177. මෙසේ සෙන් සහිත මරු දිනා දිනනලද සඞ්ග්‍රාම ඇති, අග්‍රමාර්ග-ප්‍රඥ සහිත වූ වීරයෝ (ශ්‍රාවකයෝ) ගිරිගුහායෙහි සිංහයන් සෙයින් නද දෙත් (අභීතනාද කෙරෙත්.)

178. මා විසින් ශාස්තෲන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. ධර්මය ද සඞ්ඝයා ද පුදනලද යැ, ක්ෂීණාස්‍රව වූ පුතණුවන් දැක (නිරාමිස ප්‍රීතියෙන්) තුටු වූයෙම් සොම්නස් විමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් භාරද්වාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ...

භාරද්වාජ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 10

179. (මා විසින් ශාරිපුත්‍රාදි) සත්පුරුෂයෝ සෙවුනාලදහ. එක්වන් (නිතර) දහම් අසනලද යැ, අසා නිර්වාණය පිහිට කොට ඇති මඟට පිළිපන්මි.

180. නැසූ භවරාගය ඇති මට ඒ භවරාගය යළි නො පැනේ. (අග්‍ර-මාර්ගාධිගමයෙහි පටන්) නො වී යැ, (මත්තෙහි) මට නො ද වන්නේ යැ, දැනුදු මට නැති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් කණ්හදින්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කණ්හදින්න ස්ථවිරගාථා යි.

තෙවන වර්ගය යි.

උද්දානය:

උත්තර යැ, භද්දජි යැ, සොභිත යැ, වල්ලිය යැ, වීතසොක යැ, පුණ්ණමාස යැ, නන්දක යැ, භරත යැ, භාරද්වාජ යැ, කණ්හදින්න යැ, යන තෙරවරුන් වදාළ ගාථා යි.

2. 4. 1

181. යතො අහං පබ්බජිතො සම්මාසම්බුද්ධසාසනෙ,
විමුච්චමානො උග්ගච්ඡිං කාමධාතුං උපච්චගං.

182. බ්‍රහ්මුනො පෙක්ඛමානස්ස තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ,
අකුප්පා මෙ විමුත්තීති සබ්බසංයොජනක්ඛයා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මිගසිරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

මිගසිරත්ථෙරගාථා.

2. 4. 2

183. අනිච්චානි ගහකානි තත්ථ තත්ථ පුනප්පුනං,
ගහකාරං ගවෙසන්තො දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං.

184. ගහකාරක දිට්ඨොසි පුන ගෙහං න කාහසි,
සබ්බා තෙ ඵාසුකා භග්ගා ථූණිකා[1] ච විදාලිතා,[2]
විමරියාදිකතං[3] චිත්තං ඉධෙව විධමිස්සතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිවකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සිවකත්ථෙරගාථා.

2. 4. 3

185. අරහං සුගතො ලොකෙ වාතෙහාබාධිතො මුනි,
සචෙ උණ්හොදකං අත්ථි මුනිනො දෙහි බ්‍රාහ්මණ,

186. පූජිතො පූජනීයානං[4] සක්කරෙය්‍යාන සක්කතො,
අපචිතොපචනීයානං[5] තස්ස ඉච්ඡාමි හාතවෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපවාණො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

උපවාණත්ථෙරගාථා.

2. 4. 4

187. දිට්ඨා මයා ධම්මධරා උපාසකා
කාමා අනිච්චා ඉති භාසමානා,
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලෙසු
පුත්තෙසු දාරෙසු ච තෙ අපෙක්ඛා

188. අද්ධා න ජානන්ති යථාව[6] ධම්මං
කාමා අනිච්චා ඉති චාපි ආහු,[7]
රාගං ච තෙසං න බලත්ථි ඡෙත්තුං
තස්මා සිතා පුත්තදාරං ධනඤ්චා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඉසිදින්නො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

ඉසිදින්නත්ථෙරගාථා.

---

1 ථූණිරා - PTS 2 පදාලිතා - සීමු 1, 2 3 විපරියාදිකතං - සීමු 1, 2, PTS
4 පූජනෙය්‍යානං - මජසං, PTS 5 අපචිතොපචෙය්‍යානං - මජසං, අපචිනො අපචිනෙය්‍යානං - PTS 6 යථොධ - සීමු 1, 2 7 අහු - ප

2. 4. 1

181. යම් කාලෙක මම සම්මාසම්බුදුසසුන්හි පැවිදි වූයෙම් ද, (එතැන් පටන්) සංකෙලශයන්ගෙන් මිදෙමින් නැගීසිටියෙමි. (නැගීසිටුනෙම් මැ අනගැමි මගින්) කාමධාතුව ඉක්මැ ගියෙමි.

182. ඉක්බිති සම්බුදුරදුන් බලාසිටිය දී මා ගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදුණේ යැ, සියලු සංයොජනයන් ක්‍ෂය වීමෙන් මා ගේ විමුක්තිය අකොප්‍ය වී යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් මිගසිර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මිගසිර ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 2

183 ඒ ඒ භවයෙහි පුනපුනා උපදනා (ආත්මභාව) ගෘහයෝ අනිත්‍යයෝ යැ, ගෘහකාරකයා (තෘෂ්ණාව) සොයන්නෙම් (මෙතෙක් හැසුරුණෙම්) පුනපුනා ඉපැත්ම දුකෙකි.

184. එම්බා ගෘහකාරකය, (මා විසින් තෝ) දක්නාලද්දෙහි. යළි ගෙය නො කරන්නෙහි. තා ගේ සියලු ශොනැස්හු බිඳුනාලදහ· කැණිමඬල ද පළනලද යැ, (මා ගේ) සිත විගතාන්ත කරනලද්දේ මෙ අත්බැව්හි මැ නිරුද්ධ වන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සිවක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිවක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 3

185. ලොකයෙහි අගීත් වූ සුගත් මුනිහු වාතහෙතුයෙන් හටගත් ආබාධ ඇතියාහු යැ, බ්‍රාහමණයෙනි, ඉදින් උණුදිය ඇත් නම් මුනිරදුට දෙනු මැනැවි.

186. (ඒ බුදුරජහු) පූජ්‍යයන් විසින් පුදනලදහ, සත්කාර කටයුත්තන් විසින් සත්කෘතයහ, වැන්ද යුත්තන් විසින් වඳනාලදහ

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උපවාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උපවාන ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 4

187. 'කාමයෝ අනිත්‍යහ'යි කියන්නා වූ ධර්මධරඋපාසකයෝ මා විසින් දක්නාලදහ. ඔහු මිණිකොඬොල් කෙරෙහි බහලරාගයෙන් ඇලුණාහු දරුවන් කෙරෙහි දු අඹුවන් කෙරෙහි දු අපෙක්‍ෂා ඇත්තාහු ය.

188. ඔහු එකන්නෙන් දහම් ඇති සැටියෙන් නො දනිති. එතෙකුදු-වූවත් කාමයෝ අනිත්‍යහ'යි කීහු. ඔවුනට රාගය සිඳිනට (ඥාන) බලයෙක් නැත. එහෙයින් අඹුදරුවන් ද ධනය ද ඇසුරු කළාහු යි·

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ඉසිදින්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඉසිදින්න ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 5

189. දෙවො ච වස්සති දෙවො ච ගළගළායති
එකකො චාහං භෙරවෙ බිලෙ විහරාමි,
තස්ස මය්හං එකකස්ස භෙරවෙ බිලෙ විහරතො
නත්ථි භයං වා ඡම්භිතත්තං වා ලොමහංසො වා.

190. ධම්මතා මම සා යස්ස මෙ
එකකස්ස භෙරවෙ බිලෙ
විහරතො නත්ථි භයං වා
ඡම්භිතත්තං වා ලොමහංසො වා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්බුලකච්චානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සම්බුලකච්චානත්ථෙරගාථා.

2. 4. 6

191. කස්ස සෙලූපමං චිත්තං ඨිතං නානුපකම්පති,
විරත්තං රජනීයෙසු කුප්පනීයෙ න කුප්පති,
යස්සෙවං භාවිතං චිත්තං කුතො තං දුක්ඛමෙස්සති.

192. මම සෙලූපමං චිත්තං ඨිතං නානුපකම්පති,
විරත්තං රජනීයෙසු කුප්පනීයෙ න කුප්පති,
මමෙවං භාවිතං චිත්තං කුතො මං දුක්ඛමෙස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛිතකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකත්ථෙරගාථා.

2. 4. 7

193. න තාව සුපිතුං හොති රත්ති නක්ඛත්තමාලිනී,
පටිජග්ගිතුමෙවෙසා රත්ති හොති විජානතා.

194 හත්ථික්ඛන්ධාවපතිතං කුඤ්ජරො චෙ අනුක්කමෙ,
සඞ්ගාමෙ මෙ මතං සෙය්‍යො යං චෙ ජීවෙ පරාජිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණො සෙලිස්සරිය[1]පුත්තත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලිස්සරියත්ථෙරගාථා.

2. 4. 8

195. පඤ්චකාමගුණෙ හිත්වා පියරූපෙ මනොරමෙ,
සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම දුක්ඛස්සන්තකරො[2] භවෙ.

196. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලඤ්ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නිසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නිසභත්ථෙරගාථා.

---

1 සොණො පොටිරියපුත්තො - ස්‍යා, PTS. 2 දුක්ඛස්සන්තං කරො - සීමු 1, 2

2. 4. 5

189. වැසි දු වසී. ගළි දු වැස්ස ‘ගලගල’ හඬින් ගලායෙයි. මම ද, එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වෙසෙමි. මා එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වසන්නහුට බියෙක් හෝ තැතිගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහගැන්මෙක් හෝ නැති.

190. එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වසන්නා වූ යම් බඳු මට බියෙක් හෝ තැතිගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහගැන්මෙක් හෝ නැත් ද තෙල මා ගේ ධම්සවභාව යි.

මෙසේ මේ ගාථා සම්බුලකච්චායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සම්බුලකච්චායන ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 4. 6

191. කවරක්හු ගේ සිත පර්වතයක් මෙන් සිටියේ (ලෝදහමින්) නො සැලේ ද, ඇලුම් කටයුතු වස්තූන්හි නො ඇලේ ද, කිපියයුතු (ආඝාත) වස්තුයෙහි නො කිපේ ද, යම් (ආයඝී) පුද්ගලයකුගේ සිත මෙසෙයින් වඩනාලද වි නම්, ඔහුකරා කොයින් දුක පැමිණෙන්නේ ද?

192. මා ගේ සිත පර්වතයක් සෙයින් සිටියේ (ලෝදහමින්) නො සැලෙයි,ඇලුම් කටයුතු වස්තූන්හි නො ඇලෙයි, කිපියයුත්තෙහි නො කිපෙයි, මා ගේ සිත මෙසෙයින් වඩනා ලද යැ, කොයින් මා කරා දුක එන්නේ දැ’ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් ඛිතක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛිතක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 7

193. තරුවැල ඇති රාත්‍රිය තව (සුදුසු කල් ලද යොගීහු රහත් වන තෙක්) නිදන්නට කල් නො වෙයි. මේ රාත්‍රිය නුවණැත්තහු විසින් පිළිවෙත් රක්නට මැ (කැමැති වන ලද්දී) වේ.

194. ඉදින් (එදා) සඞ්ග්‍රාමයෙහි ඇත්කඳින් යටිකුරු වැ හුණු මා ඇත් තෙමේ ඇක්මී නම් (ඒ) මා ගේ මරණය උතුම්. යම්හෙයකින් (දූන් කෙලෙස් මරුන් විසින්) පැරැදුණෙම් ජීවත් වත්නෙම් ද, එහෙයිනි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් සෙලිස්සරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෙලිස්සරිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 8

195. ප්‍රිය සවභාව ඇති මනරම් වූ පස්කම්ගුණ හැරපියා සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්මැ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යැ.

196. මරණය නො පතමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. මහනුවණැති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් (පරිනිර්වාණ) කාලය අපෙක්ෂා කෙරෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් නිසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නිසභ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 9

197. අම්බපල්ලවසඞ්කාසං අංසෙ කත්වාන චීවරං,
නිසින්නො හත්ථිගීවාය ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසිං.

198. හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරුය්හ සංවෙගං අලභිං තදා,
සොහං දිත්තො තදා සන්තො පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උසභත්ථෙරගාථා.

2. 4. 10

199. අයමිති කප්පටො කප්පටකුරො අච්ඡාය අතිභරිතාය[1]
අමතඝටිකායං ධම්මකතමත්තො කතපදං ඣානානි ඔචෙතුං.

200. මා ඛො ත්වං කප්පට පචාලෙසි
මා තං උපකණ්ණකම්හි[2] තාලෙස්සං,
නහ[3] ත්වං කප්පට මත්තාමඤ්ඤාසි
සඞ්ඝමජ්ඣම්හි පචලායමානො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කප්පටකුරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කප්පටකුරත්ථෙරගාථා.

වග්ගො චතුත්ථො.

තස්සුද්දානං:

මිගසිරො සීවකො ච උපවානො ච පණ්ඩිතො
ඉසිදින්නො ච කච්චානො ඛිතකො ච මහාවසි
සෙලිස්සරියො නිසභො ච උසභො කප්පටකුරො'ති.

---

1 අතිභරියාය - සීමු 1, 2   2 උපකණ්ණම්හි - සීමු 1, 2   3 නහි - සීමු 1, 2

2. 4. 9

197. (මම සිහිනෙන්) අඹදලු බඳු පැහැ ඇති සිවුරක් දසරැයෙහි ලාගෙන ඇත්කඳෙහි හුන්නෙම් ගමට පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි.

198. (මහාජන දර්‍ශනයෙන් ලජ්ජිත වැ) ඇත්කඳින් බැසැ (පිබිදියෙමි) එකල්හි සංවේගපත් වීමි. මම එකල්හි ජාතිමදාදියෙන් දැපුණෙමි. දැන් මා විසින් අර්හත්ඵලය ලබනලදී.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උසභ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 10

199. ‘කප්පටකුර’ නම් මහණ තෙම ‘මේ මාගේ ජීර්ණවස්ත්‍රය’ යි (උපන් මිථ්‍යාවිතර්ක ඇත්තේ) පවිත්‍ර වූ පරිපූර්ණ වූ අමෘතඝටය ඇති කල්හි කෘතමාත්‍ර පැවිදි ඇත්තේ යැ, (මාගේ ශාසනය) ධ්‍යානයන් රැස් කරන්නට කරනලද (භාවනා) මාර්‍ගී ඇත්තේ යි.

200. එම්බා කප්පටය, තෝ නො නිදව, (දේශනාහස්තයෙන්) තට කන්මුලැ පහර නො දෙන්නෙමි. කප්පටය, සඟමැද නිදන තෝ පමණ නො දන්නෙහි යයි.

මෙසේ මේ ගාථා කප්පටකුර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කප්පටකුර ස්ථවිරගාථා යි.

සතරවැනි වර්ගය යි.

උද්දානය:

මිගසිර යැ, සිවක යැ, පණ්ඩිත වූ උපවාන යැ, ඉසිදින්නයැ, සම්බුල-කච්චාන යැ, ඛිතක යැ, සෙලිස්සරිය යැ, නිසභ යැ, උසභ යැ, කප්පටකුර යැ යන දසතෙරුන්ගේ ගාථා යි.

2. 5. 1

201. අහො බුද්ධා අහො ධම්මා අහො නො සත්ථු සම්පදා,
යත්ථ එතාදිසං ධම්මං සාවකො සච්ඡිකාහිසි.

202. අසඞ්ඛෙය්‍යෙසු කප්පෙසු සක්කායාධිගතා අහු[1]
තෙසමයං පච්ඡිමකො චරිමො'යං සමුස්සයො,
ජාතිමරණසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුමාරකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කුමාරකස්සපත්ථෙරගාථා.

2. 5. 2

203. යො හවෙ දහරො භික්ඛු යුඤ්ජති බුද්ධසාසනෙ,
ජාගරො පතිසුත්තෙසු[2] අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

204. තස්මා සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුයුඤ්ජෙථ මෙධාවී සරං බුද්ධාන සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මපාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මපාලත්ථෙරගාථා.

2. 5. 3

205 යස්සින්ද්‍රියානි සමථඞ්ගතානි
අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
පහීනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවාපි තස්ස පිහයන්ති තාදිනො'ති.

206. මය්හින්ද්‍රියානි සමථඞ්ගතානි
අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
පහීනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවාපි මය්හං පිහයන්ති තාදිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බ්‍රහ්මාලි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බ්‍රහ්මාලිත්ථෙරගාථා.

1. අහුං - PTS 2. පතිසුත්තෙසු - මජසං

2. 5. 1

201. යම් ශාස්තෘ කෙනකුන් වෙත මේ බුදු ශ්‍රාවක තෙම ලොව්තුරු-දහමක් සාක්‍ෂාත් කරන්නේ ද, ඒ බුදුහු අසිරිමත්හ, දහම්හු අසිරිමත්හ, අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ (දශබලාදි) සම්පත්හු ආශ්චර්‍ය්‍යයෝ යි.

202. ගණන් නැති මහාකල්පයන්හි පඤ්චෝපාදානස්කන්ධයෝ මා විසින් ලබනලද්දාහු ය. ඔවුනතුරෙහි මේ පශ්චිම වූ පඤ්චස්කන්ධය යි. මේ අන්තිමශරීරය යි. ජාතිමරණ සහිත සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත වූ පුනර්භවයෙක් දැන් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් කුමාරකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාරකස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 2

203. එකත්තෙනෙත් යම් තරුණමහණෙක් බුදුසසුන්හි (අප්‍රමාද වැ) වෑයම් කෙරේ ද, (අවිද්‍යානිද්‍රායෙන්) නිදන්නන් අතුරෙහි (ශ්‍රද්ධාදීන්) නිදි වරන්නේ වේ ද, ඔහු ගේ ජීවිතය නො සිස් වෙයි.

204. එහෙයින් නුවණැති මහණ තෙම බුදුන්ගේ අවවාදය සිහි කරන්නේ ශ්‍රද්ධා යැ ශීල යැ තුනුරුවන්හි ප්‍රසාද යැ සියුසද්දහම් දැකුම යැ යන මෙහි ව්‍යායාම කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ධම්මපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

ධම්මපාල ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 3

205. කවරක්හු ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අස්දම්සැරිහු විසින් මොනොවට දමනය කරනලද අසුන් මෙන් සන්හුන් බවට ගියාහු ද, ප්‍රහීණ වූ මානය ඇති අනාස්‍රව වූ තාදී (අකම්ප්‍ය) වූ කවරක්හට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් ද,

206. මා ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අස්දම්සැරිහු විසින් මොනොවට දමනය කරනලද අසුන් මෙන් සන්හුන් බවට ගියාහු යැ, ප්‍රහීණ වූ මානය ඇති අනාස්‍රව වූ තාදී වූ මට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා බ්‍රහ්මාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බ්‍රහ්මාලි ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 4

207. ඡවිපාපක චිත්තභද්දක
මොඝරාජ සතතං සමාහිතො,
හෙමන්තිකසීතකාලරත්තියො
භික්ඛු ත්වංසි කථං කරිස්සසි.

208. සම්පන්නසස්සා මගධා කෙවලා ඉති මෙ සුතං,
පලාලච්ඡන්නකො සෙය්‍යං යථඤ්ඤෙ සුඛජීවිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මොඝරාජත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මොඝරාජත්ථෙරගාථා

2. 5. 5

209. න උක්ඛිපෙ නො ච පරික්ඛිපෙ පරෙ
න ඔක්ඛිපෙ පාරගතං න එරයෙ,
න චත්තවණ්ණං පරිසාසු ව්‍යාහරෙ
අනුද්ධතො සම්මිතභාණී සුබ්බතො.

210. සුසුඛුමනිපුණත්ථදස්සිනා
මතිකුසලෙන නිවාතවුත්තිනා,
සංසෙවිතවුද්ධසීලිනා
නිබ්බානං න හි තෙන දුල්ලභන්ති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා විසාඛො පඤ්චාලපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විසාඛපඤ්චාලපුත්තත්ථෙරගාථා.

2. 5. 6

211. නදන්ති මොරා සුසිඛා සුපෙඛුණා
සුනීලගීවා සුමුඛා සුගජ්ජිනො,
සුසද්දලා චාපි මහාමහී අයං
සුබ්‍යාපිතම්බු[1] සුවලාහකං නභං.

212. සුකල්ලරූපො සුමනස්ස ඣාය තං[2]
සුනික්ඛමො[3] සාධු සුබුද්ධසාසනෙ,
සුසුක්කසුක්කං නිපුණං සුදුද්දසං
ඵුසාහි තං උත්තමමච්චුතං පදන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චූළකත්ථෙරගාථා.

---

1. සුසුද්ධතම්බු - පු, සීමු. 2. 2. ඣායිතං - 3. සුනික්ඛන්තො - සීමු. 1, 2

2. 5. 4

207. (රොචිත් නට බැවින්) තපුරුසිවි ඇති හඳ වූ සිත් ඇති එම්බා මොඝරාජය, තෙපි එක්වත් සමාහිත සිත් ඇත්තාව, තෙපි පැවිදි වූවාහු (අනුන් සෙනසුන් නො දෙන කල්හි සඟසතු සෙනසුනට ද නො පිවිසැ) හිමපාතසමයෙහි සිත වූ රූමුළුල්ල කිසෙයින් දිවි පැවැත් වූහු ද?

208 සියලු මගධ රට පැසුණුගොයම් ඇත්තේ යයි මා විසින් අසනලද පිදුරින් සොයනලද සිරුරු ඇත්තෙම් සුඛජීවී සෙස්සන් සෙයින් ශයනය කෙළෙම් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් මොඝරාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මොඝරාජ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 5

209. තමා නොද හුවාදක්නේ යැ, මෙරමා නොද හෙළාදක්නේ යැ, පහත් කොට නො බලවන්නේ යැ, රහතුන් වහන්සේ නො ගටන්නේ යැ, තමාගුණ පිරිස් මැද නො කියන්නේ යැ, **සත්හුන්නෙක්,** පමණ දැන බණන්නෙක්, මනා පැවැතුම් ඇත්තෙක් වන්නේ යි.

210. ඉතා සියුම් නිපුණු (සත්‍යප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදාදි) අර්ථ දක්නාසුලු වූ ප්‍රඥයෙහි දක්ෂ වූ යටත් පැවැතුම් ඇත්තා වූ වෘද්ධයන් සෙවුනාසුලු වූ ඒ මහණහු විසින් යම් හෙයකින් නිර්වාණය දුර්ලභ නො වේ ද, එහෙයිනි යි.

මෙසේ මේ ගාථා විසාඛපඤ්චාලිපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විශාඛපඤ්චාලිපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 6

211. මනා සිළු ඇති මනා පිල්කලඹ ඇති මනා නිල්ගෙල ඇති මනා මුවතුඩු ඇති මනහර නාද ඇති මොනරු නද දෙති. මේ මහ–පොළොව ද මනා නිල්තණ ඇත්තී යැ, මොනොවට පැතිරගිය දිය ඇත්තී යැ, අහස සොඳුරු වලාකුළු ඇත්තේ යි.

212. මනාසිත් ඇත්තහුට (සෘතුසත්‍ප්‍රායාදීන්) අතිශයින් මනොඥ–සවභාව ඇත්තේ යැ, එහෙයින් ධ්‍යාන කරව, සම්‍යක්සම්බුද්ධශාසන–යෙහි මනා වියසීය ඇති වැ ඒ උතුම් වූ අතිශයින් දැකීමට දුෂ්කර වූ නිපුණු වූ සුදෝසුදු අච්‍යුතපදය (නිවන) ස්පර්ශ කරව යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් චූළක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චූළක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 7

213. නන්දමානාගතං චිත්තං සූලමාරොපමානකං,
තෙන තෙනෙව වජසි යෙන සූලං කලිඞ්ගරං.

214. තාහං චිත්තකලිං බ්‍රූමි තං බ්‍රූමි චිත්තදුබ්භකං,
සත්ථා තෙ දුල්ලභො ලද්ධො මානත්ථෙ මං නියොජයීති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අනුපමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අනුපමථෙරගාථා.

2. 5. 8

215 සංසරං දීඝමද්ධානං ගතීසු පරිවත්තිසං,
අපස්සං අරියසච්චානි අන්ධභූතො පුථුජ්ජනො.

216. තස්ස මෙ අප්පමත්තස්ස සංසාරා විනළීකතා,
ගති[1] සබ්බා සමුච්ඡින්නා නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජිතථෙරගාථා.

2. 5. 9

217. අස්සත්ථෙ හරිතොභාසෙ සංවිරූළ්හම්හි පාදපෙ,
එකං බුද්ධගතං සඤ්ඤං අලභිත්ථං පතිස්සතො.

218. එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ යං සඤ්ඤමලභිං තදා,
තස්සා සඤ්ඤාය වාහසා පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සන්ධිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සන්ධිතථෙරගාථා.

වග්ගො පඤ්චමො.

තස්සුද්දානං:

කුමාරකස්සපො ථෙරො ධම්මපාලො ච බ්‍රහ්මාලි,
මොඝරාජා විසාඛො ච චූළකො ච අනූපමො,
වජ්ජිතො සන්ධිතො ථෙරො කිලෙසරජවාහනො'ති.

ගාථා දුකනිපාතම්හි නවුති චෙව අට්ඨ ච
ථෙරා එකූනපඤ්ඤාසං භාසිතා නයකොවිදා'ති.

දුකනිපාතො නිට්ඨිතො.

---

1. සබ්බාගති - සීමු 1, 2 PTS

2. 5. 7

213. (ඒ ඒ භවයෙහි තෘෂ්ණා විසින්) සතුටු වෙමින් ආ සිත භව සඞ්ඛ්‍යාත සූලයට (දිවස්හුලට) නඟනුයේ භව සඞ්ඛ්‍යාත සූලය, කාම-ගුණ සඞ්ඛ්‍යාත දම්ගෙඩිය යම් යම් තැනෙක ද ඒ ඒ තැන්හි මැ යෙහි.

214. එහෙයින් එම්බා චිත්තය, මම තා කාලකණ්ණිය යි කියමි. තා චිත්තද්‍රෝහි යයි කියමි. තා විසින් දුර්ලභ වූ ශාස්තෘහු වහන්සේ ලබනලදහ. මා අවැඩෙහි නහමක් යොදව යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අනුපම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අනුපම ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 8

215. පෘථග්ජන වූ (අවිද්‍යායෙන්) අන්ධ වූ මම ආර්‍යසත්‍යයන් නො දක්නෙම් දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි (භවයෙහි) සැරිසරමින් සුගතිදුර්ගතීන්හි පෙරළුණෙමි.

216. අප්‍රමාද වූ ඒ මා විසින් සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත කර්මක්ලේශයෝ මුලුසුන් කරනලදහ. සියලු ගති මැනැවින් නසනලදහ. මින් මතු පුනර්භව-යෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වජ්ජිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වජ්ජිත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 9

217. පළාවත් පැහැ ඇති මොනොවට වැඩුණු ඇසතු බෝරුක පිහිටි තැන්හි (සිඛී සම්බුදුනට පැනනැගුණු ඇටඹබෝරුක්මුල දී) එළැඹැ-සිටි සිහි ඇත්තෙම් එක් බුද්ධානුස්මෘති සංඥවක් ලදිමි.

218. මෙයින් එක්තිස් වන කපෙහි එද මා විසින් යම් බුද්ධානුස්මෘති සංඥවක් ලැබුයෙම් ද, ඒ සංඥව උපනිශ්‍රය කොට ගෙන මා විසින් ආස්‍රවක්‍ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිරෝධය ලබනලදැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සන්ධිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සන්ධිත ස්ථවිරගාථා යි.

පස් වැනි වර්ගය යි.

උද්දානය:

කුමාරකස්සප යැ, ධම්මපාල යැ, බ්‍රහමාලි යැ, මොඝරාජ යැ, විසාඛ යැ, චූළක යැ, අනුපම යැ, වජ්ජිත යැ, සන්ධිත යැ, යන තෙරවරුන් වදළගාථා යි.

දුකනිපාතයෙහි ගාථා අට අනූවක් ද, නයෙහි නිපුණ එකූන්පනස් තෙර කෙනෙක් ද කියනලදහ.

දුකනිපාතය නිමි.

3. තිකනිපාතො

3. 1. 1

219. අයොනි සුද්ධිමන්වෙසං අග්ගිං පරිචරිං වනෙ,
සුද්ධිමග්ගං අජානන්තො අකාසිං අමරං තපං.

220. තං සුඛෙන සුඛං ලද්ධං පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

221. බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං ඉදානි ඛොම්හි බ්‍රාහ්මණො,
තෙවිජ්ජො නහාතකො[1] චම්හි සොත්තියො චම්හි වෙදගූ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අග්ගිකභාරද්වාජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අග්ගිකභාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

3. 1. 2

222. පඤ්චාහාහං පබ්බජිතො සෙඛො අප්පත්තමානසො,
විහාරං මෙ පවිට්ඨස්ස චෙතසො පණිධී අහු.

223. නාසිස්සං[2] න පිවිස්සාමි විහාරතො න නික්ඛමෙ,
නපි පස්සං නිපාතෙස්සං[3] තණ්හාසල්ලෙ අනූහතෙ.

224 තස්ස චෙවං විහරතො පස්ස විරියපරක්කමං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පච්චයො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පච්චයත්ථෙරගාථා.

3. 1. 3

225. යො පුබ්බෙ කරණීයානි පච්ඡා සො කාතුමිච්ඡති,
සුඛා සො ධංසතෙ ඨානා පච්ඡා ච මනුතප්පති.

226. යං හි කයිරා තං හි වදෙ යං න කයිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං[4] පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

227. සුසුඛං වත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං,
අසොකං විරජං ඛෙමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බක්කුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බක්කුලත්ථෙරගාථා.

---

1 න්හාතකො - සිමු 1. PTS 2 නා සෙස්සං - ප. 3. න නිපාතෙස්සං - ප.
4 භාසමානං තං - ප.

3. තිකනිපාතය

3. 1. 1

219. අනුපායයෙන් (නොමඟින්) සංසාරශුද්ධිය සොයන්නෙම් වෙනෙහි ගිනි පිදූයෙමි. ශුද්ධියට මාර්ගය නො දන්නෙම් (පඤ්චතාපනාදි) අමරතපස් කෙළෙමි.

220. ඒ නිවන් සුවය සුවසේ (සුඛප්‍රතිපදායෙන්) ලබනලදි. ශාසන-ධර්මයා ගේ සුධර්මත්වය (නෛර්‍යාණිකභාවය) බලව. මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද. බුදුරදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි.

221. පෙර (ජාතිමාත්‍රයෙන් ප්‍රජාපති විසින්) බ්‍රාහමණ වීමි. දැන් (බාහිතපාපි වන බැවින් පරමාර්ථ විසින්) බ්‍රාහමණ වෙමි. ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙම් වෙමි. (සෝදාහල කෙලෙස්මල ඇති බැවින්) ස්නාතක ද වෙමි. සොත්‍රිය ද වෙමි. වෙද සඞ්ඛ්‍යාත මාර්ගඥානයෙන් සංසාර-මහොඝයාගේ නොහොත් චතුස්සත්‍යයාගේ පාරයට ගිය බැවින් වෙදගූ ද වෙමි යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අඞ්ගණිකභාරද්වාජ ස්ථවිරයන්-වහන්සේ ...

අඞ්ගණිකභාරද්වාජ ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 2

222. මම පැවිදි වැ පස්දිනක් ඇතියෙමි. නො පත් අග්‍රමාර්ග ඇතියෙම් ශෛක්‍ෂ වීමි. විහාරයට (ඔවරකයට) පිවිසි මට චෙතොපණිධියක් (ප්‍රාර්ථනාවක්) වූ යැ:

223. 'තෘෂ්ණාශල්‍යය නුපුළු කල්හි නො වළඳන්නෙමි, නො බොන්නෙමි, ඔවරකයෙන් නො නික්මෙන්නෙමි, දැලයෙන් එක් ඇලයකුදු නො හොවන්නෙමි'යි.

224. මෙසෙයින් වසන මා ගේ වීර්‍යයපරාක්‍රමය බලව, (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද, බුදුරදුන්ගේ අවවාදය කරනලද යි

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පච්චය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පච්චය ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 3

225. යමෙක් පළමු කටයුතු දැය (නො කොට) පසුව කරනු කැමැති වේ ද, හෙතෙම සුඛස්ථානයෙන් (ස්වර්ගයෙන් හා මොක්‍ෂයෙන්) පිරිහෙයි, පසුතැවෙන්නේ ද වේ.

226. යමක් මැ කරන්නේ නම් එය මැ කියන්නේ යැ. යමක් නො කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යැ. ඒ කියමින් නො කරන්නහුට නුවණැතියෝ බුහුමන් නො කෙරෙත්.

227. යම් තැනෙකැ සසරදුක නිරුද්ධ වේ නම් සම්බුදුන් විසින් දෙසන ලද ඒ ශොක රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ නිරුපද්‍රත වූ නිවන එකන්තෙන් මහා සුවය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් බාකුල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බාකුල ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 4

228. සුඛඤ්චෙ ජීවිතුං ඉච්ඡෙ සාමඤ්ඤස්මිං අපෙක්ඛවා,
සඞ්ඝිකං නාතිමඤ්ඤෙය්‍ය චීවරං පානභොජනං.

229. සුඛඤ්චෙ ජීවිතුං ඉච්ඡෙ සාමඤ්ඤස්මිං අපෙක්ඛවා,
අහි මූසිකසොබ්භං ච සෙවෙථ සයනාසනං.

230. සුඛඤ්චෙ ජීවිතුං ඉච්ඡෙ සාමඤ්ඤස්මිං අපෙක්ඛවා,
ඉතරීතරෙන තුස්සෙය්‍ය එකධම්මඤ්ච භාවයෙති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධනියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ධනියත්ථෙරගාථා.

3. 1. 5

231. අතිසීතං අතිඋණ්හං අතිසායමිදං අහු,
ඉති විස්සට්ඨකම්මන්තෙ ඛණා අච්චෙන්ති මාණවෙ.

232. යො ච[1] සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච තිණා භිය්‍යො න මඤ්ඤති,
කරං පුරිසකිච්චානි සො සුඛා න විහායති.

233. දබ්බං කුසං පොටකිලං උසීරං මුඤ්ජබබ්බජං[2]
ඌරසා පනුදිස්සාමි[3] විවෙකමනුබ්‍රූහයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාතඞ්ගපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මාතඞ්ගපුත්තත්ථෙරගාථා.

3. 1. 6

234. යෙ චිත්තකථී බහුස්සුතා
සමණා පාටලිපුත්තවාසිනො,
තෙසඤ්ඤතරොයමායුමා[4]
ද්වාරෙ තිට්ඨති ඛුජ්ජසොභිතො.

235. යෙ චිත්තකථී බහුස්සුතා
සමණා පාටලිපුත්තවාසිනො
තෙසඤ්ඤතරොයමායුවා
ද්වාරෙ තිට්ඨති මාලුතෙරිතො.

236. සුයුද්ධෙන සුයිට්ඨෙන සඞ්ගාමවිජයෙන ච,
බ්‍රහ්මචරියානුචිණ්ණෙන එවායං සුඛමෙධතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛුජ්ජසොභිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඛුජ්ජසොභිතත්ථෙරගාථා.

---

1. යො'ධ - සීමු 1, 2 PTS. 2. මුඤ්ජපබ්බජං - මජසං 3. පනුදහිස්සාමි - ප, PTS.
4. තෙසඤ්ඤතරොයමායුවා - බහුසු

3. 1. 4

228. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වන්නට කැමැත්තේ නම් සඟසතු සිවුරු පැන් - බොජුන් අවමන් නො කරන්නේ යැ.

229. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් මීයකු විසින් කණිනලද බිලය සෙවුනා සර්පයකු සෙයින් සෙනසුන සෙවුනේ යැ.

230. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් යථාලබ්ධප්‍රත්‍යයෙන් තුටු වන්නේ යැ. එක් මැ අප්‍රමාදධර්මය වඩන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ධනිය ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 5

231. සත්‍වයෝ 'මෙකල ඉතා සිහිලැ මෙකල ඉතා උණු යැ මෙකල ඉතා සවසැ' යි හරනාලද කර්මාන්ත ඇති මිනිසුන් ඉක්මැ යෙත්.

232. යමෙකුත් සිහිල් කලත් උණුකලත් තණපතින් වැඩියක්කොට නො තකා ද, පුරුෂකෘත්‍යයන් කරන්නා වූ හෙතෙම සුවයෙන් නො පිරිහේ.

233. විවෙකසුව වඩනුයෙම් හිතණ කුසතණ කටුපදුරු (වැලුක්?) සුවඳහොට මුදුතණ බබුස්තණ උරයෙනුදු නෙරපියන්නෙමි. (පයින් ඇක්මෙනු කියනු කිම?)

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් මාතඞ්ගපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මාතඞ්ගපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 6

234. පැලලූප්නුවරවැසි චිත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැත වූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂමත් ඛුජ්ජසොභිත තෙර දෙරටුවෙහි සිටී.

235. පැලලුප්නුවරවැසි චිත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැතවූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂමත් තෙමේ (සෘද්ධි-චිත්තයෙන් උපන්) පවතින් ආයේ දෙරටුවෙහි සිටී.

236. (තදඞ්ගවිෂ්කම්භණ විසින්) මනා වූ කෙලශයුද්ධයෙන් ද සත්ප්‍රාය වූ ධර්මදානයෙන් ද (සමුච්ඡේදප්‍රහාණ විසින්) ලබනලද කෙලශසඞ්ග්‍රාම-විජයයෙන් ද පුහුණු කළ මඟබඹසරින් ද මෙසේ මේ තෙමේ (ඵලසමවත්) සුවවිඳී.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් ඛුජ්ජසොභිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ...

ඛුජ්ජසොභිත ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 7

237. යොධ කොචි මනුසෙසසු පරපාණානි හිංසති,
අසමා ලොකා පරමහා ච උභයා ධංසතෙ නරො.

238. යො ච මෙතෙතන චිතෙතන සබබපාණානුකමපති,
බහුං[1] සො පසවති පුඤ්ඤං තෙන තාදිසකො[2] නරො.

239. සුභාසිතසස සිකෙඛථ සමණූපාසනසස ච
එකාසනසස රහො චිතතවූපසමසස චාති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා වාරණො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වාරණත්ථෙරගාථා.

3. 1. 8

240. එකොපි සද්ධො මෙධාවී අසසද්ධානීධ ඤාතීනං,
ධමමට්ඨො සීලසමපන්නො හොති අත්ථාය බන්ධුනං,

241. නිගගයහ අනුකමපාය චොදිතො ඤාතයො මයා,
ඤාතිබන්ධවපෙමෙන කාරං කත්වාන භිකඛුසු.

242. තෙ අබභතීතා කාලංකතා පතතා තෙ තිවිධං සුඛං,
භාතරො මයහං මාතා ච මොදනති කාමකාමිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා පසසිකො[3] ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පසසිකත්ථෙරගාථා.

3. 1. 9

243. කාලපබබඞගසඞකාසො[4] කිසො ධමනිසනථතො,
මතතඤ්ඤූ අනනපානමහි අදීනමනසො නරො.

244. ඵුට්ඨො ඩංසෙහි මකසෙහි අරඤ්ඤසමිං බ්‍රහාවනෙ,
නාගො සඞගාමසීසෙව සතො තත්‍රාධිවාසයෙ.

245 යථා බ්‍රහමා තථා එකො යථා දෙවො තථා දුවෙ,
යථා ගාමො තථා තයො කොලාහලං තතුතතරිනති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා යසොජො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

යසොජත්ථෙරගාථා.

---

1. බහුංපි - PTS 2. පුඤ්ඤං·තාදිසකො – PTS. 3. වසසිකො – මජසං
4. කාලපබබඞගසඞකාසො - සීමු, 1, 2.

3. 1. 7.

237. මෙලොවැ මිනිසුන් අතුරෙහි යම් කිසිවෙක් පරපණ නසා ද, ඒ මිනිස් තෙම මෙලොවින් ද පරලොවින් ද යන දෙලොවින් මැ පිරිහෙයි.

238. තවද යමෙක් මෙත්සිතින් යුතු වැ සියලු සතුන් කෙරෙහි අනු-කම්පා කෙරේ ද, එහෙයින් ඒ එබඳු පුරිස් තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

239. සුභාෂිත සඞ්ඛ්‍යාත පයර්‍යාප්තිධර්මය උගන්නේ යැ, (ශමිතපාපී) ශ්‍රමණයන් ඇසුරු කිරීම ද එකලා වැ (කර්මස්ථානානුයොග විසින්) එක් මැ නිෂද්‍යාව ද, (ක්ලේශප්‍රහාණ විසින්) චිත්තයා ගේ ව්‍යුපශමය ද හික්මෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වාරණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වාරණ ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 8

240. සැදැහැ ඇති, නුවණ ඇති ලොවුතුරුදහම්හි සිටි සීලසම්පන්න වූ එක් පුද්ගලයා පවා මෙලොවැ සැදැහැ නැති බන්ධු සඞ්ඛ්‍යාත ඥාතීන්ට වැඩ පිණිස වෙයි.

241. මා විසින් අනුකම්පායෙන් නිග්‍රහ කොට චූදිත වූ ඥාතිහු ඥාති-බන්ධුප්‍රෙමයෙන් (අවවාදයෙහි සිට) භික්ෂූන් විෂයයෙහි සත්කාර කොට,

242. මාගේ සොහොයුරෝ ද මැණියෝ ද කළුරිය කළාහු මෙලොව ඉක්මගියාහු දෙව්ලොවැ සුව ලැබ කැමැති සැපත් ඇතියාහු සතුටු වෙත්.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පස්සික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පස්සික ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 9

243. කළුවැල්පුරුක් බඳු අවයව ඇති කෘශ වූ ඉපිළලිය නහර ඇති ආහාරපානයෙහි පමණ දන්නා වූ අදීන වූ සිත් ඇති පුරුෂ තෙම,

244. අරණෙහි මහවෙනෙහි මැස්සන් විසින් ද මදුරුවන් විසින් ද උපද්‍රැත වූයේ සඞ්ග්‍රාමභූමියෙහි හස්තිරාජයකු සෙයින් සිහි ඇති වැ ඉවසන්නේ යැ.

245. හුදෙකලා වූයේ බ්‍රහ්මයා බඳු යැ, දෙදෙන දෙවියකු බඳු යැ, තිදෙන ගමක් බඳු යැ ඉන් මතු කොලාහලයක් බඳු යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් යසොජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

යසොජ ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 10

246. අහු තුය්හං පුරෙ සද්ධා සා තෙ අජ්ජ න විජ්ජති,
යං තුය්හං තුය්හමෙවෙතං නත්ථි දුච්චරිතං මම.

247. අනිච්චා හි චලා සද්ධා එවං දිට්ඨා හි සා මයා,
රජ්ජන්තිපි විරජ්ජන්ති තත්ථ කිං ජිය්‍යතෙ මුනි.

248. පච්චති මුනිනො හත්තං ථොක ථොකං කුලෙ කුලෙ,
පිණ්ඩිකාය චරිස්සාමි අත්ථි ජඞ්ඝාබලං මමා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාටිමත්තියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

සාටිමත්තියත්ථෙරගාථා.

3. 1. 11

249. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම නවපබ්බජිතො නවො,
මිත්තෙ භජෙය්‍ය කල්‍යාණෙ සුද්ධාජීවෙ අතන්දිතෙ.

250. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම නවපබ්බජිතො නවො,
සඞ්ඝස්මිං විහරං භික්ඛු සික්ඛෙථ විනයං බුධො.

251. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම නවපබ්බජිතො නවො.
කප්පාකප්පෙසු කුසලො විහරෙය්‍ය[1] අපුරක්ඛතො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපාලිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

උපාලිත්ථෙරගාථා.

3. 1. 12

252. පණ්ඩිතං වත මං සන්තං අලමත්ථවිචින්තකං,
පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ සම්මොහා පාතයිංසු මං.

253. පක්ඛන්නො[2] මාරවිසයෙ දළ්හසල්ලසමප්පිතො,
අසක්ඛිං මච්චුරාජස්ස අහං පාසා පමුච්චිතුං.

254. සබ්බෙ කාමා පහීනා මෙ භවා සබ්බෙ විදාළිතා,[3]
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරපාලත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරපාලත්ථෙරගාථා

---

1. චරෙය්‍ය - සීමු. 1, PTS. 2. පක්ඛන්තො - සීමු. 1, 9. 3 පදාලිතා - සීමු 2 PTS.

3. 1. 10

246. පෙර තට (මා කෙරෙහි) ශ්‍රද්ධා විය. එය දැන් තට නැත. යමක් තාගේ නම් තෙල දැය තට මැ වේවා මාගේ දුශ්චරිතයෙක් නැත.

247 යම් හෙයකින් (පෘථග්ජන) ශ්‍රද්ධාව අනිත්‍ය ද එහෙයින් චල වෙයි. මා විසින් ඒ මෙසේ දක්නා ලදු යැ, රක්ත ද වෙති විරක්ත ද වෙති, කිම එහි මුනි තෙම පිරිහේ ද?

248. මුනිහුට කුලයක් පාසා බත් ටික ටික පැසෙයි, පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නෙමි, මාගේ ජඞ්ඝාබල ඇති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සාමිමත්තිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමිමත්තිය ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 11

249. සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම සම්‍යගාජීව ඇති ආරබ්ධවීර්‍ය්‍ය ඇති කල්‍යාණමිත්‍රයන් භජනය කරන්නේ යැ.

250. සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ නුවණැති නවක මහණ තෙම සඞ්ඝයා කෙරෙහි වෙසෙමින් විනය උගන්නේ යැ.

251 සැදැහැයෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම කැප අකැප දැයෙහි නිපුණ වැ තෘෂ්ණාදීන් පුරස්කෘත නො වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උපාලි ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 12

252. ලොවැ සම්මෝහයට හෙතු වූ පස්කම්ගුණයෝ එකත්නෙන් නුවණැති වූ ආත්මාර්‍ථපරාර්‍ථවිනාශනයෙහි සමර්‍ථ වූ මා හෙළාලූහ.

253. කෙලෙස් මරහුගේ ගොචරයෙහි පිවිසියෙම් දැඩි වූ (රාග) ශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දෙම් මම මාරයාගේ පාශයෙන් මිදෙන්නට හැකි වීමි.

254. මා විසින් සියලු කාමයෝ ප්‍රහීණ කරනලදහ. සියලු භවයෝ නසනලදහ. ජාති සංසාරය ක්‍ෂය කරනලද්දේ යැ. මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උත්තරපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තරපාල ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 13

255. සුණාථ ඤාතයො සබ්බෙ යාවන්තෙත්ථ සමාගතා.
ධම්මං වො දෙසයිස්සාමි දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං.

256. ආරභථ නික්ඛමථ යුඤ්ජථ බුද්ධසාසනෙ,
ධුනාථ මච්චුනො සෙනං නළාගාරං ච කුඤ්ජරො.

257. යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අප්පමත්තො විහෙස්සති[1]
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අභිභූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අභිභූතත්ථෙරගාථා.

3. 1. 14

258. සංසරං හි නිරයං අගච්ඡිසං[2]
පෙතලොකමගමං පුනප්පුනං,
දුක්ඛමම්හි පි තිරච්ඡානයොනියං[3]
නෙකධා හි වුසිතං චිරං මයා.

259. මානුසො පි ච භවොභිරාධිතො
සග්ගකායමගමං සකිං සකිං,
රූපධාතුසු අරූපධාතුසු
නෙවසඤ්ඤීසු අසඤ්ඤීසුට්ඨිතං.

260. සම්භවා සුවිදිතා අසාරකා
සඞ්ඛතා පචලිතා සදෙරිතා,
තං විදිත්ව[4] මහමත්තසම්භවං,
සන්තිමෙව සතිමා සමජ්ඣග'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගොතමත්ථෙරගාථා.

3. 1. 15

261. යො පුබ්බෙ කරණීයානි පච්ඡා සො කාතුමිච්ඡති,
සුඛා සො ධංසතෙ ඨානා පච්ඡා ච මනුතප්පති.

262. යඤ්හි කයිරා තඤ්හි වදෙ යං න කයිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං[5] පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

263. සුසුඛං වත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං,
අසොකං විරජං ඛෙමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හාරිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හාරිතත්ථෙරගාථා.

---

1 විහස්සති - සීමු 1, 2, PTS. 2 අගච්ඡිස්සං - බහුසු, අගච්ඡිස්සං - ප
3 තිරච්ඡානයොනියා - PTS 4 විදිත්වා - බහුසු 5 භාසමානං තං - ප

3. 1. 13

255. මෙහි රැස්වූ තාක් නෑ වූ තෙපි සියල්ලෝ (මා ගේ වචනය) අසවු, තොපට මම දහම් දෙසන්නෙමි, පුනපුනා ඉපැද්ම දුකෙකි.

256. වීර්‍ය්‍ය කරවු, කුසීත බැවින් නික්මෙවු, බුදුසසුන්හි යුක්තප්‍රයුක්ත වවු, නළාගාරයක් (බටගසින් කළ ගෙයක්) වනසන ඇත්රජකු සෙයින් මරහුගේ සෙනඟ (කෙලෙස්) විධ්වංසනය කරවු.

257. යමෙක් මේ ධම්විනයයෙහි අප්‍රමාද වැ වාසය කරන්නේ ද (හෙතෙම) ජාතිසංසාරය හැරදමා දුක් කෙළවර කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අභිභූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අභිභූත ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 14

258 සසර සැරිසරන්නෙම් පුනපුනා නිරයට ගියෙමි, ප්‍රෙතලොකයට ගියෙමි, ඉවසිය නො හෙන්නා වූ තිරිසන් යොන්හි දු මා නොයෙක් අයුරින් බොහෝ කල් විසූවිරූ යැ.

259. (මා විසින්) මිනිසත් බව ද ලබනලද (මම) කාමාවචරදිව්‍ය-කායට ද වරින් වර ගියෙමි, (මා) රූපභවයෙහි අරූපභවයෙහි නෛවසංඥනාසංඥභවයෙහි අසංඥභවයෙහි සිටිවිරූ යැ.

260. (මා විසින්) අසාර වූ සංඛත (ප්‍රත්‍යයසමවාය විසින් කරන ලද) වූ අස්ථිර වූ හැම කල්හි කම්පිත (හඬගුර) වූ කාමභවාදි සම්භවයෝ මොනොවට දන්නාලදහ. මම අධ්‍යාත්මයෙහි උපන් ඒ සඛතයාගේ ස්වභාවය දැනගෙන (මාර්‍ගප්‍රඥසමෘතියෙන්) සිහි ඇතියෙම් නිවනට මැ පැමිණියෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ගොතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොතම ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 15

261. යමෙක් පළමු කටයුතු දැය පසුව කරනු කැමැති වේ ද, හෙතෙම සුඛස්ථානයෙන් (ස්වර්‍ගයෙන් හා මොක්‍ෂයෙන්) පිරිහෙයි, පසුතැවෙන්-නේ ද වේ.

262. යමක් මැ කරන්නේ නම් එය මැ කියන්නේ යැ, යමක් නො කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යැ, ඒ කියමින් නො කරන්නහුට නුවණැතියෝ බුහුමන් නො කෙරෙත්.

263. යම් තැනෙකැ සසරදුක් නිරුද්ධ වේ නම් සම්බුදුන් විසින් දෙශිත වූ ඒ ශොක රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ නිරුපද්‍රැත වූ නිවන එකාන්තෙන් මනා සුවය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත්, හාරිතස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හාරිත ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 16

264. පාපමිත්තෙ විවජ්ජෙත්වා භජෙය්‍යුත්තමපුග්ගලෙ
ඔවාදෙ චස්ස තිට්ඨෙය්‍ය පත්ථෙන්තො අචලං සුඛං.

265. පරිත්තං දාරුමාරුය්හ යථා සීදෙ මහණ්ණවෙ,
එවං කුසීතමාගම්ම සාධුජීවීපි සීදති,
තස්මා තං පරිවජ්ජෙය්‍ය කුසීතං හීනවීරියං.

266. පවිවිත්තෙහි අරියෙහි පහිතත්තෙහි ඣායිහි
නිච්චං ආරද්ධවිරියෙහි[1] පණ්ඩිතෙහි සහාවසෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විමලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විමලත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

අඞ්ගණිකො භාරද්වාජො පච්චයො බක්කුලො ඉසි
ධනියො මාතඞ්ගපුත්තො සොභිතො වාරණො ඉසි

වස්සිකො ච යසොජො ච සාටිමත්තියුපාලි ච
උත්තරපාලො අභිභූතො ගොතමො හාරිතො'පි ච

ථෙරො තිකනිපාතම්හි නිබ්බානෙ විමලො කතො
අට්ඨතාලීස ගාථායො ථෙරා සොළස කිත්තිතා'ති.

තිකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 නිච්චාරද්ධ විරියෙහි - සීමු 1, 2, PTS

3. 1. 16

264. නිවන්සුව පතනුයේ පාපමිත්‍රයන් හැරදමා උත්තමපුද්ගලයන් සෙවුනේ යැ. ඔහුගේ අවවාදයෙහි ද සිටුනේ යැ.

265. කුඩා දඬුකඩකට නැඟැ යම්සේ මහසයුරෙහි ගිලෙන්නේ ද, එසෙයින් කුසීතයා කරා පැමිණැ මනාදිවිපෙවෙත් ඇත්තේ ද ගිලෙයි (පිරිහෙයි.)

266. එහෙයින් ඒ කුසීත වූ හීනවීය්‍ය්‍ය ඇත්තහු දුරලන්නේ යැ, කායවිවෙකය ඇති ආය්‍ය්‍ය වූ නිවනට යැවූ සිත් ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ නිරතුරු රැකුළු වැර ඇති නුවණැතියන් හා එක් වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂමත් විමල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

තිකනිපාතයෙහි ගාථා ප්‍රකාශ කළ අඞ්ගණිකය, භාරද්වාජය, පච්චයය, බක්කුලය, ධනියය, මාතඞ්ගපුත්තය, (ඛුජ්ජ) සොභිතය, වාරණය, වස්සිකය, යසොජය, සාටිමත්තියය, උපාලිය, උත්තරපාලය, අභිභූතය, ගොතමය, හාරිතය, විමලස්ථවිරය යයි සොළොස් තෙර කෙනෙක් වෙති, ගාථා අටසාළිසෙකි.

තිකනිපාතය නිමි.

4. චතුක්කනිපාතො

4. 1. 1

267. අලඞ්කතා සුවසනා මාලිනී චන්දනුස්සදා,
මජ්ඣෙ මහාපථෙ නාරී තුරියෙ නච්චති නාටකී.

268. පිණ්ඩිකාය පවිට්ඨොහං ගච්ඡන්තො නං උදික්ඛිසං,[1]
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසංව ඔඩ්ඩිතං.

269. තතො මෙ මනසීකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

270. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නාගසමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නාගසමාලත්ථෙරගාථා.

4. 1. 2

271. අහං මිද්ධෙන පකතො විහාරා උපනික්ඛමිං,
චඞ්කමං අභිරූහන්තො තත්ථෙව පපතිං[2] ඡමා.

272. ගත්තානි පරිමජ්ජිත්වා පුනපාරුය්හ චඞ්කමං,
චඞ්කමෙ චඞ්කමිං සොහං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතො.

273. තතො මෙ මනසීකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

274. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භගුථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භගුත්ථෙරගාථා.

4. 1. 3

275. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා.

276. යදා ච අවිජානන්තා ඉරියන්ත්‍යමරා[3] විය,
විජානන්ති ච යෙ ධම්මං ආතුරෙසු අනාතුරා.

277. යං කිඤ්චි සිථිලං කම්මං සඞ්කිලිට්ඨඤ්ච යං වතං,
සඞ්කස්සරං බ්‍රහ්මචරියං න තං හොති මහප්ඵලං.

278. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නභං පුථුවියා යථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සභියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සභියත්ථෙරගාථා.

---

1 උදික්ඛිසං - ප   2 පපතෙ - මජසං   3 ඉරියන්තමරා - මජසං

4. චතුක්කනිපාතය

4. 1. 1

267. අබරණින් සැදුණු (හත්) මනා වස්ත්‍ර ඇති (පළන්) මල්දම් ඇති සඳුන් අලෙව් දූන් සිරුරු ඇති නළඟනක් මාවත මැද තූර්‍ය්‍යවාදනය කරන කල්හි නටයි.

268. පිඬු පිණිස පිවිසි මම යන්නෙම් අබරණින් සැදුණු මනා වස්ත්‍ර ඇති ඇය බහාලූ මාරපාශයක් මෙන් දිටිමි.

269. එයින් මට යෝනිසෝමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ විය. නිබ්බිදාඥානය එළැඹ සිටියේ යැ.

270. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදිණ. ධර්‍මයාගේ සුධර්‍මත්වය බල. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ, බුදුසසුන කරනලදැයි.

මෙසෙයින් නාගසමාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නාගසමාල ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 2

271. මම මිද්ධයෙන් මඩනාලද්දෙම් විහාරයෙන් සක්මනට නික්මුණෙමි. සක්මනට නැගෙනුයෙම් එහි මැ බිම වැටුණිමි.

272. ඒ මම අවයවයන් පිරිමැදගෙන යළිදු සක්මනට නැඟැ සක්මන්-මළුයෙහි සක්මන් කෙළෙමි, ගෝචර සඞ්ඛ්‍යාත අධ්‍යාත්මයෙහි මොනොවට සමාහිත වූයෙම් ද වෙමි.

273. එයින් මට යෝනිසෝමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ වී. නිර්‍වේදඥානය එළැඹ සිටියේ යැ.

274. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදිණ. ධර්‍මයාගේ සුධර්‍මත්වය බල, (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුසසුන කරන ලදැ යි.

මෙසෙයින් භගුස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

භගුස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 3

275. 'අපි මේ විවාදයෙහි නැසෙම්හ'යි අඥබාල වූ අන්‍යයෝ නො දනිති. යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් එහිලා (ආදීනව) දනිත් නම් එයින් කලහයෝ සන්හිඳෙත්.

276. යම් කලෙකැ ආදිනව නො දන්නාහු වෙත් ද ඔහු ජරාමරණ නැතියවුන් මෙන් වෙසෙති. යම් කෙනෙක් ධර්‍මය දනිත් නම් ඔහු (කෙලෙසුන්ගෙන්) ආතුර වූවන් කෙරෙහි අනාතුර වෙත්.

277. යම්කිසි ලිහිල් වූ කුශලකර්‍මයෙක් වේ ද, කිලිටි වූ යම්කිසි ව්‍රතසමාදානයෙකුත් වේ ද සැකයෙන් සිහි කළයුතු බඹසරෙකුත් වේ ද ඒ මහත්ඵල නො වේ.

278. යමක්හු ගේ සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද හෙතෙම පොළොවට අහස මෙන් සද්ධර්‍මයෙන් දුරු වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සභියස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සභියස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 4

279. ධිරත්ථු පූරෙ දුග්ගන්ධෙ මාරපක්ඛෙ අවස්සුතෙ,
නවසොතානි තෙ කායෙ යානි සන්දන්ති සබ්බදා.

280. මා පුරාණං අමඤ්ඤිත්ථො මාසාදෙසි තථාගතෙ,
සග්ගෙ'පි තෙ න රජ්ජන්ති කිමඞ්ග පන මානුසෙ.

281. යෙ ච ඛො බාලා දුම්මෙධා දුම්මන්තී මොහපාරුතා,
තාදිසා තත්ථ රජ්ජන්ති මාරඛිත්තම්හි බන්ධනෙ.

282. යෙසං රාගො ච දොසො ච අවිජ්ජා ච විරාජිතා,
තාදී තත්ථ න රජ්ජන්ති[1] ඡින්නසුත්තා අබන්ධනා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නන්දකත්ථෙරගාථා

4. 1. 5

283. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සානි රජොජල්ලමධාරයිං,
භුඤ්ජන්තො මාසිකං භත්තං කෙසමස්සුං අලොචයිං.

284. එකපාදෙන අට්ඨාසිං ආසනං පරිවජ්ජයිං,
සුක්ඛගූථානි ච ඛාදිං උද්දෙසං ච න සාදියිං.

285. එතාදිසං කරිත්වාන බහුං දුග්ගතිගාමිනං,
වුය්හමානො මහොඝෙන බුද්ධං සරණමාගමං.

286. සරණාගමනං පස්ස පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජම්බුකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

ජම්බුකත්ථෙරගාථා.

4. 1. 6

287. ස්වාගතං වත මෙ ආසි ගයායං ගයාඵග්ගුයා,[2]
යං අද්දසාසිං සම්බුද්ධං දෙසෙන්තං ධම්මමුත්තමං.

288. මහප්පභං ගණාචරියං අග්ගපත්තං විනායකං,
සදෙවකස්ස ලොකස්ස ජිනං අතුලදස්සනං.

289. මහානාගං මහාවීරං මහාජුතිමනාසවං,
සබ්බාසවපරික්ඛීණං සත්ථාරමකුතොභයං.

290. චිරසංකිලිට්ඨං වත මං දිට්ඨිසන්දානසන්දිතං,[3]
විමොචයී සො භගවා සබ්බගන්ථෙහි සෙනක'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙනකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙනකත්ථෙරගාථා.

---

1 තාදිසා තත්ථ රජ්ජන්ති - මජසං
2 ගයඵග්ගුයා - මජසං 3 දිට්ඨිසන්දමසංකිතං-සීමු2, දිට්ඨිසන්තානබන්ධිතං-මජසං

4. 1. 4

279. අසුචියෙන් පිරුණු දුගඳ වැහෙන මාරපාක්ෂික වූ රාගයෙන් තෙත් වූ නැනැත්තිය, (තිට) තිකු වේවා, යම් අවර කෙනෙක් හැමඳ වැගිරෙත් ද තීගේ කයෙහි එබඳු නව ශ්‍රොතස්හු වෙත්.

280. පැරණි කෙලියිනා නහමක් සිතව, තථාගතශ්‍රාවකයන් නහමක් ගටව. ඔවුහු සවර්ගයෙහි දු තො ඇලෙති. මානුෂසුඛයෙහි කියනු මැ කිම?

281. දුෂප්‍රාඥ වූ වරදවා සිතනසුලු මොහයෙන් වැසුණු යම් බාල කෙනෙක් ඇත් ද එබඳු වූ ඔහු මරහු විසින් බහාලූ ඒ පාශයෙහි රැඳෙත්.

282. යම් කෙනකුන් විසින් රාගයත් දොෂයත් අවිද්‍යාවත් ප්‍රහීණ කරන ලද්දහු ද තාදී වූ සිඳිනලද තෘෂ්ණාසූත්‍ර ඇති කෙලශබන්ධන රහිත වූ ඔහු එහි නො රැඳෙත් යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් නන්දකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නන්දක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 5

283. පස්පනස්වසක් මුළුල්ලෙහි රජස්දූලි දැරීමි, මසකට වරක් (දිවග තැබීමෙන්) බත් බුදිනු වීමි, කෙහෙරවුළු උදුරාලීමි.

284. එක් පයින් සිටියෙමි, අසුන් හැරපීමි, වියළි අසුචි ද කෑයෙමි, නිමන්ත්‍රණ ද නො පිළිගතිමි.

285. මෙ බඳු බොහෝ වූ දුගතිගාමී පව්කම් කොට මහත් වූ සැඩාදි චතුරොඝයෙන් උල්පවනු ලබනුයෙම් බුදුන් සරණ කොට ගියෙමි.

286 (මාගේ) සරණගමනය බල, ශාසනධර්මයාගේ සුධර්මත්වය බල, තිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ ශාසනය කරන ලදු යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ජම්බුකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ජම්බුක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1 6

287 ගයාතීර්ථසමීපයෙහි ගයඑල්ගු සඞ්ඛ්‍යාත උතුරුපල්නකත්හි මාගේ පැමිණීම එකාන්තයෙන් යහපත් වී, යම් හෙයෙකින් උතුම් වූ දහම් දෙසන-

288. මහත් වූ ශරීරප්‍රභා හා ඥනප්‍රභා ඇති ගණාචාර්ය වූ දෙවියන් සහිත ලොකයාට අග්‍රප්‍රාප්ත වූ විනායක වූ පස්මරුන් දිනූ අසදෘශ-දර්ශන ඇති-

289. මහානාග වූ මහාවීර වූ මහත් ප්‍රතාප ඇති අනාස්‍රව වූ සියලු ආස්‍රවයන් ක්‍ෂය කළ කොයිනුත් බිය නැති ශාස්තෘ වූ සම්‍යක්-සම්බුද්ධයන් දිටිමි ද එහෙයිනි.

290. ඒ භාග්‍යවත්හු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලෙකසිට කිලිටි වූ දෘෂ්ටිබන්ධනයෙන් බැඳුණු සෙනක නම් වූ මා සියලු ග්‍රන්ථයන්ගෙන් මුදලූහ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සෙනකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සෙනක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 7

291. යො දන්ධකාලෙ තරති තරණීයෙ ච දන්ධයෙ
අයොනි[1] සංවිධානෙන බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.

292. තස්සත්ථා පරිහායන්ති කාළපක්ඛෙව චන්දිමා
ආයසස්‍යඤ්ච[2] පප්පොති මිත්තෙහි ච විරුජ්ඣති.

293. යො දන්ධකාලෙ දන්ධෙති තරණීයෙ ච තාරයෙ
යොනිසො සංවිධානෙන සුඛං පප්පොති පණ්ඩිතො.

294. තස්සත්ථා පරිපූරෙන්ති සුක්කපක්ඛෙව චන්දිමා
යසො කිත්තිඤ්ච පප්පොති මිත්තෙහි න විරුජ්ඣතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්භූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සම්භූතත්ථෙරගාථා.

4. 1. 8

295. උභයෙනෙව සම්පන්නො රාහුලභද්දො’ති මං විදූ
යඤ්චම්හි පුත්තො බුද්ධස්ස යං ච ධම්මෙසු චක්ඛුමා.

296. යං ච ආසවා ඛීණා යං ච නත්ථි පුනබ්භවො
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොම්හි තෙවිජ්ජො අමතද්දසො.

297. කාමන්ධා ජාලපච්ඡන්නා[3] තණ්හාඡදනඡාදිතා
පමත්තබන්ධුනා බද්ධා මච්ඡාව කුමිනාමුඛෙ.

298. තං කාමං අහමුජ්ඣිත්වා ඡෙත්වා මාරස්ස බන්ධනං
සමූලං තණ්හමබ්බුය්හ සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාහුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

රාහුලත්ථෙරගාථා.

4. 1. 9

299. ජාතරූපෙන පච්ඡන්නා[4] දාසිගණපුරක්ඛතා
අඞ්කෙන පුත්තමාදාය භරියා මං උපාගමි.

300. තං ච දිස්වාන ආයන්තිං සකපුත්තස්ස මාතරං
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසං’ව ඔඩ්ඩිතං.

301. තතො මෙ මනසීකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.[5]

302. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චන්දනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

චන්දනත්ථෙරගාථා.

---

1 අයොනිසො - මජසං, PTS 2 ආයසක්‍යඤ්ච - PTS 3 ජාලසඤ්ඡන්නා - PTS
4 සඤ්ඡන්නා - මජසං 5 සමාතිට්ඨථ - මජසං

4. 1. 7

291 යමෙක් විනයකුකුසින් ලැසි වැ සිටියයුතු කල්හි ලාහෙලා (ත්වරිත වැ) ක්‍රියා කෙරේ ද යළි ත්වරිත වැ ක්‍රියා කළ යුතු කල්හි ලැසි වේ ද අනුපායසංවිධානය හෙතු කොටගෙන ඒ බාල තෙම දුකට පැමිණෙයි.

292. ඒ බාලයාගේ දෘෂ්ටධාර්මිකාදි අර්ථයෝ අවපක්‍ෂ සඳ සෙයින් පිරිහෙති. (හේ) අපකීර්ති ඇතිබවට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමග ද විරුද්ධ වේ.

293. යමෙක් ලැසි වියයුතු කල්හි ලැසි වේ ද යළි ත්වරිත වියයුතු කල්හි ත්වරිත වේ ද නුවණින් උපායසංවිධානය හෙතු කොටගෙන ඒ පණ්ඩිත තෙම සැපයට පැමිණෙයි.

294 ඔහුගේ අර්ථයෝ පුරපක්‍ෂ සඳ සෙයින් පිරෙති. හෙතෙම යශසට හා කීර්තියට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමග ද විරුද්ධ නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සම්භූතස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සම්භූත ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 8

295, 296. යම් හෙයෙකින් (මම්) බුදුන්ගේ පුත්‍රයෙම් ද යම් හෙයෙකින් සිව්සස් දහම්හි මහනුවණැස් ඇතියෙම් ද යම් හෙයෙකින් මාගේ ආස්‍රවයෝ ක්‍ෂය වූහු ද යම් හෙයෙකින් පුනර්භවයක් නැතියෙම් ද අග්‍රීත් දක්‍ෂිණාර්හ වෙම් ද ත්‍රිවිද්‍යා ඇතියෙම් අමෘතාධිගම කෙළෙම් ජාතිසම්පත් ප්‍රතිපත්තිසම්පත් යන දෙකින් මැ යුක්ත වූ මා 'රාහුලභද්‍ර යයි විද්‍යෙයෝ දනිත්.

297. තෘෂ්ණාජාලයෙන් සර්වප්‍රකාරයෙන් වැසුණු එහෙයින් මැ තෘෂ්ණා-ඡදනයෙන් සොයනලද කාමයෙහි අන්ධ වූවාහු මරහු විසින් කෙමින්මුවෙහි මසුන් මෙන් බඳනාලදහ.

298 මම ඒ කාමය හැරපියා මාරබන්ධන සිඳ මුල් සහිත තෘෂ්ණාව උදුරාපියා සිහිල් වූයෙමි, නිවුණෙම් යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් රාහුලභද්‍රස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

රාහුලභද්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 9

299. රත්මුවා අබරණින් සැදුණු සිරුර ඇති දාසීගණයා විසින් පෙරටු කරනලද භාර්‍යා තොමෝ ඇකයෙන් පුතු වඩාගෙන මා වෙත එළඹියා යැ.

300. සැරසුණු හත්පෙරෙවි මනා වස්ත්‍ර ඇති බහාලූ මාරපාශයක් වැනි එන්නා වූ සියපුතුගේ මෑණියන් වූ ඇය දැක-

301. එයින් මට යොනිසොමනසිකාර උපන, ආදීනව පහළ වී, නිර්වේදය උදාවී.

302. එයින් මාගේ සිත කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් චන්දනස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

චන්දන ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 10

303\. ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං
ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
එසානිසංසො ධම්මෙ සුචිණ්ණෙ
න දුග්ගතිං ගච්ඡති ධම්මචාරී.

304\. න හි ධම්මො අධම්මො ච උභො සමවිපාකිනො,
අධම්මො නිරයං නෙති ධම්මො පාපෙති සුගතිං.

305\. තස්මා හි ධම්මෙසු කරෙය්‍ය ඡන්දං
ඉති මොදමානො සුගතෙන තාදිනා,
ධම්මෙ ඨිතා සුගතවරස්ස සාවකා
නීයන්ති ධීරා සරණවරග්ගගාමිනො.

306\. විප්ඵොටිතො ගණ්ඩමූලො[1]
තණ්හාජාලො සමූහතො,
සො ඛීණසංසාරො න චත්ථි කිඤ්චනං
චන්දො යථා දොසිනා පුණ්ණමාසියන්ති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මිකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මිකත්ථෙරගාථා.

4. 1. 11

307\. යදා බලාකා සුචිපණ්ඩරච්ඡදා
කාලස්ස මෙඝස්ස භයෙන තජ්ජිතා,
පලෙහිති ආලයමාලයෙසිනී
තදා නදී අජකරණී රමෙති මං

308\. යදා බලාකා සුවිසුද්ධපණ්ඩරා
කාලස්ස මෙඝස්ස භයෙන තජ්ජිතා,
පරියෙසති ලෙණමලෙණදස්සිනී
තදා නදී අජකරණී රමෙති මං.

309\. කං නු තත්ථ න රමෙන්ති ජම්බුයො උභතො තහිං,
සොභෙන්ති ආපගාකූලං මම ලෙණස්ස පච්ඡතො.

310\. තා මතමදසඞ්ඝසුප්පහීනා
භෙකා මන්දවතී පනාදයන්ති,
නාජ්ජ ගිරිනදීහි විප්පවාසසමයො
ඛෙමා අජකරණී සිවා සුරම්මා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සප්පකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සප්පකත්ථෙරගාථා.

1 ගණ්ඩමූලො - සීමු 1, PTS ගණ්ඩමූලො - සීමු 2. 2 පුණ්ණමාසියන්ති - සීමු 1, 2

4. 1. 10

303. සුචරිතධර්ම තෙම එකාන්තයෙන් එදහම් පිළිපදිනුවහු රක්නේ යැ. මොනොවට රැස් කළ එදහම සුව එළවයි. ධර්මය මොනොවට රැස් කළ කල්හි මෙල අනුසස් ඇත: ධර්මචාරී තෙම දුගතියට නො යන්නේ යැ.

304. ධර්මය අධර්මය යන දෙදෙන සමවිපාක ඇත්තාහු නො වෙති. අධර්මය නිරය කරා පමුණුවයි. ධර්මය සුගතියට පමුණුවයි.

305. එහෙයින් ධර්මයෙහි සිටි බුද්ධශ්‍රාවක වූ ධීරයෝ උතුම් සරණ ගියාහු තිවනට ගෙනයනු ලැබෙති. තාදීගුණ ඇති සුගතයන් හෙතු-කොටගෙන මෙසේ සතුටු වනුයේ ධර්මයෙහි ඡන්දය කරන්නේ යැ.

306. පඤ්චස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාත ගණ්ඩයාගේ මූලය නසනලද, තෘෂ්ණා-ජාලය උපුටනලද. ඒ මම ගෙවනලද සසර ඇත්තෙමි. මට රාගාදි කිඤ්චනයෙක් නැත. (මණිකාදි) දෙෂ රහිත බැවින් පණ්ඩුරයි සඳ මෙනි යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් ධම්මික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ධම්මික ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 11

307. යම් කලෙක පිවිතුරු සුදුපියාපත් ඇති කොකිනි කළුමේකුළට බියෙන් තැතිගත්තාලද්දී සැඟවෙන තැන් සොයන්නී වාසස්ථානය කරා පලායන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.

308. යම් කාලෙක පිවිතුරු පඬෙරවන් වූ කොකිනි කළුමේකුළට බියෙන් තැතිගත්තාලද්දී නිලීයනස්ථාන නො දක්නී සැඟවෙන තැන් සොයන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.

309. එහි මාගේ ලෙන පිටිපස ජම්බුවෘක්ෂයෝ දෙපස ගංඉවුරු හොබවති ඒ වෘක්ෂයෝ එහි කවරක්හු නො පිනවත් ද,

310. සර්පසමූහයාගෙන් මොනොවට මිදුණු ගම්භීරනාද ඇති ඒ මැඬියෝ නද දෙති. දැන් ගිරිනදීන්ගෙන් වෙන් වැ විසියයුතු කාලය නො වෙයි. නිර්භීය වූ අජකරණී නදිය භද්‍ර වූවා අතිශයින් සිත්කලු වූ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් සප්පක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සප්පක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 12

311. පබ්බජිං ජීවිකත්ථො'හං ලද්ධාන උපසම්පදං,
තතො සද්ධං පටිලභිං දළ්හවිරියො පරක්කමිං.

312. කාමං භිජ්ජතු'යං කායො මංසපෙසී විසීයරුං,
උභො ජණ්ණුකසන්ධීහි ජඞ්ඝායො පපතන්තු මෙ.

313. නාසිස්සං න පිවිස්සාමි විහාරා ච න නික්ඛමෙ,
න'පි පස්සං නිපාතෙස්සං තණ්හාසල්ලෙ අනූහතෙ.

314 තස්ස මෙවං විහරතො පස්ස විරියපරක්කමං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මුදිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මුදිතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

නාගසමාලො භගු ච සභියො නන්දකො'පි ච
ජම්බුකො සෙනකො ථෙරො සම්භූතො රාහුලො'පි ච.
භවති චන්දනො ථෙරො දසෙතෙ බුද්ධසාවකා
ධම්මිකො සප්පකො ථෙරො මුදිතො චා'පි තෙ තයො
ගාථායො ද්වෙ ච පඤ්ඤාස ථෙරා සබ්බෙ'පි තෙරසා'ති.

චතුක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

4. 1. 12

311. මම ජීවිකාර්ථී ව, පැවිදි වීමි, උපසපුව ලැබ එයින් සැදැහැ ලදිමි, දැඩි වෙර ඇති ව, උත්සාහ කෙළෙමි.

312. එකත්තෙන් මේ කය බිඳී යේවා, මාංශපෙශීහු විසිරී යෙත්වා, මාගේ දෙදණ සන්ධියෙන් දෙකොණ්ඩයෝ ගිලිහෙත්වා.

313. තෘෂ්ණා නමැති හුල නුදුටු කල්හි නො කමි, නො බොමි, වෙහෙරින් නො නික්මෙමි, ඇලය (බිම) නො තබමි.

314. මෙසේ වාසය කරන්නා වූ මාගේ වීර්‍ය්‍ය සඞ්ඛ්‍යාත පරාක්‍රමය බලව, (මා විසින්,) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මුදිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මුදිත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

නාගසමාල යැ, භගු යැ, සභිය යැ, නන්දක යැ, ජම්බුක යැ, සොණක යැ, සම්භූත යැ, රාහුල යැ, යන බුදුසව්වෝ ද ධම්මික යැ, සප්පක යැ, මුදිත යැ යන තෙරවරු ද වෙති. ගාථා දෙපනසක් හා තෙළෙස් තෙර කෙනෙක් ද වෙත්.*

චතුක්කනිපාතය නිමි.

* විමසියයුතු: මේ උද්දානයෙහි ගාථා දෙපනසක් හා තෙළෙස් තෙර කෙනෙක් වෙතැයි දක්වෙයි පෙළෙහි හා අටුවායෙහිත් ඇත්තේ ගාථා 48 ක් හා දොළොස් තෙර කෙනෙකි.

5. පඤ්චකනිපාතො.

5. 1. 1

315. භික්ඛු සිවථිකං ගන්ත්වා අද්දස ඉත්ථිමුජ්ඣිතං,
අපවිද්ධං සුසානස්මිං ඛජ්ජන්තිං කිමිහි ඵුටං.

316. යං හි එකෙ ජිගුච්ඡන්ති මතං දිස්වාන පාපකං,
කාමරාගො පාතුරහු අන්ධො'ව සවති අහුං.

317. ඔරං ඔදනපාකම්හා තම්හා ඨානා අපක්කමිං,
සතිමා සම්පජානොහං එකමන්තං උපාවිසිං.

318. තතො මෙ මනසිකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

319. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාජදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රාජදත්තත්ථෙරගාථා.

5. 1. 2

320 අයොගෙ යුඤ්ජමත්තානං පුරිසො කිච්චමිච්ඡතො,
චරං චෙ නාධිගච්ඡෙය්‍ය තං මෙ දුබ්භගලක්ඛණං.

321. අබ්බූළ්හං[1] අඝගතං විජිතං
එකං චෙ ඔස්සජෙය්‍ය[2] කලීව සියා,
සබ්බානිපි චෙ ඔස්සජෙය්‍ය අන්ධො'ව සියා
සමවිසමස්ස අදස්සනතො.

322. යං හි කයිරා තං හි වදෙ යං න කයිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

323. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං අගන්ධකං,
එවං සුභාසිතා වාචා අඵලා හොති අකුබ්බතො.

324. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං සගන්ධකං,
එවං සුභාසිතා වාචා සඵලා හොති පකුබ්බතො'ති.[3]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුභූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුභූතත්ථෙරගාථා.

---

1. අබබූළං - සීමු 1, 2 2 ඔස්සජ්ජෙය්‍ය - සීමු 1, 2
3. සුකුබ්බතො - ස්‍යා, සකුබ්බතො - සීමු 1

5. පඤ්චකනිපාතය

5. 1. 1

315. භික්ෂුවක් වූ මම අමුසොහොනට ගොස් සොහොනෙහි හැරපියන ලද පණුවන් විසින් පැතිරූ කනලද (මළ) ස්ත්‍රියක දිටිමි.

316. ඇතැම් කෙනෙක් ලාමක වූ යම් මළ සිරුරක් දැක පිළිකුල් කෙරෙත් ද, මට එහිලා කාමරාගය පහළ විය. (යම් සිරුරක්) නවදොරින් අසුචි වැගේ නම් එහි අන්ධයකු මෙන් වීමි.

317. බතක් පැසීමෙන් මෙපිට එතැනින් බැහැර ගියෙමි. මම සිහි ඇත්තෙම් නුවණ ඇත්තෙම් එක් පසෙකැ හුන්මි.

318. එයින් මට යොනිසොමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ විය. නිර්වේදය එළැඹ සිටියේ.

319. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් රාජදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

රාජදත්ත ස්ථවිරගාථා යි

5. 1. 2

320. කටයුතු කැමැති වන පුරුෂ තෙම නො සෙවියයුතු අත්තකිලමථානුයොගයෙහි තමා යොදන්නේ වේ ද, ඉදින් එහි හැසිරෙනුයේ අභිමතාර්ථය නො ලබන්නේ වේ ද, එය මාගේ දුර්භග ලක්ෂණය යි.

321. ඉදින් කෙලශවිජය නො කොට එක මැ අප්‍රමාදය හරනේ නම් දුර්භගයෙක් මැ වන්නේ යැ, ඉදින් සියලු වීර්‍යාදි ධර්මය හරනේ නම් සමවිෂම නො දක්නා හෙයින් අන්ධයෙක් මැ වෙයි.

322. යමක් මැ කරන්නේ නම් එය මැ කියන්නේ යැ. යමක් නො කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යැ. නො කරන දැය කියනුවන්ට පණ්ඩිතයෝ පරිහව කෙරෙති.

323. යම්සේ සිත්කලු වූ වර්ණවත් වූ සුවඳ නැති මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුභාෂිත වචනය ද නො කරනුවහුට නිෂ්ඵල වෙයි.

324. යම්සේ සිත්කලු වූ වර්ණවත් වූ සුවඳ සහිත මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුභාෂිත වචනය කරනුවහුට සඵල වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සුභූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සුභූත ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 3

325. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වූපසන්තො
අථ චෙ පත්ථයසී පවස්ස දෙව.

326. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි සන්තචිත්තො
අථ චෙ පත්ථයසී පවස්ස දෙව.

327. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතරාගො
අථ චෙ පත්ථයසී පවස්ස දෙව.

328. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතදොසො
අථ චෙ පත්ථයසී පවස්ස දෙව.

329. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතමොහො
අථ චෙ පත්ථයසී පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගිරිමානන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගිරිමානන්දත්ථෙරගාථා.

5. 1. 4

330 යං පත්ථයානො ධම්මෙසු උපජ්ඣායො අනුග්ගහි,
අමතං අභිකඞ්ඛන්තං කතං කත්තබ්බකං මයා.

331. අනුප්පත්තො සච්ඡිකතො සයං ධම්මො අනීතිහො,
විසුද්ධඤාණො නික්කඞ්ඛො ව්‍යාකරොමි තවන්තිකෙ.

332. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
සදත්ථො මෙ අනුප්පත්තො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

333 අප්පමත්තස්ස මෙ සික්ඛා සුස්සුතා තව සාසනෙ,
සබ්බෙ මෙ ආසවා ඛීණා නත්ථි දානි පුනබ්භවො.

334. අනුසාසි මං අරියවතා අනුකම්පි අනුග්ගහි,
අමොඝො තුය්හමොවාදො අන්තෙවාසිම්හි සික්ඛිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමනත්ථෙරගාථා.

5. 1. 3

325. මනා ගැයුම්ක් මෙන් වැසි වසී. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව එළවත්නී යැ, (පියූ දෙරකවුළු ඇති බැවින්) වාතපීඩා රහිත යැ, එහි සන්හිඳුනෙම් වාස කෙරෙමි. මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වෂී්‍ා කර.

326. මනා ගැයුම්ක් මෙන් වැසි වසී. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව එළවත්නී යැ, වාතපීඩා රහිත යැ. එහි සන්හුන් සිත් ඇත්තෙම් වාස කෙරෙමි. මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වෂී්‍ා කර.

327. වැසි වසී ... පහවැගිය රාග ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි. ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වෂී්‍ා කර.

328. වැසි වසී ... පහවැගිය ද්වෙෂ ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි. ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වෂී්‍ා කර.

329. වැසි වසී ... පහවැගිය මොහ ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වෂී්‍ා කර.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් ගිරිමානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ගිරිමානන්ද ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 4

330. උපාධ්‍යායන් වහන්සේ (ශමථවිදර්ශනාදි) ධර්මයන් කෙරෙහි යම් දහමක් පතන්නාහු අමා කැමැති මට (ඔවා දීමෙන්) අනුග්‍රහ කළ-සේක් ද (එය ලබනුවට) මා විසින් කරණී කරනලද.

331 තමා විසින් (භවලොවුතුරු) දහම ලබනලද, පසක් කරනලද, නිසැක (ඉතිකිරා රහිත) කරනලද. (මම) විශුද්ධඥාන ඇතියෙම් නිසැක වැ තොප වෙත ප්‍රකාශ කෙරෙමි.

332. පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලද, මා විසින් ස්වාර්ථය (රහත්බව) ලබනලද, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.

333. අප්‍රමාද වූ මා විසින් තොපගේ ශාසනයෙහි ශික්ෂාවෝ මොනොවට හික්මෙනලද. මාගේ සියලු ආශ්‍රවයෝ ක්ෂය වූහ. දැන් පුනර්භවයෙක් නැත.

334. ආශ්‍රීවෘතයෙන් මට අනුශාසනා කළහ, අනුකම්පා කළහ, අනුග්‍රහ කළහ. තොපගේ අවවාදය නො සිස් විය. හික්මුණු අතැවැසියෙක් වීමි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් සුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සුමන ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 5

335. සාධූ හි කිර මෙ මාතා පතොදං උපදංසයි,
යස්සාහං වචනං සුත්වා අනුසිට්ඨො ජනෙත්තියා,
ආරද්ධවිරියො පහිතත්තො පත්තො සම්බොධිමුත්තමං.

336. අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොම්හි තෙවිජ්ජො අමතද්දසො,
ජෙත්වා[1] නමුචිනො සෙනං විහරාමි අනාසවො.

337. අජ්ඣත්තං ච බහිද්ධා ච යෙ මෙ විජ්ජිංසු ආසවා,
සබ්බෙ අසෙසා උච්ඡින්නා න ච උප්පජ්ජරෙ පුන.

338. විසාරදා ඛො භගිනී එතමත්ථං අභාසයි,
අපිහා නූන මයී'පි වනථො තෙ න විජ්ජති.

331. පරියන්තකතං දුක්ඛං අන්තිමො'යං සමුස්සයො,
ජාතිමරණසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වඩ්ඪො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති..

වඩ්ඪත්ථෙරගාථා.

5. 1. 6

340. අත්ථාය වත මෙ බුද්ධො නදිං නෙරඤ්ජරං අගා,
යස්සාහං ධම්මං සුත්වාන මිච්ඡාදිට්ඨිං විවජ්ජයිං.

341. යජිං උච්චාවචෙ යඤ්ඤෙ අග්ගිහුත්තං ජුහිං අහං,
එසා සුද්ධීති මඤ්ඤන්තො අන්ධභූතො පුථුජ්ජනො.

342. දිට්ඨිගහනපක්ඛන්තො[2] පරාමාසෙන මොහිතො,
අසුද්ධිං මඤ්ඤිසං සුද්ධිං අන්ධභූතො අවිද්දසු.

343. මිච්ඡාදිට්ඨි පහීනා මෙ භවා සබ්බෙ විදාලිතා,
ජුහාමි දක්ඛිණෙය්‍යග්ගිං නමස්සාමි තථාගතං.

344. මොහා සබ්බෙ පහීනා මෙ භවතණ්හා පදාලිතා
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නදීකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නදීකස්සපත්ථෙරගාථා.

---

1 ජිත්වාන - PTS 2 දිට්ඨිගහනපක්ඛන්නො - සීමු, දිට්ඨිගහණපක්ඛන්තො - PTS

5. 1. 5

335. මනා මැ යැ, මාගේ මවු තොමෝ අවවාද නමැති කෙවිට මට දුන් වූ, යම් මවක විසින් අනුශාසිත වූයෙම් ඇයගේ බස් අසා රැකුළු වැර ඇත්තෙම්- නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇත්තෙම්උතුම් වූ අභීත්ඛයට පැමිණියෙමි.

336. රහත් වූයෙම් දක්ෂිණාවට නිසිවීමි. ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙම් දුටු නිවන් ඇත්තෙමි. මරහුගේ (කෙලෙස්) සෙන් දිනා ආස්‍රව රහිත වැ වෙසෙමි.

337. ආධ්‍යාත්මික වූ ද බාහිර වූ ද මාගේ යම් ආස්‍රව කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහු ද, නිරවශෙෂ වූ සියලු ආස්‍රවයෝ සිඳිනා ලද්දාහු යැ, ඔහු යළි නො ද උපදිත්.

338. විශාරද වූ බුහුනැණි මේකරුණ කිවු (මවත් තමාත් රහත් බැවින් බුදුන් උරදාපුත් බව ගෙන කියයි.) එකාන්තයෙන් මා කෙරෙහි දු අභිලාශා නැත. තොපට තෘෂ්ණාවක් නැත.

339. දුක් කෙළවර කරනලද. මේ අන්තිමශරීරය යි. ජාතිමරණ සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත පුනර්භවයෙක් දැන් නැතැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් වඩ්ඪ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

වඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 6

340. මම යම් බුදු කෙනකුන්ගේ දහම් අසා මිසදිටු හළෙම් ද, එකාන්තයෙන් මට වැඩ සඳහා ඒ බුදුහු නෛරඤ්ජරානදිය වෙත වැඩියහ.

341. නුවණැසින් අන්ධ වූ පුහුදුන් වූ මම ශුද්ධි නම් මේ යයි හඟිමින් කුදුමහත් යාගයන් කෙළෙමි. අග්නිහෝම කෙළෙමි.

342. නුවණැස් නැති අපණ්ඩිත වූ දෘෂ්ටිගහනයට වැදුණු දෘෂ්ටිපරාමර්ශ[1] යෙන් මුළා වූ මම අශුද්ධිය ශුද්ධි යයි සැලැකීමි.

343. මාගේ මිසදිටු ප්‍රහීණ යැ. හැම භවයෝ නසනලදහ. දක්ෂිණීය වහ්නිය පුදමි. තථාගතයන් නමස්කාර කෙරෙමි.

344. මාගේ හැම මොහයෝ ප්‍රහීණයහ. භවතෘෂ්ණාව නසනලදි. ජාති-සංසාරය ක්ෂීණ විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ’යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් නදීකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නදීකාශ්‍යප ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 7

345. පාතො මජ්ඣන්හිකං සායං තික්ඛත්තුං දිවසස්සහං,
ඔතරිං උදකං සො'හං[1] ගයාය ගයඵග්ගුයා.

346. යං මයා පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤාසු ජාතිසු,
තං දානීධ පවාහෙමි[2] එවංදිට්ඨි පුරෙ අහුං.

347. සුත්වා සුභාසිතං වාචං ධම්මත්ථසහිතං පදං.
තථං යාථාවකං[3] අත්ථං යොනිසො පච්චවෙක්ඛිසං.

348. නින්හාතසබ්බපාපොම්හි නිම්මලො පයතො සුචි,
සුද්ධො සුද්ධස්ස දායාදො පුත්තො බුද්ධස්ස ඔරසො.

349 ඔගය්හට්ඨඞ්ගිකං සොතං සබ්බපාපං පවාහයිං,
තිස්සො විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගයාකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගයාකස්සපත්ථෙරගාථා.

5. 1. 8

350. වාතරොගාභිනීතො ත්වං විහරං කානනෙ වනෙ,
පවිද්ධගොචරෙ[4] ලූඛෙ කථං භික්ඛු කරිස්සසි.

351. පීතිසුඛෙන විපුලෙන ඵරමානො සමුස්සයං,
ලූඛම්පි අභිසම්භොන්තො විහරිස්සාමි කානනෙ.

352. භාවෙන්තො සතිපට්ඨානෙ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
බොජ්ඣඞ්ගානි ච භාවෙන්තො විහරිස්සාමි කානනෙ.

353. ආරද්ධවිරියො පහිතත්තො නිච්චං දළ්හපරක්කමො,[5]
සමග්ගෙ සහිතෙ දිස්වා විහරිස්සාමි කානනෙ.

354. අනුස්සරන්තො සම්බුද්ධං අග්ගං දන්තං[6] සමාහිතං,
අතන්දිතො රත්තින්දිවං විහරිස්සාමි කානනෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වක්කලිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වක්කලිත්ථෙරගාථා.

---

1 සොතං - PTS, 2 ඔපවාහෙමි - ප 3 යථාවකං තා PTS

4 පවිට්ඨගොචරෙ - සීමු, 1, 2 ප 5 ආරද්ධවිරියෙ, පහිතත්තෙ නිච්චං දළ්හපරක්කමෙ - PTS 6 අග්ගදන්තං - PTS

5. 1. 7

345. මම ගයාවෙහි 'ගයාඑල්ගු' නම් තොටැ ජලස්‍රොතසට උදය දවල සවසැ'යි දවසට තුන් වරක් බටිමි.

346. 'පෙර අන්‍යජාතියෙහි මා විසින් යම් පාපයෙක් කරනලද නම් ඒ පව් දැන් ගයාඑල්ගුයෙහි දී උල්පවා හරිමි'යි පෙර මෙවන් දෘෂ්ටි ඇත්තෙම් වීමි.

347. ධර්මාර්ථ සංහිත වූ පද ඇති සුභාෂිත වචන අසා තථ්‍ය වූ තත් වූ පරිදි සිටුනා දුඃඛාදි අර්ථය නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කොළෙමි.

348. සෝද හළ සියලු පව් ඇති නිර්මල වූ ප්‍රයත වූ පවිත්‍ර වූ ශුද්ධ වූ මම පරිශුද්ධ වූ බුදුන්ගේ දයාද වූ ඖරසපුත්‍රයෙමි.

349. ආර්‍ය්‍යෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගී නමැති ස්‍රොතසට බැසගෙන සියලු පව් උල්පවා හළිමි, ත්‍රිවිද්‍යා ලදිමි, බුදුසසුන් කෙළෙමි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ගයාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ගයාකාශ්‍යප ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 8

350. මහණ ගොචර රහිත රූක්‍ෂ වූ මහවෙනෙහි වසන තෝ වාත-රොගයෙන් අවසඟ බවට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වසන්නෙහි ද?

351 මහත් වූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ශරීරය පතුරුවමින් ප්‍රත්‍යයරූක්‍ෂය පවා මැඩලමින් මහවෙනෙහි වෙසෙමි.

352 සතරසිවටන් ද පඤ්චෙන්ද්‍රියයන් ද පඤ්චබලයන් ද වඩමින් සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද වඩමින් වෙනෙහි වෙසෙමි.

353. පටන්ගන්නාලද වීර්‍ය්‍ය ඇත්තෙම් නිවනට මෙහෙයූ සිතැත්තෙම් නිරතුරු දෘඪපරාක්‍රම ඇත්තෙම් එක් වැ වසන සමග වූ සබ්‍රම්සරුන් දැක (කල්‍යාණමිත්‍රසම්පත්තින්) වෙනෙහි වෙසෙමි.

354. අග්‍ර වූ දාන්ත වූ සමාහිත වූ සම්බුද්ධයන් සිහි කෙරෙමින් රෑදවල් නො මැලි වූයෙම් වෙනෙහි වෙසෙමි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් වක්කලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

වක්කලි ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 9

355. ඔලග්ගෙස්සාමි තෙ චිත්ත ආණිද්වාරෙව හත්ථිනං,
න තං පාපෙ නියොජෙස්සං කාමජාල සරිරජ.

356. ත්වං ඔලග්ගො න ගච්ඡසි ද්වාරවිවරං ගජො’ව අලභන්තො,
න ච චිත්තකලි පුනප්පුනං පසය්හ පාපරතො චරිස්සසි.

357. යථා කුඤ්ජරං අදන්තං නවග්ගහමඞ්කුසග්ගහො,
බලවා ආවත්තෙති අකාමං එවං ආවත්තයිස්සං තං.

358. යථා වරහයදමකුසලො සාරථි පවරො දමෙති ආජඤ්ඤං,
එවං දමයිස්සං තං පතිට්ඨිතො පඤ්චසු බලෙසු.

359. සතියා තං නිබන්ධිස්සං පයතත්තො වොදපෙස්සාමි,
විරියධුරනිග්ගහිතො න යිතො දූරං ගමිස්සසෙ චිත්තා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විජිතසෙනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

විජිතසෙනත්ථෙරගාථා.

5. 1. 10

360. උපාරම්භචිත්තො දුම්මෙධො සුණාති ජිනසාසනං,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නභසො පථවී යථා.

361. උපාරම්භචිත්තො දුම්මෙධො සුණාති ජිනසාසනං,
පරිහායති සද්ධම්මා කාළපක්ඛෙව චන්දිමා.

362 උපාරම්භචිත්තො දුම්මෙධො සුණාති ජිනසාසනං,
පරිසුස්සති සද්ධම්මෙ මච්ඡො අප්පොදකෙ යථා.

363. උපාරම්භචිත්තො දුම්මෙධො සුණාති ජිනසාසනං,
න විරූහති සද්ධම්මෙ ඛෙත්තෙ බීජංව පූතිකං.

364. යො ච තුට්ඨෙන චිත්තෙන සුණාති ජිනසාසනං,
ඛෙපෙත්වා ආසවෙ සබ්බෙ සච්ඡිකත්වා අකුප්පතං,
පප්පුය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බාති අනාසවො’ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා යසදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

යසදත්තත්ථෙරගාථා.

---

1 පරිනිබ්බායිස්සති අනාසවො - ප

5. 1. 9

355. චිත්තය, තා නුවර කුරුබිලයෙහි ඇතකු සෙයින් (බැහැර නො යාදී) වළහන්නෙමි. කාමජාලයක් වූ (රූපප්‍රතිබද්ධ වෘත්ති ඇති බැවින්) ශරීරජ නම් වූ චිත්තය, තා පාපයෙහි නො යොදන්නෙමි.

356. ද්වාරවිවරය නො ලබන ඇතකු සෙයින් වළහනලද තෝ නො යෙහි. චිත්තකාලකණ්ණිය, පුනපුනා සැහැසි වැ පව්කම්හි ඇලී නො ද හැසිරෙන්නෙහි.

357. යම්සේ බලවත් වූ ඇතරුවෙක් අලුත අල්වාගන්නාලද නො දමුණු ඇතකු නො කැමැති සේ වළහා ද, එපරිද්දෙන් තා වළහන්-නෙමි.

358 යම්සේ උත්තම අශ්වයන් දමනය කිරීමෙහි නිපුණ වූ උත්තම-සාරථියෙක් ආජානීය අශ්වයකු දමනය කෙරේ ද, එපරිද්දෙන් පඤ්චබලයෙහි පිහිටි මම තා දමනය කරන්නෙමි.

359. චිත්තය, තා සිහි නමැති යොතින් බඳනෙමි. පවිත්‍ර වූ සිත් ඇත්තෙම් (කෙලෙස්මලයෙන් තා) පිරිසුදු කරන්නෙමි. වීර්‍ය්‍යධුරයෙන් වළහනලද්දෙහි මෙයින් දුරට නො යන්නෙහි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් විජිතසෙන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

විජිතසෙන ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 10

360. දෙෂාරොපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අහසට පොළොව මෙන් පිළිවෙත් සදහමින් දුරු වෙයි.

361. දෙෂාරොපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අවපසැ සඳ සෙයින් නවලොවුතුරු දහමින් පිරිහෙයි.

362. දෙෂාරොපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු දියත්තක මසකු සෙයින් ලොවුතුරුදහම්හි වියැළෙයි.

363. දෙෂාරොපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම ජිනශාසනය අසා නමුදු කෙතෙහි වපුල කුණු වූ බිජුවට සෙයින් නවලොවුතුරු දහම්හි නො වැඩෙයි.

364. යමෙකුත් තුටුසිතින් ජිනශාසනය අසා නම්, (හේ) සියලු (කාමාදී) ආස්‍රවයන් ගෙවා අභිඥාවය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට පරමශාන්තියට පැමිණ ආශ්‍රව රහිත වූයේ පිරිනිවේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් යසදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ

යසදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 11

365. උපසම්පදා ච මෙ ලද්ධා විමුත්තො චම්හි අනාසවො,
සො ච මෙ භගවා දිට්ඨො විහාරෙ ච සහාවසිං.

366 බහුදෙව රත්තිං භගවා අබ්භොකාසෙතිනාමයි,
විහාරකුසලො සත්ථා විහාරං පාවිසි තදා.

367. සන්ථරිත්වාන සඞ්ඝාටිං සෙය්‍යං කප්පෙසි ගොතමො,
සීහො සෙලගුහායං'ව පහීනභයභෙරවො.

368. තතො කල්‍යාණවාක්කරණො සම්මාසම්බුද්ධසාවකො,
සොණො අභාසි සද්ධම්මං බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.

369. පඤ්චක්ඛන්ධෙ පරිඤ්ඤාය භාවයිත්වාන අඤ්ජසං
පප්පුය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බිස්සත්‍යනාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණො කුටිකණ්ණත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොණකුටිකණ්ණත්ථෙරගාථා.

5. 1. 12

370. යො වෙ ගරූනං වචනඤ්ඤු ධීරො
වසෙ ච තම්හි ජනයෙථ පෙමං,
සො භත්තිමා නාම ච හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

371. යං ආපදා උප්පතිතා උළාරා
නක්ඛම්භයන්තෙ පටිසඞ්ඛයන්තං,
සො ථාමවා නාම ච හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

372 යො වෙ සමුද්දො'ව ඨිතො අනෙජො
ගම්භීරපඤ්ඤො නිපුණත්ථදස්සී,
අසංහාරියො නාම ච හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

5. 1. 11

365. මා විසින් (දූතයේ දසවග්ගික සඞ්ඝයා රැස් කොට ලත්) උපසම්පදාව ද (වරදාන විසින් පසල් දනව්වෙහි විනයධරයා පස්වනු කොට ඇති ගණඋපසම්පදාව ද)* ලදු. ආශ්‍රව රහිත වූ කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණෙම් ද වෙමි. මා විසින් ඒ බුදුහු ද දක්නාලදහ. විහාරයෙහිදු (බුදුන්) සමග විසීමි.

366. බුදුහු රෑ බොහෝවේලාවක් අභ්‍යවකාශයෙහි විසූහ. සිවු-විහරණයෙහි දක්ෂ වූ ශාස්තෘහු එකල්හි ගඳකිළියට පිවිසියහ.

367. ගොයුම්ගොත් බුදුහු සඟලසිවුර අතුරා ප්‍රහීණ වූ භය හා භය අරමුණු ඇති වූ සිංහයකු ශෛලගුහාවකැ සෙයින් ශයනය කළහ.

368. ඉක්බිති කල්‍යාණවාක්කරණ ඇති සම්‍යක්සම්බුද්ධ ශ්‍රාවක වූ සොණකුටිකණ්ණ තෙම බුද්ධශ්‍රෙෂ්ඨයන් හමියෙහි සදහම් දෙසී.

369. පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිඳ දැන අරිඅටහමඟ වඩා පරමශාන්තියට පැමිණ ආශ්‍රව රහිත වූ පිරිනිවෙන්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සොණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සොණ ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 12

370. යමෙක් එකාන්තයෙන් ගුරුන්ගේ වදන් දන්නේ ධීර වූයේ ඒ ගුරුන්ගේ අවවාදයෙහි වසනුයේ එහි ප්‍රෙම උපදවන්නේත් වේ ද, හෙතෙම භක්ති ඇත්තේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. (සිව්සස්-දහම්) දැන (ලොව්ලොව්තුරා) දහම්හි විශිෂ්ට ද වන්නේ යැ.

371. උපන්(ශිතොෂ්ණාදි ප්‍රකට වූත් රාගාදි ප්‍රතිච්ඡන්න වූත්)ආපදාවෝ බලවත් වූවාහු නමුදු පටිසංඛානබලයෙහි සිටි යම් පුද්ගලයකු නො සලත් ද ඒ පුද්ගල තෙම පරාක්‍රම ඇත්තේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. (සියුසස්දහම්) දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

372. යමෙක් එකාන්තයෙන් සමුද්‍රය මෙන් අකම්පිත වූයේ ස්ථිර වැ සිටියේ ද ගැඹුරු නුවණැත්තේ සියුම් අරුත් දන්නාසුලු වේ ද හෙතෙම (කෙලෙසුන් විසින්) පැහැරගත නො හැක්කේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. සිවුසස් දහම් දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

373. බහුස්සුතො ධම්මධරො ච හොති
ධම්මස්ස හොති අනුධම්මචාරී,
සො තාදිසො නාම ච හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

374. අත්ථං ච යො ජානාති භාසිතස්ස
අත්ථං ච ඤත්වාන තථා කරොති,
අත්ථන්තරො නාම ස හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්සා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කොසියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කොසියත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

රාජදත්තො සුභූතො ච ගිරිමානන්දසුමනා
වඩ්ඪො ච කස්සපො ථෙරො ගයාකස්සපවක්කලි
විජිතො යසදත්තො ච සොණො කොසියසව්හයො
සට්ඨි ච පඤ්ච ගාථායො ථෙරා ච එත්ථ ද්වාදසා'ති.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

373 යමෙක් බහුශ්‍රැත වූයේ ධර්මධර වූයේත් වේ ද, නවලොවුතුරුදහමට අනුධර්ම වූ පූර්වභාගප්‍රතිපදායෙහි හැසිරෙන්නේත් වේ ද හෙතෙම ගුරුන් හා සදෘශ වූයේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. සියුසස්-දහම් දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

374. යමෙක් (සම්බුද්ධ) භාෂිතයාගේ අර්ථයත් දනී ද අර්ථය දැන ඒ දහම්හි වූ පරිදි පිළිපදනේත් වේ ද, හෙතෙම අර්ථාන්තර ඇත්තේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. සියුසස් දහම් දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කොසිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

කොසිය ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

රාජදත්ත යැ, සුභූත යැ, ගිරිමානන්ද යැ, සුමන යැ, වඩ්ඪ යැ, නදී-කාස්සප යැ, ගයාකාස්සප යැ, වක්කලි යැ, විජිතසෙන යැ යසදත්ත යැ, සොණ යැ යන තෙරවරු දෙළොස් දෙනෙක් ද ගාථා සැටක් ද පඤ්චක-නිපාතයෙහි වෙත්.

පඤ්චකනිපාතය නිමි.

6. ඡක්කනිපාතො.

6. 1. 1

375. දිස්වාන පාටිහීරානි ගොතමස්ස යසස්සිනො,
න තාවාහං පණිපතිං ඉස්සාමානෙන වඤ්චිතො.

376. මම සඞ්කප්පමඤ්ඤාය චොදෙසි නරසාරථි,
තතො මෙ ආසි සංවෙගො අබ්භුතො ලොමහංසනො.

377. පුබ්බෙ ජටිලභූතස්ස යා මෙ සිද්ධි[1] පරිත්තිකා,
තාහං තදා නිරංකත්වා පබ්බජිං ජිනසාසනෙ.

378. පුබ්බෙ යඤ්ඤෙන සන්තුට්ඨො කාමධාතුපුරක්ඛතො,
පච්ඡා රාගං ච දෙසං ච මොහං චාපි සමූහනිං.

379. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
ඉද්ධිමා පරචිත්තඤ්ඤූ දිබ්බසොතඤ්ච පාපුණිං.

380. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,[2]
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උරුවෙලකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උරුවෙලකස්සපත්ථෙරගාථා.

6. 1. 2

381. අතිහිතා වීහි ඛලගතා සාලී,
න ච ලභෙ පිණ්ඩං කථමහං කස්සං.

382. බුද්ධමප්පමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පීතියා ඵුටසරීරො හොහිසි[4] සතතමුදග්ගො.

383. ධම්මමප්පමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පීතියා ඵුටසරීරො හොහිසි[4] සතතමුදග්ගො.

384. සඞ්ඝමප්පමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පීතියා ඵුටසරීරො හොහිසි[4] සතතමුදග්ගො.

385. අබ්භොකාසෙ විහරසි සීතා හෙමන්තිකා ඉමා රත්තියො,
මා සීතෙන පරෙතො විහඤ්ඤිත්ථො පවිස ත්වං විහාරං ඵුසිතග්ගළං

386. ඵුසිස්සං චතස්සො අප්පමඤ්ඤායො
තාහි ච සුඛිතො විහරිස්සං,
නාහං සීතෙන විහඤ්ඤිස්සං
අනිඤ්ජිතො විහරන්තො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තෙකිච්ඡකානි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තෙකිච්ඡකානිත්ථෙරගාථා.

---

1 ඉද්ධි - ප 2 අගාරස්මා අනගාරියං - PTS 3 අනුස්සරං - සීමු 1,2
4 හොසි - සීමු 1, 2 PTS

6. ඡක්කනිපාතය

6. 1. 1.

375. පතළ කීර්තිශබ්ද ඇති ගොයුම්ගොත් බුදුරදුන්ගේ (තුන්දහස්-පන්සියක්) පෙළහර දැක ඊර්ෂ්‍යායෙන් හා මානයෙන් නුළුයෙම්(කස්බ තෝ නො රහත්හි රහත්මගට හෝ නො පිළිපත්හි’ තා කෙරෙහි එවන් ප්‍රතිපදා ගෝ නැතැ’යි යම්තාක් තර්ජන නො කළ සේක් ද) එතෙක් මම් ප්‍රණිපාත නො කෙළෙමි.

376. පුරුෂදම්‍යසාරථි වූ බුදුහු මාගේ සංකල්පය දැන (මට) නිග්‍රහ කළහ, එහෙයින් මට අද්භුත වූ ලොමුදහ ගන්වන සංවෙගයෙක් වී.

377. පෙර ජටිල වූ මට අල්ප වූ ලාභසත්කාරමය වූ යම් ඉද්ධියෙක් වී ද එය මම් එදා නිග්‍රහ කළ කල්හි හැරපියා බුදුසස්නෙහි පැවිදි වීමි.

378. පෙර කාමලොකය පෙරටු කොට සිටියෙම් යාගයෙන් සතුටු වූයෙම් පසුවැ (සුගත්සස්නෙහි සිට) රාගයත් ද්වෙෂයත් මොහයත් (නිරවශෙෂ කොට) නසාලීමි.

379. (දැන්) පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දනිමි.(මා විසින්) දිවැස් පිරිසුදු කරන ලද. (මම) ඉද්ධි ඇතියෙම් පරසිත් දන්නෙමි දිව්‍යශ්‍රොත්‍රඥනය ද ලත්මි.

380. මම් යම් අර්ථයක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම සස්නෙහි පැවිදි වීම් ද සියලු සංයොජනයන්ගේ ක්‍ෂය වූ ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දැ’යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් උරුවෙලකස්සප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

උරුවෙලකස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 2

381. වී කොටුගුලෙහි තබනලද, හැල් කලවිටෙහි රුස් කොට තබන ලද, පිඬු නො ලබමි. මම් කෙසේ සානෙම් ද? (දිවි රක්නෙම් දැ?යි පාපී මාර කියයි.)

382. පහන්සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාතීත නො වූ බුදුන් සිහි කරව, (එරණ-ලක්‍ෂණ) ප්‍රීතියෙන් පතළ සිරිරින් යුතු වැ හැම කල්හි නැගිසිටි සිත් ඇති වව.

383. පහන් සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාතීත නො වූ දහම් සිහි කරව, ප්‍රීතියෙන් පතළ සිරිරින් යුතු වැ හැම කල් නිරතුරු නැගිසිටි සිත් ඇති වව.

384 පහන්සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාතීත නො වූ සඟුන් සිහි කරව. ප්‍රීතියෙන් පතළ සිරිරින් යුතු වැ හැම කල්හි නැගිසිටි සිත් ඇති වව. (තෙරණුවෝ තමනට ඔවා දෙති.)

385. (තෙපි) අබ්වස්හි වාස කරන්නවු යැ. මේ හෙමන්තික රාත්‍රිහු සීතයහ. සීතයෙන් මඩනාලදු වැ නහමක් නැසෙව. තෙපි වසන-ලද කවුළු ඇති වෙහෙරට පිවිසෙව. (පාපිමාර කියයි.)

386. සතර අප්‍රමාණ්‍යයන් (බ්‍රහ්මවිහාරයන්) පහස්නෙමි. (කලින් කල සමවදනෙමි.) එයින් (උපන්) සුව ඇති වැ වාස කරන්නෙමි. මම් ආනෙඤ්ජ සමාපත්ති ඇති වැ වාස කරන්නෙම් සීතයෙන් නො නස්නෙමි’යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් තෙකිච්ඡකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

තෙකිච්ඡකානිස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 3

387. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
පරිහායති සද්ධම්මා මච්ඡො අප්පොදකෙ යථා.

388. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
න විරූහති සද්ධම්මෙ ඛෙත්තෙ බීජංව පූතිකං.

389. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
ආරකා හොති නිබ්බානා, ධම්මරාජස්ස සාසනෙ.

390. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
න විහායති සද්ධම්මා මච්ඡො බව්හොදකෙ යථා.

391. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සො විරූහති සද්ධම්මෙ ඛෙත්තෙ බීජංව භද්දකං.

392. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සන්තිකෙ හොති නිබ්බානං ධම්මරාජස්ස සාසනෙ’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහානාගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

මහානාගත්ථෙරගාථා.

6. 1. 4

393. කුල්ලො සිවථිකං ගන්ත්වා අද්දස ඉත්ථිමුජ්ඣිතං,
අපවිද්ධං සුසානස්මිං ඛජ්ජන්තිං කිමිහී ඵුටං.

394. ආතුරං අසුචිං පූතිං පස්ස කුල්ල සමුස්සයං,
උග්ඝරන්තං පග්ඝරන්තං බාලානං අභිනන්දිතං.

395. ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන ඤාණදස්සනපත්තියා,
පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං තුච්ඡං සන්තරබාහිරං.

396. යථා ඉදං තථා එතං, යථා එතං තථා ඉදං,
යථා අධො තථා උද්ධං යථා උද්ධං තථා අධො.

397. යථා දිවා තථා රත්තිං යථා රත්තිං තථා දිවා,
යථා පුරෙ තථා පච්ඡා යථා පච්ඡා තථා පුරෙ.

398. පඤ්චඞ්ගිකෙන තුරියෙන න රතී හොති තාදිසී,
යථා එකග්ගචිත්තස්ස සම්මා ධම්මං විපස්සතො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුල්ලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

කුල්ලත්ථෙරගාථා.

6. 1. 3

387 යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් විද්‍යමාන නො වේ ද, (හෙතෙම) දියත්තෙහි මසකු සෙයින් සදහමින් පිරිහෙයි.

388. යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද, හේ කෙතෙහි කුණුවූ බිජුවට සෙයින් සදහම්හි නො වැඩේ.

389. යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද, හේ ධර්මරාජයන් ගේ සස්නෙහි නිවනින් දුරු වෙයි.

390. යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් විද්‍යමාන වේ ද, හේ දියබෙහි මසකු සෙයින් සදහමින් නො පිරිහෙයි.

391. යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් ඇද්ද, හේ කෙත්හි සොඳුරු බිජුවට සෙයින් සදහම්හි වැඩෙයි.

392. යමක්හට සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් ඇද්ද, හේ ධර්මරාජයන්ගේ සස්නෙහි නිවන් ළඟ මැ වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහානාග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මහනාග ස්ථවිරගාථා යි

6 1. 4

393. කුල්ල තෙරණු වූ මම් අමුසොහොනට ගොස් සොහොන්හි හැරපියනලද කාමීන් විසින් පැතිරගෙන කහුලබන සත්‍රියක දිටිමි.

394. කුල්ල තෙරණුවනි, දුකින් පෙළනලද අපවිත්‍ර වූ කුණු වූ (උඩු වණමුවින් අසුචි) ඉතිරෙන (යටි වණමුවින් අසුචි) වැගිරෙන (අඥ-පුහුදුන්) බාලයන් විසින් (තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටීන්) අභිනිවෙශ කොට සතුටු වනලද සිරුර බලව.

395. විදර්ශනාඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මාදර්ශය ගෙන මාර්ගඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්ශනයාගේ අධිගමය පිණිස සිස්වූ ඇතුළු බැහැරි සහිත මෙකාය ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කෙළෙමි

396. මෙකය යම්සේ ද තෙල කය එසේ යැ, තෙල කය යම්සේ ද මෙකාය එසේ යැ, (නාභියෙන් යට) අධඃකාය යම්සේ ද (නාභියෙන් මතු) ඌර්ධ්වකාය එසේ යැ උඩුකය යම්සේ ද යටිකය එසේ යි.

397. මෙකය දවහල්හි (අසුචි වගුරනුයේ) යම්සේ ද රාත්‍රියෙහි එසේ යැ, රාත්‍රියෙහි යම්සේ ද දහවල්හි එසේ යැ පෙර (තරුණකාලයෙහි අසුචි වගුරනුයේ) යම්සේ ද පසු (මහලු කල්හි) එසේ යැ. පසුකල්හි යම්සේ ද පෙරකල්හි එසේ යි.

398. යම්සේ එකඟසිත් ඇති මැනැවින් සකන්ධයන්ගේ උදයව්‍යය දක්නාහට යම් බඳු ධර්මරතියක් වේ ද එවන් රතියක් පසඟතුරු-ගොසින්දු නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කුල්ල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

කුල්ල ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 5

399. මනුජස්ස පමත්තචාරිනො තණ්හා වඩ්ඪති මාලුවා විය,
සො පලවතී හුරා හුරං ඵලමිච්ඡං ව වනස්මිං වානරො.

400. යං එසා සහතෙ[1] ජම්මී තණ්හා ලොකෙ විසත්තිකා,
සොකා තස්ස පවඩ්ඪන්ති අභිවට්ඨං ව බීරණං.

401. යො චෙතං[2] සහතෙ ජම්මිං තණ්හං ලොකෙ දුරච්චයං,
සොකා තම්හා පපතන්ති උදබින්දුව පොක්ඛරා.

402. තං වො වදාමි භද්දං වො යාවන්තෙත්ථ සමාගතා,
තණ්හාය මූලං ඛණථ උසීරත්ථොව බීරණං,
මා වො නළං ව සොතො ව මාරො භඤ්ජි පුනප්පුනං.

403. කරොථ බුද්ධවචනං ඛණො වො[3] මා උපච්චගා,
ඛණාතීතා හි සොචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා.

404. පමාදො රජො සබ්බදා[4] පමාදානුපතිතො රජො,
අප්පමාදෙන විජ්ජාය අබ්බහෙ සල්ලමත්තනො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාලුඞ්ක්‍යපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

මාලුඞ්ක්‍යපුත්තත්ථෙරගාථා

6. 1. 6

405 පණ්ණවීසති වස්සානි යතො පබ්බජිතො අහං,
අච්ඡරාසඞ්ඝාතමත්තම්පි චෙතොසන්තිමනජ්ඣගං.

406. අලද්ධා චිත්තස්සෙකග්ගං කාමරාගෙන අද්දිතො,[5]
බාහා පග්ගය්හ කන්දන්තො විහාරා උපනික්ඛමිං.

407. සත්ථං වා ආහරිස්සාමි කො අත්ථො ජීවිතෙන මෙ,
කථං හි සික්ඛං පච්චක්ඛං කාලං කුබ්බෙථ මාදිසො.

408. තදාහං ඛුරමාදාය මඤ්චකම්හි උපාවිසිං,
පරිනීතො ඛුරො ආසි ධමනිං ඡෙත්තුමත්තනො.

409. තතො මෙ මනසීකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

410. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සප්පදාසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සප්පදාසත්ථෙරගාථා.

---

1 සහති - PTS 2 යො වෙතං - ප 3 වෙ - PTS
4 පමාදො රජො - ප, PTS 5 අට්ටිතො - සීමු 1, 2

6. 1. 5

399 ප්‍රමාදචර්‍ය්‍යා ඇති සත්ත්වයාගේ තෘෂ්ණාව මාලුවාලතාවක් සෙයින් වැඩෙයි. හෙතෙම වනයෙහි ඵල කැමැති වඳුරකු මෙන් භවයෙන් භවයට දිව යෙයි.

400. ලෝකයෙහි විසත්තිකා යයි කියනලද තෙල ලාමක වූ (ෂඩ්ද්වාරික) තෘෂ්ණා තොමෝ යම් පුද්ගලයකු මැඩලා ද ඔහට ශොකයෝ වැසි වට බෙරු තණ (සැවැන්න) සෙයින් වැඩෙති.

401. ලොවැ යමෙක් එකාන්තයෙන් ඉක්මවාලිය නොහැකි තෙල ලාමක තෘෂ්ණාව මැඩලා ද, ඔහු කෙරෙන් ශොකයෝ පොකුරු-පතින් දියබිඳු සෙයින් ගිලිහෙති.

402. මෙහි යම් පමණ රැස්වූහු ද ඒ තොපට කියමි. තොපට යහපතෙක් මැ වේවා. (තෙපි) සුවඳහොට කැමැතියකු බෙරුතණ සෙයින් තෘෂ්ණාවගේ මුල් සිඳිවූ.

403. මාර තෙම තොප නදීශ්‍රොතස (ගං ඉවුරෙහි නැගි) හුණ-පඳුරක් සෙයින් පුනපුනා නහමක් නසාවා. බුද්ධවචනය කරවූ. (බුද්ධොත්පාදක්ෂණාදි) ක්ෂණය තොප නහමක් ඉක්මියා. යම් හෙය-කින් ක්ෂණය ඉක්මවූවාහු නිරැහි උපන්නාහු සොවිත්ද එහෙයිනි.

404. (රූපාදි අරමුණෙහි සිහිමුලාව යයි කියනලද) ප්‍රමාදය රජසෙකි. (රාගාදි) රජස් ප්‍රමාද විසින් වැටුණේ වෙයි. අප්‍රමාදයෙන් (සම්‍යක්-සමෘතියෙන්) අභින්මාශීවිද්‍යායෙන් තමාගේ (හෘදයනිඃශ්‍රිත රාගාදි) ශල්‍යය උදුරන්නේ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් මාලුඞ්ක්‍යපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මාලුඞ්ක්‍යපුත්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 6

405. මම යම් දවසෙක පටන් පැවිදි වීම් ද (ඒ මේ) පස්විසි වස මුළුල්-ලෙහි අසුරුසනක් පමණ කාලයකුදු චිත්තසමාධානයක් නො ලත්මි.

406. කාමරාගයෙන් මඩනාලද්දෙම් සිත්හි එකගබවක් නො ලැබ දෙඅත් (මුදුනෙහි) බැඳගෙන හඬමින් (නිවස්නා) වෙහෙරින් බැහැර නික්මියෙමි.

407. (දිවි හරනට) ශස්ත්‍රයක් හෝ ගන්නෙමි (සැතින් පැහැරපියමි.) මාගේ ජීවිතයෙන් කවර අර්ථයෙක් ද, මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කෙරෙමින් (ගිහි වැ) කළුරිය කරන්නේ ද?

408. එදවසැ (ජීවිතයෙහි කලකිරුණු) මම් කරය ගෙන යහනෙහි හිඳගතිමි. (මා විසින්) තමාගේ ගලනහර සිඳින්නට කරය ගලයෙහි එළවානබනලද්දේ විය.

409. ඉක්බිති මට යොනිසො මනසිකාරය උපන, ආදීනව පහළ වී, නිර්වේදඥනය (සිත්හි) පිහිටියේ යැ.

410. ඉක්බිති (විදර්ශනාඥනයට අනතුරු වැ) මාගේ සිත් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් සප්පදාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සප්පදාස ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 7

411. උට්ඨෙහි[1] නිසීද කාතියාන
මා නිද්දාබහුලො අහු ජාගරස්සු,
මා තං අලසං පමත්තබන්ධු
කූටෙනෙව ජිනාතු මච්චුරාජා.

412. සයථාපි[2] මහාසමුද්දවෙගො
එවං ජාතිජරාතිවත්තතෙ තං,
සො කරොහි සුදීපමත්තනො ත්වං
න හි තාණං තව විජ්ජතෙව අඤ්ඤං.

413. සත්ථා හි විජෙසි මග්ගමෙතං
සඞ්ගා ජාතිජරාභයා අතීතං,[3]
පුබ්බාපරරත්තමප්පමත්තො
අනුයුඤ්ජස්සු දළ්හං කරොහි යොගං.

414. පුරිමානි පමුඤ්ච බන්ධනානි
සඞ්ඝාටිඛුරමුණ්ඩභික්ඛභොජී,
මා ඛිඩ්ඩාරතිඤ්ච නිද්දං[4]
අනුයුඤ්ජිත්ථ ඣාය කාතියාන.[5]

415. ඣායාහි ජිනාහි කාතියාන
යොගක්ඛෙමපථෙසු කොවිදොසි,
පප්පුය්‍ය අනුත්තරං විසුද්ධිං
පරිනිබ්බාහිසි වාරිනාව ජොතී.

416. පජ්ජොතිකරො පරිත්තරංසො
වාතෙන විනම්‍යතෙ ලතාව,
එවම්පි තුවං අනාදියානො
මාරං ඉන්දසගොත්ත නිද්ධුනාහි,
සො වෙදයිතාසු වීතරාගො
කාලං කඞ්ඛ ඉධෙව සීතිභූතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කාතියානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කාතියානත්ථෙරගාථා.

6. 1. 8

417. සුදෙසිතො චක්ඛුමතා බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා,
සබ්බස යොජනාතීතො සබ්බවට්ටවිනාසනො.

418. නිය්‍යානිකො උත්තරණො තණ්හාමූලවිසොසනො,
විසමූලං ආඝාතනං ඡෙත්වා පාපෙති නිබ්බුතිං.

419. අඤ්ඤාණමූලභෙදාය කම්මයන්තවිඝාටනො,
විඤ්ඤාණානං පරිග්ගහෙ ඤාණවජිරනිපාතනො.

---

1 උට්ඨාහි - PTS 2 සෙය්‍යථාපි - මජසං 3 අතීතා - සීමු 1, 2
4 මා ඛිඩ්ඩාරතිං ච මා නිද්දං - මජසං, PTS 5 අනුයුඤ්ජිත්ථ කාතියාන - ච
අනුයුඤ්ජත්ථ ඣායාය කාතියාන - PTS.

6. 1. 7

411. කාතියානයෙනි, (සයනයෙන්) නැගී සිටුව, (පලක් බැඳ) හිඳුව, නිද්‍රා බහුල නොවව, ජාගරියානුයොගයෙහි යෙදෙව, මුලාසී ඇතියනට නෑ වූ මාර තෙම අලස වූ තොප වඤ්චනායෙන් මෙන් නො දිනාවා.

412. මහාසමුද්‍රයාගේ තරඞ්ගවෙගය යම්සේ ද එසෙයින් මැ ජාතියත් ජරාවත් (කුසීදභාවයෙන් මඩනාලද) තොප මැඩගෙන යයි. ඒ තෙපි තමනට (අර්හත්ඵල සඞ්ඛ්‍යාත) මනා ප්‍රතිෂ්ඨාව කරව. යම් හෙයකින් අනෙක් පිහිටෙක් තොපට නැත්තේ මැ වේ ද එහෙයිනි.

413. යම් හෙයෙකින් ශාස්තෲන් වහන්සේ (රාගාදි) සඞ්ගයෙන් ද ජාතිජරාභයින් ද ඉක්මගිය තෙල ආර්‍ය්‍යමාර්ගය දිනූ සේක් ද එහෙයින් (මාර්‍ගාධිගමය පිණිස) පූර්‍වපශ්චිම යාමයෙහි අප්‍රමාද වැ අනුයොග කරව. දැඩි වැ යොගභාවනා කරව.

414. කාතියානයෙනි, පළමු (කාමගුණ) බන්ධනයන් මුදව, සඟල සිවුරු දරනුයේ කරයෙන් මුඩු කළ හිස් ඇති වැ භික්ෂාහාර වළඳනුයේ ක්‍රීඩාරතියෙහිත් නිද්‍රායෙහිත් නො යෙදෙව, ධ්‍යාන කරව.

415. කාතියානයෙනි, ධ්‍යාන කරව, (කෙලෙසුන්) දිනව, නිවන්-මඟෙහි (බොධපාක්ෂිකධර්‍මයෙහි) නිපුණ වව, අනුත්තර විශුද්ධියට (අර්හත්වයට) පැමිණ ජලයෙන් ගිනි සෙයින් පිරිනිවෙව.

416. මඳ වූ ගිනිසිළු ඇති පහන ලතාවක් මෙන් වායුව විසින් විධ්වංසන කරනුලැබෙයි. එසෙයින් මැ තෙපි උපාදාන නො කරනුයේ ඉන්ද්‍රයාට බඳු ගොත්‍ර ඇති මරහු විධ්වංසන කරව. එ තෙපි වෙදනායෙහි පහ වූ ඡන්දරාග ඇති වැ මෙ අත්බැව්හි මැ නිවිරේ පරිනිර්‍වාණකාලය බලව යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කාතියාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කාතියාන ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 8

417. පසැස් ඇති සූර්‍ය්‍යබන්ධු වූ බුදුරදුන් විසින් හැම සංයොජනයන් ඉක්මගිය හැම (කර්‍ම, කෙලශ, විපාක) වර්‍ත්ත නසනසුලු (ආර්‍ය්‍යමාර්‍ගය) මොනොවට දෙසනලදි.

418. නෛර්‍ය්‍යාණික වූ, (සංසාරමහොඝයෙන්) තරවන, තෘෂ්ණාවගේ මුල් වියළවන ආර්‍ය්‍යමාර්ගය දුකට මුල් වූ ආඝාතන සඞ්ඛ්‍යාත කර්‍මකෙලශය සිඳ නිවනට පමුණුවයි.

419. අඥනයාගේ මූල් සිඳුනා පිණිස (දෙසනලද) කර්‍ම (ආත්මභාව) යන්ත්‍රය නසාලන, (කාමභවාදියෙහි) විඥනයන්ගේ ග්‍රහණය එළඹසිටි කල්හි මාර්‍ගඥන නමැති වජ්‍රය හෙලන-

420. වෙදනානං විඤ්ඤපනො[1] උපාදානප්පමොචනො,
භවං අඞ්ගාරකාසුං ච ඤාණෙන අනුපස්සකො

421. මහාරසො සුගම්භීරො ජරාමච්චුනිවාරණො,
අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො දුක්ඛූපසමනො සිවො.

422. කම්මං කම්මන්ති ඤත්වාන විපාකං ච විපාකතො,
පටිච්චුප්පන්නධම්මානං යථා වා ලොකදස්සනො
මහාඛෙමඞ්ගමො සන්තො පරියොසානභද්දකො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මිගජාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගජාලත්ථෙරගාථා.

6. 1. 9

423. ජාතිමදෙන මත්තාහං භොගඉස්සරියෙන ච,
සණ්ඨානවණ්ණරූපෙන මදමත්තො අචාරිහං.

424. නාත්තනො සමකං කඤ්චි අතිරෙකං ච මඤ්ඤිසං,
අතිමානහතො බාලො පත්ථද්ධො උස්සිතද්ධජො.

425. මාතරං පිතරඤ්චාපි අඤ්ඤෙපි ගරුසම්මතෙ,
න කඤ්චි අභිවාදෙසිං මානත්ථද්ධො අනාදරො.

426. දිස්වා විනායකං අග්ගං සාරථීනං වරුත්තමං,
තපන්තමිව ආදිච්චං භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතං.

427. මානං මදං ච ඡඩ්ඩෙත්වා විප්පසන්නෙන චෙතසා,
සිරසා අභිවාදෙසිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

428. අතිමානො ච ඔමානො පහීනා සුසමූහතා,
අස්මිමානො සමුච්ඡින්නො සබ්බෙ මානවිධා හතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජෙන්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජෙන්තත්ථෙරගාථා.

6. 1. 10

429. යදා නවො පබ්බජිතො ජාතියා සත්තවස්සිකො,
ඉද්ධියා අභිභොත්වාන පන්නගින්දං මහිද්ධිකං.

430. උපජ්ඣායස්ස උදකං අනොතත්තා මහාසරා,
ආහරාමි තතො දිස්වා මං සත්ථා එතදබ්‍රවි.

431. සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස ආගච්ඡන්තං කුමාරකං,
උදකුම්භකමාදාය අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං.

1. විඤ්ඤපනො - PTS

420. වේදනාවන් (දුඃඛාදිවශයෙන් ඇති සැටි) හඟවන, (කාමාදි) උපාදානයන්ගෙන් (චිත්තසන්තානය) මුදාලන, භවය අඞ්ගාරකර්ෂූවක් (අඟුරුවළක්) සෙයින් මාර්ගඥානයෙන් දක්වන-

421. (ශාන්තප්‍රණීත බැවින් හෝ පරිශුද්ධ ස්වභාවයෙන් සාමඤ්ඤඵල සම්පත්තීන් හෝ) මහාරස ඇති ඉතා ගැඹුරු වූ, ජරාමරණ වළහන (සසර) දුක් සන්හිඳුවන ක්ෂේම වූ ආර්‍යය අෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය (දෙසනලදි.)

422. ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයන් කෙරෙහි කර්මය 'කර්ම යැ' යි දැන විපාක ද විපාක විසින් දැන ඇති සැටියෙන් ඥානාලෝකය දක්වන, (සත්ත්වයන්) මහත් වූ (නිර්වාණ) ක්ෂේමයට පමුණුවන (කෙලෙශ දරථ සන්හිඳුවන හෙයින්) ශාන්ත වූ පර්‍යවසාන කල්‍යාණ වූ (ආර්‍ය අෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය දෙසනලදි.)

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මිගජාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මිගජාල ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 9

423. මම් ජාතිමදයෙනුදු භොගසම්පත්තියෙනුදු ඓශ්වර්‍යසම්පත්තියෙනුදු මත් වූයෙම් පැහැසටහන් රුවිනුදු තදන්‍ය මදයෙනුදු මත් වැ හැසුරුණෙමි.

424. තමා හා සම වූ හෝ වැඩිසිටි හෝ කිසිවකු නො සිතීමි. බාල වූයෙම් අතිමානයෙන් නටුයෙම් ඉතා තදමත් ඇතියෙම් නගනලද මානධ්වජ ඇතියෙම්-

425. මව හෝ පියා හෝ 'ගරු කටයුතු යැ'යි සම්මත වූ අන්‍ය වූ හෝ කිසිවකු තදමත් ඇතියෙම් ආදර රහිත වූයෙම් අභිවාදන නො කෙළෙමි.

426. (වෛනෙය ජනයන්) විනයන කරන අග්‍ර වූ පුරුෂදම්‍යසාරථීන් අතුරෙහි ඉතා උතුම් වූ දිලියෙන හිරු බඳු, මහණගණා විසින් පෙරටු කරනලද ශාස්තෘන් වහන්සේ දැක-

427. මානයත් මදයත් හැරපියා පහන්සිතින් යුතු වැ හැම සත්නට උතුම් වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ සිරසින් අභිවාදන කෙළෙමි.

428. (මාගේ) සෙය්‍යමානය ද හීනමානය ද ප්‍රහීණ වූහ. මොනොවට උපුරාපියනලදහ. අස්මිමානය මොනොවට සිඳුනාලද යැ. සියලු මානකොට්ඨාසයෝ නසනලදහ'යි.

මෙසේ පුරොහිතපුත්‍ර ආයුෂ්මත් ජේන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

ජේන්ත ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 10

429. යම් දවසෙක අලුත පැවිදි වූයෙම් උපතින් සත්හැවිරිදි වූයෙම් මහත් සෘද්ධි ඇති නාරජහු ඉදුහයෙන් අභිභවන කොට (මැඩලා)-

430. නුතත් දහතලායෙන් උපාධ්‍යායන් වහන්සේට දිය ගෙන එම් ද එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දැක මෙල කාරුණ වදාළහ:

431. ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙ කුමරහු දියකළය ගෙන සන්හුන් සිතැති වැ එන්නා බලව.

432. පාසාදිකෙන වත්තෙන කල්‍යාණඉරියාපථො,
සාමණෙරොනුරුද්ධස්ස ඉද්ධියා ච විසාරදෙ.

433. ආජානීයෙන ආජඤ්ඤො සාධුනා සාධුකාරිතො,
විනීතො අනුරුද්ධෙන කතකිච්චෙන සික්ඛිතො.

434. සො පත්වා පරමං සන්තිං සච්ඡිකත්වා අකුප්පතං,
සාමණෙරො ස සුමනො මා මං ජඤ්ඤාති ඉච්ඡතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමනත්ථෙරගාථා

6. 1. 11

435. වාතරොගාභිනීතො ත්වං විහරං කානනෙ වනෙ,
පවිද්ධගොචරෙ ලූඛෙ කථං භික්ඛු කරිස්සසි.

436. පීතිසුඛෙන විපුලෙන ඵරිත්වාන සමුස්සයං,
ලූඛම්පි අභිසම්භොන්තො විහරිස්සාමි කානනෙ.

437. භාවෙන්තො සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
ඣානසොඛුම්මසම්පන්නො විහරිස්සං අනාසවො.

438. විප්පමුත්තං කිලෙසෙහි සුද්ධචිත්තං අනාවිලං,
අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛන්තො විහරිස්සං අනාසවො.

439. අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ච යෙ මෙ විජ්ජිංසු ආසවා,
සබ්බෙ අසෙසා උච්ඡින්නා න ච උප්පජ්ජරෙ පුන.

440. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
දුක්ඛක්ඛයො අනුප්පත්තො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා න්හාතකමුනිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

න්හාතකමුනිත්ථෙරගාථා.

6. 1. 12

441. අක්කොධස්ස කුතො කොධො දන්තස්ස සමජීවිනො,
සම්මදඤ්ඤා විමුත්තස්ස උපසන්තස්ස තාදිනො.

442. තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුද්ධං පටිකුජ්ඣති,
කුද්ධං අප්පටිකුජ්ඣන්තො සඞ්ගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

443. උභින්නමත්ථං චරති අත්තනො ච පරස්ස ච,
පරං සඞ්කුපිතං ඤත්වා යො සතො උපසම්මති.

444. උභින්නං තිකිච්ඡන්තානං අත්තනො ච පරස්ස ච,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොවිදා.

432. ප්‍රසාද එළවන ආචාර වතින් සපත් ඉරියව් ඇති, අනුරුද්ධයන්ගේ හෙරණ තෙම ඍද්ධියෙහි ද විශාරද වෙයි.

433. පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨ වූ (ආත්මහිත පරහිත සාධනයෙන්) සාධු වූ, කළු (සියුම්ඟ) කිස ඇති අනුරුද්ධයන් විසින් විනයන කරනලද හික්මවනලද (එහෙයින් මැ) පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨ වූ යහපත් කරවනලද-

434. ඒ සුමන සාමණේර පරම ශාන්තියට පැමිණ අර්හත්ඵලය සාක්ෂාත් කොට 'මා (ක්ෂීණාස්‍රව යැ'යි අනෙකෙක්) නො දනීව'යි කැමැති වේ යයි (බුදුහු වදාළහ'යි.)

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සුමන ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 11

435 මහණ, දුර්ලභප්‍රත්‍යය ඇති රූක්ෂ වූ මහවෙනෙහි වසන තෝ වාතරොගයෙන් අවසභාවයට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වාස කරන්නෙහි ද?

436. මහත් වූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ශරීරය පතුරුවාගෙන ප්‍රත්‍යය රූක්ෂය පවා මැඩලමින් වනයෙහි වාස කරන්නෙමි.

437. සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද (ශ්‍රද්ධාදී) පඤ්චෙන්ද්‍රියයන් ද (ශ්‍රද්ධාදී) පඤ්චබලධර්මයන් ද වඩමින් ධ්‍යානසූක්ෂ්මභාව සඞ්ඛ්‍යාත අරූපධ්‍යාන සමපන්න වූයෙම් ආස්‍රව රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.

438. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු නො කැලඹුණු ශුද්ධචිත්තය එක්වත් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කෙරෙමින් ආස්‍රව රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.

439. මාගේ අධ්‍යාත්ම වූත් බාහ්‍ය වූත් යම් ආස්‍රව කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහු ද එ හැම ශෙෂ රහිත වැ සිඳුනාලද්දාහු යළි නූපදනාහ.

440. පඤ්චස්කන්ධයෝ පිරිසිඳ දන්නාලද්දාහු සිඳුනාලද මුල් ඇති වැ සිටිති. දුඃඛක්ෂයට පැමිණියෙමි. මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැතැයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් න්හාතකමුනි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

න්හාතකමුනි ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 12

441. ක්‍රොධ රහිත වූ (රහත් මගින් ඉඳුරන් දමනය කිරීමෙන්) දාන්ත වූ සම වූ දිවිපැවැතුම් ඇති මැනැවින් දතයුතු දහම් දැනැ (ආස්‍රවයෙන්) විමුක්ත වූ උපශාන්ත වූ (ඉටු අනිටු අරමුණෙහි නො සැලෙන) තාදී ගුණ ඇත්තාහට ක්‍රොධයෙක් කොයින් ද?

442. යමෙක් තමා කෙරෙහි කිපියහුට පෙරළා කිපේ ද එයින් ඔහට මැ ඉතා අයහපතෙක් වෙයි. කිපියහුට පෙරළා නො කිපෙන්නේ දුර්ජය (ක්ලෙශ) සඞ්ග්‍රාම දිනයි.

443. යමෙක් මෙරමා කිපියා දැනැ සිහි ඇති වැ (උපෙක්ෂායෙන්) ඉවසා ද හෙතෙම තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට හිතයක් කරයි.

444. යම් කෙනෙක් (ආර්ය ආචාර) ධර්මයෙහි නො නිපුණ වෙත් ද ඒ බාලජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට (ක්‍රොධව්‍යාධි හරනට) පිළියම් කරන එ පුද්ගල 'බාලයෙකැ'යි හඟිති.

445. උප්පජ්ජෙ තෙ[1] සචෙ කොධො ආවජ්ජ කකචූපමං,
උප්පජ්ජෙ චෙ රසෙ තණ්හා පුත්තමංසූපමං සර.

446. සචෙ ධාවති චිත්තං තෙ කාමෙසු ච භවෙසු ච,
ඛිප්පං නිග්ගණ්හ සතියා කිට්ඨාදං විය දුප්පසු'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බ්‍රහ්මදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බ්‍රහ්මදත්තත්ථෙරගාථා.

6. 1. 13

447. ඡන්නමතිවස්සති විවටං නාතිවස්සති,
තස්මා ඡන්නං විවරෙථ එවං තං නාතිවස්සති.

448. මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
තණ්හාසල්ලෙන ඔතිණ්ණො ඉච්ඡාධූපායිතො[2] සදා.

449. මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො පරික්ඛිත්තො ජරාය ච,
හඤ්ඤති නිච්චමත්තාණො[3] පත්තදණ්ඩො'ව තක්කරො.

450. ආගච්ඡන්තග්ගිඛන්ධා'ව මච්චු ව්‍යාධි ජරා තයො,
පච්චුග්ගන්තුං බලං නත්ථි ජවො නත්ථි පලායිතුං.

451. අමොඝං දිවසං කයිරා අප්පෙන බහුකෙන වා,
යං යං විජහතෙ[4] රත්ති තදූනං තස්ස ජීවිතං.

452. චරතො තිට්ඨතො වා පි ආසීනසයනස්ස වා,
උපෙති චරිමා රත්ති න තෙ කාලො පමජ්ජිතු'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමණ්ඩො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමණ්ඩත්ථෙරගාථා.

1 උප්පජ්ජතෙ - සිමු 1, 2 සයා, PTS 2. ඉච්ඡාධූමායිතො - සිමු 1, 2.
3 නිච්චමත්තානො - සිමු 1, 2. 4. විරහතො - සිමු 1, 2. විහරතෙ - ප

445. ඉදින් (කමටහන්හි යෙදෙන තොපට) ක්‍රොධය උපදී නම් (බුදුන් වදාළ) කකචූපම අවවාද මෙනෙහි කරව. ඉදින් රසයෙහි තෘෂ්ණා උපදී නම් පුත්‍රමාංශොපමාව සිහි කරව

446. ඉදින් තොපගේ සිත පස්කම් ගුණයෙහි ද (කාමාදි) භවයෙහි ද දිවේ නම් (එසඳ) වහා සිහියෙන් ගොයම් කන නපුරු ගොනකු සෙයින් නිගනුව'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 13

447. (ආපත්ති අනාරොචන විසින්) ප්‍රතිච්ඡන්න වූයේ අතිශයින් (ආපත්ති - කෙලශ) වර්ෂා කෙරෙයි (තෙමාලයි). විවෘත වූයේ නො වසී. එහෙයින් ප්‍රතිච්ඡන්නය විවෘත කරන්නේ යෑ. මෙසේ ඒ ප්‍රතිච්ඡන්නය (ඇවැත්වැසි - කෙලෙස්වැසි) නො වසී.

448. හැම කල්හි සත්ත්වලොකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යෑ. ජරාව විසින් පිරිවරනලද්දේ යෑ. තෘෂ්ණාශල්‍ය විසින් බැසැගන්නා ලද්දේ යෑ. (අරමුණු පතන) ඊර්ෂ්‍යාව විසින් තවනලද්දේ යි.

449. සත්ත්වලොකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යෑ. ජරාව විසින් පිරිකෙව් ද කරනලද්දේ යෑ. පැමිණි දඬුවම් ඇති සොරකු සෙයින් අසරණ වැ නිරතුරු පෙළෙයි.

450. මරණ යෑ ව්‍යාධි යෑ ජරා යෑ යන තිදෙන ගිනිකඳු සෙයින් එති. ප්‍රතිමල්‍ල වැ පෙරට යන්නට බලයෙක් නැත. (පිටුපෑ) පලායන්නට ජවයෙක් නැති

451. මඳින් හෝ බෙහෙවින් හෝ (කරනලද විදර්ශනා මනසිකාර-යෙන්) දවස නො සිස් කරන්නේ යෑ. යම් යම් රාත්‍රියක් ඉක්මවා ද එයින් ඔහුගේ ජීවිතය ඌනන වෙයි.

452. යන්නාහට වේවයි සිටුනාහට වේවයි හිඳුනාහට වේවයි ශයනය කරන්නාහට වේවයි පශ්චිමරාත්‍රිය එළැඹෙයි. තොපට පමාවන්නට මේ කල් නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සිරිමණ්ඩ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සිරිමණ්ඩ ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 14

453. දිපාදකොයං අසුචි දුග්ගන්ධො පරිහිරති,
නානාකුණපපරිපූරො විස්සවන්තො තතො තතො.

454. මිගං නිලීනං කූටෙන බළිසෙනෙව අම්බුජං,
වානරං විය ලෙපෙන බාධයන්ති පුථුජ්ජනං.

455. රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉත්ථිරූපස්මිං දිස්සරෙ.

456. යෙ එතා උපසෙවන්ති රත්තචිත්තා පුථුජ්ජනා,
වඩ්ඪෙන්ති කටසිං ඝොරං ආචිනන්ති පුනබ්භවං.

457. යො චෙතා[1] පරිවජ්ජෙති සප්පස්සෙව පදා සිරො,
සො'මං විසත්තිකං ලොකෙ සතො සමතිවත්තති.

458. කාමෙස්වාදීනවං දිස්වා නෙක්ඛම්මං දට්ඨු ඛෙමතො,
නිස්සටො සබ්බකාමෙහි පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සබ්බකාමී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සබ්බකාමිත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

උරුවෙලකස්සපො ච ථෙරො තෙකිච්ඡකාරි ච
මහානාගො ච කුල්ලො ච මාලුඞක්‍යො[2] සප්පදාසකො,
කාතියානො මිගජාලො ජෙන්තො සුමනසව්හයො,
නහාතමුනි බ්‍රහ්මදත්තො සිරිමණ්ඩො[3] සබ්බකාමී ච[4]
ගාථායො චතුරාසීති ථෙරා චෙත්ථ චතුද්දසා'ති.

ඡක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 යො චෙතා - ප, PTS, යො චෙතං - සීමු.1, 2. 2 මාලුඥතො - සීමු 1
3 සිරිමණ්ඩො - සීමු 1 4 සබ්බකාමිකො - PTS

6. 1. 14

453. දෙපා ඇති මෙ කය නොයෙක් කුණපයෙන් පිරුණේ ඒ ඒ ද්වාරයෙන් අසුචි වැගිරෙනුයේ අශුද්ධ වූයේ දුගඳ වූයේ (මල්ගඳ-විලෙවුන් ආදියෙන් සකසා) පරිහරණ කරනු ලැබේ.

454. (දැල් මලපුඩු ආදී) කූටෝපක්‍රමයෙන් සැඟවුණු මුවකු සෙයින් බිලියෙන් මසකු සෙයින් වඳුරුමලයෙන් වඳුරකු සෙයින් (පස්කම්හු) පෘථග්ජනයා පෙළති.

455. මනරම් රූප යැ ශබ්ද යැ රස යැ ගන්ධ යැ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය යැ යන මේ පස්කම්ගුණයෝ ස්ත්‍රීරූපයෙහි දක්නා ලැබෙත්.

456. රාගයෙන් ඇලුණු සිත් ඇති යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීන් සෙවනා කෙරෙත් ද, ඔහු ඝෝර වූ (සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත) සුසානය වඩති. පුනර්භවය රැස් කෙරෙති.

457. යමෙක් තුලුන් (ස්ත්‍රීන්) පාදයෙන් සර්පශීර්ෂයක් මෙන් දුරු කෙරේ ද හෙතෙම ලොවැ මෙ විසත්තිකා සඞ්ඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව සිහි ඇති වැ ඉක්මවයි.

458. කාමයෙහි ආදීනව දැකැ නෛෂ්ක්‍රම්‍යය නිර්භය වශයෙන් දැකැ සියලු (ත්‍රෛභූමක) කාමයෙන් නික්මගියෙමි. මා විසින් ආස්‍රවක්‍ෂය (නිර්වාණය) ලබනලද්දේ සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සබ්බකාමි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සබ්බකාමි ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

උරුවෙලකාශ්‍යප ස්ථවිර යැ, තෙකිච්චකාරී ස්ථවිර යැ, මහානාග ස්ථවිර යැ, කුල්ල ස්ථවිර යැ, මාලුඞ්ක්‍ය ස්ථවිර යැ, සප්පදාසක ස්ථවිර යැ, කාතියාන ස්ථවිර යැ, මිගජාල ස්ථවිර යැ, ජේන්ත ස්ථවිර යැ, සුමන ස්ථවිර යැ, නහාතමුනි ස්ථවිර යැ, බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිර යැ, සිරිමණ්ඩ ස්ථවිර යැ, සබ්බකාමී ස්ථවිර යැ යි මෙහි තෙරහු තුදුස් දෙනෙකි, ගාථා සුවාසුයෙකි.

ඡක්කනිපාතය නිමි.

7. සත්තකනිපාතො

7. 1. 1

459. අලඞ්කතා සුවසනා මාලභාරී[1] විභූසිතා,
අලත්තකකතාපාදා පාදුකාරුය්හ වෙසිකා.

460. පාදුකා ඔරුහිත්වාන පුරතො පඤ්ජලීකතා,
සා මං සණ්හෙන මුදුනා මිහිතපුබ්බං අභාසථ.

461. යුවාසි ත්වං පබ්බජිතො තිට්ඨාහි මම සාසනෙ,
භුඤ්ජ මානුසකෙ කාමෙ අහං විත්තං දදාමි තෙ.

462. සච්චං තෙ පටිජානාමි අග්ගිං වා තෙ හරාමහං,
යදා ජිණ්ණා භවිස්සාම උභො දණ්ඩපරායනා,
උභො පි පබ්බජිස්සාම උභයත්ථ කටග්ගහො.

463. තං ච දිස්වාන යාචන්තිං වෙසිකං පඤ්ජලීකතං,
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසං ව ඔඩ්ඩිතං.

464. තතො මෙ මනසීකාරො යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවො පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

465. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුන්දරසමුද්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුන්දරසමුද්දථෙරගාථා.

7. 1. 2

466. පරෙ අම්බාටකාරාමෙ වනසණ්ඩම්හි භද්දියො,
සමූලං තණ්හමබ්බුය්හ තත්ථ භද්දො ඣායති[2]

467 රමන්තෙකෙ මුතිඞ්ගෙහි[3] වීණාහි පණවෙහි ච,
අහං ච රුක්ඛමූලස්මිං රතො බුද්ධස්ස සාසනෙ.

468. බුද්ධො චෙ[4] මෙ වරං දජ්ජා සො ච ලබ්භෙථ මෙ වරො,
ගණ්හෙහං සබ්බලොකස්ස නිච්චං කායගතං සතිං.

469. යෙ මං රූපෙන පාමිංසු යෙ ච ඝොසෙන අන්වගූ,
ඡන්දරාගවසූපෙතා න මං ජානන්ති තෙ ජනා.

---

1. මාලාභාරී - සීමු මාලධාරී - මජසං, PTS 2. භද්දෙදිඣායායති - සීමු 1 භද්දෙදිඣායාති - සීමු 2 3 මුදිඞ්ගෙහි - සීමු 1, 2
4 ච - සීමු 1, 2, ප, PTS.

7. සත්තකනිපාතය

7. 1. 1

459. (හස්තාභරණ පාදාභරණයෙන්) අලඞ්කෘත වූ (හැදනාලද) සුන්දර වස්ත්‍ර ඇති, (පැලැඳි) මල්දම් ඇති, (මල්ගඳවිලෙවුනින්) සැරසුණු ලාරසින් රඳු පාශුවල ඇති වෙසඟනක් රත්මිරිවැඩි පයලා සිටියා යැ.

460. ඕ තොමෝ වහන්සඟල මුදා ඉදිරියෙහි ඇඳිලි බැඳ සිටියා මුදු මොළොක් මිහිරි තෙපුල් පෙරටු කොට තෙල වදන් කීවා යැ:

461. "පැවිදි වූ තෙපි යෞවන වවු, මාගේ වචනයෙහි සිටුව, මිනිස්කම්-සුව වළඳව, තොපට මම සම්පත් දෙමි.

462. තොපට සත්‍යය පිළිින කෙරෙමි. (සපථ පිණිස) මම තොපට ගිනි හෝ ගෙනෙමි. යම් දවසෙක අපි දෙදෙන මහලු වැ දණ්ඩ-පරායන වමෝ ද, (එකල්හි) දෙදෙන මැ පැවිදි වම්හ. ඒ දෙලොවැ දිනීමෙක් වේයි" කියා යි.

463. අලඞ්කෘත වූ හැදනාලද සුන්දරවස්ත්‍ර ඇති දමනලද මලපුඩුවක් වැනි වූ ඇඳිලි බැඳ අයදනා ඒ වෙසඟන දැක-

464. එහෙයින් මට යොනිසොමනසිකාර උපන, ආදීනව පහළ විය. නිර්වේදඥනය (මාගේ හෘදයෙහි) පිහිටියේ යි.

465. ඉක්බිති මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. බුදු-සසුන් කරනලදු යි"

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුන්දරසමුද්‍ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සුන්දරසමුද්‍ද ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 2

466. භද්‍රිය තෙම ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ අම්බාටක අරම්හි වනලැහැබෙහි අර්හත්ත්ව සහිත තෘෂ්ණාව උපුරා සුන්දර වූයේ එහි ධ්‍යාන කෙරෙයි.

467. ඇතැම් කෙනෙක් මිහිඟුබෙරයෙන් වීණායෙන් පණාබෙරයෙන් රමණය කෙරෙති. මම වූකලි බුදුසසුන්හි ඇලුණෙම් රුක්මුල්හි සිත් අලවා වෙසෙමි.

468. ඉදින් බුදුරජාණන් වහන්සේ මට වරයක් දෙනසේක් නම් ඒ වරයත් (මහාදෙළ සෙයින්) මා විසින් ලබනලද්දේ වී නම් මම මුළුලොවට නිති කායගතාසති භාවනාව ගනිමි.

469. යම් කෙනෙක් (ලකුණොක) රූප හෙතුයෙන් මට අවමන් කළාහු ද යම් කෙනෙකුත් මධුරස්වර හෙතුයෙන් අනුගත වූවාහු (බුහුමන් කළාහු) ද ඡන්දරාග වශයට පමිණි ඒ (දෙවිධ) ජනයෝ මා නො දනිති.

470. අජ්ඣත්තං ච න ජානාති බහිද්ධා ච න පස්සති,
සමන්තාවරණො බාලො ස වෙ ඝොසෙන වුය්හති.

471. අජ්ඣත්තං ච න ජානාති බහිද්ධා ච විපස්සති,
බහිද්ධා ඵලදස්සාවී සො'පි ඝොසෙන වුය්හති.

472. අජ්ඣත්තං ච පජානාති බහිද්ධා ච විපස්සති,
අනාවරණදස්සාවී න සො ඝොසෙන වුය්හතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ලකුණ්ටකභද්දියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ලකුණ්ටකභද්දියත්ථෙරගාථා.

7. 1. 3

473. එකපුත්තො අහං ආසිං පියො මාතු පියො පිතු.
බහූහි වතචරියාහි ලද්ධො ආයාචනාහි ච.

474. තෙ ච මං අනුකම්පාය අත්ථකාමා හිතෙසිනො,
උභො පිතා ච මාතා ච බුද්ධස්ස උපනාමයුං.

475. කිච්ඡා ලද්ධො අයං පුත්තො සුඛුමාලො සුඛෙධිතො,
ඉමං දදාම තෙ නාථ ජිනස්ස පරිචාරකං.[1]

476. සත්ථා ච මං පටිග්ගය්හ ආනන්දං එතදබ්‍රවි,
පබ්බාජෙහි ඉමං ඛිප්පං හෙස්සත්‍යාජානියො අයං.

477. පබ්බාජෙත්වාන මං සත්ථා විහාරං පාවිසී ජිනො,
අනොග්ගතස්මිං සූරියස්මිං තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ.

478 තතො සත්ථා නිරංකත්වා පටිසල්ලානවුට්ඨිතො,
එහි භද්ද'ති මං ආහ සා මෙ ආසූපසම්පදා.

479. ජාතියා සත්තවස්සෙන ලද්ධා මෙ උපසම්පදා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා අහො ධම්මසුධම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දත්ථෙරගාථා.

1 පරිචාරිකං - සිමු. 1, 2

470. ඇතුළතත් නො දනියි, පිටතත් නො දකියි. බාල තෙම හාත් පසින් ආවරණ ඇතියේ යැ මෙ එකත්නෙත් ඝොෂයෙන් අදනා-ලැබේ.

471. යමෙක් ඇතුළත නො දනී ද එතෙකුදුවත් පිටත (ශ්‍රැතියෙන් හෝ ආකල්ප සැලැකීමෙන්) දකී ද පිටත ඵල පමණක් දක්නා හෙ ද ඝොෂයෙන් අදනාලැබේ.

472. යමෙක් ඇතුළතත් (අශෛක්‍ෂශීලාදිගුණ) දනී ද පිටතත් (ආකල්පසමපත්තිආදිය) දකී ද ආවරණ රහිත වැ දක්නා ඒ ආයසී පුද්ගල තෙම ඝොෂයෙන් නො අදනාලැබේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ලකුණ්ටකභද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

ලකුණ්ටකභද්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 3

473. මම බොහෝ ව්‍රතචර්‍යාවන්ගෙන් ද ආයාචනාවන්ගෙන් ද ලබනලද මවුහට ප්‍රිය වූ පියාහට ප්‍රිය වූ එක් මැ පුත්‍රයා වීමි.

474. ඒ මවුත් පියාත් දෙදෙන මට වැඩ කැමැත්තාහු හිත කැමැත්තාහු අනුකම්පා පිණිස මා බුදුරජාණන් වහන්සේ සමීපයට පැමිණවූහ.

475 “ස්වාමීනි, මෙ පුත්‍ර තෙම දුකසේ ලබනලද්දේ යැ, සියුමැලි යැ, සුවසේ වඩනලද්දේ යැ, මොහු අතැවැසි කොට ජින වූ නුඹ වහන්සේට දෙම්හ”යි.

476. ශාස්තෘන් වහන්සේත් මා පිළිගෙන අනඳ තෙරණුවන්ට මෙල කරුණ වදාළහ: “මොහු වහා පැවිදි කරව, මෙ දරු ශ්‍රෙෂ්ඨ පුරුෂ-යෙක් වන්නේ යැ” යි.

477. ශාස්තෘන් වහන්සේ මා පැවිදි කරවා විහාරයට වැඩ වදාළහ. හිරු අස්තයට නො යන තෙක් මැ ඒ විදර්‍ශනාරම්භයෙන් නො බෝ වේලායෙහි මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය.

478. එක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ සමවත් ඵලසමවත් හැරපියා පිළිසලතින් නැඟීසිටි සේක් ‘එව භද්‍රයෙනී’යි මට වදාළහ. ඒ මාගේ උපසම්පදා වී.

479. උපතින් සත්හැවිරිදි වූ මා විසින් උපසම්පත් ලබනලද යැ, ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව ආශ්චර්‍යයී යැ” යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් භද්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

භද්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 4

480 දිස්වා පාසාදඡායායං චඞ්කමන්තං නරුත්තමං,
තත්ථ නං උපසඞ්කම්ම වන්දිසං පුරිසුත්තමං.

481. එකංසං චීවරං කත්වා සංහරිත්වාන පාණයො,[1]
අනුචඞ්කමිස්සං විරජං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

482 තතො පඤ්හෙ අපුච්ඡි මං පඤ්හානං කොවිදො විදූ,
අච්ඡම්භී ච අභීතො ච ව්‍යාකාසිං සත්ථුනො අහං.

483. විස්සජ්ජිතෙසු පඤ්හෙසු අනුමොදි තථාගතො,
භික්ඛුසඞ්ඝං විලොකෙත්වා ඉමමත්ථං අභාසථ.

484. ලාභා අඞ්ගානමගධානං යෙසායං පරිභුඤ්ජති,
චීවරං පිණ්ඩපාතං ච පච්චයං සයනාසනං,
පච්චුට්ඨානං ච සාමීචිං තෙසං ලාභාති චාබ්‍රවි.[2]

485. අජ්ජතග්ගෙ මං සොපාක දස්සනායුපසඞ්කම,[3]
එසා චෙව තෙ සොපාක භවතු උපසම්පදා.

486. ජාතියා සත්තවස්සොහං ලද්ධාන උපසම්පදං,
ධාරෙමි අන්තිමං දෙහං අහො ධම්මසුධම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොපාකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකත්ථෙරගාථා.

7. 1. 5

487. සරෙ හත්ථෙහි භඤ්ජිත්වා කත්වාන කුටිමච්ඡිසං,
තෙන මෙ සරභඞ්ගොති නාමං සම්මුතියා අහු.

488. න මය්හං කප්පතෙ අජ්ජ සරෙ හත්ථෙහි භඤ්ජිතුං,
සික්ඛාපදා නො පඤ්ඤත්තා ගොතමෙන යසස්සිනා.

489. සකලං සමත්තං රොගං සරභඞ්ගො නාද්දසං[4] පුබ්බෙ,
සො'යං රොගො දිට්ඨො වචනකරෙනාතිදෙවස්ස.

490. යෙනෙව මග්ගෙන ගතො විපස්සී
යෙනෙව මග්ගෙන සිඛී ච වෙස්සභූ,
කකුසන්ධකොණාගමනා ච කස්සපො
තෙනඤ්ජසෙන අගමාසි ගොතමො.

1. පණියො - PTS 2 චබ්‍රවී - සීමු 1, 2 3. දස්සනායුපසඞ්කම - සීමු 1, 2 දස්සනායොපසඞ්කම - PTS 4. නාද්දස්සං - සීමු 1.

7. 1. 4

480. ගන්ධකුටිච්ඡායායෙහි සක්මන් කරන පුරුෂෝත්තමයන් වහන්සේ දැක, එහි උන් වහන්සේ කරා එළැඹ පුරුෂෝත්තමයන් වහන්සේ වැන්දෙමි.

481. සිවුර එකස් කොට පෙරෙවැ දෙ අත් එක් කොට (ඇඳිලිබැඳ-ගෙන) හැම සත්නට උතුම් වූ විගතරජස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කෙළෙමි.

482. ඉක්බිති ප්‍රශ්නයෙහි නිපුණ වූ සර්වඥයන් වහන්සේ මාගෙන් කුමාරක ප්‍රශ්නයන් විචාළසේක. මම නො තැතිගත්තෙම් ද නො බිය වූයෙම් ද ශාස්තෲන් වහන්සේට ප්‍රශ්නව්‍යාකරණ (විසඳුන්) කෙළෙමි.

483. පැන විසඳූ කල්හි තථාගතයන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූහ. භික්ෂුසඞ්ඝයා බලා මෙ කරුණ වදාළහ:

484. "මේ සොපාක යම් කෙනකුන්ගේ සිවුරු පිඬුවා ගිලන්පස සෙනසුන් වළඳා නම් ඒ අඟුමගධ දනවු වැසියනට ලාභයෙකි. දැකැ හුනස්නෙන් නැඟීසිටිනු ද සාමීචිකම් ද ඔවුනට ලාභයෙකැ'යි වදාළහ.

485. සොපාකයෙනි, අද පටන් දක්නා පිණිස මා කරා එළැඹෙව. සෝපාකයෙනි, තෙල ප්‍රශ්නව්‍යාකරණය මැ තොපගේ උපසම්පදා වේවා"යි.

486. මම උපතින් සත්හැවිරිදි වූයෙම් උපසම්පත් ලැබැගෙන අන්තිම ශරීර ධරමි. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව ආශ්වර්‍ය්‍ය නියා යැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සොපාක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සොපාක ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 5

487. (මම) හීතණ අතින් බිඳගෙන පන්සලක් කොටගෙන වාස කෙළෙමි. එයින් මට 'සරභඞ්ග' යයි නමෙක් සම්මුතියෙන් විය.

488. අද මට හීතණ අතින් බිඳිනට නො කැප වෙයි. යශස්වී වූ ගොයුම්ගොතුවන් විසින් අපට සික්පද පනවනලදි.

489. සරභඞ්ග වූ මම් (ශාස්තෲන් වහන්සේගේ අවවාදලාභයට) පෙර සියලු (උපාදානස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාත) රෝගය නිරවශෙෂ කොට නුදුටිමි. දෙවාතිදෙව බුදුන්ගේ වචනය කරන මා විසින් ඒ රෝගය දක්නාලද්දේ යැ.

490. යම් මැ මගෙකින් විපස්සී බුදුහු වැඩිසේක් නම් යම් මැ මගෙකින් සිඛී බුදුහු ද වෙස්සභූ බුදුහු ද කකුසඳ බුදුහු ද කොණාගමන බුදුහු ද කාශ්‍යප බුදුහු ද වැඩි සේක් නම් එමගින් ගෞතම බුදුහු වැඩිසේක.

491. වීතතණ්හා අනාදානා සත්ත බුද්ධා ඛයොගධා,
යෙහායං[1] දෙසිතො ධම්මො ධම්මභූතෙහි තාදිහි

492. චත්තාරි අරියසච්චානි අනුකම්පාය පාණිනං,
දුක්ඛං සමුදයො මග්ගො නිරොධො දුක්ඛසඞ්ඛයො.

493 යස්මිං නිවත්තතෙ දුක්ඛං සංසාරස්මිං අනන්තකං,
භෙදා ඉමස්ස කායස්ස ජීවිතස්ස ච සඞ්ඛයා,
අඤ්ඤො පුනබ්භවො නත්ථි සුවිමුත්තොම්හි සබ්බධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සරභඞ්ගො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සරභඞ්ගත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං

සුන්දරසමුද්දො ථෙරො ථෙරො ලකුණ්ටභද්දියො,
භද්දො ථෙරො ච සොපාකො සරභඞ්ගො මහාඉසි,
සත්තකෙ පඤ්චකා ථෙරා ගාථායො පඤ්චතිංසතී'ති.

සත්තකනිපාතො නිට්ඨිතො.

491. දුරු කළ තෘෂ්ණා ඇති උපාදාන රහිත වූ නිවනෙහි පිහිටි (විපස්සී ආදී) සත් බුදු කෙනෙකි. (භවලොවුතුරු) දහමින් උපන් තාදිගුණ ඇති උන් වහන්සේ විසින් මේ දහම දෙසනලදී:

492. (උපාදානස්කන්ධපඤ්චක සඞ්ඛ්‍යාත) දුඃඛ යැ (දුකට කරුණු වූ තෘෂ්ණා සඞ්ඛ්‍යාත) සමුදය යැ (දුඃඛනිරොධයට උපාය වූ ආර්‍ය්‍ය-මාර්‍ග යැ (අධිගත) යම් නිරොධයෙක්හි සසර අනන්ත වූ දුක නවතී ද ඒ දුඃඛක්‍ෂය වූ නිරොධ යැ යන සතර ආර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ සත්ත්වයනට අනුකම්පා පිණිස දෙසනලදහ.

493. මේ (පඤ්චස්කන්ධ) කායයාගේ භෙදයෙනුදු ජීවිතෙන්ද්‍රියයාගේ ක්‍ෂය වීමෙනුදු මතු අන්‍ය පුනර්භවයෙක් නැත. හැම තැන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන් ද භවයෙන් ද, මොනොවට මිදුණෙමි’යි

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සරභඞ්ග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සරභඞ්ග ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සුන්දරසමුද්‍ද ස්ථවිර යැ, ලකුණ්ටකභද්දිය ස්ථවිර යැ, භද්‍ද ස්ථවිර යැ, සොපාක ස්ථවිර යැ, මහර්ෂි සරභඞ්ග ස්ථවිර යැ යි සත්තකනිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙකි. ගාථා පන්තිසෙකි.

සත්තකනිපාතය නිමි.

8. අට්ඨකනිපාතො.

8. 1. 1

494 කම්මං බහුකං න කාරයෙ
පරිවජ්ජෙය්‍ය ජනං න උය්‍යමෙ,
සො උස්සුක්කො රසානුගිද්ධො
අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාධිවාහො.

495 පඞ්කො'ති හි නං අවෙදයුං[1]
යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුඛුමං සල්ලං දුරුබ්බහං
සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො.

496. න පරස්සුපනිධාය කම්මං මච්චස්ස පාපකං,
අත්තනා තං න සෙවෙය්‍ය කම්මබන්ධූ හි මාතියා.

497. න පරෙ වචනා චොරො න පරෙ වචනා මුනි,
අත්තා ච නං[2] යථා වෙත්ති[3] දෙවා'පි නං තථා විදූං.[4]

498. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා.

499. ජීවතෙ වා'පි සප්පඤ්ඤො අපි විත්තපරික්ඛයො,[5]
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන විත්තවා'පි න ජීවති.

500. සබ්බං සුණාති සොතෙන සබ්බං පස්සති චක්ඛුනා,
න ච දිට්ඨං සුතං ධීරො සබ්බං උජ්ඣිතුමරහති.

501. චක්ඛුමාස්ස[6] යථා අන්ධො සොතවා බධිරො යථා,
පඤ්ඤවාස්ස යථා මූගො බලවා දුබ්බලොරිව,
අථ අත්ථෙ සමුප්පන්නෙ සයෙථ මතසායික'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකච්චායනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාකච්චායනත්ථෙරගාථා.

1 පවෙදයුං - සීමු 1, 2 2 අත්තානං ච - ප, PTS 3 යථාවෙති - PTS
4 විදූ - PTS 5 විත්තපරික්ඛයො - සීමු 1 විත්තපරික්ඛයා - සීමු 2, PTS
6 චක්ඛුමස්ස - සීමු 1, 2, ප, PTS.

8. අට්ඨකනිපාතය.

8. 1. 1

494. බොහෝ වූ නවහම් නො කරවන්නේ යැ. (ගණසඞ්ගණිකායෙන් වෙන් වීම් විසින්) ජනයා හරනේ යැ. (සිවුපස පිණිස) උත්සාහ නො කරන්නේ යැ. ප්‍රත්‍යයෙහි උත්සුක වූ රසයෙහි ගිජු වූ එ මහණ සුව එළවන යම් අර්ථයෙක් වේ නම් ඒ අර්ථය හරනේ යැ.

495. කුලයෙහි යම් මේ වැඳුම් පිදුම් වේ ද එය පඞ්කයෙක් මැ යයි ද උගුළුවාලිය නොහෙන සියුම් හුලෙකැයි ද (ආයතීයෝ) දත්හ. සත්කාරය කාපුරුෂයා විසින් නො හළ හැක්ක.

496. මෙරමා ලවා පව්කම් නො කරවන්නේ යැ. තෙමේ ඒ පව්කම් නො සෙවුනේ යැ. යම් හෙයෙකින් සත්ත්වයෝ කර්මය බන්ධු කොට ඇත්තාහු ද එහෙයිනි.

497 මෙරමා බසින් සොරෙක් නො වෙයි, මෙරමා බසින් මුනිවරයෙක් ද නො වෙයි. තෙමේ යම්සේ ඔහු දනී නම් දෙවියෝ ද ඔහු එසේ දනිති.

498. බාල වූ අන්‍යයෝ "ඇපි මෙලොවැ මැරෙම්හ'යි නො දනිති. එහි ලා යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් ('ඇපි මැරෙම්හ'යි) දනිත් ද, ඒ හෙතුයෙන් පරහිංසාවෝ සන්හිඳෙත්.

499. සප්‍රාඥ තෙම ධනයෙන් පිරිහුණේ නමුදු ජීවත් වේ මැ යි. එතෙකුදු මත් ප්‍රඥව නො ලැබීමෙන් ධනය ඇත්තේ නමුදු ජීවත් නො වේ.

500. කනින් සියල්ල අසයි, ඇසින් සියල්ල දකියි, ප්‍රාඥ තෙම දුටු ඇසූ සියල්ල හරනට හෝ ගන්නට නිසි නො වෙයි.

501. ඇස් ඇත්තේ නමුදු (නො බැලියයුත්තෙහි) අන්ධයකු මෙන් වන්නේ යැ, කන් ඇත්තේ නමුදු (නා ඇසියැ යුත්තෙහි) බිහිරකු මෙන් වන්නේ යැ, නුවණැත්තේ නමුදු (නො දතයුත්තෙහි) මූඪයකු මෙන් වන්නේ යැ බල ඇත්තේ නමුදු (නො කටයුත්තෙහි) දුබලයකු මෙන් වන්නේ යැ, යළි නො කටයුතු දැයක් එළැඹැසිටි කල්හි මරඇඳ හෝනකු සෙයින් හෝනේ යැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාකච්චායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකච්චායන ස්ථවිරගාථා යි.

8. 1. 2

502. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

501. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
ගුත්තද්වාරො සදා භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

504. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
කල්‍යාණසීලො සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

505 අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
කල්‍යාණමිත්තො සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

506. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො.
කල්‍යාණපඤ්ඤො සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

507. යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අචලා සුප්පතිට්ඨිතා
සීලං ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකන්තං පසංසිතං.

508. සඞ්ඝෙ පසාදො යස්සත්ථි උජු භූතං ච දස්සනං,
අදලිද්දොති තං ආහු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

509. තස්මා සද්ධං ච සීලං ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුයුඤ්ජෙථ මෙධාවී සරං බුද්ධානසාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමිත්තත්ථෙරගාථා.

1 යො - PTS

8. 1. 2

502. නො කිපෙනසුලු වූ වෛර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති එබඳු වූ යම් මහණෙක් ඇද්ද, හෙ යථොක්ත ප්‍රතිපත්තියෙන් එකාන්තයෙන් පරලොව්, ශොක නො කරයි.

503. නො කිපෙනසුලු වූ වෛර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති පියු (කායාදි) දෙර ඇති මහණ මෙසේ හැම කල්හි පරලොව්, නො සොස්නේ යැ.

504. නො කිපෙනසුලු වූ වෛර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණසිල් ඇති එ මහණ මෙසේ පරලොව්, නො සොස්නේ යැ.

505. නො කිපෙනසුලු වූ වෛර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණමිතුරන් ඇති එ මහණ මෙසේ පරලොව්, නො සොස්නේ යැ.

506. නො කිපෙනසුලු වූ වෛර නොබඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණපැන ඇති එ මහණ මෙසේ පරලොව නො සොස්නේ යැ.

507. යමක්හුගේ ශ්‍රද්ධාව තථාගතයන් කෙරෙහි අචල වැ මොනොවට පිහිටියා ද යමක්හුගේ ශීලය ද කල්‍යාණ වූයේ ආර්‍ය්‍යයනට ප්‍රිය වූයේ පසස්නාලද්දේ වේ ද-

508. සඞ්ඝයා කෙරෙහි ප්‍රසාදය යමක්හට ඇද්ද, (අචල වැ පිහිටියේ වේ ද) සෘජු වූ දර්‍ශනයත් යමක්හට ඇද්ද, (අචල වැ පිහිටියේවේ ද,) ඒ පුද්ගලයා 'නොදිළිඳු යැ'යි කිහු. ඔහුගේ ජීවිතය නො සිස් වෙයි.

509. එහෙයින් නුවණැත්තේ බුදුන්ගේ අනුසසුන් සිහි කෙරෙමින් ශ්‍රද්ධායෙහි ද ශීලයෙහි ද ප්‍රසාදයෙහි ද ධර්මදර්‍ශනයෙහි ද යෙදෙන්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සිරිමිත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සිරිමිත්ත ස්ථවිරගාථා යි

8. 1 3

510 යදා පඨමමද්දක්ඛිං සත්ථාරමකුතොභයං,
තතො මෙ අහු සංවෙගො පස්සිත්වා පුරිසුත්තමං.

511. සිරිං හත්ථෙහි පාදෙහි යො පණාමෙය්‍ය ආගතං,
එතාදිසං සො සත්ථාරං ආරාධෙත්වා විරාධයෙ.

512. තදහං[1] පුත්තදාරං ච ධනධඤ්ඤං ච ඡඩ්ඩයිං,
කෙසමස්සූනි ඡේදෙත්වා[2] පබ්බජිං අනගාරියං.

513. සික්ඛාසාජීවසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියෙසු සුසංවුතො.
නමස්සමානො සම්බුද්ධං විහාසිං අපරාජිතො.

514. තතො මෙ පණිධී ආසි චෙතසො අභිපත්ථිතො,
න නිසීදෙ මුහුත්තම්පි තණ්හාසල්ලෙ අනූහතෙ.

515. තස්ස මෙවං විහරතො පස්ස විරියපරක්කමං,[3]
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

516. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛුං[4] විසොධිතං,
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොම්හි විප්පමුත්තො නිරූපධි.

517. තතො රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනං පති,
සබ්බං තණ්හං විසොසෙත්වා පල්ලඞ්කෙන උපාවිසි'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාපන්ථකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාපන්ථකත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

මහාකච්චායනො ථෙරො සිරිමිත්තො මහාපන්ථකො,
එතෙ අට්ඨනිපාතම්හි ගාථායො චතුවීසතී'ති.

අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිතො.

---

1 යදහං - මජසං 2 කෙසමස්සුං නිඡෙදෙත්වා - සීමු 1 2 වීරියපරක්කමං - මජසං° දිබ්බචක්ඛු - මජසං.

8. 1. 3

510. යම් දවසෙක කොසින්නුත් බිය නැති ශාස්තෲන් වහන්සේ පළමු කොට දිටිම් ද, ඉක්බිති ඒ පුරුෂෝත්තමයා දැක මට සංවේග උපන.

511. යමෙක් ගෙට ආ සිරිකත අතින් පයින් (පැහැර) පලවන්නේ ද හෙතෙම මෙබඳු ශාස්තෘන් ආරාධනය කොට (උන් වහන්සේගේ අවවාද නො කිරීමෙන් නවම ක්‍ෂණය) වරදනේ යැ.

512. එකල්හි මම අඹුදරුවන් ද ධනධාන්‍ය ද හළිමි. කෙහෙරවුළු බහා සසුන්හි පැවිදි වීමි.

513. අධිශීලශික්‍ෂායෙන් හා ප්‍රඥප්ත ශික්‍ෂාපද සඞ්ඛ්‍යාත සාජීවයෙන් යුක්ත වූයෙම් ඉන්ද්‍රියයන්හි මනා සංවර ඇතියෙම් අපරාජිත වූයෙම් සම්බුදුන් වඳිමින් විසීමි.

514. ඉක්බිති මට සිතින් පතනලද ප්‍රණිධියෙක් විය: 'තෘෂ්ණා නමැති හුල නො උපුළ කල්හි මොහොතකුදු නො හිඳිනෙමි' කියා යි.

515. මෙසේ වසන ඒ මාගේ වීර්‍ය්‍යපරාක්‍රමය බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලදි.

516. පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙළ දනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලදි. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු, උපධි රහිත වූ, දක්‍ෂිණාහී වූ රහතෙක් වෙමි.

517. ඉක්බිති රැයිම්මෙ හිරු උදාවත් මැ සියලු තෘෂ්ණාව වියළාපියා පලක් බැද හුන්නෙමි'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාපන්ථක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගථා වදාළහ.

මහාපන්ථක ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

මහකාසයින් තෙරණුවෝ යැ, සිරිමිත්ත තෙරණුවො යැ, මහාපන්ථක තෙරණුවෝ යැ, යන තෙරවරු අට්ඨකනිපාතයෙහි වෙති, ගාථා සූවිස්සෙකි.

අට්ඨකනිපාතය නිමි.

9. නවකනිපාතො.

9. 1. 1

518. යදා දුක්ඛං ජරාමරණන්ති පණ්ඩිතො
අවිද්දසූ යත්ථ සිතා පුථුජ්ජනා,
දුක්ඛං පරිඤ්ඤාය සතොව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

519. යදා දුක්ඛස්සාවහනිං විසත්තිකං
පපඤ්චසඞ්ඝාට දුඛාධිවාහිනිං,[1]
තණ්හං පහන්ත්වාන[2] සතොව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

520. යදා සිවං ද්වෙ චතුරඞ්ගගාමිනං
මග්ගුත්තමං සබ්බකිලෙසසොධනං,
පඤ්ඤාය පස්සිත්ව සතොව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

521. යදා අසොකං විරජං අසඞ්ඛතං
සන්තං පදං සබ්බකිලෙසසොධනං,
භාවෙති සඤ්ඤොජනබන්ධනච්ඡිදං
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

522. යදා නභෙ ගජ්ජති මෙඝදුන්දුභි
ධාරාකුලා විහඟපථෙ[4] සමන්තතො,
භික්ඛූ ච පබ්භාරගතො'ව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

523. යදා නදීනං කුසුමාකුලානං
විචිත්තවානෙය්‍යවටංසකානං,
තීරෙ නිසින්නො සමණො'ව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

524 යදා නිසීථෙ රහිතම්හි කානනෙ
දෙවෙ ගලන්තම්හි නදන්ති දාඨිනො,
භික්ඛූ ච පබ්භාරගතො'ව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

---

1 දුක්ඛාධිවාසිනිං - ප, දුක්ඛාධිවාහනිං - PTS 2 පහත්ත්වාන - සීමු 1, 2
3 විහඞ්ගපථෙ - ස්‍යා, PTS

9. නවකනිපාතය

9. 1. 1

518 'ජරාමරණය දුකැ' යි (යථාභූත කොට) නො දන්නා පෘථග්ජනයෝ යම් පඤ්චුපාදානස්කන්ධයෙකැ බැඳුණාහු ද, එ දුක නුවණැති මහණ යම් කලෙකැ (මාර්‍ගඥානයෙන්) පිරිසිඳැ දැනැ සිහි ඇති වැ මැ (ලක්‍ෂණොපනිධ්‍යාන විසින්) ධ්‍යාන කෙරේ ද, ඒ (විදර්‍ශනාමාර්‍ග-ඵල) රතියට වඩා පරමතර රතියක් නො ලබයි.

519 යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) දුක් එලවන විසත්තිකා නම් වූ (රාගාදි) ප්‍රපඤ්ච හා (ප්‍රවෘත්ති දුඃඛ)සටනාව හා දුක් දනවන තෘෂ්ණාව ප්‍රහාණ කොට සිහි ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

520. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ක්‍ෂෙම වූ මාර්‍ගයන් අතුරෙහි උත්තම වූ හැම කෙලෙස් සෝදාහරින ආර්‍ය්‍යඅෂ්ටාඞ්ග මාර්‍ගය නුවණින් දැකැ සිහි ඇති වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

521. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ශොක රහිත වූ පහවූ (රාගාදි) රජස් ඇති (ප්‍රත්‍යයන් විසින් නො කරනලද හෙයින්) අසංස්කෘත වූ හැම කෙලෙස් සෝදාහරින කාරණ වූ සංයෝජන සඞ්ඛ්‍යාත බන්ධන සිඳුනා ශාන්ත වූ (නිර්‍වාණ) පදය වඩා ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

522. යම් කලෙකැ අහස්හි දිවබෙර ගුගුරා ද (මෙඝගර්‍ජනා කෙරේ ද) තුඹකුසැ හාත්පසින් වැසිදහර ගැවසුණේ ද මහණ තෙමේත් පබ්භාරගත වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද එකල්හි එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

523 යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) විසිතුරු වනකුසුම්කැන් ඇති ගිලිහුණු කුසුමින් ගැවැසිගත් නදීන්ගේ තීරයෙහි හුන්නේ (උතුරු-මිහිස්දම්හන්) සුන්දරසිත් ඇතිවැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳි යි.

524. යම් කලෙකැ රැය ජනශූන්‍ය වනයෙහි වැසිදහර ගලනා කල්හි ව්‍යාලමෘගයෝ නද දෙත් ද මහණ තෙමේත් ගල්බෙයද වාසගත වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳියි.

525. යදා විතක්කෙ උපරුන්ධියත්තනො
නගන්තරෙ නගවිවරං සමස්සිතො,
වීතද්දරො විගතඛිලො'ව[1] ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

526. යදා සුඛී මලඛිලසොකනාසනො
නිරග්ගළො නිබ්බනථො විසල්ලො,
සබ්බාසවෙ බ්‍යන්තිකතො'ව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භූතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

භූතො තථද්දසො ථෙරො එකො ඛග්ගවිසාණවා,
නවකම්හි නිපාතම්හි ගාථායො'පි ඉමා නවා'ති.

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 විගතඛීලොව - සිමු 2. වීතඛීලොව - සීමු. 1

525. යම් කලෙක තමාගේ (සන්තානයෙහි කාමාදි) විතර්කයන් වළකා පර්වත අතුරෙහි ගල්ගුහා ඇසුරු කෙළේ පහවූ (ක්ලේශ) දරථ ඇති වැ ප්‍රහීණ වූ චෙතොඛිල ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳියි.

526. යම් කලෙක නුවණැති මහණ (ධ්‍යානසුඛයෙන්) සුඛිත වැ (රාගාදි) මල හා චෙතොඛිල හා ශොක නසන (අවිද්‍යා සඞ්ඛ්‍යාත) අගුළු රහිත වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ පහවූ (රාගාදී) හුල් ඇති වැ සියලු ආස්‍රවයන් විගතාන්ත කෙළේ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳී යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

භූත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

නවකනිපාතයෙහි ඛඩ්ගවිෂාණවත් වූ සත්‍යය දක්නා භූත නම් වූ එක් තෙර කෙනෙකි, ගාථා ද මේ නවයයි.

නවකනිපාතය නිමි.

10. දසකනිපාතො.

10. 1. 1

527. අඞ්ගාරිනො දානි දුමා භදන්තෙ
ඵලෙසිනො ඡදනං විප්පහාය,
තෙ අච්චිමන්තො’ව පභාසයන්ති
සමයො මහාවීර භගීරථානං.[1]

528. දුමානි ඵුල්ලානි මනොරමානි
සමන්තතො සබ්බදිසා පවන්ති,[2]
පත්තං පහාය ඵලමාසසානා
කාලො ඉතො පක්කමනාය වීර.

529. නෙවාතිසීතං න පනාතිඋණ්හං
සුඛා උතු අද්ධනියා භදන්තෙ,
පස්සන්තු තං සාකියා කොළියා ච
පච්ඡාමුඛං රොහිණිං තාරයන්තං.[3]

530. ආසාය කසතෙ[4] ඛෙත්තං බීජං ආසාය වප්පති,[5]
ආසාය වාණිජා යන්ති සමුද්දං ධනහාරකා,
යාය ආසාය තිට්ඨාමි සා මෙ ආසා සමිජ්ඣතු.

531. පුනප්පුනං චෙව වපන්ති බීජං
පුනප්පුනං වස්සති දෙවරාජා,
පුනප්පුනං ඛෙත්තං කසන්ති කස්සකා
පුනප්පුනං ධඤ්ඤමුපෙති රට්ඨං.

532. පුනප්පුනං යාචනකා චරන්ති
පුනප්පුනං දානපතී දදන්ති,
පුනප්පුනං දානපතී දදිත්වා
පුනප්පුනං සග්ගමුපෙන්ති ඨානං.

533. වීරො හවෙ සත්තයුගං පුනෙති
යස්මිං කුලෙ ජායති භූරිපඤ්ඤො,
මඤ්ඤාමහං සක්කති දෙවදෙවො
තයා හි[5] ජාතො[6] මුනි සච්චනාමො.

534. සුද්ධොදනො නාම පිතා මහෙසිනො
බුද්ධස්ස මාතා පන මායනාමා,
යා බොධිසත්තං පරිහරිය කුච්ඡිනා
කායස්ස භෙදා තිදිවම්හි මොදති.

535. සා ගොතමී කාලකතා ඉතො චුතා
දිබ්බෙහි කාමෙහි සමඞ්ගිභූතා,
සා මොදති කාමගුණෙහි පඤ්චහි
පරිවාරිතා දෙවගණෙහි තෙහි

536. බුද්ධස්ස පුත්තොම්හි අසය්හසාහිනො
අඞ්ගීරසස්සප්පටිමස්ස තාදිනො,
පිතුපිතා මය්හං තුවංසි සක්ක
ධම්මෙන මෙ ගොතම අය්යකොසී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කාළුදායී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

කාළුදායීථෙරගාථා.

1 භාගීරසානං - සිමු 1, 2, ප භගීරසානං - පු, PTS 2 සබ්බදිසා සවන්ති - සිමු 1 සබ්බදිසං සවන්ති - සිමු 2 3 රොහිණියං තරන්තං - PTS 4 කස්සතෙ - PTS
5 වුප්පති - PTS 6 තයාභිජාතො - සිමු 1, 2, ප

10. දසකනිපාතය

10. 1. 1

527. වහන්ස, දැන් වෘක්ෂයෝ ගිලිහුණු පරණලා ඇත්තාහු ගිනි-අඟුරු වැනි මල්පලු ඇත්තාහු පලගැනීමට ලංවූවාහුය. ඒ වෘක්ෂයෝ පහන්සිළු මෙන් බබලති. මහාවීරයන් වහන්ස, ශාක්‍යයන්ට උපකාර පිණිස මේ කල් වේයි.

528. සිත්කලු වූ වෘක්ෂයෝ පිපුණු මල් ඇත්තාහු හාත්පස සියලු දිශාවන්හි සුවඳ හමත්, පරණලා හැර පලගැනීමට ලංවූවාහු ය, වීරයන් වහන්ස, මෙයින් නික්මැයැමට කල් වේයි.

529. වහන්ස, ඉතා සිහිලස නො මැ වේයි. ඉතා උණුසුම ද නො වේයි, අදත් මහට සුදුසු වූ සෘතුව සැප වේයි, ශාක්‍යයෝ ද කොලියයෝ ද පැසුළුදිගට මුහුණ ලා රොහිණීනදිය තරණය කරන නුඹ වහන්සේ දකිත්වා.

530. (ගොවියා) එලාශාවෙන් කෙත සායි, ආශාවෙන් බිජුවට වපුර යි. ධනය සපයන වෙළෙන්දෝ ආශාවෙන් සයුරට වදිත්, මම් යම් ආශාවකින් සිටිම් නම් මා ගේ ඒ ආශාව සමෘද්ධ වේවා.

531. ගොවියෝ පුනපුනා බිජුවට වපුරති, පුනපුනා වැසි වසී, ගොවියෝ පුනපුනා කෙත සාති, රටට පුනපුනා ධාන්‍යය ලැබෙයි.

532. යදියෝ පුනපුනා කුලයන් කරා එලැඹෙති, දනපතීහු පුනපුනා දෙති, දනපතීහු පුනපුනා දන් දී පුනපුනා සුගතියට පැමිණෙත්.

533. යම් කුලයෙක්හි මහා ප්‍රඥ ඇති වීරයෙක් උපදනේ නම් හෙතෙම එකාන්තයෙන් සත්පරපුරක් පවිත්‍ර කෙරෙයි, දෙවියනට දෙව් වූ භාග්‍යවත් තෙම (ඉන් වැඩියක් පවිත්‍ර කරන්නට) හැකිවේ යයි මම් සිතමි, නුඹ වහන්සේ හෙතු කොට ගෙන (ආයර්‍යජාතියෙහි උපන්) මුනි තෙම සත්‍ය වූ නම් ඇත්තේ විය.

534. මහර්ෂිහු ගේ පිය තෙම සුද්ධොදන නම් වේයි, යලි යම් දේවී කෙනෙක් බෝසතුන් කුසින් උසුලා කාබුන් මරණින් මතු දෙව්ලොව සතුටු වෙත් ද, මායා නම් වූ ඕ තොමෝ බුදුන් ගේ මවු වේ යි.

535. කලුරිය කල ඒ ගෞතමී තොමෝ මෙයින් සැව දිව්‍යකාමයන් ගෙන් යුක්ත වූවා ය. ඕ තොමෝ ඒ දෙවගණයා විසින් පිරිවරන ලද්දී පස් කම් ගුණයෙන් සතුටු වේයි.

536. (ශුද්ධොදන) ශාක්‍යය, මම අසහ්‍යසාහී වූ අඞ්ගීරස වූ අප්‍රතිම වූ තාදී ගුණ ඇති බුදුන් ගේ පුත්‍ර වෙමි, තෙපි මා ගේ පියාගේ පිය වූවහු ය. ගෞතමය, සවභාවධර්මයෙන් මා ගේ මුත්තණු වූවහු ය.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කාළුදායි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කාළුදායි ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 2

537. පුරතො පච්ඡතො වා පි අපරො චෙ න විජ්ජති,
අතීව ඵාසු භවති එකස්ස වසතො වනෙ.

538. හන්ද එකො ගමිස්සාමි අරඤ්ඤං බුද්ධවණ්ණිතං,
ඵාසු[1] එකවිහාරිස්ස පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

539. යොගීපීතිකරං රම්මං මත්තකුඤ්ජරසෙවිතං,
එකො අත්තවසී ඛිප්පං පවිසිස්සාමි කානනං.

540. සුපුප්ඵිතෙ සීතවනෙ සීතලෙ ගිරිකන්දරෙ,
ගත්තානි පරිසිඤ්චිත්වා චඞ්කමිස්සාමි එකකො.

541. එකාකියො අදුතියො රමණීයෙ මහාවනෙ,
කදාහං විහරිස්සාමි කතකිච්චො අනාසවො.

542. එවං මෙ කත්තුකාමස්ස අධිප්පායො සමිජ්ඣතු,
සාධියිස්සාමහං[2] යෙව නාඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො.

543. එස බන්ධාමි සන්නාහං පවිසිස්සාමි කානනං,
න තතො නික්ඛමිස්සාමි අප්පත්තො ආසවක්ඛයං.

544. මාලුතෙ උපවායන්තෙ සීතෙ සුරභිගන්ධිකෙ,[3]
අවිජ්ජං දාලයිස්සාමි නිසින්නො නගමුද්ධනි.

545. වනෙ කුසුමසඤ්ඡන්නෙ පබ්භාරෙ නූන සීතලෙ,
විමුත්තිසුඛෙන සුඛිතො රමිස්සාමි ගිරිබ්බජෙ.

546. සොහං පරිපුණ්ණසංකප්පො චන්දො පණ්ණරසො යථා,
සබ්බාසව පරික්ඛීණො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකවිහාරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

එකවිහාරියත්ථෙරගාථා.

10. 1. 3

547. අනාගතං යො පටිගච්ච පස්සති
හිතං ච අත්ථං අහිතං ච තං ද්වයං,
විද්දෙසිනො තස්ස හිතෙසිනො වා
රන්ධං න පස්සන්ති සමෙක්ඛමානා.

548 ආනාපානසතී යස්ස පරිපුණ්ණා සුභාවිතා,
අනුපුබ්බං පරිචිතා යථා බුද්ධෙන දෙසිතා,
සොමං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තොව චන්දිමා.

549. ඔදාතං වත මෙ චිත්තං අප්පමාණං සුභාවිතං,
නිබ්බිද්ධං පග්ගහීතං ච සබ්බා ඔභාසතෙ දිසා.

---

1 ඵාසුං - ම PTS 2 සාධයිස්සාමහං - සීමු 1,2 3 සුරභිගන්ධකෙ - PTS

10. 1. 2

537. ඉදිරින් ඉදිරියෙහි හෝ පිටුපස අනෙකක්හු නැත් නම්, එකල්හි එකලා ව වෙනෙහි වසන්නහුට ඉතා මැ පහසු වෙයි.

538. එකාන්තයෙන් එකලා වූයෙම් බුදුන් විසින් වනනලද වන-සෙනසුනට යන්නෙමි, එකලා වැ හැසිරෙන නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇති මහණහට එය පහසුවෙකි.

539. යෝගීන්ට ප්‍රීතිකර වූ රම්‍ය වූ මතැතුන් විසින් සෙවුනාලද වනයට එකලා වූයෙම් ශ්‍රමණධර්ම සඞ්ඛ්‍යාත අර්ථයෙහි වසඟයට ගියෙම් වහා පිවිසෙමි.

540. සුපිපි සිහිල් වෙනෙහි සිහිල් වූ ‘ගිරිකඳුරෙහි සිරුරු සෝද, එකලා වැ සක්මන් කරමි.

541. මම එකලා වූයෙම් දෙවැන්නකු නැත්තෙම් කෘතකෘත්‍ය වූයෙම් ආශ්‍රව රහිත වූයෙම් සිත්කලු වූ මහවෙනෙහි කවර කලෙක වෙසෙම් ද?

542. මෙසේ කරනු කැමැති වූ මාගේ අදහස සමෘද්ධ වේවා, මම මැ මහණදම් සිදු කරගන්නෙමි. අනෙකක්හට අන්‍ය වූ කාරකයෙක් නැත.

543. තෙල මම වීර්‍ය්‍ය සඞ්ඛ්‍යාත සන්නාහය බඳිමි, වනයට පිවිසෙන්-නෙමි, ආශ්‍රවක්‍ෂයට නො පැමිණියෙම් එයින් නො නික්මෙමි.

544. සිහිල් වූ මිහිරි සුවඳ ඇති සිහිල් පවන් හමන කල්හි කඳුමුදුන්හි හුන්නෙම් අවිද්‍යාව පලමි.

545. මලින් ගැවසුණු එකැතින් සිහිල් වූ බෑවුම් ඇති කඳුවලලු ඇති වෙනෙහි විමුක්ති සුඛයෙන් සුඛිත වූයෙම් සිත් අලවා වෙසෙමි.

546. ඒ මම පරිපූර්ණ වූ සංකල්ප ඇත්තෙම් පණුරසී සඳු සෙයින් සියලු ආස්‍රවයන් ක්‍ෂය කෙළෙම් වෙමි, දැන් පුනර්භවයෙක් නැත.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් එකවිහාරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

එකවිහාරිය ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 3

547. යමෙක් නො ලත් හිතාර්ථය හා අහිතාර්ථය ද යන ඒ දෙක කැල මැ දක්නේ ද, ඔහුගේ මිතුරෝ හෝ සතුරෝ සොයන්නාහු නමුදු සිදුරු නො දකිත්.

548. යමකු විසින් බුදුන් විසින් දෙසූ පරිදි ආනාපානසතිය සම්පූර්ණ කොට වඩනාලද ද, පිළිවෙළින් පුරුදු කරනලද ද, හෙතෙම වලායෙන් මූත් සඳු මෙන් මෙලොව බබුළුවයි.

549. එකාන්තයෙන් මාගේ සිත විශුද්ධ විය, අප්‍රමාණ සඞ්ඛ්‍යාත නිවන මොනොවට ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරනලද්දේ ය. සිවුසස් පිළිවිදුනාලද, සියලු කෙලෙස් නිගන්නාලද, එහෙයින් සියලු පූර්වාන්තාදි දිසා බබළයි.

550. ජීවිතෙ වා පි සප්පඤ්ඤො අපි විත්තපරික්ඛයො,[1]
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන විත්තවා පි න ජීවති.

551. පඤ්ඤා සුතවිනිච්ඡිනී පඤ්ඤා කිත්තිසිලොකවඩ්ඪනී,
පඤ්ඤාසහිතො නරො ඉධ අපි දුක්ඛෙසු සුඛානි වින්දති.

552. නායං අජ්ජතනො ධම්මො නච්ඡෙරො න පි අබ්භුතො,
යත්ථ ජායෙථ මීයෙථ තත්ථ කිං විය අබ්භුතං.

553. අනන්තරං හි ජාතස්ස ජීවිතා[2] මරණං ධුවං,
ජාතා ජාතා මරන්තීධ එවං ධම්මා හි පාණිනො.

554. න හෙතදත්ථාය මතස්ස හොති
යං ජීවිතත්ථං පරපොරිසානං,
මතම්හි රුණ්ණං න යසො න ලොක්‍යං
න වණ්ණිතං සමණබ්‍රාහ්මණෙහි.

555. චක්ඛුං සරීරං උපහන්ති රුණ්ණං[3]
නිහීයති වණ්ණබලං මතී ච,
ආනන්දිනො තස්ස දිසා භවන්ති
හිතෙසිනො නාස්ස සුඛී භවන්ති.

556. තස්මා හි ඉච්ඡෙය්‍ය කුලෙ වසන්තෙ[4]
මෙධාවිනො චෙව බහුස්සුතෙ ච,
යෙසං හි පඤ්ඤාවිභවෙන කිච්චං
තරන්ති නාවාය නදිං ව පුණ්ණ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකප්පිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාකප්පිනත්ථෙරගාථා.

10. 1. 4

557. දන්ධා මය්හං ගතී ආසි පරිභූතො පුරෙ අහං,
භාතා ච මං පණාමෙසි ගච්ඡ දානි තුවං ඝරං.

558. සොහං පණාමිතො භාතා[5] සඞ්ඝාරාමස්ස කොට්ඨකෙ,
දුම්මනො තත්ථ අට්ඨාසිං සාසනස්මිං අපෙඛවා[6]

559. භගවා තත්ථ ආගඤ්ඡි සීසං මය්හං පරාමසි,
බාහාය මං ගහෙත්වාන සඞ්ඝාරාමං පවෙසයී.

560. අනුකම්පාය මෙ සත්ථා පාදාසි පාදපුඤ්ඡනිං
එතං සුද්ධං අධිට්ඨෙහි එකමන්තං ස්වධිට්ඨිතං.

561. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහාසිං සාසනෙ රතො,
සමාධිං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පත්තියා.

562. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු[7] විසොධිතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

1 විත්තපරික්ඛයා - සීමු 1, 2   2 ජීවිතං - සීමු 1, 2   3 තෙන - මජසං
4 වසන්තා - සීමු 1, 2   5 සන්තකා - සීමු 1, 2 PTS
6 අපෙක්ඛවා - සීමු 1, 2, PTS   7 දිබ්බචක්ඛුං - PTS

550. නුවණැත්තේ ධනක්ෂයට ගියේ නමුදු ජීවත්වන්නේ මැ වෙයි, නුවද ධනවත් වූයේ නමුදු ප්‍රඥාව නැතියෙන් ජීවත් නො වේ.

551. ප්‍රඥා තොමෝ ශ්‍රැතය විනිශ්චය කරන්නීය, ප්‍රඥා තොමෝ කීර්ති-ප්‍රශංසා වඩන්නී ය, මෙලොව්, ප්‍රඥා සහිත වූ පුරුෂ තෙමේ දුක් ඇති කල්හි දු සුව විඳී.

552. මේ සවභාවධර්මය තෙමේ අද වූයෙක් නො වෙයි, ආශ්චර්ය වූයේ නො වෙයි, අද්භූත වූයේ නො ද වෙයි, යම් තැනෙක උපදනේ නම්, මැරේ නම්, එහි කිනම් අද්භූතයෙක් ද-

553. උපන්නහු ගේ උපතට අනතුරු වැ මැ ජීවිතයට වඩා මරණය ඒකාන්ත වෙයි, මෙලොව්, උපනුපන්නාහු මැරෙති, සත්වයෝ මෙබඳු සවභාව ඇත්තාහු මැ යැ.

554. (මළහු ගේ) ජීවිතය සඳහා අන්‍ය පුරුෂයන්ගේ යම් හැඬීමෙක් වේ ද, එය මළහු ගේ ඒ ජීවිතය පිණිස නො වේ. මළහු නිමිති කොට හැඬීම යශස්එලවන්නේත් විශුද්ධිය එලවන්නේත් නො වෙයි, මහණබමුණන් විසිනුදු නො පසස්නාලදී.

555 හැඬීම ඇස ද සිරුර ද පෙළ යි. වර්ණය බලය නුවණ ද යන මේ පිරිහෙයි., ඔහුගේ සතුරෝ තුටු වෙති, ඔහුගේ හිතවත්නු සුඛිත නො වෙත්.

556. යම්හෙයකින් පිරුණු නදියක් නැවකින් මෙන් යම් කෙනකුන් ගේ ප්‍රඥාසම්පත්තියෙන් කටයුතු තරණය කෙරෙත් ද, එහෙයින් මැ කුලයෙහි වසනුයේ එබඳු නුවණැත්තන් ද බහුශ්‍රැතයන් ද කැමැති-වන්නේ ය යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාකප්පින ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකප්පින ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 4

557. මා ගේ ඥනගතිය දුබ්බ වූවා යැ, පෙර මම හෙළාදක්නාලදුයෙම් වීමි, සොහොයුරු ද "තෝ දූත් ගෙට යා"යි මා නෙරී යැ.

558. ඒ මම් සොහොවුරු විසින් නෙරනාලදුයෙම් ඒ සඟරම් දොරකොටුව වෙත ශාසනයෙහි අපෙක්ෂා ඇති වැ නො සතුටුසිත් ඇති වැ සිටියෙමි.

559 බුදුහු එහි වැඩියහ. මා හිස පිරිමැදි සේක. මා අත ගෙන සඟරමට ඇතුළු කළ සේක.

560. බුදුහු මට අනුකම්පායෙන් පාපිස්නකඩක් දුන්හ, එක් පසෙක සිට තෙල සුදු කඩ මොනොවට අධිෂ්ඨාන කොට ඉටාගනුව'යි වදාළ සේක.

561. මම් ඒ බුදුන්. ගේ බස් අසා සසුන්හි ඇලුණෙම් විසීමි උත්තමාර්ථයට පැමිණීම සඳහා සමාධිය ඉපැදවීමි.

562. පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දනිමි, දිවැස පිරිසුදු කරනලද, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන් ගේ අනුසසුන් කරනලද.

563. සහස්සක්ඛත්තුමත්තානං නිම්මිනිත්වාන පන්ථකො,
නිසීදම්බවනෙ රම්මෙ යාව කාලප්පවෙදනා.[1]

564. තතො මෙ සත්ථා පාහෙසි දූතං කාලප්පවෙදකං,
පවෙදිතම්හි කාලම්හි වෙහාසාදුපසඞ්කමිං.[2]

565. වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ එකමන්තං නිසීදහං,
නිසින්නං මං විදිත්වාන අථ සත්ථා පටිග්ගහි.

566. ආයාගො සබ්බලොකස්ස ආහුතීනං පටිග්ගහො,
පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං මනුස්සානං පටිගණ්හිත්ථ දක්ඛිණ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළපන්ථකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චූළපන්ථකත්ථෙරගාථා.

10. 1. 5

567. නානාකුණපසම්පුණ්ණො මහාඋක්කාරසම්භවො,
චන්දනිකං ච පරිපක්කං මහාගණ්ඩො මහාවණො.

568. පුබ්බරුහිරසම්පුණ්ණො ගූථකූපෙන ගාළ්හිතො[3]
ආපො පග්ඝරණො[4] කායො සදා සන්දති පූතිකං.

569. සට්ඨිකණ්ඩරසම්බන්ධො මංසලෙපනලෙපිතො,
චම්මකඤ්චුකසන්නද්ධො පූතිකායො නිරත්ථකො.

570. අට්ඨිසඞ්ඝාටඝටිතො නහාරු[5]සුත්තනිබන්ධනො,
නෙකෙසං සඞ්ගතිභාවා කප්පෙති ඉරියාපථං.

571. ධුවප්පයාතො මරණස්ස[6] මච්චුරාජස්ස සන්තිකෙ,
ඉධෙව ඡඩ්ඩයිත්වාන යෙන කාමඞ්ගමො නරො.

572. අවිජ්ජා[7] නිවුතො කායො චතුගන්ථෙන ගන්ථිතො,
ඔඝසංසීදනො කායො අනුසයජාලමොත්ථතො.

573. පඤ්චනීවරණෙ යුත්තො විතක්කෙන සමප්පිතො,
තණ්හාමූලෙනානුගතො මොහච්ඡාදනඡාදිතො.

574. එවායං වත්තතෙ කායො කම්මයන්තෙන යන්තිතො,
සම්පත්ති ච විපත්ත්‍යන්තා නානාභාවො විපජ්ජති.

575. යෙමං කායං මමායන්ති අන්ධබාලා පුථුජ්ජනා,
වඩ්ඪෙන්ති කටසිං ඝොරං ආදියන්ති පුනබ්භවං.

576. යෙ'මං කායං විවජ්ජෙන්ති ගූථලිත්තං'ව පන්නගං,
භවමූලං වමිත්වාන පරිනිබ්බන්ත්‍යනාසවා.[8]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කප්පො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කප්පත්ථෙරගාථා.

---

1 කාලප්පවෙදකං - PTS 2 වෙහාසානුපසඞ්කමිං - PTS 3 ගූථකූපෙනිගාළ්හිතො - සයා, PTS, 'ගූථකූපෙනිබාධිතො' තිපිපාළි - සයා, PTS 4 පග්ඝරණී - PTS.
5 නහාරු - PTS 6 මරණාය - සිමු 1, 2 7 අවිජ්ජාය - මජ්සං, ප, PTS
8 පරිනිබ්බිස්සන්ත්‍යනාසවා - PTS පරිනිබ්බායිස්සන්ත්‍යනාසවා - ප

563. පන්ථක තෙම කල් දන්වනතුරු රම්‍ය වූ අඹ වෙනෙහි තමා දහස්වර අත්බැව් මවාගෙන හුන්නේ ය.

564. ඉක්බිති බුදුහු කල්දන්වන දූතයකු මා වෙත එවූහ. කල් දන්වූ කල්හි අහසින් එහි එළැඹියෙමි.

565. මම් බුදුන් පා වැඳ එකත්පසෙක හිනිමි. ඉක්බිති බුදුහු හුන් මා දැනැ (දකුණීදිය) පිළිගත්හ.

566. සියලු ලොකයා විසින් ඇරැපිදියයුතු වූ දක්ෂිණාවන් පිළිගන්-නාවූ මිනිසුන්ට පින්කෙත් වූ බුදුහු දක්ෂිණාව පිළිගත් සේකැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් චූලපන්ථක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

චූලපන්ථක ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 5

567. නන්වැදෑරුම් මලයෙන් පිරුණු වැසිකිළියක් සේ පිළිකුල් මවුකුසැ උපන් පැරණි ගවරවළක් බඳුවූ මහගඩක් මහාව්‍රණයක් බඳු වූ –

568. ලේපූයාවෙන් පිරුණු වර්චසින් බර වූ වැගිරෙන අප්ධාතු ඇති මෙ කය හැමකල්හි කුණුව වැහෙයි.

569. සැටක් මහනහරින් බැඳුණු මාංසසඞ්ඛ්‍යාත ලෙපයෙන් අනු-ලිප්ත වූ චර්මසඞ්ඛ්‍යාත කඤ්චුකයෙන් සන්නද්ධ වූ මෙ කුණුකය නිෂ්ප්‍රයොජන වේ.

570. ඇටසැකිල්ලෙන් ගටනලද නහර නමැති හූ බැඳුම් ඇති මෙ කය නො යෙක් චතුර්මහාභූතාදීන් ගේ සම්බන්ධයෙන් ඉරියවු පවත්වයි.

571. මරණය කරා නිරතුරු පැමිණෙන එයින් මැ මරහු ළඟ සිටි මෙ කය මෙහි මැ ලාපියා මිනිසා කැමැති සේ යන්නේ යැ.

572. කය අවිද්‍යානීවරණයෙන් වැසිණ, සතර කායග්‍රන්ථයෙන් ගෙතිණ, මෙ කය චතුරොඝයෙහි ගැලෙන්නේ වෙයි, අනුසය නමැති දැලින් මඩනාලද.

573. පඤ්චනීවරණයෙන් යුක්ත වූ විතර්කයෙන් සමර්පිත වූ තෘෂ්ණා-සඞ්ඛ්‍යාත භවමූලයෙන් අනුගත වූ මොහසඞ්ඛ්‍යාත ඡදනයෙන් සොයන ලද –

574. මෙසේ මෙ කය පවත්නේ ය, කර්මසඞ්ඛ්‍යාත යන්ත්‍රයෙන් සංඝටිතය, සම්පත්තිය ද විපත්තිය කෙළවර කොට ඇත, විනා-භාවය ද වෙනස් ලෙස පැමිණෙයි.

575. අන්ධබාල වූ යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මේ කය මමායනා කෙරෙත් ද ඔහු ඝොර වූ සසර වඩති, පුනර්භවය පුනපුනා ගනිත්.

576. යම් (ශ්‍රැතවත්) කෙනෙක් අසුචි වැකුණු සර්පයකු සෙයින් මේ කය හැරපියත් ද, ඔහු භවමූල වූ තෘෂ්ණාව නගාපියා ආස්‍රව නැත්තාහු පිරිනිවෙන්නාහ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂමත් කප්ප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කප්ප ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 6

577. විවිත්තං අප්පනිග්ඝොසං වාළමිගනිසෙවිතං,
සෙවෙ සෙනාසනං භික්ඛු පටිසල්ලානකාරණා.

578. සඞ්කාරපුඤ්ජා ආහත්වා සුසානා රථියාහි ච,
තතො සඞ්ඝාටිකං කත්වා ලූඛං ධාරෙය්‍ය චීවරං.

579. නීචං මනං කරිත්වාන සපදානං කුලාකුලං,
පිණ්ඩිකාය චරෙ භික්ඛු ගුත්තද්වාරො සුසංවුතො.

580. ලූඛෙන'පි ච සන්තුස්සෙ නාඤ්ඤං පත්ථෙ රසං බහුං,
රසෙසු අනුගිද්ධස්ස ඣානෙ න රමතී මනො.

581. අප්පිච්ඡො චෙව සන්තුට්ඨො පවිවිත්තො වසෙ මුනි,
අසංසට්ඨො ගහට්ඨෙහි අනාගාරෙහි චූභයං.

582. යථා ජළො'ව මූගො'ව අත්තානං දස්සයෙ තථා,
නාතිවෙලං පභාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣම්හි පණ්ඩිතො.

583. න සො උපවදෙ කඤ්චි උපඝාතං විවජ්ජයෙ,
සංවුතො පාතිමොක්ඛස්මිං මත්තඤ්ඤූ චස්ස භොජනෙ.

584. පග්ගහිතනිමිත්තස්ස[1] චිත්තස්සුප්පාදකොවිදො,
සමථං අනුයුඤ්ජෙය්‍ය කාලෙන ච විපස්සනං.

585. විරියසාතච්චසම්පන්නො යුත්තයොගො සදා සියා,
න ච අප්පත්වා දුක්ඛන්තං[2] විස්සාසං එය්‍ය පණ්ඩිතො.

586. එවං විහරමානස්ස සුද්ධිකාමස්ස භික්ඛුනො,
ඛීයන්ති ආසවා සබ්බෙ නිබ්බුතිඤ්චාධිගච්ඡතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපසෙනො වඞ්ගන්තපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උපසෙනත්ථෙරගාථා.

10. 1. 7

587. විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං අවලොකෙය්‍යාථ පාවචනං,
යඤ්චෙත්ථ අස්ස පතිරූපං සාමඤ්ඤං අජ්ඣුපගතස්ස.

588. මිත්තං ඉධ ච[3] කල්‍යාණං සික්ඛා විපුලං සමාදානං,
සුස්සූසා ච ගරූනං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

589. බුද්ධෙසු ච සගාරවතා ධම්මෙ අපචිති යථාභූතං,
සඞ්ඝෙ ච චිත්තීකාරො එතං සමණස්ස පතිරූපං.

---

1 සුග්ගහීත නිමිත්තස්ස - සිමු 1, 2 PTS 'පග්ගහීත නිමිත්තො සො'' තිපිටංථො.
2 දුක්ඛස්සන්තං - PTS 3 ඉධ - ප, PTS

10. 1. 6

577. මහණ තෙම ජනශූන්‍ය වූ නිශ්ශබ්ද වූ චණ්ඩමෘගයන් විසින් සෙවුනාලද වනසෙනසුන පටිසල්ලාන හෙතුයෙන් සෙවුනේ යැ.

578. කසළගොඩින් ද සොහොනින් ද වීථියෙන් ද අසුලා ගෙනවුත් ඒ කඩින් රළු වූ සඟළ සිවුරු කොටගෙන ධරන්නේ යැ.

579. ගොපනය කළ (චක්‍ෂුරාදි) දොර ඇති (අත්කුකුස් ආදි නැතියෙන්) සුසංවෘත වූ එ මහණ මානය යට කොටගෙන පිඩු පිණිස කුලයෙන් කුලයට ගෙපිළිවෙළින් හැසිරෙන්නේ යැ.

580. රළුදුයිනුදු සතුටු වන්නේ යැ අන්‍ය වූ බොහෝ රස නො පතන්නේ යැ රසයෙහි ගිජු වූවහු ගේ සිත ධ්‍යානයෙහි නො ඇලේ ද එහෙයිනි.

581. මහණ තෙම අල්පෙච්ඡ වූයේ ලද දැයින් සතුටු වැ කායවිවෙක ඇති වැ අගාර – අනගාර දෙපසින් නො මුසු වැ වසන්නේ යැ.

582. පණ්ඩිත වූ මහණ තෙම සඟමැද ජඩ වූවකු ත් ගොළු වූවකු ත් සෙයින් තමා දක්වන්නේ යැ. පමණ ඉක්මවා නො බණන්නේ යැ.

583. එ මහණ කිසිවකුට උපක්‍රොශ නො කරන්නේ යැ. හිංසා හරනේ යැ. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරයෙන් සංවර වූයේ භොජනයෙහි මාත්‍රඥ වූයෙක් වන්නේ යැ

584. මොනොවට ගත් සමාධිනිමිත්ත ඇත්තෙක් වන්නේ යැ. (ලීනො–ද්ධත) චිත්තයාගේ උත්පත්තිකාරණයෙහි නිපුණ වූයෙක් වන්නේ යැ. සුදුසු කාලයෙහි ශමථයෙහි ද විදර්ශනායෙහි ද යෙදෙන්නේ යැ.

585. පණ්ඩිත මහණ නිරතුරු වීයර්‍යයෙන් යුක්ත වූයේ හැමකල්හි භාවනාවෙහි යෙදුණෙක් වන්නේ යැ. නිවනට නො පැමිණ විශ්වාස–යට නො ද පැමිණෙන්නේ යැ

586. මෙසේ වාසය කරන ශුද්ධිය කැමැති මහණහුගේ සියලු ආස්‍රවයෝ ගෙවී යෙති, ක්ලෙශපරිනිර්වාණයට ද පැමිණෙන්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් උපසෙන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

උපසෙන ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 7

587. (නුවණැති පුරුෂ තෙම) ස්වාමිය විචාරා දන්නේ යැ. (සම්බුදුන් වදාළ) ප්‍රවචනය (නුවණැයින්) බලන්නේ යැ. මෙ සස්නෙහි ශ්‍රමණභාවයට එළැඹියහුට යමක් සාරූප්‍ය වේ ද එ ද බලන්නේ යි.

588. මෙ සස්නෙහි කල්‍යාණමිත්‍රයා යැ අධිශීලාදි ශික්‍ෂාසමාදාන යැ (ආචාර්‍ය උපාධ්‍යාදි) ගුරුන්ගේ අවවාද අසනු කැමැත්ත යැ යන මෙ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

589. සම්බුදුරජුන් කෙරෙහි ගරු කරන බව යැ ආර්‍යධර්මය කෙරෙහි යථාභූත කොට ආදරයෙන් පිදීම යැ ආර්‍යසඞ්ඝයා කෙරෙහි සම්මානන යැ යන මෙ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

590. ආචාරගොචරෙ යුත්තො ආජීවො සොධිතො අගාරය්හො,
චිත්තස්ස ච සණ්ඨපනං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

591 චාරිත්තං අථ වාරිත්තං ඉරියාපථියං පසාදනියං,
අධිචිත්තෙ ච ආයොගො එතං සමණස්ස පතිරූපං.

592. ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි පන්තානි අප්පසද්දානි,
භජිතබ්බානි මුනිනා එතං සමණස්ස පතිරූපං.

593. සීලඤ්ච බාහුසච්චඤ්ච ධම්මානං පවිචයො යථාභූතං,
සච්චානං අභිසමයො එතං සමණස්ස පතිරූපං.

594. භාවයෙ ච[1] අනිච්චන්ති අනත්තසඤ්ඤං අසුභසඤ්ඤං ච,
ලොකම්හි ච අනභිරතිං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

595. භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣඞ්ගෙ ඉද්ධිපාදානි ඉන්ද්‍රියානි බලානි,
අට්ඨඞ්ගමග්ගමරියං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

596. තණ්හං පජහෙය්‍ය මුනි සමූලකෙ ආසවෙ පදාලෙය්‍ය,
විහරෙය්‍ය විප්පමුත්තො[2] එතං සමණස්ස පතිරූප’න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

අපරගොතමත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

කාළුදායී ච සො ථෙරො එකවිහාරී ච කප්පිනො
චූළපන්ථකො කප්පො ච උපසෙනො ච ගොතමො,
සත්තිමෙ දසකෙ ථෙරා ගාථායො චෙත්ථ සත්තතී’ති.

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො

1 භාවයෙ – සීමු 1, 2, ප, PTS 2 විමුත්තො – PTS.

590. (කායිකවාචසික අව්‍යතික්‍රම සඞ්ඛ්‍යාත) ආචාරයෙනු දු (පිණ්ඩපාතාදිය පිණිස එළැඹෙනුවට යුක්තස්ථාන සඞ්ඛ්‍යාත) ගොචරයෙනු දු යුක්ත වූයේ යැ (විඥ පුරුෂයන්ගේ) ගර්හාවට නො තිසි සුවිශුද්ධ ආජීව යැ (ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුප්තද්වාරතා සඞ්ඛ්‍යාත) චිත්තසංස්ථාපන යැ යන මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

591. චාරිත්‍රශීල යැ වාරිත්‍රශීල යැ ප්‍රසාද එළවනුවට තිසි ඉරියව් ඇසිරි කළ සම්‍යග් ප්‍රඥව යැ (ශමථවිදර්ශනා සඞ්ඛ්‍යාත) අධිචිත්තයෙහි භාවනා යැ යන මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

592. මුනිහු විසින් සෙවන කටයුතු නිහඬ වූ ජනශුන්‍ය වූ වනසෙනසුන් ඇද්ද, මෙ මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

593. චතුපාරිශුද්ධිසීල යැ බහුශ්‍රුතභාව යැ (රූපාරූප) ධර්මයන් ඇතිසැටියෙන් විමසීම යැ ආර්‍යසත්‍යයන් ප්‍රතිවේධ කිරීම යැ යන මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

594. ('හැම සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි) අනිත්‍යසංඥ වඩනේ යැ, ('හැම දහම් අනාත්මයහ'යි) අනාත්මසංඥ වඩනේ යැ, ('ත්‍රෛභූමක සංස්කාර අශුභයහ'යි) අශුභසංඥ වඩනේ යැ, හැම ලොව්හි අනභිරතිසංඥ ද වඩනේ යැ, මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

595. (සප්ත) බොධ්‍යඞ්ගයන් (සතර) ඍද්ධිපාදයන් (පඤ්ච) ඉන්ද්‍රියයන් (පඤ්ච) බලධර්මයන් ආර්‍යඅෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය (සතර සතිපට්ඨානයන් සතර සම්‍යක්ප්‍රධානයන්) වඩනේ යැ. මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

596. මුනි තෙම තෘෂ්ණාව හැරපියන්නේ යැ, මුල් සහිත ආශ්‍රවයන් උදුරාපියන්නේ යැ, (සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විප්‍රමුක්ත වැ වාස කරන්නේ යැ. මෙ කාරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වේ''යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් අපර ගොතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළසේක.

අපරගොතම ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

කාළුදායී ස්ථවිර යැ, එකවිහාරී ස්ථවිර යැ, මහාකප්පින ස්ථවිර යැ, චූළපන්ථක ස්ථවිර යැ, කප්ප ස්ථවිර යැ, උපසේන ස්ථවිර යැ, ගොතම ස්ථවිර යැ යි දසක නිපාතයෙහි තෙරහු සත්දෙනෙක. මෙහි ගාථා සැත්තෑවෙකි.

දසකනිපාතය නිමි.

11. එකාදසනිපාතො.

11. 1. 1

597 කිං තවත්ථො වනෙ තාත උජ්ජුහානො ව පාවුසෙ,
වෙරම්භා රමණීයා තෙ පවිවෙකො හි ඣායිනං.

598. යථා අබ්භානි වෙරම්භො වාතො නුදති පාවුසෙ,
සඤ්ඤා මෙ අභිකිරන්ති විවෙකපටිසඤ්ඤුතා.

599. අපණ්ඩරො අණ්ඩසම්භවො සීවථිකාය නිකෙතචාරිකො,
උප්පාදයතෙව මෙ සතිං සන්දෙහස්මිං[1] විරාගනිස්සිතං.

600. යං ච අඤ්ඤෙ න රක්ඛන්ති යො ච අඤ්ඤෙ න රක්ඛති,
ස වෙ භික්ඛු සුඛං සෙති කාමෙසු අනපෙක්ඛවා.

601 අච්ඡොදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

602. වසිතං මෙ අරඤ්ඤෙසු කන්දරාසු ගුහාසු ච,
සෙනාසනෙසු පන්තෙසු වාළමිගනිසෙවිතෙ.

603. ඉමෙ හඤ්ඤන්තු වජ්ඣන්තු දුක්ඛං පප්පොන්තු පාණිනො,
සඞ්කප්පං නාභිජානාමි අනරියං දොසසංහිතං.

604. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

605. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසඤ්ඤොජනක්ඛයො.

606. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං භතකො යථා.

607. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඞ්කිච්චො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සඞ්කිච්චත්ථෙරගාථා

තස්සුද්දානං:

සඞ්කිච්චථෙරො එකො’ව කතකිච්චො අනාසවො,
එකාදසනිපාතම්හි ගාථා එකාදසෙව චා’ති.

එකාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 සන්දෙහස - PTS

11. එකාදසනිපාතය.

11. 1. 1

597. දරුව, වැසිකල්හි උජ්ජුහානපර්වතය වැනි (අසත්ප්‍රාය)වූ වනයෙහි ඔබට කවර ප්‍රයොජනයෙක් ද? කිම ඔබට වෙරම්භවාතයෝ රමණීය වෙත් ද? පවිවෙකය මැ ධ්‍යායීන්ට රමණීය යි.

598. යම්සේ වැසිකල්හි වෙරම්භවාතය වලාවන් බැහැර කෙරේ (ගෙනයා) ද, එසේ මැ විවෙකප්‍රතිසංයුක්ත වූ සංඥාවෝ මා ගේ සිත (විවෙකස්ථානයට) අදිත් (ගෙන යත්).

599. සොහොනෙහි එ මැ නිවෙස් කොට හැසිරෙන කළුපැහැ ඇති පක්ෂි (කවුඩු) තෙම මට සිය සිරුරෙහි විරාගනිඃශ්‍රිත වූ සිහිය එළවා මැ යි.

600. අන්‍යයෝත් යමකු නො රකිත් නම් යමෙකුත් අන්‍යයන් නො රකී නම් කාමයෙහි අපෙක්‍ෂා නැති එ මහණ තෙම එකාන්තයෙන් සුවසේ හොවී.

601. පහන් දිය ඇති පුළුල්ගලතල යැ ගොනඟුල් (වඳුරු) සිව්පා යැ යන මොවුන්ගෙන් යුත් දියසෙවෙලින් ගැවසිගත් ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

602. අරණ්‍යයෙහි ද ගිරිකඳුරෙහි ද ගිරිගුහායෙහි ද වල්මුවන් විසින් සෙවුනාලද (වනයෙහි) දුරුසෙනසුන්හි ද මා විසූවිරූ යැ.

603. (එ මම) මේ ප්‍රාණීහු නැසෙත්වා, පෙළෙත් වා, දුකට පැමිණෙත්වා යන ද්වෙෂයෙන් යුත් අනාර්‍යසංකල්පයක් නො දනිමි.

604. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන් වහන්සේ ගේ අනුශාසනය (අවවාදය) කරනලදි, ගරු බර බහා තබනලදි, භවනෙත්තිය (තෘෂ්ණාව) මුලුසුන් කරනලදු.

605. තවද යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වූයෙම් නම්, සියලු සංයොජනයන් ගේ ක්‍ෂයකිරීම වූ ඒ අර්ථය මා විසින් අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද්දේ යි.

606. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වෙතනය අපෙක්‍ෂා කරන සේ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.

607. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සඞ්කිච්ච ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඞ්කිච්ච ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

එකොළොස් වැනි නිපාතයෙහි කළ (පැවිදි) කිස ඇති නිරාස්‍රව වූ එක් මැ සංකිච්ච ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ, ගාථා ද එකොළොසෙක් මැ යි.

එකාදසනිපාතය නිමි.

12. ද්වාදසනිපාතො.

12. 1. 1

608. සීලමෙවිධ සික්ඛෙථ අස්මිං ලොකෙ සුසික්ඛිතං,
සීලං හි සබ්බසම්පත්තිං උපනාමෙති සෙවිතං.

609. සීලං රක්ඛෙය්‍ය මෙධාවී පත්ථයානො තයො සුඛෙ,
පසංසං විත්තිලාභං ච පෙච්ච සග්ගෙ ච මොදනං.

610. සීලවා හි බහූ මිත්තෙ සඤ්ඤමෙනාධිගච්ඡති,
දුස්සීලො පන මිත්තෙහි ධංසතෙ පාපමාචරං.

611. අවණ්ණං ච අකිත්තිං ච දුස්සීලො ලභතෙ නරො,
වණ්ණං කිත්තිං පසංසං ච සදා ලභති සීලවා.

612. ආදි සීලං පතිට්ඨා ච කල්‍යාණානං ච මාතුකං,
පමුඛං සබ්බධම්මානං තස්මා සීලං විසොධයෙ.

613. වෙලා ච සංවරො[1] සීලං චිත්තස්ස අභිහාසනං,
තිත්ථං ච සබ්බබුද්ධානං තස්මා සීලං විසොධයෙ.

614. සීලං බලං අප්පටිමං සීලං ආවුධමුත්තමං,
සීලමාභරණං සෙට්ඨං සීලං කවචමබ්භුතං.

615. සීලං සෙතු මහෙසක්ඛො සීලං ගන්ධො[2] අනුත්තරො,
සීලං විලෙපනං සෙට්ඨං යෙන වාති දිසොදිසං.

616. සීලං සම්බලමෙවග්ගං සීලං පාථෙය්‍යමුත්තමං,
සීලං සෙට්ඨො අතිවාහො යෙන යාති දිසොදිසං.

617. ඉධෙව නින්දං ලභති පෙච්චාපායෙ ච දුම්මනො,
සබ්බත්ථ දුම්මනො බාලො සීලෙසු අසමාහිතො.

618. ඉධෙව කිත්තිං ලභති පෙච්ච සග්ගෙ ච සුම්මනො,
සබ්බත්ථ සුමනො ධීරො සීලෙසු සුසමාහිතො.

619. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤවා පන උත්තමො,
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතො ජයං'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීලවො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සීලවත්ථෙරගාථා.

---

1 සංවරං - PTS 2 සීලගන්ධො - සීමු 1, 2

12. ද්වාදසනිපාතය.

12. 1. 1

608. මෙ සසුන්හි ශීලය මැ පුහුණු කළ මැනවි, මෙලොව මොනවට පුහුණු කළ, සෙවනය කළ ශීලය සියලු සම්පත් එළවා ද එහෙයිනි.

609. ප්‍රශංසාව ද සන්තොෂ ලාභය ද පරලෙව්හි සවර්ගීයෙහි මොදනය ද යන ත්‍රිවිධසුඛයන් කැමැති වන්නා වූ නුවණැත්තේ සිල් රක්ක මැනැවි

610. සිල් ඇත්තේ මැ සංවරය කරණ කොට ගෙන බොහෝ මිතුරන් ලබයි. දුශ්ශීල තෙමේ වැළිත් ලාමක ක්‍රියා කරන්නේ මිතුරන් කෙරෙන් පහ වේ.

611. දුශ්ශීල පුරුෂ තෙම ගර්හාවත් අපකීර්තියත් ලබයි. සිල්වත් පුරුෂ තෙම හැම කල්හි ගුණකථනයත් කීර්තියත් ප්‍රශංසාවත් ලබයි.

612. ශීලය (කුශලධර්මයන්ට) මූලයත් ප්‍රතිෂ්ඨාත් වෙයි. කල්‍යාණධර්මයන්ට ද මවකි. සියලු ධර්මයන්ට ප්‍රමුඛ යැ. එහෙයින් සිල් පිරිසිදු කරන්නේ යි.

613. ශීලය විත්තයා ගේ වෙරළ (සීමාව) ත් සංවරයත් සන්තොෂකාරණයත් සියලු බුදුවරුන් ගේ තීර්ථයත් වෙයි. එහෙයින් සිල් පිරිසුදු කරන්නේ යි.

614. ශීලය අසදෘශ බලයෙකි, ශීලය උතුම් ආයුධයෙකි, ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ ආභරණයෙකි, ශීලය අද්භූත කවචයෙකි (සන්නාහයෙකි).

615. ශීලය මහබල ඇති හෙයකි. යමෙකින් දසනුදස හමා නම් එ ශීලය අනුත්තරගන්ධයෙකි. එ ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ විලෙපනයෙකි.

616. යමෙකින් දසනුදසහි යේ නම් එ ශීලය අග්‍ර වූ බත්පළාවකි (බත්මුලෙකි) එ ශීලය උතුම් වූ මාගෝපකරණයෙකි. එ ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ යානයෙකි.

617. නපුරුසිත් ඇත්තේ මෙලෙව්හි මැ නින්දා ලබයි, පරලෙව්හි අපායෙහි ද නින්දා ලබයි, ශීලයෙහි නො පිහිටි බාල තෙමේ සියලු තැන්හි දොම්නස් ඇත්තේ වේ.

618. මනාසිත් ඇත්තේ මෙලෙව්හි මැ කීර්තිය ලබයි. පරලෙව්හි සවර්ගීයෙහි ද කීර්තිය ලබයි. ශීලයෙහි මොනවට පිහිටි නුවණැත්තේ හැමතැන්හි සොම්නස් වේ.

619. මෙ සසුන්හි ශීලය මැ අග්‍ර යැ, එතෙකුදු වුවත් නුවණැත්තේ උතුම්. මිනිසුන් අතුරෙහි දු දෙවියන් අතුරෙහි දු ශීල - ප්‍රඥා දෙකින් ජය වේ.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සීලව ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සීලව ස්ථවිරගාථා යි.

12. 1. 2

620. නීචෙ කුලම්හි ජාතො'හං දලිද්දො අප්පභොජනො,
හීනකම්මං මමං ආසි අහොසිං පුප්ඵඡඩ්ඩකො.

621. ජිගුච්ඡිතො මනුස්සානං පරිභූතො ච වම්භිතො,
නීචං මනං කරිත්වාන වන්දිසං[1] බහුකං ජනං.

622. අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතං,
පවිසන්තං මහාවීරං මගධානං පුරුත්තමං.

623. නික්ඛිපිත්වාන ව්‍යාභඞ්ගිං වන්දිතුං උපසඞ්කමිං,
මමෙව අනුකම්පාය අට්ඨාසි පුරිසුත්තමො.

624. වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ එකමන්තං ඨිතො තදා,
පබ්බජ්ජං අහමායාචිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

625. තතො කාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකානුකම්පකො,
එහි භික්ඛූති මං ආහ සා මෙ ආසූපසම්පදා.

626 සො'හං එකො අරඤ්ඤස්මිං විහරන්තො අතන්දිතො,
අකාසිං සත්ථු වචනං යථා මං ඔවදී ජිනො.

627. රත්තියා පඨමං යාමං පුබ්බජාතිමනුස්සරිං,
රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං දිබ්බචක්ඛුං විසොධයිං,[2]
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොඛන්ධං පදාලයිං.

628. තතො රත්‍යා විවසනෙ[3] සුරියස්සුග්ගමනං පති,
ඉන්දො බ්‍රහ්මා ච ආගන්ත්වා මං නමස්සිංසු පඤ්ජලී.

629. නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම,
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා දක්ඛිණෙය්‍යොසි මාරිස.

630. තතො දිස්වාන මං සත්ථා දෙවසඞ්ඝපුරක්ඛතං,
සිතං පාතුකරිත්වාන ඉමමත්ථං අභාසථ.

631. තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන සඤ්ඤමෙන දමෙන ච,
එතෙන බ්‍රාහ්මණො හොති එතං බ්‍රාහ්මණමුත්තම'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුනීතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුනීතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සීලවා ච සුනීතො ච ථෙරා ද්වෙ තෙ මහිද්ධිකා
ද්වාදසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො චතුවීසතී'ති.

ද්වාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 වන්දිස්සං - සීමු 1, 2, ප. 2 විසොධිතං - PTS 3 විවසානෙ - සීමු 1, 2

12. 1. 2

620. මම පහත් කුලයෙහි උපන්මි, දිළින්දෙමි, අල්පභොජන ඇත්තෙමි, පහත් රැකියාවක් මට වී යැ, පුප්සඩු වීමි.

621. මිනිසුන් විසින් පිළිකුල් කරනලදු වැ යළි අවමන් කරන ලදු වැ ගරහනලදු වැ යටත්සිත් කොටගෙන බොහෝ දෙනා වැන්දෙමි.

622. භාග්‍යයෙකි! මගධ දනව්වෙහි අගනුවරට පිවිසෙන්නා වූ භික්ෂුසඞ්ඝයා විසින් පෙරටුකොට ඇති මහාවීර වූ සම්බුදුන් දිටිමි.

623. (මම) කද බහා තබා වඳින්නට එළැඹියෙමි. පුරුෂොත්තම තෙමේ මට මැ අනුකම්පා පිණිස නැවැත්තේ යි.

624. එද ශාස්තෘන් ගේ පාසඟල වැඳ එකත්පසෙකැ සිටියෙම් සියලු සතුනට උතුම්වූ පැවිද්ද මම අයැදියෙමි.

625. ඉක්බිති කාරුණික වූ, සියලු ලොකයාට අනුකම්පා ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ 'එව මහණැ'යි මට වදාළහ, ඒ මා ගේ උපසම්පදා වී යැ.

626. එ මම එකලා වැ අරණ්‍යයෙහි වසන්නෙම් නො මැලියෙමි, බුදුහු යම්සේ මට අවවාද කළෝ නම් එසේ ශාස්තෘවචනය කෙළෙමි.

627. රෑ පෙරයම්හි පූර්වජාතිය සිහි කෙළෙමි, රෑ මැදියම්හි දිවැස ශොධනය කෙළෙමි.

628. රෑ පැසුළුයම්හි, එ රැය අවසන්හි හිරු උදාවන්නා හා මැ (අවිදු) අඳුරුකඳ පැළුයෙමි.

629. 'ඉන්ද්‍ර' ද 'බ්‍රහ්ම' ද අවුත් 'පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨය ඔබට නමස්කාර වේවා පුරුෂොත්තමය ඔබට නමස්කාර වේවා යම්හෙයෙකින් ඔබගේ ආශ්‍රවයෝ ක්‍ෂය වූවාහු ද (එහෙයින්) දක්ෂිණාහී වෙහි' යි ඇඳිලි බැන්දාහු මට නමස්කාර කළහ.

630. ඉක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ දිව්‍යසමූහයා විසින් පුරස්කෘත (සම්භාවිත) වූ මා දැක සිනා පාළ කොට මෙකරුණ වදාළහ.

631. තපසින් ද බඹසරින් ද ශීලයෙන් ද ප්‍රඥයෙන් ද යන මෙකරුණින් බ්‍රාහමණ වෙයි, මේ උතුම් බමුණු යැ යි (කීහු) යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුනීත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සුනීත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

දෙළොස් වැනි නිපාතයෙහි සීලව ද, සුනීත දැ යි තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ඔහු මහත් සෘද්ධි ඇත්තාහු යැ, ගාථාවෝ සුවිස්සෙකි.

ද්වාදසනිපාතය නිමි.

13. තෙරසනිපාතො.

13. 1. 1

632. යාහු රට්ඨෙ සමුක්කට්ඨො රඤ්ඤො අඞ්ගස්ස පද්ධගු,
ස්වාජ්ජ ධම්මෙසු උක්කට්ඨො සොණො දුක්ඛස්ස පාරගු.

633. පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ පඤ්ච චුත්තරි භාවයෙ,
පඤ්ච සඞ්ගාතිගො භික්ඛු ඔඝතිණ්ණො'ති වුච්චති.

634. උන්නළස්ස පමත්තස්ස බාහිරාසස්ස භික්ඛුනො,
සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච පාරිපූරිං න ගච්ඡති.

635. යං හි කිච්චං තදපවිද්ධං අකිච්චං පන කයිරති,
උන්නළානං පමත්තානං තෙසං වඩ්ඪන්ති ආසවා.

636. යෙසං ච සුසමාරද්ධා නිච්චං කායගතා සති,
අකිච්චං තෙ න සෙවන්ති කිච්චෙ සාතච්චකාරිනො,
සතානං සම්පජානානං අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා.

637. උජුමග්ගම්හි අක්ඛාතෙ ගච්ඡථ මා නිවත්තථ,
අත්තනා චොදයත්තානං නිබ්බානමභිහාරයෙ.

638. අච්චාරද්ධම්හි විරියම්හි සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරො,
වීණොපමං කරිත්වා මෙ ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා.

639. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහාසිං සාසනෙ රතො,
සමථං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පත්තියා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

640. නෙක්ඛම්මෙ අධිමුත්තස්ස පවිවෙකං ච චෙතසො,
අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තස්ස උපාදානක්ඛයස්ස ච.

13. තෙරසනිපාතය

13. 1. 1

632. අඟුරජනුගේ පිරිවරෙහි (රටවැසි) වූ යමෙක් අඟුරටෙහි අත්‍යුත්කෘෂ්ට වූයේ නම් ඒ 'සොණ' තෙමේ අද ධර්මයෙහි උත්කෘෂ්ට වැ දුඃඛයා ගේ පරතෙරට ගියේ යි.

633. (ඔරම්භාගිය සංයොජන) පස සිඳින්නේ යැ, (උද්ධම්භාගිය-සංයොජන) පස ප්‍රහාණය කරන්නේ යැ, මත්තෙහි (ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රිය) පස වඩන්නේ යැ, (රාග, ද්වෙෂ, මොහ, මාන, දිට්ඨි යන) සඞ්ග-සඞ්ගයන් ඉක්ම ගිය මහණ තෙම ඔඝතීර්ණ යැ යි කියනුලැබේ.

634. උස් වැ ගිය මාන ඇති, ප්‍රමාදයට පැමිණි, බාහිරායතනයන්හි ආශා ඇති මහණහුගේ ශීලයත් සමාධියත් ප්‍රඥවත් පරිපූර්ණ බවට නො යේ.

635. උස්වගිය මානනළ ඇති ප්‍රමත්තයන් විසින් කළයුතු යමක් ඇත්නම් එ හැරදමනලදී. නො කළයුත්ත වැළිත් කරනුලැබේ. ඔවුන් ගේ ආස්‍රවයෝ වැඩෙත්.

636. තවද යම් කෙනකුන් විසින් නිතොර වැ කායිගතාසි දැඩි වැ ගන්නාලදද ද කළයුත්තෙහි සාතත්‍යකාරී වූ ඔහු නො කළයුත්ත නො කරත්, සිහි ඇතියන්ගේ, සම්‍යක්ප්‍රඥ ඇතියන් ගේ ආස්‍රවයෝ අස්තයට යෙත් (ක්ෂය වෙත්).

637. ශාස්තෘන් වහන්සේ වදාළ ඍජුමාර්ගයෙහි යවු, නො නවතිවූ, තමා තමාට චොදනා කළ මැනවැ, (තමා) නිවනට පමුණුවන්නේ යි.

638. පමණ ඉක්ම පටන් ගත් වීර්යය ඇති කල්හි ලොකයෙහි නිරුත්තර වූ ඇස් ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ 'වීණොපමා' කොට මට දහම් දෙසූහ.

639. මම උන් වහන්සේගේ වචනය අසා සසුන්හි ඇලුණෙම් කල් යැවීමි. අර්හත්ත්වයට පැමිණෙනු පිණිස (ඉන්ද්‍රිය සමතාව) සමපාදනය කෙළෙමි. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලදද යැ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි.

640. නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි නිමන (නැඹුරු) වූ චිත්තයා ගේ පවිවෙකයෙහි නිමන වූ නිදුක්බැව්හි නිමන වූ අර්හත්ත්වයෙහි නිමනවූ -

641 තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස අසම්මොහං ච චෙතසො,
දිස්වා ආයතනුප්පාදං සම්මා චිත්තං විමුච්චති.

642. තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිචයො නත්ථි කරණීයං න විජ්ජති.

643. සෙලො යථා එකඝනො වාතෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සද්දා ගන්ධා ඵස්සා ච කෙවලා.

644. ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච නප්පවෙධෙන්ති තාදිනො,
ඨිතං චිත්තං විසඤ්ඤුත්තං වයඤ්චස්සානුපස්සතී’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණො කොළිවිසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

සොණථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සොණො කොළිවිසො ථෙරො එකොයෙව මහිද්ධිකො,
තෙරසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො චෙත්ථ තෙරසා’ති.

තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො.

641. නිර්වාණයෙහි නිමන වූ, චිත්තයාගේ අසම්මොහයෙහි (ආයඞ්මාගී-යෙහි) නිමනවූ තැනැත්තහුගේ සිත (චක්ෂුරාදී) ආයතනොත්පාදය දැක, (ආස්‍රවයන් කෙරෙන්) මොනවට මිදෙයි.

642. (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මොනවට මිදුණු එහෙයින් මැ සන්හුන් සිත් ඇති ඒ මහණහු විසින් කරනලද කර්මයාගේ උපචයෙක් නැති. (ඔහු විසින්) කළයුත්තෙක් (කෘතකෘත්‍ය බැවින්) නො පැනේ.

643. යම්සේ ඒකඝනපර්වතයක් සුළඟට නො සැලේ නම්, එපරිද්දෙන් රූප යැ රස යැ ශබ්ද යැ ගන්ධ යැ ස්පර්ශ යැ යන සියලු-

644. ඉෂ්ටධර්මයෝ ද අනිෂ්ටධර්මයෝ ද අකම්ප්‍ය වූ සංයොග රහිත වූ තාදිහුගේ සිත කම්පා නො කරත්. (හෙතෙම) ඒ ආරම්මණයාගේ නිරොධය ද දකී.

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'කොළිවිස සොණ' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

'සොණ' ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

තෙලෙස් වැනි නිපාතයෙහි එක් මැ මහත් සෘද්ධි ඇති කොළිවිස සොණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ, මෙහි ගාථාවෝ ද තෙ ළෙසෙකි.

තෙරසනිපාතය නිමි.

14. චුද්දසනිපාතො

14. 1. 1

645. යදා අහං පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
නාභිජානාමි සඞ්කප්පං අනරියං දොසසංහිතං.

646. ඉමෙ හඤ්ඤන්තු වජ්ඣන්තු දුක්ඛං පප්පොන්තු පාණිනො,
සඞ්කප්පං නාභිජානාමි ඉමස්මිං දීඝමන්තරෙ.

647. මෙත්තං ච අභිජානාමි අප්පමාණං සුභාවිතං,
අනුපුබ්බං පරිචිතං යථා බුද්ධෙන දෙසිතං.

648. සබ්බමිත්තො සබ්බසඛො සබ්බභූතානුකම්පකො,
මෙත්තං චිත්තං ච භාවෙමි අබ්‍යාපජ්ඣරතො[1] සදා.

649. අසංහීරං අසංකුප්පං චිත්තං ආමොදයාමහං,
බ්‍රහ්මවිහාරං භාවෙමි අකාපුරිසසෙවිතං.

650. අවිතක්කං සමාපන්නො සම්මාසම්බුද්ධසාවකො,
අරියෙන තුණ්හීභාවෙන උපෙතො හොති තාවදෙ.

651. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අචලො සුප්පතිට්ඨිතො,
එවං මොහක්ඛයා භික්ඛු පබ්බතො'ව න වෙධති.

652. අනඞ්ගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිගවෙසිනො,
වාලග්ගමත්තං පාපස්ස අබ්භමත්තං[2] ච ඛායති.

653. නගරං යථා පච්චන්තං ගුත්තං සන්තරබාහිරං,
එවං ගොපෙථ අත්තානං ඛණො වො[3] මා උපච්චගා.

654. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං භතකො යථා.

655. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො.

656. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

657. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො.

---

1 අබ්‍යාපජ්ජරතො - සීමු. 1, 2. 2. අබ්භාමත්තං - PTS, ප. 3. වෙ - PTS.

14. චුද්දසනිපාතය.

14. 1. 1

645. යම් කලෙක මම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් එතැන් පටන් කොට දොෂයෙන් යුක්ත වූ අනාර්‍ය්‍යසංකල්පයක් නො දනිමි.

646. මේ ප්‍රාණීහු නැසෙත්වා පෙළෙත්වා දුකට පැමිණෙත්වා'යි සංකල්පයක් මේ දීර්ඝකාලය අතුරෙහි නො දනිමි.

647. අප්‍රාමාණ්‍ය වූ මොනවට වඩනලද්දා වූ අනුක්‍රමයෙන් ප්‍රගුණකරන ලද්දා වූ මෛත්‍රියත් බුදුන් විසින් දෙසනලද පරිදි ඇස්සමූකොට දනිමි.

648. හැමට මිතුරු වැ හැමට යහළු වැ සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති වැ හැමකල්හි අව්‍යාපාදයෙහි (සත්‍වයනට හිතසුව එළවීමෙහි ඇලුණෙම් මෙත් සිතත් වඩමි.

649. ආකම්ණ රහිත වූවක් කොප්‍ය රහිත වූවක් කොට මම සිත සතුටු කරමි. හීවජනයන් විසින් නො සෙවුනාලද බ්‍රහ්මවිහාරය වඩමි.

650. ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සම්‍යක් සම්බුද්ධශ්‍රාවක තෙමේ එකෙණෙහි ආර්‍ය්‍ය වූ තූෂ්ණීම්භාවයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ වේ.

651. ශෛලපර්‍වතය තෙම යම්සේ අචල ද මොනවට පිහිටියේ වේ ද එපරිද්දෙන් මොහක්‍ෂය හෙතුකොටගෙණ පර්‍වතයක් මෙන් (අචල) වූ මහණ තෙම නො සැලේ.

652. (රාගාදි) අඞ්ගණ රහිත වූ නිරතුරු නිරවද්‍ය ධර්‍මයන් සොයන සුළු පුරුෂයාහට කෙසඟක් (වලගක්) පමණ වූ පාපය වලාකුළක් පමණ මෙන් වැටහේ.

653. ඇතුළත පිටත සහිත වැ ගොපනය (රැකවරණ) කරනලද පසල් නුවර යම්සේ ද එසේ තමා (සිත) රකිවූ, ක්‍ෂණය තෙම තොප නහමක් ඉක්ම යා.

654. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වෙතනය අපෙක්‍ෂා කරන සේ කාලය පමණක් අපෙක්‍ෂා කරමි.

655. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥා ඇති වැ සිහි ඇති වැ කාලය පමණක් අපෙක්‍ෂා කරමි.

656. මා විසින් ශාස්තෲන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලද යැ. ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යැ, භවනෙත්තිය (තෘෂ්ණාව) මුලුසුන් කරනලදි.

657. යම් අර්‍ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් සියලු සංයොජනයන් ක්‍ෂය කිරීමැ යි කියනලද ඒ අර්‍ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යැ

658. සම්පාදෙථප්පමාදෙන එසා මෙ අනුසාසනී,
හන්දාහං පරිනිබ්බිස්සං විප්පමුත්තොම්හි සබ්බධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛදිරවනියො රෙවතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඛදිරවනියරෙවතත්ථෙර ගාථා.

14. 1. 2

659. යථා'පි භද්දො ආජඤ්ඤො ධුරෙ යුත්තො ධුරාසහො,[1]
මථිතො අතිභාරෙන සංයුගං නාතිවත්තති.

660. එවං පඤ්ඤාය යෙ තිත්තා සමුද්දො වාරිනා යථා,
න පරෙ අතිමඤ්ඤන්ති අරියධම්මො'ව පාණිනං.

661. කාලෙ කාලවසං පත්තා භවාභවවසං ගතා,
නරා දුක්ඛං නිගච්ඡන්ති තෙධ සොචන්ති මානවා.

662. උන්නතා සුඛධම්මෙන දුක්ඛධම්මෙන චොනතා,[2]
ද්වයෙන බාලා හඤ්ඤන්ති යථාභූතං අදස්සිනො.

663. යෙ ච දුක්ඛෙ සුඛස්මිං ච මජ්ඣසිබ්බිනිමච්චගූ[3]
ඨිතා තෙ ඉන්දඛීලො'ව න තෙ උන්නතඔනතා.

664. නහෙව ලාභෙ නාලාභෙ අයසෙ[4] න ච කිත්තියා,
න නින්දායං පසංසාය න තෙ දුක්ඛෙ සුඛම්හි ච.

665. සබ්බත්ථ තෙ න ලිප්පන්ති උදබින්දුව පොක්ඛරෙ,
සබ්බත්ථ සුඛිතා ධීරා සබ්බත්ථ අපරාජිතා.

666. ධම්මෙන ච අලාභො යො යො ච ලාභො අධම්මිකො,
අලාභො ධම්මිකො සෙය්‍යො යං චෙ ලාභො අධම්මිකො.

667. යසො ච අප්පබුද්ධීනං විඤ්ඤූනං අයසො ච යො,
අයසො'ව සෙය්‍යො විඤ්ඤූනං න යසො අප්පබුද්ධීනං.

668. දුම්මෙධෙහි පසංසා ච විඤ්ඤූහි ගරහා ච යා,
ගරහා'ව සෙය්‍යො විඤ්ඤූහි යං චෙ බාලප්පසංසනා.

---

1 ධුරස්සහො - සීමු 1, 2 2 චොනතා - PTS.
3 සිබ්බිනිමජ්ඣගූ - PTS 4 නයසෙ - මජසං, PTS

658. නො පමා වැ (දානශීලාදිය) සම්පාදනය කරවු, මේ මාගේ අවවාදය යි, එකත්නෙත් මම පිරිනිවෙන්නෙමි, සියලු භවයන් කෙරෙන් මිදුණෙමි’යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ඛදිරවනිය රෙවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිරගාථා යි.

14. 1. 2

659. ධුරයෙහි (වියෙහි) යොදනලද රියබර උසුලනු සමත් වූ අතිභාර- යෙන් මඩනාලද භද්‍ර වූ වෘෂභරාජයෙක් යම්සේ තමාගේ වියදඬ නො ඉක්ම සිටී ද,

660. එපරිද්දෙන් යම් කෙනෙක් ජලයෙන් සමුද්‍රය සෙයින් ප්‍රඥයෙන් තෘප්ත වූවාහු ද ඔහු අන්‍යයන්ට අවමන් නො කරත්. (මේ) සත්ත්වයන්ගේ ආයර්‍යධර්මයෙක් මැ යි.

661. මිනිස්සු (ලාභාලාභාදි) කාලයෙහි කාලයාගේ වශයට පැමිණියාහු වෘද්ධිහානි වශයට ගියාහු දුකට පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු මෙලෙච්හි ශොක කරත්.

662. සුඛ හෙතුයෙන් උන්නත වූ, යළි දුඃඛහෙතුයෙන් අවනත වූ, ඇති සැටියෙන් නො දක්නාසුලු බාලයෝ දෙකරුණින් පෙළෙත්.

663 තවද යම් කෙනෙක් දුකෙහිත් සැපෙහිත් මධ්‍යස්ථයෙහිත් තෘෂ්ණාව ඉක්මගියාහු නම් ඔහු ඉන්ද්‍රඛීලය මෙන් නිශ්චලයහ ඔහු උන්නතාවනත නො වෙත්.

664. ඔහු ලාභයෙහි, අලාභයෙහි, අයසෙහි, කීර්තියෙහි, නින්දායෙහි, ප්‍රශංසායෙහි, දුකෙහි හා සුවයෙහි නො ඇලෙත් මැ යි.

665 ඔහු පොකුරුපතැ දියබිඳු මෙන් කිසිතැනෙක නො ඇලෙත්. ප්‍රාඥයෝ හැම තැන්හි සුඛිතයහ, හැම තැන්හි අපරාජිතයහ.

666. දැහැමින් වන යම් අලාභයෙකුත් වේ නම් අන්නෑයෙන් වන යම් ලාභයෙකුත් වේ නම් (මෙදෙක අතුරින්) ඉදින් අන්නෑයෙන් වන ලාභය යමක් නම් එයට වඩා දැහැමින් වන ලාභය උතුම්.

667. නුවණ නැතියන්ගේ යම් යසසකුත් නුවණැතියන්ගේ යම් අයසකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) නුවණැතියන් ගේ අයස මැ උතුම්. නුවණ නැතියන් ගේ යසස උතුම් නො වේ.

668 මූඪයන් විසින් කරන යම් ප්‍රශංසාවකුත් නුවණැතියන් විසින් කරන යම් ගර්හාවකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් බාලයන් විසින් කරන ප්‍රශංසාව යමක් නම් එයට වඩා නුවණැතියන් විසින් කරන ගර්හාව මැ උතුම්.

669. සුඛං ච කාමමයිකං දුක්ඛං ච පවිවෙකියං,
පවිවෙක[1]දුක්ඛං සෙය්‍යො යං චෙ කාමමයං සුඛං.

670. ජීවිතං ච අධම්මෙන ධම්මෙන මරණං ච යං,
මරණං ධම්මිකං සෙය්‍යො යං චෙ ජීවෙ අධම්මිකං.

671. කාමකොපප්පහීනා යෙ සන්තචිත්තා භවාභවෙ,
චරන්ති ලොකෙ අසිතා නත්ථි තෙසං පියාප්පියං.

672. භාවයිත්වාන බොජ්ඣඞ්ගෙ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
පප්පුය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බන්ත්‍යනාසවා’ති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

ගොදත්තත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

රෙවතො චෙව ගොදත්තො ථෙරා ද්වෙ තෙ මහිද්ධිකා,
චුද්දසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො අට්ඨවීසතී’ති.

චුද්දසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 පවිවෙකියං - ස්‍යා PTS, 2 පරිනිබ්බන්තිඅනාසවා’ති - PTS

669. කාමප්‍රකෘතික සුඛයෙකුත් පවිවේකයෙන් හටගත් දුඃඛයෙකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් කාමප්‍රකෘතික සුඛය යමක් නම් එයට වඩා පවිවේකයෙන් හටගත් දුඃඛය උතුම්.

670. අන්නෑයෙන් දිවිරැක්ම ද දැහැමින් මරණය ද යන යමෙක් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් අන්නෑයෙන් දිවිරක්නේ යැ යන යමෙක් ඇත් ද (එයට වඩා) දැහැමින් මරණය ශ්‍රෙෂ්ඨ යි.

671. කාමකොප ප්‍රහීණ වූ යම් කෙනෙක් කුදුමහත් භවයෙහි සත්හුන් සිත් ඇති වැ ලොකයෙහි අනිශ්‍රිත වැ හැසිරෙත් නම් ඔවුන්ට ප්‍රියාප්‍රිය දෑයෙක් නැති.

672. බොධ්‍ය‍ඞ්ගයන් ද ඉන්ද්‍රියයන් ද බලධර්මයන් ද වඩා පරමශාන්තියට පැමිණ රහත්හු පිරිනිවෙති'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ගොදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

තුදුස් වැනි නිපාතයෙහි 'රෙවත' ද 'ගොදත්ත' දැ යි ඒ මහත් සෘද්ධි ඇති තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා අටවිස්සෙකි.

චුද්දසනිපාතය නිමි.

16. සොළසනිපාතො

16. 1. 1

673. එස භියෙයා පසීදාමි සුත්වා ධමමං මහාරසං,
විරාගො දෙසිතො ධමෙමා අනුපාදාය සබබසො.

674. බහූනි ලොකෙ චිත්‍රානි අසමිං පඨවිමණඩලෙ,[1]
මථෙනති මඤෙඤ සඞකපපං සුභං රාගුපසංහිතං.

675. රජමුහතං[2] ච වාතෙන යථා මෙඝොපසමමයෙ[3]
එවං සමමනති සඞකපපා යදා පඤඤාය පසසති.

676. සබෙබ සඞඛාරා අනිචචාති යදා පඤඤාය පසසති,
අථ නිබබිනදති දුකෙඛ එස මගෙගා විසුදධියා.

677. සබෙබ සඞඛාරා දුකඛාති යදා පඤඤාය පසසති,
අථ නිබබිනදති දුකෙඛ එස මගෙගා විසුදධියා.

678. සබෙබ ධමමා අනතතා'ති යදා පඤඤාය පසසති,
අථ නිබබිනදති දුකෙඛ එස මගෙගා විසුදධියා.

679. බුදධානුබුදෙධා යො ථෙරො කොණඩඤෙඤා තිබබනිකකමො,[4]
පහීනජාතිමරණො බ්‍රහමචරියසස කෙවලී.

680. ඔඝපාසො දළහඛිලො පබබතො දුපපදාලියො,[5]
ඡෙත්වා ඛිලං ච[6] පාසං ච සෙලං භෙත්වාන[7] දුබභිදං,
තිණෙණා පාරඞගතො ඣායී මුතෙතා සො මාරබනධනා.

681. උදධතො චපලො භිකඛු මිතෙත ආගමම පාපකෙ,
සංසීදති මහොඝසමිං ඌමියා පටිකුජජිතො.

682. අනුදධතො අචපලො නිපකො සංවුතිනද්‍රියො,
කලයාණමිතෙතා මෙධාවී දුකඛසසනතකරො සියා.

683. කාලපබබඞගසඞකාසො කිසො ධමනිසනථතො,
මතතඤඤූ අනනපානසමිං අදීනමානසො නරො.

684. ඵුටෙඨා ඩංසෙහි මකසෙහි අරඤඤසමිං බ්‍රහාවනෙ,
නාගො සඞගාමසීසෙ'ව සතො තත්‍රාධිවාසයෙ.

685. නාභිනනදාමි මරණං නාභිනනදාමි ජීවිතං,
කාලං ච පතිකඞඛාමි නිබබිසං භතකො යථා.

1. පුථුවිමණඩලෙ - PTS 2. රජමුපාතං - PTS 3. මෙඝො පසාමයෙ - PTS
4. තිබබනිකඛමො - PTS 5. දුපපදලයො - සීමු 1,2, 6. ඛිලඤච - PTS
7. ඡෙතවාන - සීමු 1, 2

16. සොළසනිපාතය.

16. 1. 1

673. ඒ මම (ඔබගේ) ඉතා රසවත් ධර්මය අසා බෙහෙවින් පහදිමි. සර්වප්‍රකාරයෙන් උපාදාන රහිත වැ විරාගධර්මය දෙසනලද්දේ යැ.

674. ලොකයෙහි විසිතුරු වූ අරමුණු බොහෝ වෙත්. (ඔහු) මේ මිනිස්ලො වැ රාගයෙන් යුක්ත වූ මිථ්‍යාසංකල්පය අලළතී හගිමි.

675. මෙඝය වායුව විසින් නගනලද ධූලි යම්සේ සන්හිඳුවා ද එසේ යම් කලෙකැ (ආයර්‍යශ්‍රාවක තෙම විසිතුරු අරමුණ) විදර්‍ශනා ප්‍රඥයෙන් දකී නම්, එකල්හි සංකල්පයෝ සන්හිඳෙත්.

676. 'සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි යම්කලෙකැ (ආයර්‍යශ්‍රාවක තෙම) විදර්‍ශනා ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද (ඥනදර්‍ශන) විසුඩියට මේ මාර්‍ගය වේ.

677. 'සියලු සංස්කාරයෝ දුඃඛයහ'යි යම් කලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුඩියට මාර්‍ගය යි.

678. 'සියලු (ත්‍රෛභූමක) ධර්මයෝ අනාත්මයහ'යි යම් කාලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුද්ධියට මාර්‍ගය යි.

679. යමෙක් බුද්ධානුබුද්ධ වූයේ ද ස්ථිර ගුණ ඇත්තේ ද, කොණ්ඩඤ්ඤ නම් වූයේ ද දෘඪවීර්‍ය ඇත්තේ ද, ප්‍රහීණ වූ ජාතිමරණ ඇත්තේ ද පිරිපුන් මඟබඹසර ඇත්තේ ද නොහොත් මඟ-පල නුවණ ඇත්තේ ද,

680. ඔඝපාශ ඇති ස්ථිර වූ චෙතොඛිල ඇති පැළීමට දුෂ්කර වූ අවිද්‍යා-පර්වතයක් ඇති හෙතෙම ඛිලයත් පාශයත් සිඳැ බිඳීමට දුෂ්කර වූ පර්වතය බිඳැ ඔඝතරණය කෙළේ පරතෙරට (නිවනට) ගියේ ධ්‍යාන කරන සුලු වූයේ මාරබන්ධයෙන් මිදුණේ යි.

681. උඩඟු (නො සන්හුන්) වූ චපල වූ මහණ තෙම පාපමිත්‍රයන් ලැබැ ක්‍රොධ උපායාස නැමැති රළ විසින් යට කොට ගන්නාලද්දේ (කාමාදි) මහොඝයෙහි ගැලෙයි.

682. උඩඟු නො වූ චපල නො වූ (ආත්මාර්ථ පරාර්ථයන්හි) නිපුණ වූ සංවරණය කරනලද ඉඳුරන් ඇති කල්‍යාණමිතුරන් ඇති නුවණැත්තේ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.

683. කළුවැල්පුරුක් බඳු අවයව ඇති, කෘශ වූ, ඉපිලගිය නහරවැල් ඇති ආහාරපානයෙහි පමණ දන්නා වූ, නො මැලි සිත් ඇති පුරුෂ තෙම-

684. අරණ්‍යයෙහි මහවනයෙහි මැසි මදුරුවන් විසින් විදුනාලද්දේ රණබිම්හි ඇතකු සෙයින් එහි සිහි ඇති වැ ඉවසන්නේ යි.

685. මරණය නො කැමැත්තෙමි. ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වෙතනය අපෙක්‍ෂා කරන සේ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.

686. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පතිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො.

687. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

688. යස්සත්ථාය[1] පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො කිං මෙ සද්ධිවිහාරිනා'ති[2].

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරගාථා.

16. 1. 2

89. මනුස්සභූතං සම්බුද්ධං අත්තදන්තං සමාහිතං,
ඉරියමානං[3] බ්‍රහ්මපථෙ චිත්තස්සූපසමෙ රතං.

690. යං මනුස්සා නමස්සන්ති සබ්බධම්මාන පාරගුං,
දෙවා'පි තං නමස්සන්ති ඉති මෙ අරහතො සුතං.

691. සබ්බසංයොජනාතීතං වනා නිබ්බනමාගතං[4]
කාමෙහි නෙක්ඛම්මරතං[5] මුත්තං සෙලා'ව[6] කඤ්චනං.

692. ස වෙ අච්චන්තරුචි නාගො හිමවා වඤ්ඤෙ සිලුච්චයෙ,
සබ්බෙසං නාගනාමානං සච්චනාමො අනුත්තරො.

693. නාගං වො කිත්තයිස්සාමි න හි ආගුං කරොති සො,
සොරච්චං අවිහිංසා ච පාදා නාගස්ස තෙ දුවෙ.

694. සති ච සම්පජඤ්ඤං ච චරණා නාගස්ස තෙ පරෙ,
සද්ධාහත්ථො මහානාගො උපෙක්ඛාසෙතදන්තවා.

695. සති ගීවා සිරො පඤ්ඤා වීමංසා ධම්මචින්තනා,
ධම්මකුච්ඡිසමාවාසො විවෙකො තස්ස වාලධි.

696. සො ඣායී අස්සාසරතො අජ්ඣත්තං සුසමාහිතො,
ගච්ඡං සමාහිතො නාගො ඨිතො නාගො සමාහිතො.

697. සයං සමාහිතො නාගො නිසින්නො'පි සමාහිතො,
සබ්බත්ථ සංවුතො නාගො එසා නාගස්ස සම්පදා.

698. භුඤ්ජති අනවජ්ජානි සාවජ්ජානි න භුඤ්ජති,
ඝාසමච්ඡාදනං ලද්ධා සන්නි'ධිං පරිවජ්ජයං.

1. යස්සචත්ථාය - PTS 2. සද්ධිවිහාරතා'ති - PTS
3. ඉරිමානං - ප, ඉරීයමානං - සීමු 1, 2
4. නිබ්බාණමාගතං - සීමු. 1, 2. 5. නික්ඛම්මරතං - PTS.
6. මුත්තසෙලාව - PTS

686. මරණය නො කැමැත්තෙමි. ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් කාලය අපෙක්‍ෂා කරමි.

687. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ආශ්‍රිතයහ. බුදුරදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද්ද යැ. ගුරු වූ බර බහාතබනලද යැ. තෘෂ්ණා සඞ්ඛ්‍යාත භවනෙත්තිය නසනලදී.

689. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යැ. මට සද්ධිවිහාරිකයකුගෙන් කවර අර්ථයෙක් දැ’යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා යි.

16. 1. 2

689. මිනිසුන් අතර උපන්නා වූ (දතයුතු දැය) තමා මැ දත්තා වූ තමා මැ දමුණා වූ සමාහිත වූ බ්‍රහ්මවිහාර මාර්ගයෙහි පවත්නා වූ චිත්තයාගේ ව්‍යුපශමයෙහි (නිවනෙහි) ඇලුණා වූ,

690 මිනිස්සු (ස්කන්‍ධායතනාදි) සියලු ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ යමකු නමදිත් ද දෙවියෝ ද ඔහු නමදිති මා විසින් රහතුන් වෙත අසනලදි.

691. ඉක්මගිය සියලු සංයොජනයන් ඇති, (කෙලෙස්) වනයෙන් නික්ම නිවනට පැමිණි, කාමයෙන් නික්ම නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි ඇලුණු, සෙලින් මුත් කසුනක් (රනක්) බඳු (ඔහු දෙවියෝ ද නමදිත්.)

692. එ බුද්ධනාග තෙමේ එකාන්තයෙන් අන්‍යපර්වතයන් ඉක්ම සිටි හිමවත් පර්වතය මෙන් අත්‍යන්තයෙන් බැබැළී, ‘නාග’ නාමය ඇති සියල්ලන් අතුරෙහි නිරුත්තර වූ සත්‍යනාමය ඇත්තේ යි.

693. තොපට නාග(හස්ති)යා ප්‍රකාශ කරන්නෙමි, හෙතෙම පව් නො මැ කෙරේ. ශීලයත් කරුණාවත් යන එදෙක නාගයාගේ (පූර්ව) පාදයෝ යි.

694. සමෘතියත් සම්‍යක්ප්‍රඥවත් නාගයාගේ ඒ අන්‍ය (පසු) පාදයෝ යි. මහානාග තෙමේ ශ්‍රද්ධා නැමැති අත් ඇත්තේ යැ. උපෙක්‍ෂා නැමැති සුදුදළ ඇත්තේ යි.

695. සමෘතිය ඔහුගේ ග්‍රීවය යැ, ප්‍රඥව ශීර්ෂය යැ, ධර්මචින්තාව විමර්ශනය යැ, (සමථ-විදර්ශනා) ධර්මය කුක්‍ෂිය යැ, විවේකය වාලධිය යි.

696. එ නාග තෙමේ ධ්‍යාන කරනසුලු යැ, ආශ්වාදයෙහි (නිවනෙහි) ඇලුණේ යැ, අධ්‍යාත්මයෙහි මොනවට සමාහිත යැ, නාග තෙම යන්නේ සමාහිත යැ, සිටියේ සමාහිත යි.

697. නාග තෙම හෝත්තේ සමාහිත යැ, හුන්නේ ද සමාහිත යැ, සියලු අරමුණෙහි සංවෘත යැ, මේ වනාහි නාගයාගේ සම්පත්තිය යි.

698. වස්ත්‍රාහාර ලැබැ සන්නිධිකාරය (රැස්කිරීම) දුරු කරනුයේ නිරවද්‍ය දැය වළඳයි. සාවද්‍ය දැය නො වළඳ යි.

699. සංයොජනං අණුං ථූලං සබ්බං ඡෙත්වාන බන්ධනං,
යෙන යෙනෙව ගච්ඡති අනපෙක්ඛොව ගච්ඡති.

700. යථාපි උදකෙ ජාතං පුණ්ඩරීකං පවඩ්ඪති,
නොපලිප්පති තොයෙන සුචිගන්ධං මනොරමං.

701. තථෙව ච ලොකෙ ජාතො බුද්ධො ලොකෙ විහරති,
නොපලිප්පති ලොකෙන තොයෙන පදුමං යථා.

702. මහාගිනි පජ්ජලිතො අනාහාරොපසම්මති,
අඞ්ගාරෙසු ච සන්තෙසු නිබ්බුතො'ති පවුච්චති.

703. අත්ථස්සායං විඤ්ඤාපනී උපමා විඤ්ඤූහි දෙසිතා,
විඤ්ඤිස්සන්ති මහානාගා නාගං නාගෙන දෙසිතං.

704. වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො අනාසවො,
සරීරං විජහං නාගො පරිනිබ්බිස්සත්‍යනාසවො' ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උදායී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උදායිත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

කොණ්ඩඤ්ඤො ච උදායී ච ථෙරා ද්වෙ තෙ මහිද්ධිකා,
සොළසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො ද්වෙ ච තිංස චා'ති.

සොළසනිපාතො නිට්ඨිතො.

699. සංයොජන යැ කුදුමහත් සියලු කෙලෙස් බැඳුම් යැ යන මොවුන් (මාර්‍ගඥානයෙන්) සිඳැ යම් යම් මැ දිශායෙකින් යේ නම් අපෙක්‍ෂා රහිත වැ මැ යේ.

700. යම්සේ දියෙහි උපන්නා වූ සුවඳැති මනරම් පඬෙර (හෙළපියුම) දියෙහි වැඩේ ද දියෙන් නො තැවරේ ද,

701. එසේ මැ ලොකයෙහි උපන් සර්‍වඥ තෙමේ ලොකයෙහි වෙසෙයි. දියෙන් පියුම යම්සේ නම් එසේ මැ ලොකය විසින් නො තැවැරේ.

702. ඇවිලගත් මහගින්න නිරාහාර වූයේ (දර නැත්තේ) සන්හිඳේ. අඟුරු ඇති කල්හි දු නිවුණේ යැ යි කියනු ලැබේ.

703. මේ වනාහි නුවණැතියන් විසින් දෙසනලද අර්‍ථප්‍රකාශක උපමා-වකි. මහානාගයෝ (ක්‍ෂීණාශ්‍රවයෝ) නාගයා (මා) විසින් දෙසනලද නාගයා හඳුනත්.

704. පහ වූ රාගය ඇති, පහ වූ ද්වෙෂය ඇති, පහ වූ මොහය ඇති (සඋපාදිශෙෂ නිර්‍වාණයෙන්) නිරාස්‍රව වූ බුද්ධනාග තෙමේ ශරීරය හරිමින් (ඛන්‍ධපරිනිබ්බානයෙන්) පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් උදායී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උදායී ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සොළොස් වැනි නිපාතයෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ ද උදායී දැයි මහත් ඍද්ධි ඇති ඒ තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා ද දෙතිසෙකි.

සොළසනිපාතය නිමි.

20. වීසතිනිපාතො.

20. 1. 1

705. යඤ්ඤත්ථං වා ධනත්ථං වා යෙ හනාම මයං පුරෙ,
අවසෙ තං භයං හොති වෙධන්ති විලපන්ති ච.

706. තස්ස තෙ නත්ථි භීතත්තං භිය්‍යො වණ්ණො පසීදති,
කස්මා න පරිදෙවෙසි එවරූපෙ මහබ්භයෙ.

707. නත්ථි චෙතසිකං දුක්ඛං අනපෙක්ඛස්ස ගාමණි,
අතික්කන්තා භයා සබ්බෙ ඛීණසංයොජනස්ස වෙ.

708. ඛීණාය භවනෙත්තියා දිට්ඨෙ ධම්මෙ යථාතථෙ,
න භයං මරණෙ හොති භාරනික්ඛෙපනෙ යථා.

709 සුචිණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මග්ගො චාපි සුභාවිතො,
මරණෙ මෙ භයං නත්ථි රොගානමිව සඞ්ඛයෙ.

710. සුචිණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මග්ගො චාපි සුභාවිතො,
නිරස්සාදා භවා දිට්ඨා විසං පිත්වාව[1] ඡඩ්ඩිතං.

711. පාරගූ අනුපාදානො කතකිච්චො අනාසවො,
තුට්ඨො ආයුක්ඛයා හොති මුත්තො ආඝාතනා යථා.

712. උත්තමං ධම්මතං පත්තො සබ්බලොකෙ අනත්ථිකො,
ආදිත්තාව ඝරා මුත්තො මරණස්මිං න සොචති.

713. යදත්ථි සඞ්ගතං කිඤ්චි භවො වා[2] යත්ථ ලබ්භති,
සබ්බං අනිස්සරං එතං ඉති වුත්තං මහෙසිනා.

714. යො තං තථා පජානාති යථා බුද්ධෙන දෙසිතං,
න ගණ්හාති භවං කිඤ්චි සුතත්තංව අයොගුළං.

715. න මෙ හොති අහොසින්ති භවිස්සන්ති න හොති මෙ,
සඞ්ඛාරා විගමිස්සන්ති තත්ථ කා පරිදෙවනා.

716. සුද්ධං ධම්මසමුප්පාදං සුද්ධං සඞ්ඛාරසන්තතිං,
පස්සන්තස්ස යථාභූතං න භයං හොති ගාමණි.

717. තිණකට්ඨසමං ලොකං යදා පඤ්ඤාය පස්සති,
මමත්තං සො අසංවින්දං 'නත්ථි මෙ'ති න සොචති

1. පිත්වාන - PTS. 2. ච - PTS.

20. විසතිනිපාතය.

20. 1. 1

705. පෙර අපි බිලියම් පිණිස හෝ ධනය පිණිස හෝ යම් කෙනකුන් අවස කොට නැසුවමෝ නම් ඔවුනට බිය උපන. එහෙයින් ඔහු වෙවුළූහ. වැලපුණහ.

706. ඒ තොපට බිය බවෙක් නැත. සිරුරු පැහැය බෙහෙවින් පැහැපත් යැ. මෙබඳු මහබිය ඇති කල්හි කවර හෙයින් නො වැලපෙහි ද?

707. ගාමණිය, අපෙක්‍ෂා රහිතයාහට මානසික දුඃඛයෙක් නැත. ක්‍ෂය වූ සංයොජන ඇතියහු විසින් එකාන්තයෙන් සියලු භය ඉක්මවනලදහ.

708. ක්‍ෂීණ වූ භවනෙත්තිය (තෘෂ්ණාව) ඇති කල්හි ඇති සැටියෙන් දක්නාලද සිව්සස්දම් ඇති කල්හි බර බහා තැබූ කල්හි යම්සේ ද එසේ මරණයෙහි බිය නූපදී.

709. මා විසින් බඹසර මොනවට හසලේ යැ. මාර්ගය ද මොනවට වඩනලද යැ, රොගයන්ගේ ක්‍ෂයයෙහි මෙන් මට මරණයෙහි බියෙක් නැති.

710. මා විසින් බඹසර මොනවට හසලේ යැ, මාර්ගය ද මොනවට වඩනලද යැ. ආශ්‍රවාද රහිත භවයෝ දක්නාලදහ. (මේ මරණය) විෂ පානය කොට වමාලා වැන්න.

711. (සසර) පරතෙරට ගියා වූ, උපාදාන රහිත වූ, කළ කිස ඇති, නිරාස්‍රව (රහත්) තෙමේ දම්ගෙඩියෙන් මිදුණකු මෙන් ආයුඃක්‍ෂය හෙතුයෙන් තුටු වේ.

712. උත්තමධර්මස්වභාවයට (රහත් බවට) පැමිණියේ මුළු ලොව අපෙක්‍ෂා රහිත වැ ගිනිගත් ගෙයින් මිදුණකු සෙයින් මරණයෙහි ශොක නො කෙරේ.

713. යම්කිසි ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නයෙක් ඇත් ද, යම් තැනෙකැ භවයෙක් හෝ ලැබේ ද, තෙල සියල්ල අනීශ්වර යැ යි මහර්ෂිහු (බුදුන්) විසින් දෙසන ලදී.

714. බුදුන් විසින් දෙසනලද පරිදි යමෙක් ඒ භවත්‍රය දනී නම් හෙතෙම මැනැවින් තවනලද යවටක් සෙයින් කිසිභවයක් නො ගනී.

715. (පෙර) 'වූයෙමි' සිතෙක් මට නැත, (මතු) 'වන්නෙමි' සිතෙක් මට නැති, සංස්කාරයෝ පහව යෙත්, එහි කවර නම් වැලැපුමෙක් ද?

716. ගාමණිය, හුදු ධර්මසමුත්පාදය හුදු සංස්කාර ප්‍රබන්ධය ඇති සැටියෙන් දක්නාහට බියෙක් නූපදී.

717. යමෙක් යම් කාලෙකැ තෘණකාෂ්ඨසම වූ (සංස්කාර) ලොකය ප්‍රඥයෙන් දකී ද හෙතෙම මමත්වය නො ලබන්නේ 'මට නැතැ' යි නො සොවී.

718. උක්කණ්ඨාමි සරීරෙන භවෙනම්හි අනත්ථිකො,
සො'යං භිජ්ජිස්සති කායො අඤ්ඤො ච න භවිස්සති.

719. යං වො කිච්චං සරීරෙන තං කරොථ යදිච්ඡථ,
න මෙ තප්පච්චයා තත්ථ දොසො පෙමං ච හොහිති.

720. තස්ස තං වචනං සුත්වා අබ්භුතං ලොමහංසනං,
සත්ථානි නික්ඛිපිත්වාන මාණවා එතදබ්‍රවුං.

721. කිං භදන්ත[1] කරිත්වාන කො වා ආචරියො තව,
කස්ස සාසනමාගම්ම ලබ්භතෙ තං අසොකතා.

722. සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ජිනො ආචරියො මම,
මහාකාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකතිකිච්ඡකො.

723. තෙනායං දෙසිතො ධම්මො ඛයගාමී අනුත්තරො,
කස්ස සාසනමාගම්ම ලබ්භතෙ තං අසොකතා.

724. සුත්වාන චොරා ඉසිනො සුභාසිතං,
නික්ඛිප්ප සත්ථානි ච ආවුධානි ච
තම්හා ච කම්මා විරමිංසු එකෙ
එකෙ පබ්බජ්ජ මරොචයිංසු.

725. තෙ පබ්බජිත්වා සුගතස්ස සාසනෙ
භාවෙත්ව බොජ්ඣඞ්ගබලානි පණ්ඩිතා
උදග්ගචිත්තා සුමනා කතින්ද්‍රියා
ඵුසිංසු නිබ්බානපදං අසඞ්ඛත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අධිමුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

අධිමුත්තත්ථෙරගාථා.

20. 1. 2

726. සමණස්ස අහු චින්තා පාරාසරියස්ස[2] භික්ඛුනො,
එකකස්ස නිසින්නස්ස පවිවිත්තස්ස ඣායිනො.

727. කිමානුපුබ්බං පුරිසො කිං වතං[3] කිං සමාචරං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨයෙ.

728. ඉන්ද්‍රියානි මනුස්සානං හිතාය අහිතාය ච,
අරක්ඛිතානි අහිතාය රක්ඛිතානි හිතාය ච.

729. ඉන්ද්‍රියානෙව සාරක්ඛං ඉන්ද්‍රියානි ච ගොපයං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨයෙ.

730 චක්ඛුන්ද්‍රියං චෙ රූපෙසු ගච්ඡන්තං අනිවාරයං,
අනාදීනවදස්සාවී සො දුක්ඛා න හි මුච්චති.

1. විභවිස්සන්ති - PTS.
2. පාරාපරියස්ස - සීමු .1,2 3. වත්තං - සභා.

718. (මම) සිරුරින් උකටලී වෙමි, භවයෙන් අර්ථයක් නැතියෙමි; මෙ කය බිඳෙයි. අනෙක් කයෙක් නො වන්නේ යි.

719. සිරුරින් තොපට යම් කිසෙක් ඇත් ද ඉදින් කැමැත්තහු නම් එය කරවු, ඒ හෙතුයෙන් මට එහි ද්වෙෂයෙක් හෝ ප්‍රෙමයෙක් හෝ නො වන්නේ යි.

720. උන්වහන්සේගේ ඒ අද්භූත වූ ලොමුදහගන්වන වචනය අසා සොරු ආයුධ බහා තබා මෙය කීහු,

721. වහන්ස, ඔබ ගේ ආචාර්ය්‍ය තෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද කුමක් හෝ කොට කවරකු ගේ හෝ අවවාද ලැබ ඒ අශොකත්වය ලැබේ දැ? යි.

722. සර්වඥ වූ සර්වදර්ශි වූ මහා කාරුණික වූ ශාස්තෘ වූ ජගද්වෛද්‍ය වූ ජින තෙමේ මාගේ ආචාර්ය්‍ය තෙමේ යි.

723. උන්වහන්සේ විසින් මේ නිර්වාණගාමි වූ නිරුත්තර වූ ධර්මය දෙශිත යැ, උන් වහන්සේගේ අවවාදය ලැබ ඒ අශොකත්වය ලැබේ' යි (කීහ.)

724. සොරු සෘෂිහුගේ සුභාෂිතය අසා ශස්ත්‍රයන් ද ආයුධයන් ද බහා තබා ඇතැම් කෙනෙක් ඒ සොරකමින් වැලකුණහ. ඇතැම් කෙනෙක් පැවිද්ද බැබැලවූහ (පැවිදි වූහ).

725. ඔහු සුගත් සසුන්හි පැවිදි වැ නුවණැති වැ බොධ්‍යඞ්ග - බල ධර්මයන් වඩා ඔද වැඩියින් ඇති වැ සොම්නස් වැ වඩනලද ඉන්ද්‍රියයන් ඇති වැ අසංස්කෘත වූ නිර්වාණපදය පැහැසැ ගත්හ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අධිමුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අධිමුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 2

726. එකලා වැ හුන්නා වූ පවිවෙකය ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ ශ්‍රමණ වූ පාරාපරිය නම් වූ භික්ෂුහට සිතිවිල්ලෙක් උපනි.

727. මිනිසා කවර පිළිවෙතක් කවර ශීලයක් ඇසුරු කරන්නේ තමා ගේ කටයුතු කරනසුලු වන්නේ ද කිසිවකු නො පෙළන්නේත් වේ දැ?යි.

728. ඉන්ද්‍රියයෝ මිනිසුන්ට හිත පිණිස ද අහිත පිණිස ද පවතිත්, නොරක්නාලදහු අහිත පිණිසත් රක්නාලදහු හිත පිණිසත් පවතිත්.

729. ඉන්ද්‍රියයන් මැ මැනැවින් රක්නේත් ඉන්ද්‍රියයන් මැ ගොපනය කරන්නේත් තමාගේ කටයුතු කරනසුලු වෙයි, හෙතෙම කිසිවකු නො පෙළන්නේත් වේ.

730. ඉදින් (යමෙක්) රූ අරමුණු කරා යන්නා වූ චක්ෂුරින්ද්‍රියය නො වලකන්නේ ආදීනව නො දක්නාසුලු වේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මැ මිදේ.

731. සොතින්ද්‍රියං වෙ[1] සද්දෙසු ගච්ඡන්තං අනිවාරයං,
අනාදීනවදස්සාවී සො මුක්ඛා න හි මුච්චති.

732. අනිස්සරණදස්සාවී ගන්ධෙ වෙ පටිසෙවති,
න සො මුච්චති දුක්ඛම්හා ගන්ධෙසු අධිමුච්ඡිතො.

733. අම්බිලං මධුරග්ගං ච තිත්තකග්ගමනුස්සරං,
රසතණ්හාය ගධිතො හදයං නාවබුජ්ඣති.

734. සුභාන්‍යප්පටිකූලානි ඵොට්ඨබ්බානි අනුස්සරං,
රත්තො රාගාධිකරණං විවිධං වින්දතෙ දුඛං.

735. මනං වෙතෙහි ධම්මෙහි යො න සක්කොති රක්ඛිතුං,
තතො නං දුක්ඛමන්වෙති සබ්බෙහෙතෙහි පඤ්චහි.

736. පුබ්බලොහිතසම්පුණ්ණං බහුස්ස කුණපස්ස ච,
නරවීරකතං වග්ගුං[2] සමුග්ගමිව චිත්තිතං.

737. කටුකං මධුරස්සාදං පියනිබන්ධනං දුඛං[3],
ඛුරංව මධුනා ලිත්තං උල්ලිහං[4] නාවබුජ්ඣති.

738. ඉත්ථිරූපෙ ඉත්ථිසරෙ[5] ඵොට්ඨබ්බෙපි ඉත්ථියා,
ඉත්ථිගන්ධෙසු සාරත්තො විවිධං වින්දතෙ දුඛං.

739. ඉත්ථිසොතානි සබ්බානි සන්දන්ති පඤ්ච පඤ්චසු,
තෙසමාවරණං කාතුං සො සක්කොති වීරියවා.

740. සො අත්ථවා සො ධම්මට්ඨො සො දක්ඛො සො විචක්ඛණො,
කරෙය්‍ය රමමානොපි[6] කිච්චං ධම්මත්ථසංහිතං.

741. අථො සීදති සඤ්ඤුත්තං වජ්ජෙ කිච්චං නිරත්ථකං,
න තං කිච්චන්ති මඤ්ඤිත්වා අප්පමත්තො විචක්ඛණො.

742 යං ච අත්ථෙන සඤ්ඤුත්තං යා ච ධම්මගතා රති,
තං සමාදාය වත්තෙථ සා හි වෙ උත්තමා රති.

743. උච්චාවචෙහුපායෙහි
පරෙසමභිජිගීසති,
හන්ත්වා වධිත්වා අථ සොචයිත්වා,
ආලොපති සාහසා යො පරෙසං

744. තච්ඡන්තො ආණියා ආණිං නිහන්ති බලවා යථා
ඉන්ද්‍රියානින්ද්‍රියෙහෙව නිහන්ති කුසලො[7] තථා.

---

1. ච - PTS. 2. වග්ගු - සීමු. 1, 2 3. දුක්ඛං පියනිබන්ධනං - සීමු. 1, 2
4 උල්ලිහන්තං - PTS 5. ඉත්ථිරසෙ - PTS. 6. රමමානො හි - PTS.
7. කුසලා - PTS

731. ඉදින් සද්ද අරමුණු කෙරෙහි යන්නා වූ ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියය නො වළහන්නේ ආදිනව නො දක්නාසුලු වේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මැ මිදේ.

732. ඉදින් නිස්සරණය නො දක්නාසුලු වැ ගන්ධාරම්මණය සෙවුනේ නම් ගන්ධාරම්මණයෙහි මුසපත් වූ හෙතෙම දුකින් නො මිදේ.

733. ඇඹුල යැ මිහිර යැ තිත්ත යැ යන රසයන් සිහි කෙරෙමින් රසතෘෂ්ණායෙහි ගිජු වූයේ (පැවිද්දෙහි උපන්) සිත අවබොධ නො කෙරේ.

734. අනුකූල වූ ශුභස්පර්ශයන් සිහි කෙරෙමින් (එහි) ඇලුණේ රාග හෙතු වූ නොයෙක් දුක් විඳී.

735. ඉදින් යමෙක් මේ (රූපාදි) අරමුණු කෙරෙන් සිත රක්නට නො සමත් වේ නම් එහෙයින් මේ සියලු පඤ්චාරම්මණයන් කරණ කොට ගෙන දුක ඔහු ලුහුබඳී.

736. සම්‍යක්ශිල්පියකු විසින් සාදනලද, විසිතුරු කරනලද, පූයා හා ලෙහෙයෙන් පිරුණු බොහෝ කුණපයෙන් ද පිරුණු මනරම් සුමුගක් (බඳුනක්) වැනි වූ,

737. කටුක වූ (එහෙත්) මධුරාස්වාද ඇත්තා වූ, දුක් වූ (එහෙත්) ප්‍රිය ස්වරූප ඇත්තා වූ මිහියෙන් තවරනලද කරයක් ලොවිනා එකකු සෙයින් (සිරුර පහසනුයේ දුක) අවබොධ නො කෙරේ.

738. මාගම්රූහි ද මාගම්සදෙහි ද මාගමගේ පහසෙහි ද මාගම් ගඳෙහි ද ඇලුණේ නො යෙක් දුක් විඳී.

739. මාගමගේ (රූපාරම්මණාදී) පස්වැදෑරුම් වූ සියලු ශ්‍රොතස්හු (නදීහු) (පුරුෂයාගේ) පඤ්චද්වාරයෙහි ගලා යත්, ඔවුන් අවුරන්නට වීර්‍ය්‍ය ඇති යමෙක් සමර්ථ වේ නම්,

740. හෙතෙම අර්ථවත් යැ, හෙතෙම ධර්මස්ථ යැ, හෙතෙම දක්ෂ යැ, හෙතෙම විචක්ෂණ යැ, හෙතෙම (ගෘහරතියෙන්) රමණය කරන්නේ නමුදු ධර්මාර්ථයෙන් යුත් කෘත්‍යයක් මැ කරන්නේ යි.

741. වැලිත් (ඓහිකාර්ථයෙන්) යුක්ත වූ (පාරත්‍රිකාර්ථ රහිත බැවින්) නිරර්ථක වූ කෘත්‍යය නො කර යි, අප්‍රමාද (සමෘතිමත්) වූ නුවණැත්තේ 'එය නො කටයුතු යැ යි දැනැ හරනේ යි.

742. අර්ථසංහිත වූ යම් කෘත්‍යයෙකුත් වේ ද අධිකුශලධර්මගත වූ යම් රතියකුත් වේ ද එය සමාදන් වැ (මැනැවින් ගෙන) පවත්නේ යැ, එකාන්තයෙන් ඒ උතුම් රතිය යි.

743. යමෙක් කුදුමහත් උපායයන් ගෙන් අන්සතු දෑය දිනනු කැමැති වේ ද හෙතෙම (අනුන්) නසා, පෙළා නොහොත් ශොක කරවා සැහැසි කමින් අන්සතු දෑය වොලොගනී (පැහැරගනී).

744. යම්සේ (කයින් නුවණින්) සවි ඇති වඩුවෙක් ඇණයෙන් කොටමින් (දෑවයෙහි සිටි) ඇණය බැහැර කෙරේ නම් එපරිද්දෙන් සමත් මහණ තෙම ඉඳුරන් කරණ කොට ගෙන මැ ඉඳුරන් බැහැර කෙරේ.

745. සද්ධං විරියං සමාධිං ච සතිං පඤ්ඤඤ්ච[1] භාවයං,
පඤ්ච පඤ්චහි හන්ත්වාන අනීඝො යාති බ්‍රාහ්මණො.

746. සො අත්ථවා සො ධම්මට්ඨො කත්වා වාක්‍යානුසාසනිං,
සබ්බෙන සබ්බං බුද්ධස්ස සො නරො සුඛමෙධතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පරාසරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා.

20. 1. 3

747. චිරරත්තං වතාතාපී ධම්මං අනුවිචින්තයං,
සමං චිත්තස්ස නාලත්ථං පුච්ඡං සමණබ්‍රාහ්මණෙ.

748. කො සො පාරඞ්ගතො ලොකෙ කො පත්තො අමතොගධං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි පරමත්ථවිජානනං.

749. අන්තොවඞ්කගතො ආසි[2] මච්ඡොව ඝසමාමිසං,
බද්ධො[3] මහින්දපාසෙන වෙපචිත්‍යසුරො යථා.

750. අඤ්ඡාමි[4] නං න මුඤ්චාමි අස්මා සොකපරිද්දවා,
කො මෙ බන්ධං මුඤ්චං ලොකෙ සම්බොධිං වෙදයිස්සති.

751. සමණං බ්‍රාහ්මණං වා කං ආදිසන්තං පභඞ්ගුනං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි ජරාමච්චුපවාහනං.

752. විචිකිච්ඡාකඞ්ඛාගථිතං[5] සාරම්භබලසඤ්ඤුතං,
කොධප්පත්තමනත්ථද්ධං අභිජප්පපදාරණං.[6]

753. තණ්හාධනුසමුට්ඨානං ද්වෙ ච පන්නරසායුතං,
පස්ස ඔරසිකං බාළ්හං[7] භෙත්වාන යදි තිට්ඨති.

754. අනුදිට්ඨීනං අප්පහානං සඞ්කප්පපරතෙජිතං,[8]
තෙන විද්ධො පවෙධාමි පත්තං'ව මාලුතෙරිතං.

755. අජ්ඣත්තං මෙ සමුට්ඨාය ඛිප්පං පච්චති මාමකං,[9]
ඡඵස්සායතනී කායො යත්ථ සරති සබ්බදා.

756. තං න පස්සාමි තෙකිච්ඡං යො මෙතං සල්ලමුද්ධරෙ,
නානාරජ්ජෙන සත්ථෙන නාඤ්ඤෙන විචිකිච්ඡිතං.

---

1. සතිපඤ්ඤඤ්ච - PTS 2. අසිං - PTS 3. බන්ධො - ප
4. අඤ්චාමි - PTS. 5. විචිකිච්ඡාකඞ්ඛාගන්ථිතං - ප 6. අභිජප්පප්පදාරණං -PTS.
7. බාලං - සයා, PTS. 8. සරතෙජිතං - PTS. 9. පාපකං - සයා.

745. ශ්‍රද්ධාවත් වීර්‍ය්‍යයත් සමාධියත් සමෘතියත් ප්‍රඥවත් වඩන්නා වූ (බාහිත පාපී) බ්‍රාහමණ තෙම පසිඳුරන්ගෙන් පසිඳුරන් නසා නිදුක් වැ (නිවනට) යේ.

746. හෙතෙම තමහට වැඩ ඇත්තේ යැ, හෙතෙම බුදුන්ගේ අවවාද වාක්‍යය සියල්ලෙන් සියල්ල කොට (පිළිපැද) ධර්මයෙහි සිටියේ යැ, එ (උතුම්) පුරුෂ තෙම (නිවන් සුව) වඩා' යි.

මෙසේ ආයුෂමත් 'පාරාසරිය' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාසරිය ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 3

747. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි වීර්‍ය්‍ය ඇත්තෙම් විමොක්ෂධර්මය සොයන්නෙම්, මහණ බමුණන් විචාරන්නෙම් චිත්තයාගේ ව්‍යුපශමය වූ ආර්‍ය්‍යධර්මය නො ලදිමි.

748 යමෙක් ලොවැ පරතෙරට ගියේ නම් හේ කවරේ ද? කවරෙක් නිර්වාණ නැමැති ප්‍රතිෂ්ඨාවට පැමිණියේ ද? කවරක්හුගේ පරමාර්ථාව බොධන ධර්මය පිළිගනිම් ද?

749. බිලිය ගිලි මසකු මෙන් ඇතුළත (හෘදයයෙහි) වඞ්කගතයෙක් වීමි. මහෙන්ද්‍ර (ශක්‍ර) පාශයෙන් 'වෙපචිත්ති' අසුරයා මෙන් (මම) කෙලශපාශයෙන් බැඳුණෙමි.

750. (මම) එය (කෙලශපාශය) අදිමි. (එතෙකුදුවත්) මේ ශොකපරිදෙවයෙන් නො මිදෙමි. ලොකයෙහි කවරෙක් බන්ධනය මුදමින් මට විමොක්ෂමාර්ගය ප්‍රකාශ කරන්නේ ද?

751. කෙලෙසුන් නසන්නා වූ දහම් දෙසන කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ පිණිස්නෙම් (ගිවිස්නෙම්) ද, ජරාමරණ උල්පවා හරනා වූ කවරකුගේ දහම් පිණිස්නෙම් ද?

752. විචිකිච්ඡායෙන් හා සැකයෙන් ගෙතුණු (කරණොත්තරිය කරණ ලක්ෂණ) සාරම්භබලයෙන් මොනවට බඳනාලද ක්‍රොධයට පැමිණි සිත් විසින් දැඩි වූ ප්‍රාර්ථනා නැමැති විදූරණය ඇති,

753. තෘෂ්ණා නැමැති දුන්නෙන් නැඟෙන්නා වූ, (විංශද්වස්තුක සත්කායදෘෂ්ටි දශවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටි විසින්) තිසක් පමණ වූ දෘෂ්ටිශල්‍යය ළය දැඩි වැ පළාගෙන ළයෙහි මැ සිටී. (එය) බලව.

754. සෙසු දෘෂ්ටීන්ගේ අප්‍රහාණ කාරණය වූ මිථ්‍යා විතර්ක විසින් අන්‍යයන් උත්සාහවත් කරනලද්දා වූ (යම් සත්කායදෘෂ්ටිශල්‍යයෙක් ඇද්ද) එයින් විදුනාලද්දෙම් පවනින් සොලවනලද පත්‍රයක් මෙන් අතිශයින් වෙවුලමි.

755. සවැදෑරුම් ස්පර්ශායතනය මාගේ ආත්මභාවයෙහි නැගී මා සතු ආත්මභාවය ශුහු වැ දවයි, හේ යම් තැනෙක උපන්නේ නම් එහි හැම කල්හි හැසිරේ (පවතී).

756. යමෙක් එෂණීශලාකායෙන් හෝ සැතින් හෝ අන්‍ය මන්ත්‍රාගදයකින් හෝ පිළියම් නො කළහැකි මාගේ ඒ ශල්‍යය උදුරා නම් ඒ සැත් වෙදහු නො දක්මි.

757. කො මෙ අසන්ථො අවණො සල්ලමබ්භන්තරපස්සයං,
අහිංසං සබ්බගත්තානි සල්ලං මෙ උද්ධරිස්සති.

758. ධම්මප්පතී හි සො සෙට්ඨො විසදොසප්පවාහකො,
ගම්භීරෙ පතිතස්ස මෙ ථලං පාණිං ච[1] දස්සයෙ.

759. රහදෙ'හමස්මි ඔගාළ්හො අහාරියරජමත්තිකෙ,[2]
මායාඋසූයසාරම්භ[3] ථිනමිද්ධමපත්ථටෙ.

760. උද්ධච්චමෙඝථනිතං සඤ්ඤොජනවලාහකං,
වාහා වහන්ති දුද්දිට්ඨිං[4] සඞ්කප්පා රාගනිස්සිතා.

761. සවන්ති සබ්බධි සොතා ලතා උබ්භිජ්ජ තිට්ඨති,
තෙ සොතෙ කො නිවාරෙය්‍ය තං ලතං කො හි ඡෙච්ඡති.

762. වෙලං කරොථ භද්දන්තෙ සොතානං සන්ධිවාරණං,
මා තෙ මනොමයො සොතො රුක්ඛං'ව සහසා ලුවෙ.

763. එවං මෙ භයජාතස්ස අපාරා පාරමෙසතො,
තාණො පඤ්ඤාවුධො සත්ථා ඉසිසඞ්ඝනිසෙවිතො.

764. සොපාණං සුකතං සුද්ධං ධම්මසාරමයං දළ්හං,[5]
පාදාසි වුය්හමානස්ස 'මා භායී'ති ච අබ්‍රවී.[6]

765. සතිපට්ඨානපාසාදං ආරුය්හ පච්චවෙක්ඛිසං,
යං තං පුබ්බෙ අමඤ්ඤිස්සං සක්කායාභිරතං පජං.

766. යදා ච මග්ගමද්දක්ඛිං නාවාය අභිරුහනං,
අනධිට්ඨාය අත්තානං තිත්ථමද්දක්ඛිමුත්තමං.

767. සල්ලං අත්තසමුට්ඨානං භවනෙත්තිපභාවිතං,[7]
එතෙසං අප්පවත්තාය දෙසෙසි මග්ගමුත්තමං.

768. දීඝරත්තානුසයිතං චිරරත්තමධිට්ඨිතං,[8]
බුද්ධො මෙ පානුදී ගන්ථං[9] විසදොසප්පවාහනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තෙලකානි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තෙලකානිත්ථෙරගාථා.

---

1. පාණීව - ස්‍යා, PTS. 2. අහාරියරජමත්තිතෙ - PTS.
3. මායාඋසූය්‍යසාරම්භ - PTS. 4. කුද්දිට්ඨිං - ප. 5. දළ්හං - PTS
6. මබ්‍රවි - PTS. 7. භවනෙත්තිප්පභාවිතං - සීමු. 1, 2.
8. චිරරත්තපතිට්ඨිතං - PTS. 9. ගණ්ඩං - PTS.

757. කවරෙක් සැත් නැති වැ වණ රහිත වැ කිසි අවයවයක් නො පෙළමින් මාගේ හෘදය ඇසිරි කොට ඇති (දෘෂ්ටි-කෙලෙශ) ශල්‍යය උදුරන්නේ ද?

758. (යමෙක්) ගැඹුරෙහි වැටුණු මට නිර්වාණ ස්ථලයක් මාගී හස්තයක් ඇරැපවී නම් ධර්මහෙතුවින් විෂදෙෂයන් සිඳුනා වූ හෙතෙම ශ්‍රෙෂ්ඨ යි.

759. මම ඉවත් කළ නො හැකි වූ රාගාදි රජස් මැටි ඇති මායා උසූයා, සාරම්භ, ථිනමිද්ධ යන මොවුන් පැතිර ඇති ජලාශයෙකැ ගිලුණෙම් වෙමි.

760. ඖද්ධත්‍ය නැමැති මෙඝගර්ජනා ඇති සංයොජන නැමැති වලාහක ඇති රාගනිශ්‍ශ්‍රිත සංකල්ප නැමැති ප්‍රවාහයෝ මිසදිටු මා අපාය නැමැති සමුද්‍රයට ගෙනයත්.

761. තෘෂ්ණාදි ශ්‍රොතස්හු රූපාරම්මණාදි සියලු තැන්හි ගලා යෙත්. තෘෂ්ණා ලතාව හැප්සැ සිටී, ඒ ශ්‍රොතසුන් කවරෙක් වළහන්නේ ද? ඒ ලතාව කවරෙක් සිඳලන්නේ ද?

762. වහන්ස! ශ්‍රොතසුන් අවුරන හෙයක් (වේල්ලක්) කරවු, තොපගේ මනොමය ශ්‍රොතස රැකක් මෙන් (තොප) ලාහෙළා නො සිඳිවා (නො හෙළාවා:)

763. මෙසේ හටගත් බිය ඇත්තා වූ මෙතෙරින් (සසරින්) එතෙර (නිවන) සොයන්නා වූ මට ආරක්‍ෂක වූ සෘෂිසමූහයා විසින් සෙවුනා ලද, ප්‍රඥ නැමැති ආයුධ ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ,

764. මොනවට කරනලද ශුද්ධ වූ ධර්මසාරමය වූ දෘඪ වූ සොපානයක් දුන්හ, (දියෙහි) පාවී යන්නා වූ මට 'නහමක් බව'යි ද වදාළහ.

765. සිවටන් පහයට නැගැ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කෙළෙමි. සත්කායයෙහි ඇලුණු යම් ඒ ප්‍රජාවක් පෙර (අඥන බැවින් සාරත්‍වයෙන්) සිතුයෙම් නම්,

766. (ඒ මම) වැළිදු යම් කලෙකැ නැවට නැගෙන මඟ දුටුයෙම් නම්, එකල්හි ආත්මයෙහි නො සිට උත්කෘෂ්ට වූ තීර්‍ථය දිටිමි.

767. කෙලශ ශල්‍යය සන්තානයෙහි නැඟුණේ යැ, භවතෘෂ්ණාව විසින් පහළ කරනලද්දේ යැ, මොවුන්ගේ නො පැවැත්ම පිණිස උතුම් මඟ (ශාස්තෘන් වහන්සේ) දෙසූහ.

768. කෙලශවිෂදෙෂයන් සිඳුනා සර්‍වඥ තෙම දිගුකලක් අනුශය වැ පැවැති, බොහෝ කලක් සන්තානාරූඪ වැ සිටි, මාගේ (අභිධ්‍යා-කායග්‍රන්ථාදි) ග්‍රන්ථය පහ කෙළේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් තෙලකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තෙලකානි ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 4

769. පස්ස චිත්තකතං[1] බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධුවං ඨිති.

770. පස්ස චිත්තකතං[1] රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ච,
අට්ඨිං තචෙන[2] ඔනද්ධං සහ වත්ථෙහි සොභති.

771. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

772. අට්ඨපාදකතා[3] කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

773. අඤ්ජනීව නවා චිත්තා පූතිකායො අලඞ්කතො,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

774. ඔදහි මිගවො පාසං නාසදා වාගුරං[4] මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම කන්දන්තෙ මිගබන්ධකෙ.

775. ඡින්නො පාසො[5] මිගවස්ස නාසදා වාගුරං[4] මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම සොචන්තෙ මිගලුද්දකෙ.

776. පස්සාමි ලොකෙ සධනෙ මනුස්සෙ
ලද්ධාන විත්තං න දදන්ති මොහා,
ලුද්ධා[6] ධනං සන්නිචයං කරොන්ති
භිය්‍යො ච කාමෙ අභිපත්ථයන්ති.

777. රාජා පසය්හ පඨවිං විජෙත්වා
සසාගරන්තං මහිමාවසන්තො,
ඔරං සමුද්දස්ස අතිත්තරූපො
පාරං සමුද්දස්සʼපි පත්ථයෙථ.

778. රාජා ච අඤ්ඤෙ ච බහූ මනුස්සා
අවීතතණ්හා මරණං උපෙන්ති,
ඌනාව හුත්වාන ජහන්ති දෙහං
කාමෙහි ලොකම්හි න හත්ථි තිත්ති.

779. කන්දන්ති නං ඤාතී පකිරිය කෙසෙ
අහො වතා නො අමරාති චාහු,
වත්ථෙන නං පාරුතං නීහරිත්වා
චිතං සමොධාය තතො ඩහන්ති.

780. සො ඩය්හති සූලෙහි තුජ්ජමානො
එකෙන වත්ථෙන පහාය භොගෙ,
න මීයමානස්ස භවන්ති තාණා
ඤාතී ච මිත්තා අථ වා සහායා.

781. දායාදකා තස්ස ධනං හරන්ති
සත්තො පන ගච්ඡති යෙන කම්මං,
න මීයමානං ධනමන්වෙති කිඤ්චි
පුත්තා ච දාරා ච ධනං ච රට්ඨං.

---

1. චිත්තිකතං - සිමු. 1, 2 ප. 2. අට්ඨිතචෙන - PTS.
3. අට්ඨාපදකතා - ස්‍යා, PTS. අට්ඨපදකතං - ප. 4. වාතුරං - ස්‍යා, PTS.
5. ඡින්නපාසො - ස්‍යා PTS. 6. ලද්ධා - ස්‍යා.

20. 1 4

769. යම් ශරීරයක්හුගේ ධ්‍රැව (නිත්‍ය) සථිතිභාවයක් නැද් ද, වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් හුවනලද්දා වූ, ගිලන් වූ, බාල ජනයන් විසින් නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ, විසිතුරු කරනලද්දා වූ ඒ සිරුර බලව.

770. සමින් වෙළනලද (තුන්සියක්) ඇට ඇති, මිණියෙනුදු කෙඩො-ලිනු ද විසිතුරු කරනලද රූපය බලව, වසත්‍ර සහිත වැ මැ හොබී.

771. ලාරසින් රඳනාලද පාදයෝ, සුවඳ සුන්නෙන් තවරනලද මුව, බාලයා ගේ සමෙමාහයට පමණ‍ා, පාරගවෙෂිහු ගේ මොහයට නො ද පමණී.

772. කියඹුවැල් ද අඳුන් ඇඳි නෙත් ද බාලයාගේ මොහයට පමණ‍ා, පාරගවෙෂිහු ගේ මොහයාට නො ද පමණී.

773. සිතියම් කළ අළුත් අඳුන් කොපුවක් මෙන් සරසනලද කුණුකය බාලයාගේ මොහයට පමණ‍ා, පාරගවෙෂිහුගේ මොහයට නො ද පමණී.

774. මුවවැදි තෙම මලපුඩුව දමාලී යැ, මුවා පාශය නො පැහැසී (නො ගැටී) යැ, මුවවැද්දා හඬද්දී (ඈපි) ගොදුරු කා යම්හ

775. මුවවැද්දාගේ මලපුඩුව සිඳුණේ යැ, මුවා පාශය නො පැහැසී යැ, මුවවැද්දා සොවිද්දී (ඈපි) ගොදුරු කා යම්හ.

776. ලොකයෙහි ධනවත් මිනිසුන් දක්මි, ඔහු ධනය ලැබැ මොහ හෙතුවින් නො දෙත්, ලුබ්ධයෝ ධනය රැස් කෙරෙත්, මතුයෙහි බෙහෙවින් මැ කාමයන් ප්‍රාර්ථනා කෙරෙත්.

777. රජ තෙම බලාත්කාරයෙන් පෘථිවිය දිනාගෙන සයුරු හිම් කොට ඇති පොළොවැ රජය කරන්නේ මුහුදින් මෙතෙරට නො තිත් සැහැවි ඇතියා වැ මුහුදින් එතෙර ද ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ යි

778. රජ තෙමේ ද අනිත් බොහෝ මිනිස්සු ද නො පහ වූ තෘෂ්ණා ඇති වැ මරණයට පැමිණෙත්, නුපුන් මනදෙළ මැ ඇති වැ සිරුර හැරැදමත්, ලොකයෙහි කාම හෙතුවින් තෘප්තියක් නැත් මැ යි.

779. ඥතීහු කෙහෙවලු විසුරුවාගෙන ඔහු ගැන හඬත්, 'අහෝ එකන්නෙන් අප නැයෝ අමර වෙත්ව'යි ද කියත්, ඉක්බිති කඩින් පොරෝනාලද ඔහු ගෙන ගොස් සෑය නඟා දවත්.

780. හෙතෙම භොගයන් හැරැ එක්වතින් යුතු වැ හුලින් පෙළනු ලැබෙමින් දැවෙයි, මැරෙන්නහුට ඥතිහු ද මිත්‍රයෝ ද නොහොත් සහායකයෝ ද ආරක්ෂක නො වෙත්.

781 දායාදයෝ ඔහුගේ ධනය ගෙන යෙත්. සත්ත්ව තෙම කර්මානු-රූපවැ යේ, අඹුදරුවෝ යැ ධනය යැ රට යැ යන කිසිවක් මැරෙන්නහු අනු වැ නො ඒ.

782. න දීඝමායුං ලභතෙ ධනෙන
න චා'පි විත්තෙන ජරං විහන්ති,
අප්පං හි තං[1] ජීවිතමාහු ධීරා
අසස්සතං විප්පරිණාමධම්මං.

783. අඩ්ඪා දළිද්දා ච ඵුසන්ති ඵස්සං
බාලො ච ධීරො ච තථෙව ඵුට්ඨො,
බාලො හි බාල්‍යා වධිතො'ව සෙති
ධීරො ච නො වෙධති ඵස්සඵුට්ඨො.

784. තස්මා හි පඤ්ඤා'ව ධනෙන සෙය්‍යා[2]
යාය වොසානමිධාධිගච්ඡති,
අබ්‍යොසිතත්තා[3] හි භවාභවෙසු,
පාපානි කම්මානි කරොති[4] මොහා.

785. උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං
සංසාරමාපජ්ජ පරම්පරාය,
තස්සප්පපඤ්ඤො අභිසද්දහන්තො
උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං.

786. චොරො යථා සන්ධිමුඛෙ ගහීතො
සකම්මුනා හඤ්ඤති පාපධම්මො,
එවං පජා පච්ච[5] පරම්හි ලොකෙ
සකම්මුනා හඤ්ඤති පාපධම්මා.[6]

787. කාමා හි චිත්‍රා මධුරා මනොරමා
විරූපරූපෙන මථෙන්ති චිත්තං,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිස්වා
තස්මා අහං පබ්බජිතොම්හි රාජ.

788 දුමප්ඵලානීව පතන්ති මානවා
දහරා ච වුද්ධා ච සරීරභෙදා,
එතම්පි දිස්වා පබ්බජිතොම්හි රාජ
අපණ්ණකං සාමඤ්ඤමෙව සෙය්‍යො.

789. සද්ධායාහං පබ්බජිතො උපෙතො ජිනසාසනෙ,
අවඤ්ඣා මය්හං පබ්බජ්ජා අනණො භුඤ්ජාමි භොජනං.

790. කාමෙ ආදිත්තතො දිස්වා ජාතරූපානි සත්ථතො,
ගබ්භවොක්කන්තිතො දුක්ඛං නිරයෙසු මහබ්භයං.

791. එතමාදීනවං ඤත්වා සංවෙගං අලභිං තදා,
සො'හං විද්ධො තදා සන්තො සම්පත්තො ආසවක්ඛයං.

792. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

793. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රට්ඨපාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රට්ඨපාලත්ථෙරගාථා.

---

1. අප්පඤ්හි තං - ස්‍යා, PTS 2. සෙය්‍යො - PTS.
3. අබ්‍යොසිතත්ථා - ස්‍යා, PTS. 4. කරොන්ති - PTS.
5. පෙච්ච - සීමු. 1, 2. PTS. 6. පාපධම්මො - PTS

782. ධන හෙතුවින් දීර්ඝායුෂ නො ලැබෙයි. භොග හෙතුවින් ජරාව නො නැසෙයි, 'ජීවිතය අල්ප යැ, අශාශ්වත යැ, විපරිණාම ස්වභාව ඇත්තේ යැ'යි ප්‍රාඥයෝ කීහු මැ යි.

783. ධනවත්තු ද දිළින්දෝ ද පහස පහසිත් (ස්පර්ශය ලැබෙත්,) නුවණ මඳ වූයේ ද නුවණැත්තේ ද එසේ මැ පැහැසුණේ (ස්පර්ශ ලද්දේ) වෙයි, බාල තෙම බාල බැවින් පෙළුණේ මැ හෙ වී. පහසින් පැහැසුණු නුවණැත්තේ මැ නො සැලේ.

784. එහෙයින් මැ යමෙකින් මෙලොවැ කෙළවරට යේ නම් ඒ ප්‍රඥව මැ ධනයට වඩා ශ්‍රෙෂ්ඨ යැ, නිෂ්ඨාවට නො පැමිණියේ කුදුමහ භවයන්හි මොහ හෙතුවින් පව්කම් කෙරේ.

785. පුනපුනා සසරට පැමිණ ගැබටත් පරලොවටත් එළැඹෙයි, ඔහුගේ පාපක්‍රියා හදහන මඳනුවණැත්තේ ද ගැබටත් පරලොවටත් එළැඹේ.

786. ලාමකගති ඇති සොර තෙම සන්ධිමුඛයෙහි (උමංබිඳුමෙහි) දී බැඳැ ගන්නාලද්දේ සියකැමින් යම්සේ පෙළනුලැබේ ද එසේ මැ පාපධර්ම ඇති ප්‍රජාව පරලොවට පැමිණ ස්වකීය කර්මය විසින් පෙළනුලබ.

787. නරපතිය, යම්හෙයෙකින් කාමයෝ විසිතුරු ද මිහිරි ද මනරම් ද විවිධරූප ස්වභාවයෙන් සිත් අලළත් ද, එහෙයින් මැ මම කාම-ගුණයෙහි ආදීනව දැකැ පැවිදි වූයෙමි.

788. තරුණ වූ ද මහලු වූ ද මිනිස්සු ශරීරභෙද හෙයින් ද්‍රුමඵලයන් (ගස්ගෙඩි) මෙන් ඇද වැටෙත්, මහරජ මෙල කරුණ ද දැකැ පැවිදි වීමි, නිවැරැදි ශ්‍රමණභාවය මැ උත්තරීතර යි.

789. මම සැදැහැයෙන් පැවිදි වීමි, ශාස්තෘශාසනයෙහි පිළිවෙතට එළැඹියෙමි, මා ගේ පැවිද්ද නො වඳ යැ, ණය නැත්තෙම් අහර වළඳමි.

790. කාමයන් ඇවිළගත්තවුන් ලෙසින්, ස්වර්ණවිකෘතීන් ආයුධයන් ලෙසින් දැකැ ගර්භාවක්‍රාන්තියෙහි පටන් දුක් යැ, නිරයෙහි මහත් භය යැ යන,

791. මෙල ආදීනව දැනැ එදා සංවේගය ලදිමි, මම එදා (ගිහිකල්හි රාගාදිශල්‍යයෙන්) විදුනාලද්දෙම් මැ ආස්‍රවක්ෂයට පැමිණියෙමි.

782. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ යැ, තෘෂ්ණාව උදුරනලදු.

793. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් ද සියලු සංයොජනයන් ක්ෂය කිරීම වූ ඒ අර්ථය මා විසින් ලබන-ලද්දේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහයි.

රට්ඨපාල ස්ථවිරගාථා යි.

20 1 5

794. රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං[1] මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

795. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රූපසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

796. සද්දං සුත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

797. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා සද්දසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

798. ගන්ධං ඝත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

799. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ගන්ධසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

800. රසං භොත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

801. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රසසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

802. ඵස්සං ඵුස්ස සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

803. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ඵස්සසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

804. ධම්මං ඤත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොස්ස[2] තිට්ඨති.

805. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ධම්මසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවමාචිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

806. න සො රජ්ජති රූපෙසු රූපං දිස්වා පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස[4] තිට්ඨති.

807. යථාස්ස පස්සතො රූපං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[3] වුච්චති.

---

1. පියනිමිත්තං - PTS, ස්‍යා. 2. අජ්ඣොස - ස්‍යා, PTS 3. නිබ්බාන - ම. PTS
. නාජ්ඣොස - ස්‍යා, PTS.

20. 1. 5

794. රූපය දැක, ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ (එය) විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

795. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රූපයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්. අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

796. ශබ්දය අසා ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

797. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ශබ්දාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

798. ගන්ධාඝ්‍රාණය කොට ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

799, ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ගන්ධාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහු ගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

800. රසය අනුභව කොට ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

801. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රසාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ. මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

802. ස්පර්ශය විඳ ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

803. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ස්පර්ශාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

804. ධර්මාරම්මණය දැන ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුළා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැඳගෙන සිටී.

805. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ධර්මාරම්මණයෙන් හටහත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කිනුයලැබේ.

806. යමෙක් රූ අරමුණ දැක එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම රූපයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැඳගෙන නො සිටී.

807. යම්සේ රූපය දක්නා වූ ද (එය අරමුණු කොට උපන්) වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ ද රැස් නො වේ ද හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

808. න සො රජ්ජති සද්දෙසු සද්දං සුත්වා පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස[1] තිට්ඨති.

809. යථාස්ස සුණතො සද්දං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

810. න සො රජ්ජති ගන්ධෙසු ගන්ධං ඝත්වා පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස[1] තිට්ඨතී'ති.

811. යථාස්ස ඝායතො ගන්ධං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

812. න සො රජ්ජති රසෙසු රසං භොත්වා[3] පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස[1] තිට්ඨති.

813. යථාස්ස සායතො රසං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

814. න සො රජ්ජති ඵස්සෙසු ඵස්සං ඵුස්ස පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස[1] තිට්ඨති.

815. යථාස්ස ඵුසතො ඵස්සං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සති,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

816. න සො රජ්ජති ධම්මෙසු ධම්මං ඤත්වා පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොස්ස තිට්ඨති.

817. යථාස්ස විජානතො ධම්මං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරතී සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[2] වුච්චතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාලුඞ්ක්‍යපුත්තො ථෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති.

මාලුඞ්ක්‍යපුත්තථෙරගාථා.

---

1. නාජ්ඣොස - සයා, PTS. 2. නිබ්බාන - ප. PTS, 3. භුත්වා - සීමු, 1, 2.

808. යමෙක් ශබ්දය අසා එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ශබ්දයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.

809. යම්සේ ශබ්දය ශ්‍රවණය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

810. යමෙක් ගන්ධාඝ්‍රාණය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ගන්ධාරම්මණයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණුරස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.

811. යම්සේ ගන්ධාඝ්‍රාණය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ. මෙසේ දුක් පහ කරන්නහු ගේ නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

812. යමෙක් රසානුභවය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම රසයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.

813 යම්සේ රසාස්වාදය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

814. යමෙක් පහස විඳ එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ස්පර්ශාලම්බනයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණුරස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.

815. යම්සේ පහස විඳුනා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

816. යමෙක් දහම්අරමුණ පසක් කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම දහම්අරමුණෙහි නො ඇලෙයි, විරාගසිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නො සිටී.

817. යම්සේ දහම්අරමුණ පසක් කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්‍ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ. මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මාලුඬක්‍යපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

මාලුඞක්‍යපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 6

818. පරිපුණ්ණකායො සුරුචි සුජාතො චාරුදස්සනො,
සුවණ්ණවණ්ණොසි භගවා සුසුක්කදාඨො[1] විරියවා.

819. නරස්ස හි සුජාතස්ස යෙ භවන්ති වියඤ්ජනා
සබ්බෙ තෙ තව කායස්මිං මහාපුරිසලක්ඛණා.

820. පසන්නනෙත්තො සුමුඛො බ්‍රහ්මා උජු පතාපවා,
මජ්ඣෙ සමණසඞ්ඝස්ස ආදිච්චො'ව විරොචසි.

821. කල්‍යාණදස්සනො භික්ඛු කඤ්චනසන්නිභත්තචො,
කිං තෙ සමණභාවෙන එවං උත්තමවණ්ණිනො.

822. රාජා අරහසි භවිතුං චක්කවත්ති රථෙසභො,
චාතුරන්තො විජිතාවී ජම්බුසණ්ඩස්ස[2] ඉස්සරො.

823. ඛත්තියා භොගා රාජානො[3] අනුයන්තා භවන්ති තෙ,
රාජාධිරාජා[4] මනුජින්දො රජ්ජං කාරෙහි ගොතම.

824. රාජාහමස්මි සෙල (සෙලාති භගවා) ධම්මරාජා අනුත්තරො,
ධම්මෙන චක්කං වත්තෙමි චක්කං අප්පටිවත්තියං.

825. සම්බුද්ධො පටිජානාසි (ඉති සෙලො බ්‍රාහ්මණො)
ධම්මරාජා අනුත්තරො,
ධම්මෙන චක්කං වත්තෙමි ඉති භාසසි[5] ගොතම.

826. කො නු සෙනාපති භොතො සාවකො සත්ථු අන්වයො,[6]
කො තෙ මං අනුවත්තෙති ධම්මචක්කං පවත්තිතං.

827. මයා පවත්තිතං චක්කං (සෙලාති භගවා) ධම්මචක්කං අනුත්තරං,
සාරිපුත්තො අනුවත්තෙති අනුජාතො තථාගතං.

828. අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං භාවෙතබ්බං ච භාවිතං,
පහාතබ්බං පහීනං මෙ තස්මා බුද්ධොස්මි බ්‍රාහ්මණ.

829. විනයස්සු මයි කඞ්ඛං අධිමුච්චස්සු බ්‍රාහ්මණ,
දුල්ලභං දස්සනං හොති සම්බුද්ධානං අභිණ්හසො.

830. යෙසං වෙ දුල්ලභො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණ්හසො,
සො'හං බ්‍රාහ්මණ සම්බුද්ධො[7] සල්ලකත්තො අනුත්තරො.

831. බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො මාරසෙනප්පමද්දනො,
සබ්බාමිත්තෙ වසෙ කත්වා[8] මොදාමි අකුතොභයො.

1. සුසුක්කදාඨොසි - මජ්සං, PTS. 2. ජම්බුමණ්ඩස්ස - සීමු, 1, 2.
3 භොජරාජානො - PTS 4 රාජාභිරාජා - PTS. 5 භාසථ - සීමු 1, 2
6 සත්ථුරන්වයො - PTS. 7 බුද්ධො'ස්මි - PTS. 8 වසීකත්වා - PTS.

20. 1. 6

818. පිරිපුන්සිරුරු ඇත්තෙහි, මනා සිරුරුකැලුම් ඇත්තෙහි, අභිජාතයෙහි, රමණී දැකුම් ඇත්තෙහි, රන්වන් වෙහි, භගවත්හි, සුදෝසුදු දත්පෙළ ඇතියෙහි, විගවි ඇත්තෙහි යැ.

819. අභිජාතපුරුෂයක්හුගේ යම් ලක්‍ෂණ කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ සියලු මහාපුරුෂලක්‍ෂණයෝ ඔබගේ සිරුරෙහි වෙත්.

820. පස්පැ දිස්නා නෙත් ඇත්තෙහි, මනා මුව ඇතියෙහි, ආරොහපරිණාහසමපන්නයෙහි, ඍජුගාත්‍ර ඇතියෙහි, ප්‍රතාපවත් වූයෙහි, මහණගණ මැද සූර්‍ය්‍යයා මෙන් බබළන්නෙහි යැ.

821. කලණදැකුම් ඇතියෙහි, කසුන් පැහැසිවි ඇතියෙහි යැ, මහණ, මෙසේ උත්තමස්වරූප ඇති තොපට ශ්‍රමණභාවයෙන් කිම?

822. මහාරථික වූ සිව්සයුරු කිම් කොට ඇති පොළොවට අධිපති වූ කළ දික් විජය ඇති ජම්බුද්වීපයට ඊශ්වර වූ සක්විතිරජ වන්නට සුදුස්සෙහි යැ.

823. භොග ඇති ක්‍ෂත්‍රිය රජවරු තොපගේ අනුගාමීහු වෙත්, ගෞතමය, රාජාධිරාජ වූ මනුජෙන්ද්‍රයක් වැ රාජ්‍යය කරව.

බුදුහු:-

824. සෙල! මම රජයෙමි. නිරුත්තර වූ ධර්මරාජ වූයෙම් දැහැමින් අණසක පවත්වමි, අණසක (අනෙකකු විසින්) පෙරළිය නො හැක්කෙකි'යි.

සෙල බ්‍රාහමණ:-

825. 'නිරුත්තර ධර්මරාජන් වූ සම්බුද්ධයෙමි'යි ප්‍රතිඥ කරව, ගෞතමය, දැහැමින් අණසක පවත්වමි කියව.

826. භවත්හුගේ සෙන්පති කවරෙ යැ? ශ්‍රාවක වූ ශාස්තෘ අන්වය ඇති කවරෙක් තොප විසින් පවත්වනලද මේ දහම්සක අනුවර්ත්තනය කෙරේ ද?

බුදුහු:-

827. සෙල! මා විසින් පවත්වනලද නිරුත්තර වූ ධර්මචක්‍රය තථාගත අනුජාත වූ ශාරිපුත්‍ර තෙමේ අනුවර්තනය කෙරේ.

828. මා විසින් දතයුතු දය දත්නාලද යැ, භාවිත කළ යුත්ත භාවිත යැ, ප්‍රහාතව්‍යය ප්‍රහීණ යැ, එහෙයින් බමුණ! මම බුද්ධයෙමි,

829. බමුණ, මා කෙරෙහි සැක දුරුකරව, මා හදහව, සම්බුද්ධයන්ගේ එක්වන් දැක්ම දුර්ලභ වේ.

830. ලොකයෙහි යම් කෙනකුන්ගේ එක්වන් පහළ වීම එකාන්තයෙන් දුර්ලභ වේ ද, බමුණ! ඒ මම නිරුත්තර ශල්‍යවෛද්‍ය වූ සම්බුද්ධයෙමි.

831. බ්‍රහ්ම (ශ්‍රෙෂ්ඨ) වූයෙම් නිරුපම වූයෙම් මරසෙන් මඩනසුලු වූයෙම් සියලු සතුරන් වසඟ කොට කිසිවෙකින් බිය නැත්තෙම් සතුටු වෙමි.

832. ඉදං භොන්තො නිසාමෙථ යථා භාසති චක්ඛුමා,
සල්ලකත්තො[1] මහාවීරො සීහො'ව නදතී වනෙ.

833. බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං මාරසෙනප්පමද්දනං,
කො දිස්වා නප්පසීදෙය්‍ය අපි කණ්හාභිජාතිකො.

834. යො මං ඉච්ඡති අන්වෙතු යො වා නිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාහං පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ.

835. එතං චෙ රුච්චති භොතො සම්මාසම්බුද්ධසාසනං,
මයම්පි පබ්බජිස්සාම වරපඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ.

836. බ්‍රාහ්මණා තිසතා ඉමෙ යාචන්ති පඤ්ජලීකතා,
බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාම භගවා තව සන්තිකෙ.

837. ස්වාක්ඛාතං බ්‍රහ්මචරියං (සෙලාති භගවා) සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
යත්ථ අමොඝා පබ්බජ්ජා අප්පමත්තස්ස සික්ඛතො.

838. යං තං සරණමාගම්ම ඉතො අට්ඨමෙ[2] චක්ඛුම,
සත්තරත්තෙන භගවා දන්තාම්හ තව සාසනෙ.

839. තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා තුවං මාරාභිභූ මුනි,
තුවං අනුසයෙ ඡෙත්වා තිණ්ණො තාරෙසිමං පජං.

840. උපධී තෙ සමතික්කන්තා ආසවා තෙ පදාලිතා,
සීහො'ව අනුපාදානො පහීනභයභෙරවො.

841. භික්ඛවො තිසතා ඉමෙ තිට්ඨන්ති පඤ්ජලීකතා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා වන්දන්තු සත්ථුනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලත්ථෙරගාථා.

---

1 සල්ලකන්තො - සිමු 1, 2.
2 අට්ඨමි - ම, PTS.

832. භවත්නි! පසැස් ඇත්තේ යම්සේ කියා ද, එසේ මෙය අසවු, (රාගාදි ශල්‍යයන් උදුරන බැවින්) සල්ලකත්ත වූ මහාවීර තෙම වනයෙහි සිංහයකු මෙන් ගර්ජනා කෙරේ.

833. බ්‍රහ්ම වූ තුලනාතික්‍රාන්ත වූ මරසෙන් මඩනාසුල්ලහු දැක (තම-පරායණ බැවින්) නීචජාතික වූ කවරෙක් නො පහදින්නේ ද?

834. යමෙක් කැමැති වේ ද (හෙ) මා අනුව ඒවා, නොහොත්, යමෙක් නො කැමැති වේ ද (හෙතෙම) යේවා, මම මෙහි උතුම් නුවණැත්තහු වෙත පැවිදි වන්නෙමි.

835. ඉදින් භවත්හට මෙල සම්‍යක් සම්බුද්ධශාසනය රුචි වේ නම්, අපිදු උතුම් නුවණැත්තහු වෙත පැවිදි වම්හ.

836. භාග්‍යවතුන් වහන්ස! මේ තුන්සියක් බ්‍රාහ්මණයෝ ඇඳිලි බැන්දාහු බඹසර යදිත්, (ඒ අපි) ඔබ වෙත බඹසර රක්නෙමු.

බුදුහු:-

837. සෙල! යම් සසුනෙක අප්‍රමාද වැ ශික්මෙනුවහට පැවිද්ද අමොඝ (නොසිස්) වේ ද එහි මාර්ග බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය ස්වාඛ්‍යාත යැ, සාංදෘෂ්ටික යැ, අකාලික යි.

838. ඇසැතියාණෙනි! යම් හෙයෙකින් මින් අටවැනි දිනයෙහි ඔබ සරණයට පැමිණියමෝ ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්ස! සත් රැයින් ඔබ සසුන්හි දැමුණම්හ.

839. බුදු වූවහු මුඹ යැ, ශාස්තෘ වූවහු මුඹ යැ, මාරාභිභූමුනි වූවහු මුඹ යැ, මුඹ වහන්සේ අනුශය සිඳැ පාරගත වූවහු මේ ප්‍රජාව තරණය කරවූහු යැ.

840. ඔබ විසින් උපධිහු ඉක්මවනලදහ, ඔබ විසින් ආස්‍රවයෝ විදාරණය කරනලදහ, උපාදාන රහිත වූවහු, සිංහයකු මෙන් පහ වූ භය භෛරව ඇත්තහු යැ.

841. මේ තුන්සියක් භික්ෂූහු ඇඳිලි බැඳැගෙන සිටිත්. වීරයන් වහන්ස, පා සගල දිගු කළ මැනවි. පුරුෂනාගයෝ ශාස්තෘහුගේ පා සගල වඳිත්වා! යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සෙල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

සෙල ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 7

842. යාතං මෙ හත්ථිගීවාය සුඛුමා වත්ථා පධාරිතා,
සාලීනං ඔදනො භුත්තො සුචිමංසූපසෙචනො.

843. සොජ්ජ භද්දො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

844. පංසුකූලී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

845. පිණ්ඩපාතී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

846. තෙචීවරී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

847. සපදානචාරී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

848. ඒකාසනී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

849. පත්තපිණ්ඩී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

850. ඛලුපච්ඡාභත්තී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[2] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

851. ආරඤ්ඤිකො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

852. රුක්ඛමූලිකො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

853. අබ්භොකාසී සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

854. සොසානිකො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

855. යථාසන්ථතිකො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

856. නෙසජ්ජිකො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

857. අප්පිච්ඡො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

858. සන්තුට්ඨො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදනො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

---

1 උඤ්ඡාපත්තගතෙ - සීමු 1, 2.

20. 1. 7

842. මා විසින් ඇත්කඳ නැඟී සැරිසරනලද යැ, සියුම් වස්ත්‍ර දරන ලද යැ, මනා මසින් හැනු හැල්බත් වළඳනලදි.

843. අද (ශීලාදි ගුණ හෙයින්) භද්‍ර වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කාළිගොධාපුත්‍ර ඒ භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

844. පංශුකූලිකාඞ්ග ඇති, ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කාළිගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

845. පිණ්ඩපාතිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

846 තෙචීවරිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

847. සපදානචාරිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

848. ඒකාසනිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

849. පත්තපිණ්ඩිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

850. ඛලුපච්ඡාභත්තිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

851. ආරඤ්ඤිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

852. රුක්ඛමූලිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

853. අබ්භොකාසිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

854. සොසානිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

855. යථාසන්තතිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

856. නෙසජ්ජිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

857. අල්පෙච්ඡ වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

858. සන්තුෂ්ට වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

859. පවිවිත්තො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

860. අසංසට්ඨො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

861. ආරද්ධවිරියො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
ඣායති අනුපාදානො පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

862. හිත්වා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගහිං මත්තිකාපත්තං ඉදං දුතියාභිසෙචනං.

863. උච්චෙ මණ්ඩලිපාකාරෙ දළ්හමට්ටාලකොට්ඨකෙ,
රක්ඛිතො ඛග්ගහත්ථෙහි උත්තසං විහරිං පුරෙ.

864. සොජ්ජ භද්දො අනුත්‍රාසී පහීනභයභෙරවො,
ඣායති වනමොග්ගය්හ පුත්තො ගොධාය භද්දියො.

865. සීලක්ඛන්ධෙ පතිට්ඨාය සතිං පඤ්ඤං ච භාවයං,
පාපුණිං අනුපුබ්බෙන සබ්බසංයොජනක්ඛය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දියො කාළිගොධාය පුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දියත්ථෙරගාථා.

20. 1. 8

866. ගච්ඡං වදෙසි සමණ'ට්ඨිතොම්හි
මමඤ්ච බ්‍රූසි ඨිතමට්ඨිතො'ති,
පුච්ඡාමි තං සමණ එතමත්ථං
කථං[2] ඨිතො ත්වං අහමට්ඨිතොම්හි.

867. ඨිතො අහං අඞ්ගුලිමාල සබ්බදා
සබ්බෙසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං,
තුවඤ්ච පාණෙසු අසඤ්ඤතොසි
තස්මා ඨිතොහං තුවමට්ඨිතොසි.

868. චිරස්සං වත මෙ මහිතො මහෙසි
මහාවනං සමණො පච්චුපාදි,
සො'හං චජිස්සාමි සහස්සපාපං
සුත්වාන ගාථං තව ධම්මයුත්තං.

869. ඉච්චෙව චොරො අසිමාවුධඤ්ච
සොබ්භෙ පපාතෙ නරකෙ අන්වකාසි,
අවන්දි චොරො සුගතස්ස පාදෙ
තත්ථෙව පබ්බජ්ජමයාචි බුද්ධං.

870. බුද්ධො ච ඛො කාරුණිකො මහෙසි
යො සත්ථා ලොකස්ස සදෙවකස්ස,
තමෙහි භික්ඛූ'ති තදා අවොච
එසො'ව තස්ස අහු භික්ඛුභාවො.

871. යො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා පච්ඡා සො නප්පමජ්ජති,
සො'මං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තොව'ච චන්දිමා.

---
1 උඤ්ඡාපත්තගතෙ - සීමු 1, 2. 2 කසමා - PTS.

859. ප්‍රවිවික්ත වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

860. අසංසෘෂ්ට වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

861. ආරබ්ධවීර්‍ය්‍ය ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු, උපාදාන රහිත වූ ගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

862. රතින් නිමැ වූ නොයෙක් කැටයම් ඇති සියක්පල් අගනා කස්-ලෝහලිය හැරුදමා මැටිපාත්‍රය ගතිමි, මේ දෙවැනි අභිෂේක යි.

863. උස් වූ මඬුලුපවුරු ඇති තිර වූ අටලු කොටු ඇති පුරයෙහි ඛඩ්ගධාරීන් විසින් රක්නාලද්දෙම් ත්‍රස්ත වැ විසුයෙමි.

864. අද එ භද්‍ර වූ ත්‍රස්ත නො වනසුලු වූ පහ වූ භය හෙරව ඇති ගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ වනයෙහි පිවිස ධ්‍යාන කෙරේ.

865. ශීලස්කන්ධයෙහි පිහිටා සමාධියත් ප්‍රඥවත් වඩනෙම් අනුක්‍රම-යෙන් සියලු සංයෝජනයන් ගේ ක්‍ෂය භාවයට පැමිණියෙමි යි.

මෙසේ ආයුෂමත් කාලිගොධාපුත්‍ර භද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

භද්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 8

866. මහණ! යන්නෙහි 'සිටියෙමි'යි කියහි, සිටි මා 'නො සිටියහ' යි ද කියහි, මහණ! මෙකරුණ ඔබ විචාරමි, භවත් කෙසේ සිටියෙ යැ? මම් කෙසේ නො සිටියෙම් වේ ද?

867. අඟුල්මල! මම හැම කල්හි සියලු සතුන් කෙරෙහි දණ්ඩනය හැරපියා සිටියෙමි, තෝ වනාහි ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයම රහිත වෙහි, එහෙයින් මම සිටියෙමි, තෝ නො සිටියෙහි.

868. පූජිත වූ මහර්ෂි වූ ශ්‍රමණ තෙම කලෙකින් මට හිත පිණිස මහවනයට එළඹියේ යැ, මම ඔබගේ ධර්මයුක්ත වූ ගාථාව අසා දහසක් පව් හැරුදමන්නෙමි.

869. මෙසේ කියා අඟුල්මල් සොර අසිපත ද සෙසු අවි ද හෙබෙහි ප්‍රපාතයෙහි, පොළෝ විවරයෙහි දැමී යැ, සොරා බුදුන් ගේ පාසඟළ වැන්දේ යැ, එතැන්හි මැ බුදුන් ගෙන් පැවිද්ද අයැදී.

870. එක්බිති යම් කෙනෙක් දෙවියන් සහිත සත්ත්වලොකයාට කාරුණික වෙත් ද, මහර්ෂි වෙත් ද ඒ බුදුහු 'එව මහණැ' යි එදා ඔහුට වදාළහ. එ මැ ඔහු ගේ භික්‍ෂුභාවය වී.

871. යමෙක් පළමු ප්‍රමාදයට පැමිණ පසුව අප්‍රමාද වේ ද හෙතෙම වලායෙන් මුත් නිසයුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

872. යස්ස පාපං කතං කම්මං කුසලෙන පිථියති,[1]
සො'මං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තො'ව චන්දිමා.

873. යො හවෙ දහරො භික්ඛු යුඤ්ජති බුද්ධසාසනෙ,
සො'මං ලොකං පභසෙති අබ්භා මුත්තො'ව චන්දිමා.

874. දිසා'පි[2] මෙ ධම්මකථං සුණන්තු
දිසා'පි මෙ යුඤ්ජන්තු බුද්ධසාසනෙ,
දිසා'පි[2] මෙ තෙ මනුජෙ[3] භජන්තු
යෙ ධම්මමෙවාදපෙන්ති[4] සන්තො.

875. දිසා හි මෙ ඛන්තිවාදානං අවිරොධප්පසංසිනං,
සුණන්තු ධම්මං කාලෙන තඤ්ච අනුවිධීයන්තු.

876. න හි ජාතු සො මමං හිංසෙ අඤ්ඤං වා පන කිඤ්චනං,
පප්පුය්‍ය පරමං සන්තිං රක්ඛෙය්‍ය තසථාවරෙ.

877. උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයන්ති තෙජනං,
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති පණ්ඩිතා.

878. දණ්ඩෙනෙකෙ දමයන්ති අඞ්කුසෙහි කසාහි ච
අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන අහං දන්තොම්හි තාදිනා.

879 අහිංසකො'ති මෙ නාමං හිංසකස්ස පුරෙ සතො,
අජ්ජාහං සච්චනාමොම්හි න නං හිංසාමි කිඤ්චනං.

880. චොරො අහං පුරෙ ආසිං අඞ්ගුලිමාලො'ති විස්සුතො,
වුය්හමානො මහොඝෙන බුද්ධං සරණමාගමං.

881. ලොහිතපාණී[5] පුරෙ ආසිං අඞ්ගුලිමාලො'ති විස්සුතො,
සරණාගමනං පස්ස භවනෙත්ති සමූහතා.

882. තාදිසං කම්මං කත්වාන බහුං දුග්ගතිගාමිනං
ඵුට්ඨො කම්මවිපාකෙන අනණො භුඤ්ජාමි භොජනං.

883 පමාදමනුයුඤ්ජන්ති බාලා දුම්මෙධිනො ජනා.
අප්පමාදං ච මෙධාවී ධනං සෙට්ඨං'ව රක්ඛති.

884. මා පමාදමනුයුඤ්ජෙථ මා කාමරතිසන්ථවං,
අප්පමත්තො හි ඣායන්තො පප්පොති පරමං සුඛං.

885. ස්වාගතං නාපගතං නෙතං දුම්මන්තිතං මම,
සංවිභත්තෙසු[6] ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමං.

1 පිධියති - ප. 2 දිසාහි - PTS, 3 මනුස්සෙ - PTS.
4 ධම්මමෙවාදපයන්ති-ප, PTS 5. ලොහිතපාණි - PTS 6. සවිභත්තෙසු-සීමු.1,2

872. යමකු විසින් කරනලද පව්කම් කුශලයෙන් වසනුලැබේ ද හෙතෙම වලායෙන් මුත් නිසඳුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

873. යම් තරුණ මහණෙක් ත්‍රිවිධශික්‍ෂායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වේ ද හෙතෙම එකාන්තයෙන් වලායෙන් මුත් නිසඳුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

874. මා ගේ සතුරෝ ද (මා ඇසූ)ධර්මකථාව අසත්වා! මාගේ සතුරෝ ද බුද්ධශාසනයෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වෙත්වා! (යෙදෙත්වා) යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ධර්මය මැ ගන්වත් ද මා ගේ සතුරෝ ද එබඳු මිනිසුන් භජනය කෙරෙත්වා!

875. මා ගේ සතුරෝ ක්‍ෂාන්තිවාදීන්ගේ මෛත්‍රිය පසස්නවුන් ගේ ධර්මය සුදුසු කල්හි අසත්වා! එ ද අනුගමනය කෙරෙත්වා!

876. ඒ මාගේ සතුරා කිසි කලෙකැ මා නො මැ නසන්නේ යැ, අන් කිසිවකු හෝ නො නසන්නේ යැ, (හෙතෙම) පරම ශාන්තියට පැමිණ තැතිගන්නවුන් (පුහුදුන්) හා ස්ථාවරයන් (රහතුන්) රක්නේ යි.

877. දියාලුවෝ (කැමැති තැනට) දියගෙන යෙති, හීවඩුවෝ හී සෘජු කෙරෙති, දුවවඩුවෝ දුව නමති, නුවණැතියෝ ආත්මය දමනය කෙරෙත්.

878. ඇතැම් කෙනෙක් කැවිටිනුදු අකුස්සෙනුදු කසයෙනුදු දමනය කරත්, මම කැවිටි නැති අවි නැති තාදිහු (බුදුන්) විසින් දමනය කරනලද්දෙම් වෙමි.

879. හිංසක වූ මට පෙර ‘අහිංසක’ යැ යි නමෙක් වී යැ, අද මම නිබොරු නම් ඇත්තෙමි, කිසිවකු නො නසමි.

880. පෙර මම ‘අඞ්ගුලිමාල’යි ප්‍රසිද්ධ වූ සොර වීමි, (කාමාදි) මහොඝය විසින් පා කොට ගෙන යන ලද්දෙම් බුදුන් සරණගියෙමි.

881. පෙර අඟුල්මලැ යි ප්‍රසිද්ධ වූයෙම් ලෙහෙ වැකුණු අත් ඇත්තෙම් වීමි, සරණාගමන අනුසස් බලව. (මා විසින්) තෘෂ්ණාව උගුළුවන ලදී.

882. දුගතියට යනසුලු එබඳු බොහෝ පව්කම් කොට කර්මවිපාකය විසින් සපශී කරනලද්දෙම් ණය නැති ව සිව්පසය වළඳමි.

883. නුවණ නැති බාලජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි පුනපුනා යෙදෙති, නුවණැත්තෝ වැළිත් ශ්‍රෙෂ්ඨධනයක් මෙන් අප්‍රමාදය රකී.

884. පමායෙන් කල් නො ගළවවු, කාමරතිසන්ථවය නො ලබවු, අප්‍රමාදවූ ධ්‍යාන කරන පුද්ගල තෙම පරමසුවය ලබයි.

885. මනා ඊමෙකි, නිරර්ථක වූයේ නො වේ, මා විසින් තෙල (පැවිදි-වෙමි යන කරුණ) නපුරු කොට සිතනලද්දේ නො වේ, (සාවද්‍ය අනවද්‍යාදි විසින්) විභාග කරනලද ධර්මයෙහි යමක් ශ්‍රෙෂ්ඨ නම් එ නිවන ට පැමිණියෙමි.

886. ස්වාගතං නාපගතං නෙතං දුම්මන්තිතං මම,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

887. අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙ වා පබ්බතෙසු ගුහාසු වා,
තත්ථ තත්ථෙව අට්ඨාසිං උබ්බිග්ගමනසො තදා.

888. සුඛං සයාමි ඨායාමි සුඛං කප්පෙමි ජීවිතං,
අහත්ථපාසො මාරස්ස අහො සත්ථානුකම්පිතො.

889. බ්‍රහ්මජච්චො පුරෙ ආසිං උදිච්චො උභතො අහු,[1]
සොජ්ජ පුත්තො සුගතස්ස ධම්මරාජස්ස සත්ථුනො.

890. වීතතණ්හො අනාදානො ගුත්තද්වාරො සුසංවුතො,
අඝමූලං වධිත්වාන[2] පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො.

891. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා’ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඞ්ගුලිමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති

අඞ්ගුලිමාලත්ථෙරගාථා.

20. 1. 9

892. පහාය මාතාපිතරො භගිනී ඤාතිභාතරො,
පඤ්චකාමගුණෙ හිත්වා අනුරුද්ධො’ව ඣායතු.

893. සමෙතො නච්චගීතෙහි සම්මතාළප්පබොධනො,
න තෙන සුද්ධිමජ්ඣගං[3] මාරස්ස විසයෙ රතො.

894. එතං ච සමතික්කම්ම රතො බුද්ධස්ස සාසනෙ,
සබ්බොඝං සමතික්කම්ම අනුරුද්ධො’ව ඣායති.

895. රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එතෙ ච සමතික්කම්ම අනුරුද්ධො’ව ඣායති.

896. පිණ්ඩපාතා පටික්කන්තො[4] එකො අදුතියො මුනි,
එසති පංසුකූලානි අනුරුද්ධො අනාසවො.

897. විචිනී අග්ගහී ධොවි රජයී ධාරයී මුනි,
පංසුකූලානි මතිමා අනුරුද්ධො අනාසවො.

---

1. අහුං - PTS. 2. වමිත්වාන - PTS. 3. සුද්ධිමජ්ඣගා - සීමු 1, 2 PTS මජසං.
4, පිණ්ඩපාතමතික්කන්තො - සීමු. 1, 2. ට පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො - PTS.

886. මනා ඊමෙකි, නිරත්‍ථක වූයේ නො වේ, මා විසින් තෙල නපුරු කොට සිතනලද්දේ නො වේ, ත්‍රිවිද්‍යාව අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද යෑ, බුදුන් ගේ අනුශාසනය කරනලදි.

887. අරණ්‍යයෙහි හෝ රුක්මුල හෝ පර්‍වතයෙහි හෝ ගුහායෙහි හෝ ඒ ඒ තැන්හි මැ කලකුළුසිත් ඇති වැ එදා සිටියෙමි.

888. සුවසේ හොවිමි, සිටිමි, සුවසේ දිවි ගෙවමි, මරහු ගේ අත් පසින් බැහැර යෙමි, අසිරි යෑ! ශාස්තෘහු විසින් අනුකම්පිතයෙමි.

889. පෙර බ්‍රාහමණජාතික වීමි, (මා පිය) දෙපසින් පරිශුද්ධ වීමි, ඒ මම අද සුගත වූ ධර්මරාජන් වූ ශාස්තෘහු ගේ පුත්‍රයෙමි.

890. පහ කල තෘෂ්ණා ඇතියෙම් උපාදාන රහිතයෙම් ඉඳුරන්හි වසන ලද දොර ඇතියෙම් සුසංවෘත වූයෙම් වෙමි. දුක්මුල් සිඳැ මා විසින් ආස්‍රවක්‍ෂය (නිවන) ලබනලද්දේ යි.

891. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කොට නිමවනලදි, ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යෑ තෘෂ්ණාව උපුරනලද්දී යෑ.

මෙසේ ආයුෂමත් අඞ්ගුලිමාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

අඞ්ගුලිමාල ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 9

892. මාපියන්, සොහොවුරි නෑ සොහොවුරන් හැරැදමා පස්කම්ගුණ හැරැදමා (යමෙක් ධ්‍යාන කෙරේ නම් හෙතෙම) අනුරුද්ධමුනි මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

893. නෘත්‍යගීතයෙන් යුක්ත වූයෙම්, කුළුතාලමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙම්, කාමගුණයෙහි ඇලුණෙම් එයින් ශුද්ධියට නො පැමිණියෙමි.

894. තෙල පස්කම් ගුණය ද ඉක්ම බුදුසසුන්හි ඇලුණේ (කාමාදි) සියලු ඔඝයන් මැනැවින් ඉක්ම අනුරුද්ධ මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

895. රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද, ගන්ධයෝ ද ස්පර්‍ශයෝ ද, සිත්කලු වූවෝ ය, ඔවුන් ද ඉක්ම (ධ්‍යාන කරන්නේ) අනුරුද්ධ මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

896. නිරාස්‍රව වූ අනුරුද්ධමුනි තෙම පිණ්ඩපාතයෙන් නැවැත්තේ එකලා වූයේ දෙවැන්නක (තෘෂ්ණාව) නැත්තේ පංශුකූලයන් සොයයි.

897. සමෘතිමත් වූ නිරාස්‍රව වූ අනුරුද්ධමුනි තෙම පංශුකූලයන් ගත්තේ ය, දෙවී යෑ, රැඳී යෑ, දූරී යෑ.

898. මහිච්ඡා ච අසන්තුට්ඨො සංසට්ඨො යො ච උද්ධතො,
තස්ස ධම්මා ඉමෙ හොන්ති පාපකා සඞ්කිලෙසිකා.

899. සන්තො ච හොති අප්පිච්ඡො සන්තුට්ඨො අවිඝාතවා,
පවිවෙකරතො විත්තො නිච්චමාරද්ධවීරියො.

900. තස්ස ධම්මා ඉමෙ හොන්ති කුසලා බොධිපක්ඛිකා,
අනාසවො ච සො හොති ඉති වුත්තං මහෙසිනා.

901. මම සඞ්කප්පමඤ්ඤාය සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉද්ධියා උපසඞ්කමි.

902. යදා මෙ අහු සඞ්කප්පො තතො උත්තරි දෙසයි,
නිප්පපඤ්චරතො බුද්ධො නිප්පපඤ්චමදෙසයි.

903. තස්සාහං ධම්මමඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතො,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

904. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සානි යතො නෙසජ්ජිකො අහං,
පඤ්චවීසතිවස්සානි යතො මිද්ධං සමූහතං.

905. නාහු අස්සාසපස්සාසා ඨිතචිත්තස්ස තාදිනො,
අනෙජො සන්තිමාරබ්භ චක්ඛුමා පරිනිබ්බුතො.

906. අසල්ලීනෙන චිත්තෙන වෙදනං අජ්ඣවාසයි,
පජ්ජොතස්සෙව නිබ්බානං විමොක්ඛො චෙතසො අහු.

907. එතෙ පච්ඡිමකා දානි මුනිනො ඵස්සපඤ්චමා,
නාඤ්ඤෙ ධම්මා භවිස්සන්ති සම්බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ.

908. නත්ථි දානි පුනාවාසො දෙවකායම්හි[1] ජාලිනි,
වික්ඛීණො ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො.

909. යස්ස මුහුත්තෙන[2] සහස්සධා ලොකො සංවිදිතො සබ්‍රහ්මකප්පො,
වසී ඉද්ධිගුණෙ චුතූපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භික්ඛු.[3]

910. අන්නාභාරො[4] පුරෙ ආසිං දළිද්දො ඝාසහාරකො,
සමණං පටිපාදෙසිං උපරිට්ඨං යසස්සිනං.

911. සොම්හි සක්‍යකුලෙ ජාතො අනුරුද්ධො’ති මං විදූ,
උපෙතො නච්චගීතෙහි සම්මතාළප්පබොධනො.

---

1. දෙවකායස්මි - PTS. දෙවකායස්මිං - ප 2. මුහුත්තෙන - PTS
3. භික්ඛුනො - සීමු 1, 2. 4. අන්නභාරො - සීමු. 1, 2.

898. යමෙකුත් මහත් වූ ආශා ඇත්තේත් සන්තොෂ රහිත වූයේත් ආකීර්ණවිහාර ඇත්තේත් විසුරුණුසිත් ඇත්තේත් වේ ද, ඔහුට මේ ධර්මයෝ ලාමක වූ සාංකෙලශිකයෝ වෙත්.

899. (යමෙකුත්) සිහි ඇත්තේත් අල්පේච්ඡ වූයේත් සන්තුෂ්ට වූයේත් සමාහිත වූයේත් පවිවෙකයෙහි ඇලුණේත් නිරතුරු ආරබ්ධවීර්‍ය්‍ය ඇත්තේත් වේ ද,

900. ඔහුට මේ ධර්මයෝ බොධිපාක්ෂික කුශලයෝ වෙත්, හෙතෙම අනාස්‍රවත් වේ යැ යි මහර්ෂිහු විසින් වදාරනලදි.

901. ලොකයෙහි නිරුත්තර වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මා ගේ සංකල්පයන් දැන මනොමය කයින් යුතු වැ සෘද්ධියෙන් එළඹියහ.

902. යම් කලෙක මට සංකල්පයෙක් වී ද (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ඉත් මතුයෙහි දෙසූහ. ලොකොත්තරධර්මයෙහි ඇලුණු බුදුන් වහන්සේ ලොකොත්තරධර්මය දෙසූහ.

903. මම උන් වහන්සේ ගේ ධර්මය දැනගෙන ශාසනයෙහි ඇලුණෙම් විසීමි, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යැ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරන ලදි.

904. යම් කලෙක පටන් මම නෙසජ්ජික වීම් ද, ඒ මට පස්පනස්-වසෙකි. යම් කලෙක පටන් මා විසින් නිදි වරනලද ද ඒ මට පස්විසිවසෙකි.

905. (චතුර්ථධ්‍යානයෙහි) නැවැති සිත් ඇති තාදිහු (බුදුන්) ගේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයෝ නො වූහ, අනෙජ (තෘෂ්ණා රහිත බැවින් හෝ සමාධි විසින් අකම්ප්‍ය බැවින්) වූ පසැස් ඇත්තේ නිර්වාණය අරමුණු කොට පිරිනිවියේ යි.

906. නො හැකුළුණු සිතින් (මාරණාන්තික) වේදනාව ඉවසී, ප්‍රදීපයාගේ නිවීම සෙයින් චිත්තයාගේ විමොක්ෂය වී.

997. දැන් මොහු මුනිහු ගේ පශ්චිමක වූ ස්පර්ශපඤ්චමකධර්මයෝ යි. සම්බුදුන් පිරිනිවි කල්හි (පරිනිර්වාණචිත්ත චෛතසිකයෙන්) අන්‍ය-ධර්මයෝ නො වෙති.

908 ජාලිනිය! මෙතැන් පටන් දෙවකායයෙහි යළි මා ගේ වාසයෙක් නැත, ජාතිසංසාරය ක්ෂය වූයේ ය, මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැති.

909. යම් ක්ෂීණාස්‍රව මහණක්හු විසින් බඹලොව සහිත සහස්‍රප්‍රකාර-ලොකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලද්දේ ද සෘද්ධිගුණයෙහි ද චුතුපපාතඥාන-යෙහි ද වශීප්‍රාප්ත වූ එ මහණ තෙම එළඹි කල් ඇති කල්හි දෙවියන් දකී.

910. පෙර දිළිඳු වූයෙම් (බැලයට) ඉඳුල් අහර ගෙන යන්නෙම් ‘අන්නභාර (නම්) වීමි. සමිතපාපි (සමණ) වූ කීර්තිමත් වූ ‘උපරිට්ඨ නම් පසේ බුදුනට (දන්) පිළිගැන්වීමි.

911. එ මම ශාක්‍යකුලයෙහි උපන්මි, ‘අනුරුද්ධ’ යැ යි මා දත්හ නෘත්‍යගීතයෙන් පිරිවරන ලද්දෙම් කුළුතාළම්න් පිබිදෙනසුලු වූයෙමි

912. අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං සත්ථාරං අකුතොභයං,
තස්මිං චිත්තං පසාදෙත්වා පබ්බජිං අනගාරියං.

913. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි යත්ථ මෙ වුසිතං පුරෙ,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු අට්ඨාසිං සක්කජාතියා.

914. සත්තක්ඛත්තුං මනුස්සින්දො අහං රජ්ජමකාරයිං,
චාතුරන්තො විජිතාවී ජම්බුසණ්ඩස්ස[1] ඉස්සරො,
අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන අනුසාසයිං.

915. ඉතො සත්ත තතො[2] සත්ත සංසාරානි චතුද්දස,
නිවාසමභිජානිස්සං දෙවලොකෙ ඨිතො තදා.

916. පඤ්චඞ්ගිකෙ සමාධිම්හි සන්තෙ[3] එකොදිභාවිතෙ,
පටිප්පස්සද්ධිලද්ධම්හි[4] දිබ්බචක්ඛු[5] විසුජ්ඣි මෙ.

917. චුතූපපාතං ජානාමි සත්තානං ආගතිං ගතිං,
ඉත්ථභාවඤ්ඤථාභාවං ඣානෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ ඨිතො.

918. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

919. වජ්ජීනං වෙළුවගාමෙ අහං ජීවිතසඞ්ඛයා,
හෙට්ඨතො වෙළුගුම්බස්මිං නිබ්බායිස්සං අනාසවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අනුරුද්ධො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අනුරුද්ධත්ථෙරගාථා.

20. 1. 10

920. සමණස්ස අහු[6] චින්තා පුප්ඵිතම්හි මහාවනෙ,
එකග්ගස්ස නිසින්නස්ස පවිවිත්තස්ස ඣායිනො.

921. අඤ්ඤථා ලොකනාථම්හි තිට්ඨන්තෙ පුරිසුත්තමෙ,
ඉරියං ආසි භික්ඛූනං අඤ්ඤථා දානි දිස්සති.[7]

922. සීතවාතපරිත්තානං හිරිකොපීනඡාදනං,
මත්තට්ඨියං අභුඤ්ජිංසු සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙ.

223. පණීතං යදි වා ලූඛං අප්පං වා යදි වා බහුං,
යාපනත්ථං අභුඤ්ජිංසු අගිද්ධා නාධිමුච්ඡිතා.

924. ජීවිතානං පරික්ඛාරෙ භෙසජ්ජෙ අථ පච්චයෙ,
න බාළ්හං උස්සුකා ආසුං යථා තෙ ආසවක්ඛයෙ.

---

1. ජම්බුමණ්ඩස්ස - සීමු. 1, 2. 2. ඉතො - PTS
3. සන්තො - සීමු 1, 2. 4. පටිප්පස්සද්ධිලද්ධොම්හි - සීමු 1, 2.
පටිප්පස්සද්ධිලද්ධාම්හි - PTS. 5. දිබ්බචක්ඛුං - PTS.
6. අහු - PTS 7. දිස්සතෙ - PTS.

912. ඉක්බිති නිහීය වූ ශාස්තෘ වූ සම්බුදුන් දිටිමි, උන් වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා පැවිද්දට පැමිණියෙමි.

913. පෙර මා විසින් යම් තැනෙක වසනලද ද (ඒ) පූර්වේනිවාසය දතිමි. තව්තිසා දෙවියන් අතුරෙහි සියක්දහි සිටියෙමි.

914. මම සත් ඉඩක් නරේන්ද්‍ර වූයෙම් රාජ්‍යය කෙළෙමි, සාගරපර්‍ය්‍යන්ත පෘථිවියට ඊශ්වර වූයෙම් දික්විජය ඇතියෙම් දඹදිවට ඉසුරු වූයෙම් දඬු නැති වැ අවි නැති වැ දැහැමින් අනුශාසනා කෙළෙමි.

915. මෙ මිනිස්ලොවින් සැවැ දෙව්ලො වැ සත්වරෙකැ, එ දෙව්ලොවින් සැවැ මිනිස්ලොවැ සත්වරෙකැ යි භවාන්තර තුදුසෙකැ එදා දෙව්ලොව සිටියෙම් පූර්වේනිවාසය දතිමි.

916. ශාන්ත වූ එකඟ බවට ගියා වූ චතුර්ථධ්‍යාන සමාධිය ඇති කල්හි (කෙලෙසුන්) සන්හිඳීම ඇති කල්හි මාගේ දිව්‍යචක්ෂුස විශුද්ධ වී.

917. පඤ්චාඞ්ගික (චතුර්) ධ්‍යානයෙහි සිටියෙම් සත්ත්වයන්ගේ ච්‍යුති උත්පත්ති, ගතාගති, ඉත්ථම්භාවාන්‍යථාභාව දතිමි.

918. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ ශාසනය කරනලද යැ, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ ය, තෘෂ්ණාව මුලුසුන් කරනලදු.

919. මම ආයුක්ෂය හෙයින් වැදූරට 'වෙළුව' නම් ගම්හි හුණලැහැබ යට නිරාස්‍රව වැ පිරිනිවෙන්නෙම්'යි.

මෙසේ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ'යි.

අනුරුද්ධ ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 10

920. මහ (සල්) වනය පිපීසිටි කල්හි (එහි) හුන් එකඟ වූ සිත් ඇති ප්‍රකෘතිවිවෙක ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ (පාරාසරිය) මහණහට චින්තාවක් (සිතිවිල්ලෙක්) වූ ය.

921. පුරුෂොත්තම වූ ලෝහිමියන් සිටුනා කල්හි භික්ෂූන්ගේ පැවැත්ම අන් අයුරු (වෙනස්) වී යැ. දැන් අන් අයුරින් දක්නාලැබේ.

922. ඉතරීතර ප්‍රත්‍යයෙහි සන්තුෂ්ට වූවාහු ශීතවාතයෙන් රැක්ම හිරිකොපීනප්‍රතිච්ඡාදන වැස්ම පමණක් ප්‍රයොජන කොට සිවුරු වැළඳූහ.

923. ඉදිත් පිණී වූ හෝ රළු වූ හෝ මඳ වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ බොදුන් ගිජු නො වූවාහු නො බැඳුණාහු යාපනය පිණිස වැළඳූහ.

924. ඔහු දිවිපැවැත්මට කරුණු වූ බෙහෙත් පසයෙහි ආස්‍රවක්ෂයෙහි තරම් දැඩි උත්සා ඇතියෝ නො වූහ.

925. අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙසු කන්දරාසු ගුහාසු ච,
විවෙකමනුබ්‍රෑහෙන්තා[1] විහංසු[2] තප්පරායනා.

926. නීචා නිවිට්ඨා සුභරා මුදූ අත්ථද්ධමානසා,
අබ්‍යාසෙකා අමුඛරා අත්ථචින්තාවසානුගා.

927. තතො පාසාදිකං ආසි ගතං භුත්තං නිසෙවිතං,
සිනිද්ධා තෙලධාරා'ව අහොසි ඉරියාපථො.

928. සබ්බාසවපරික්ඛීණා මහාඣායී මහාහිතා,
නිබ්බුතා දානි තෙ ථෙරා පරිත්තා දානි තාදිසා.

929. කුසලානං ච ධම්මානං පඤ්ඤාය ච පරික්ඛයා,
සබ්බාකාරවරූපෙතං ලුජ්ජතෙ ජිනසාසනං.

930. පාපකානං ච ධම්මානං කිලෙසානං ච යො උතු,
උපට්ඨිතා විවෙකාය යෙ ච සද්ධම්මසෙසකා.

931. තෙ කිලෙසා පවඩ්ඪන්තා ආවිසන්ති බහුං ජනං,
කීළන්ති මඤ්ඤෙ බාලෙහි උම්මත්තෙහි ච රක්ඛසා.

932. කිලෙසෙහාභිභූතා තෙ තෙන තෙන විධාවිතා,
නරා කිලෙසවත්ථූසු සසඞ්ගාමෙව[3] ඝොසිතෙ.

933. පරිච්චජිත්වා සද්ධම්මං අඤ්ඤමඤ්ඤෙහි භණ්ඩරෙ,
දිට්ඨිගතානි අන්වෙන්තා ඉදං සෙය්‍යොති මඤ්ඤරෙ.

934. ධනං ච පුත්තං භරියං ච ඡඩ්ඩයිත්වාන නිග්ගතා,
කටච්ඡුභික්ඛාහෙතු[4] අකිච්චානි නිසෙවරෙ.

935. උදරාවදෙහකං භුත්වා සයන්තුත්තානසෙය්‍යකා,
කථා වඩ්ඪෙන්ති[5] පටිබුද්ධා[6] යා කථා සත්ථුගරහිතා.

936. සබ්බකාරුකසිප්පානි චිත්තීකත්වාන[7] සික්ඛරෙ
අවූපසන්තා අජ්ඣත්තං සාමඤ්ඤත්ථො'ති අච්ඡති.

937. මත්තිකං තෙලං චුණ්ණං ච උදකාසනභොජනං,
ගිහීනං උපනාමෙන්ති ආකඞ්ඛන්තා බහුත්තරං.

938. දන්තපොනං කපිත්ථං ච පුප්ඵං ඛාදනියානි[8] ච,
පිණ්ඩපාතෙ ච සම්පන්නෙ[9] අම්බෙ ආමලකානි ච.

939. භෙසජ්ජෙසු යථා වෙජ්ජා කිච්චාකිච්චෙ යථා ගිහී,
ගණිකා'ව විභූසායං ඉස්සරෙ ඛත්තියා යථා.

940. නෙකතිකා වඤ්චනිකා කූටසක්ඛී අපාටුකා,[10]
බහූහි පරිකප්පෙහි ආමිසං පරිභුඤ්ජරෙ.

---

1. විවෙකමනුබ්‍රෑහන්ත - ප, PTS. 2. විහිංසු - ප, PTS.
3. සසං ගහෙව - PTS. 4 කටච්ඡුභික්ඛහෙතුපි - PTS. 5. කථා වදෙන්ති - PTS.
6. පබුද්ධා - ප. 7. චිත්තීකතවාන - PTS. 8. පුප්ඵඛාදනියානි - සීමු. 1, 2
9. සම්පණ්ණා - සීමු 1, 2. 10 අවාටුකා - PTS.

925. අරණ්‍යයෙහි රුක්මුල්හි කඳුරුවල හා ගුහාවල විවේකය වඩත්නාහු විවේකයෙහි නමන වැ විසූහ.

926. යටත් පැවැතුම් ඇත්තාහු සසුන්හි වැදගත්තාහු සුභර වූවාහු මොලොක් වූවාහු නො දැඩිසිත් ඇත්තාහු කෙලෙස් වැගිරීම් නැත්තාහු මුඛර නො වූවාහු අර්ථචින්තාවශයට ගියාහු යි.

927. එහෙයින් ගමන, බොදුන, ඇසුර ප්‍රසාදික වී යැ ඉරියව්ව තෙල්දහරක් මෙන් සිනිඳු වී.

928. සියලු ආස්‍රවයන් ක්‍ෂය කළා වූ මහත් - ධ්‍යායී වූ මහත් - හිතයන් වූ ඒ තෙරවරු දැන් පිරිනිවියහ, එබන්දෝ දැන් අල්පයහ.

929. කුශලධර්මයන් හා ප්‍රඥාව ගේ අභාව හෙයින් (ආදිකල්‍යාණතාදි) සියලු ආකාරයෙන් යුක්ත වූ ජිනශාසනය වැනැසේ.

930. පාපධර්මයන්ට ද කෙලශයන්ට ද මේ කාලය යි. යම් කෙනෙක් විවේකයට එළඹියාහු නම් ඔහු ද සද්ධර්මශෙෂක වෙත්. (ප්‍රතිපත්තිය මිස ලොවුතුරු දහම් පල ගන්වන්නට නො සමත් බව කී සේ යි.)

931. ඒ කෙලශයෝ වැඩෙමින් බොහෝ දෙනාට අවුසිත්(ආවිෂ්ට වෙත්). උමතුවන් සමඟ රකුසන් මෙන් බාලයන් සමග කෙළිති සිතමි.

932. සඞ්ග්‍රාමභූමියෙහි (සෙන්පතිහු විසින්) අණ කළ කල්හි සෙයින් කෙලෙසුන් විසින් අභිභවනය කරනලද ඒ මිනිස්සු කෙලශවස්තූන්හි ඒ ඒ අරමුණු විසින් දුවවනලද්දාහු-

933. සද්ධර්මය හැරදමා ඔවුනොවුන් සමග කලහ කෙරෙත්, මිථ්‍යාදෘෂ්ටීන් අනුගමනය කරන්නාහු මේ මැ ශ්‍රෙෂ්ඨ යැ යි සිතත්.

934. ධනයත් අඹුදරුවනුත් හැරදමා ගිහිගෙන් නික්මුණාහු එවක් අහර හෙතුවිනුදු නො කටයුතු කෙරෙත්.

935. කුස පුරා වළඳා උඩුකුරු වැ හොවිත්. පිබිදුණාහු යම් කථාවක් ශාස්තෘන් විසින් ගරහනලද නම් ඒ කථා පොෂණය කෙරෙත්.

936. නො සන්හුන් සිත් ඇත්තාහු සියලු කාර්මිකශිල්පයන් ආදරය කොට උගනිත්, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය වෙත් වැ පවතී.

937. මතුයෙහි බොහෝ (ලාභ) කැමැත්තාහු මැටි, තෙල්, නහනසුණු, දිය, අසුන් හා බොජුන් ද ගිහීනට පිරිනමත්.

938. දැහැටි ද දිවුල්පල ද මල් ද කැවිලි ආදිය ද සූපයෙන් යුත් පිඬුවා ද අඹපල ද ඇඹුළුපල ද (ගිහීනට පිරිනමත්.)

939. (ගිහීනට) බෙහෙත් කිරීමෙහි වෙදකු වැන්න, කුදුමහකටයුත්තෙහි ගිහියකු වැන්න. සිරුරු සැරැසීමෙහි ගණිකාවක වැන්න, ඓශ්වර්‍ය්‍යයෙහි ක්‍ෂත්‍රියයකු වැන්න.

940. ශඨ බැව්හි නියුක්ත වූවාහු කපට ක්‍රියායෙහි නියුක්ත වූවාහු බොරු සාක්‍ෂ්‍ය කියනසුලු වූවාහු අසංයම පැවැතුම් ඇත්තාහු බොහෝ වූ මිථ්‍යාජීවයන්ගෙන් ආමිස වළඳත්.

941. ලෙසකප්පෙ පරියායෙ පරිකප්පෙනුධාවිතා,
ජීවිකත්ථා උපායෙන සඞ්කඩ්ඪන්ති බහුං ධනං.

942. උපට්ඨාපෙන්ති පරිසං කම්මතො නො ච ධම්මතො,
ධම්මං පරෙසං දෙසෙන්ති ලාභතො නො ච අත්ථතො.

943. සඞ්ඝලාභස්ස භණ්ඩන්ති සඞ්ඝතො පරිබාහිරා,[1]
පරලාභූපජීවන්තා[2] අහිරීකා[3] න ලජ්ජරෙ.

944. නානුයුත්තා තථා එකෙ මුණ්ඩා සඞ්ඝාටිපාරුතා,
සම්භාවනංයෙවිච්ඡන්ති ලාභසක්කාරමුච්ඡිතා.

945. එවං නානප්පයාතම්හි න දානි[4] සුකරං තථා,
අඵුසිතං[5] වා ඵුසිතුං ඵුසිතං නානුරක්ඛිතුං.

946. යථා කණ්ටකට්ඨානම්හි චරෙය්‍ය අනුපාහනො,
සතිං උපට්ඨපෙත්වාන එවං ගාමෙ මුනී චරෙ.

947. සරිත්වා පුබ්බකෙ යොගී තෙසං වත්තමනුස්සරං,
කිඤ්චා'පි පච්ඡිමො කාලො ඵුසෙය්‍ය අමතං පදං.

948. ඉදං වත්වා සාලවනෙ සමණො භාවිතින්ද්‍රියො,
බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බායී ඉසි ඛීණපුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පාරාසරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

අධිමුත්තො පාරාසරියො තෙලකානි රට්ඨපාලො,
මාලුඞ්ක්‍යසෙලො භද්දියො අඞ්ගුලි දිබ්බචක්ඛුකො.
පාරාසරියො දසෙතෙ වීසතිනිපාතම්හි පරිකිත්තිතා,
ගාථායො ද්වෙසතා හොන්ති පඤ්චතාලීස උත්තරින්ති.

වීසතිනිපාතො නිට්ඨිතො

---

1. පරිබාහියා - ප. 2. පරලාභොපජීවන්තා - PTS. 3. අහිරිකාච - PTS.
4. හිදානි - PTS 5. අප්ඵුසිතං - සීමු. 1, 2.

941. කප්පියප්‍රතිරූපක වූ පයඝ්‍රයයොග ඇති කැපයෙහි දිවගිය ජීවිකාව ඇත්තෝ (ප්‍රත්‍යය උපදවන) උපායයෙන් බොහෝ ධනය ඇදගනිත්.

942. පිරිස ලවා උවැටැන් කරවත්, (එ ද) කම් හෙයිනි, වැලිත් ධම් හෙයින් නො වේ, අනුනට දහම් දෙසත්, (එද) ලාභ නිමිත්තෙනි, වැලිත් අර්ථ නිමිත්තෙන් නො වේ.

943. සඞ්ඝයා කෙරෙන් බැහැර වූවාහු සඞ්ඝලාභයට කලහ කෙරෙති අනුන් ගේ ලාභයෙන් රැකෙන්නා වූ (ඒ) අහිරිකයෝ ලජ්ජා නො වෙත්.

944. එසේ මැ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නො යෙදුණු මුඩු වූ සඟල පෙරෙව් ඇතැම් කෙනෙක් ලාභසත්කාරයෙහි මුසපත් වූවාහු සම්භාවනය මැ කැමැති වෙත්.

945. මෙසේ විවිධත්වයට ගිය කල්හි මෙකල සපශී නො කළ (ධ්‍යානාදී) දහම් සපශී කරන්නට හෝ සපශී කළ දහම් රක්නට හෝ සුකර නො වේ.

946. යම්සේ වහන් නැතියෙක් කටුපියසෙහි හැසිරෙන්නේ නම් එපරිද්දෙන් මුනි තෙම සිහි එලවා ගෙන ගමෙහි හැසිරෙන්නේ යි.

947. පූර්වයෙහි වූ යොගීන් සිහි කොට ඔවුන්ගේ වත් අනුගමනය කරන්නේ ඉදින් පශ්චිමවයස් ඇත්තේ නමුදු නිවනට පැමි-ණෙන්නේ යි.

948. වඩනාලද ඉඳුරන් ඇති (බාහිතපාපී හෙයින්) බ්‍රාහමණ වූ සෘෂි වූ ක්ෂය කළ පුනර්භවය ඇති (පාරාසරිය) මහණ තෙම සල්වෙනෙහි දී මෙය වදාරා පිරිනිවියේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් පාරාසරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාලහ යි.

පාරාසරිය ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

අධිමුත්ත යැ, පාරාසරිය යැ, තෙලකානි යැ, රට්ඨපාල යැ, මාලුඞ්ක්‍ය-පුත්ත යැ, සෙල යැ,භද්දිය යැ, අඞ්ගුලිමාල යැ, අනුරුද්ධ යැ, පාරාසරිය යැ යි මේ දශ දෙනා විසි වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රසිඬ යැ, ගාථාවෝ පන්සාලිස් තුරා දෙසියයක් වෙති.

වීසතිනිපාතය නිමි.

30. තිංසතිනිපාතො

30. 1. 1

949. පාසාදිකෙ බහූ දිස්වා භාවිතත්තෙ සුසංවුතෙ,
ඉසි පණ්ඩරස්ස ගොත්තො අපුච්ඡි ඵුස්සසව්හයං.

950. කිංඡන්දා කිමධිප්පායා කිමාකප්පා භවිස්සරෙ,
අනාගතම්හි කාලම්හි තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

951. සුණොහි වචනං මය්හං ඉසිපණ්ඩරසව්හය,
සක්කච්චං උපධාරෙහි ආචික්ඛිස්සාම්‍යනාගතං.

952. කොධනා උපනාහී ච මක්ඛී ථම්භී සඨා බහූ,
ඉස්සුකී නානාවාදා ච භවිස්සන්ති අනාගතෙ.

953. අඤ්ඤාතමානිනො ධම්මෙ ගම්භීරෙ තීරගොචරා,
ලහුකා අගරූ ධම්මෙ අඤ්ඤමඤ්ඤමගාරවා.

954. බහූ ආදීනවා ලොකෙ උප්පජ්ජිස්සන්ත්‍යනාගතෙ,[1]
සුදෙසිතං ඉමං ධම්මං කිලෙසිස්සන්ති දුම්මතී.

955. ගුණහීනා'පි සඞ්ඝම්හි වොහරන්තා[2] විසාරදා,
බලවන්තො භවිස්සන්ති මුඛරා අස්සුතාවිනො.

956. ගුණවන්තො'පි සඞ්ඝම්හි වොහරන්තා යථාත්ථතො,
දුබ්බලා තෙ භවිස්සන්ති හිරීමනා අනත්ථිකා.

957. රජතං ජාතරූපං ච ඛෙත්තං වත්ථුමජෙළකං,
දාසිදාසං ච දුම්මෙධා සාදියිස්සන්ත්‍යනාගතෙ.[3]

958. උජ්ඣානසඤ්ඤිනො බාලා සීලෙසු අසමාහිතා,
උන්නළා විචරිස්සන්ති කලහාභිරතා මගා.

959. උද්ධතා ච භවිස්සන්ති නීලචීවරපාරුතා,
කුහා ථද්ධා ලපා සිඞ්ගී චරිස්සන්ත්‍යරියා විය.

960. තෙලසණ්ඨෙහි[4] කෙසෙහි චපලං අඤ්ජිතක්ඛිකා[5]
රථියාය ගමිස්සන්ති දන්තවණ්ණිකපාරුතා[6]

961. අජෙගුච්ඡං විමුත්තෙහි සුරත්තං අරහද්ධජං,
ජිගුච්ඡිස්සන්ති කාසාවං ඔදාතෙසු සමුච්ඡිතා.

962. ලාභකාමා භවිස්සන්ති කුසීතා හීනවීරියා,
කිච්ඡන්තා වනපත්ථානි[7] ගාමන්තෙසු වසිස්සරෙ.

---

1. උප්පජ්ජිස්සන්ති'නාගතෙ - PTS, ප. 2. වොහරන්ති - PTS.
3. සාදියිස්සන්ති'නාගතෙ - PTS. 4. තෙලසණ්කෙහි - PTS.
5. අඤ්ජනක්ඛිකා - PTS. 6. දන්තවණ්ණකපාරුතා - PTS 7. වනපත්තානි - PTS

30. තිංසතිනිපාතය

30. 1. 1

949. ප්‍රාසාදික වූ වඩනාලද සිත් ඇති සන්හුන් ඉඳුරන් ඇති බොහෝ දෙනා (භික්ෂූන්) දැක 'පණ්ඩරගොත්ත' නම් තවුස් තෙම 'ඵුස්ස' නමැති තෙරුන් විචාළේ යි.

950. අනාගතකාලයෙහි (භික්ෂූහු) කෙබඳු ඡන්ද ඇතියාහු කෙබඳු අදහස් ඇතියාහු කෙබඳු ආකල්ප ඇතියාහු වෙත් ද? විචාරනලද මට එය කියනු මැනැවි.

951. පණ්ඩරාභිධාන ඍෂිය, මා ගේ වචනය අසනු මැනැව, සකසා සලකනු මැනැව, අනාගතය ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.

952. කිපෙනසුල්ලෝ ද බද්ධවෛර ඇත්තෝ ද ගුණමකුවෝ ද අතිමානයෝ ද නැතිගුණ පාළ කරන්නෝ ද ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තෝ ද වෙන් වෙන් දෘෂ්ටි ඇත්තෝ ද අනාගතයෙහි වන්නාහ.

953. ගැඹුරු දහම්හි දතිමී මාන ඇත්තාහු වෙරළ මැ ඇසුරු කළාහු චපල වූවාහු සද්ධර්මයෙහි ගෞරව නැත්තාහු අන්‍යොන්‍ය ගෞරව නැත්තාහු (අනාගතයෙහි වන්නාහ).

954. අනාගත ලොකයෙහි බොහෝ ආදීනවයෝ උපදින්නාහ, මොනවට දෙසනලද මේ ආගමසද්ධර්මය දුර්මතීහු කෙලෙසන්නාහ.

955. අශ්‍රැතවත් ගුණහීනයෝ ද සඟමැද කථා කරන්නාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු රළුබස් ඇත්තාහු බලවත් වන්නාහ.

956. ගුණවත්තු ද සඟමැද අර්ථානුරූප වැ කථා කරන්නාහු ලජ්ජාසිත් ඇත්තාහු පලක් නැත්තාහු දුර්වල වන්නාහ.

957. දුෂ්ප්‍රාඥයෝ අනාගතයෙහි රන්-රිදී ද කෙත් වතු ද එළු තිරිසන්-වන් ද දැසිදසුන් ද ඉවසන්නාහ.

958. අයුණු කියන සිත් ඇති, සිව්පිරිසිඳු සිල්හි සමාහිත නො වූ, උස් වූ හිස්මන් ඇති, කලහයෙහි ඇලුණු බාලයෝ මෘගයන් මෙන් හැසිරෙන්නාහ.

959. නිල්සිවුරු පෙරෙවියාහු උඩඟු ද වන්නාහ, කුහු වැ දැඩි සිත් ඇති වැ ප්‍රත්‍යොත්පාදක කථා ඇති වැ ශෘඞ්ගාරචරිත ඇති වැ ආර්‍ය්‍ය-යන් මෙන් හැසිරෙන්නාහු ද වෙත්.

960. දළ පැහැ සිවුරු පෙරෙවියාහු තෙලින් මට කළ කෙසින් යුතු වැ චපල වැ අඳුන් ඇඳි නුවන් ඇති වැ මහමඟ යන්නාහ.

961. සුදුවත්හි මොනොවට මූසපත් (ගිජු) වූවාහු ආර්‍ය්‍යයන් විසින් මොනොවට රඳනාලද (එහෙයින් මැ) පිළිකුල් නො කටයුතු අර්හත් ධ්වජය වූ කහවත පිළිකුල් කරන්නාහ.

962. කුසීතයෝ, හීනවීර්‍ය්‍යයෝ, ලාභකැමැතියෝ වන්නාහ. වානප්‍රස්ථ-සෙනාසනයන්හි කලාන්ත වන්නාහු ග්‍රාමාන්ත සෙනාසනයන්හි වසන්නාහ.

963. යෙ යෙ ලාභං ලභිස්සන්ති මිච්ඡාජීවරතා සදා,
තෙ තෙ'ව අනුසික්ඛන්තා භමිස්සන්ති[1] අසංයතා.

964. යෙ යෙ අලාභිනො ලාභං න තෙ පුජ්ජා භවිස්සරෙ,
සුපෙසලෙ'පි තෙ ධීරෙ සෙවිස්සන්ති න තෙ තදා.

965. පිලක්ඛුරජනං රත්තං ගරහන්තා සකං ධජං,
තිත්ථියානං ධජං කෙචි ධාරෙස්සන්ත්‍යවදාතකං[2].

966 අගාරවො ච කාසාවෙ තදා තෙසං භවිස්සති,
පටිසඞ්ඛා ච කාසාවෙ භික්ඛූනං න භවිස්සති.

967. අභිභූතස්ස දුක්ඛෙන සල්ලවිද්ධස්ස රුප්පතො,
පටිසඞ්ඛා මහාඝොරා නාගස්සාසි අචින්තියා.

968. ඡද්දන්තො හි තදා දිස්වා සුරත්තං අරහද්ධජං,
තාවදෙව භණී ගාථා ගජො අත්ථොපසංහිතා.

969. අනික්කසාවො කාසාවං යො වත්ථං පරිදහෙස්සති,
අපෙතො දමසච්චෙන න සො කාසාවමරහති.

970. යො ච වන්තකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙතො දමසච්චෙන ස වෙ කාසාවමරහති.

971. විපන්නසීලො දුම්මෙධො පාකටො කාමමකාරියො,
විබ්භන්තචිත්තො නිස්සුක්කො න සො කාසාවමරහති.

972. යො ච සීලෙන සම්පන්නො වීතරාගො සමාහිතො,
ඔදාතමනසඞ්කප්පො ස වෙ කාසාවමරහති.

973. උද්ධතො උන්නළො බාලො සීලං යස්ස න විජ්ජති,
ඔදාතකං අරහති කාසාවං කිං කරිස්සති.

974. භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච දුට්ඨචිත්තා අනාදරා,
තාදීනං මෙත්තචිත්තානං නිග්ගණ්හිස්සන්ත්‍යනාගතෙ.[3]

975. සික්ඛාපෙන්තා'පි ථෙරෙහි බාලා චීවරධාරණං,
න සුණිස්සන්ති දුම්මෙධා පාකටා කාමකාරියා.

976 තෙ තථා සික්ඛිතා බාලා අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා;
නාදියිස්සන්තුපජ්ඣායෙ ඛළුඞ්කො විය සාරථිං.

1. භජිස්සන්ති - PTS.
2. ධාරිස්සන්ත්‍යවදාතකං - සීමු. 1, 2.
3. නිග්ගණ්හිස්සන්ති'නාගතෙ - PTS.

963. යම් යම් කෙනෙක් මිථ්‍යාජීවයෙහි ඇලුණාහු හැම කල්හි ලාභ ලබත් ද, ඔවුන් ඔවුන් අනු වැ හික්මෙන්නාහු අසංයත වැ හැසිරෙන්නාහ.

964. යම් යම් කෙනෙක් ලාභ නො ලබනසුලුහු නම් ඔහු පූජ්‍ය නො වන්නාහ, එකල ඔවුන් සුපෙශලයන් වුව ද ප්‍රාඥයන් වුව ද ඔහු සෙවනය නො කරන්නාහ.

965. කිසි කෙනෙක් කළුනුග කසටින් රඳනාලද සවකීය ධවජය වූ කහවත ගරහන්නාහු තීර්ථිකයන්ගේ ධවජය වූ සුදුවත් දරන්නාහ.

966. එකල්හි කහවත කෙරෙහි ඔවුන්ගේ අගෞරවය ද වන්නේ යැ. කහවත්හි භික්ෂූන්ගේ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා ද නො වන්නේ යි.

967. විෂ සහිත හීයෙන් විදුනාලද (එහෙයින්) මැ දුකින් මඩනාලද ශරීරවිකාරයට පැමිණෙන්නා වූ (සදන්) ඇත්රජහට ද අචින්ත්‍ය වූ අතිශයින් ගුරු (බර) වූ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාව වූ.

968. ඒ එසේ මැ යි. එදා සදන්ඇත්රජ මොනොවට රඳනාලද අර්හත් ධවජය දැක එකෙණෙහි අර්ථනිශ්‍රිත වූ ගාථා කී.

969. නො පහ වූ (රාගාදි) කසට ඇති යමෙක් කහවත් පරිභොග-කෙරේ නම් ඉන්ද්‍රියදමය හා සත්‍යයෙන් තොර වූ හෙතෙම කහවතට නො හොබී.

970. තවද යමෙක් පහ කළ කෙලෙස් කසට ඇත්තේ වේ නම් ශීලයෙහි පිහිටියේ නම් ඉන්ද්‍රියදමය හා වාක්සත්‍යයෙන් යුක්ත නම් හෙතෙම එකාන්තෙන් කහවතට හොබී.

971. යමෙක් ශීලවිපන්න නම් දුෂ්ප්‍රාඥ නම් 'දුශ්ශීල ය'යි ප්‍රකට නම් යථෛපසිතයක් (මරහුට කැමැති සෙයක්) කරනුයේ නම් වික්ෂිප්ත වූ සිත් ඇත්තේ නම් ශුක්ලධර්ම රහිත නම් හෙතෙම කහවතට නො හොබී.

972. යමෙකුත් ශීලසම්පන්න නම් වීතරාග නම් සමාහිත නම් සුවිශුද්ධ-මනොවිතර්කී ඇත්තේ නම් හෙතෙම එකාන්තෙන් කහවතට හොබී.

973. යමෙක් උද්ධත නම් උස් වූ හිස්මත් ඇත්තේ නම් අව්‍යක්ත-නම් යමක්හුගේ ශීලය නො පැනේ නම් හෙතෙම සුදුවතට සුදුසු යැ, කහවත් කුමක් කරන්නේ ද?

974. අනාගතයෙහි මහණහු ද මෙහෙණහු ද දුෂ්ට වූ සිත් ඇති වැ අනාදර වැ මෙත් සිත් ඇති තාදිගුණැතියන් නිගන්නාහ.

975. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ 'දුශ්ශීල යැ' යි ප්‍රකට වූ හිතුවක් කරන්නාවූ බාලයෝ තෙරුන් විසින් සිවුරු ධැරීමෙහි හික්මවනු ලබන්නාහු ද නො අසන්නාහ.

976. එසේ හික්මවනලද ඒ බාලයෝ උතුනට ගෞරව නැතියාහු රිය-සැරිහු නො තකන කුළුඅසකු මෙන් උපාධ්‍යායන් කෙරෙහි ආදරය නො කරන්නාහ.

977. එවං අනාගතද්ධානං පටිපත්ති භවිස්සති,
භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං ච පත්තෙ කාලම්හි පච්ඡිමෙ.

978 පුරා ආගච්ඡතෙ එතං අනාගතං මහබ්භයං,
සුබ්බචා හොථ සඛිලා අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා.

979. මෙත්තචිත්තා කාරුණිකා හොථ සීලෙසු සංවුතා,
ආරද්ධවීරියා පහිතත්තා නිච්චං දළ්හපරක්කමා

980. පමාදං භයතො දිස්වා අප්පමාදං ච ඛෙමතො,
භාවෙථට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං ඵුසන්තා[1] අමතං පද'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඵුස්සො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඵුස්සත්ථෙරගාථා.

30. 1. 2

981 යථාචාරී යථාසතො සතීමා යතසඞ්කප්පජ්ඣායි අප්පමත්තො,
අජ්ඣත්තරතො සමාහිතත්තො[2] එකො සන්තුසිතො තමාහු භික්ඛුං

982. අල්ලං සුක්ඛං වා[3] භුඤ්ජන්තො න බාළ්හං සුහිතො සියා,
ඌනොදරො[4] මිතාහාරො සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ.

983. චත්තාරො පඤ්ච ආලොපෙ අභුත්වා උදකං පිවෙ,
අලං ඵාසුවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

984. කප්පියං තං චෙ ඡාදෙති[5] චීවරං ඉදමත්ථිකං,
අලං ඵාසුවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

985. පල්ලඞ්කෙන නිසින්නස්ස ජණ්ණුකෙ නාභිවස්සති,
අලං ඵාසුවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

986. යො සුඛං දුක්ඛතො අද්ද දුක්ඛමද්දක්ඛි සල්ලතො,
උභයන්තරෙන[6] නාහොසි කෙන ලොකස්මිං[7] කිං සියා.

987. මා මෙ කදාචි පාපිච්ඡො කුසීතො හීනවීරියො,
අප්පස්සුතො අනාදරො කෙන ලොකස්මිං[7] කිං සියා

988. බහුස්සුතො ච මෙධාවී සීලෙසු සුසමාහිතො,
චෙතොසමථමනුයුත්තො අපි මුද්ධනි තිට්ඨතු.

---

1. ඵුසන්ති - PTS. 2. සුසමාහිතත්තො - PTS 3. ච - PTS
4. ඌනූදරො - ප. PTS. 5. කප්පියන්තඤ්ච ආදෙති - PTS.
6. උභයන්තරෙ - සීමු. 1, 2. 7. ලොකස්මි - PTS.

977. මහණුන්ගේ ද මෙහෙණන්ගේ ද පශ්චිම කාලය පැමිණි කල්හි අනාගත කාලයෙහි මෙබඳු පිළිවෙත් වන්නේ යි.

978. තෙල අනාගත මහබිය එන්නට පෙර (තෙපි) සුවච වැ මෘදුසිත් ඇති වැ උතුනට ගෞරව සහිත වවු.

979. (තෙපි) මෙත්සිත් ඇතියහු කරුණා ඇතියහු ශීලයෙහි සංවෘත වූවහු ආරබ්ධවීර්‍ය ඇතියහු නිවනෙහි යවනලද සිත් ඇතියහු නිරතුරු දැඩි පරාක්‍රම ඇතියහු වවු.

980. ප්‍රමාදය භය වශයෙන් ද අප්‍රමාදය ක්ෂෙම වශයෙන් ද දැක, අමෘතපදය ස්පර්ශ කෙරෙමින් අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය වඩවු.

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'ඵුස්ස' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ'යි

ඵුස්ස ස්ථවිරගාථා යි.

30. 1. 2

981. (යමෙක්) ශීලසම්පන්න ද ආර්යයන් හා එක්බඳු ද ස්මෘතිමත් ද සංයත සංකල්ප ඇති වැ ධ්‍යාන කරනසුලු ද ප්‍රමාද රහිත ද කමටහන් වැඩීමෙහි ඇලුණේ ද එකගසිත් ඇත්තේ ද එකලා වූයේ ද සන්තුෂ්ට ද ඔහු භික්ෂු යැ යි කීහු.

982. තෙත්දූය හෝ වියලි දූය හෝ වළඳන්නේ පමණ ඉක්ම සුහිත නො වන්නේ යැ, මහණ තෙම ඌනොදර වැ පමණට ගන්නා ආහාර ඇති වැ සිහි ඇති වැ වසන්නේ යි.

983. (කුසපමණින්) සතරපස්පිඩක් නො වළඳා දිය බොන්නේ යැ, නිවනට යවනලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසුවිහාරයට පමණි

984. ඉදින් වැසියයුතු තැන් වසා නම් මේ සඳහා වූ කැප වූ සිවුර නිවනට යවන ලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසුවිහරණය පිණිස පමණි.

985. (යම්කුටියක) පලඟින් හුන්නහුගේ දණ සඟල (වැසිදිය) නො තෙමා නම් (එ කුටිය) නිවනට යවනලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසු-විහාරයට පමණි.

986. යමෙක් සුඛවෙදනාව (විපරිණාම) දුඃඛ වශයෙන් දුටුයේ ද දුඃඛවෙදනාව ශල්‍ය වශයෙන් දුටුයේ ද දැතුරෙහි හෙවත් උපෙක්ෂායෙහි (ආත්මාත්මීයාභිනිවෙශය) නො වී ද හෙතෙම කවර නම් කෙලෙසින් (බැඳී) ලොකයෙහි (දෙවාදීන් අතුරෙහි) කිම වන්නේ ද?

987. පාපෙච්ඡයෙක් හීනවීර්‍යයෙක් අල්පශ්‍රැතයෙක් අනාදරයෙක් කිසිකලෙකැ මට හමු නො වේවා! සත්ත්වනිකායයෙහි (එබඳු-පුද්ගලයාගේ) කවර නම් අවවාදයෙකින් කවර අර්ථයෙක් වන්නේ ද?

938 (යමෙක්) බහුශ්‍රැත නම් ප්‍රඥාවත් නම් ශීලයෙහි මොනවට පිහිටියේ නම් චිත්තසමථයෙහි යෙදුණේ නම් හෙතෙම (මාගේ) මුදුනෙහි පවා සිටීවා.

989. යො පපඤ්චමනුයුත්තො පපඤ්චාභිරතො මගො,
විරාධයී සො නිබ්බානං යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං.

990. යො ච පපඤ්චං හිත්වාන නිප්පපඤ්චපථෙ රතො,
ආරාධයී සො නිබ්බානං යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං.

991 ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤෙ නින්නෙ වා යදි වා ථලෙ,
යත්ථ අරහන්තො විහරන්ති තං භූමිං රාමණෙය්‍යකං.

992. රමණීයා[1] අරඤ්ඤානි යත්ථ න රමතී මනො,
වීතරාගා රමිස්සන්ති[2] න තෙ කාමගවෙසිනො.

993. නිධීනං'ව පවත්තාරං යං පස්සෙ වජ්ජදස්සිනං,
නිග්ගය්හවාදිං මෙධාවිං තාදිසං පණ්ඩිතං භජේ,
තාදිසං භජමානස්ස සෙය්‍යො හොති න පාපියො.

994. ඔවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසබ්භා ච නිවාරයෙ,
සතං හි සො පියො හොති අසතං හොති අප්පියො.

995. අඤ්ඤස්ස භගවා බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා,
ධම්මෙ දෙසියමානම්හි සොතමොධෙසිමත්ථිකො,
තං මෙ අමොඝං සවනං විමුත්තොම්හි අනාසවො.

996. නෙව පුබ්බෙනිවාසාය න'පි දිබ්බස්ස චක්ඛුනො,
චෙතොපරියාය ඉද්ධියා චුතියා උපපත්තියා,
සොතධාතුවිසුද්ධියා පණිධි මෙ න විජ්ජති.

997. රුක්ඛමූලං'ව නිස්සාය මුණ්ඩො සඞ්ඝාටිපාරුතො,
පඤ්ඤාය උත්තමො ථෙරො උපතිස්සො ච[3] ඣායති.

998. අවිතක්කං සමාපන්නො සම්මාසම්බුද්ධසාවකො,
අරියෙන තුණ්හීභාවෙන[4] උපෙතො හොති තාවදෙ.

999. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අචලො සුප්පතිට්ඨිතො,[5]
එවං මොහක්ඛයා භික්ඛු පබ්බතො'ව න වෙධති.

1000. අනඞ්ගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිගවෙසිනො,
වාලග්ගමත්තං පාපස්ස අබ්භාමත්තං'ව ඛායති.

1001. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
නික්ඛිපිස්සං ඉමං කායං සම්පජානො පතිස්සතො.

---

1. රමණීයානි - සීමු. 1, 2. 2. රමේස්සන්ති - සීමු 1, 2. 3. උපතිස්සො'ව - PTS.
4. තුණ්හිභාවෙන - PTS. 5. සුප්පතිට්ඨිතො - PTS.

989 යමෙක් ප්‍රපඤ්චයෙහි (තෘෂ්ණායෙහි) බැඳුණේ ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණේ සිවුපාවකු බඳු වූයේ වේ නම් හෙතෙම නිරුත්තර වූ යොගයන් ගෙන් නිරුපද්‍රැත වූ නිවන වැරැදූ වී (නිවනින් දුරු වූයේ-යැ යි සේ යි.)

990. යමෙකුත් ප්‍රපඤ්චය හැර ආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙහි ඇලුණේ වේ නම් හෙතෙම නිරුත්තර වූ යොගක්ෂෙම වූ නිවන සිදු කෙළේ යි (සාක්ෂාත්-කෙළේ යි.)

991. ඉදින් ගම්හි හෝ වේව යි වනයෙහි හෝ වේව යි පහත් බිම්හි හෝ වේවයි උස්බිම්හි හෝ වේවයි යම් තැනෙක රහත්හු වෙසෙත් නම් එබිම රමණීය යි.

992. යම් වනයෙකැ ජනයා රමණය නො කෙරේ නම් ඒ වනයෝ රමණීයයෝ යි, වීතරාගීහු එහි රමණය කරන්නාහ. ඔහු කාම ගවෙෂීහු නො වෙත්.

993. යමකු නිධන් කියන්නකු මෙන් දක්නේ නම්, වරද දක්නා සුලු (වරදෙහි) නිගා කොට කියනසුලු ධර්මෞජස්ප්‍රඥ ඇති එබඳු-නුවණැත්තහු භජනය කරන්නේ යැ, එබන්දහු භජනය කරන්නහුට වැඩෙක් මැ වෙයි. අවැඩෙක් නො වේ.

994. අවවාද දුන මැනැවැ, අනුශාසනා කළ මැනැවැ, අකුසල් දහමින් ද වළහනු මැනැවැ, එ බඳු පුද්ගල තෙම සත්පුරුෂයනට ප්‍රිය වෙයි. අසත්පුරුෂයනට අප්‍රිය වේ.

995. පසැස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනෙකකු (බෑනණුවන්) හට දහම් දෙසූහ. දහම් දෙසන කල්හි (මම) අර්ථ ඇතියෙම් සවන් (දුනිම්) යොමු කෙළෙම්. මා ගේ ඒ ශ්‍රවණය නො සිස් විය. (මම) ආස්‍රව රහිත වැ විමුක්තයෙමි.

996. (මට) පූර්වනිවාසානුස්මෘතිඥානය පිණිස (ප්‍රාර්ථනාවක්) නො වේ මැ යැ, දිව්‍ය චක්ෂුස පිණිස ද නො වේ මැ යි, චෙතොපරියඤාණය පිණිස ඍද්ධිවිධඥානය පිණිස ච්‍යුති-උපපත්ති ඥානය පිණිස දිව්‍ය-ශ්‍රොත්‍රඥානය පිණිස ප්‍රාර්ථනාවක් මට නැති.

997. උපතිස්ස තෙමේත් මුඩු වැ සඟළ පෙරෙවියේ ප්‍රඥයෙන් උත්තම වැ ස්ථවිර වැ, රුක්මුල ඇසිරි කොට ධ්‍යාන කෙරේ.

998. චතුර්ථධ්‍යාන සමාපත්තියට සමවත් සම්‍යක් සම්බුද්ධශ්‍රාවක තෙම එකෙණෙහි ආර්‍ය්‍ය වූ තුෂ්ණීම්භාවයෙන් යුක්ත වූයේ වේ

999. යම්සේ අචල වූ මොනොවට පිහිටි ශෛලමය පර්වතයෙක් නො සැලේ නම් එසේ මැ මහණ තෙම මොහක්ෂය හෙතුවින්, අචල වැ සුප්‍රතිෂ්ඨිත වැ පර්වතයක් මෙන් නො සැලේ

1000. ලාමක ඉච්ඡාවචර රහිත වූ නිරතුරු පාරිසුද්ධිය සොයනසුලු පුරුෂයාහට වලගක් පමණ වූ වරද වලාවක් පමණ මෙන් හැගේ.

1001. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇතියෙම් සිහි ඇතියෙම් මෙ කය බහා තබන්නෙමි.

1002. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං භතකො යථා.

1003 උභයෙනමිදං මරණමෙව නාමරණං පච්ඡා වා පුරෙ වා,
පටිපජ්ජථ මා විනස්සථ ඛණො වො[1] මා උපච්චගා.

1004. නගරං යථා පච්චන්තං ගුත්තං සන්තරබාහිරං,
එවං ගොපෙථ අත්තානං ඛණො වො මා උපච්චගා,
ඛණාතීතා හි සොචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා.

1005. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී[2] අනුද්ධතො,
ධුනාති පාපකෙ ධම්මෙ දුමපත්තං ච මාලුතො.

1006. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී[2] අනුද්ධතො,
අප්පාසි[3] පාපකෙ ධම්මෙ දුමපත්තං ච මාලුතො.

1007. උපසන්තො අනායාසො විප්පසන්නො අනාවිලො,[4]
කල්‍යාණසීලො මෙධාවී දුක්ඛස්සන්තකරො සියා.

1008. න විස්සසෙ එකතියෙසු එවං
අගාරිසු පබ්බජිතෙසු චා'පි,
සාධූ'පි[5] හුත්වාන අසාධු හොන්ති
අසාධු හුත්වා පුන සාධු හොන්ති.

1009. කාමච්ඡන්දො ච ව්‍යාපාදො ථීනමිද්ධං ච භික්ඛුනො,
උද්ධච්චං විචිකිච්ඡා ච පඤ්චෙතෙ චිත්තකෙලිසා.

1010. යස්ස සක්කරියමානස්ස අසක්කාරෙන චූභයං,
සමාධි න විකම්පති අප්පමාදවිහාරිනො.

1011. තං ඣායිනං සාතතිකං සුඛුමදිට්ඨිවිපස්සකං,
උපාදානක්ඛයාරාමං ආහු සප්පුරිසො ඉති.

1012 මහාසමුද්දො පථවී[6] පබ්බතො අනිලො'පි ච,
උපමාය න යුජ්ජන්ති සත්ථු වරවිමුත්තියා.

1013. චක්කානුවත්තකො ථෙරො මහාඤාණී සමාහිතො,
පථවාපග්ගිසමානො[7] න රජ්ජති න දුස්සති.

1014. පඤ්ඤාපාරමිතං පත්තො මහාබුද්ධි මහාමති,[8]
අජළො ජළසමානො සදා චරති නිබ්බුතො.

---

1 චෙ - සීමු 1, 2. 2 මන්තභාණී - සීමු 1, 2.
3 අබ්බහී - ස්‍යා, PTS. 4 විප්පසන්නමනාවිලො - PTS
5 සාධු - සීමු 1, 2. 6 පථවී - . 7 පථවිපග්ගිසමානො - PTS.
8 මහාමුනි - ස්‍යා, PTS.

1002. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. බැලයට මෙහෙ කරන සෙවකයකු මෙන් කල් මතුවක් අපෙක්‍ෂා කරමි.

1003 පසු හෝ පෙර හෝ දෙකල්හි මැ මරණය මැ යි. නො මැරීමෙක් නැත් මැ යි. පිළිවෙත් පුරවු, නහමක් වැනසෙවු, ක්‍ෂණ සම්පත්තිය එකත්නෙත් නහමක් (තොප) ඉක්මැ යා.

1004. ඇතුළත පිටත සහිත වැ ගොපනය කරනලද පසල් නුවරක් යම්සේ ද එපරිද්දෙන් තමා රකිවු. ක්‍ෂණය තෙම එකත්නෙත් (තොප) නො ඉක්මැ යා, ක්‍ෂණ සම්පත්තිය ඉක්මගියාහු (සියකම්-විසින් නිරැහි දමනලද්දාහු) ශොක කෙරෙත් මැ යි.

1005. උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැළකුණේ මිතභාණී වූයේ උද්ධත නො වූයේ පවන රුක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් සල්වයි. (බැහැර කරයි).

1006 උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැළකුණේ මිතභාණී වූයේ උද්ධත නො වූයේ පවන රුක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් නුදුරෙහි පහ කෙළේ යි.

1007. උපශාන්ත වූ ආයාස රහිත වූ වෙසෙසින් ප්‍රසන්න වූ නො කැළඹුණු කලණදහම් ඇති නුවණැත්තෝ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.

1008. ගිහි වූ ද පැවිදි වූ ද ඇතැමුන් කෙරෙහි මෙසේ විස්වැසි නො වන්නේ යැ (ඔහු) සත්පුරුෂ වැ සිට අසත්පුරුෂ වෙති, අසත්පුරුෂ වැ සිට යළි සත්පුරුෂ වෙත්.

1009. කාමච්ඡන්ද යැ ව්‍යාපාද යැ ථිනමිද්ධ යැ උද්ධච්ච යැ විචිකිච්ඡා යැ යන මොහු පස් දෙන මහණහු ගේ සිත කිළිටි කරන්නෝ යි.

1010. සත්කාර කරනුලබන අප්‍රමාද විහාර ඇති යමක්හුගේ සමාධිය සත්කාරයෙන් ද අසත්කාරයෙන් ද යන දෙකින් නො සැලේ නම්,

1011. නිරතුරු ධ්‍යාන කරනසුලු වූ සූක්‍ෂමදෘෂ්ටිවිදර්ශක වූ උපාදාන-ක්‍ෂයයෙහි ඇලුණා වූ ඔහු සත්පුරුෂ යැ යි කිහු.

1012. මහාසමුද්‍රය ද පෘථිවිය ද පර්වතය ද පවන ද (යන මොහු) ශාස්තෲන් වහන්සේගේ අග්‍රඵල විමුක්තිය පිළිබඳ උපමාවට නො යෙදෙත් (නුසුදුසු යි.)

1013. මහනුවණැති වූ සමාහිත වූ පෘථිවිය ජලය ගින්න බඳු පැවැතුම් ඇති වූ ධර්මචක්‍රානුවර්තක වූ ස්ථවිර තෙමේ (ඉටු'නිටු අරමුණුහි) නො ඇලෙයි, දූෂ්‍ය නො වේ.

1014. ප්‍රඥායෙහි පරතෙරට පැමිණියේ මහත් වූ බුද්ධි ඇති වැ මහත් වූ ස්මෘති ඇති වැ නිවියේ බුද්ධිහීන නො වූයේ මැ බුද්ධිහීනයකු බඳු වැ නිති වෙසේ.

1015 පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා'ති.

1016. සම්පාදෙථප්පමාදෙන එසා මෙ අනුසාසනී,
හන්දාහං පරිනිබ්බිස්සං විප්පමුත්තොම්හි සබ්බධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාරිපුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සාරිපුත්තත්ථෙරගාථා.

30. 1. 3

1017. පිසුණෙන ච කොධනෙන ච මච්ඡරිනා ච විභූතනන්දිනා,
සඛිතං න කරෙය්‍ය පණ්ඩිතො පාපො කාපුරිසෙන සඞ්ගමො.

1018. සද්ධෙන ච පෙසලෙන ච පඤ්ඤවතා බහුස්සුතෙන ච,
සඛිතං හි[1] කරෙය්‍ය පණ්ඩිතො භද්දො සප්පුරිසෙන සඞ්ගමො.

1019. පස්ස චිත්තකතං[2] බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධුවං ඨිති.

1020 පස්ස චිත්තකතං[2] රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ච,
අට්ඨිං තචෙන ඔනද්ධං සහ වත්ථෙහි සොභති.

1021. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1022. අට්ඨපාදකතා කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1023 අඤ්ජනීව නවා චිත්තා පූතිකායො අලඞ්කතො,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1024. ඔදහි මිගවො පාසං නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම කන්දන්තෙ මිගබන්ධකෙ.

1025. ඡින්නා පාසා මිගවස්ස නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම සොචන්තෙ මිගලුද්දකෙ.

1026. බහුස්සුතො චිත්තකථී බුද්ධස්ස පරිචාරකො,
පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සෙය්‍යං කප්පෙති ගොතමො.

---

1 සඛිතං - සිමු 1, 2   2 චිත්තීකතං - සීමු 1, 2

1015. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදී. ගුරු වූ බර බහා තබනලද්දේ යැ. මෙවක් පටන් පුනර්භවයෙක් (මට) නැති.

1016. අප්‍රමාද වැ පිළිවෙත් පුරවූ, මේ මාගේ අනුශාසනය යි, මම පිරිනිවෙන්නෙමි, සියලු භවයෙහි විමුක්තයෙමි. (වෙසෙසින් මිදුනෙමි)

මෙසේ ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සාරිපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

30. 1. 3

1017. පිසුනු බස් ඇතියහු හා ද කිපෙනසුල්ලහු හා ද මසුරු බැව් ඇතියහු හා ද විනාශය හෝ වෙත් විම කැමැත්තහු හා ද නුවණැත්තේ යහළු බව නොකරන්නේ ය. පාපපුද්ගලයා හා සඞ්ගමය ලාමක යි.

1018. සැදැහැ ඇතියහු හා ද සිල්වතා හා ද නැණවතා හා ද බහුශ්‍රුතයා හා ද නුවණැත්තේ යහළු බව කරන්නේ ය, සත්පුරුෂයා හා සඞ්ගමය සුන්දර යි.

1019. යම් ශරීරයක්හුගේ ධ්‍රැව (නිත්‍ය) භාවයෙක් ස්ථිතිභාවයෙක් නැත් ද (ඒ) වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් ඔසවනලද ගිලන් වූ (බාලයන් විසින්) නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද සිරුර බලව.

1020. මිණියෙන් ද කොඬොලින් ද විසිතුරු කරනලද, යටින් බඳනා ලද (තුන්සියයකට අධික) ඇට ඇති රූපය බලව, වස්ත්‍ර සහිත වැ හොබී.

1021. ලාරසින් රතු පාදයෝ සුවඳසුණු තැවැරූ මූව බාලයාගේ මුළාවට පමණි, පාරගවේෂීහුගේ මුළාවට නො ද පමණි.

1022. කියඹුවැල් ද අඳුන් ඇඳි නෙත් ද බාලයාගේ මොහයට පමණී පාරගවේෂීහුගේ මොහයට නො ද පමණී.

1023 සිතියම් කළ අභිනව අඳුන්කොපුවක් මෙන් සරසන ලද කුණුකය බාලයාගේ මොහයට පමණි, පාරගවේෂීහුගේ මොහයට නො ද පමණි,

1024. මුවවැදි මලපුඹුව දැමී යැ. මුවා පාශය නො ගැටී මුවවැද්දා හඬද්දී ගොදුරු කා යම්හ.

1025. මුවවැද්දාගේ පාශයෝ සිඳිනලදහ, මුවා පාශය නො ගැටී. මුවවැද්දා සොවිද්දී ගොදුරු කා යම්හ.

1026. බහුශ්‍රැත වූ චිත්‍රකථි වූ බුද්ධොපස්ථායක වූ ගිලිහුණුබර ඇති පහ වූ සංයොග ඇති ගෞතමගොත්‍ර ඇති ශ්‍රාවක ශයනය කෙරේ.

1027. ඛීණාසවො විසඤ්ඤුත්තො සඞ්ගාතීතො සුනිබ්බුතො,
ධාරෙති අන්තිමං දෙහං ජාතිමරණපාරගු [1]

1028. යස්මිං පතිට්ඨිතා ධම්මා බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො,
නිබ්බානගමනෙ මග්ගෙ සො'යං තිට්ඨති ගොතමො.

1029 ද්වාසීතිං බුද්ධතො ගණ්හිං[2] ද්වෙ සහස්සානි භික්ඛුතො,
චතුරාසීතිසහස්සානි යෙ මෙ ධම්මා පවත්තිනො.

1030 අප්පස්සුතා'යං[3] පුරිසො බලිවද්දො'ව ජීරති,
මංසානි තස්ස වඩ්ඪන්ති පඤ්ඤා තස්ස න වඩ්ඪති.

1031. බහුස්සුතො අප්පස්සුතං යො සුතෙනාතිමඤ්ඤති,
අන්ධො පදීපධාරො'ව තථෙව පටිභාති මං.

1032 බහුස්සුතං උපාසෙය්‍ය සුතං ච න විනාසයෙ,
තං මූලං බ්‍රහ්මචරියස්ස තස්මා ධම්මධරො සියා.

1033 පුබ්බාපරඤ්ඤූ අත්ථඤ්ඤූ නිරුත්තිපදකොවිදො,
සුග්ගහීතං ච ගණ්හාති අත්ථං චොපපරික්ඛති

1034. ඛන්ත්‍යා ඡන්දිකතො[4] හොති උස්සහිත්වා තුලෙති තං,
සමයෙ සො පදහති අජ්ඣත්තං සුසමාහිතො.

1035. බහුස්සුතං ධම්මධරං සප්පඤ්ඤං බුද්ධසාවකං,
ධම්මවිඤ්ඤාණමාකඞ්ඛං තං භජෙථ තථාවිධං.

0136. බහුස්සුතො ධම්මධරො කොසාරක්ඛො මහෙසිනො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස පූජනීයො බහුස්සුතො.

1037. ධම්මාරාමො ධම්මරතො ධම්මං අනුවිචින්තයං,
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු සද්ධම්මා න පරිහායති.

1038 කායමච්ඡෙරගරුනො[5] හිය්‍යමානෙ[6] අනුට්ඨහෙ,
සරීරසුඛගිද්ධස්ස කුතො සමණඵාසුතා.

1039. න පක්ඛන්ති දිසා සබ්බා ධම්මා නප්පටිභන්ති මං,
ගතෙ කල්‍යාණමිත්තම්හි අන්ධකාරං'ව ඛායති.

1040 අබ්භතීතසහායස්ස අතීතගතසත්ථුනො.
නත්ථි එතාදිසං මිත්තං යථා කායගතා සති.

---

1. ජාතිමරණපාරගූ -PTS. 2. ගණ්හි - PTS.
3. අප්පස්සුතොයං - සභ, PTS 4. ඡන්දිකතො - PTS
5. කායමච්ඡෙරගරුකො - සිමු 1, 2 6. හිය්‍යමානො - සිමු. 1, 2.

1027. ක්ෂීණාස්‍රව තෙමේ පහ වූ සංයොග ඇත්තේ ඉක්මැවූ (රාගාදි) සඞ්ග ඇත්තේ මොනවට නිවියේ ජාති - මරණ දෙක්හි පරතෙරට ගියේ අන්තිමදෙහය දරයි.

1028 සූර්‍ය්‍යබන්ධු වූ බුදුන්ගේ ධර්‍මයෝ යමකු කෙරෙහි පිහිටියාහු නම් ඒ මේ ගෞතම (ගොත්‍ර ඇති ආනන්ද) තෙමේ නිවනට යන මඟැ සිටී.

1029. දෙයාසූදහසක් බුදුන් වෙතින් උගත්මි, දෙදහසක් භික්ෂූන් වෙතින් උගත්මි, මට යම් ධර්‍මස්කන්ධ කෙනෙක් ප්‍රගුණ වූවාහු නම් ඔහු සුවාසූදහසෙකි.

1030. මේ අල්පශ්‍රැත පුරුෂ තෙම ගොනකු මෙන් වැඩේ, ඔහුගේ මස්පිඬුහු වැඩෙත්, ඔහුගේ ප්‍රඥාව නො වැඩේ.

1031. යම් බහුශ්‍රැතයෙක් තම බහුශ්‍රැත කමින් අල්පශ්‍රැතයාහට අවමන් කෙරේ නම් ඔහු පහනක් ගත් අන්ධයකු මෙන් මට වැටහේ.

1032. බහුශ්‍රැතයා ඇසුරු කරන්නේ යැ. ඇසූ දැන ද නො නසන්නේ යැ, බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවට ඒ මුල් වෙයි, එහෙයින් ධර්‍මධරයෙක් වන්නේ යි.

1033. පූර්‍වාපරභාගයන් දන්නේ අර්ථ දන්නේ නිරුක්තිපදයෙහි දක්ෂ වූයේ මැනවින් උගනී, (අසනලද පිරිවහනලද ධර්‍මයාගේ) අර්ථයන් විමසයි.

1034. (විමසූ ධර්‍මයෙහි) දෘෂ්ටිනිධ්‍යානක්ෂාන්තියෙන් (විදර්ශනාභිනිවෙශයෙහි) කරනලද ඡන්ද ඇත්තේ වෙයි, උත්සාහ කොට ඒ නාම රූපය තුලනය කෙරේ, යොග්‍යසමයෙහි ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍ය කරයි, අධ්‍යාත්මයෙහි සුසමාහිත වේ.

1035. ධර්‍මඥතාය කැමැත්තේ එබඳු බහුශ්‍රැත වූ ධර්‍මධර වූ සප්‍රාඥ වූ ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයා භජනය කරන්නේ යි.

1036. බහුශ්‍රැත වූ ධර්‍මධර වූ මහර්ෂිහු (බුදුන්) ගේ කොටුගේ (ධර්‍ම-රත්නය) රක්නා වූ සියලුලොකයාට ඇසක් වූ පිදියයුතු වූ-

1037. (සමථ - විදර්ශනා) ධර්‍මයට නිවාස වූ ධර්‍මයෙහි ඇලුණා වූ ධර්‍මය මෙනෙහි කරන්නා වූ ධර්‍මය අනුස්මරණය කරන්නා වූ මහණ තෙම සද්ධර්‍මයෙන් නො පිරිහේ.

1038. කායමාත්සර්‍ය්‍යගරුකයා (ක්ෂණක්ෂණයෙහි) පිරිහෙන්නේ උත්ථානවීර්‍ය්‍යය නො කරන්නේ යැ. ශරීරසුඛයෙහි ගිජු වූවහුට ශ්‍රමණ-ඵාසුතාවක් කොයින් ද?

1039. සියලු දිශාවෝ නො පැනෙත්, ධර්‍මයෝ මට නො වැටහෙත්, කලණමිතුරා (සැරියුත් තෙරුන්) පිරිනිවි කල්හි (ලොව) අඳුරක් මෙන් හැඟේ.

1040 පහ වැ ගිය කලණමිතුරන් ඇතියාහට, පළමු පිරිනිවි ශාස්තෲන් ඇතියාහට, කායගතාස්මෘතිය යම්සේ ද එබඳු මිතුරෙක් නැති.

1041. යෙ පුරාණා අතීතා තෙ නවෙහි න සමෙති මෙ,
ස්වජ්ජ එකො'ව ඣායාමි වස්සුපෙතො'ව[1] පක්ඛිමා.

1042. දස්සනාය අභික්කන්තෙ[2] නානා වෙරජ්ජකෙ බහූ,
මා වාරයිත්ථ සොතාරො පස්සන්තු සමයො මමං.

1043 දස්සනාය අභික්කන්තෙ[2] නානා වෙරජ්ජකෙ පුථු,
කරොති සත්ථා ඔකාසං න නිවාරෙති චක්ඛුමා.

1044. පණ්ණවීසති වස්සානි සෙඛභූතස්ස මෙ සතො,
න කාමසඤ්ඤා උප්පජ්ජි පස්ස ධම්මසුධම්මතං.

1045. පණ්ණවීසති වස්සානි සෙඛභූතස්ස මෙ සතො,
න දොසසඤ්ඤා උප්පජ්ජි පස්ස ධම්මසුධම්මතං.

1046. පණ්ණවීසති වස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන කායකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී.

1047. පණ්ණවීසතිවස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන වචීකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී

1048. පණ්ණවීසතිවස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන මනොකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී.

1049. බුද්ධස්ස චඞ්කමන්තස්ස පිට්ඨිතො අනුචඞ්කමිං,
ධම්මෙ දෙසියමානම්හි ඤාණං මෙ උදපජ්ජථ.

1050. අහං සකරණීයොම්හි සෙඛො[3] අප්පත්තමානසො,
සත්ථු ච පරිනිබ්බානං යො අම්හං අනුකම්පකො.

1051. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරූපෙතෙ සම්බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ.

1052. බහුස්සුතො ධම්මධරො කොසාරක්ඛො මහෙසිනො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස ආනන්දො පරිනිබ්බුතො.

1053. බහුස්සුතො ධම්මධරො කොසාරක්ඛො මහෙසිනො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස අන්ධකාරෙ තමොනුදො.

---

1. 'වංසුපෙතො'තිපි පාළි. 2. අතික්කන්තෙ - PTS
3. සෙක්ඛො - සීමු. 1, 2.

1041. යම් පැරණිමිතුරු කෙනෙක් වූහු නම් ඔහු ඉකුත් වූහ, නවකයන් හා මා ගේ සිත නො සැසැඳෙයි, ඒ මම අද වැසි කල්හි කැදැල්ලට වත් පක්‍ෂියකු මෙන් එකලා වැ ධ්‍යාන කෙරෙමි.

1042. දක්මට පෙරට පැමිණි නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා නහමක් වළහ, ධර්‍මශ්‍රාවකයෝ මා දකිත්වා, දක්මට මේ කාලය යි.

1043. නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා (තමන්) වහන්සේ දක්මට පෙරට පැමිණි කල්හි ශාස්තෘන් වහන්සේ ඉඩ දෙති, පසැස් ඇත්තේ (ඔවුන්) නො වළහයි.

1044. පස්විසි වසක් මුළුල්ලෙහි ශෛක්‍ෂ වූ මට කාමසංඥව නූපන, ධර්‍මයා ගේ සුධර්‍මත්වය බලව.

1045. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි ශෛක්‍ෂ වූ මට ද්වෙෂසංඥව නූපන, ධර්‍මයා ගේ සුධර්‍මත්වය බලව.

1046. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීකායකර්‍මයෙන් යුක්ත වැ නො හැර සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1047. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීවාක්කර්‍මයෙන් යුක්ත වැ නො හැර සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1048. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීමනඃකර්‍මයෙන් යුක්ත වැ නො හැර සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1049. සක්මන් කරන බුදුන් වහන්සේගේ පිටුපසින් අනුසක්මන් කෙළෙමි, දහම් දෙසනු ලබන කල්හි මට (ශෛක්‍ෂභූමිය පිළිබඳ) ඥනය පහළ වී.

1050. මම කළයුතු කිස ඇතියෙමි, ශෛක්‍ෂයෙමි. නො පත් රහත් බව ඇතියෙමි, යමෙක් මට අනුකම්පක නම් (ඒ) ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ද පිරි නිවන එළඹියේ යි.

1051. සියලු ආකාරවරයෙන් යුක්ත වූ සම්බුදුහු පිරිනිවියහ. එකල්හි යම් භිංසනකයෙක් (සෙණහඩ ආදි බිය අරමුණක්) වී නම් එකල්හි ලොමුදහ ගැන්ම වී.

1052. බහුශ්‍රැත වූ ධර්‍මධර වූ මහර්ෂිහු (බුදුන්) ගේ ධර්‍මභාණ්ඩාගාරික වූ මුළුලොවට ඇසක් වූ අනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ පිරිනිවියහ.

1053. බහුශ්‍රැත වූ ධර්‍මධර වූ මහර්ෂිහුගේ ධර්‍මභාණ්ඩාරික වූ මුළුලොවට ඇසක් වූ අන්ධකාරයෙහි තමොනුද (අඳුර දුරු කරන කිසිවක්) වූ.

1054. ගතිමන්තො සතිමන්තො ධිතිමන්තො ච යො ඉසි,
සද්ධම්මධාරකො ථෙරො ආනන්දො රතනාකරො.

1055. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආනන්දො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

ආනන්දත්ථෙරගාථා

තස්සුද්දානං:

ඵුස්සොපතිස්සො ආනන්දො තයො'තිංසෙ පකිත්තිතා[1]
ගාථායො තත්ථ සඞ්ඛාතා සතං පඤ්ච ච උත්තරී'ති

තිංසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 තයො'තිමෙව කිත්තිතා - සීමු 1, 2. තයො'තිමෙ පකිත්තිතා - PTS

1054. ඥානගති ඇති ස්මෘති සම්පන්න වූ ධෘතිමත් වූ යම් සෘෂිවරයෙක් වේ ද සද්ධර්මධාරක වූ ඒ ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ රත්නාකරයෙකි

1055. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරනලද යෑ, ගුරු වූ බර බහා තබන ලද්දේ යෑ, මිත්මතු පුනර්භවයෙක් නැති'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ'යි

ආනන්ද ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

ඵුස්ස යෑ උපතිස්ස යෑ ආනන්ද යෑ යි තෙරවරු තිදෙනෙක් තිස් වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රකාශිතයහ. එහි පසුතුරු සියක් (එක්සියපසක්) ගාථාවෝ ප්‍රකාශිතයහ.

තිංසතිනිපාතය නිමි.

40. චත්තාලීසනිපාතො.

40. 1. 1

1056. න ගණෙන පුරක්ඛතො චරෙ
විමනො හොති සමාධි දුල්ලභො,
නානා ජනසඞ්ගහො දුඛො[1]
ඉති දිස්වාන ගණං න රොචයෙ.

1057. න කුලානි උපබ්බජෙ මුනි
විමනො හොති සමාධි දුල්ලභො,
සො උස්සුක්කො රසානුගිද්ධො
අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාවහො.[2]

1058 පඞ්කොති හි නං පවෙදයුං[3]
යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුඛුමං සල්ලං දුරුබ්බහං[4]
සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො.

1059. සෙනාසනම්හා ඔරුය්හ නගරං පිණ්ඩාය පාවිසිං,
භුඤ්ජන්තං පුරිසං කුට්ඨිං සක්කච්චං තං උපට්ඨහිං.

1060. සො මෙ පක්කෙන හත්ථෙන ආලොපං උපනාමයි,
ආලොපං පක්ඛිපන්තස්ස අඞ්ගුලිපෙත්ථ ඡිජ්ජථ.

1061. කුඩ්ඩමූලං ච නිස්සාය ආලොපං තං අභුඤ්ජිසං,
භුඤ්ජමානෙ ච[5] භුත්තෙ වා ජෙගුච්ඡං මෙ න විජ්ජති.

1062. උත්තිට්ඨපිණ්ඩො ආහාරො පූතිමුත්තං ච ඔසධං,
සෙනාසනං රුක්ඛමූලං පංසුකූලං ච චීවරං,
යස්සෙතෙ අභිසම්භුත්වා ස වෙ චාතුද්දිසො නරො.

1063. යත්ථ එකෙ විහඤ්ඤන්ති ආරුහන්තා සිලුච්චයං
තත්ථ[6] බුද්ධස්ස දායාදො සම්පජානො පතිස්සතො,
ඉද්ධිබලෙනුපත්ථද්ධො කස්සපො අභිරූහති.

1064. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායති අනුපාදානො පහීනභයභෙරවො.

1065. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායති අනුපාදානො ඩය්හමානෙසු නිබ්බුතො.

1066. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායති අනුපාදානො කතකිච්චො අනාසවො.

---

1 දුක්ඛා - ස්‍යා, S, සීමු 1, 2   2 සුඛාධිවාහො - ස්‍යා
3 අවෙදයුං - ප, .   4 දුජ්ජහං - ප.   5 භුඤ්ජමානෙ ච - PTS.
තස්ස - සීමු 1, 2.

40. චත්තාලීසනිපාතය.

40. 1. 1

1056. ගණයා විසින් පිරිවරනලද්දක් වැ නො හැසිරෙන්නේ යැ, (ගණපිරිවර ඇත්තේ) විකෘතිසිත් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුර්ලභයෙක් වෙයි, නොයෙක් දෙනාට සඞ්ග්‍රහ කිරීම දුකෙකි, මෙසේ ආදීනව දැක ගණවාසය නුරුස්තේ යි.

1057. මුනි තෙම කුලයන් කරා නො එළඹෙන්නේ යැ, (කුලූපගතෙම) විකෘති සිත් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුර්ලභයෙක් වෙයි. හෙතෙම (කුලොපගමනයෙහි) උත්සුක වැ රසයෙහි ගිජු වැ යම් අර්ථයෙක් තමහට සුව එළවා නම් ඒ (ශීල විශුද්ධි ආදි) අර්ථය වමාරයි (හැර දමයි.)

1058 යම් මේ කුලයන්හි වැඳීමෙක් පිදීමෙක් වේ නම් එය පඞ්කයෙකැ (මඩෙකැ) යි ද දූකසේ උපුළ යුතු සූක්ෂ්ම ශල්‍යයෙකැයි ද ප්‍රකාශ කළහ. සත්කාරය අසත්පුරුෂයා විසින් හැර දමනු දුෂ්කර යි.

1059. සෙනස්නෙන් බැසැ පිඩු පිණිස නගරයට පිවිසියෙමි, ඒ වළඳනා කුෂ්ඨී පුරුෂයා කරා ආදරයෙන් එළඹ සිටියෙමි.

1060 හෙතෙම (රොගින්) පැසීගිය අතින් ඒ අහරපිඬුව (මට) පිරිනැමී යැ, පිඬුව බහා ලන්නහුගේ ඇඟිල්ල ද මේ පාත්‍රයෙහි ගිලිහිණි.

1061. ඉක්බිති ගෙබිත්තක් සමීපයෙහි හිඳ ඒ බත්පිඬුව වැළඳීමි, වළඳනා කල්හි හෝ වැළැඳූ කල්හි හෝ පිළිකුලෙක් මට නො පැනේ.

1062. සිඟා ලද පිඩ අහර යැ, පූතිමුත්‍ර බෙහෙද යැ, රුක්මුල සෙනසුන යැ පසුල සිවුර යි. යමෙක් මේ සිව්පසය වළඳන්නේ නම් හෙතෙම එකන්නෙන් සිව්දිගට යොග්‍ය පුරුෂයෙකි, (ඔහුට කොතැනත් දිවිරක්ක හැකි යැ යි සේ යි)

1063. සමහර කෙනෙක් පර්වතය නැඟෙන්නාහු යම් බඳු වියෙක දී ක්ලාන්ත වෙත් නම් බුදුන්ගේ දායාදයෙක් වූ කාශ්‍යප තෙම ඒ මහලුවියෙහි සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ එළඹසිටි සිහි ඇති වැ ඍද්ධිබලයෙන් කරනලද උපත්ථම්භ ඇති වැ පර්වතයට නගී.

1064 පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ පහ වූ භයභිංසන ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1065. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ ධ්‍යාන කෙරේ. (රාගාදි ගින්නෙන්) දැවෙන්නන් අතුරෙහි නිවියේ යි.

1066. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ කළ (පැවිදි) කිස ඇති වැ නිරාස්‍රව වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1067. කරෙරිමාලාවිතතා භූමිභාගා මනොරමා,
කුඤ්ජරාභිරුදා රම්මා තෙ සෙලා රමයන්ති මං

1068. නීලබ්භවණ්ණා රුචිරා වාරිසීතා සුචින්ධරා,
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1069. නීලබ්භකූටසදිසා කූටාගාරවරූපමා,
වාරණාභිරුදා රම්මා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1070. අභිවුට්ඨා රම්මතලා නගා ඉසිභි සෙවිතා,
අබ්භුන්නදිතා සිඛීහි තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1071 අලං ඣායිතුකාමස්ස පහිතත්තස්ස මෙ සතො,
අලං මෙ අත්ථකාමස්ස පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

1072. අලං මෙ ඵාසුකාමස්ස පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො,
අලං මෙ යොගකාමස්ස පහිතත්තස්ස තාදිනො.

1073. උම්මාපුප්ඵෙන[1] සමානා ගගනාවබ්භඡාදිතා,
නානාදිජගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1074. අනාකිණ්ණා ගහට්ඨෙහි මිගසඞ්ඝනිසෙවිතා,
නානාදිජගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයන්ති මං

1075. අච්ඡොදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1076. න පඤ්චඞ්ගිකෙන තුරියෙන රති මෙ හොති තාදිසී,
යථා එකග්ගචිත්තස්ස සම්මා ධම්මං විපස්සතො.

1077. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිවජ්ජෙය්‍ය ජනං න උය්‍යමෙ,
උස්සුක්කො සො රසානුගිද්ධො අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාවහො

1078. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිවජ්ජෙය්‍ය අනත්තනෙය්‍යමෙතං,
කිච්ඡති කායො කිලමති දුක්ඛිතො සො සමථං න වින්දති.

1079. ඔට්ඨප්පහතමත්තෙන අත්තානම්පි න පස්සති,
පත්ථද්ධගීවො චරති අහං සෙය්‍යොති මඤ්ඤති.

1 උම්මාපුප්ඵවසමානා-PTS.

1067. ලුනුවරණ රුක්පෙතින් පැතිරගිය සිත්කලු වූ භූමිභාග ඇති ඇතුන්ගේ ගජිනායෙන් රම්‍ය වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1068. නිල්වලාවනට බඳු පැහැ ඇති වූ පැහැසර වූ සිහිල් දිය ඇති වූ පිරිසිදු වූ ඉඳුගොව්වන් විසින් ගැවැසීගත්තා වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1069. නිල්වලාකුළු සුදුසු වූ කූළුගෙවලට උවම් වූ ඇතුන්ගේ ගජිනායෙන් රම්‍ය වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1070. බෙහෙවින් වට වැසි ඇති රම්‍ය වූ තලා ඇති ශිඛීන් (මොනරුන්) විසින් කරනලද මධුර වූ උන්නාද ඇති ඍෂීන් විසින් සෙවුනාලද 'නග' නම් වූ ඒ පර්වයෝ මා සිත් අලවත්.

1071. ධ්‍යාන කරනු කැමැති වූ නිවනෙහි එළ වූ සිත් ඇති වූ මට මැනැවැ, තමහට වැඩ කැමති නිවනෙහි එළවූ සිත් ඇති 'භික්ෂු' වූ මට මැනැවි.

1072. උමාකුසුම් (නිල්කටරොළු) බඳු පැහැ ඇති වූ නිල්වලායෙන් වැසුණු ගුවන්තලය වැනි වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයා විසින් ගැවැසීගත්තාවූ ඒ පර්වයෝ මා රමණය කරත්.

1073. පහසු කැමැති වූ නිවනෙහි එළ වූ සිත් ඇති 'භික්ෂු'වූ මට මැනැවැ, යොග කැමැති වූ නිවනෙහි එළ වූ සිත් ඇති 'තාදි'වූ මට මැනැවි.

1074. ගිහීන්ගෙන් ආකීර්ණ නො වූ මුව (සියුපා) සමූහයා විසින් සෙවුනාලද්දා වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයාගෙන් ආකීර්ණ වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් ගනිත්.

1075. පහන් දිය ඇති පුළුල්ගලතල ඇත්තා වූ ගොනගුලන් (වඳුරන්) හා මුවන් (සියුපාවුන්) ගෙන් යුක්ත වූ දියසෙවෙලින් වැසුණා වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1076. එකඟසිත් ඇත්තා වූ රූපාදිධර්මයන් මොනවට (අනිත්‍යාදි විසින්) විදර්ශනා කරන්නා වූ මට යම් බඳු නම් එබඳු රතියක් පසඟතුරු රැවින් මට නො වේ.

1077. (කර්මාරාම වැ) කම් බොහෝ කොට නො කරවුව මැනැවැ, (කල්‍යාණමිත්‍ර නො වූ) ජනයා දුරු කළ මැනැවැ (ප්‍රත්‍යයොත්පාදනයෙහි) ව්‍යායාම නො කළ මැනැව, හෙතෙම (කුලොපගමනයෙහි) උත්සුක වැ රසයෙහි ගිජු වැ යම් අර්ථයෙක් (තමහට) සුව එළවා නම් ඒ අර්ථය වමාරයි.

1078 කම් බොහෝ කොට නො කරවුව මැනැවැ, තමහට හිත නො වූ තෙල කර්මාධිෂ්ඨානය හළ මැනැවි, (ඉන්) කය වෙහෙසෙයි, ක්ලාන්ත වේ, හෙතෙම දුඃඛිත වූයේ සමථය නො ලබයි.

1079. පණ්ඩිතමමන්‍යයා (ස්වාධ්‍යායශීලීයෙන්) තොල් පහළ පමණින් තමා පමණුදු නො දකී, (අධිමානයෙන්) තද වූ කඳට ඇති වැ හැසිරෙයි, 'මම ශ්‍රෙෂ්ඨයෙමි' හඟී.

1080. අසෙය්‍යො සෙය්‍යසමානං බාලො මඤ්ඤති අත්තානං,
න තං විඤ්ඤූ පසංසන්ති පත්ථද්ධමානසං නරං.

1081. යො ච සෙය්‍යොහමස්මීති නාහං සෙය්‍යොති වා පුන,
හීනොහං[1] සදිසො වා’ති විධාසු න විකම්පති.

1082. පඤ්ඤවන්තං තථා තාදිං[2] සීලෙසු සුසමාහිතං,
චෙතොසමථමනුයුත්තං[3] තං වෙ[4] විඤ්ඤූ පසංසරෙ.

1083. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නභසො පඨවී[5] යථා.

1084. යෙසං ච හිරි ඔත්තප්පං සදා සම්මා උපට්ඨිතං,
විරූළ්හබ්‍රහ්මචරියා තෙ[6] තෙසං ඛීණා පුනබ්භවා.

1085. උද්ධතො චපලො භික්ඛු පංසුකූලෙන පාරුතො,
කපීව සීහචම්මෙන න සො තෙනුපසොභති.

1086. අනුද්ධතො අචපලො නිපකො සංවුතින්ද්‍රියො,
සොභති පංසුකූලෙන සීහො’ව ගිරිගබ්භරෙ.

1087. එතෙ සම්බහුලා දෙවා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
දසදෙවසහස්සානි සබ්බෙ තෙ බ්‍රහ්මකායිකා.

1088. ධම්මසෙනාපතිං වීරං[7] මහාඣායිං සමාහිතං,
සාරිපුත්තං නමස්සන්තා තිට්ඨන්ති පඤ්ජලීකතා.

1089. නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම,
යස්ස තෙ නාභිජානාම යං’පි නිස්සාය ඣායති.

1090. අච්ඡෙරං වත බුද්ධානං ගම්භීරො ගොචරො සකො,
යෙ මයං නාභිජානාම වාලවෙධිසමාගතා.

1091. තං තථා දෙවකායෙහි පූජිතං පූජනාරහං,
සාරිපුත්තං තදා දිස්වා කප්පිනස්ස සිතං අහු.

1092. යාවතා බුද්ධඛෙත්තම්හි ඨපයිත්වා මහාමුනිං,
ධුතගුණෙ විසිට්ඨොහං සදිසො මෙ න විජ්ජති.

1093. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො.

1 හීනො තං - සීමු 1 2, ප. 2 තථාවාදිං - ස්‍යා, PTS.
3 චෙතොසමථසංයුත්තං - PTS. 4 තං ච - PTS.
5 පුථවී - මජසං, PTS, පුථුවී - ස්‍යා. 6. විරූළ්හබ්‍රහ්මචරියා - PTS.
7 ධීරං - PTS.

1080. බාල තෙම හීන වූයේ තමා ශ්‍රේෂ්ඨයකු සම කොට හඟී. නුවණැතියෝ බෙහෙවින් තදමත් ඇති මිනිසකු වූ ඔහු නො පසසත්.

1081. යමෙකුත් 'මම උසස්මි' හෝ 'උසස් නො වෙමි' හෝ 'පහත්මි' හෝ 'එබන්දෙමි' හෝ නවවිධමානයෙහි නො සැලේ ද,

1082. එසේ නුවණැත්තා වූ තාදිගුණ ඇත්තා වූ අශෛක්‍ෂශීලයෙහි මොනොවට පිහිටියා වූ (රහත්පලසමවත් සමවැදුමින්) චිත්තසමථයෙහි යෙදුණා වූ ඔහු නුවණැතියෝ පසසත්.

1083. සබ්‍රම්සරුන් කෙරෙහි යමකුගේ ගෞරවයෙක් නො ලැබේ ද, හෙතෙම අහසට පොළොව මෙන් සද්ධර්මයෙන් දුරු වේ.

1084. තවද යම් කෙනකුන්හට හිරිඔතප් දෙක හැම කල්හි මොනොවට එළඹසිටියේ ද ඔහු වැඩුණු බඹසර ඇත්තාහු යැ. ඔවුන්ගේ පුනර්භවයෝ ක්‍ෂය වූවාහු යි.

1085. උද්ධත වූ චපල (පාසිවුරු සැරසීම් ආදිය ඇති) වූ මහණ තෙම පසුල් සිවුරින් පොරෝනාලද්දේ වේද, සිහසමින් පොරෝනාලද වඳුරකු බඳු හෙතෙම ඉන් නො හොබී.

1086. උද්ධත නො වූ චපල නො වූ (ආත්මාර්ථපරාර්ථයෙහි) නිපුණ වූ වසනලද ඉඳුරන් ඇත්තා වූ මහණ තෙම ගිරිගුහායෙහි සිරදකු මෙන් පසුල්සිවුරින් හොබී.

1087. තෙල බොහෝ වූ දෙවිවරු ඍද්ධිමත්හු යැ, යශස් ඇත්තාහු යැ, බ්‍රහ්මකායික වූ ඒ සියලු දසදහසක් දෙවියෝ,

1088. ධර්මසෙනාපති වූ වීර වූ මහත් ධ්‍යාන ඇත්තා වූ එකඟ සිත් ඇත්තා වූ ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේට ඇඳිලි බැඳියාහු නමස්කාර කෙරෙමින් සිටිත්.

1089. ආජානීය පුරුෂය, ඔබට නමස්කාර වේවා! පුරුෂොත්තමය, ඔබට නමස්කාර වේවා! (තෙපි) යම් අරමුණක් නිසා ධ්‍යාන කරවු නම් තොපගේ ඒ අරමුණ (අපි) නො දනුම්හ.

1090. එකාන්තයෙන් ආශ්චර්ය යැ, බුදුවරුන්ගේ සවිෂය ගැඹුරු යැ. වාලවේධීන් සම වැ (සියුම් අරුත් දක්නට) සමර්ථ වැ ආ යම්බඳු අපි (බුද්ධවිෂය) පිරික්සන්නමෝ නො දනුම්හ.

1091. දෙව සමූහයා විසින් එසේ පුදනලද පූජාර්හ වූ ඒ ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ දැකැ එද මහාකප්පිනහට සිනායෙක් (පහළ) වී.

1092. සකල බුද්ධක්‍ෂෙත්‍රයෙහි මහමුනිහු (සම්‍යක් සම්බුදුන්) හැර ධූතගුණයෙන් මා බන්දෙක් නො පැනෙයි. ධූතගුණයෙහි මම විශිෂ්ටයෙමි.

1093. මා විසින් ශාස්තෲන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද යැ, ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යැ. මින්මතු (මට) පුනර්භවයෙක් නැති

1094. න චීවරෙ න සයනෙ භොජනෙ නුපලිප්පති[1]
ගොතමො අනප්පමෙය්‍යො මුළාලපුප්ඵං[2] විමලං'ව,
අම්බුනා නික්ඛමනින්නො[3] තිභවාභිනිස්සටො.[4]

1095. සතිපට්ඨානගීවො සො සද්ධාහත්ථො මහාමුනි
පඤ්ඤාසීසො මහාඤාණී සදා චරති නිබ්බුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

මහාකස්සපත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

චත්තාලීසනිපාතම්හි මහාකස්සපසව්හයො,
එකො'ව ථෙරො ගාථායො චත්තාලීස ද්වෙ'පි චා'ති.

චත්තාලීසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1, නුපලිම්පති - ප. 2. මුළාලිපුප්ඵං - PTS
3. නික්ඛම්මනින්නො - PTS. නික්ඛම්මනින්නොති - සීමු. 1, 2.
4. භවාභිනිස්සටො - සීමු. 1, 2.

1094. (තෘෂ්ණායෙන්) චීවරයෙහි නො තැවරෙයි, සයනයෙහි නො තැවරෙයි, භොජනයෙහි නො තැවරෙයි, ගෞතම තෙමේ ප්‍රමාණාගී නො වේ. දිය නො තැවරෙන නිර්මල වූ නිලුපුලක් වැන්නා, අභිනිෂ්ක්‍රමයට නැඹුරු වූයේ යැ, භවත්‍රයෙන් නික්මුණේ යි.

1095. සිවටන් මැ කඳට ඇත්තා වූ සැදැහැ මැ අත් ඇත්තා වූ මහාමුනි වූ නුවණ මැ මුදුනත් ඇත්තා වූ මහනුවණැති වූ හෙතෙම හැම කල්හි නිවියෙක් වැ වෙසේ.

මෙසේ ආයුෂමත් 'මහාකස්සප' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සතළිස් වැනි නිපාතයෙහි 'මහාකස්සප' යන ස්වාභිධානය ඇති එක් මැ තෙරනමකි. ගාථාවෝ ද දෙසාළිසෙකි.

චත්තාලීසනිපාතය නිමි.

50. පඤ්ඤාසනිපාතො.

50. 1. 1

1096. කදා නු'හං පබ්බතකන්දරාසු
එකාකියො අද්දුතියො විහස්සං
අනිච්චතො සබ්බභවං විපස්සං
තං මෙ ඉදං තං නු කදා භවිස්සති.

1097. කදා නු'හං භින්නපටන්ධරො[1] මුනී
කාසාවවත්ථො අමමො නිරාසො[2]
රාගං ච දොසං ච තථෙව මොහං
හන්ත්වා සුඛී පවනගතො විහස්සං.

1098. කදා අනිච්චං වධරොගනීළං[3]
කායං ඉමං මච්චුජරායුපද්දුතං
විපස්සමානො වීතභයො විහස්සං
එකො වනෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1099. කදා නු'හං භයජනනිං දුඛාවහං[4]
තණ්හාලතං බහුවිධානුවත්තනිං
පඤ්ඤාමයං තිඛිණමසිං ගහෙත්වා
ඡෙත්වා වසෙ තම්පි කදා භවිස්සති.

1100 කදා නු පඤ්ඤාමයමුග්ගතෙජං
සත්ථං ඉසීනං සහසාදියිත්වා[5]
මාරං සසෙනං සහසා භඤ්ජිස්සං
සීහාසනෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1101. කදා නු'හං සබ්භිසමාගමෙසු
දිට්ඨො භවෙ ධම්මගරූහි තාදිහි
යථාවදස්සීහි ජිතින්ද්‍රියෙහි
පධානියො තං නු කදා භවිස්සති.

1102. කදා නු මං තන්දිඛුදා පිපාසා
වාතාතපා කීටසිරිංසපා[6] වා
නබාධයිස්සන්ති[7] න තං ගිරිබ්බජෙ
අත්ථත්ථියං තං නු කදා භවිස්සති

1103. කදා නු ඛො යං විදිතං මහෙසිනා
චත්තාරි සච්චානි සුදුද්දසානි
සමාහිතත්තො සතිමා අගච්ඡං,
පඤ්ඤාය තං තං නු කදා භවිස්සති.

1104 කදා නු රූපෙ අමිතෙ ච සද්දෙ
ගන්ධෙ රසෙ ඵුසිතබ්බෙ ච ධම්මෙ
ආදිත්තතොහං සමථෙහි යුත්තො
පඤ්ඤාය දක්ඛං[8] තදිදං කදා මෙ

1105 කදා නු'හං දුබ්බචනෙන වුත්තො
තතො නිමිත්තං විමනො න හෙස්සං
අථො පසත්ථො'පි තතො නිමිත්තං
තුට්ඨො න හෙස්සං තදිදං කදා මෙ.

---

1. පටන්ධරො - මජ්සං. 2. නිරාසයො - PTS. 3. වධරොගනීළ - සිමු. 1, 2.
4. දුක්ඛාවහං - PTS 5. අහමාදියිත්වා - සගා.
6. කීටසරීසපා - සිමු. 1,2. ප 7 නිබාධයිස්සන්ති - PTS 8. දච්ඡං - සිමු. 1, 2 ප.

50. පඤ්ඤාසනිපාතය.

50. 1. 1

1096. කවරදා නම් මම ගිරිකඳුරැහි එකලා වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ වෙසෙම් ද? සියලු භවය අනිත්‍ය විසින් විදර්‍ශනා කරනෙම්ද? මා ගේ ඒ මේ පරිවිතර්‍කය කවරදා නම් (මුදුන්පත්) වන්නේ ද?

1097. කවරදානම් මම භින්නපටධර වැ පැවිදි වැ කහවත් ඇති වැ මමත්‍ව නැති වැ ආශා රහිත වැ රාගයත් ද්වෙෂයත් එසේ මැ මොහයත් නසා මහවනගත වැ සුවසේ වෙසෙම් ද?

1098. කවරදා නම් (මම) අනිත්‍ය වූ මරණයටත් රොගයටත් කසලුවක් (කැදැල්ලක්) වූ ජරාමරණ විසින් උපද්‍රැත වූ මේ කය විදර්‍ශනා කෙරෙමින් පහ වූ භය ඇති වැ එකලා වැ වෙනෙහි වෙසෙම් ද? කවරදා නම් ඒ අදහස මුදුන් පත් වන්නේ ද?

1099. කවරදා නම් මම භය උපදවන්නා වූ දුක් එළවන්නා වූ නොයෙක් අයුරු අරමුණු (හෝ භවයන්) අනුව පවත්නා වූ තෘෂ්ණාලතාව මහනුවණමුවා තිහිණි (මුවහත් ඇති) අසිපත ගෙනැ සිඳැලා වෙසෙම් ද? එද කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1100. කවරදා නම් මම සිහසුන්(තිර අසුන්)හි හිඳ තියුණු මුවහත් ඇත්තා වූ මාගීඥනමය වූ ඍෂීන්ගේ ශස්ත්‍රය සැහැසි වැ ගෙන සෙන් සහිත මරහු සැහැසි වැ මඩනෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1101. කවරදා නම් මම සත්පුරුෂ සමාගමයෙහි තාදිගුණ ඇත්තා වූ අවිපරීතදර්‍ශන ඇත්තා වූ දිනනලද ඉඳුරන් ඇත්තා වූ ධර්‍මගරුක-යන් විසින් දක්නාලද ප්‍රධන් වීර්‍ය ඇත්තෙම් වන්නෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1102. කවරදා නම් සවාර්‍ථය කැමැති වූ ඒ මා ගිරිකඳුරෙහි දී අලස බව හෝ සාපවස් හෝ අවුසුලං හෝ කෑම් නුහුසුවෝ හෝ නො පෙළත් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1103. කවරදා නම් මම මහර්ෂි වූ සම්බුදුන් විසින් යම් සත්‍යයක් අවබොධ කරනලද නම් දැකීමට අතිශයින් දුෂ්කර වූ ඒ චතුරාර්‍ය-සත්‍යයන් එකග වූ සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ මාගීප්‍රඥයෙන් අවබොධ කරනෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන් පත් වන්නේ ද?

1104. කවරදා නම් සමාධියෙන් යුක්ත වූ මම අප්‍රමාණ වූ රූපයන් ද ශබ්දයන් ද ගන්ධයන් ද ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන් ද ධර්‍මාරම්මණයන් ද ගිනි ඇවිලගත්තවුන් සෙයින් (විදර්‍ශනා) ප්‍රඥයෙන් දක්නෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1105. කවරදා නම් මම දුර්භාෂිතයෙන් ගටනාලද්දෙම් එය නිමිති කොට දොම්නස් නො වෙම් ද, නොහොත් පසස්නාලද්දෙම් එය නිමිති කොට තුටුයෙම් නො වෙම් ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1106. කදා නු කට්ඨෙ ච තිණෙ ලතා ච
ඛන්ධෙ ඉමෙහං අමිතෙ ච ධම්මෙ
අජ්ඣත්තිකානෙව ච බාහිරානි ච
සමං තුලෙය්‍යං තදිදං කදා මෙ.

1107. කදා නු මං පාවුසකාලමෙඝො
නවෙන තොයෙන සචීවරං වනෙ
ඉසිප්පයාතම්හි පථෙ වජන්තං
ඔවස්සතෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1108. කදා මයූරස්ස සිඛණ්ඩිනො වනෙ
දිජස්ස සුත්වා ගිරිගබ්භරෙ රුතං
පච්චුට්ඨහිත්වා අමතස්ස පත්තියා
සංචින්තියෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1109. කදා නු ගඞ්ගං යමුනං සරස්සතිං
පාතාලඛිත්තං වළවාමුඛං ච[1]
අසජ්ජමානො පතරෙය්‍යමිද්ධියා
විභීසනං[2] තං නු කදා භවිස්සති.

1110. කදා නු නාගො’ව අසඞ්ගචාරී[3]
පදාලයෙ කාමගුණෙසු ඡන්දං
නිබ්බජ්ජයං සබ්බසුභං නිමිත්තං
ඣානෙ යුතො තං නු කදා භවිස්සති.

1111. කදා ඉණට්ටො’ව දළිද්දකො නිධිං
ආරාධයිත්වා ධනිකෙහි පීළිතො
තුට්ඨො භවිස්සං අධිගම්ම සාසනං
මහෙසිනො තං නු කදා භවිස්සති.

1112. බහූනි වස්සානි තයාම්හි යාචිතො
ආගාරවාසෙන අලං නු තෙ ඉදං
තං දානි මං පබ්බජිතං සමානං
කිංකාරණා චිත්ත තුවං න යුඤ්ජසි.

1113. නනු අහං චිත්ත තයාම්හි යාචිතො
ගිරිබ්බජෙ චිත්‍රඡදා විහඞ්ගමා
මහින්දඝොසත්ථනිතාභිගජ්ජිනො
තෙ තං රමිස්සන්ති[4] වනම්හි ඣායිනං.

1114. කුලම්හි මිත්තෙ ච පියෙ ච ඤාතකෙ
ඛිඩ්ඩාරතිං කාමගුණං ච ලොකෙ
සබ්බං පහාය ඉමමජ්ඣුපාගතො[5]
අථො’පි ත්වං චිත්ත න මය්හ තුස්සසි[6]

1115. මමෙව එතං න හි ත්වං පරෙසං
සන්නාහකාලෙ පරිදෙවිතෙන කිං
සබ්බං ඉදං චලමිති පෙක්ඛමානො
අභිනික්ඛමිං අමතපදං[4] ජිගීසං.

---

1. බළවාමුඛඤ්ච - PTS. ප. 2. විභිංසනං - PTS 3. සඞ්ගාමචාරී - ස්‍යා, PTS අඞ්ගාමචාරී - ප 4. රමෙස්සන්ති - සී මු 1, 2.
5. ඉදමජ්ඣුපාගතො - ස්‍යා PTS ඉධමජ්ඣුපාගතො - ප
6 තුස්සති - සීමු. 1, 2. ප. 7. අමතං පදං - ස්‍යා, PTS ප

1106. කවරදා නම් මම කාෂ්ඨයන් ද තෘණයන් ද ලතාවන් ද මේ පඤ්චස්කන්ධය ද ආධ්‍යාත්මික වූත් බාහ්‍ය වූත් අප්‍රමාණ රූපධර්මයන් ද සමසේ තුලනය කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1107 කවරදා නම් වැසි කල්හි වූ මෙඝය තෙම වනයෙහි ඍෂීන් ගිය මඟ සිවුරු සහිත වැ යන මා අළුත් දියෙන් තෙමන්නේ ද? (මාගේ) ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1108. කවරදා නම් මම වනයෙහි ගිරිලැහැබිහි දී සිළු ඇති මයූර පක්ෂීයා ගේ කෙකාරවය අසා යහනින් නැඟී නිර්වාණාධිගමය පිණිස (අනිත්‍යාදි විසින්) මෙනෙහි කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1109. කවරදා නම් මම ගඞ්ගා යැ යමුනා යැ සරස්වතී යැ යන නදීන් හා ඉතා බිහිසුණු වූ පාතාල භූමීන් (නරාවළ) හා වඩබාමුඛය හා යන මොවුන් නො පැකිළැ ඍද්ධියෙන් තරණය කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1110. කවරදානම් මම (කිසිවක) නො ලැගෙන පැවැතුම් ඇති වූ ඇතකු මෙන් සියලු ශුභාරම්මණයන් නිරවශෙෂයෙන් බැහැර කෙරෙමින් ධ්‍යානයෙහි යෙදුණෙම් කාමගුණයෙහි ඡන්දය පලනෙම් ද, මාගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1111 කවරදා නම් මම ධනහිමියන් විසින් පෙළනුලැබුවා වූ ණය හෙයින් ලජ්ජා ඇත්තා වූ දිළින්දකු නිධානයක් ලැබ මෙන් මහර්ෂි වූ සම්බුදුන්ගේ ශාසනය සාක්ෂාත් කොට ගෙන තුෂ්ට වන්නෙම් ද, මාගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1112. එම්බා චිත්තය, තා විසින් වනාහි දූත් තා ගේ ගිහිගේ වාසයෙන් කම් නැතැ’යි බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි මම “අයදනාලද්දෙම් නො වෙම් ද, ඒ මා දූත් පැවිදි වත් මැ කවර හෙයින් තෝ යොග නො කරන්නෙහි ද?

1113. එම්බා චිත්තය, තා විසින් වනාහි ගිරිකඳුරැයෙහි (වසන) ඒ විසිතුරු පියාපත් ඇත්තා වූ (මයූර) පක්ෂීහු ද ජලනිර්ඝොෂයෙන් උන්නාදවත් වූ ගලතලාවෝ ද වනයෙහි ධ්‍යාන කරන්නා වූ තා රමණය කරතී’ මම අයදනා ලද්දෙම් නො වෙම් ද?

1114. එම්බා චිත්තය, (තාගේ) අයැදුමෙන්) කුලයෙහි මිතුරන් ද ප්‍රියයන් ද නෑයන් ද ක්‍රීඩාරතිය ද ලොකයෙහි කාමගුණයන් ද යන සියල්ල හැර දමා මේ අරනට (හෝ පැවිද්දට) එළඹියෙමි, එතෙකුදු-වත් තෝ මා නො පිණවන්නෙහි යැ.

1115. එම්බා චිත්තය, තෙල සිත මා ගේ මැ යැ, තෝ පරසතු නො වේ මැ යි, (කෙලශශුද්ධියට භාවනායෙන්) සන්නාහ සන්නද්ධ වන කල්හි වැලැප්මෙන් කිම, මේ (ත්‍රෛභූමක ධර්ම) සියල්ල චපල (අනිත්‍ය) යැ යි නුවණින් දක්මින් අමෘතපදය (නිවන) සොයන්නෙම් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළෙම්.

1116. සුයුත්තවාදී[1] ද්විපදානමුත්තමො
මහාභිසක්කො නරදම්මසාරථි[2]
චිත්තං චලං මක්කටසන්නිභං ඉති
අවීතරාගෙන සුදුන්නිවාරයං.

1117. කාමා හි චිත්‍රා මධුරා මනොරමා
අවිද්දසූ යත්ථ සිතා පුථුජ්ජනා
තෙ දුක්ඛමිච්ඡන්ති පුනබ්භවෙසිනො
චිත්තෙන නීතා නිරයෙ නිරාකතා.

1118. මයූරකොඤ්චාභිරුතම්හි කානනෙ
දීපීහි ව්‍යග්ඝෙහි පුරක්ඛතො වසං
කායෙ අපෙක්ඛං ජහ මා විරාධය[3]
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1119. භාවෙහි ඣානානි ච ඉන්ද්‍රියානි[4]
බලානි බොජ්ඣඞ්ගසමාධිභාවනා
තිස්සො ච විජ්ජා ඵුස බුද්ධසාසනෙ
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1120. භාවෙහි මග්ගං අමතස්ස පත්තියා
නිය්‍යානිකං සබ්බදුක්ඛක්ඛයොගධං
අට්ඨඞ්ගිකං සබ්බකිලෙසසොධනං
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1121. දුක්ඛන්ති ඛන්ධෙ පටිපස්ස යොනිසො
යතො ච දුක්ඛං සමුදෙති තං ජහ
ඉධෙව දුක්ඛස්ස කරොහි අන්තං
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි

1122. අනිච්චං දුක්ඛන්ති විපස්ස යොනිසො
සුඤ්ඤං අනත්තාති අඝං වධන්ති ච
මනොවිචාරෙ උපරුන්ධ චෙතසො
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1123. මුණ්ඩො විරූපො අභිසාපමාගතො
කපාලහත්ථොව කුලෙසු භික්ඛසු[5]
යුඤ්ජස්සු සත්ථුවචනෙ මහෙසිනො
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1124. සුසංවුතත්තො විසිඛන්තරෙ[6] චරං
කුලෙසු කාමෙසු අසඞ්ගමානසො
චන්දො යථා දොසිනපුණ්ණමාසියා
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

1125. ආරඤ්ඤිකො හොහි[7] ච පිණ්ඩපාතිකො
සොසානිකො හොහි[7] ච පංසුකූලිකො
නෙසජ්ජිකො හොහි[7] සදා ධුතෙ රතො
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නියුඤ්ජසි.

---

1. සුවුත්තවාදී - ස්‍යා. PTS 2. හිරංකතා - ස්‍යා PTS
3. විරායෙ - PTS. 4. ඉන්ද්‍රියානි ච - PTS 5. භික්ඛුසු - සීමු. 1,1
6. සිඛන්තරං - ස්‍යා, PTS. 7. හොති - ස්‍යා, PTS.

1116. එම්බා චිත්තය, අවීතරාගයා විසින් වළහනු ඉතා දුෂ්කර වූ චපල සිත වනාහි වන වඳුරකු වැන්නැ යි සුභාෂිතවාදී වූ දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙහි උතුම් වූ (දුකට) ජගද්වෙද්‍ය වූ භරදම්‍යසාරථීහු වදාළහ.

1117. නුවණමඳ පුහුදුන්හු යම් තැනෙකැ ඇලුණාහු නම් ඒ කාමයෝ විචිත්‍රහ, මධුරහ, මනොරම්‍යහ, ඔහු පුනර්භවය සොයන්නාහු සිත විසින් (සුඛයෙන්) නිරාකෘත (වළහනලදු) වැ නිරයෙහි පමුණුවන ලද්දාහු දුක් කැමැති වෙත්.

1118. මොනරුන් විසින් විල්ලිහිණියන් විසින් කරනලද නාද ඇති වනයෙහි දිවියන් විසින් වගුන් විසින් පෙරටු කරනලදු වැ වසන්නෙහි සිරුරෙහි අපෙක්‍ෂාව හැරදමව, නවමක්‍ෂණය නහමක් වරද’යි පෙර මා (පැවිද්දෙහි) යෙදුයෙහි

1119. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ ‘බුදුසසුන්හි ධ්‍යාන වඩව, ඉන්ද්‍රිය බල බොධ්‍යඞ්ග සමාධිභාවනාවන් වඩව, ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලබව’යි මට අණ කෙළෙහි.

1120. එම්බා චිත්තය, තෝ පෙර නෛර්‍යාණික වූ සර්වදුඃඛක්‍ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිවන අරමුණු කළ සර්වක්ලේශශොධන වූ අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගය නිර්වාණ ප්‍රාප්තිය පිණිස වඩව’යි මෙසෙයින් මට අණ කෙළෙහි.

1121. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ ‘ස්කන්ධයන් දුකැ යි නුවණින් බලව, යළි යමකින් දුක හටගැනේ නම් එය දුරු කරව, මෙ අත් බැව්හි දී මැ දුක් කෙළවර කරව’යි මට අණ කෙළෙහි.

1122. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ ‘(ස්කන්ධයන්) අනිත්‍ය යැ යි ද (උදයව්‍යය පීළිත හෙයින්) දුකැ යි ද (අසාරාදි බැවින්) ශූන්‍ය යැ යි ද අනාත්ම යැ යි ද අඝ යැ යි ද හිංසක යැ යි ද නුවණින් විදර්ශන කරව (අටලොස්) මනොපවිචාරයන් සිතින් වළකව’යි මට අණ කෙළෙහි.

1123. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර “තෝ මුඬු වැ විරූප වැ භික්‍ෂු-සමූහයා අතුරෙහි කබල් ගත් අත් ඇති වැ (‘කබල්ගත් අත් ඇති වැ සිඟා ඇවිදුව යන) අභිශාපයට පැමිණියෙහි මහර්ෂි වූ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ වචනයෙහි නියුක්ත වව යි මට අණ කෙළෙහි.

1124. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර “තෝ සුසංවෘත වැ වීථි අතුරෙහි සරමින් පැහැදිලි පුරපසළොස්වක් දා සඳ මෙන් කුලයන්හිදු පස්කම්හිදු නො ඇලුණු සිත් ඇතියෙක් වව යි මට අණ කෙළෙහි.

1125. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර ‘තෝ හැම කල්හි ධූතාඞ්ගයෙහි ඇලුණෙහි ආරණ්‍යක වන්නැ යි පිණ්ඩපාතික වන්නැ යි සමශානික වන්නැයි පාංශුකූලික වන්නැ යි නෙසජ්ජික වන්නැයි මට අණ කෙළෙහි.

1126. රොපෙත්ව[1] රුක්ඛානි යථා ඵලෙසී
මූලෙ තරුං ඡෙත්තු තමෙව ඉච්ඡසි
තථූපමං චිත්තමිදං[2] කරොසි
යං මං අනිච්චම්හි චලෙ නියුඤ්ජසි.

1127 අරූප දූරඞ්ගම එකචාරි
න තෙ කරිස්සං වචනං ඉදානිහං
දුක්ඛා හි කාමා කටුකා මහබ්භයා
නිබ්බානමෙවාභිමනො චරිස්සං.

1128. නාහං අලක්ඛ්‍යා අහිරිකතාය[3] වා
න චිත්තහෙතූ න ච දූරකන්තනා
ආජීවහෙතූ ච අහං න නික්ඛමිං
කතො ච තෙ චිත්ත පටිස්සවො මයා

1129. අප්පිච්ඡතා සප්පුරිසෙහි වණ්ණිතා
මක්ඛප්පහානං වූපසමො දුඛස්ස[4]
ඉතිස්සු මං චිත්ත තදා නියුඤ්ජසි
ඉදානි ත්වං ගච්ඡසි පුබ්බචිණ්ණං.

1130. තණ්හා අවිජ්ජා[5] ච පියාප්පියඤ්ච[6]
සුභානි රූපානි සුඛා ච වෙදනා
මනාපියා කාමගුණා ච වන්තා
වන්තෙ අහං ආවමිතුං[7] න උස්සහෙ.

1131. සබ්බත්ථ තෙ චිත්ත වචො කතං මයා
බහූසු ජාතීසු න මෙසි කොපිතො
අජ්ඣත්තසම්භවො කතඤ්ඤුතාය තෙ
දුක්ඛෙ චිරං සංසරිතං තයා කතෙ.

1132. ත්වඤ්ඤෙව නො චිත්ත කරොසි බ්‍රාහ්මණො
ත්වං ඛත්තියෙ[8] රාජදසී කරොසි
වෙස්සා ච සුද්දා ච භවාම එකදා
දෙවත්තනං වා'පි තවෙව වාහසා.

1133. තවෙ'ව හෙතූ අසුරා භවාමසෙ
ත්වංමූලකං නෙරයිකා භවාමසෙ
අථො තිරච්ඡානගතා'පි එකදා
පෙතත්තනං වා'පි තවෙ'ව වාහසා.

1134. නනු[9] දුබ්භිස්සසි මං පුනප්පුනං
මුහුං මුහුං චාරණිකං'ව දස්සයං[10]
උම්මත්තකෙනෙව මයා පලොභසි
කිඤ්චා'පි තෙ චිත්ත විරාධිතං මයා.

1135. ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
යෙනිච්ඡකං යත්ථකාමං යථාසුඛං
තදජ්ජහං නිග්ගහෙස්සාමි[11] යොනිසො
හත්ථිප්පභින්නං[12] විය අඞ්කුසග්ගහො.

---

1. රොපෙත්වා - PTS. 2. චිත්ත ඉදං - PTS. 3. අහිරිකතාය - PTS
4 දුක්ඛස්ස - PTS. 5. තණ්හං අවිජ්ජං - PTS. 6. පියාපියං ච - PTS.
7. ආවසිතුං - සයා. ආගමිතුං - PTS. 8. ඛත්තියා - PTS.
9. න නූන - සයා, PTS. 10. චාරු කංච දස්සහං-PTS. චාරණිකං ච දුස්සහං- සයා
11. නිග්ගහිස්සාමි - සයා 12. හත්ථිං පභින්නං - සයා.

1126. එම්බා චිත්තය, තෝ මා අනිත්‍ය වූ චලත්සංසාරයෙහි යොදව-නෙහි ද ඒ තෝ ඵල කැමැත්තකු වෘක්ෂයන් වවා ඒ වෘක්ෂ මූල ලා සිඳින්නට කැමැතියකු සේ මෙය කෙරෙහි.

1127 එම්බා රූ නැත්තව, දූරඞ්ගමය, එකලා තැනැත්තව, මින් මතු මම තාගේ වචනය නො කරන්නෙමි යම් හෙයකින් කාමයෝ (අතීත-යෙහි) දුක් වූවාහු ද, (අනාගතයෙහි) කටුකඵල ඇත්තාහු ද මහත් භය ඇත්තාහු ද එහෙයින් මම නිවනට මැ මුහුණ ලා හැසිරෙන්නෙමි.

1128. එම්බා චිත්තය, මම අභාග්‍ය හෙයින් හෝ නිර්ලජ්ජ බැවින් හෝ (චපල) සිතට වහල් වැ හෝ රාජද්‍රෝහී බැවින් හෝ දිවි රැකගන්නා හෙයින් හෝ ගිහිගෙන් නික්මුණෙම් නො වෙමි. මා විසින් තට 'තා වශයෙහි නො සිටුනා බවට ප්‍රතිඥා කරනලදි.

1129. එම්බා චිත්තය, තෝ එකල්හි "අල්පෙච්ඡ බව සත්පුරුෂයන් විසින් වර්ණිත යැ යි, ගුණමකු බව ප්‍රහීණ කිරීම දුඃඛයා ගේ ව්‍යුපශම යැ'යි (එහෙයින් එගුණයන්හි පිහිටිය යුතු යැ යි) මට අණ කෙළෙහි ය. දූන් තෝ පෙර පුරුදු දෑයට යන්නෙහි.

1130. තෘෂ්ණාව ද අවිද්‍යාව ද ප්‍රියාප්‍රියයෝ ද ශුභරූපයෝ ද සුඛ-වේදනාව ද මන වඩන කාමගුණයෝ ද (මා විසින්) වමාරා දමන ලදහ, වමාළ දෑ යළි ගිලින්නට මම උත්සාහ නො කරමි.

1131. එම්බා චිත්තය, සියලු (භව,යොනි, ගති,විඤ්ඤාණස්ථිති යන) තැන්හි මා විසින් තා ගේ වචනය කරනලද යැ, නොයෙක් ජාතීන්හි දී මා විසින් තෝ කොප නො කරන ලද්දෙහි යැ. අධ්‍යාත්මයෙහි (සන්තාන-යෙහි) සම්භව වැ ද තා කළගුණ නො දන්නා බැවින් තා විසින් නිපදවනලද (සසර) දුක්හි මා දිගුකලක් සැරිසැරූ බව යැ

1132. එම්බා චිත්තය, තෝ මැ අපට උපකාර වෙහි, තෝ මැ බ්‍රාහමණ වෙහි, තෝ මැ ක්ෂත්‍රිය වෙහි, තෝ මැ රජ වෙහි, තා මැ හෙතු කොට ගෙන අපි ඇතැම් කලෙක වෛශ්‍යත් ශුද්‍රත් වම්හ. දිව්‍ය-භාවය ද ලබම්හ.

1133. තා මැ හෙතුකොට ගෙණ අසුර වම්හ, තා මැ මූල් කොට ගෙන තිරිසන් වම්හ, තවද ඇතැම් කලෙක තා මැ මූල් කොට ගෙන තිරිසන්ගත ද වම්හ, තා ගේ මැ කාරණභාවයෙන් ප්‍රෙතභාවය ද ලබම්හ.

1134. එම්බා චිත්තය, එක්වන් වරණචිත්‍ර (පෙතිකඩ) දක්වන්නකු සෙයින් තෝ මට පුනපුනා ද්‍රොහ වන්නෙහි නො වේ ද, උමතුවකු හා සෙයින් මා හා කෙළිමින් මා පොළොඹන්නෙහි නො වේ ද? එම්බා චිත්තය, තට මා කළ වරද කිම.

1135. පෙර මේ සිත කැමැති අයුරින් කැමැති තැනෙක සුවසේ සැරි-සැරි යැ, අද මම ඒ සිත අකුස්සක් ගත්තෙක් මතැතකු සෙයින් යොනිසො මනසිකාරයෙන් නිගන්නෙමි.

1136. සත්ථා ච මෙ ලොකමිමං අධිට්ඨහි
අනිච්චතො අද්ධුවතො අසාරතො,
පක්ඛන්ද මං චිත්ත ජිනස්ස සාසනෙ
තාරෙහි ඔඝා මහතා[1] සුදුත්තරා.

1137. න තෙ ඉදං චිත්ත යථා පුරාණකං
නාහං අලං තුය්හ වසෙ නිවත්තිතුං,
මහෙසිනො පබ්බජිතොම්හි සාසනෙ
න මාදිසා හොන්ති විනාසධාරිනො.

1138. නගා සමුද්දා සරිතා වසුන්ධරා
දිසා චතස්සො විදිසා අධො දිවා[2],
සබ්බෙ අනිච්චා තිභවා උපද්දුතා
කුහිං ගතො චිත්ත සුඛං රමිස්සසි.

1139. ධිතිප්පරං[3] කිං මම චිත්ත කාහිසි
න තෙ අලං චිත්ත වසානුවත්තකො,
න ජාතු භස්තං උභතොමුඛං[4] ඡුපෙ
ධිරත්ථු පූරං නව සොතසන්දනිං[5]

1140. වරාහඑණෙය්‍යවිගාළ්හසෙවිතෙ
පබ්භාරකූටෙ පකතෙ'ව සුන්දරෙ,
නවම්බුනා පාවුසසිත්තකානනෙ
තහිං ගුහාගෙහගතො රමිස්සසි

1141. සුනීලගීවා සුසිඛා සුපෙඛුණා
සුචිත්තපත්තච්ඡදනා විහඞ්ගමා,
සුමඤ්ජුඝොසත්ථනිතාභිගජ්ජිනො
තෙ තං රමිස්සන්ති[6] වනම්හි ඣායිනං.

1142. වුට්ඨම්හි දෙවෙ චතුරඞ්ගුලෙ තිණෙ
සංපුප්ඵිතෙ මෙඝනිභම්හි කානනෙ,
නගන්තරෙ විටපිසමො සයිස්සං
තං මෙ මුදූ හෙහිති තූලසන්නිභං.

1143. තථා තු කස්සාමි[7] යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්භති තෙන'පි හොතු මෙ අලං,
න තාහං කස්සාමි[8] යථා අතන්දිතො
බිළාරභස්තං'ව යථා සුමද්දිතං.

1144. තථා තු කස්සාමි යථා'පි ඉස්සරො
යං ලබ්භති තෙන'පි හොතු මෙ අලං,
විරියෙන තං මය්හ වසානයිස්සං
ගජං'ව මත්තං කුසලඞ්කුසග්ගහො.

1. මහතො - ස්‍යා, PTS 2 දිසා - ස්‍යා, PTS 3. ධිධි පරං - PTS
4. දුභතො - 5. නව සොතසන්දනි - ස්‍යා, PTS. 6 රමෙස්සන්ති - සීමු. 1, 2
7 කරිස්සාමි - ස්‍යා 8 තං තං කරිස්සාමි - ස්‍යා, PTS.

1136. මා ගේ ශාස්තෲන් වහන්සේ ද මේ (සකන්ධ) ලොකය අනිත්‍ය වශයෙන් අස්ථිර වශයෙන් අසාර වශයෙන් අධිෂ්ඨාන කළහ. එම්බා චිත්තය, (තෝ) මා බුදුසසුන්හි පිවිසව, තරණයට අතිශයින් දුෂ්කර වූ මහත් වූ ඔඝයෙන් තරවාලව (එතෙර කරව).

1137. එම්බා චිත්තය, මේ ආත්මභාව(ගෘහ)ය පැරණි ආත්මභාව (ගෘහ)ය සෙයින් තා සතු නො වෙයි, මා තාගේ වශයෙහි නවත්-නට නො මැනැවි, මම මහර්ෂිහුගේ සසුන්හි පැවිදි වීමි, මා වැන්නෝ විනාශධාරීහු නො වෙත් (එකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ මැ වෙත්).

1138. පර්වතයෝ යැ සමුද්‍රයෝ යැ නදීහු යැ පෘථිවිය යැ චතුර්දිශා යැ අනුදිශා යැ (උදක සංස්කාරකවායුසකන්ධය තෙක්) අධොභාග යැ දෙවලොකයෝ යැ යන සියල්ල අනිත්‍යයෝ යැ, භවත්‍රය (කෙලෙසුන් විසින්) උපද්‍රුත යි. එම්බා චිත්තය, කොහි ගියෙහි සුවසේ රමණය කරන්නෙහි ද?

1139. එම්බා චිත්තය, ධෛර්‍ය්‍යය පිහිට කොට ඇති මට තෝ කුමක් කරන්නෙහි ද, චිත්තය, (මම) තාගේ වශයෙහි පවත්නෙම් නො වෙමි, දෙපස මුව ඇති සම්පිඬිවාවක් කිසිකලෙකත් නො පහසන්නේ යැ අශුචියෙන් පිරුණා වූ ශ්‍රොතස් නවයකින් අශුචි වැගිරෙන්නා වූ කයට නින්ද වේවා!

1140. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි වල්හූරන් හා ‘එණි’ මුවන් විසින් පිවිස සෙවුනාලද ප්‍රාග්භාරයන් හා ගිරිකුළු ඇති, පියොවින් මැ සුන්දර වූ භූමිභාග ඇති, අළුත් වැසි දියෙන් තෙත් වූ ඒ වනයෙහි ගුහා නැමැති ගෙට පැමිණියෙහි (භාවනා රතියෙන්) රමණය කරව

1141. (එම්බා චිත්තය), සුනිල්ගෙල ඇත්තා වූ මනාසිළු ඇත්තා වූ මනා පිල්බර ඇත්තා වූ විසිතුරු පියාපත් සෙවෙණි ඇත්තා වූ පක්ෂී වූ මෙඝගර්ජනා හෙතුයෙන් මිහිරිහඬින් නාද කරනසුලු වූ ඒ මයූරයෝ වනයෙහි ධ්‍යාන කරනසුලු වූ තා සිත් අලවන්නාහ.

1142. වැසි වට කල්හි, සිව් අඟුල් තණ ඇති කල්හි, වැසිවලා බඳු වූ වනය මොනොවට පිපීගිය කල්හි, පර්වත අතුරෙහි රුක් බඳු වැ හෝනෙමි, ඒ තණ පසතුරුණ අළුත් යහනක් සෙයින් මට මොළොක් වන්නේ යි.

1143. (එම්බා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැළයකු) යම්සේ නම් මම එසේ තා වසඟ කරන්නෙමි, (සිඟුපසයෙන්) යම්තමක් හෝ ලැබේ නම් ඉතිදු මට පමණ වේවා! (භාවනායෙහි) නො මැළියෙක් යම්සේ නම් මම එසේ තා මොනවට මඩනාලද බළල්සම්පිඬිවාවක් සෙයින් (කර්මක්ෂම) නො කරන්නෙම් ද?

1144. (එම්බා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැළයකු) යම්සේ නම් මම එසේ තා වසඟ කරන්නෙමි, (සිඟුපසයෙහි) යම්තමක් හෝ ලැබේ නම් ඉතිදු මට පමණ වේවා, දක්ෂ වූ ඇතරුවෙක් මතැතකු සෙයින් (මම) වීර්‍ය්‍යයෙන් තා මා ගේ වශයට පමුණුවන්නෙමි.

1145. තථා සුදන්තෙන අවට්ඨිතෙන[1] හි
හයෙන යොග්ගාචරියො’ව උජ්ජුනා,
පහොමි මග්ගං පටිපජ්ජිතුං සිවං
චිත්තානුරක්ඛීහි සදා නිසෙවිතං.

1146. ආරම්මණෙ තං බලසා නිබන්ධිසං[2]
නාගං’ව ථම්භම්හි දළ්හාය රජ්ජුයා,
තං මෙ සුගුත්තං සතියා සුභාවිතං
අනිස්සිතං සබ්බභවෙසු හෙහිසි.

1147. පඤ්ඤාය ඡෙත්වා විපථානුසාරිනං
යොගෙන නිග්ගය්හ පථෙ නිවෙසිය,
දිස්වා සමුදයං විභවං ච සම්භවං
දායාදකො හෙහිසි අග්ගවාදිනො.

1148 චතුබ්බිපල්ලාසවසං අධිට්ඨිතං
ගාමණ්ඩලං’ව පරිනෙසි චිත්ත මං,
නූන[3] සංයොජනබන්ධනච්ඡිදං
සංසෙවසෙ කාරුණිකං මහාමුනිං.

1149. මිගො යථා සෙරි සුචිත්තකානනෙ
රම්මං ගිරිං පාවුසඅබ්භමාලිනිං,[4]
අනාකුලෙ තත්ථ නගෙ රමිස්සං[5]
අසංසයං චිත්ත පරාභවිස්සසි

1150 යෙ තුය්හ ඡන්දෙන වසෙන වත්තිනො
නරා ච නාරී ච අනුභොන්ති යං සුඛං,
අවිද්දසූ මාරවසානුවත්තිනො
භවාභිනන්දී තව චිත්ත සාවකා’ති.[6]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තාලපුටො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා’ති.

තාලපුටථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

පඤ්ඤාසම්හි නිපාතම්හි එකො තාලපුටො සුචි
ගාථායො තත්ථ පඤ්ඤාස පුන පඤ්ච ච උත්තරින්ති.

පඤ්ඤාසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. අවත්ථිතෙන - සයා. 2. නිබන්ධිස්සං - සයා 3. තනු - සයා, PTS.
4. පාවිසි අබ්භමාලිනිං - සයා, PTS. 5. රමිස්සසි - සයා, PTS. 6. සෙවකා - PTS.

1145. (එම්බා චිත්තය) මොනවට දමුණා වූ (සමාහිත බැවින්) සිටියා වූ තා කරණ කොටගෙන ඍජුගති ඇති අශ්වාජානීයයකු කරණකොට ගෙන අස්දම්සැරියකු සෙයින් මම චිත්තානුරක්ෂීන් විසින් හැම කල්හි සෙවුනාලද ක්ෂෙමමාර්ගයට පැමිණෙන්නට සමත්මි.

1146. එම්බා චිත්තය, දැඩි රැහැනින් ටැඹෙකැ බඳනාලද ඇතකු සෙයින් භාවනා බලයෙන් මම තා අරමුණෙහි බඳින්නෙමි. මා විසින් සිහියෙන් මොනොවට රක්නාලද්දා වූ (භාවනායෙන්) මොනොවට වඩනාලද්දා වූ ඒ තෝ සියලු භවයන්හි අනිශ්‍රිත වන්නෙහි.

1147. නො මග යන්නා වූ ඉඳුරන් (පටිසඞ්ඛාන) ප්‍රඥායෙන් සිඳ යොග (විදර්ශනා භාවනා)යෙන් නිග්‍රහ (දමනය) කොට මාර්ග (විදර්ශනාවීථි)යෙහි පිවිසවා (ආයතනයන් ගේ) සමුදය ද විභවය ද සම්භවය ද (මාර්ගප්‍රඥායෙන්) දැකැ අග්‍රවාදීන් (සම්බුදුන්)ගේ ඖරස පුත්‍ර වන්නෙහි

1148. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි චතුර්විධ විපර්යාසයන්ගේ වශයෙහි සිටි මා ගම්දරුවකු සෙයින් (රිසිසේ) ඔබ මොබ අදනෙහි යැ. (එහෙත්) සංයොජනබන්ධනයන් සිඳුනා වූ කාරුණික වූ මහමුනිහු (සම්බුදුන්) එකාන්තෙන් මොනවට සෙවුණෙහි.

1149. එම්බා චිත්තය, මම (වෘක්ෂලතාදියෙන්) විසිතුරු වූ වනයෙහි සෛවරී මෘගයෙක් යම්සේ ඇලේ නම් එසේ මැ වැසි කල්හි වලාපෙළ ඇති සිත්කලු වූ පර්වතයක් ලැබැ නිරවුල් (විවික්ත) වූ ඒ පර්වතයෙහි සිත් අලවන්නෙමි, තෝ නිසැක වැ පරදනෙහි.

1150. එම්බා චිත්තය, තොපගේ ඡන්දයෙහි ද වශයෙහි ද සිටුනා වූ යම් නරනාරී කෙනෙක් යම් ගෙහනිශ්‍රිතසුඛයක් අනුභව කරන්නාහු නම් නුවණ මඳ වූ ද මරහුගේ වශයෙහි පවත්නාසුලු වූ ද භවය මැ කැමති වනසුලු වූ ද ඔහු තාගේ ශ්‍රාවකයෝ යි (මම එබඳු නො වෙමි සේ යි).

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'තාලපුට' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

තාලපුට ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

පනස් වැනි නිපාතයෙහි ශොභන වූ එක්මැ 'තාලපුට' ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ. එහි ගාථාවෝ පනස් වැඩි පනසෙකි (පස්පනසෙකි)

පඤ්ඤාසනිපාතය නිමි.

60. සට්ඨිනිපාතො.

60. 1 1

1151. ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
දාලෙමු මච්චුනො සෙනං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතා.

1152. ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
ධුනාම[1] මච්චුනො සෙනං නළාගාරං'ව කුඤ්ජරො.

1153. රුක්ඛමූලිකා සාතතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
දාලෙමු මච්චුනො සෙනං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතා.

1154. රුක්ඛමූලිකා සාතතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
ධුනාම මච්චුනො සෙනං නළාගාරං'ව කුඤ්ජරො.

1155. අට්ඨිකඞ්කාලකුටිකෙ[2] මංසන්හාරුසිබ්බිතෙ,[3]
ධිරත්ථු පූරෙ දුග්ගන්ධෙ පරගත්තෙ මමායසෙ,

1156. ගූථභස්තෙ තචොනද්ධෙ උරගණ්ඩ[4] පිසාචිනි'
නව සොතානි තෙ කායෙ යානි සන්දන්ති සබ්බදා.

1157 තව සරීරං නවසොතං දුග්ගන්ධකරං පරිබන්ධං,[5]
භික්ඛු පරිවජ්ජයතෙ තං මීළ්හඤ්ච[6] යථා සුචිකාමො.

1158. එවං චෙ තං ජනො ජඤ්ඤා යථා ජානාමි තං අහං,
ආරකා පරිවජ්ජෙය්‍ය ගූථට්ඨානං'ව පාවුසෙ.

1159. එවමෙතං මහාවීර යථා සමණ භාසසි,
එත්ථ චෙකෙ විසීදන්ති පඞ්කම්හි' ව ජරග්ගවො.

1160. ආකාසම්හි හලිද්දියා යො මඤ්ඤෙථ රජෙතවෙ,
අඤ්ඤෙන වා'පි රඞ්ගෙන විඝාතුදයමෙව තං.

1161. තදාකාසසමං චිත්තං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං,
මා පාපචිත්තෙ අහනි[7] අග්ගික්ඛන්ධං'ව පක්ඛිමා.

---

1 ධුනාමු - සයා 2 අට්ඨිකඞ්ඛාලකුටිකෙ - සීමු 1, 2
3 මංසන්හාරුපපසිබ්බිතෙ - සයා, PTS මංසන්හාරුපසිබ්බිතෙ - ප
4 උරගාණ්ඩි - සීමු 1, 2, ප 6 මීළ්හංච - PTS
5 දුග්ගන්ධකං පරිවජ්ජෙය්‍ය - සයා, දුග්ගන්ධ .කරිපරිබන්ධං - PTS
7. ආහරි - PTS. ආහනි - ප

60. සට්ඨිනිපාතය.

60. 1. 1

1151 (අපි) ආරණ්‍යක වැ පිණ්ඩපාතික වැ පිඩුසිඟීමෙන් පාත්‍රයට පැමිණි අහරෙහි තුටු වැ (ගොචර) අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත වැ මරහුගේ සෙනාව සුන් කරම්හ.

1152. (අපි) ආරණ්‍යක වැ පිණ්ඩපාතික වැ පිඩුසිඟීමෙන් පාත්‍රයට පැමිණි අහරෙහි තුටු වැ ඇත්රදෙක් නළාගාරයක් (බටගෙයක්) සෙයින් මරසෙන් සලවම්හ.

1153. (අපි) වෘක්‍ෂ මූලික වැ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක් වැ) සිඟා ලද අහරෙහි තුටු වැ, (ගොචර) අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත වැ මරසෙන් සුන් කරම්හ,

1154. (අපි) වෘක්‍ෂමූලික වැ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක්) වැ සිඟා ලද අහරෙහි තුටු වැ ඇත්රදෙක් නළාගාරයක් සෙයින් මරසෙන් සලවම්හ.

1155. එම්බා ඇටසැකිලිමුවා කිළියක් ඇත්තිය, මසින් හා නහර වැලින් හිවුණිය (මැසුණිය), අසුචියෙන් පිරුණිය, දුගඳ වහන්නිය, තිට නින්ද වේවා! මෙරමා අයත් සිරුරෙහි තෝ මමායන කරනෙහි.

1156. එම්බා පුප්පිහිවාව (ගූථභසත්‍රාව), සමින් වැසුණිය, ළගඩු (උරයෙහි නැඟුණු ගඩු ඇති) පිසාස්නිය, යම් (ව්‍රණමුඛ) කෙනෙක් හැම කල්හි (අශුචි) වගුරත් නම් තීගේ සිරුරෙහි ඒ ව්‍රණමුඛයෝ නව දෙනෙකි.

1157. තීගේ සිරුර වණමුව නවයක් ඇතියේ යැ, දුගඳකර යැ, පරිබන්ධ(මනා පිළිවෙතට බාධක)යෙකි, පිරිසුදු බව කැමැත්තකු සෙයින් මහණ තෙම ඒ පුප්(අශුචි)වල දුරු කෙරේ.

1158. මම යම්සේ ඒ අශුචිපිණ්ඩය දනිම් ද ජන තෙමේ එය එපරිද්දෙන් දනී නම් වැයි කල්හි අමෙධ්‍යස්ථානයක් සෙයින් දුරින් දුරු කරන්නේ යි.

1159 ශ්‍රමණයන් වහන්ස, තෙපි යම්සේ වදාරවූ නම් මහාවීරය, එය එසේ යැ. එතෙකුදුවත් මඬෙහි ජරද්ගවයකු සෙයින් ඇතැමෙක් මෙහි ගැලෙත් (ලගිත්).

1160. යමෙක් කසවින් හෝ අත්රඳනෙකින් හෝ අහස රඳන්නට සිතන්නේ නම් ඒ වනාහි වෙහෙස පාළු කරන්නක් මැ වේ.

1161. (මා ගේ) ඒ සිත ආකාශය වැන්නා, අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත යැ, එම්බා ළමු (නිගින) සිත් ඇත්තිය, ගිනිකඳක් (ගටනා) පළඟකු සෙයින් (මා) නගම්ක් හටව (නොහට).

1162. පස්ස චිත්තකතං බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධුවං ඨිති.

1163. පස්ස චිත්තකතං රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ච,
අට්ඨිං තචෙන ඔනද්ධං සහ වත්ථෙහි සොභති.

1164. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො

1165. අට්ඨපාදකතා කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1166. අඤ්ජනීව නවා චිත්තා පූතිකායො අලඞ්කතො,
අලං බාලස්ස මොහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1167. ඔදහි මිගවො පාසං නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම කන්දන්තෙ මිගබන්ධකෙ.

1168 ඡින්නො පාසො මිගවස්ස නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම සොචන්තෙ මිගලුද්දකෙ.

1169. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
අනෙකාකාරසම්පන්නෙ සාරිපුත්තම්හි නිබ්බුතෙ.

1170. අනිච්චා වත සඞ්ඛාරා උප්පාදවයධම්මිනො,
උප්පජ්ජිත්වා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං වූපසමො සුඛො.

1171. සුඛුමං තෙ පටිවිජ්ඣන්ති[1] වාලග්ගං උසුනා යථා
යෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ පස්සන්ති පරතො නො ච අත්තතො.

1172. යෙ ච පස්සන්ති සඞ්ඛාරෙ පරතො නො ච අත්තතො
පච්චබ්‍යාධිංසු නිපුණං වාලග්ගං උසුනා යථා.

1173. සත්තියා විය ඔමට්ඨො ඩය්හමානො'ව මත්ථකෙ
කාමරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ.

1174. සත්තියා විය ඔමට්ඨො ඩය්හමානො'ව මත්ථකෙ
භවරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ.

1175. චොදිතො භාවිතත්තෙන සරීරන්තිමධාරිනා
මිගාරමාතුපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පයිං.

---

1. සුඛුමං පටිවිජ්ඣන්ති – PTS

1162. යමක්හුගේ ධ්‍රැවභාවයක් හෝ ස්ථිතිභාවයක් හෝ නැත් ද, වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් ඔසවනලද්දා වූ ගිලන් වූ නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද්දා වූ ඒ සිරුර බලව.

1163. සමින් වෙළනලද (තුන්සියක්) ඇට ඇති, මිණියෙනුදු කොඩොලීනුදු විසිතුරු කරනලද රූපය බලව. (ඒ) වස්ත්‍ර සහිත වැ මැ හොබනේ යි.

1164. ලහරසින් රඳනාලද පාදයෝ, සුවඳසුනු අලෙව්දුන් මුව, බාලයාගේ සම්මෝහයට නිස්සැ. පාරගවේෂීහුගේ මෝහයට නිසි නො වෙයි.

1165. අෂ්ටපාදකෘත කේශයෝ (කියඹුවැල්) ද අඳුන් ඇඳි නේත්‍රයෝ ද බාලජනයාගේ මෝහයට පමණැ, පාරගවේෂීහුගේ මෝහයට නො ද පමණි.

1166. සිතියම් කළ අළුත් අඳුන් කොපුවක් සෙයින් සරසනලද කුණු-කය බාලයාගේ මෝහයට පමණැ, පාරගවේෂීහුගේ මෝහයට නො ද පමණි.

1167. මුවවැදි තෙම මලපුඩුව දමාලී යැ, මුවා වරදැල නො පැහැසී (නො ගැටී) යැ, මුවවැද්දා හඬද්දී (ඇපි) ගොදුරු කා යම්හ.

1168. මුවවැද්දාගේ මලපුඩුව සිඳුණේ යැ, මුවා වරදැල නො පැහැසී යැ, මුවවැදි සොවිද්දී (ඇපි) ගොදුරු කා යම්හ.

1169. (ශීලාදි) නොයෙක් ආකාරවරයෙන් පරිපූර්ණ වූ සැරියුත් තෙරුන් පිරිනිවි කල්හි යම් (සෙනහඬ ආදී) බිහිසුණු අරමුණෙක් වී නම් එකල්හි ලොමුදහගැන්ම වී.

1170. අහෝ! සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයෝ යැ. ඇතිවීම හා නැතිවීම සවභාව කොට ඇත්තෝ යැ, ඉපැද නිරුද්ධ වෙති, ඔවුන්ගේ සන්හිඳීම සුව යි.

1171 යම් කෙනෙක් පඤ්චස්කන්ධය අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු (අඳුරෙහි විදුලිය එළියෙන්) සරයෙන් වලග විදුනා සේ සියුම් අරුත් පිළිවිදිත් (විනිවිද දකිත්). ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදිත්.

1172. තවද යම් කෙනෙක් සංස්කාරයන් අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු සරයෙන් වලග සේ නිපුණ වැ සියුම් අරුත් පිළිවිදියහ. ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදියහ.

1172. මහණ තෙම සැතින් විදුනාලද්දකු සෙයින් හිස ගිනිගත්තකු සෙයින් කාමරාග ප්‍රහාණය පිණිස සිහි ඇති වැ වෙසෙන්නේ යි.

1174. මහණ තෙම සැතින් විදුනාලද්දකු සෙයින් හිස ගිනිගත්තකු සෙයින් භවරාග ප්‍රහාණය පිණිස සිහි ඇති වැ වෙසෙන්නේ යි.

1175. වඩනාලද සිත් ඇති පැසිම් සිරුරු (අන්තිම දේහය) දරන්නහු (ශාස්තෘන් වහන්සේ) විසින් චුදිතයෙම් පයැ මහපටැඟිල්ලෙන් මුවරමාපාය සැලීම්.

1176. නයිදං සිථිලමාරබ්භ නයිදං අප්පෙන ථාමසා,
නිබ්බානමධිගන්තබ්බං සබ්බගන්ථපමොචනං.

1177. අයං ච දහරො භික්ඛු අයමුත්තමපොරිසො,
ධාරෙති[1] අන්තිමං දෙහං ජෙත්වා[2] මාරං සවාහිනිං[3]

1178. විවරමනුපතන්ති විජ්ජුතා වෙභාරස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච,
නගවිවරගතො'ච[4] ඣායති පුත්තො අප්පටිමස්ස තාදිනො.

1179. උපසන්තො උපරතො පන්තසෙනාසනො මුනි,
දායාදො බුද්ධසෙට්ඨස්ස බ්‍රහ්මුනා අභිවන්දිතො.

1180. උපසන්තං උපරතං පන්තසෙනාසනං මුනිං,
දායාදං බුද්ධසෙට්ඨස්ස වන්ද බ්‍රාහ්මණ කස්සපං.

1181. යො ච ජාතිසතං ගච්ඡෙ සබ්බා බ්‍රාහ්මණජාතියො,
සොත්තියො[5] වෙදසම්පන්නො මනුස්සෙසු පුනප්පුනං.

1182. අජ්ඣායකො'පි චෙ අස්ස තිණ්ණං වෙදාන පාරගූ,
එතස්ස වන්දනායෙතං[6] කලං නාග්ඝති සොළසිං.

1183. යො සො අට්ඨවිමොක්ඛානි පුරෙභත්තං අඵස්සයි[7],
අනුලොමං පටිලොමං තතො පිණ්ඩාය ගච්ඡති.

1184. තාදිසං භික්ඛුං මා හනි මාත්තානං ඛණි බ්‍රාහ්මණ,
අභිප්පසාදෙහි මනං අරහන්තම්හි තාදිනො
ඛිප්පං පඤ්ජලිකො වන්ද මා තෙ විජටි මත්ථකං.

1185. නෙසො[8] පස්සති සද්ධම්මං සංසාරෙන පුරක්ඛතො,
අධොගමං[9] ජිම්හපථං කුම්මග්ගමනුධාවති[10]

1186. කිමී'ව මීළ්හසල්ලිත්තො[11] සඞ්ඛාරෙ අධිමුච්ඡිතො
පගාළ්හො ලාභසක්කාරෙ තුච්ඡො ගච්ඡති පොඨිලො.[12]

1187. ඉමං ච පස්ස ආයන්තං සාරිපුත්තං සුදස්සනං,
විමුත්තං උභතොභාගෙ අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං.

1188 විසල්ලං ඛීණසංයොගං තෙවිජ්ජං මච්චුහායිනං,
දක්ඛිණෙය්‍යං මනුස්සානං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං අනුත්තරං.

---

1. ධාරෙසි - සීමු. 1, 2. 2. ජෙත්වා - සීමු. 1, 2. 3. සවාහනං - සීමු. 1, 2.
4. නගවිවරගතො ච - ස්‍යා, PTS. 5 සොත්තියො - සීමු. 1.
6. වන්දනායෙකං - සීමු. 1, 2 ස්‍යා PTS. 7. පුරෙභත්තමපස්සයි - සීමු. 1, 2.
8. න සො - PTS 9. අවඞ්කමං - ස්‍යා, PTS. 10. කුම්මග්ගමනුධාවති - PTS
11. මීළ්හපලිත්තො - ස්‍යා. 12. පොට්ඨිලො - PTS.

1176. සියලු ග්‍රන්ථයන් වෙසෙසින් මුදනසුලු වූ මේ නිවන වූකලී ලිහිල් වැ වැර කොට සාක්‍ෂාත් කටයුත්තේ නො වෙයි, මඳ වැරෙනුදු සාක්‍ෂාත් කටයුත්තේ නො වේ.

1177. මේ උත්තම පුරුෂවූ මේ ('වෙද' නම් වූ) තරුණ මහණ තෙමේත් සෙන් සහිත මරහු දිනා අන්තිමදෙහය දරයි.

1178. 'වෙභාර' පර්වතයටත් 'පාණ්ඩව' පර්වතයටත් අතර වූ විවරය ලක්‍ෂ්‍ය කොට විදුලිය වැටෙයි, අප්‍රතිම (අසම) වූ තාදීහුගේ පුත්‍ර තෙම පර්වත විවරගත වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1179. උපශාන්ත වූ පව්කමින් වෙන් වූ ප්‍රාන්තසෙනාසන ඇති මුනි වූ බුද්ධශ්‍රෙෂ්ඨයන් වහන්සේගේ ඖරසපුත්‍ර තෙම බඹහු විසින් අභිවාදනය කරනලද්දේ යි.

1180. බමුණ, තෝ උපශාන්ත වූ උපරත වූ ප්‍රාන්තසෙනාසන ඇති මුනි වූ බුද්ධශ්‍රෙෂ්ඨයන් වහන්සේගේ ඖරසපුත්‍ර වූ කසුප් තෙරුන් වඳු.

1181. යමෙකුත් මිනිසුන් අතුරෙහි පුනපුනා ජාති සියයක් සියලු බ්‍රාහ්මණජාතීන්ට (උපප්‍රාප්ති වශයෙන්) එළඹෙන්නේ නම් සොත්‍රිය ජාති (එනම් බමුණුජාති) ඇත්තේ නම් 'වෙද' සම්පන්න වේ නම්-

1182. ඉදින් වෙදාධ්‍යයනය කරන්නේත් වේ නම්, ත්‍රිවෙදයෙහි පරතෙරට ගියේත් වේ නම් එබන්දහුට වැඳීම මේ කසුප් තෙරුනට වැඳීමෙන් සොළසින් කලාවටත් නො අගී.

1183. යම් මහණෙක් අෂ්ටවිමොක්‍ෂයන් පෙරබත් වේලෙහි අනුලොම් පිළිලොම් විසින් සමවත්නේ නම් ඉක්බිති පිඬු සිගා යේ නම්-

1184. බමුණ, තෝ එබඳු මහණහු කහමක් ගට (නොගට), තමා මුලුසුත් නො කර, අභීත් වූ තාදීහු කෙරෙහි සිත් පහද, වහා ඇඳිලි බැඳැ වඳු, තාගේ හිස නහමක් පළනු (නො පළාගත්).

1185. තෙල (පොඨිල නම්) මහණ තෙම (අවිද්‍යාදි) සසර බැඳුම් විසින් පුරස්කෘත වූයේ (නව ලොවුතුරු) සදහම නො දකී. අධොගාමී වූ (මායාසාඨෙය්‍යාදි) වඞ්කමාගී ඇත්තා වූ (මිථ්‍යාජීව සඞ්ඛ්‍යාත) නො මගෙහි දිවැ යේ.

1186. අමෙධ්‍යයෙන් හාත්පසින් තැවැරුණු පණුවකු සෙයින් සංසකාරයෙහි බැඳුණු (ගැලුණු) ලාභයෙහි ද සත්කාරයෙහි ද වෙසෙසින් කිඳුණු පොඨිල මහණ තෙම හිස් වැ යේ.

1187. තෙල එන්නා වූ ශාරිපුත්‍රයන් එනම්:- මනා දැකුම් ඇතියා වූ උභතොභාගවිමුක්ත වූ අධ්‍යාත්මයෙහි මොනවට සමාහිත වූ-

1188. පහ වූ (රාගාදි) ශල්‍ය ඇතියා වූ ක්‍ෂය වූ සංයොජන ඇති ත්‍රිවිද්‍යා ඇති මරහු මැඩලනසුලු වූ දක්ෂිණාහී වූ මිනිසුනට නිරුත්තර පින්කෙතක් වූ ශාරිපුත්‍රයන් බලව.

1189. එතෙ සම්බහුලා දෙවා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො
දසදෙවසහස්සානි සබ්බෙ බ්‍රහ්මපුරොහිතා
මොග්ගල්ලානං නමස්සන්තා තිට්ඨන්ති පඤ්ජලීකතා.

1190. නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා දක්ඛිණෙය්‍යො'සි මාරිස.

1191. පූජිතො නරදෙවෙන උප්පන්නො මරණාභිභූ
පුණ්ඩරීකං'ව තොයෙන සඞ්ඛාරෙනොපලිප්පති.[1]

1192. යස්ස මුහුත්තෙන[2] සහස්සධා ලොකො සංවිදිතො සබ්‍රහ්මකප්පො වසි
ඉද්ධිගුණෙ චුතූපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භික්ඛු.

1193. සාරිපුත්තො'ව පඤ්ඤාය සීලෙන උපසමෙන ච
යො'පි පාරඞ්ගතො භික්ඛු එතා'වපරමො සියා.

1194. කොටිසතසහස්සස්ස අත්තභාවං ඛණෙන නිම්මිනෙ[3]
අහං විකුබ්බනාසු කුසලො වසීභූතොම්හි ඉද්ධියා.

1195. සමාධිවිජ්ජාවසිපාරමිං ගතො[4]
මොග්ගල්ලානගොත්තො අසිතස්ස සාසනෙ
ධීරො සමුච්ඡින්දි සමාහිතින්ද්‍රියො
නාගො යථා පූතිලතං'ව බන්ධනං

1196. පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

1197. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො.

1198. කීදිසො නිරයො ආසි යත්ථ දුස්සී අපච්චථ
විධුරං සාවකමාසජ්ජ කකුසන්ධං ච බ්‍රාහ්මණං.

1199. සතං ආසි අයොසඞ්කු සබ්බෙ පච්චත්තවෙදනා
ඊදිසො නිරයො ආසි යත්ථ දුස්සී අපච්චථ
විධුරං සාවකමාසජ්ජ කකුසන්ධං ච බ්‍රාහ්මණං.

1 සඞ්ඛාරෙනුපලිප්පති - සීමු 1. 2 2. මුහුත්තෙන - PTS 3. නිම්මිණෙ - සීමු 1, 2
4. වසීපාරමීගතො - PTS.

1189. තෙල බොහෝ වූ දෙවිවරු එනම්:- සෘධි ඇත්තාහු, යශස් ඇත්තාහු, බ්‍රහ්මපුරෝහිත නම් බඹලෝවැසි වූ, දසදහසක් පමණ වූ සියලු දෙවිවරු ඇඳිලි බැඳ මුගලන් තෙරුනට නමසකාර කරමින් සිටිත්.

1190. පුරුෂාජානීයය, ඔබට නමසකාර වේවා පුරුෂෝත්තමය ඔබට නමසකාර වේවා! භවත, ඔබගේ ආස්‍රවයෝ ක්‍ෂය වූවාහු යෑ, භවත් දක්‍ෂිණාර්හ වෙයි.

1191. (මුගලන් තෙර) නරදෙවයන් (මිනිසුන් හා දෙවියන් හෝ සම්බුදුන්) විසින් පුදනලද්දේ (මරණයෙන් මඩනාලද ලොවැ) උපන්නේ මරණය මැඩලූයේ ජලය විසින් පඬෙර (හෙලපියුම) සෙයින් සංසකාරයන් විසින් නො තැවැරුණේ යි.

1192. යමකු විසින් ඇසිල්ලෙකින් සහස්‍රිලොකධාතුව සාක්‍ෂාත් කරන ලද නම් ඒ මුගලන් තෙර බ්‍රාහමයා සදෘශ යෑ, සෘද්ධිවිධඥානයෙහි ද චුතුපපාතඥානයෙහි ද වශීප්‍රාප්ත වූ ඒ මහණ සුදුසු කල්හි (දිවැසින්) දෙවියන් බලයි

1193. ප්‍රඥායෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් (කෙලෙසුන් සන්හිඳීමෙන්) ද යම් මහණෙක් පරතෙරට (පරමොත්කෘෂ්ටභාවයට) ගියේ නම් හේ ශාරීපුත්‍ර බඳු යෑ, එතත්පරම මැ වන්නේ යි.

1194. කොටිලක්‍ෂයක් ආත්මභාවයන් ඇසිල්ලෙකින් මවන්නෙමි, මම සෘද්ධිවිකුර්වණයෙහි සමර්ථමි, සෘද්ධියෙහි වශී වූයෙමි.

1195. සමාධීන්හි දූ විද්‍යාවන්හි (ත්‍රිවිද්‍යායෙහි) දූ පරතෙරට ගියා වූ තෘෂණාදි නිශ්‍රය රහිත වූවහු (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ගේ සසුන්හි ධෛර්‍ය ඇතියා වූ වසාහලද ඉඳුරන් ඇතියා වූ මොග්ගල්ලාන ගොත්‍ර ඇත්තේ රසකිඳ වැලක් සිඳුනා ඇතකු සෙයින් කෙලශබන්ධනය (සුවසේ) මැනැවින් සින්දේ යි.

1196. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ පරිචිතයහ. සම්බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි, ගුරු වූ බර බහා තබනලද්දේ යෑ, තෘෂණාව මුලුසුන් කරනලදු.

1197. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට ගියෙම් නම්, සියලු සංයොජනයන් ක්‍ෂය කිරීම නම් වූ ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යි.

1198. එම්බා මාරය, (කකුසඳ බුදුන්ගේ අග්‍ර) ශ්‍රාවක වූ 'විධුර' නම් තෙරුන් ද කකුසඳ නම් සම්බුදුන් ද පෙළා 'දූසී' නම් මාර තෙම යම් නිරයෙකැ පැසුණේ නම් ඒ නිරය කෙබඳු වී ද,

1199. 'විධුර' නම් ශ්‍රාවකයන් ද කකුසඳ සම්මා සම්බුදුන් ද පෙළා 'දූසී' නම් මාර තෙම යම් නිරයෙකැ පැසිණි නම් ඒ නිරය මෙබඳු වී යෑ: එහි යහුල් සියයෙක් විය, සියල්ලෝ වෙන් වෙන් වේදනා ඇත්තෝ යි.

1200. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1201. මජ්ඣෙ සරස්ස[1] තිට්ඨන්ති විමානා කප්පට්ඨායිනො[2]
වෙළුරියවණ්ණා රුචිරා අච්චිමන්තො පභස්සරා
අච්ඡරා තත්ථ නච්චන්ති පුථු නානත්තවණ්ණියො.

1202. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1203. යො වෙ බුද්ධෙන චොදිතො භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පෙක්ඛතො
මිගාරමාතුපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පිසං[3]

1204. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1205. යො වෙජයන්තපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පයි
ඉද්ධිබලෙනුපත්ථද්ධො සංවෙජෙසි ච දෙවතා.

1206. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1207. යො වෙජයන්තපාසාදෙ සක්කං සො පරිපුච්ඡති
අපි ආවුසො ජානාසි තණ්හක්ඛයවිමුත්තියො
තස්ස සක්කො වියාකාසි පඤ්හං පුට්ඨො යථාතථං.

1208. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1209. යො බ්‍රහ්මානං පරිපුච්ඡති සුධම්මායං ඨිතො[4] සභං
අජ්ජා'පි ත්‍යාවුසො සා දිට්ඨි යා තෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු
පස්සසි වීතිවත්තන්තං බ්‍රහ්මලොකෙ පභස්සරං.

1210. තස්ස බ්‍රහ්මා වියාකාසි පඤ්හං පුට්ඨො යථාතථං
න මෙ මාරිස සා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු.

1211. පස්සාමි වීතිවත්තන්තං බ්‍රහ්මලොකෙ පභස්සරං
සො'හං අජ්ජ කථං වජ්ජං අහං නිච්චොම්හි සස්සතො.

1212. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1213. යො මහානෙරුනො කූටං විමොක්ඛෙන අඵස්සයි
වනං පුබ්බවිදෙහානං යෙ ච භූමිසයා නරා.

---

1. මජ්ඣෙසාගරස්මිං - ස්‍යා, PTS 2. කප්පට්ඨායිනො] - සීමු 1, 2.
3. කම්පයිං - සීමු. 1, 2. 4 අභිතො - PTS.

1200. (මහා අභිඥලාභී) යමෙක් තෙල කර්මඵලය වෙසෙසින් දනී නම් ඒ මහණ තෙම බුද්ධශ්‍රාවකයෙකි. පවිට (මාරය), තෝ එබඳු මහණක්හු පෙළා දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1201. සමුද්‍රමධ්‍යයෙහි කල්පස්ථායී වූ වෙරළුමිණි බඳු පැහැ ඇති මනොඥ වූ ද්‍යුතිමත් වූ ප්‍රභාස්වර වූ විමානයෝ ඇත. එහි නොයෙක් පැහැ ඇති බොහෝ දෙවසරහු නටත්.

1202. යමෙක් තෙල කර්මඵලය ... පවිට, තෝ දුක් විඳුනෙහි.

1203. යමෙක් සම්බුදුන් විසින් චෝදනා කරන ලද නම් ඒ මම භික්ෂු සඞ්ඝයා බලා සිටිය දී මුවරමාපාය පයැ මහපටැඟිල්ලෙන් සැලීමි

1204. යමෙක් තෙල කරුණ ... පවිට! තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

1205. යමෙක් ඍද්ධිබලයෙන් රුකුල් ලදුයේ (දහසක් යොදුන්) විජයොත්පාය පයැ මහපටැඟිල්ලෙන් සැලි නම් සක්දෙව්රජ ද සංවේගයට පත් කෙළේ නම් (හේ මම යි)

1206. යමෙක් මෙකරුණ ... පවිට තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි,

1207. යමෙක් "ඇවැත්නි, තෘෂ්ණා විමුක්තිය දනී දැ?යි විජයොත්-පායෙහි සක්දෙව්රජ විචාරා ද (හේ යැ මේ) සක්දෙව්රජ තෙමේ ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ප්‍රාප්ත පරිද්දෙන් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ යි.

1208. යමෙක් මෙකරුණ ... පවිට, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1209. යමෙක් (බඹලොවැ) 'සුධර්මා' නම් සභායෙහි සිටියේ 'ඇවැත්නි, පෙර තාගේ යම් (බඹලොවට පැමිණිය හැකි කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැතැ යි) දෘෂ්ටියක් වූ නම් අදත් ඒ දෘෂ්ටිය ඇද්ද? බඹලොවැ සැරිසරන (ශ්‍රාවකසඞ්ඝයා පිරුවැරූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) ඔභාසය බලව"යි මහබඹහු විචාරා නම්, (හේ මුගලනී.)

1810. මහබඹ තෙම ප්‍රශ්න විචාරන ලදු වැ ඔහුට ඇවැත්නි, පෙර මට (බඹලොවට පැමිණිය - හැකි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැති යි) යම් දෘෂ්ටියක් වූ නම් ඒ දෘෂ්ටිය දැන් මට නැති

2111. බඹලොවැ සැරිසරන (ශ්‍රාවක සඞ්ඝයා සම්බුදුන් ගේ) ඔභාසය දක්මි, ඒ මම අද "මම නිත්‍යයෙමි, "මම ශාශ්වතයෙමි" කෙසේ කියම් දැ'යි ප්‍රකාශ කෙළේ යි.

1212. යමෙක් මෙ කරුණ ... පවිට, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1213. යමෙක් ධ්‍යානවිමෝක්ෂ (නිශ්‍රිත අභිඥඥන) යෙන් මහමෙර ගල් මුදුන සපශී කෙළේ යැ, ජම්බුද්වීපය ද පූර්විදෙහය ද යම් ද්වීප කෙනෙක් බිමැ හෝනා මිනිසුන් ඇත්තාහු නම් ඒ (අපරගොයාන උතුරුකුරු) දිවයින් ද සපශී කෙළේ යි.

1214 යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1215. න වෙ අග්ගි චෙතයති අහං බාලං ඩහාමීති,
බාලො'ව[1] ජලිතං අග්ගිං ආසජ්ජන පදය්හති.[2]

1216. එවමෙව තුවං මාර ආසජ්ජන[3] තථාගතං
සයං දහිස්සසි අත්තානං බාලො අග්ගිං'ව සම්ඵුසං.

1217. අපුඤ්ඤං පසවී මාරො ආසජ්ජන තථාගතං
කින්නු මඤ්ඤසි පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති.

1218. කරතො තෙ චීයතෙ[4] පාපං චිරරත්තාය අන්තක
මාර නිබ්බින්ද බුද්ධම්හා ආසං මාකාසි භික්ඛුසු.

1219. ඉති මාරං අතජ්ජෙසි භික්ඛු භෙසකළාවනෙ
තතො සො දුම්මනො යක්ඛො තත්ථෙවන්තරධායථා'ති.[5]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහා මොග්ගල්ලානත්ථෙර ගාථා.

තස්සුද්දානං:

සට්ඨිකම්හි නිපාතම්හි මොග්ගල්ලානො මහිද්ධිකො
එකො'ව ථෙරො ගාථායො[2] අට්ඨසට්ඨී භවන්ති තා'ති.

සට්ඨිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 බාලො ච - ස්‍යා, PTS. 2 පඩය්හති - ප
3. ආසජ්ජාන - PTS,
4. මීය්‍යතෙ - සීමු, 1, 2. ස්‍යා, PTS.
5. තත්ථෙවන්තරධායීති - PTS

1214. යමෙක් තෙල කරුණ වෙසෙසින් දනී නම් (හේ) බුද්ධශ්‍රාවක වූ මහණ තෙමේ යි. පවිට, තෝ එබඳු මහණහු ගටා (පෙළා) දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1215. මම බාලයකු දවමැ යි ගින්න නො සිතා මැ යි, බාල තෙමේ මැ දැල්වෙන ගින්න ගටා දැවේ.

1216. මාරය, එපරිද්දෙන් මැ තෝ තථාගතයන් වහන්සේ ගටා ගිනි පැහැසැගන්නා බාලයකු මෙන් තෙමේ තමා දවන්නෙහි.

1217. දූසීමාර තෙම තථාගතයන් වහන්සේ පෙළා අකුසල් රැස් කෙළේ ය. එම්බා පාපිම (මාරය), කිම "මට පව් නො පැසේ යැ"යි තෝ සිතයි ද,

1218. එම්බා අන්තකය, කරන්නාවූ තට බොහෝ කලක් (අනර්‍ථ) පිණිස පව් රැස් වෙයි. මාරය, තෝ සිව්සස් බුදුන් (බුද්ධශ්‍රාවක) කෙරෙන් කලකිරෙව මහණුන් කෙරෙහි විරුද්ධ වෙමි ආශා නො කරව.

1219. මෙසේ මහණ (මුගලන්) තෙම 'භෙසකලා' වනයෙහි දී මරහුට තර්ජනය කෙළේ යැ, ඉක්බිති ඒ මාර තෙම දෙම්නස් වැ එහි මැ අතුරුදහන් වී.

මෙසේ ආයුෂමත් 'මහාමොග්ගල්ලාන' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාමොග්ගල්ලාන ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සැට වැනි නිපාතයෙහි මහත් සෘද්ධි ඇති එක් මැ 'මහමුගලන් ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ. ගාථාවෝ ද අටසැටෙකි.

සට්ඨිනිපාතය නිමි.

70. මහානිපාතො.

70. 1. 1

1220. නික්ඛන්තං වත මං සන්තං අගාරස්මානගාරියං[1]
විතක්කා උපධාවන්ති පගබ්භා කණ්හතො ඉමෙ.

1221. උග්ගපුත්තා මහිස්සාසා සික්ඛිතා දළ්හධම්මිනො[2]
සමන්තා පරිකිරෙය්‍යුං සහස්සං අපලායිනං.

1222. සචෙ'පි එත්තකා භිය්‍යො ආගමිස්සන්ති ඉත්ථියො
නෙව මං බ්‍යාධයිස්සන්ති ධම්මෙ සම්හි පතිට්ඨිතං.[3]

1223. සක්ඛීහි මෙ සුතං එතං[4] බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො
නිබ්බානගමනං මග්ගං තත්ථ මෙ නිරතො මනො.

1224. එවං චෙ මං[5] විහරන්තං පාපිම උපගච්ඡසි
තථා මච්චු කරිස්සාමි න මෙ මග්ගම්පි දක්ඛසි[6].

1225. අරතිං රතිං ච පහාය සබ්බසො ගෙහසිතං ච විතක්කං
වනථං න කරෙය්‍ය කුහිඤ්චි නිබ්බනථො[7] අවනථො ස භික්ඛු.[8]

1226. යමිධ පථවිං ච වෙහාසං රූපගතං ජගතොගධං කිඤ්චි
පරිජීයති සබ්බමනිච්චං එවං සමෙච්ච චරන්ති මුතත්තා.[9]

1227. උපධීසු ජනා ගධිතාසෙ දිට්ඨෙ සුතෙ[10] පටිඝෙ ච මුතෙ ච
එත්ථ විනොදය ඡන්දමනෙජො යො හෙත්ථ න ලිප්පති මුනි තමාහු.

1228. අථ සට්ඨිසිතා සවිතක්කා පුථුජ්ජනතායං[11] අධම්මා නිවිට්ඨා
න ච වග්ගගතස්ස[12] කුහිඤ්චි නො පන දුට්ඨුල්ලගාහී[13] ස භික්ඛු.

---

1. අගාරස්මා අනගාරියං - PTS
3. සම්හි පතිට්ඨිතො - PTS
4. සක්ඛිංහි - සයා, PTS
5. එවඤ්චෙව - PTS
6. මග්ගං උදික්ඛසි - සයා, PTS
7 නිබ්බනථා - PTS
8. ස හි භික්ඛු - PTS
9. මුතත්තා - සයා, PTS
10 දිට්ඨසුතෙ - PTS
11 පුථුජ්ජනතාය - PTS
12 වග්ගගතිස්ස - සයා, PTS
12 දුට්ඨුල්ලභාණී - සයා පදුල්ලගාහී - PTS

70. මහානිපාතය.

1220. මා ගිහිගෙන් ‘අනගාරිය’ සසුනට නික්මෙත් මැ මේ සැහැසි (නිර්ලජ්ජ) වූ (කාමාදිපාප) විතර්කයෝ ලාමක බැවින් ලුහුබඳිත්.

1221. සහස්‍රස්ථාමධනු ඇති, ධනුශිල්පය උගත්, මහාධනුර්වේදී වූ උග්‍රපුත්‍රයෝ දහස් දෙනෙක් හාත්පසින් සර වගුරුවන්නාහු නමුදු ඔහු නො ‘පලා යනසුලු මා නො පෙළන්නාහ. (පෙළනු නො සමත්හ’යි සේ යි).

1222. ඉදින් මෙයටත් වැඩි මාගම්හු එන්නාහු නමුදු ඔහු ස්වකීය ධර්මයෙහි පිහිටි මා නො පෙළත් මැ යි (පෙළනු නො, සමත්හ’යි සේ යි)

1223. මා විසින් පසක් කොට (හමුවෙහි) සූර්‍ය්‍යබන්ධු (හිරුගොත්) වූ සම්බුදුන් ගේ තෙල නිවන් ගමන් මඟ අසන ලදි. ඒ (විදසුන්) මඟැ මා සිත නිරත වේ.

1224. එම්බා කෙලෙස් මරුව, තෝ මෙසේ (අශුභ භාවනායෙහි ද විදර්ශනාභාවනායෙහි ද නිරත වැ) වෙසෙන මා වෙත එළඹියෙහි, යම්සේ මා ගේ (ආගිය) මඟ පවා (තෝ) නො දක්නෙහි නම් එසේ මරණය කරන්නෙමි.

1225 යමෙක් (අධිකුශල ධර්මයන්හි) උකටලි බවත් (පස්කම් ගුණයෙහි) ඇල්මත් ගෙහසිත (මිථ්‍යා) විතර්කයන් සර්වප්‍රකාරයෙන් හැරදමා කිසි තැනෙක්හිදු තෘෂ්ණාව නො කරන්නේ නම් තෘෂ්ණායෙන් නික්මුණු (එහෙයින් මැ) තෘෂ්ණා රහිත වූ හෙතෙම ශ්‍රමණ වේ.

1226. මේ ලොකයෙහි භූමිනිශ්‍රිත වූ ද ආකාශස්ථ (දෙව්ලෝ ඇසිරි-කළ) වූ ද ජගත් පර්‍ය්‍යාපන්න (ලෞකික) වූ යම්කිසි රූපජාතයෙක් වේ නම් (ඒ) සියල්ල වෙසෙසින් දිරයි, අනිත්‍ය යැයි මෙසේ ප්‍රතිවෙධ කොට රහත්හු වෙසෙත්.

1227. දනෝ (සකන්ධාදි) උපධීන්හි බැඳුණාහු යැ, රූපාලම්බනයෙහි ද ශබ්දාලම්බනයෙහි ද ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්බනයෙහි ද ගන්ධ-රසාලම්බනයන්-හි ද යන මෙහි තෘෂ්ණා රහිත වූයේ කාමච්ඡන්දය දුරු කරන්නේ යැ.

යමෙක් මෙහි (තෘෂ්ණාලෙපයෙන්) නො තැවැරේ නම් ඔහු මුනි යැ යි (නුවණැතියෝ) කියත්.

1228. තවද (‘අධිච්චසමුප්පන්න’ වාදය හැර) සැටක් පමණ වූ මිස-දිටුව ඇසුරු කළ අධර්ම (මිථ්‍යා) විතර්කයෝ පෘථග්ජන සමූහයා තුළ ප්‍රවිෂ්ට වූහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ (ශාශ්වතාදි) මිථ්‍යාදෘෂ්ටි) වර්ග-ගතයෙක් (තලලබ්ධිකයෙක්) නො වන්නේ නම් යළි දුර්භාෂිතයන් ගන්නා සුල්ලෙක් නො වන්නේ නම් හෙතෙම භික්ෂු නම් වේ.

නොහොත් ෂෂ්ඨාලම්බනය (ධර්මාලම්බන) ඇසුරු කළ බොහෝ වූ අධර්ම විතර්කයෝ ජනතාව තුළ පිවිසියහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ කෙලශවර්ගගතයෙක් නො වන්නේ නම් යළි දුර්භාෂිත ගන්නාසුල්ලෙක් නො වන්නේ නම් හෙතෙම භික්ෂු නම් වේ.

1229. දබ්බො චිරරත්තසමාහිතො[1] අකුහකො නිපකො අපිහාලු,
සන්තං පදං අජ්ඣගමා මුනි පටිච්ච පරිනිබ්බුතො කඞ්ඛති කාලං.

1230. මානං පජහස්සු ගොතම මානපථං ච ජහස්සු අසෙසං
මානපථම්හි[2] ස මුච්ඡිතො විප්පටිසාරී හුවා චිරරත්තං.

1231. මක්ඛෙන මක්ඛිතා පජා මානහතා නිරයං පපතන්ති[3]
සොචන්ති ජනා චිරරත්තං මානහතා නිරයං උපපන්නා.

1232. න හි සොචති භික්ඛු කදාචි මග්ගජිනො සම්මා පටිපන්නො
කිත්තිං ච සුඛං චානුභොති ධම්මදසො'ති තමාහු තථත්තං.

1233. තස්මා අඛිලො පධානවා[4] නීවරණානි පහාය විසුද්ධො
මානං ච පහාය අසෙසං විජ්ජායන්තකරො සමිතාවී.

1234. කාමරාගෙන ඩය්හාමි චිත්තං මෙ පරිඩය්හති
සාධු නිබ්බාපනං බ්‍රෑහි අනුකම්පාය ගොතම.

1235 සඤ්ඤාය විපරියෙසා චිත්තං තෙ පරිඩය්හති
නිමිත්තං පරිවජ්ජෙහි සුභං රාගූපසංහිතං.

1236. සඞ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතො මා ච අත්තතො
නිබ්බාපෙහි මහාරාගං මා ඩය්හිත්ථො පුනප්පුනං.*

1237. අසුභාය චිත්තං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං
සති කායගතාත්‍යත්ථු නිබ්බිදාබහුලො භව.

1238. අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ
තතො මානාභිසමයා උපසන්තො චරිස්සසි.

1239. තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය යායත්තානං න තාපයෙ
පරෙ ච න විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

1240. පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිනන්දිතා
යං අනාදාය පාපානි පරෙසං භාසතෙ පියං.

1241. සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සනන්තනො
සච්චෙ අත්ථෙ ච ධම්මෙ ච ආහු සන්තො පතිට්ඨිතා.

1242. යං බුද්ධො භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපත්තියා
දුක්ඛස්සන්තකිරියාය සා වෙ වාචානමුත්තමා.

---

1 චිරරත්තං සමාහිතො - ස්‍යා, PTS 2 මානපථස්මිං - ස්‍යා
3 පතන්ති - ස්‍යා, PTS 4 ඉධමම්මානවා - ස්‍යා, PTS * PTS පොත්ථකෙ නත්ථි

1229. නුවණැත්තේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමාහිත වැ කොහොප් බව රහිත වැ නිපුණ වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ නිවනට පැමිණියේ මුනි වැ සොපාදිශෙෂනිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවියේ (අනුපාදිශෙෂ-නිර්වාණයට) කල් බලයි.

1230. ගෞතම ශ්‍රාවකය, (තෝ) මානය දුරුකර, (ජාති ආදී) සියලු මානපථය ද දුරුකර, මානපථයෙහි මුසපත් වූයේ දිගුකලක් විපිළිසර වී.

1231. මකු බව විසින් ප්‍රජාව (ගුණ මැකීමෙන්) පිස්නාලද යැ. මානය විසින් නට ගුණ ඇත්තෝ නිරයට වැටෙත්. මානය විසින් නට ගුණ ඇති, නිරයට පැමිණි ජනයෝ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සෝවිත්.

1232. මාර්ගයෙන් දිනූ කෙලෙස් ඇති මොනොවට පිළිපන් මහණ තෙම කිසිකලෙක නො සොවී මැ යි. හෙතෙම කීර්තියත් සුඛයත් විඳී තථභාවයට ගිය ඔහු ධර්මය දක්නෙකැ යි නුවණැතියෝ කීහු

1233. එහෙයින් (තෝ) චෙතොඛිල රහිත වැ ප්‍රධන්වීර්‍ය ඇති වැ නීවරණයන් ප්‍රහීණ කොට පිරිසුදු සිත් ඇති වැ සියලු මානය ද දුරු කොට සන්හුන් කෙලෙස් ඇති වැ ත්‍රිවිද්‍යායෙන් (දුක්) කෙළවරට පැමිණියෙක් වව.

1234. කාමරාගයෙන් දැවෙමි, මාගේ සිත හාත්පසින් දැවෙයි. ගෞතම (ගොත්‍ර ඇති) යෙනි, අනුකම්පා කොට (රාගය) නිවන උපාය වදාළ මැනැවි.

1235. (අශුභයෙහි ශුභ යැයි) සංඥාවිපර්‍යාසයෙන් තොපගේ සිත හාත්පසින් දැවෙයි. රාගය ඇසුරු කළ ශුභනිමිත්ත දුරු කරව.

1236. සංස්කාරයන් අනාත්ම වශයෙන් බලව, දුක් වශයෙන් බලව, ආත්මවශයෙන් නො බලව, මහාරාගය නිවව, පුනපුනා නො දැවෙව්.

1237. සිත අවික්ෂිප්ත කොට (අරමුණෙහි) මොනවට පිහිටුවා අශුභානුදර්ශනායෙන් වඩව. තොප ගේ සිහිය කය අනුවගියා වේවා, නිර්වේද බහුලයෙක් වෙව.

1238. අනිමිත්තභාවනාව ද වඩව, මානානුශය ද දුරුකරව. මානාභි-සමයෙන් උපශාන්ත වැ වෙසෙහි

1239. යම් වචනයකින් තමා නො තවත්තේ නම් මෙරමාත් නො පෙළන්නේ නම් එ මැ වචනය කියන්නේ යැ, එකත්නෙන් ඒ වචනය සුභාෂිත වේ.

1240. යම් වචනයක් මෙරමා විසින් පිළිගන්නා ලද නම් යම් වචනයක් කියන්නේ මෙරමා ගේ අනිටු වචනයන් නො ගෙන ප්‍රිය වචනයක් මැ කියා නම් එ මැ ප්‍රිය වචනය කියන්නේ යි.

1241. සත්‍යය එකාන්තයෙන් අමෘතවචනයෙකි, තෙල සත්‍ය වචනය පුරාණධර්මයෙකි, සත්පුරුෂයෝ සත්‍ය වූ අර්ථයෙහිත් ධර්මයෙහිත් පිහිටියාහු යැ යි (නුවණැතියෝ) කීහු

1242. නිවනට පැමිණෙනු පිණිස දුක් කෙළවර කරනු පිණිස සම්බුදුන් වහන්සේ යම් ක්ෂෙම වූ වචනයක් වදාරත් නම් ඒ වචනය එකාන්ත-යෙන් වචනයන් අතුරින් උතුම්.

1243. ගම්භීරපඤ්ඤො මෙධාවී මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදො
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤො ධම්මං දෙසෙති භික්ඛුනං.

1244. සඞ්ඛිත්තෙන'පි දෙසෙති විත්ථාරෙන'පි භාසති
සාලිකායිව[1] නිග්ඝොසො පටිභානං උදීරයී[2].

1245. තස්ස තං දෙසයන්තස්ස සුණන්ති[3] මධුරං ගිරං
සරෙන රජනීයෙන සවනීයෙන වග්ගුනා,
උදග්ගචිත්තා මුදිතා සොතං ඔධෙන්ති භික්ඛවො.

1246. අජ්ජ පන්නරසෙ විසුද්ධියා භික්ඛූ පඤ්චසතා සමාගතා
සංයොජනබන්ධනච්ඡිදා අනීඝා ඛීණපුනබ්භවා ඉසී.

1247. චක්කවත්ති යථා රාජා අමච්චපරිවාරිතො
සමන්තා අනුපරියෙති සාගරන්තං මහිං ඉමං.

1248. එවං විජිතසඞ්ගාමං සත්ථවාහං අනුත්තරං
සාවකා පයිරුපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනො.

1249. සබ්බෙ භගවතො පුත්තා පලාසෙත්ථ[4] න විජ්ජති
තණ්හාසල්ලස්ස හන්තාරං වන්දෙ ආදිච්චබන්ධුනං.

1250. පරොසහස්සං භික්ඛූනං සුගතං පයිරුපාසති
දෙසෙන්තං විරජං ධම්මං නිබ්බානං අකුතොභයං.

1251. සුණන්ති ධම්මං විමලං[5] සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං
සොභති වත සම්බුද්ධො භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතො

1252. නාගනාමොසි භගවා ඉසීනං ඉසිසත්තමො,
මහාමෙඝොව හුත්වාන සාවකෙ අභිවස්සති[6]

1253. දිවාවිහාරා නික්ඛම්ම සත්ථුදස්සනකම්‍යතා
සාවකො තෙ මහාවීර පාදෙ වන්දති වඞ්ගීසො.

1254. උම්මග්ගපථං මාරස්ස අභිභුය්‍ය චරති පභිජ්ජ ඛිලානි
තං පස්සථ බන්ධනපමුඤ්චකරං අසිතං'ව භාගසො පවිභජ්ජ.[7]

1255. ඔඝස්ස හි නිත්ථරණත්ථං අනෙකවිහිතං මග්ගං අක්ඛාසි
තස්මිඤ්ච අමතෙ අක්ඛාතෙ ධම්මද්දසා ඨිතා අසංහීරා.

1256. පජ්ජොතකරො අතිවිජ්ඣ ධම්මං[8] සබ්බට්ඨිතීනං අතික්කමමද්දා[9]
ඤත්වා ච සච්ඡිකත්වා ච අග්ගං සො දෙසයි දසද්ධානං.

---

1. සාලිකායෙව - ස්‍යා, PTS 2. උදීය්‍යති - ස්‍යා PTS 3 සුණන්තා - PTS
4. පලාපො එත්ථ - PTS 5. විපුලං - ස්‍යා PTS. 6. අභිවස්සසි - PTS.
7. පවිභජ්ජ, ඉතිපි පාඨො 8. අතිවිජ්ඣ - PTS 9. අතිසාකමමද්ද - සීමු. 1, 2.

1243. ගම්භීර ප්‍රඥා ඇති, ධම්මොජප්‍රඥා ඇති, මාර්ගාමාර්ගයෙහි නිපුණ වූ මහාප්‍රාඥ වූ ශාරීපුත්‍ර තෙමේ භික්‍ෂූන්ට දහම් දෙසයි.

1244. සැකෙවිනුදු දෙසයි, විතරිනුදු කියයි, සැලලිහිණියකට බඳු මියුරු හඬ ඇත්තේ යැ, (කියනු කැමැති කල්හි මුහුදෙහි රළ පෙළ මෙන්) ප්‍රතිභානය (වැටහීම) නැඟ එයි.

1245. කාන්ත වූ ශ්‍රවණීය වූ මනොහර වූ සවරයෙන් දෙසන්නා වූ ඒ දහම් සෙනෙවිහුගේ ඒ මිහිරි වදන් භික්‍ෂූහු උන්මුඛ වූ සිත් ඇති වැ මුදිත වැ අසත්, කන් යොමු කරත්

1246. අද පසළොස්වක්පොහෝයෙහි විශුද්ධිපවාරණය සඳහා සංයොජන සංඛ්‍යාත බන්ධනයන් සිඳැ ලූ නිදුක් වූ ක්‍ෂය කළ පුනර්භවය ඇති ඍෂි වූ පන්සියක් භික්‍ෂූහු රැස්වූහු

1247. යම්සේ ඇමැතියන් පිරිවැරූ සක්විතිරජ තෙම සයුරු කෙළවර කොට ඇති මෙපොළොව හාත්පසින් (සියලු තැන්හි) සැරිසරා ද,

1248. එසේ මැ මාරයා බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍යා ප්‍රාප්ත වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනනලද කෙලෙශසඞ්ග්‍රාම ඇති නිරුත්තර වූ සාර්ථවාහ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයිරුපාසනය කෙරෙත්.

1249 සියල්ලෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු යැ. මෙහි අසාර-යෙක් නො පැනේ, තෘෂ්ණාශල්‍යය උපුරන්නා වූ සූර්යබන්ධුහු වඳිමි.

1250 භික්‍ෂූන් අසිරා දහසක් (දහසකට වැඩි භික්‍ෂූහු) පහ වූ රාගාදි රජස් ඇති කොසිනුත් බිය නැති නිවන් දහම් දෙසන සුගතයන් වහන්සේ පයිරුපාසන කෙරෙයි.

1251. සම්මාසම්බුදුන් විසින් දෙසනලද නිර්මල ධර්මය ශ්‍රවණය කෙරෙති. භික්‍ෂුසඞ්ඝයා විසින් පෙරටු කරගන්නාලද සම්බුදුහු හොබනාහු මැ යි.

1252 ඍෂීන් අතුරෙහි සප්තමර්ෂී වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාග නම් වූහ. මහාමෙඝයක් බඳු වැ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි දහම් වැසි වසිත්.

1253. මහාවීරයන් වහන්ස, තොප වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ 'වඞ්ගීස' මහණ ශාස්තෲන් වහන්සේ දක්නා කැමැත්තෙන් දිවාවිහාරයෙන් නික්මපාසඟළු වඳී.

1254. යමෙක් මරහුගේ උන්මාර්ගපථය මැඩැපියා වෙතොඛිලයන් බිඳහැර හැසිරේ ද, සතිපට්ඨානාදි ධර්මයන් කොටස් විසින්, බෙදා දෙශනා කෙරේ ද කෙලශබන්ධනයන් මුදන්නා වූ රාගාදි නිඃශ්‍රය රහිත වූ ඒ බුදුන් බලවු.

1255. යමෙක් චතුරොඝයාගේ නිස්තරණය පිණිස අනෙකප්‍රකාර වූ මාර්ගය ප්‍රකාශ කෙළේ ද ඒ බුදුන් අමෘතය ප්‍රකාශ කළ කල්හි දහම් දක්නාහු (අනෙකක්හු විසින්) අසංහාරිය වැ සිටියාහු යැ.

1256. ප්‍රද්‍යොතකර වූ යමෙක් දහම් අවබොධ කොට සියලු දෘෂ්ටිස්ථාන-යන් ගේ හෝ විඥානස්ථිතීන් ගේ අතික්‍රමණය වූ නිවන දුටුයේ ද අග්‍ර-ධර්මය දැනැ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඒ සර්වඥ තෙම පස්වග මහණුන්ට දෙසී.

1257. එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ
කො පමාදො විජානතං ධම්මං
තස්මා හි තස්ස භගවතො සාසනෙ
අප්පමත්තො සදා නමස්සමනුසික්ඛෙ

1258. බුද්ධානුබුද්ධො යො ථෙරො කොණ්ඩඤ්ඤො තිබ්බනික්කමො[1]
ලාභී සුඛවිහාරානං විවෙකානං අභිණ්හසො.

1259. යං සාවකෙන පත්තබ්බං සත්ථුසාසනකාරිනා
සබ්බස්ස තං අනුප්පත්තං අප්පමත්තස්ස සික්ඛතො.[2]

1260. මහානුභාවො තෙවිජ්ජො චෙතොපරියකොවිදො
කොණ්ඩඤ්ඤො බුද්ධදායාදො පාදෙ වන්දති සත්ථුනො.

1261. නගස්ස[3] පස්සෙ ආසීනං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගුං
සාවකා පයිරුපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනො

1262. චෙතසා අනුපරියෙති මොග්ගල්ලානො මහිද්ධිකො
චිත්තං නෙසං සමන්වෙසං විප්පමුත්තං නිරූපධිං.

1263. එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගුං
අනෙකාකාරසම්පන්නං පයිරුපාසන්ති ගොතමං.

1264. චන්දො යථා විගතවලාහකෙ නභෙ
විරොචති වීතමලො'ව භානුමා
එවං'පි අඞ්ගීරස ත්වං මහාමුනි
අතිරොචසි යසසා සබ්බලොකං.

1265. කාවෙය්‍යමත්තා විචරිම්හ පුබ්බෙ ගාමා ගාමං පුරා පුරං
අථද්දසාම[4] සම්බුද්ධං සබ්බධම්මාන පාරගුං.

1266 සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි මුනි දුක්ඛස්ස පාරගූ
ධම්මං සුත්වා පසීදිම්හ අද්ධා[5] නො උදපජ්ජථ.

1267. තස්සාහං වචනං සුත්වා ඛන්ධෙ ආයතනානි ච
ධාතුයො ච විදිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං.

1268. බහුන්නං[6] වත අත්ථාය උප්පජ්ජන්ති තථාගතා
ඉත්ථීනං පුරිසානං ච යෙ තෙ සාසනකාරකා.

1269. තෙසං ඛො වත අත්ථාය බොධිමජ්ඣගමා මුනි
භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං ච යෙ නියාමගතද්දසා.[7]

---

1 තිබ්බනික්ඛමො - සිමු. 1, 2. ප. 2. භික්ඛුනො - මජ්ස.
3. නාගස්ස - සයා. PTS 4. අථද්දසාමි - සයා, PTS 5 සද්ධා - PTS.
6 බහූනං - සබ්බත්ථ 7 නියාමගතං දසා - සයා PTS.

1257. මෙසෙයින් දහම් මොනොවට දෙසිත කල්හි දහම් දන්නවුන්ගේ කවර ප්‍රමාදයෙක් ද, එහෙයින් ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ ශාසනයෙහි අප්‍ර-මත්ත වැ හැම කල්හි නමස්කාර කෙරෙමින් ත්‍රිවිධ ශික්ෂායෙහි හික්මෙන්නේ යැ.

1258. බුද්ධානුබුද්ධ වූ දෘඪවීර්‍ය්‍ය ඇති කොණ්ඩඤ්ඤ නම් යම් ස්ථවිර කෙනෙක් නිරතුරු ඉහාත්මයෙහි සුඛවිහරණ ඇති ත්‍රිවිධ විවේකයන් ලැබූහු ද,

1259. ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අවවාදය පිළිපදනා සුලු වූ හැම ශ්‍රාවකයකු විසින් යම් උත්තරීමනිස්ගුණයෙක් ලැබිය යුතු වන්නේ නම් අප්‍රමාද වැ හික්මෙනුවහු විසින් එය අනුක්‍රමයෙන් ලබනලදී.

1260. මහත් වූ අනුභාව ඇති (ලබනලද) ත්‍රිවිද්‍යා ඇති, පරසිත් දන්නා නුවණෙහි නිපුණ වූ බුද්ධදායාද (ඖරසපුත්‍ර) වූ කොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිර තෙම ශාස්තෘන් වහන්සේගේ පාසඟල වඳී.

1261. මරහු බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍යා ප්‍රාප්ත වූ ශ්‍රාවකයෝ (ඉසිගිලි) පව්පාමුල්හි (කළුගල) මතුයෙහි වැඩහුන්නා වූ (සසර)දුකින් එතර වූ මුනිඳුන් පිරිවරා හිඳිත්.

1262. මහත් සෘද්ධිඇති මුගලන් තෙමේ කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ ඔවුන්ගේ සිත චෙතොපරියඤාණයෙන් විමසමින් පිළිවෙළින් පිරිසිඳී.

1263 මෙසේ ශ්‍රාවකයෝ (ශාස්තෘ සම්පත්තියෙන්ද ශ්‍රාවක සම්පත්ති-යෙන් ද යුත) සියලු අඞ්ගයන්ගෙන් සමන්විත වූ සසර දුකින් එතෙර වූ නොයෙක් අයුරු ගුණයෙන් යුක්ත වූ ගෞතම මුනිහු පිරිවරා හිඳිත්.

1264. පහ වූ වලා ඇති අහස්හි පුන්සඳ යම්සේ බබලාද පහ වූ උපක්ලේශ ඇති සූර්‍ය්‍යයා යම්සේ බබලා ද එසේ මැ අඞ්ගීරස මහා-මුනිවරයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ යසසින් මුළු ලොව අභිභවා බබලන්නහුය.

1265. පෙර කාව්‍යකරණයෙන් මත් වැ (මාන්න වැ) ගමින් ගම නුවරින් නුවර ඇවිද්දම්හ. ඉක්බිති සියලු (ඥෙය) ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ සම්බුදුන් දුටුම්හ.

1266. සසරදුකින් එතෙරට ගිය ඒ මුනිවරයන් වහන්සේ මට දහම් දෙසූහ, දහම් අසා ප්‍රසන්න වූම්හ, එකත්නෙන් (තුහුරුවන්) අපට (හිත පිණිස) උපන්නේ යි.

1267. මම උන් වහන්සේගේ බස් අසා ස්කන්ධ ආයතන ධාතූන් දැනැ ගෙන සසුන්හි පැවිදි වීමි.

1268. යම් කෙනෙක් (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) අවවාදය කරන්නාහු නම් ඒ බොහෝ වූ ස්ත්‍රීන්ට ද පුරුෂයන්ට ද එකාන්තයෙන් වැඩ පිණිස තථාගතයෝ උපදිත්.

1269. යම් කෙනෙක් 'සම්මත්තනියාමය' සාක්ෂාත් කළාහු නම් ඒ භික්ෂූන්ට ද භික්ෂුණීන්ට ද එකත්නෙන් වැඩ පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්‍යක් සම්බෝධිය සාක්ෂාත් කළහ.

1270. සුදෙසිතා චක්ඛුමතා බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා
චත්තාරි අරියසච්චානි අනුකම්පාය පාණිනං.

1271. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං
අරියං චට්ඨඞ්ගිකං[1] මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

1272. එවමෙතෙ තථා වුත්තා දිට්ඨා මෙ තෙ යථා තථා
සදත්ථො මෙ අනුප්පත්තො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

1273. ස්වාගතං වත මෙ ආසි මම බුද්ධස්ස සන්තිකෙ
සංවිභත්තෙසු[2] ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමිං.

1274. අභිඤ්ඤාපාරමිප්පත්තො සොතධාතු විසොධිතා[3]
තෙවිජ්ජො ඉද්ධිපත්තොම්හි චෙතොපරියකොවිදෙ.

1275. පුච්ඡාමි සත්ථාරමනොමපඤ්ඤං
දිට්ඨෙ'ව ධම්මෙ යො විචිකිච්ඡානං ඡෙත්වා
අග්ගාළවෙ කාලමකාසි භික්ඛු
ඤාතො යසස්සී අභිනිබ්බුතත්තො.

1276. නිග්‍රොධකප්පො ඉති තස්ස නාමං,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස
සො'හං[4] නමස්සං අචරිං මුත්‍යපෙඛො[5]
ආරද්ධවිරියො දළ්හධම්මදස්සී.

1277. තං සාවකං සක්ක මයං'පි සබ්බෙ
අඤ්ඤාතුමිච්ඡාම සමන්තචක්ඛු
සමවට්ඨිතා[6] නො සවනාය සොතා[7]
තුවං නො[9] සත්ථා ත්වමනුත්තරොසි.

1278. ඡින්ද නො[10] විචිකිච්ඡං බ්‍රෑහි මෙතං
පරිනිබ්බුතං වෙදය භූරිපඤ්ඤ
මජ්ඣෙ'ව නො භාස සමන්තචක්ඛු
සක්කො'ව දෙවාන සහස්සනෙත්තො

1279. යෙ කෙචි ගන්ථා[11] ඉධ මොහමග්ගා
අඤ්ඤාණපක්ඛා විචිකිච්ඡඨානා[12]
තථාගතං පත්වා න තෙ භවන්ති
චක්ඛුං හි එතං පරමං නරානං.

1280. නො චෙ හි ජාතු පුරිසො කිලෙසෙ
වාතො යථා අබ්භඝනං විහානෙ[13]
තමොවස්ස නිවුතො[14] සබ්බලොකො
ජොතිමන්තො'පි න පභාසෙය්‍යුං[15]

---

1 අරියට්ඨඞ්ගිකං - PTS 2 සංවිභත්තෙසු - සීමු 1,2, ප, 3 විසොධිතො - සයා PTS
4 සො තං - PTS 5 මුත්‍යපෙක්ඛො - සයා 6 සමවුට්ඨිතා - සයා
7 හොතු - සීමු ප 8 සොතං - PTS 9 නු - සයා PTS
10 ඡින්දෙ'ව - සයා PTS 11 ගණ්ඨා - සයා, PTS 12 විචිකිච්ඡට්ඨානා - PTS
13 විහනෙ - සීමු 1, 2 14 නිබ්බුතො - සයා, PTS 15 නප්පභාසෙය්‍යුං - සීමු 1, 2

1270. පසැස් ඇති සුයඝීබඹු වූ බුදුරදුන් විසින් සත්‍වයන්ට අනුකම්පා පිණිස චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දෙසනලදහ.

1271. දුකැ, දුක් උපදනා හෙතු යැ, දුක ඉක්මවීම (නිරොධ) යැ, දුක් සන්හිඳුවනසුලු අරි අටඟමඟ යැ යන-

1272. මෙල සත්‍යධම්යෝ මෙසේ ඇතිසැටියෙන් දෙසනලද්දාහු යැ, ඒ ධම්යෝ දෙසනලද පරිද්දෙන් මා විසින් පසක් කරන ලදහ. මා විසින් ස්වාථය අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද යැ. බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදී.

1273. එකාන්තයෙන් මනා ඊමෙක් මට විය. මාගේ බුදුන් හමුයෙහි දී විභාග කරනලද ධම්යන් අතුරෙහි යම් ධම්යක් ශ්‍රෙෂ්ඨ නම් මම එය සාක්‍ෂාත් කෙළෙමි.

1274. (මා විසින්) ෂඩභිඥවන්ගේ පරතෙර පැමිණෙන ලද යැ ශ්‍රොත්‍රධාතුව විශොධනය කරනලද යැ, (මම) ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි. ඍද්ධිවිධඥනය ලද්දෙමි, චෙතොපරියඥණයෙහි නිපුණයෙමි.

1275. මහාප්‍රාඥ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ විචාරම්, යම් මහණෙක් මෙ අත් බැව්හි මැ සැක සිඳ ප්‍රකට වැ යශස් ඇති වැ සන්හුන් සිත් ඇත්තේ ද ඒ මහණ තෙම ‘අග්ගාලවචෙතිය’ නම් වූ වෙහෙරෙහි දී කළුරිය කෙළේ ය.

1276. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ‘නිග්‍රොධකප්පථෙරසි’ යනු බ්‍රාහමණ ජාතික වූ ඔහුට මුඹ වහන්සේ විසින් කරන ලද නමෙකි. නිවන් දහම් දක්නාසුලු භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ මම (එකල්හි) මොක්‍ෂයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇතියෙම් රුකුළුවැර ඇතියෙම් නමස්කාර කෙරෙමින් සිටියෙමි.

1277. ශාක්‍යයන් වහන්ස, අපි සියලු දෙනා මැ ඒ (කළුරිය කළ) මහණහු දැනගන්නට කැමැත්තම්හ. සියල්ල දක්නාණෙනි, අපගේ කන් (එකරුණ) අසන්නට යොමු විය. වහන්ස, වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘ වූසේක. වහන්සේ අනුත්තර වූ සේකි.

1278. අපගේ විචිකිච්ඡාව සින්ද මැනැවැ, තෙල කරුණු මට වදළ මැනවැ, මහා ප්‍රාඥයාණෙනි, සියල්ල දක්නාණෙනි, පිරිනිවියහු දැනැ දෙවියන් මැද සහස්නෙත් සක්‍රජහු සෙයින් අප පිරිස්මැද වදළ මැනවි.

1279. මෙලොවැ මොහයට මාගී වූ අඥනපක්‍ෂ ඇති, විචිකිච්ඡාවට කරුණු වූ (අභිධ්‍යාදි) යම් කිසි ග්‍රන්ථ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු තථාගතයන් වහන්සේ කරා පැමිණ අභාවයට යෙත්, යම්හෙයකින් තෙල තථාගතයන් වහන්සේ මිනිසුනට පරමචක්‍ෂුස වේ ද එහෙයිනි.

1280. ඉදින් යම් හෙයකින් තථාගත තෙම වායුව වැසිවලාවක් සෙයින් කෙලෙස් නො නසා නම් එකන්හෙන් මුළු ලොව අඳුරින් වැසුණේ මැ වන්නේ යැ, (ශාරිපුත්‍රාදි) ද්‍යුතිමත්හු ද නො බබළන්නාහු මැ යි.

1281. ධීරා ච පජ්ජොතකරා භවන්ති
තං තං අහං වීර[1] තථෙව මඤ්ඤෙ
විපස්සිනං ඤාණමුපාගමිම්හා
පරිසාසු[2] නො ආවිකරොහි කප්පං.

1282. ඛිප්පං ගිරං එරය වග්ගු වග්ගුං
හංසො'ව පග්ගය්හ සනිකං නිකූජ
බින්දුස්සරෙන සුවිකප්පිතෙන
සබ්බෙ'ව තෙ උජ්ජුගතා සුණොම.

1283. පහීනජාතිමරණං අසෙසං
නිග්ගය්හ ධොනං[3] පටිවෙදියාමි[4]
න කාමකාරො හි[5] පුථුජ්ජනානං
සඞ්ඛෙය්‍යකාරො'ව තථාගතානං.

1284. සම්පන්නවෙය්‍යාකරණං තවෙදං
සමුජ්ජුපඤ්ඤස්ස[6] සමුග්ගහීතං
අයමඤ්ජලි පච්ඡිමො සුප්පණාමිතො
මා මොහයී ජානමනොමපඤ්ඤ.

1285. පරොවරං[7] අරියධම්මං විදිත්වා
මා මොහයී ජානමනොමවීර[8]
වාරිං යථා ඝම්මනි ඝම්මතත්තො
වාචාභිකඞ්ඛාමි සුතං පවස්ස.[9]

1286. යදත්ථිකං[10] බ්‍රහ්මචරියං අචාරී
කප්පායනො කච්චි සතං අමොඝං
නිබ්බායි සො ආදු සඋපාදිසෙසො[11]
යථා විමුත්තො අහු තං සුණොම.

1287. අච්ඡෙච්ඡි තණ්හං ඉධ නාමරූපෙ (ඉති භගවා)
තණ්හාය සොතං දීඝරත්තානුසයිතං
අතාරි ජාතිං මරණං[12] අසෙසං
ඉච්චබ්‍රවී භගවා පඤ්චසෙට්ඨො.

1288. එස සුත්වා පසීදාමි වචො තෙ ඉසිසත්තම
අමොඝං කිර මෙ පුට්ඨං න මං වඤ්චෙසි බ්‍රාහ්මණො.

1289. යථාවාදී තථාකාරී අහු බුද්ධස්ස සාවකො
අච්ඡෙච්ඡි මච්චුනො ජාලං තතං මායාවිනො දළ්හං.

---

1 ධීර - ස්‍යා, PTS. 2 පරිසාය - ස්‍යා, PTS.
3 ධොනං - සීමු 1, 2 ප 4 වදෙස්සාමි- PTS 5 හොති - සීමු, 1, 2 ප
6 සමුජ්ජපඤ්ඤස්ස - ස්‍යා, PTS 7 පරොපරං - සීමු 1, ප.
8 ජානමනොමවිරිය - PTS 9 සුතස්සවස්සාතිපි පාළි 10 යදත්ථියං - PTS
11 නිබ්බායි සො අනුපාදිසෙසො - සීමු 1, 2 නිබ්බායි සො අනුපාදිසෙසො - මජ්සං
12 ජාතිමරණං - PTS

1281. පණ්ඩිත පුරුෂයෝ නැණපහන් කරන්නාහු වෙත්, එහෙයින් වීරයන් වහන්ස, මම ඔබ එසේ මැ හඟිමි (සියලු ධර්මයන්) වෙසෙසින් දක්නාසුලු තැනැත්තහු වෙත දන්නහු වෙත එළඹියම්හ. පිරිස් මැද අපට 'නිග්‍රොධකප්ප' හෙළි කළ මැනවි.

1282. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මනහර වූ වදන් නො ලස් වැ උසුරුවනු මැනැවැ, කඳට නඟා පියා සලා (තුටු පහටු වැ කූජනය කරන) හංස-යකු සෙයින් මොනොවට විකල්පනය කරනලද බින්දුස්වරයෙන් යුතු වැ සෙමින් වදහළ මැනැවැ, (අපි) සියලු දෙනා මැ එකඟසිත් ඇති වැ අසම්හ.

1283 නිරවශෙෂ කොට ප්‍රහාණය කළ ජාතිමරණ ඇති කම්පා කරන ලද පව් ඇති බුදුන් ලවා ඇවිටිලි කොට දහම් දෙසවමි. කාම-කාරයෙක් (කැමැත්තක් කරනු හැකියාවක්) පුහුදුන්හට නැත. විමසා කිරීම මැ තථාගතයන්ට ඇත්තේ යි.

1284. (භාග්‍යවතුන් වහන්ස,) ඍජු ප්‍රඥානයට මුබ වහන්සේගේ මේ පරිපූර්ණ විසර්ජනය මා විසින් මැනැවින් උගන්නා ලද්දේ යැ, මේ පශ්චිම අඤ්ජලිය මොනොවට බඳනාලද්දේ යැ, මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, කප්පගේ ගතිය (දන්නාසේක් එය නො දෙසීමෙන්) නහමක් මුළා කරන සේක්වා.

1285. මහාවීරයාණෙනි, පරාවර (ලෞකික ලොකොත්තර විසින් සුන්දරාසුන්දර) වූ සිව්සස් දහම් අවබොධ කොට (දතයුතු) සියල්ල, දන්නා සේක් නො දෙසීමෙන් මුළා නො කළ මැනවැ. ඝර්මකාලයෙහි ග්‍රීෂ්මයෙන් තැවුණකු ජලය මෙන් දෙශනය කැමැත්තෙමි, (එහෙයින් මැ) ශ්‍රැතය (ශබ්දායතනය) වගුළ මැනවි (වදාළ මැනවැ යි සේ යි)

1286. පූජ්‍ය 'කප්ප' තෙමේ යමක් සඳහා සත්පුරුෂයන්ගේ නොසිස් වූ බඹසර හැසළේ නම් කිම, හෙතෙම අනුපාදිශෙෂයෙන් පිරිනිවියේ ද? විමුක්තයකු සෙයින් වී ද? එය අසම්හ.

1287. මේ ලොකයෙහි නාමරූප විෂයයෙහි වූ තෘෂ්ණාව සිඳලූයේ යැ, දිඝුකලක් මුළුල්ලෙහි අනුශය වූ තෘෂ්ණාශ්‍රොතස තරණය කළේ යැ. ජාතිමරණ දෙක නිරවශෙෂ කොට තරණය කරවී ය යි (පසස් ඇති හෙයින්) පඤ්ච ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

1288. ඍෂිසප්තමයන් වහන්ස, මුඹ වහන්සේගේ තෙල වදන් අසා පහදිමි. මා විසින් විචාරනලද්ද නො සිස් යැ, බ්‍රාහමණ තෙමේ (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) මා නො රැවටී.

1289. බුද්ධශ්‍රාවක තෙමේ යථාවාදී තථාකාරි විය, මායාවී මරහුගේ (ත්‍රෛභූමක වර්තයෙහි) පතළා වූ දැඩි වූ (තෘෂ්ණා) ජාලය සින්දේ යැ.

1290. අද්දස භගවා ආදිං උපාදානස්ස කප්පියො
අච්චගා වත කප්පානො[1] මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං

1291. තං දෙවදෙවං වන්දාමි පුත්තං තෙ ද්විපදුත්තම
අනුජාතං මහාවීරං නාගං නාගස්ස ඔරස'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වඞ්ගීසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වඞ්ගීසත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සත්තතිම්හි නිපාතම්හි වඞ්ගීසො පටිභානවා
එකො'ව ථෙරො නත්ථඤ්ඤො ගාථායො එකසත්තතී'ති.

මහානිපාතො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

සහස්සං හොන්ති තා ගාථා තීණි සට්ඨි සතානි ච
ථෙරා ච ද්වෙ සතා සට්ඨි චත්තාරො ච පකාසිතා.
සීහනාදං නදිත්වාන බුද්ධපුත්තා අනාසවා
ඛෙමන්තං පාපුණිත්වාන අග්ගික්ඛන්ධා'ව නිබ්බුතා'ති.

ථෙරගාථාපාළි නිට්ඨිතා.

1 කප්පායනො - සයා

1290. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපාද්‍යායා (මතීයා) ගේ මූල කාරණය දුටහ. 'කපප' තෙමේ තරණයට අති දුෂ්කර වූ ත්‍රෛභූමක වතීය ඒකාන්තයෙන් ඉක්මගියේ යි.

1291. දවිපදෙතතමයන් වහන්ස! දෙවියනට දෙවි වූ මුඹ වහන්සේ වඳිමි. (යළි) බුද්ධනාග වූ මුඹ වහන්සේගේ අනුජාතපුත්‍ර වූ ඖරසපුත්‍ර වූ මහාවීර වූ (නිග්‍රොධකපප නම්) නාගයා වඳිමි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වඞ්ගීස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

වඞ්ගීස ස්ථවිර ගාථා යි.

උද්දානය:

සැත්තෑ වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රතිභානවත් එක් මැ වඞ්ගීස ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ, අනෙකෙක් නැති. ගාථා ද එක් සැත්තෑවකි.

මහානිපාතය නිමි.

ඒ ගාථාවෝ එක්දහස් එක්සිය තෙසැටක් වෙති, තෙරවරු ද දෙසිය සිව්සැටක් වෙති ප්‍රකාශ කරනලදහ.

නිරාස්‍රව වූ බුද්ධපුත්‍රයෝ සිංහනාද කොට නිවනට පැමිණ ගිනිකඳු මෙන් පිරිනිවියහ.

ථෙරගාථා නිමි.

ථෙරගාථාපාළි

අනුක්කමණිකා

I ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා

II සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

III විසෙසපදානුක්කමණිකා

I

ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා

ගාථඞ්කා

අ

අක්කොධනො'නුපනාහී 502, 503, 504, 505, 506
අක්කොධස්ස කුතො කොධො 442
අගාරවො ච කාසාවෙ 966
අඞ්ගාරිනො දානි දුමා භදන්තෙ 527
අච්චයන්ති අහොරත්තා 145
අච්චාරද්ධම්හි විරියම්හි 638
අච්ඡෙච්ඡි තණ්හං ඉධ නාමරූපෙ 1287
අච්ඡෙරං වත බුද්ධානං 1090
අච්ඡොදිකා පුථුසිලා 113, 601, 1076
අචිත්තකං සමාපන්නො 650
අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා 1246
අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ච 337, 439
අජ්ඣත්තඤ්ච න ජානාති 470, 471, 472
අජ්ඣත්තං මෙ සමුට්ඨාය 755
අජ්ඣායකො'පි වෙ අස්ස 1182
අජරං ජීරමානෙන 32
අජෙගුච්ඡං විමුත්තෙනහි 961
අඤ්ජනීව නවා චිත්තා 773, 1023, 1166
අඤ්ජාමි තං න මුඤ්චාමි 750
අඤ්ඤත්ථා ලොකනාථම්හි 921
අඤ්ඤස්ස භගවා බුද්ධො 995
අඤ්ඤාණමූලභෙදාය 418
අඤ්ඤතමාතිනො ධම්මෙ 953
අට්ඨපාදකතා කෙසා 772, 1022, 1165
අට්ඨසට්ඨි සිතා සවිතක්කා 1228
අට්ඨිකඞ්කලකුටිකෙ 1155
අට්ඨිසඞ්ඝාට ඝටිතො 570
අඩ්ඪා දලිද්දා ච ඵුසන්ති ඵස්සං 783
අත්ථඤ්ච යො ජානාති භාසිතස්ස 374
අත්ථස්සා'යං විඤ්ඤාපනී 703
අත්ථාය වත මෙ බුද්ධො 340
අතිමානො ච ඔමානො 428
අතිසීතං අතිඋණ්හං 231
අතිහිතා වීහි ඛලගතා සාලී 381
අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං 622, 912
අථ පාපානි කම්මානි 146

ගාථඞ්කා

අ

අථො සීදති සඤ්ඤුත්තං 741
අද්දස භගවා ආදිං 1290
අද්ධා න ජානන්ති යථාව ධම්මං 188
අධිචෙතසො අප්පමජ්ජතො 68
අනෙත්තා චඞ්කගතො ආසිං 749
අනෙඩා'හං හනනෙතොතා'ස්මි 95
අන්නභාරො පුරෙ ආසිං 910
අනඞ්ගණස්ස පොසස්ස 652, 1000
අනන්තරං හි ජාතස්ස 553
අනාකිණ්ණා ගහට්ඨෙහි 1074
අනාගතං යො පටිගච්ච පස්සති 547
අනාසන්නවරා එතා 34
අනික්කසාවො කාසාවං 969
අනිච්ච දුක්ඛන්ති විපස්ස යොනිසො 1122
අනිච්චා වත සඞ්ඛාරා 1170
අනිච්චානි ගහකානි 183
අනිච්චා හි බලා සද්ධා 247
අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි 1238
අනිස්සරණදස්සාවී 732
අනුකම්පාය මෙ සත්ථා 560
අනුද්ධතො අචපලො 682, 1086
අනුදිට්ඨීනං අප්පහානං 754
අනුප්පත්තො සච්ඡිකතො 331
අනුවස්සිකො පබ්බජිතො 24
අනුස්සරන්තො සම්බුද්ධං 354
අනුසාසි මහාවීරො 66
අනුසාසි මං අරියවතා 334
අනෙකජාති සංසාරං 78
අප්පස්සුතා'යං පුරිසො 1030
අප්පිච්ඡතා සප්පුරිසෙහි වණ්ණිතා 1129
අප්පිච්ඡො චෙව සන්තුට්ඨො 581
අප්පිච්ඡා සාතතිකො 857
අප්පමත්තස්ස මෙ සික්ඛා 333
අපණ්ඩරො අණ්ඩසම්භවො 599
අපි වෙ හොති තෙවිජ්ජො 129
අපුඤ්ඤං පසවී මාරො 1217
අබ්බූළ්හං අඝගතං විජිතං 321
අබ්භතීතසහායස්ස 1040

ගාථඞ්කා

අ

අබ්භොකාසී සාතතිකො 853
අබ්භොකාසෙ විහරසි 385
අභිඤ්ඤාපාරමිප්පත්තො 1274
අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං 828
අභිභූතස්ස දුක්ඛෙන 967
අභිවුට්ඨා රම්මතලා 1070
අභිසත්ථොව නිපතති වයො 118
අම්බපල්ලවසඞ්කාසං 197
අම්බිලං මධුරග්ගඤ්ච 733
අමොඝං දිවසං කයිරා 451
අයඤ්ච දහරො භික්ඛු 1177
අයමාහු පුරාණියා කුටී 57
අයන්ති කප්පටො කප්පටකුරො 199
අයොගෙ යුඤ්ජමත්තානං 320
අයොනිසුද්ධිමන්වෙසං 219
අයොනිසො මනසිකාරා 157
අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙ වා 887
අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙසු 925
අරතිං රතිඤ්ච පහාය
සබ්බසො 1225
අරහං සුගතො ලොකෙ 185
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොම්හි 336
අරූප දූරඞ්ගම එකචාරී 1127
අල්ලං සුක්ඛං වා භුඤ්ජන්තො 982
අලඞ්කතං සුවසනං 464
අලඞ්කතා සුවසනා 267, 459
අලත්තකකතා පාදා 771, 1021
අලද්ධා චිත්තස්සෙකග්ගං 405
අලං ඣායිතුකාමස්ස 1071
අලං මෙ ඵාසුකාමස්ස 1072
අවණ්ණඤ්ච අකිත්තිඤ්ච 611
අවිජ්ජානිවුතො කායො 572
අවිතක්කං සමාපන්නො 998
අස්සත්ථෙ හරිතොකාසෙ 217
අසක්ඛිං වත අත්තානං 88
අසඞ්ඛෙය්‍යෙසු කප්පෙසු 202
අසල්ලීනෙන චිත්තෙන 906
අසංසට්ඨො සාතතිකො 860
අසංහීරං අසඞ්කුප්පං 649
අසුභාය චිත්තං භාවෙහි 1237
අසෙය්‍යො සෙය්‍යමානං 1080
අහං ඛො වෙළුගුම්බස්මිං 23
අහං මිද්ධෙන පකතො 271
අහං සකරණීයොම්හි 1050

ගාථඞ්කා

අ

අහිංසකොති මෙ නාමං 879
අහු තුය්හං පුරෙ සද්ධා 246
අහු බුද්ධස්ස දායාදො 18
අහො බුද්ධා අහො ධම්මා 201

ආ

ආකාසම්හි හලිද්දියා 1160
ආගච්ඡන්තගම්භිබන්ධා'ව 450
ආචාරගොචරෙ යුත්තො 590
ආජානීයෙන ආජඤ්ඤෙ 433
ආතුරං අසුචිං පූතිං 394
ආදීනවො පාතුරහු 465
ආදී සීලං පතිට්ඨා ච 612
ආනාපානසතී යස්ස 548
ආබාධෙ මෙ සමුප්පන්නෙ 30
ආයොගො සබ්බලොකස්ස 566
ආරඤ්ඤිකො සාතතිකො 851
ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා
1151, 1152
ආරඤ්ඤිකානි සෙනාසනානි 592
ආරඤ්ඤිකො හොති ච
පිණ්ඩපාතිකො 1125
ආරද්ධවිරියො පහිතත්තො
156, 353
ආරද්ධවිරියො සාතතිකො 861
ආරභථ නික්ඛමථ 256
ආරම්මණෙ තං බලසා
නිබන්ධිසං 1146
ආසන්දිං කුටිකං කත්වා 55
ආසාය කසතෙ ඛෙත්තං 530

ඉ

ඉච්චෙවං චොරො අසිමාවුධඤ්ච 869
ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච 644
ඉති මාරං අතජ්ජෙසි 1219
ඉතො බහිද්ධා පුථු අඤ්ඤවාදිනං 86
ඉතො සත්ත තතො සත්ත 915
ඉත්ථිරූපෙ ඉත්ථිසරෙ 738
ඉත්ථී සොතානි සබ්බානි 739
ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
77, 1135
ඉදං භොන්තො නිසාමෙථ 832
ඉදං වත්වා සාලවනෙ 948
ඉධෙව කිත්තිං ලභති 618

	ගාථඞ්කා
ඉ	
ඉධෙව නින්දං ලභති	617
ඉන්ද්‍රියානි මනුස්සානං	728
ඉන්ද්‍රියානෙව සාරක්ඛං	722
ඉන්දූ බ්‍රහ්මා ච ආගන්ත්වා	629
ඉමඤ්ච පස්ස ආයතනං	1187
ඉමෙ හඤ්ඤන්තු වජ්ඣන්තු	603,646
උ	
උක්කණ්ඨාමි සරීරෙන	718
උක්කණ්ඨිතො'පි න වසෙ	105
උක්ඛෙපකටවච්ඡස්ස	65
උග්ගපුත්තා මහිස්සාසා	1221
උච්චාවචෙහුපායෙහි	743
උච්ච මණ්ඩලිපාකාරෙ	863
උජ්ඣානසඤ්ඤිනො බාලා	958
උජුමග්ගම්හි අක්ඛාතෙ	637
උට්ඨෙහි නිසීද කාතියාන	411
උත්තමං ධම්මතං පත්තො	712
උත්තිට්ඨපිණ්ඩො ආහාරො	1062
උත්තිණ්ණපඞ්කපලිපා	89
උද්ධච්චමෙස ඵුට්ඨං	760
උද්ධතො චපලො භික්ඛු	681, 1085
උද්ධතො උන්නළො බාලො	973
උද්ධතා ච භවිස්සන්ති	959
උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා	19, 877
උදරාවදෙහකං භුත්වා	935
උන්නතා සුඛධම්මෙන	662
උන්නළස්ස පමත්තස්ස	634
උප්පජ්ජතෙ සචෙ කොධො	445
උප්පතන්තෙසු නිපතෙ	76
උපජ්ඣායස්ස උදකං	429
උපජ්ඣායො මං අවච	14
උපට්ඨාපෙන්ති පරිසං	942
උපධී තෙ සමතික්කන්තා	840
උපධීසු ජනා ගධිතාසෙ	1227
උපසන්තං උපරතං	1180
උපසන්තො අනායාසො	1007
උපසන්තො උපරතො	2, 1006, 1007, 1179
උපසම්පදා ච මෙ ලද්ධා	365
උපායකුසලෙනා'හං	158
උපාරම්භචිත්තො දුම්මෙධො	360, 363
උපාසිතා සප්පුරිසා	179
උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං	785
උභයෙනමිදං මරණමෙව	1003
උභයෙනෙව සම්පන්නො	295
උභින්නං තිකිච්ඡන්තානං	444
උභින්නමත්ථං චරති	443
උම්මග්ගපථං මාරස්ස	1254
උම්මාපුප්ඵෙන සමානා	1073
එ	
එකකා මයං අරඤ්ඤෙ විහරාම	62
එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ	218
එකපාදෙන අට්ඨාසිං	284
එකපුත්තො අහං ආසිං	473
එකපුප්ඵං චජිත්වාන	96
එකංසං චීවරං කත්වා	481
එකාකියො අදුතියො	541
එකාසනී සාතතිකො	848
එකොපි සද්ධො මෙධාවී	240
එතං වෙ රුච්චති භොතො	835
එතඤ්ච සමතික්කම්ම	894
එතමාදීනවං ඤත්වා	122, 154 791
එතාදිසං කරිත්වාන	255
එතෙ පච්ඡිමිකා දානි	906
එතෙ සම්බහුලා දෙවා	1087, 1189
එවං අනාගතද්ධානං	977
එවඤ්ච තං ජනො ජඤ්ඤා	1158
එවඤ්ච මං විහරන්තං	1224
එවං දස්සනසම්පන්නං	174
එවං නානප්පයාතම්හි	944
එවං පඤ්ඤාය යෙ තිත්තා	660
එවං මෙ කත්තුකාමස්ස	542
එවං මෙ භයජාතස්ස	763
එවං විජිතසඞ්ගාමං	1248
එවං විහරමානස්ස	586
එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං	1263
එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ	1257
එවමෙතං මහාවීර	1159
එවමෙතෙ තථා වුත්තා	1272
එවමෙව තුවං මාර	1116
එවා'යං වත්තතෙ කායො	574
එස බද්ධාමි සන්නාහං	543
එස භීයො පසීදාමි	673

ගාථඞ්කා

එ

එත බුද්ධා පසීදාමි 1288
එසාව හිය්‍යෙ පබ්බතෙන 115
එහි නන්දක ගච්ඡාම 175

ඔ

ඔගය්හට්ඨඞ්ගිකං සොතං 349
ඔඝපාසො දළ්හඛිලො 680
ඔඝස්ස හි නිත්ථරණත්ථං 1255
ඔට්ඨප්පහතමත්තෙන 1079
ඔදහි මිගවො පාසං 774, 1024,1167
ඔදතං වත මෙ චිත්තං 549
ඔභාසජාතං ඵලගං 25
ඔරං ඔදනපාකම්හා 317
ඔලග්ගෙස්සාමි තෙ චිත්තං 355
ඔවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය 994

ක

කච්චි නො වත්ථපසුතො 28
කටුකං මධුරස්සාදං 737
කදා අනිච්චං වධරොගනීළං 1098
කදා ඉණට්ටොව දළිද්දකො
නිධිං 1112
කදා නු කට්ඨෙ ච තිණෙ
ලතා ච 1106
කදා නු ඛො'යං විදිතං
මහෙසිනා 1103
කදා නු ගඞ්ගං යමුනං
සරස්සතිං 1109
කදා නු නාගො'ව අසඞ්ගචාරී 1110
කදා නු පඤ්ඤාමයමුග්ගතෙජං 1100
කදා නු මං තජ්ජි බුද්ද පිපාසා 1102
කදා නු මං පාවුසකාලමෙඝො 1107
කදා නු රූපෙ අමිතෙ ච සද්දෙ 1104
කදා නු'හං දුබ්බචනෙන
වුත්තො 1105
කදා නු'හං පබ්බතකන්දරාසු 1096
කදා නු'හං භයජනනිං
දුඛාවහං 1099
කදා නු'හං භින්නපටන්ධරො
මුනි 1097
කදා නු'හං සබ්භිසමාගමෙසු 1101
කදා මයූරස්ස සිඛණ්ඩිනො
වනෙ 1108
කන්දන්ති නං ඤාතී පකිරිය
කෙසෙ 779

ගාථඞ්කා

ක

කතන්නූ තත්ථ න රමෙන්ති 309
කප්පියං තඤ්චෙව ඡාදෙති 984
කම්මං කම්මන්ති ඤත්වාන 421
කම්මං බහුකං න
කාරයෙ 494, 1017, 1078
කරතො තෙ චීයතෙ පාපං 1218
කරෙරිමාලා විතතා 1067
කල්‍යාණදස්සනො භික්ඛු 822
කස්ස සෙලූපමං චිත්තං 191
කස්සින්ද්‍රියානි සමථං ගතානි 205
කාමතොපපහීනා යෙ 671
කාමච්ඡන්දො ච බ්‍යාපාදො 74, 1009
කාමන්ධා ජාලපච්ඡන්නා 276
කාමරාගෙන ඩය්හාමි 1234
කාමං භිජ්ජතු'යං කායො 312
කාමා හි චිත්‍රා මධුරා
මනොරමා 787, 1117
කාමෙ ආදිත්තතො දිස්වා 790
කාමෙස්වාදීනවං දිස්වා 458
කායදුට්ඨුල්ලගරුනො 114
කායමච්ඡෙරගරුනො 1038
කාලෙ කාලවසං පත්තො 661
කාවෙය්‍යමත්තා විචරිම්හ
පුබ්බෙ 1265
කාළපබ්බඞ්ගසඞ්කාසො 243, 683
කාළී ඉත්ථී බ්‍රහතී ධඞ්කරූපා 151
කිච්ඡා ලද්ධො අයං පුත්තො 475
කිමානුපුබ්බං පුරිසො 727
කිමිච මීළ්හ සල්ලිත්තො 1186
කිංඡන්දා කිමධිප්පායා 951
කිං තවත්ථො වනෙ තාත 597
කිං හන්දනෙත කරිත්වාන 721
කිලෙසා ඣාපිතා මය්හං 67
කිලෙසෙහාභිභූතා තෙ 933
කීදිසො නිරයො ආසි 1198
කුඩ්ඩමූලඤ්ච නිස්සාය 1061
කුල්ලො සීවථිකං ගන්ත්වා 393
කුලම්හි මිත්තෙ ච පියෙ ච
ඤාතකෙ 1114
කුසලාභඤ්ච ධම්මානං 128
කෙසෙ මෙ ඔලිඛිස්සන්ති 109
කො කුටිකායං භික්ඛු කුටිකායං 156
කොටිසතසහස්සස්ස 1194
කොධනා උපනාහී ච 951

ගාථඞ්කා

කො

කො නු සෙනාපති හොති 826
කො මෙ අසත්ථො අවණ්ණො 757
කො සො පාරං ගතො ලොකෙ 748
කො හි තස්ස ජනෙනත්ථො 150

ඛ

ඛත්තියා භොගා රාජානො 823
ඛන්ත්‍යා ඡන්දීකතො හොති 1034
ඛන්ධා දිට්ඨා යථාභූතං 87
ඛන්ධා මයා පරිඤ්ඤාතා 261
ඛලුපච්ඡාභත්ති සාතතිකො 850
ඛිප්පං ගිරිං එරය වග්ගුවග්ගුං 1282
ඛීණාය භවනෙත්තියා 708
ඛීණාසවො විසඤ්ඤුත්තො 1027
ඛීණා හි මය්හං ජාති 135

ග

ගච්ඡං වදෙසි සමණට්ඨිතොම්හි 866
ගතිමන්තො සතිමන්තො 1054
ගත්තානි පරිමජ්ජිත්වා 272
ගන්ධං ඝත්වා සතිමුට්ඨා 798
ගම්භීරපඤ්ඤං මෙධාවී 1243
ගහකාරක දිට්ඨොසි 184
ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤෙ 991
ගුණවන්තො'පි සඞ්ඝම්හි 956
ගුණහීනො'පි සඞ්ඝම්හි 956
ගූථභස්ත තචොනද්ධෙ 1156

ච

චක්කවත්ති යථා රාජා 1247
චක්කානුවත්තකො ථෙරො 1013
චක්ඛුන්ද්‍රියං චෙ රූපෙසු 730
චක්ඛුමස්ස යථා අන්ධො 501
චක්ඛුං සරීරං උපහන්ති රුණ්ණං 555
චත්තාරි අරියසච්චානි 492
චත්තාරො පඤ්ච ආලොපෙ 983
චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ 166
චතුබ්බිපල්ලාසවසං අධිට්ඨිතං 1148
චන්දො යථා විගතවලාහකෙ නභෙ 1264
චරතො තිට්ඨතො වා'පි 452
චාරිකං අථ චාරිත්තං 591
චාලෙ උපචාලෙ සිසූපචාලෙ 42

ගාථඞ්කා

ච

චිත්තනිමිත්තස්ස කොවිදො 85
චිරරත්තං වතාතාපී 747
චිරස්සං වත මෙ මහිතො මහෙසි 865
චිරසඞ්කිලිට්ඨං වත මං 290
චුතා පතන්ති පතිතා 63
චුතූපපාතං ජානාමි 917
චෙතසා අනුපරියෙති 1262
චෙතොපරියාය ඉද්ධියා 997
චොදිතො භාවිතත්තෙන 1175
චොරො අහං පුරෙ ආසිං 880
චොරො යථා සන්ධිමුඛෙ ගහීතො 786

ඡ

ඡන්නමතිවස්සති 447
ඡද්දන්තො හි තදා දිස්වා 968
ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා 1
ඡ ඵස්සායතනෙ හිත්වා 116
ඡවිපාපක චිත්තභද්දක 207
ඡින්ද නො විචිකිච්ඡං බ්‍රෑහි මෙතං 1273
ඡින්නා පාසා මිගවස්ස 1025
ඡින්නො පාසො මිගවස්ස 775, 1168

ජ

ජනො ජනම්හි සම්බද්ධො 149
ජාතරූපෙන පච්ඡන්නා 299
ජාතිමදෙන මත්තො'හං 423
ජාතියා සත්තවස්සෙන 479
ජාතියා සත්තවස්සො'හං 486
ජිගුච්ඡිතො මනුස්සානං 621
ජිණ්ණං ච දිස්වා දුඛිත ච බ්‍යාධිතං 73
ජීවතෙවාපි සප්පඤ්ඤො 519, 550
ජීවිතං ච අධම්මෙන 670
ජීවිතානං පරික්ඛාරෙ 924
ජෙත්වා නමුචිනො සෙනං 337

ඣ

ඣායාහි ජිනාහි කාතියාන 415

ඨ

ඨිතො අහං අඞ්ගුලිමාල සබ්බදා 867

ගාථඞ්කා

ත

ත්වඤ්ච මෙ මග්ගමක්ඛාහි 168
ත්වඤ්ඤෙව නො චිත්ත කරොසි
බ්‍රාහ්මණො 1132
තච්ඡෙන්තා ආණියා ආණිං 744
තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තිං 300
තඤ්ච දිස්වාන යාචන්තිං 463
තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස 641
තණ්හා අවිජ්ජා ච
පියාප්පියඤ්ච 1130
තණ්හං පජහෙය්‍ය මුනි 596
තණ්හා ධනු සමුට්ඨානං 753
තතො කල්‍යාණවාක්කරණො 368
තතො කාරුණිකො සත්ථා 625
තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ 270, 274,
302, 319 410
තතො පඤ්හ අපුච්ඡි මං 482
තතො පාසාදිකං ආසි 927
තතො මෙ පණිධී ආසි 514
තතො මෙ මනසීකාරො, 269, 273,
301, 318, 409
තතො මෙ සත්ථා පාහෙසි 564
තතො රත්‍යා විවසනෙ 517
තතො සත්ථා නිරංකත්වා 478
තථා තු කස්සාමි යථා'පි
ඉස්සරො 1143 1144
තථෙව ච ලොකෙ ජාතො 701
තදාකාසසමං චිත්තං 1161
තදාසි යං භිංසනකං 1051, 1169
තදාහං ධුරමාදාය 408
තදාහං පුත්තදාරඤ්ච 512
තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන 631
තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය 1239
තයා සුදන්තෙන
අවට්ඨිතෙන හි 1145
තව සරීරං නව සොතං 1157
තවෙව හෙතු අසුරා භවාමසෙ 1134
තස්මා අඛිලො පධානවා 1233
තස්මා තං පරිවජ්ජෙය්‍ය 266
තස්මා සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච 204, 509
තස්මා හි ඉච්ඡෙය්‍ය කුලෙ
වසන්තො 556
තස්මා හි ධම්මෙසු කරෙය්‍ය
ඡන්දං 305
තස්මා හි පඤ්ඤාව ධනෙන
සෙය්‍යො 784

ගාථඞ්කා

ත

තස්සත්ථා පරිහායන්ති 292
තස්සත්ථා පරිපූරෙන්ති 294
තස්ස තං දෙසයන්තස්ස 1245
තස්සතං වචනං සුත්වා 720
තස්ස තෙ නත්ථි භීතත්තං 706
තස්ස බ්‍රහ්මා වියාකාසි 1210
තස්ස මෙ අප්පමත්තස්ස 216
තස්ස මෙවං විහරතො 223, 314, 515
තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා 795, 796,
799, 801, 803, 805
තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස 642
තස්සා'හං ධම්මමඤ්ඤාය 903
තස්සා'හං වචනං සුත්වා
561, 639, 1267
තස්සෙව තෙන පාපියො 442
තං කාමං අහමුජ්ඣිත්වා 298
තං ඣායිනං සාතතිකං 1011
තං තථා දෙවකායෙහි 1091
තං දෙවදෙවං වන්දමි 1291
තං න පස්සාමි තෙකිච්ඡං 756
තං වො වදාමි භද්දං වො 402
තං සාවකං සක්ක මයම්පි
සබ්බෙ 1277
තං සුඛෙන සුඛං ලද්ධං 220
තාදිසං කම්මං කත්වාන 882
තාදිසං භික්ඛුං මා හනි 1184
තාමතමදසඞ්ඝසුප්පහීනා 310
තා'හං චිත්තකලිං බ්‍රෑමි 214
තිට්ඨ මක්කට මා ධාවී 126
තිණකට්ඨසමං ලොකං 717
තිණ්ණං මෙ තාලපත්තානං 127
තුච්ඡො කායො අදිස්සිත්ථ 170
තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා 839
තෙ අබ්භතීතා කාලකතා 242
තෙ කිලෙසා පවඩ්ඪන්තා 930
තෙ ච මං අනුකම්පාය 474
තෙචීවරී සාතතිකො 845
තෙ තථා සික්ඛිතා බාලා 976
තෙනා'යං දෙසිතො ධම්මො 723
තෙ පබ්බජිත්වා සුගතස්ස සාසනෙ 725
තෙ මෙ ඉජ්ඣිංසු සඞ්කප්පා 60
තෙල සණ්ඨෙහි කෙසෙහි 960
තෙවිජ්ජො'හං මහාඣායී 112
තෙසං ඛො වත අත්ථාය 1269

ගාථඞ්කා

ද

ද්වාසීතිං බුද්ධතො ගණ්හිං 1029
ද්විපාදකො’යං අසුචි 453
ද්වින්නං අන්තරවස්සානං 128
දණ්ඩනෙකෙ දමයන්ති 878
දන්තපොනං කපිත්ථං ච 938
දත්වා මය්හං ගති ආසි 557
දබ්බං කුසං පොටකිලං 27, 233
දබ්බො චිරරත්තසමාහිතො 1229
දස්සනාය අභික්කන්තෙ 1042, 1043
දායාදකා තස්ස ධනං හරන්ති 781
දිට්ඨා මයා ධම්මධරා උපාසකා 187
දිට්ඨිගහනපක්ඛන්තා 342
දිවාවිහාරා නික්ඛම්ම 1253
දිස්වාන පාටිහීරානි 375
දිස්වා පාසාදඡායායං 480
දිස්වා විනායකං අග්ගං 426
දිසා’පි මෙ ධම්මකථං සුණන්තු 874
දිසා හි මෙ ඛන්තිවාදානං 875
දීඝරත්තානුසයිතං 768
දුක්ඛන්ති ඛන්ධෙ පටිපස්ස යොනිසො 1121
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං 1271
දුක්ඛා කාමා එරක 93
දුප්පබ්බජ්ජං වෙ දුරධිවාසා ගෙහා 111
දුමම්හි පසංසා ච 668
දුමප්ඵලානීව පතන්ති මානවා 788
දුමව්හයාය උප්පන්නො 64
දුමානි ඵුල්ලානි මනොරමානි 528
දෙවො ච වස්සති දෙවො ච ගළගළායති 189

ධ

ධනං ච පුත්තං භරියං ච 934
ධම්මං සුත්වා සති මුට්ඨා 804
ධම්මතා මමෙසා යස්ස 190
ධම්මමප්පමෙය්‍යං 383
ධම්මසෙනාපතිං වීරං 1088
ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන 395
ධම්මාරාමො ධම්මරතො 1037
ධම්මෙන ච අලාභො යො 666
ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං 303
ධරණි ච සිඤ්චති වාති 50
ධිතිප්පරං කිං මම චිත්ත කාහසි 1139

ගාථඞ්කා

ධ

ධීරත්ථු පූරෙ දුග්ගන්ධෙ 279
ධීරා ච පජ්ජොතකරා භවන්ති 1281
ධුවප්පයාතො මරණාය 571

න

න උක්ඛිපෙ නො ච පරික්ඛිපෙ පරෙ 209
න කුලානි උපබ්බජෙ මුනි 1057
න ගණෙන පුරක්ඛතො චරෙ 1056
නගරං යථා පච්චන්තං 653, 1004
නගස්ස පස්සෙ ආසීනං 1261
නගා නගග්ගෙසු සුසංවිරූළ්හා 110
නගා සමුද්දා සරිතා වසුන්ධරා 1138
න චීවරෙ න සයනෙ 1094
නත්ථි කොචි භවො නිච්චො 121
නත්ථි චෙතසිකං දුක්ඛං 707
නත්ථි දානි පුනාවාසො 908
න තථා මතං සතරසං 91
න තාව සුපිතුං හොති 193
න තෙ ඉදං චිත්ත යථා පුරාණකං 1137
නදන්ති එවං සප්පසොණ්ඩා 177
නදන්ති මොරා සුසිඛා සුපෙඛුණා 211
න දීඝමායුං ලභතෙ ධනෙන 782
නන්දමානාගතං චිත්තං 213
නනු අහං චිත්ත තයාම්හි යාචිතො 1113
නනු දුක්ඛිස්සසි මං පුනප්පුනං 1134
න නූනායං පරමහිතානු කම්පිනො 109
න පක්ඛන්ති දිසා සබ්බා 1039
න පඤ්චඞ්ගිකෙන තුරියෙන 1076
න පරස්සුපනිධාය 496
න පරෙ වචනා චොරො 497
න බ්‍රාහ්මණො බහි වණ්ණො 140
න මය්හං කප්පතෙ අජ්ජ 488
න මෙ හොති අහොසින්ති 715
නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ 1080, 1190
නමො තෙ බුද්ධවීරත්ථු 47
නමො හි තස්ස භගවතො 94
නයිදං අනයෙන ජීවිතං 123

ගාථඞ්කා

න

නයිදං සිථිලමාරබ්භ 1176
නරස්ස හි සුජාතස්ස 819
න විස්සසෙ එකතියෙසු එවං 1008
න වෙ අග්ගි චෙතයති 1215
න සො උපවදෙ කිඤ්චි 583
න සො රජ්ජති ගන්ධෙසු 810
න සො රජ්ජති ධම්මෙසු 816
න සො රජ්ජති ඵස්සෙසු 814
න සො රජ්ජති රසෙසු 812
න සො රජ්ජති රූපෙසු 806
න සො රජ්ජති සද්දෙසු 808
න හි ජාතු සො මමං හිංසෙ 876
නහි ධම්මො අධම්මො ච 304
නහි සොචති භික්ඛු කදාචි 1232
නහෙතමත්ථාය මතස්ස හොති 554
නහෙව ලාභෙ නාලාභෙ 664
නාගනාමොසි භගවා 1252
නාගං වො කිත්තයිස්සාමි 69
නාතනතො සමකං කදාචි 424
නානා කුලමල සම්පුණ්ණො 567
නානා ජනපදං යන්ති 37
නානා යුත්තා තථා එකෙ 944
නාභිනන්දාමි මරණං 196, 606, 607, 654, 655, 685, 686, 1001 1002
නා'යං අජ්ජතනො ධම්මො 552
නාසිස්සං න පිවිස්සාමි 223, 313
නා'හං අලක්ඛියා
අහිරික්කතාය වා 1128
නා'හ එතෙන අත්ථිකො 103
නා'හං භයස්ස භායාමි 21
නාහු අස්සාසපස්සාසා 905
නික්ඛන්තං වත මං සන්තං 1220
නික්ඛිපිත්වාන ව්‍යාභඞ්ගිං 623
නිග්ගය්හ අනුකම්පාය. 241
නිග්‍රොධකප්පො ඉති තස්ස
නාමං 1276
නිධීනං' ව පවත්තාරං 993
නිනහාත සබ්බපාපොම්හි 348
නිය්‍යානිකො උත්තරණො 417
නීචං මනං කරිත්වාන 579
නීචා නිවිට්ඨා සුභරා 926
නීචෙ කුලම්හි ජාතො'හං 620
නීලබ්භකූටසදිසා 1069
නීලබ්භවණ්ණා රුචිරා 13, 1068

ගාථඞ්කා

න

නීලා සුගීවා සිඛිනො 22
නෙකතිකා වඤ්චනිකා 940
නෙක්ඛම්මෙ අධිමුත්තස්ස 640
නෙව පුබ්බෙනිවාසාය 996
නෙවාතිසීතං න පනාති
උණ්හං 529
නෙසජ්ජිකො සාතතිකො 856
නෙසො – පස්සති සද්ධම්මං 1185
නො චෙ හි ජාතු පුරිසො
කිලෙසෙ 1280

ප

පක්කන්තො මාරවිසයෙ 253
පඞ්කොති හි නං පවෙදයුං 124, 495, 1058
පච්චන්ති මුනිනො භත්තං 248
පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං 172
පච්චුට්ඨානඤ්ච සාමීචිං 485
පජ්ජොතකරො අතිවිජ්ඣ
ධම්මං 1256
පජ්ජොතකරො පරිත්තරංසො 416
පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා 90, 120, 440
පඤ්චක්ඛන්ධෙ පරිඤ්ඤාය 369
පඤ්චකාමගුණෙ හිත්වා 195
පඤ්චඞ්ගිකෙන තුරියෙන 398
පඤ්චඞ්ගිකෙ සමාධිම්හි 916
පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ 15, 633
පඤ්ච නීවරණෙ යුත්තො 573
පඤ්චපඤ්ඤාස වස්සානි 283, 904
පඤ්චනීවරණෙ හිත්වා 171
පඤ්චාහා'හං පබ්බජිතො 222
පඤ්ඤං ඉමං පස්ස තථාගතානං 3
පඤ්ඤාපාරමිතං පත්තො 1014
පඤ්ඤාබලී සීලවතූපපන්නො 12
පඤ්ඤාය ඡෙත්වා
විපථානුසාරිනං 1147
පඤ්ඤාවන්තං තථා තාදිං 1082
පඤ්ඤාසුත්තවිනිච්ඡිනී 551
පණ්ඩිතං වත මං සන්තං 252
පණ්ණවීසති වස්සානි, 404, 1044, 1045, 1046 1047, 1048
පණීතං යදි වා ලූඛං 923
පත්තපිණ්ඩී සාතතිකො 849

ගාථඞ්කා

ප

පනාදො නාම සො රාජා 163
පබ්බජිං ජීවිකත්ථො'හං 311
පබ්බජිං තුලයිත්වාන 107
පබ්බාජෙත්වාන මං සත්ථා 477
පමාද මනුයුඤ්ජන්ති 883
පමාදං භයතො දිස්වා 981
පමාදො රජො සබ්බදා 404
පරිච්චජිත්වා සද්ධම්මං 933
පරිචිණ්ණො මයා සත්ථා 604, 656, 687, 792, 891, 918, 1015, 1055, 1093, 1196
පරිත්තං දාරුමාරුය්හ 147, 265
පරිපුණ්ණකායො සුරුචි 818
පරියන්තකතං දුක්ඛං 339
පරෙ අම්බාටකාරාමෙ 466
පරෙ ච න විජානන්ති 275, 498
පරෙ ච නං ගරහන්ති 160
පරෙ ච නං පසංසන්ති 159
පරොවරං අරියධම්මං විදිත්වා 1285
පරොසහස්සං භික්ඛූනං 1250
පල්ලඞ්කෙන නිසින්නස්ස 986
පවිවිත්තෙහි අරියෙහි 148
පවිවිත්තො සාතතිකො 859
පස්ස චිත්තකතං බිම්බං 769, 770, 1019, 1162
පස්ස චිත්තකතං රූපං 1020, 1163
පස්සති පස්සො පස්සන්තං 61
පස්සාමි ලොකෙ සධනෙ මනුස්සෙ 776
පස්සාමි වීතිවත්තන්තං 1211
පසන්නනෙත්තො සුමුඛො 820
පහාය මාතාපිතරො 892
පහීනජාතිමරණං අසෙසං 1283
පංසුකූලී සාතතිකො 844
පාචීනවංසදායම්හි 155
පාතො මජ්ඣන්තිකං සායං 345
පාදුකා ඔරුහිත්වාන 460
පාපකානඤ්ච ධම්මානං 930
පාපමිත්තෙ විවජ්ජෙත්වා 264
පාමොජ්ජබහුලො භික්ඛු 11
පාරගූ අනුපාදානො 711
පාසාදිකෙන වත්තෙන 432
පාසාදිකෙ බහූ දිස්වා 949
පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො 1064, 1065, 1066

ගාථඞ්කා

ප

පිණ්ඩපාතා පටික්කන්තො 896
පිණ්ඩපාතී සාතතිකො 845
පිණ්ඩිකාය පවිට්ඨො'හං 268
පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය 1240
පිලක්ඛුරජනං රත්තං 965
පිසුණෙන ච කොධෙන ච 1017
පීතිසුඛෙන විපුලෙන 351, 436
පුච්ඡාමි සත්ථාරමනොම පඤ්ඤං 1275
පුනප්පුනං චෙව වපන්ති බීජං 531
පුනප්පුනං යාචනකා චරන්ති 532
පුබ්බරුහිරසම්පන්නො 568
පුබ්බලොහිතසම්පුණ්ණං 736
පුබ්බාපරඤ්ඤූ අත්ථඤ්ඤූ 1033
පුබ්බෙ ජටිලභූතස්ස 377
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි 332, 379, 516, 562, 913
පුබ්බෙ යඤ්ඤෙන සන්තුට්ඨො 378
පුබ්බෙ හනාති අත්තානං 139
පුරතො පච්ඡතො වා'පි 537
පුරා ආගච්ඡතෙ එතං 979
පුරිමානි පමුඤ්ච බන්ධනානි 414
පූජිතො නරදෙවෙන 1191
පූජිතො පූජනීයානං 186
ඵස්සං ඵුස්ස සති මුට්ඨා 802
ඵුට්ඨා ඩංසෙහි මකසෙහි 31, 244, 684
ඵුසිස්සං චතස්සො අප්පමඤ්ඤායො 386

බ

බ්‍රහ්මජච්චො පුරෙ ආසිං 889
බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං 221
බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං 833
බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො 831
බ්‍රහ්මුනො පෙක්ඛමානස්ස 182
බ්‍රාහ්මණා තිසතා ඉමෙ 836
බහුදෙවරත්තිං භගවා 366
බහුස්සුතං උපාසෙය්‍ය 1032
බහුස්සුතං ධම්මධරං 1035
බහුස්සුතො අප්පස්සුතං 1039
බහුස්සුතො චිත්තකථී 1026
බහුස්සුතො ච මෙධාවී 988
බහුස්සුතො ධම්මධරො 1036, 1052, 1053

ගාථඞ්කා

බ

බහුස්සුතො ධම්මධරො ච හොති 373
බහූ ආදීනවා ලොකෙ 954
බහූන්නං වත අත්ථාය 1268
බහූනි ලොකෙ චිත්‍රානි 674
බහූනි වස්සානි තයාම්හි යාචිතො 1112
බහූ සපත්තෙ ලභති 153
බුද්ධමප්පමෙය්‍යං 382
බුද්ධස්ස චඞ්කමන්තස්ස 1049
බුද්ධස්ස පුත්තො'ම්හි අසය්හසාහිනො 536
බුද්ධානුබුද්ධො යො ථෙරො 679, 1252
බුද්ධෙසු ච සගාරවතා 589
බුද්ධො ච බො කාරුණිකො මහෙසි 870
බුද්ධො ච මෙ වරං දජ්ජා 468

භ

භගවා තත්ථ ආගඤ්ඡි 559
භවරාගහතස්ස මෙ සතො 180
භාවයිත්වාන බොජ්ඣඞ්ගෙ 672
භාවයෙ අනිච්චන්ති 594
භාවෙන්තො සතිපට්ඨානෙ 352
භාවෙන්තො සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ 437
භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣඞ්ගෙ 595
භාවෙති බලානි ච ඉන්ද්‍රියානි 1119
භාවෙති මග්ගං අමතස්ස පත්තියා 1120
භික්ඛවො තිසතා ඉමෙ 841
භික්ඛු සිවථිකං ගන්ත්වා 315
භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච 974
භුඤ්ජන්ති අනවජ්ජානි 698
භෙසජ්ජෙසු යථා වෙජ්ජො 939

ම

මක්කටො පඤ්චද්වාරායං 125
මක්ඛෙන මක්ඛිතා පජා 1231
මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො 448, 449
මජ්ඣෙ සරස්ස තිට්ඨන්ති 1201
මත්තිකං තෙලං චුණ්ණං ච 937
මතං වා අම්ම රොදන්ති 44
මනං චෙතෙහි ධම්මෙහි 735
මනුජස්ස පමත්තචාරිනො 399

ගාථඞ්කා

ම

මනුස්සභූතං සම්බුද්ධං 689
මම සඞ්කප්පමඤ්ඤාය 376, 901
මම සෙලූපමං චිත්තං 192
මමෙව එතං නහි ත්වං පරෙසං 1115
මය්හින්ද්‍රියානි සමථං ගතානි 206
මයා පවත්තිතං චක්කං 827
මයූර කොඤ්චාභිරුතම්හි කානනෙ 1118
මරණෙ මෙ භයං නත්ථි 20
මහප්පභං ගණාචරියං 288
මහාගිනි පජ්ජලිතො 702
මහානාගං මහාවීරං 289
මහානුභාවො තෙවිජ්ජො 1260
මහාරසො සුගම්භීරො 421
මහාසමුද්දො පථවී 1012
මහිච්ඡො ච අසන්තුට්ඨො 898
මා බො ත්වං කප්පට පචාලෙසි 200
මාතරං පිතරං වා'පි 425
මානං පජහස්සු ගොතම 1230
මානං මදඤ්ච ඡඩ්ඩෙත්වා 427
මානුසො'පි ච භවොභිරාධිතො 259
මානෙන වඤ්චිතාසෙ 102
මා පමාදමනුයුඤ්ජෙථ 884
මා පුරාණං අමඤ්ඤිත්ථො 280
මා මෙ කදාචි පාපිච්ඡො 987
මාලුතෙ උපවායන්තෙ 544
මා වො නළං'ව සොතො'ව 403
මිගං නිලීනං කූටෙන 454
මිගො යථා සෙරි සුචිත්තකානනෙ 1149
මිච්ඡාදිට්ඨි පහීනා මෙ 343
මිත්තං ඉධ ච කල්‍යාණං 588
මිද්ධී යදා හොති මහග්ඝසො ච 17
මුණ්ඩො විරූපො අභිසාපමාගතො 1123
මෙත්තඤ්ච අභිජානාමි 647
මෙත්තචිත්තා කාරුණිකා 979
මොහා සබ්බෙ පහීනා මෙ 344

ය

යජිං උච්චාවචෙ යඤ්ඤෙ 341
යඤ්ච අඤ්ඤෙ න රක්ඛන්ති 600
යඤ්ච අත්ථෙන සඤ්ඤුත්තං 742
යඤ්ච මෙ ආසවා ඛීණා 296
යසත්ථං වා ධනත්ථං වා 705

ගාථඞ්කා

ය

යත්ථ එකො විහඤ්ඤන්ති 1063
යතො අහං පබ්බජිතො 48, 181
යථා අගාරං දුච්ඡන්නං 133
යථා අගාරං සුච්ඡන්නං 134
යථා අබ්භානි වෙරම්භා 598
යථා කණ්ටකට්ඨානම්හි 946
යථා කුඤ්ජරං අදන්තං 357
යථා ඉදං තථා එතං 396
යථා කළීරො සුසුවඩ්ඪිතග්ගො 72
යථා චාරී යථා සතො සතීමා 981
යථා ජළො ච මූගො ච 383
යථා දිවා තථා රත්තිං 397
යථා'පි උදකෙ ජාතං 700
යථා'පි එකපුත්තස්මිං 33
යථා'පි පබ්බතො සෙලො 651, 1001
යථා'පි භද්‍රො ආජඤ්ඤො
16, 45, 173, 659
යථා බ්‍රහ්මා තථා එකො 245
යථාපි රුචිරං පුප්ඵං 323, 324
යථා වරහයදමකුසලො 358
යථාවාදී තථාකාරී 1289
යථා'ස්ස සායතො ගන්ධං 811
යථා'ස්ස විජානතො ධම්මං 817
යථා'ස්ස පස්සතො රූපං 807
යථා'ස්ස ඵුසතො ඵස්සං 813
යථා'ස්ස සායතො රසං 815
යථා'ස්ස සුණතො සද්දං 809
යථාසන්ථතිකො සාතතිකො 855
යදත්ථිකං බ්‍රහ්මචරියං අචාරි 1286
යදත්ථි සඞ්ගතං කිඤ්චි 713
යදා අසොකං විරජං අසඞ්ඛතං 521
යදා අහං පබ්බජිතො 645
යදා ච අවිජානන්තා 276
යදා ච මග්ගමද්දක්ඛිං 766
යදා දුක්ඛං ජරාමරණන්ති
පණ්ඩිතො 518
යදා දුක්ඛස්සාවහනිං විසත්තික 519
යදා නදීනං කුසුමාකුලානං 523
යදා නභෙ ගජ්ජති මෙඝදුන්දුභි 522
යදා නවො පබ්බජිතො 429
යදා නිසීථෙ රහිතම්හි කානනෙ 524
යදා පඨමමද්දක්ඛිං 510
යදා බලාකා සුචිපණ්ඩරච්ඡදා 307
යදා බලාකා සුවිසුද්ධපණ්ඩරා 308
යදා මෙ අහු සඞ්කප්පො 902
යදා විතක්කෙ
උපරුන්ධියත්තනො 525

ගාථඞ්කා

ය

යදා සුඛී මලඛිලසොකනාසනො 526
යදා සිවං ද්වෙචතුරඞ්ගගාමිනං 520
යදා'හං ධම්මමස්සොසිං 131
යමිධ පථවිං ච වෙහාසං 1226
යස්මිං නිවත්තතෙ දුක්ඛං 493
යස්මිං පතිට්ඨිතා ධම්මා 1030
යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතො
380, 605, 657
යස්සත්ථාය පබ්බජිතො
136, 688, 783, 1197
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා 630
යස්ස පාපං කත කම්මං 872
යස්ස මුහුත්තෙන සහස්සධා
909, 1192
යස්ස සක්කරියමානස්ස 1010
යස්ස සද්ධා තථාගතෙ 507
යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු
278, 387, 392, 1083
යස්සාසවා පරික්ඛීණා 92
යසො ච අප්පබුද්ධීනං 667
යං ආපදා උප්පතිතා උළාරා 371
යං එසා සහතෙ ජම්මී 400
යං කරොති නරො කම්මං 144
යං කිච්චං දළ්හවිරියෙන 167
යං කිඤ්චි සිථිලං කම්මං 277
යං තං සරණමාගම්ම 838
යං පත්ථයානො ධම්මෙසු 330
යං බුද්ධො භාසති වාචං 1242
යං මනුස්සා නමස්සන්ති 690
යං මයා පකතං කම්මං 80
යං මයා පකතං පාපං 81, 346
යං වො කිච්චං සරීරෙන 719
යං සාවකෙන පත්තබ්බං 1256
යං හි එකෙ ජිගුච්ඡන්ති 316
යං හි කයිරා තං හි වදෙ
226, 262, 322
යං හි කිච්චං තදපවිද්ධං 635
යාතං මෙ හත්ථිගීවාය 842
යාය නො අනුකම්පාය 176
යාවතා බුද්ධඛෙත්තම්හි 1092
යාහු රට්ඨෙ සමුක්කට්ඨා 632
යුවාසි ත්වං පබ්බජිතො 461
යෙ එතෙ උපසෙවන්ති 456
යෙ කෙචි ගන්ථා ඉධ
මොහමග්ගා 1279
යෙ ඛො තෙ වෙඝමිස්සෙන 143

ගාථඞ්කා

ය

යෙ ච ඛො බාලා දුම්මෙධා 281
යෙ ච දුක්ඛෙ සුඛස්මිඤ්ච 663
යෙ ච පස්සන්ති සඞ්ඛාරෙ 1172
යෙ චිත්තකථී බහුස්සුතා 234, 235
යෙ තුය්හං ඡන්දෙන වසෙන
වත්තිනො 1150
යෙන යෙන සුභික්ඛාති 82
යෙනෙව මග්ගෙන ගතො විපස්සී 490
යෙ පුරාණා අතීතා තෙ 1041
යෙ මං කායං මමායන්ති 575
යෙ මං කායං විවජ්ජෙන්ති 576
යෙ මං රූපෙන පාමිංසු 469
යෙ යෙ අලාභිනො ලාභං 964
යෙ යෙ ලාභං ලභිස්සන්ති 963
යෙසඤ්ච සුසමාරද්ධා 636
යෙසඤ්ච හිරිඔත්තප්පං 1084
යෙසං වෙ දුල්ලභො ලොකෙ 830
යෙසං රාගො ච දොසො ච 282
යො ඉද්ධියා සරභුං අට්ඨපෙසි 38
යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ 257
යො එතමභිජානාති
1200, 1202, 1204, 1206 1208,
1212, 1214
යොගී පීතිකරං රම්මං 539
යො ච ඛො අත්තපානස්ස 130
යො ච ජාතිසතං ගච්ඡෙ 1181
යො ච තුට්ඨෙන චිත්තෙන 364
යො පපඤ්චමනුයුත්තො 989
යො ච පපඤ්චං හිත්වාන 990
යො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා 871
යො ච සීලෙන සම්පන්නො 972
යො ච වන්තකසාවස්ස 970
යො ච සෙය්‍යොහමස්මීති 1081
යො චෙතං පරිවජ්ජෙති 457
යො චෙතං සහතෙ ජම්මිං 401
යො වෙ සමුද්දොව ඨිතො
අනෙජො 372
යො තං තථා පජානාති 714
යො දන්ධකාලෙ තරති 291
යො දන්ධකාලෙ දන්ධෙති 293
යො දුද්දමියො දමෙන දන්තො 5, 8
යො'ධ කොචි මනුස්සෙසු 237
යො'ධ සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච 232
යො'පානුදී මච්චුරාජස්ස සෙනං 7

ගාථඞ්කා

ය

යො පුබ්බෙ කරණීයානි 225, 261
යො බ්‍රහ්මානං පරිපුච්ඡති 1209
යො මහාමෙරුනො කූටං 1211
යො මං ඉච්ඡති අන්වෙතු 834
යො වෙ අවිජ්ජා උපධිං කරොති 152
යො වෙ ගරූනං වචනඤ්ඤු
ධීරො 370
යො වෙජයන්තං පාසාදං 1205
යො වෙජයන්තපාසාදෙ 1207
යො වෙ බුද්ධෙන චොදිතො 1203
යො සීතවනං උපාග භික්ඛු 6
යො සුඛං දුක්ඛතො අද්ද 986
යො සො අට්ඨවිමොක්ඛානි 1183
යො හවෙ දහරො භික්ඛු 203, 873

ර

රජතං ජාතරූපඤ්ච 957
රජමූහතඤ්ච වාතෙන 675
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ 628
රත්තියා පඨමං යාමං 627
රමණීයානි අරඤ්ඤානි 992
රමණීයා මෙ කුටිකා 58
රමන්තෙතෙ මුතිඞ්ගෙහි 467
රසං භොත්වා සති මුට්ඨා 800
රහදෙ'හමස්මි ඔගාළ්හො 759
රාජා අරහසි භවිතුං 822
රාජා ච අඩ්ඪො ච බහූ මනුස්සා 778
රාජා පසය්හ පඨවිං විජෙත්වා 777
රාජා'හමස්මි සෙලාති 824
රුක්ඛමූලගහනං පසක්කිය 119
රුක්ඛමූලිකා සාතතිකා
853, 1153, 1154
රුක්ඛමූලං'ව නිස්සාය 999
රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා 98, 794
රූපා සද්දා රසා ගන්ධා 455, 895
රොපෙත්වා රුක්ඛානි යථා
ඵලෙසී 1126

ල

ලහුකො වත මෙ කායො 104
ලාභකාමා භවිස්සන්ති 962
ලාභා අඞ්ගානමගධානං 484
ලුද්ධෙන'පි ච සන්තුස්සෙ 580
ලෙසකප්ප පරියායෙ 941
ලොහිතපාණී පුරෙ ආසිං 881

ගාථඞ්කා

ව

වජ්ජීනං වෙළුවගාමෙ 919
වතං චරිම්හ තෙ කාම 138
වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ 565, 624
වනෙ කුසුමසඤ්ඡන්නෙ 545
වරාහඑණෙය්‍යවිගාළ්හසෙවිතෙ 1140
වස්සති දෙවො යථා සුගීතං 51, 52, 53, 54, 325, 329
වසිතං මෙ අරඤ්ඤෙසු 602
වාතරොගාභිනීතො ත්වං 350, 435
විචිකිච්ඡා කඞ්ඛා ගථිතං 752
විචිනී අග්ගහී ධොවී 897
විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං 587
විනයස්සු මයි කඞ්ඛං 829
විප්ඵොටිතො ගණ්ඩමූලො 306
විප්පමුත්තං කිලෙසෙහි 438
විපන්නසීලො දුම්මෙධො 971
විරත්තචිත්තො වෙදෙති 815
විරියසාතච්චසම්පන්නො 585
විවරමනුපතන්ති විජ්ජුතා 41, 1178
විවිත්තං අප්පනිග්ඝොසං 577
විස්සජ්ජිතෙසු පඤ්හෙසු 483
විසල්ලං ඛීණසංයොගං 1188
විසාරදා ඛො භගිනී 338
විහරි අපෙක්ඛං ඉධ වා හුරං වා 10
විහවිහාභිනදිතෙ 49
වීතතණ්හා අනාදානා 491
වීතතණ්හො අනාදානො 89
වීතරාගො වීතදොසො 704
වීරො හවෙ සත්තයුගං පුනෙති 533
වුට්ඨම්හි දෙවෙ චතුරඞ්ගුලෙ තිණෙ 1142
වෙදනානං විඤ්ඤපනො 420
වෙලං කරොථ භද්දන්තෙ 762
වෙලා ච සංවරො සීලං 613

ස

ස්වාක්ඛාතං බ්‍රහ්මචරියං 837
ස්වාගතං නාපගතං 9, 885, 886
ස්වාගතං වත මෙ ආසි 287, 1273
සක්ඛීහි මෙ සුතං එතං 1223
සකලං සමත්තං රොගං 489
සඞ්කාරපුඤ්ජා ආහත්වා 578
සඞ්කාරෙ පරතො පස්ස 1236

ගාථඞ්කා

ස

සඞ්ඛිත්තෙන'පි දෙසෙති 1244
සඞ්ඝමප්පමෙය්‍යං 384
සඞ්ඝලාභස්ස භණ්ඩන්ති 943
සඞ්ඝෙ පසාදො යස්සත්ථි 508
සච්චං වෙ අමතා වාචා 1241
සච්චං තෙ පටිජානාමි 462
සචෙ ධාවති චිත්තං තෙ 446
සචෙ'පි එත්තකා භිය්‍යො 1222
සඤ්ඤාය විපරියෙසා 1235
සඤ්ඤොජනං අණුං ථූලං 699
සට්ඨිකණ්ඩරසම්බන්ධා 569
සත්තක්ඛත්තුං මනුස්සින්දො 914
සත්තියා විය ඔමට්ඨො 39, 40, 1174
සත්ථවාහෙ මහාවීරෙ 132
සත්ථං වා ආහරිස්සාමි 407
සත්ථා ච පරිචිණ්ණො මෙ 178
සත්ථා ච මං පටිග්ගය්හ 476
සත්ථා ච මෙ ලොකමිමං අධිට්ඨහි 1136
සත්ථා හි විජෙසි මග්ගමෙතං 413
සතලිඞ්ගස්ස අත්ථස්ස 106
සතං ආසි අයොසඞ්කු 1199
සති ගීවා සිරො පඤ්ඤා 695
සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච 694
සතිපට්ඨානගීවො සො 1096
සතිපට්ඨානපාසාදං 765
සතිමා පඤ්ඤවා භික්ඛු 165
සතියා තං නිබන්ධිස්සං 359
සතො ච හොති අප්පිච්ඡො 899
සද්දං සුත්වා සති මුට්ඨා 99, 796
සද්ධං විරියං සමාධිඤ්ච 745
සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම 249, 250
සද්ධායා'හං පබ්බජිතො 46 ,59, 789
සද්ධෙන ච පෙසලෙන ච 1018
සන්තුට්ඨො සාතතිකො 858
සන්ථරිත්වාන සඞ්ඝාටිං 367
සපදානචාරී සාතතිකො 847
සබ්බකාරුකසිප්පානි 936
සබ්බඤ්ඤු සබ්බදස්සාවී 722
සබ්බත්ථ තෙ චිත්ත වචො කතං මයා 1131
සබ්බත්ථ තෙ න ලිප්පන්ති 665
සබ්බමිත්තො සබ්බසඛො 648
සබ්බරත්තිං සුපිත්වාන 84

ගාථඞ්කා

ස

සබ්බසංයෝජනාතීතං 691
සබ්බං සුණාති සොතෙන 500
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති 678
සබ්බෙ භගවතො පුත්තා 1249
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති 676
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති 677
සබ්බො රොගො පහීනො මෙ 79
සබ්භිරෙව සමාසෙථ 4
සම්පන්නවෙය්‍යාකරණං
තවෙදං 1284
සම්පන්නසස්සා මගධා 208
සම්පාදෙථප්පමාදෙන 658, 1016
සම්බුද්ධො පටිජානාසි 825
සම්භවා සුවිදිතා අසාරකා 260
සම්මප්පධානසම්පන්නො 100
සමණස්ස අහු චින්තා 726, 920
සමණං බ්‍රාහ්මණං වා තං 751
සමාධිවිජ්ජාවසිපාරමිං ගතො 1195
සමුන්නමයමත්තානං 29
සමෙතො නච්චගීතෙහි 893
සයථාපි මහාසමුද්දවෙගො 412
සයං සමාහිතො නාගො 697
සරණාගමනං පස්ස 286
සරිත්වා පුබ්බකෙ යොගී 947
සරෙ හත්ථෙහි භඤ්ජිත්වා 487
සල්ලං අත්තසමුට්ඨානං 767
සවන්ති සබ්බධී සොතා 761
ස වීසංවස්සසතිකො 108
ස වෙ අච්චන්තරුචි නාගො 692
සහස්සක්ඛත්තුං අත්තානං 563
සහස්සකණ්ඩො සතගෙණ්ඩු 164
සංසරං දීඝමද්ධානං 215
සංසරං හි නිරයං අගච්ඡිසං 258
සා ගොතමී කාලකතා ඉතො
චුතා 535
සාධු සුතං සාධු චරිතකං 36
සාධු සුවිහිතාන දස්සනං 75
සාධු හි කිර මෙ මාතා 335
සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස 431
සාරිපුත්තො’ව පඤ්ඤාය 1193
සික්ඛාපෙන්තො’පි ථෙරෙහි 975
සික්ඛාසාජීව සම්පන්නො 513
සිරිං හත්ථෙහි පාදෙහි 511
සීතවාත පරිත්තාණං 922

ගාථඞ්කා

ස

සීලක්ඛන්ධෙ පතිට්ඨාය 865
සීලඤ්ච බාහුසච්චඤ්ච 593
සීලමෙව ඉධ අග්ගං 70, 619
සීලමෙවිධ සික්ඛෙථ 608
සීලං රක්ඛෙය්‍ය මෙධාවී 609
සීලවා හි බහු මිත්තෙ 610
සීලං බලං අප්පටිමං 614
සීලං සම්බලමෙවග්ගං 616
සීලං සෙතු මහෙසක්ඛො 615
සීහප්පමත්තො විහර 83
සුකල්ලරූපො සුමනස්ස
ඛ්‍යාය තං 212
සුග්ගහීතං නිමිත්තස්ස 584
සුඛඤ්ච කාමමයිකං 669
සුඛෙඤ්ච ජීවිතුං ඉච්ඡෙ 228, 229,
230
සුඛං සයාමි ඨායාමි 888
සුඛං සුඛත්ථො ලභතෙ තදාචරං 35
සුඛං සුපන්ති මුනයො 137
සුඛුමං තෙ පටිවිජ්ඣන්ති 1171
සුචිණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං 709,710
සුණන්ති ධම්මං විමලං 1251
සුණාථ ඤාතයො සබ්බෙ 255
සුණොහි වචනං මය්හං 951
සුත්වාන චොරො ඉසිනො
සුභාසිතං 724
සුත්වාන ධම්මං මහතො මහාරසං 69
සුත්වා සුභාසිතං වාචං 26, 347
සුද්ධං ධම්මසමුප්පාදං 716
සුද්ධොදනො නාම පිතා
මහෙසිනො 534
සුදෙසිතො චක්ඛුමතා 146 1270
සුනීලගීවා සුසිඛා සුපෙඛුණා 1141
සුපුප්ඵිතෙ සීතවනෙ 541
සුභාන්‍යප්පටිකූලානි 734
සුභාසිතස්ස සික්ඛෙථ 239
සුමුත්තිකො සුමුත්තිකො 43
සුයුත්තවාදී ද්විපදනමුත්තමො 1116
සුයුද්ධෙන සුයිට්ඨෙන 236
සුවිලිත්තො සුවසනො 117
සුස්සූසා සුතවඩ්ඪනී 141
සුසංවුතත්තො විසිබන්තරෙ
චරං 1124
සුසුඛං වත නිබ්බානං 227, 263

	ගාථඞ්කා
ස	
සුසුඛුමනිපුණත්ථදස්සිනා	71, 210
සෙනාසනම්හා ඔරුය්හ	1059
සෙලො යථා එකඝනො	645
සෙවෙථ පන්තානි සෙනාසනානි	142
සො අත්ථවා සො ධම්මට්ඨො	740, 746
සො'ජ්ජ භද්දො සාතතිකො	843
සො'ජ්ජ භද්දො අනුත්‍රාසී	864
සො ඛයති සූලෙහි තුජ්ජමානො	780
සො මෙ පක්කොකාන භත්තෙන	1060
සොතින්ද්‍රියං වෙ සද්දෙසු	731
සොපාණං සුකතං සද්ධං	764
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි	1266
සො'හං එකො අරඤ්ඤස්මිං	626
සො'හං බන්ධෙ පරිඤ්ඤාය	162
සො ඛාසී අස්සාසරතො	696
සො පත්වා පරමං සන්තිං	434
සො'මහි සක්‍යකුලෙ ජාතො	911
සොසානිකො සාතතිකො	854
සො'හං පණාමිතො සන්තො	558
සො'හං පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො	546
හ	
හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරුය්හ	198
හත්ථික්ඛන්ධාවපතිතං	194
හන්ද එකො ගමිස්සාමි	538
හිත්වා ගිහිත්තං අනවොසිතත්තො	141
හිත්වා සතපලං කංසං	97, 862

II

සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

	පිට්ඨඞ්කං
අ	
අඞ්ගණික භාරද්වාජ	82
අඞ්ගුලිමාල	214
අජ්ජුන	38
අජිත	10
අජින	54
අඤ්ජන වන	24
අඤ්ජනවනිය	24
අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤ	182
අධිමුත්ත	48, 188
අනුපම	80
අනුරුද්ධ	218
අභය	42
අභිභූත	90
අම්බවන	158
අම්බාටකාරාම	134
අහිංසක	212
ආ	
ආතුම	32
ආනන්ද	240
ඉ	
ඉන්ද	168
ඉසිදත්ත	50
ඉසිදින්න	70
උ	
උක්ඛෙපකටවච්ඡ	28
උග්ග	34
උජ්ජය	22
උජ්ජුහාන	164
උත්තර	52, 64
උත්තරපාල	88
උත්තිය	14, 24, 42
උදායී	184
උපචාලා	20
උපවාන	70
උපසෙන	160
උපාලි	88
උහය	14
උරුවෙලකස්සප	118

	පිට්ඨඞ්කං
උ	
උසභ	46, 74
උසීර (තිණමූල)	14, 84
එ	
එකධම්මසවනීය	30
එකවිහාරිය	154
එකුද්දනිය	30
එරක	40
ක	
කකුසන්ධ (බුද්ධ)	138
කඞ්ඛාරෙවත	4
කණ්හදින්න	68
කප්පක	158
කප්පටකුර	74
කාතියාන	124
කාරංවී	12
කාළුදායී	152
කිම්බිල	50, 60
කුටිවිහාරී	24
කුටිවිහාරී (දුතිය)	26
කුණ්ඩධාන	8
කුණ්ඩල	10
කුමාපුත්ත	16
කුමාපුත්තසහායක	18
කුමාරකස්සප	76
කුල්ල	120
කුස (තිණ)	14, 84
කොණාගමන (බුද්ධ)	138
කොසලවිහාරී	26
කොසිය	116
ඛ	
ඛණ්ඩසුමන	40
ඛදිරවනියරෙවත	20, 176
ඛිතක	44, 72
ඛුජ්ජසොභිත	64
ග	
ගඞ්ගාතීරිය	54
ගබ්භරතීරිය	16

	පිට්ඨඞ්කා
ග	
ගයා (පදෙස)	96, 110
ගයාකස්සප	110
ගවම්පති	18
ගිරිමානන්ද	106
ගොතම (බුද්ධ)	138
ගොතම	56, 90
ගොතම (අපර)	162
ගොදත්ත	178
ගොධික	24
ච	
චක්ඛුපාල	40
චන්දන	98
චාලා	20
චිත්තක	12
චූළක	78
චූළපන්ථක	158
චූළවච්ඡ	8
ඡ	
ඡන්න	30
ජ	
ජම්බුක	96
ජම්බුගාමිකපුත්ත	14
ජෙන්ත	48, 126
ත	
තාලපුට	250, 260
තිස්ස	18, 42, 60
තෙකිච්ඡකානි	118
තෙලකානි	194
ද	
දබ්බ	4
දබ්බ (තිණ)	14, 84
දාසක	10
දුතියකුටිවිහාරී	26
දුමව්හයා (අම්බපාලි)	28
දෙවසභ (පඨම)	38
දෙවසභ (දුතිය)	42
ධ	
ධම්මපාල	76
ධම්මසව	46
ධම්මසවපිතු	46
ධම්මික	100
ධනිය	84
න	
නදීකස්සප	108
නන්ද	62
නන්දක	66, 96
නාගසමාල	94
නාගිත	36
නිග්‍රොධ	12
නිසභ	72
නීත	36
නෙරඤ්ජරා (නදී)	108
න්හාතකමුනි	128
ප	
පක්ඛ	28
පච්චය	82
පණ්ඩරකෙතු (බිම්බිසාර)	28
පණ්ඩරගොත්ත (ඉසි)	224
පණ්ඩව	20
පනාද (රාජා)	64
පරිපුණ්ණක	40
පවිට්ඨ	38
පාරාසරිය	48, 192,, 222
පිණ්ඩොලභාරද්වාජ	52
පියඤ්ජහ	32
පිලින්දවච්ඡ	6
පුණ්ණ	30
පුණ්ණ (මන්තාණිපුත්ත)	4
පුණ්ණමාස	6, 66
පොටකිල (තිණ)	14, 84
පොසිය	16
ඵ	
ඵුස්ස	224, 228
බ	
බක්කුල	82
බන්ධුර	44
බබ්බජ (තිණ)	14, 84
බීරණ (තිණ)	122
බෙලට්ඨානික	44
බෙලට්ඨසීස	8

	පිට්ඨඞ්කා
බ	
බ්‍රහ්මදත්ත	130
බ්‍රහ්මා	86, 168
බ්‍රහ්මාලි	76
භ	
භගු	94
භද්ද	136
භද්දජි	64
භද්දිය (කාළිගොධාපුත්ත)	210
භරත	66
භල්ලිය	4
භාරද්වාජ	68
භූත	150
භෙසකලාවන	10
ම	
මලිතවම්භ	44
මහාකච්චායන	142
මහාකප්පින	156
මහාකස්සප	242, 248
මහාකාළ	60
මහාකොට්ඨිත	2
මහාචුන්ද	58
මහානාග	120
මහානාම	48
මහාපන්ථක	146
මහාමොග්ගල්ලාන	262, 272
මහාවච්ඡ	8
මාණව	32
මාතඞ්ගපුත්ත	84
මායා	152
මාලුඞ්ක්‍ය පුත්ත	122, 202
මිගජාල	126
මිගසිර	70
මුඤ්ජ (තිණ)	14, 84
මුදිත	100
මෙඝිය	30
මෙණ්ඩසිර	34
මෙත්තජි	40
මෙලජින	54
මොඝරාජ	78
ය	
යස	50
යසදත්ත	112
යසොජ	86

	පිට්ඨඞ්කා
ර	
රක්ඛිත	34
රට්ඨපාල	198
රමණීයකුටික	26
රමණීයවිහාරී	20
රාජදත්ත	104
රාධ	54
රාමණෙය්‍යක	22
රාහුල	98
රෙවත (ඛදිරවනිය)	20, 116
රොහිණී (නදී)	152
ල	
ලකුණ්ටකභද්දිය	136
ලොමසකඞ්ගිය	14
ව	
වක්කලී	110
වඞ්ගීස	274, 286
වච්ඡගොත්ත	48
වච්ඡපාල	32
වජ්ජිත	80
වජ්ජිපුත්ත	28, 50
වඩ්ඪ	108
වඩ්ඪමාන	16
වනවච්ඡ	8, 48
වනවච්ඡත්ථෙර සාමණෙර	8
වප්ප	28
වල්ලිය	24, 52, 64
වසභ	56
වාරණ	86
වි	
විජය	40
විජිතසෙන	112
විපස්සී	138
විමල	22, 92
විමලකොණ්ඩඤ්ඤ	28
විසාඛ (පඤ්චාලපුත්ත)	78
වීතසොක	66
වීර	6
වෙ	
වෙභාර (පබ්බත)	2
වෙස්සභූ (බුද්ධ)	138
වෙළුවගාම	218

	පිට්ඨඞ්කා
ස	
සඞ්කිච්ච	164
සඞ්ඝරක්ඛිත	46
සඤ්ජය	22
සණ්ඨිත	80
සප්පක	100
සප්පදාස	122
සබ්බකාමී	132
සබ්බමිත්ත	60
සභිය	94
සම්බුලකච්චාන	72
සම්භූත	98
සමිතිගුත්ත	36
සමිද්ධි	22
සරභඞ්ග	140
සාටිමත්තිය	88
සානු	20
සාමිදත්ත	38
සාරිපුත්ත	204, 234
සිඛී	138
සිගාලපිතු	10
සිරිමණ්ඩ	130
සිරිමා	62
සිරිමිත්ත	144
සිරිවඩ්ඪ	20
සීතවනිය	4
සීලව	166
සීවක	8, 70
සීවලී	26
සීසූපචාලා	20
සීහ	36

	පිට්ඨඞ්කා
ස	
සුගන්ධ	12
සුද්ධෝදන (රාජා)	152
සුන්දරසමුද්ද	134
සුනාග	36
සුනීත	168
සුප්පිය	16
සුබාහු	24
සුභූත	104
සුභූති	2
සුමඞ්ගල	20
සුමන	106, 128
සුයාම	32
සුරාධ	56
සුසාරද	132
සුහේමන්ත	44
සෙතුච්ඡ	44
සේනක	96
සේල	206
සෝණ (කුටිකණ්ණ)	114
සෝණ (කොළිවීස)	172
සෝණ (සෙළිස්සරියපුත්ත)	72
සෝපාක	16, 138
සෝභිත	64
සෝභිත (ඛුජ්ජ)	84
සෝමමිත්ත	58
හ	
හත්ථාරෝහපුත්ත	34
හාරිත	14, 90
හේරඤ්ඤකානි	56

III

විසෙසපදානුක්කමණිකා

අ	පිට්ඨඞ්කා
අකාපුරිසසෙවිතං	174
අකිඤ්චනස්ස	16
අකුතොභය	96, 204
අකුප්පතං	112, 128
අග්ගිහුත්තං	108
අගච්ඡිසං	90
අඞ්ගතං	104
අඞ්මූලං	48
අඞ්කුසග්ගහො	34, 112, 256
අඞ්ගාරකාසුං	126
අඞ්ගාරිනො	152
අඞ්ගීරසස්ස	152
අච්චුතං පදං	2
අච්ඡාය	74
අච්ඡිසං	138
අච්ඡොදිකා	48, 164, 244
අජෙඣාස්ස	42, 200
අජකරණී	100
අජලො	122
අඤ්ඤනමක්ඛිතා	196
අඤ්ඤනී	196, 264
අඤ්ඤසං	64, 68, 114
අඤ්ඤදත්ථමානිනො	224
අට්ඨපාදකතා	264
අණුං	4
අත්ථවිනතාවසානුගා	220
අත්තා	62
අතිහරිතාය	74
අතිඝිතා	118, 162
අද්දිනො	122
අදුතියො	24
අධිචිත්ත	162
අධිචෙතසො	30
අධිමුත්තස්ස	170
අනෙතවාසී	106
අත්තහාරො	216
අනණ	56, 198, 212
අනසෙන	52
අනවොසිතත්තෙනා	44
අනාදනා	140, 214

අ	පිට්ඨඞ්කා
අනාදීනවදස්සාවී	188, 190
අනාසත්තවරා	16
අනිකෙතවිහාරො	16
අනීතිහො	106
අනුපලිත්තො	6
අනුවස්සිකො	12
අනුයුඤ්ජිසං	62
අනෙජො	114
අප්පටිමස්ස	20
අප්පත්තමානසො	82, 238
අප්පමත්තො	24, 26
අපණ්ණකං	198
අපාටුකා	220
අපුරක්ඛතො	18, 88
අබ්භතීතො	86
අබ්භුන්නදිතෙ	244
අබ්‍යාපජ්ඣරතො	174
අබ්‍යාසෙකා	220
අබ්‍යොසිතත්තා	198
අභිනන්දිතං	120
අභිහොත්වාන	126
අභිසද්ධො	50
අභිසම්භුවො	242
අභිසාපමාගතො	254
අභුඤ්ජිසං	242
අමතසච්කායං	74
අමතද්දසො	98, 108
අමතොගධං	64, 68, 192
අමරංතපං	82
අයොගෙ	104, 162
අයොනි	82, 98
අරුකායං	234, 264
අලක්ඛ්‍යා	256
අලත්තකකතාපාද	134, 196, 264
අලමෙව	20
අලං	244
අවිද්දසු	108, 148, 254
අවිද්වා	60
අසඞ්ඛතං	188
අසස්සතං	198

අ	පිට්ඨඞ්කා
අසය්හසාහිනො	152
අසංකුප්පං	174
අසංහාරියො	114
අසංහීරං	174
අසිතා	178
අසිතාසු	20
අහිරිකතාය	256
ආ	
ආගුං	182
ආණිං	190
ආචාරගොචරෙ	162
ආදාසං	66
ආයසක්‍යං	98
ආලුම්පා	84
ආසන්දිං	24
ආහුතීනං	158
ඉ	
ඉච්ඡාධූපායිතො	130
ඉණට්ටා	252
ඉත්ථම්භාවඤ්ඤථාභාවං	218
ඉදමත්ථිතං	128
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා	8, 244
ඉන්දසගොත්ත	124
ඉන්දු	164
ඉරියං	218
උ	
උග්ගරන්තං	210
උජ්ජුනා	160
උච්චාවචෙ	108
උඤ්ඡාපත්තාගතෙ	208, 262
උත්තමත්ථස්ස	710
උත්තසං	210
උද්ධතො	226
උද්ධාතුං	38
උදග්ගමෙඝෙන	46
උදයබ්බයඤ්ඤු	6
උදරාවදෙහකං	220
උදික්ඛිසං	94
උදිච්චො	214
උප්පල	170, 224, 226
උපකණ්ණකම්හි	74
උපච්චගං	70

උ	පිට්ඨඞ්කා
උපාසිතා	68
උම්මාපුප්ඵෙන	244
උය්‍යමෙ	142
උල්ලිඞ්ගං	290
උස්සිතද්ධජො	126
එ	
එකත්තනිරතං	22
එකොදිභාවිතෙ	218
එසනං	52
ඔ	
ඔසතිලෙණ්ණො	8, 170
ඔසපාසො	180
ඔට්ඨප්පහතමත්තෙන	224
ඔදරිකො	44
ඔපිය	50
ඔමට්ඨො	18
ඔරසිකං	192
ඔහාය	06
ක	
කඩිං	4
කච්චි	14
කටග්ගහො	134
කටච්ඡුභික්ඛාහෙතු	220
කටසිං	132, 158
කණ්හාභිජාතිකො	206
කණ්හො	56
කතන්තං	2
කතපදං	74
කතිත්ථියා	188
කම්මයන්තවිඝාටනො	124
කම්මයන්තෙන	258
කරෙරිමාලාවිතතා	244
කල්‍යතං	46
කල්‍යාණපාපකාරණො	224
කලි	104
කලිඞ්ගරං	80
කලීරො	32
කවචං	166
කස්සකා	152
කස්සාමි	258
කාපුරිසෙන	52, 142, 242
කාමකොපපහීනා	178
කාලපබ්බඞ්ගසඞ්කාසො	86, 180

ක	පිට්ඨඞ්කං
කායගතාසති	236
කාහාමි	44
කිඤ්චනං	100
කිට්ඨාදං	130
කුඤ්ජරාභිරූළ්හ	244
කුඤ්ජරො	72, 90
කුටිකා	2, 24, 26, 106
කුණ්ඩලෙන	196
කුද්දාලාසු	20
කුප්පනීයෙ	72
කුම්නාමුඛෙ	98
කූටසක්ඛි	220
කෙතුහා	28
කොසාරක්ඛො	238
කොළියා	152
ඛ	
ඛන්ත්‍යා	236
ඛුරො	122
ග	
ගණාචරියං	96
ගණිකා	220
ගධිතාසෙ	274
ගයාඵග්ගුයා	96, 110
ගහකාති	70
ගළගළායති	72
ගාමණී	186
ගිද්ධා	28
ගිරිගබ්භරෙ	2, 68
ගිරිබ්බජෙ	154, 252
ගොනඞ්ගුලමිගා	48, 164, 244
ච	
චක්කං	204
චක්කවත්ති	204
චන්දනිකං	158
චන්දනුස්සද	94
චම්මකඤ්චුකසන්නද්ධො	158
චාතුද්දිසො නරො	242
චාරණිකං	256
චිත්තකොලිසා	232
චිත්තදුබ්භකං	80
චිත්‍රඡද	252
චෙතොපරියාය ඉද්ධියා	230

ඡ	පිට්ඨඞ්කං
ඡන්දිකතො	231
ඡවසිත්තො	54
ජ	
ජඞ්ඝාබලං	88
ජම්බුසණ්ඩස්ස	204
ජම්මී	122
ජල්ලො	160
ජාතරූපෙන	98
ජාතිමරණසංසාරො	76, 88, 108
ජාතිසංසාරො	30, 38, 90, 246
ජාලපච්ඡන්නා	98
ජාලසඞ්ඛාතො	56
ජිගීසං	252
ඣ	
ඣානසොබුම්මසම්පන්නා	128
ඣායති	134
ඤ	
ඤාණදස්සනං	66, 120
ත	
තක්කරො	130
තසථාවරෙ	212
තාදිනො	76, 128, 212
තාලපත්තානං	54
තිබ්බනික්කමො	180
තිස්සො විජ්ජා	12, 30, 46, 50 82, 94, 96, 98, 102, 104, 106, 108, 122, 134, 136, 146, 156, 214
තීරගොචරා	224
තුය්හාපදානෙ	22
තෙලසණ්ඨෙහි කෙසෙහි	224
තෙවිජ්ජා	48, 98
ථ	
ථාමසා	266
ථූණිකා	70
ද	
දක්ඛිණං	158
දට්ඨු	132
දන්තවණ්ණිකපාරුතා	224
දධිථාලකං	60

ද	පිට්ඨඞ්කා
දස්සනසම්පන්නං	20, 66
දළ්හබිලො	280
දළ්හධම්මිනො	274
දළ්හං	194
දුක්ඛිනො	148
දුක්ඛිතං	2
දිට්ඨිගහනපක්ඛන්නො	108
දිට්ඨිසඤ්ඤුතසඤ්ඤිතං	96
දිත්තා	74
දීසා	212
දීඝරත්තානුසයිතං	194
දුබ්බො	242
දුතියාභිසෙචනං	42, 210
දුද්දමියො	4, 6
දුප්පබ්බජ්ජං	48
දුබ්භගලක්ඛණා	124
දුමන්තිතං	6
දුමපත්තං	6, 221
දුමවහායය	22
දුරච්චයං	122
දුරධිගමා	48
දුරාගතං	6
දුරුබ්බහං	242
දෙවො	24, 106
දෙසිතපුණ්ණමාසියා	254
දෙසිතා	100

ධ	
ධඞ්කරූපා	60
ධම්මකතමත්තො	74
ධම්මදස්සනං	76
ධම්මදසො	277
ධම්මප්පති	194
ධම්මසුධම්මතං	12, 82, 94, 96, 98, 122, 136
ධම්මසෙනාපතිං	246
ධම්මාදාසං	66, 120
ධිතිප්පරං	258
ධුරාසභො	176

න	පිට්ඨඞ්කා
නගා	46
නඞ්ගලාවත්තනී	48
නඞ්ගලාසු	20
නච්චගීතෙහි	214, 216
නභං	94
නමුචිනො	108
නරදම්මසාරථි	254
නහාතකො	82
නළසෙතුං	4
නළාගාරං	90
නාගො	86
නාජ්ඣාස්ස	200, 202
නාවකී	94
නාධිමුච්ඡිතා	218
නානාවෙරජ්ජකෙ	238
නාසද	234
නික්ඛමිත්වාන	30
නිඛනන්ති	10
නිකෙතචාරිකො	164
නින්හාතසබ්බපාපො	110
නිප්පපඤ්චපථෙ	130
නිප්පපඤ්චරතො	216
නිපකො	36
නිපතන්තෙසු	32
නිබන්ධිසං	160
නිබ්බානං	32
නිබ්බිද	104
නිබ්බිසං	180
නිම්මිස්සං	16
නියාමගතද්දසා	280
නිරග්ගළො	150
නිරංකත්වා	118, 136
නිරස්සාද	186
නිරුත්තිපදකොවිදෙ	136
නිවාතවුත්තිනො	32
නිස්සුක්කො	226
නිසීථෙ	4
නීලබ්භවණ්ණා	8
නුපලබ්භති	94, 120
නෙකතිකා	220
නෙත්තිකා	19, 212
නෙරයිකා	28
නෙසජ්ජිකා	216

ප	
පළවති	122
පක්කොන හත්ථෙන	242
පක්ඛන්ති	236
පක්ඛන්තො	88
පක්කන්තො	94

ප	පිට්ඨඞ්කා
පකිරිය	196
පඞ්කපලිපා	38
පග්ඝරන්තං	120
පච්ච	198
පච්චව්‍යථිං	14
පච්චවෙක්ඛිසං	22
පච්චෙස්සං	26
පචලායමානො	74
පචලිතං	90
පඤ්චද්වාරායං	52
පඤ්චක්ඛුබලී	8
පටිසඞ්ඛයන්තං	114
පටිසඞ්ඛා	226
පණ්ඩරකෙතුනා	28
පණ්ණවෙඨි	134
පත්තදණ්ඩා	130
පත්ථද්ධගීවො	244
පත්ථද්ධමානසං	246
පත්ථෙධා	126
පත්ථයානො	106, 166
පතිස්සත	20, 23, 36, 72, 80, 182, 230
පතොදං	108
පද්ධගු	170
පදක්ඛිණං	15
පන්නගින්දං	126
පන්නභාරො	236
පපඤ්චමනුයුත්තා	230
පපඤ්චසඞ්ඛාදුක්ඛාධිවාහිනිං	148
පබ්භාරෙ	154
පමත්තබන්ධු	98, 124
පයතත්තා	112
පරවිත්තෙසු	118
පරිච්ඡෙදන	48
පරිචරියං	82
පරික්ඛතා	64
පරිත්තරංසො	124
පරිනීතො	122
පරිබන්ධං	222
පරියන්තකතං	108
පරිවත්තිසං	80
පරිහීරති	132
පලාලවජ්ජනකො	78
පවත්තගතො	250
පස්සක්ඛිය	40, 52
පහිතත්ත	58, 98, 108, 110
පාකතින්ද්‍රියො	46
පාචීනවංසදායම්හි	60
පාථෙය්‍යං	160
පාදුකා	134
පාමදො	50
පාමිංසු	134
පාරගු	184
පාවචනං	160
පිලක්ඛුරජනං	226
පිලවති	44
පුජ්ජා	226
පුණ්ණමාසියා	100
පුථු	238
පුනබ්භවෙසිනො	254
පුනබ්භවො	30, 34, 38, 66, 76, 80 88, 98, 128, 132, 140, 154, 216, 240, 246
පුනාවාසො	216
පුප්ඵඡඩ්ඩකො	168
පුබ්බාපරරත්තං	124
පුබ්බෙනිවාසං	118
පුරාණියා	26
පෙතත්තනං	256

ඵ	
ඵලමාසසානා	152
ඵලෙසිනො	152
ඵුටං	104, 120
ඵුසිතග්ගලං	118

බ	
බ්‍රහතී	60
බ්‍රහ්මජච්චා	214
බ්‍රහ්මපථෙ	82
බ්‍රහ්මබන්ධු	82
බ්‍රහ්මා	86, 168, 204
බ්‍රහ්මුනො	70
බ්‍රහාවනෙ	16, 86
බ්‍රාහ්මණෙ	56
බලසා	260
බලාකා	100
බහිවණ්ණො	56
බහුත්තරං	220
බලිසෙන	132
බිලිබිලිකා	50
බොද්ධුං	64

භ	පිට්ඨඞ්කා
භතකො	188
භවනෙත්ති	56, 164, 186, 194, 198, 214
භවාමසෙ	256
භස්තං	258
භූසනාරතො	10
භොත්වා	200
ම	
මක්කටො	52
මච්චුපාසං	94, 98
මච්චුහායී	54
මජ්ජා	98
මජ්ඣෙසිබ්බනිං	176
මඤ්ඤිසං	108
මතසායිකං	142
මතිකුසලෙන	32, 72
මතියා	142
මධුපායසං	12
මන්තභාණී	2, 232
මන්දවතී	100
මඤ්ජු	44
මනාපියා	256
මනොපවිචාරෙ	254
මලබිලසොකනාසනො	150
මහග්ඝසො	10
මහණ්ණවෙ	58, 92
මහතො	30
මහාකෙතුං	28
මහාබෙම්ඹගමො	126
මහානාගං	96
මහාපුරිසලක්ඛණා	206
මහාභිසක්කො	254
මහාරසං	10, 180
මහින්දසොසත්ථිකාභිගජ්ජිනො	252
මහින්දපාසෙන	192
මහෙසී	210
මානවිධා	126
මාරපක්ඛ	96
මාරවිසයෙ	88
මාරසෙනප්පමද්දනො	204, 106
මාලිනී	94
මාලුතො	2, 22, 44,
මාලුවා	122

ම	පිට්ඨඞ්කා
මිද්ධි	10
මිළිනපුබ්බං	134
මුඛනඞ්ගලී	44
මුතිඞ්ගහි	134
මුනිනො	30
මුලාලපුප්ඵං	248
මුහුං මුහුං	256
මොනපථෙසු	30
මොනෙන	64
මොරා	12
මොහපාරුතා	96
ය	
යක්ඛත්ථං	186
යක්ඛෙ	808
යතත්තා	6
යදත්ථියං	8
යදත්ථො	26
යමාමසෙ	94, 142
යාතං	208
යාවන්තෙත්ථ	90
යූපො	64
යොගං	124
යොගක්ඛෙම	16, 30, 66, 230
යොගක්ඛෙමපථෙසු	114
ර	
රක්ඛිතත්තා	58
රජොජල්ලං	96
රට්ඨචරියා	18
රත්තින්දිවා	8, 110
රත්‍යාවිවසනෙ	146, 168
රාජදසී	156
රාජාධිරාජා	104
රිඤ්චති	141, 141, 144
රිත්තපෙසුණො	144
ල	
ලාභසක්කාරමුච්ඡිතා	222
ලෙපෙන	132
ලෙසකප්පෙ පරියායෙ	222
ලොහිතපාණී	222
ව	
වග්ගා	66
ව්‍යාභඞ්ගිං	168
වග්ගුං	190
වඤ්ඤවතිකා	220

ව	පිට්ඨඞ්කං
වඤ්චිතාසෙ	44
වතං	94
වතචරියානි	236
වධරොගනීළං	150
වන්දිසං	168
වරං	130
වරහයදමකුසලො	112
වාක්‍යානුසාසනිං	192
වාගුරං	196, 234, 264
වාණිජා	152
වාතරොගාභිනීතො	110, 118
වාතෙය්‍යවටංසකානං	148
වාහසා	80 ,256
විජ්ජාවිමුත්තිං	26
විජ්ජුතා	20, 22
විජිතාවී	4
විඤ්ඤුපතී	164
විතිණ්ණකඞ්ඛො	4
විද්දෙසිනො	154
විධාසු	246
විනායකං	96
විපථානුසාරිනං	160
විභූතනන්දිනා	134
විමරියාදීකතං	70
විමුත්තිකුසුමසඤ්ඡන්නො	41
විමොක්ඛො	40
වියඤ්ජනා	204
විස්සවන්තො	122
විසත්තිකා	132
විහගපථෙ	148
විහවිහාභිනදිතෙ	22
විහස්සං	250
විහාරකුසලො	114
වීණාහි	134
වීතංසෙන	56
වීතංවස්සන්තිකො	56
වීහි	118
වුය්හමානො	38, 96
වෙසමිස්සෙන	58
වෙදගූ	5, 81
වෙපචිත්තාසුරො	192
වෙරම්බවාතො	134

ස	
සවජ්ජ	138
ස්වාගතං	6, 96,112

ස	පිට්ඨඞ්කං
සක්‍යපුත්තා	69
සඛිතං	234
සඞ්ඛලිතා	28
සඞ්ඛස්සරං	94
සඞ්කිලිස්සමානාසෙ	44
සඞ්ඛතා	60
සඞ්ගා	124
සඞ්ගො	8
සඞ්ඝාරාමං	156
සච්ඡිකානිසි	76
සතන්තියා	18
සත්ථවාහො	54
සත්තු අභයො	104
සතපලං	41, 210
සතහෙණ්ඩු	64
සතරසං	4
සතරාජිකං	41, 210
සතලිඞ්ගස්ස	44
සතිපට්ඨානගොචරො	42
සද්ධම්මධාරකො	240
සද්ධම්මසෙසකා	220
සද්ධාදෙය්‍යා	16
සදත්ථො	48, 106
සන්තං පදං	8
සන්තරබාහිරං	66, 120
සන්නාහං	154
සපත්ත	66
සබ්බකාරුකසිප්පානි	220
සබ්බඤ්ඤුතං ඤාණවරෙන	30
සබ්බලොකතිකිච්ඡකො	188
සබ්බසඞ්ගාතිගං	18
සබ්බාකාරවරූපෙතං	220
සම්බලං	116
සම්භවා	90
සම්මතාලප්පබොධනො	214, 216
සමඤ්ඤං	16
සමවට්ඨිතා	181
සමස්සිතො	150
සමිතො	6
සමුක්කට්ඨො	170
සමුප්පජ්ජපඤ්ඤස්ස	284
සමුස්සයො	108, 128
සරණාගමනං	96
සල්ලකත්තො	106
සවාහිනිං	68
සහස්සකණ්ඩො	64

ස	පිට්ඨඞ්කා
සහාවසෙ	92
සංවිභත්තෙසු ධම්මෙසු	6, 112, 282
සාකියා	151
සාතච්චකාරිනො	170
සාධුජීවී	92
සාත්ථං	11
සාමඤ්ඤස්මිං	84
සාරත්තචිත්තො	41, 200
සාරත්තරත්තො	70
සාරථිනා	76
සාරිපුත්තො	104
සාලි	118
සාහු	20
සිඛී	8
සිද්ධි	118
සිප්පිකාභිරුතෙහි	22
සිලුච්චයං	242
සිවාති	36
සීතවාතකද්දිතකලීතා	12
සීතිභූතො	34
සීලපඤ්ඤාණතො	30, 166
සීලවතූපපන්නො	8
සීවථිකං	104, 120
සුඛාධිවාහො	142
සුගීතං	14, 106

ස	පිට්ඨඞ්කා
සුචිමංසූපසෙචනො	208
සුධන්තං	40
සුපෙබ්බුණ්හා	258
සුබ්‍යාපිතම්බු	78
සුභාසිතස්ස	86
සුමුත්තිකො	20
සුසමාහිතං	2, 14
සුසුක්කදාඨො	104
සුසුක්කසුක්කං	78
සුසුඛං	82, 90
සුසුඛුමනිපුණත්ථදස්සිනා	31, 78
සූලං	80
සෙනාපතී	104
සොත්ථීයො	81, 266

හ	
හත්ථික්ඛන්ධාවපතිතං	72
හත්ථිගීවාය	74, 208
හත්ථිප්පභින්නං	34, 156
හරිතාමයො	64
හරිතොකාසෙ	80
හීයමානම්හි	48
හුරං	6
හුරාහුරං	122
හුවා	176
හෙමන්තසීතකාලරත්තියො	78